bestemmingsplan Landelijk Gebied Wormerland

ontwerp

Gemeente Wormerland

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

bestemmingsplan Toelichting

Landelijk Gebied Wormerland

ontwerp 24-05-2019

Inhoudsopgave

Toelichting **5**

Hoofdstuk 1 Inleiding **7**
1.1 Aanleiding 7
1.2 Ligging en begrenzing plangebied 8
1.3 Doelstelling 8
1.4 Totstandkoming bestemmingsplan 9
1.5 Leeswijzer 10

Hoofdstuk 2 Bodem en water **11**
2.1 Huidige situatie 11
2.2 Beleid 12

Hoofdstuk 3 Cultuurhistorie, landschap en archeologie **15**
3.1 Huidige situatie 15
3.2 Beleid 17

Hoofdstuk 4 Natuur en ecologie **23**
4.1 Huidige situatie 23
4.2 Beleid 23

Hoofdstuk 5 Landbouw **27**
5.1 Huidige situatie 27
5.2 Beleid 27

Hoofdstuk 6 Recreatie **31**
6.1 Huidige situatie 31
6.2 Beleid 31

Hoofdstuk 7 Wonen en niet-agrarische bedrijvigheid **35**
7.1 Huidige situatie 35
7.2 Beleid 35

Hoofdstuk 8 Overige functies **37**
8.1 Leidingen en telecommunicatie 37
8.2 Infrastructuur 38
8.3 Duurzame energie 38

Hoofdstuk 9 Milieuhygiëne **39**
9.1 Algemeen 39
9.2 Landbouw 39
9.3 Water 40
9.4 Geluid 41
9.5 Externe veiligheid 42
9.6 Bodem 44
9.7 Luchtkwaliteit 44

Hoofdstuk 10 Resultaten uit het planMER **47**
10.1 Algemeen 47
10.2 Het voornemen 47
10.3 Effecten van het voornemen 48
10.4 Uitvoerbaarheid bestemmingsplan 48
10.5 Toetsingsadvies Commissie m.e.r. 48

Hoofdstuk 11 Planbeschrijving **49**
11.1 Voorgeschiedenis 49
11.2 Onbekende toekomst en keukentafelgesprekken 50
11.3 Algemene aanpassingen 54
11.4 Aanpassingen op perceelsniveau 55
11.5 Nieuw beleid 55
11.6 Toelichting op bestemmingen 60
11.7 Nieuwe en vervallen bestemmingen 65
11.8 De beoordelingscriteria 65

Hoofdstuk 12 Uitvoerbaarheid **67**
12.1 Maatschappelijke uitvoerbaarheid 67
12.2 Economische uitvoerbaarheid 67

Toelichting

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Sinds de invoering van de Wet ruimtelijke ordening Wro in 2008 is de wettelijke verplichting voor gemeenten ingesteld om bestemmingsplannen actueel te houden. Op grond van de in deze wet opgenomen actualiseringsplicht mochten bestemmingsplannen vanaf 1 juli 2013 niet ouder dan 10 jaar zijn. Per 1 juli 2018 is de Wet afschaffing actualiseringsplicht bestemmingsplannen van kracht. Daarmee komt de plicht om bestemmingsplannen en beheersverordeningen die elektronisch te raadplegen zijn, regelmatig te actualiseren, te vervallen.

Het huidige bestemmingsplan voor het Landelijk gebied van Wormerland is vastgesteld op 4 april 2007. Dit was een reden om het plan te gaan actualiseren. Met de recent gewijzigde regelgeving is een herziening niet meer nodig op basis van de wet.

Figuur 1. Globale ligging plangrens Landelijk gebied Wormerland

Met voorliggend bestemmingsplan worden de volgende en thans voor het plangebied van toepassing zijnde juridisch-planologische regelingen mede (deels) herzien:

- ‘Bestemmingsplan Noorderweg 119A’ (vastgesteld 18-09-2012).
- ‘Bestemmingsplan Engewormer 19’ (vastgesteld op 09-09-2014).
- 'Bestemmingsplan Sluisstraat - Dorpsstraat 68, Oostknollendam' (vastgesteld op 06-03-2018).
- ‘Bestemmingsplan Oosteinde 88 Wormer’ (vastgesteld op 17-12-2013).
- ‘Bestemmingsplan Noorderweg 94 Wijdewormer’ (vastgesteld op 19-09-2017).
- ‘Bestemmingsplan Oudelandsdijk 11 Spijkerboor’ (vastgesteld op 28-03-2017).
- ‘Bestemmingsplan Watercompensatie Oudelandsdijkje’ (vastgesteld op 13-09-2016).
- ‘Omgevingsvergunning Oosterdwarsweg 2A Wijdewormer’ (vastgesteld op 20-12-2016).
- ‘Omgevingsvergunning Nabij Zuiderweg 72 Wijdewormer’ (vastgesteld op 28-07-2015).
- ‘Omgevingsvergunning Noorderweg 92b en 93 Wijdewormer’ (vastgesteld op 08-11-2016).
- 'Omgevingsvergunning Noorderweg 104 Wijdewormer'(vastgesteld op 13-05-2014).

- 'Omgevingsvergunning Lichtmasten AZ Zuiderweg Wijdewormer' (vastgesteld op 15-08-2017).
- 'Omgevingsvergunning Theehuis Zwarteweg 10 Wijdewormer' (vastgesteld op 21-03-2017).
- 'Omgevingsvergunning Neckerstraat 133 Wormerland' (vastgesteld op 22-04-2015).
- 'Omgevingsvergunning Maatregelen Wormer en Jisperveld' (vastgesteld op 27-05-2014).
- 'Projectbesluit Boogstal Zuiderweg 1 Wijdewormer' (vastgesteld op 30-03-2012).

1.2 Ligging en begrenzing plangebied

De ligging en begrenzing van het plangebied van voorliggend bestemmingsplan is in figuur 1 van deze toelichting weergegeven. De planbegrenzing komt tevens tot uitdrukking in de verbeelding bij dit bestemmingsplan. Het plangebied is grofweg het gehele gebied buiten de bebouwde kommen van de gemeente Wormerland. Wormerland is gelegen in de regio Waterland. Het gebied wordt begrensd door:

- de gemeente Zaanstad aan de zuidwestzijde;
- de Starnmeerpolder (droogmakerij) aan de noordwestzijde;
- de stedelijke bebouwing aan de Zaanstreek aan de zuidwestzijde;
- de gemeente Purmerend aan de oostzijde;
- het open waterland met de natuurgebieden Oostzaner- en Ilperveld;
- De Beemster aan de noordzijde, die door Unesco tot Werelderfgoedmonument is verklaard door haar bijzondere ontginningsstructuur. Ook ligt langs de noordzijde een gedeelte van de monumentale stelling van Amsterdam, die met behulp van fortificaties en inundatiezones de regio Amsterdam moest beschermen bij een vijandige aanval.

Figuur 2. Uitsnede plangebied van ruimtelijkeplannen.nl

1.3 Doelstelling

De centrale doelstelling van dit bestemmingsplan is 'Behoud door ontwikkeling'. De gedachte hierachter is dat het landelijk gebied van Wormerland een uniek kwetsbaar 'weidevogel- en agrarisch cultuurlandschap' is. Het bestemmingsplan is een middel om de huidige (landschaps-)waarden te behouden dan wel te beschermen.

Het bestemmingsplan is deels beheersgericht en deels ontwikkelingsgericht van aard. Het is beheersgericht waar het gaat om de instandhouding en bescherming van de hoofdfuncties landbouw,

natuur en landschap. Dit uitgangspunt sluit goed aan op het bestaande ruimtelijke beleid, zoals dat door het Rijk, provincie en gemeente voor het landelijk gebied is vastgelegd. In het Wormer- en Jisperveld levert de aanwijzing van dit gebied tot Speciale Beschermingszone (SBZ) in het kader van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn, (extra) beperkingen op ten aanzien van het gebruik van de gronden en de daarop toegelaten functies.

Het bestemmingsplan is ontwikkelingsgericht waar het gaat om het instandhouden en versterken van de dynamiek van het landelijk gebied. Zoveel mogelijk is getracht nieuw beleid en nieuwe wet- en regelgeving (onder meer op het gebied van verbrede landbouw en recreatie) in te passen. Verder wordt in het plan, voor zover dit past binnen de mogelijkheden en de werkingssfeer van de ruimtelijke wetgeving, een relatie gelegd met de beheersproblematiek in het landelijk gebied.

1.4 Totstandkoming bestemmingsplan

De gemeente Wormerland heeft voorafgaand aan het opstellen van het nieuwe bestemmingsplan een Nota van Uitgangspunten vastgelegd. De Nota van Uitgangspunten geeft op hoofdlijnen aan op welke manier het bestemmingsplan voor de komende tien jaar de planologische situatie opnieuw vastlegt. Zo zijn de kernwaarden voor het veenweidegebied opstrekkende verkaveling, natuurwaarden(weidevogels), waterrijk, kleinschalige en grillig karakter en openheid. Voor de droogmakerijen zijn dit openheid, agarisch, blokverkavlinggsstructuur, weidevogelleefgebied, wegsloten langs de Noorderweg en de Zuiderweg en de Engewormer als tussengebied tussen veenweidegebied en de Wijde Wormer, zie ook bijlage 1.

Deze Nota van Uitgangspunten is in een actieve, brede maatschappelijke discussie tot stand gekomen. De Gemeenteraad heeft een startdebat gevoerd en vervolgens is het gesprek met een groep van 'meedenkers' aangegaan. Hiermee is zowel politiek als maatschappelijk draagvlak gezocht voor de uitgangspunten van het nieuwe bestemmingsplan.

Het oude bestemmingsplan (Landelijk gebied 2007) is als uitgangspunt genomen. Dat plan is qua praktische toepassing aan de huidige tijdgeest aangepast, maar ook geactualiseerd aan de hand van de uitgevoerde inventarisatie. Deze inventarisatie (eind 2015) is als "vlekkenkaart" ter inzage gelegd, zodat daarop gereageerd kon worden. Ook nieuw beleid is verwerkt, waar onder de destijds recent vastgestelde Structuurvisie Wormerland 2025. Behalve dat is voor een aantal belangrijke thema's specifiek beleid opgesteld, al dan niet in de vorm van een memo. Een aantal relevante memo's is als bijlage in dit plan opgenomen.

Bij de voorbereiding van dit bestemmingsplan is voorgesorteerd op de Omgevingswet. Het vanuit de overheid willen 'ordenen van de ruimte' is niet meer van deze tijd. De overheid is steeds minder 'aan zet' maar werkt mee aan ontwikkelingen; de participerende overheid. Dit zorgt voor een kanteling van het openbaar bestuur, dat uitgedaagd wordt om na te denken over het vrijer maken van vastgesteld beleid en mogelijk maken van nieuwe ontwikkelingen. Het gemeentebestuur heeft vastgesteld dat zij minder wil gaan bepalen en vastleggen, maar ruimere kaders wil bieden voor ontwikkelingen vanuit de samenleving. Vooraf heeft de gemeenteraad bepaald dat zij een bestemmingsplan wilde maken dat zou uitnodigen om zaken aan de keukentafel te doen. In de nota van uitgangspunten is dit als volgt verwoord: "Met ons nieuwe bestemmingsplan willen we ook initiatiefnemers uitnodigen om ontwikkelingen op gang te brengen ('uitnodigingsplanologie'). Dat betekent dat we in ons bestemmingsplan een proces vastleggen waarbinnen wij mét de initiatiefnemers maatwerk gaan verrichten. We doen dat aan de keukentafel." Zo wordt een deel van de onbekende toekomst bekend gemaakt door maatwerk aan de keukentafel. In paragraaf 11.2 wordt hier nader op in gegaan.

Bij de totstandkoming van het bestemmingsplan zijn verschillende keukentafelgesprekken gevoerd. De resultaten van deze gesprekken zijn verwerkt in het bestemmingsplan.

1.5 Leeswijzer

Deze toelichting is opgebouwd uit verschillende hoofdstukken. Na deze inleiding zijn achtereenvolgens de belangrijke thema's behandeld: bodemopbouw, cultuurhistorie en natuur (hoofdstuk 2, 3 en 4). Daarna komt het grondgebruik aan bod in de hoofdstukken: landbouw, recreatie en wonen inclusief bedrijvigheid en de overige functies (hoofdstukken 5, 6, 7 en 8). In hoofdstuk 9 zijn de relevante milieuaspecten behandeld. Hoofdstuk 10 gaat in op de resultaten van het onderzoek in het kader van de milieueffectrapportage. In hoofdstuk 11 is de beschrijving van het plan opgenomen. In hoofdstuk 12 is de economische en de maatschappelijke uitvoerbaarheid getoetst.

Hoofdstuk 2 Bodem en water

De bodemkundige en waterhuishoudkundige situatie zijn in belangrijke mate bepalend voor het karakter van een gebied. De abiotische kenmerken hebben allereerst invloed op de natuurlijke vegetatie die ergens voorkomt. Verder heeft de mens als gevolg van de abiotische kenmerken een gebied op verschillende manieren in gebruik genomen. Hierdoor is een bepaald landschap ontstaan. De abiotische kenmerken van een gebied zijn inmiddels ook in belangrijke mate beïnvloed door de mens. Via bemesting beïnvloedt de mens bijvoorbeeld de vruchtbaarheid van de bodem en dit heeft weer invloed op de kwaliteit van het grondwater. De kwantiteit van het grondwater wordt bijvoorbeeld beïnvloed door grondwaterwinning en ontwatering. In dit hoofdstuk wordt de huidige bodemkundige en waterhuishoudkundige situatie van het plangebied beschreven.

2.1 Huidige situatie

2.1.1 Geologische ontstaansgeschiedenis en geomorfologie

Wormerland is gelegen in het westelijk laagveengebied. De vorming van het westelijke laagveengebied is nauw verweven met de vorming van het duin- en strandwallengebied. Aan het einde van het IJstijden ontstond de Noordzee. Het westen van Nederland werd steeds natter. In de loop der eeuwen ontstonden evenwijdig langs de kust langgerekte zandbanken, de strandwallen. Het gebied daarachter raakte afgesneden van de directe invloed van de zee en begon te verlanden. In tijden dat de zee actief was werd er klei afgezet via geulen en kreken, in rustiger tijden groeide er hoogveen.

In de ondergrond wisselen lagen klei en veen elkaar dan ook af. Bewoning was lange tijd alleen mogelijk op de hogere, zandige oevers van (oude) kreken en geulen en langs rivieren. De veengrond was nauwelijks begaanbaar en her en der bevonden zich meren en meertjes. Vanaf de 10e eeuw trokken mensen het veengebied in om door het graven van ontwateringssloten het gebied geschikt te maken voor de landbouw. De sterk in richting wisselende verkaveling is het gevolg van de ontginning zonder gezag van bovenaf en het grillige patroon van veenstroompjes waar men de sloten op liet afwateren. Door het ontwateren klonk het veenpakket in en is het huidige laagveen ontstaan.

Bijzonder voor Wormerland zijn de vele verlaten middeleeuwse huisterpen. Deze waardevolle archeologische vindplaatsen waren weggezakt in de zachte veengrond, maar komen door de bodemdaling weer aan het licht.

Rondom de meren werd de situatie in de Middeleeuwen steeds zorgwekkender. De oevers kalfden af, waardoor de meren steeds groter werden. In de zeventiende eeuw begon een nieuwe episode in de vormgeving van het landschap: de droogmakerijen. De drooglegging van de meren was succesvol. Onder invloed van de mens heeft het landschap hier in enkele eeuwen een totale metamorfose ondergaan.

Boeren hebben daarna het landschap gevormd. Dit oer-Hollandse landschap is in Wormerland goed bewaard gebleven. In de polder Wormer, Jisp en Nek is sprake van veengronden met een veenpakket van 1 tot 3 meter dik. Vanwege het zilte karakter is er nauwelijks aan turfwinning gedaan. In de (wel) afgegraven droogmakerijen bestaat de ondergrond uit zeeklei.

2.1.2 Waterhuishouding

Het buitengebied van Wormerland is onder te verdelen in de veenweidegebieden en de droogmakerijen.

Beiden slaan hun overtollig water uit op de boezem, of laten bij droogte water in vanuit de boezem. De boezem wordt gevormd door de Ringdijk, het Noordhollands Kanaal en de Zaan. De waterhuishouding is in het gebied sterk gereguleerd ten behoeve van de functies in het gebied.

In de polder Wormer, Jisp en Nek is sprake van infiltratie door haar relatief hoge ligging, hierdoor is sprake van zoet water. In de droogmakerijen is sprake van een kwelsituatie. Het gaat hierbij om zowel zoet kwel vanuit de boezemwateren, als om diepe brakke kwel.

De oppervlaktewaterkwaliteit is over het algemeen matig. Het water is met name rijk aan nutriënten, o.a. door uitspoeling van meststoffen en inlaat van gebiedsvreemd water.

2.2 Beleid

2.2.1 Europa

Europese Kaderrichtlijn Water

Met het oog op het bereiken van een goede waterkwaliteit is sinds eind 2000 de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) van kracht. Deze richtlijn moet ervoor zorgen dat uiterlijk in 2027 het water in alle Europese landen voldoende schoon (chemisch op orde) en gezond (ecologisch in evenwicht) is. De uitvoering van de Europese Kaderrichtlijn Water vraagt inspanningen van verschillende partijen op internationaal, nationaal en regionaal niveau.

In Nederland is de Europese Kaderrichtlijn Water in landelijke beleidsuitgangspunten, kaders en instrumenten vertaalt. Belangrijk uitvloeisel is het opstellen van 'stroomgebiedbeheersplannen', waarin staat omschreven op welke wijze de waterkwaliteit in het betreffende stroomgebied kan worden verbeterd.

2.2.2 Rijk

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

Wat betreft het aspect water wordt in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) ingezet op kwaliteit waarbij (minimaal) wordt voldaan aan de (internationaal) geldende norm(en) uit de Europese Kaderrichtlijn Water en andere Europese richtlijnen met kwaliteitseisen. De bescherming en verbetering van de waterkwaliteit ligt bij het Rijk (rijkswateren) en de waterschappen (regionale wateren).

Het beheer van het watersysteem is gericht op het meebewegen met natuurlijke processen waar het kan en het bieden van weerstand waar het moet.

Waterveiligheid en de beschikbaarheid van voldoende zoet water (duurzame zoetwaterwinning) zijn streefpunten uit het rijksbeleid. Naast preventie als primaire pijler bij de bescherming tegen overstromingen, is het waterveiligheidsbeleid ook gericht op het beperken van de gevolgen van een overstroming door keuzes in de ruimtelijke planning en het op orde krijgen en houden van de rampenbeheersing (meerlaagse veiligheid). Deze aspecten stellen eisen aan ruimtelijke ontwikkelingen (onder andere klimaatbestendige stedelijke (her)ontwikkeling).

Wat betreft het aspect bodem wordt eveneens ingezet op het verbeteren en de borging van de milieukwaliteit, waarbij dient te worden voldaan aan de (internationaal) geldende normen (onder andere uit het Besluit bodemkwaliteit).

Nationaal Waterplan 2016 - 2021

In 2015 is het tweede Nationaal Waterplan vastgesteld, waarin het nationale waterbeleid voor de periode 2015-2021, met een vooruitblik richting 2050 is opgenomen. Duurzaam waterbeheer is het algemene beleidsuitgangspunt in dit plan. In het landelijke beleidsdocument worden maatregelen beschreven die tot doel hebben de veiligheid en leefbaarheid in Nederland te waarborgen (waaronder bescherming tegen overstromingen, voldoende en schoon water). Ook is een uitgangspunt het benutten van de kansen die het water biedt, onder meer met betrekking tot het gebruik.

2.2.3 Provincie

Provinciale Ruimtelijke Verordening Noord Holland 2017

In de provinciale ruimtelijke verordening zijn regels opgenomen ten aanzien van de Blauwe Ruimte. De provincie stelt regels aan het bouwen in buitendijkse gebieden, regionale waterkeringen en strandzonering.

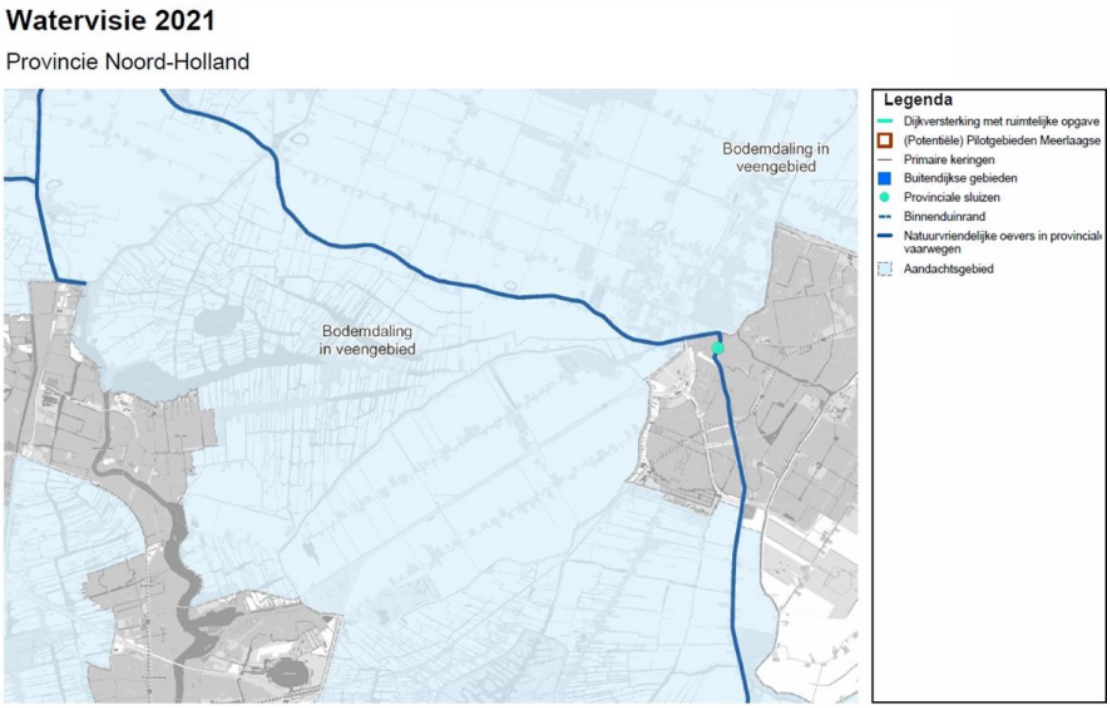
Figuur 3

Waterverordening Noord Holland 2015

In 2015 is de gewijzigde Waterverordening van de provincie Noord Holland vastgesteld. De waterverordening regelt de provinciale taken op het gebied van water. Dit zijn onder andere vaarwegbeheer en grondwater.

Watervisie 2021 - Provincie Noord-Holland

De watervisie zoekt de koppeling van wateropgaven met ruimte, economie en natuur. Het stelt kaders voor wateropgaven in Noord-Holland, dit aan de hand van de thema's; Veilig en schoon & Voldoende.

Figuur 4. Uitsnede kaart Watervisie 2021

2.2.4 Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

Waterprogramma 2016- 2021

Het waterprogramma van het Hoogheemraadschap geeft richting aan het waterbeheer tussen 2016 en 2021. In het waterprogramma wordt voortgebouwd op de regionale Deltavisie (2012) van het Hoogheemraadschap. Leidraad van het waterprogramma is het beheergebied klimaatbestendig maken, hierin staan de thema's waterveiligheid, wateroverlast, watertekort en schoon water centraal.

Het hoogheemraadschap heeft zich de afgelopen jaren ingezet voor de waterkwaliteit in de gemeente Wormerland. In de polder Wormer, Jisp en Nek, het Wormer- en Jisperveld, is de waterkwaliteit sterk verbeterd.

Keur 2016

In de Keur van het Hoogheemraadschap staan de regels ter bescherming van waterkeringen, watergangen en bijbehorende kunstwerken.

Beleidsnota Waterkeringen 2012

In de Beleidsnota Waterkeringen van het Hoogheemraadschap staat het beleid en de uitgangspunten voor het beheer en medegebruik van de waterkeringen. De beleidsnota is een uitwerking van het Waterbeheersplan 2010-2015 (WBP4).

2.2.5 Gemeente

Structuurvisie Wormerland

In de structuurvisie Wormerland wordt een ruimtelijk kader geboden voor de periode tot 2025. In de structuurvisie wordt Wormerland omschreven als een diverse gemeente met een schat aan cultuurhistorische waarden. Dit door een samenspel van het veenweidelandschap, het water, de droogmakerijen en de karakteristieke kernen. De visie op hoofdlijnen betreft:

- dynamische en duurzame woon- en werkomgeving in de kernen;
- een onderhouden, toegankelijk en recreatief veenweidelandschap;
- een agrarische en duurzame droogmakerij.

In het veenweidegebied wordt bescherming geboden aan de huidige landschappelijke waarden, waaronder het water. Flora en fauna krijgen hier voorrang boven de recreant en de belever van het landschap. Het beeld van de vele waterlopen afgewisseld met smalle, langgerekte eilandjes is kenmerkend en moet voor toekomstige generaties bewaard blijven. Voor het behoud van de vele waterlopen is het baggeren een belangrijke voorwaarde. In de droogmakerij wordt juist ruimte geboden voor waterberging in De Wijde Wormer.

Beleidsvisie Wormer en Jisperveld 2014

In de beleidsvisie Wormer en Jisperveld wordt een aantal uitgangspunten opgesteld:

- het behouden van het authentieke en open groenblauwe karakter van het agrarisch cultuurlandschap;
- natuurlijk evenwicht, zodat alleen kleine menselijke ingrepen nodig zijn voor behoud;
- koesteren van eigenheid. maar openstaan voor vernieuwing in de bestaande beleidskaders;
- hard maken voor de blijvende (economische) vitaliteit van de landbouwsector;
- streven naar duurzame en klimaatbestendige oplossingen voor de verschillende initiatieven en ontwikkelingen.

Hoofdstuk 3 Cultuurhistorie, landschap en archeologie

De ontwikkeling van het huidige landschap vindt haar basis in de bodem, de waterhuishouding, de natuurlijke vegetatie en de invloed die de mens in de loop van de tijd hierop heeft gehad. Door verschillen in reliëf, waterhuishouding en vruchtbaarheidstoestand van de bodem, heeft de mens het gebied op verschillende manieren in gebruik genomen. Hierdoor is het landschap ontstaan met eigen cultuurhistorische, visuele en functionele kenmerken.

3.1 Huidige situatie

3.1.1 Landschap en cultuurhistorie

Het buitengebied van Wormerland bestaat uit een landschap van laaggelegen veenweidegebied met daarin nog lager gelegen droogmakerijen omzoomd door dijken en ringvaarten. Dit landschap met daarin cultuurhistorisch waardevolle lintbebouwing (Jisp) en kernen (Oostknollendam, Neck) is van grote waarde.

Veenweidegebied

Het veenweidegebied van de polder Wormer, Jisp en Nek is van nature zeer nat en het laagveenpakket is van natuurhistorisch belang en kenmerkend voor de laag (west-)Nederland. Het veenweidegebied wordt gekenmerkt door een langgerekte strokenverkaveling vanuit ontginningslinten en is in te delen in rijpolders en vaarpolders.

Het veenweidegebied is een weids, Hollands cultuurlandschap met een netwerk van sloten, weilanden, rietkragen en ondiepe plassen. Rond 1000 na Christus is het ontgonnen voor de landbouw. Opvallend zijn de honderden eilanden omgeven door sloten en rietkragen.

De eilanden zijn ruim duizend jaar geleden door mensenhanden gemaakt. Voor die tijd was hier een veengebied dat regelmatig overstroomde met zout water uit de Zuiderzee.

Het huidige veenweidegebied heeft een open karakter, hetgeen veroorzaakt wordt door het overheersend extensief agrarisch gebruik van de graslanden. De graslanden zijn zowel in eigendom van natuurmonumenten als particulieren. In het gebied zijn veel brede, open watergangen en plassen aanwezig. De boerderijen in het gebied staan langs de dijk aan de rand van het gebied. Het beheer van het veenweidegebied is gericht op het voorkomen van dichtgroeien van sloten met riet en het voorkomen van verruiging van het land, waardoor de openheid wordt aangetast. Een ander belangrijk kenmerk is de opstrekkende strokenverkaveling met lange smalle kavels welke veelal gescheiden worden door watergangen.

Een deel van het Veenweidegebied is begrensd natuurgebied in het kader van de Wet natuurbescherming. Het gebied kent een wettelijk bescherming voor de aanwezige natuurwaarden.

Identiteit = kleinschalig open en waterrijk cultuur- en natuurlandschap met opstrekkende verkaveling.

Kernkwaliteiten =

- natuurwaarden (weidevogels);
- kleinschalige en grillige karakter;
- openheid;
- waterrijk;
- opstrekkende verkaveling.

Doel voor dit gebied =

- de aanwezige natuurwaarden mogen bij ontwikkelingen (voor zover die mogelijk zijn binnen het gebied) niet teniet worden gedaan;
- ontwikkelingen moeten het kleinschalige karakter van het gebied versterken of op zijn minst behouden;
- ontwikkelingen mogen geen afbreuk doen aan de relatieve openheid van het gebied;
- ontwikkelingen mogen niet ten koste gaan van het waterrijke karakter van het gebied;
- ontwikkelingen mogen geen afbreuk doen aan de opstrekkende verkavelingsstructuur.

Droogmakerijen

De droogmakerijen in het bestemmingsplangebied worden gekenmerkt door een regelmatige gridverkaveling in wegen, waterlopen en beplanting en vormen grote open ruimten die door dijken omsloten zijn. De inrichting van de droogmakerijen in Wormerland (Schaalsmeer, Engewormer, Wijde Wormer en deel van Starnmeer), zoals deze in de 17e eeuw zijn drooggelegd en ontgonnen, is nog grotendeels intact.

De grootste, meest duidelijk aanwezige droogmakerij is de Wijde Wormer. Langs het wegenpatroon zijn de boerderijen en woonhuizen gesitueerd en volgt het groen van weg- en erfbeplanting de lijn van de weg door de Wijde Wormer. De verkaveling is duidelijk blokvormig. In de Wijde Wormer hebben de sportparken in het zuiden, de A7 en de bebouwing bij Neck het oorspronkelijke karakter enigszins aangepast.

De droogmakerijen zijn veel lager in het landschap gesitueerd (ongeveer 4,5 meter) dan het veenweidegebied. De droogmakerijen beschikken over een kenmerkende openheid, anders dan het omliggende landschap, en een duidelijk waarneembare aaneengesloten dijk.

De Wijde Wormer is drooggelegd tussen 1624 en 1626. Deze relatief gave droogmakerij is zowel landschappelijk als cultuurhistorisch waardevol. Het huidige inrichtingspatroon van wegen, bebouwing, dijken en waterlopen dateert nog uit de ontginningsfase. Aan het wegenpatroon is de weg- en erfbeplanting gekoppeld, waardoor sprake is van een aantrekkelijk groen landschap. Verder is de oost-west georiënteerde wegenstructuur opvallend. Zowel de A7 als de Noorderweg en Zuiderweg zijn in deze richting gesitueerd. De boerderijen liggen aan deze ontsluitingswegen. Loodrecht op deze structuur, zijn enkele dwarswegen aanwezig, die parallel lopen aan de verkavelingsstructuur.

Deze verkavelingsstructuur is blokvormig, in tegenstelling tot de strokenverkaveling in het veenweidegebied. In de polder komen overwegend agrarische bedrijven voor. Incidenteel komen andere functies in de vorm van niet-agrarische bedrijvigheid en recreatie voor. Ook is de polder belangrijk als weidevogelleefgebied.

De Engewormer neemt een bijzondere plek in. Feitelijk fungeert de polder als tussengebied tussen natuur en agrarisch.

De Enge Wormer of Kleine Wormer was een waterverbinding tussen de Wormer en de Zaan. Lange tijd fungeerde de polder als waterberging. Als het water op het IJ hoog stond, was spuien vanuit de Zaan via de sluizen bij Zaandam niet mogelijk. Dan bood de Engewormer, die in open verbinding stond met de Zaan een oplossing. Uiteindelijk verloor het Hoogheemraadschap haar zeggenschap over de polder en werd de polder net als De Beemster, De Purmer en De Wijde Wormer doorgelegd. De drooglegging van de Engewormer dateert uit 1638. De droogmaking was niet een project van commerciële onderneming, maar diende ter voorkoming van aanslag van het water aan de recent aangelegde Ringdijk van Wormer. Vandaag de dag is de Engewormer overwegend natuurgebied en voor een deel agrarische cultuurgrond. Daarnaast komt ook de woonfunctie voor in de polder. Ook hier komen houten woningen voor, waarvan enkele monumenten zijn. Opvallend is de duidelijk herkenbare blokverkaveling in de polder en de oost-west georiënteerde watergang in het midden van de polder. Deze structuur is cultuurhistorisch van essentieel belang, daar deze nog de oorspronkelijke verkaveling uit 1638 betreft. Verder is de polder een belangrijk weidevogelgebied.

Identiteit is grootschalig open agrarisch cultuurlandschap met blokverkaveling

De kernkwaliteiten zijn:

- openheid;
- agrarisch;
- blokverkavelingsstructuur;
- weidevogelleefgebied;
- wegsloten langs de Noorderweg en de Zuiderweg;
- Engewormer als tussengebied tussen veenweidegebied en de Wijde Wormer.

Doelen voor het gebied zijn:

- ontwikkelingen mogen niet teveel afbreuk doen aan de relatieve openheid van het gebied;
- de agrarische sector mag niet onevenredig worden belemmerd in de bedrijfsvoering en –ontwikkeling;
- ontwikkelingen mogen geen afbreuk doen aan de blokverkavelingsstructuur;
- ontwikkelingen mogen geen onevenredige afbreuk doen aan de waarden van het gebied als weidevogelleefgebied;
- ontwikkelingen moeten bijdragen aan de identiteit als tussengebied van de Engewormer.

Monumentale bebouwing
In het gebied komen diverse beeldbepalende panden en bouwwerken voor. Dit betreft een aantal (resten van) molens, waterhuishoudkundige werken en oude boerderijen, met name de voor deze regio typerende stolpboerderijen.

3.1.2 Archeologie

Het plangebied is rijk aan bekende archeologische vindplaatsen. Met name in het Wormer- en Jisperveld is een groot aantal bekende kleine archeologische vindplaatsen gelegen met sporen van bewoning. Maar ook in de rest van het plangebied zijn verwachtingen voor archeologische resten aanwezig.

3.2 Beleid

3.2.1 Europa

Het Verdrag van Valletta/Malta
Het Verdrag van Malta (Valletta) is op 16 januari 1992 ondertekend door de ministers van Cultuur van de landen aangesloten bij de Raad van Europa (Ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur). Het Verdrag heeft als doel archeologische waarden in Europa te beschermen als onvervangbaar onderdeel van het cultureel erfgoed. Het accent ligt hierbij op het streven naar behoud en beheer van archeologische waarden in de bodem en op het zoveel mogelijk beperken van (de noodzaak van) archeologische opgravingen.
Hoewel het Verdrag van Malta al in 1998 is goedgekeurd door de Eerste en Tweede Kamer, heeft de implementatie ervan pas in 2007 plaatsgevonden. Bij de ratificatie van dit verdrag zijn de artikelen 5 en 6 voor de Nederlandse regering de kernpunten geweest. Met name deze artikelen hebben een doorvertaling gekregen in de huidige wetgeving op het gebied van de archeologische monumentenzorg en ruimtelijke ordening:

- artikel 5:

Het Verdrag bepaalt dat archeologische waarden voortaan expliciet dienen te worden meegenomen bij de besluitvorming over ruimtelijke ingrepen en dat de archeologische waarden waar mogelijk dienen te worden ontzien. Wanneer bescherming en inpassing van terreinen met archeologische waarden echter niet mogelijk is, zal de historische informatie door middel van verantwoord archeologisch onderzoek moeten worden veiliggesteld.

- artikel 6:

De veroorzaker van de bodemverstoring is verantwoordelijk voor het vroegtijdig (laten) uitvoeren van noodzakelijk archeologisch (voor)onderzoek en de financiering daarvan, het zogenaamde principe van “de verstoorder betaalt”.

Herziening van het archeologiebestel, de komst van marktconform opererende archeologische bedrijven en de introductie van een kwaliteitssysteem zijn bijkomende aspecten die in het kader van de implementatie hebben plaatsgevonden.

3.2.2 Rijk

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte
Uit de SVIR blijkt dat het bieden van ruimte voor het behoud en de versterking van (inter)nationale unieke cultuurhistorische en ruimtelijke kwaliteiten als nationaal belang wordt gezien. De landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten geven namelijk identiteit aan een gebied.

Wet op de archeologische monumentenzorg (Wamz)
De implementatie van het Verdrag van Malta heeft geleid tot de Wet op de archeologische monumentenzorg (Wamz). De Wamz is een wijzigingswet die tot aanpassing van de Monumentenwet 1988,

Woningwet, Ontgrondingenwet en Wet milieubeheer heeft geleid. Ook in de Wet ruimtelijke ordening (van kracht per 1 juli 2008) en het Besluit ruimtelijke ordening heeft de archeologie zijn plek gekregen.

In april 2006 is het wetsvoorstel (Wamz) door de Tweede Kamer goedgekeurd en in december 2006 volgde de Eerste Kamer. Op 21 december 2006 is daarmee de Wet op de archeologische monumentenzorg een feit geworden. De inhoud ervan is per 1 september 2007 van kracht geworden.

Erfgoedwet

De Monumentenwet 1988 is per 1 juli 2016 vervallen. Een deel van de wet is op deze datum overgegaan naar de Erfgoedwet. Het deel dat betrekking heeft op de besluitvorming in de fysieke leefomgeving gaat over naar de Omgevingswet, wanneer deze naar verwachting in 2019 in werking treedt. Vooruitlopend op de datum van ingang van de Omgevingswet zijn deze artikelen te vinden in het Overgangsrecht in de Erfgoedwet, waar ze ongewijzigd van toepassing blijven zolang de Omgevingswet nog niet van kracht is. De Erfgoedwet bundelt en wijzigt een aantal wetten op het terrein van cultureel erfgoed. De kern van deze wet is dat wanneer de bodem wordt verstoord, de archeologische resten intact moeten blijven (in situ). Wanneer dit niet mogelijk is, worden archeologische resten opgegraven en elders bewaard (ex situ). Daarnaast dient ieder ruimtelijk plan een analyse van de overige cultuurhistorische waarden van het plangebied te bevatten. Voor zover in een plangebied sprake is van erfgoed, dient op grond van voorgaande dan ook aangegeven te worden op welke wijze met deze cultuurhistorische waarden en in de grond aanwezige of te verwachten archeologie rekening wordt gehouden.

Wet ruimtelijke ordening en Besluit ruimtelijke ordening

Binnen de Wet ruimtelijke ordening (Wro) vormt het bestemmingsplan een belangrijk instrument. De gemeente bepaalt door middel van het bestemmingsplan welke inrichting, bebouwing en welk grondgebruik in het plangebied is toegestaan.

De Wro biedt de mogelijkheid om aan een gebied één of meer bestemmingen toe te kennen, waaronder die van de dubbelbestemming “waarde archeologie”. Dit biedt de mogelijkheid om door middel van het toekennen van een archeologische bestemming en de daaraan verbonden regels en beperkingen (verwachte) archeologische waarden binnen een gebied te beschermen.

Het Besluit op de ruimtelijke ordening (Bro) is een nadere uitwerking van de Wro en bevat onder meer bepalingen over bestemmingsplannen, tegemoetkoming in schade en grondexploitatie. In het Bro staat onder artikel 3.1.6 aangegeven dat een bestemmingsplan evenals een ontwerp hiervoor vergezeld moeten gaan van een toelichting, waarin onder andere een beschrijving wordt neergelegd van de wijze waarop met de in de grond aanwezige of te verwachten monumenten rekening is gehouden.

Vanaf 1 januari 2012 zijn gemeenten op basis van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro), verplicht cultuurhistorische waarden mee te laten wegen in de totstandkoming van een bestemmingsplan. In de toelichting op een bestemmingsplan wordt daarom 'een beschrijving gegeven van de wijze waarop met de in het gebied aanwezige cultuurhistorische waarden en in de grond aanwezige of te verwachten monumenten rekening is gehouden'.

3.2.3 Provincie

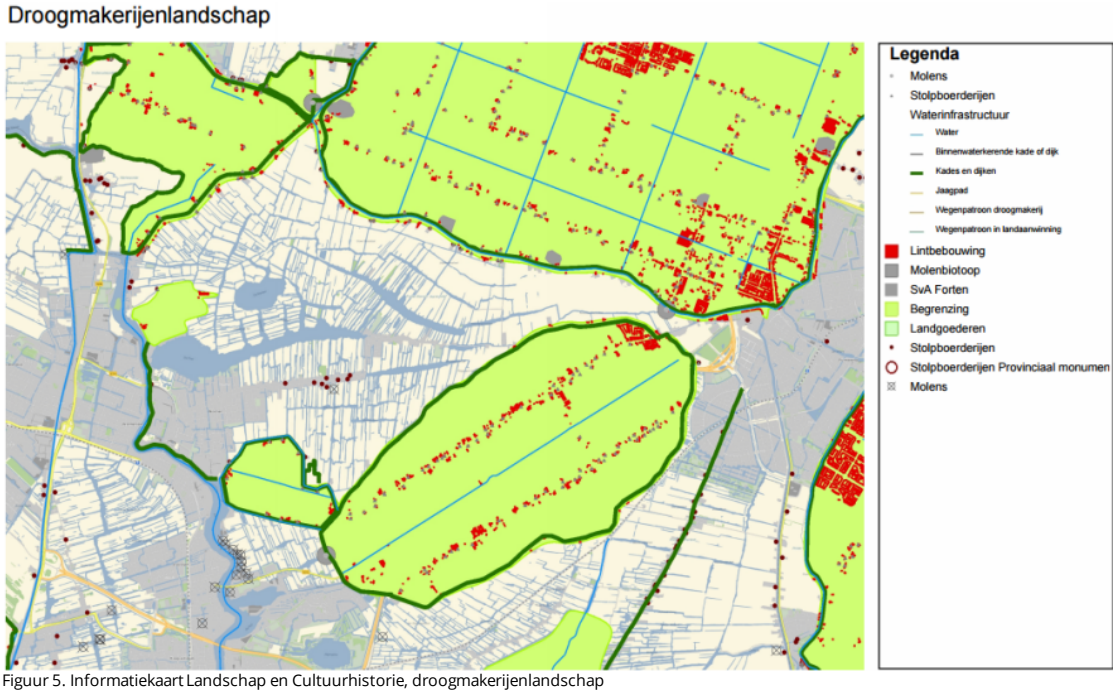
Leidraad Landschap en Cultuurhistorie

De provincie Noord-Holland wil de kwaliteit en diversiteit van het Noord-Hollands landschap en dorpen behouden en ontwikkelen. De provinciale visie op ruimtelijke kwaliteit en de kernkwaliteiten van de verschillende landschappen en dorpen in Noord-Holland zijn vastgelegd in de leidraad.

Droogmakerijenlandschap

Het bestemmingsplangebied is deels gelegen in het Droogmakerijenlandschap. De droogmakerijen worden gevormd door een drooggelegd binnenwater/meer, omsloten door ringvaart en een ringdijk. Ze worden gekenmerkt door hun diepe ligging ten opzichte van het aanliggend veenpolderlandschap/bovenland. De Wijdewormer is herkenbaar aan zijn spiegelsymmetrische opbouw. Binnen dit gebied komen in slechts beperkte mate gebieden met bijzondere archeologische en aardkundige waarden voor. Het gebied heeft een duidelijk contract met het aangrenzende veengebied. In dit gebied bevinden zich cultuurhistorische

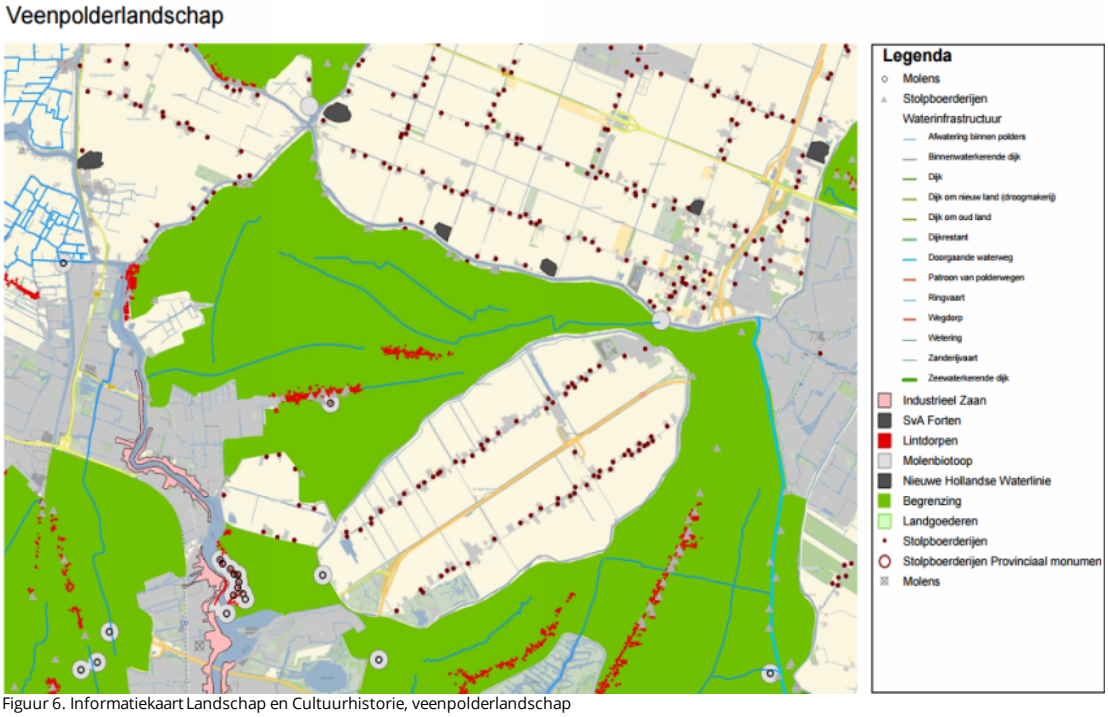
objecten zoals stolpboerderijen, poldermolens en de voormalige molenplaatsen.

Figuur 5. Informatiekaart Landschap en Cultuurhistorie, droogmakerijenlandschap

Veenpolderlandschap

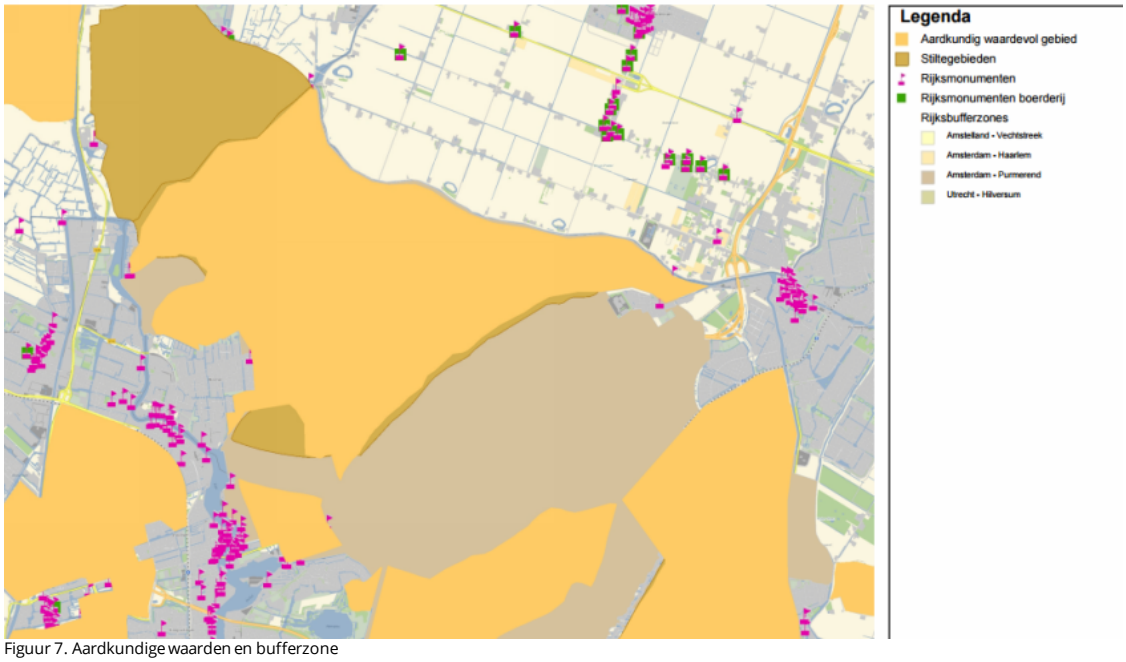
Het veenpolderlandschap bestaat over het algemeen uit open en zeer open gebieden met plaatselijk matig open tot gesloten gebieden. De veenpolders bestaan uit onvergraven veen dat overwegend in gebruik is als grasland. Ook hier zijn stolpboerderijen te vinden en overwegend veenweidelandschappen. Water in het omringende landschap is overwegend aanwezig in een langgerekt slotenpatroon met een strokenverkaveling.

Figuur 6. Informatiekaart Landschap en Cultuurhistorie, veenpolderlandschap

Met name het veenweidegebied is aangewezen als stiltegebied en aardkundig waardevol gebied. Het hele plangebied geldt als bufferzone Amsterdam-Purmerend. De Rijksbufferzones zijn een tiental groene gebieden tussen grote stedelijke gebieden. Deze gebieden blijven gevrijwaard van verdere verstedelijking, waar wordt gestreefd naar relatief grootschalige groene gebieden. In de Provinciale Milieuverordening zijn regels opgenomen gericht op het behoud van kwaliteit van de stiltegebieden. De kernkwaliteit stilte vormt een onderdeel van de afweging rond ontwikkelingen in het buitenstedelijk gebied.

Aardkundige waarden en bufferzone

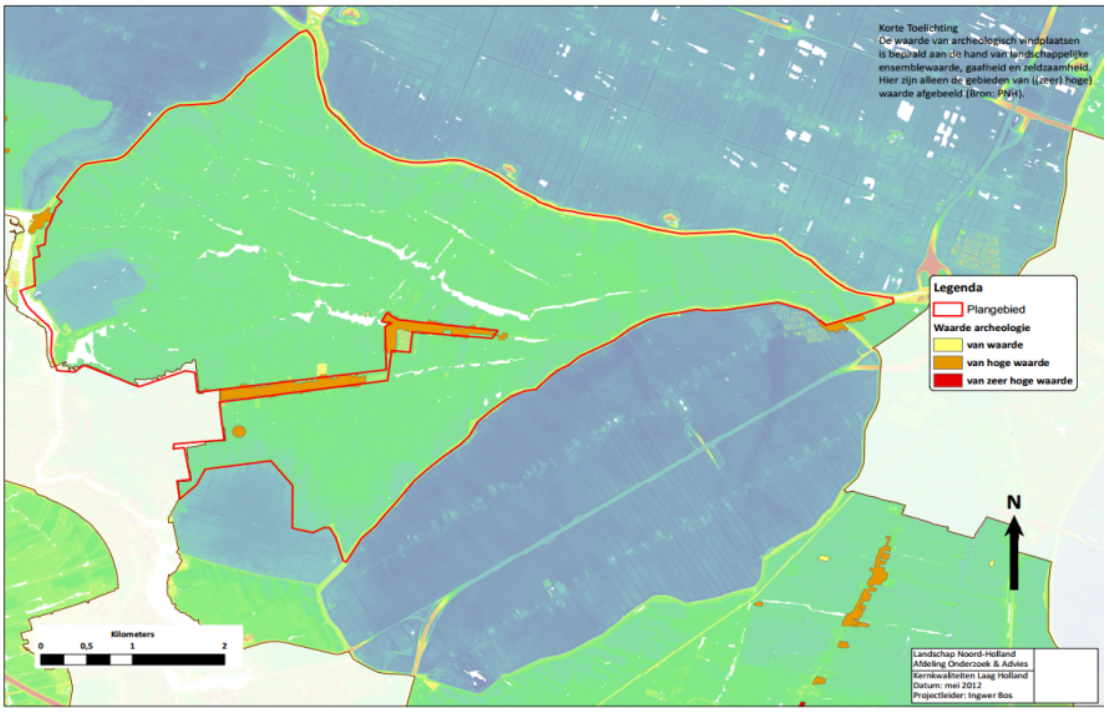
Figuur 7. Aardkundige waarden en bufferzone

3.2.4 Gemeente

Archeologienota Wormerland 2009

Met de archeologienota kan de gemeente archeologische vindplaatsen beschermen en voorkomen dat deze verloren gaan. Voor het buitengebied (weidegebied) geldt over het algemeen een beschermingsregime van een oppervlakte van boven 2.000 m^2 en een diepte van beneden 30 cm waar archeologie maatregelen verplicht zijn.

Waarde van archeologische vindplaatsen

Cultuurnota Wormerland 2013-2016

Het sociaal-culturele beleid van Wormerland richt zich vooral op het zichtbaar en laagdrempelig toegankelijk maken van cultuur en cultureel erfgoed voor alle inwoners van Wormerland en stimuleert inwoners om actief deel te nemen aan de samenleving. De erfgoedverordening van de gemeente Wormerland richt zich op het behoud van het cultureel erfgoed dat een bijdrage levert aan de beeldkwaliteit en de toeristische waarde van de gemeente.

Hoofdstuk 4 Natuur en ecologie

4.1 Huidige situatie

Ten behoeve van het ontwerp-bestemmingsplan wordt een plan-m.e.r.-procedure doorlopen. Onderdeel van deze procedure is een Passende Beoordeling waarin wordt ingegaan op de effecten van het bestemmingsplan op gevoelige natuurwaarden.

Die effecten worden bepaald op basis van een analyse van aanwezige natuurwaarden. De voornaamste natuurwaarden worden na afronding van de genoemde analyse op deze plaats beschreven.

4.2 Beleid

4.2.1 Europa

Natura 2000

Natura 2000 is een netwerk van beschermde natuurgebieden, dat door de lidstaten van de Europese Unie wordt opgezet. Het Natura 2000-netwerk dient ter bescherming van zowel de gebieden (natuurlijke habitatten) als wilde flora en fauna op het Europese grondgebied van de lidstaten. Hieronder een overzicht van de beschermde habitattypen en beschermde soorten. Zie ook Bijlage '2' voor het aanwijzingsbesluit

Habitattypen	
H4010B	Vochtige heiden (laagveengebied)
H6430B	Ruigten en zomen
H7140B	Overgangs- en trilvenen
H91D0	*Hoogveenbossen
Habitatsoorten	
H1134	Bittervoorn
H1149	Kleine modderkruiper
H1163	Rivierdonderpad
H1318	Meervleermuis
H1340	*Noordse woelmuis
Broedvogels	
A021	Roerdomp
A151	Kemphaan
A295	Rietzanger
Niet-broedvogels	
A050	Smient
A056	Slobeend
A156	Grutto

Sterretje (*) is prioritair

4.2.2 Rijk

Wet natuurbescherming

Sinds 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming van kracht, deze wet vervangt drie wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet. Met de Wet natuurbescherming beschermt het ministerie van Economische zaken dier- en plantensoorten die in het wild voorkomen. Alles wat schadelijk is voor beschermde soorten, is verboden. Daarnaast schrijft de Wet natuurbescherming voor dat nadelige gevolgen voor planten en dieren moeten worden voorkomen.

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

Het waarborgen van een leefbare en veilige omgeving waarin unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden zijn behouden, is één van de rijksdoelen.

Om flora- en faunasoorten in staat te stellen om op lange termijn te overleven en zich te ontwikkelen, is het behoud van leefgebieden en de mogelijkheid om zich te kunnen verplaatsen tussen leefgebieden essentieel.

In het rijksbeleid worden de (begrensde) gebieden van de (herijkte) Ecologische Hoofdstructuur aangemerkt als onderdeel van de nationale Ruimtelijke Hoofdstructuur.

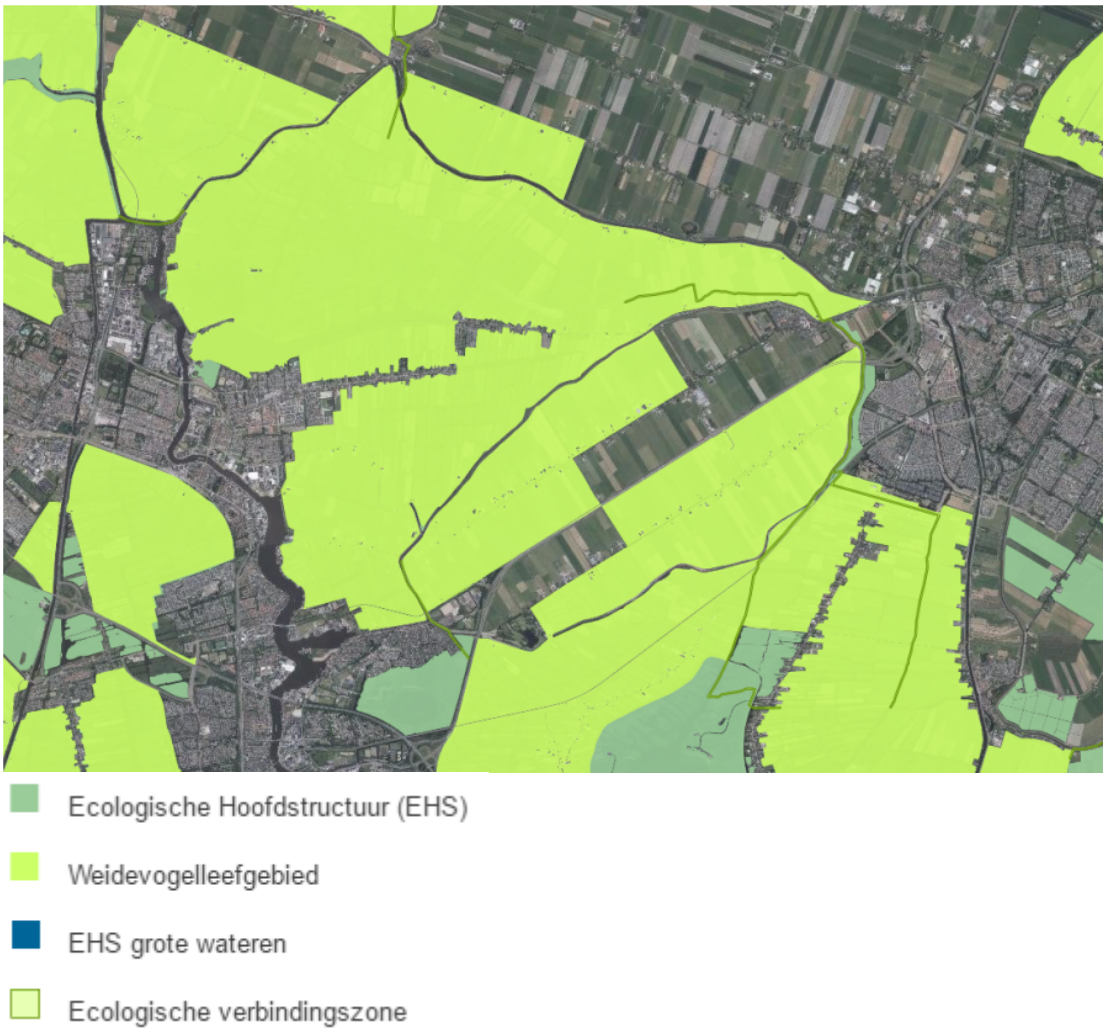
Binnen de door het Rijk gestelde kaders begrenzen, beschermen en onderhouden de provincies dit natuurnetwerk met de juiste ruimtelijke, water- en milieucondities voor kenmerkende ecosystemen van (inter)nationaal belang.

Nieuwe plannen, projecten of handelingen binnen de EHS zijn slechts toegestaan als de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied niet worden aangetast.

4.2.3 Provincie

Provinciale Ruimtelijke Verordening 2017

In de PRV is het gebied grotendeels aangewezen als weidevogelleefgebied en ecologische verbindingszone. Net buiten het plangebied ligt het NatuurNetwerk Nederland.

Natuurbeheerplan 2019

In het natuurbeheerplan staat waar welke soort natuur aanwezig is en of deze ontwikkeld kan worden. Het

Natuurbeheerplan beschrijft de grenzen van het Natuurnetwerk en de natuurverbindingen en welke subsidiemogelijkheden er voor (agrarische) natuur zijn. Voor de planologische bescherming van natuur en weidevogelleefgebieden is de PRV het kader. Een groot gedeelte van het veenweidegebied is aangewezen als NNN natuur.

Hoofdstuk 5 Landbouw

5.1 Huidige situatie

In onderstaande tabel is de ontwikkeling van het aantal agrarische bedrijven in de gemeente Wormerland opgenomen. Iedere bedrijfstak kent een ander verloop tussen 2000 en 2016. De tabel laat zien dat het totale aantal agrarische bedrijven sinds 2000 is afgenomen.

Jaar	Totaal	Akkerbouw	Graasdieren	Hokdieren	Tuinbouw
2000	114	2	131	4	3
2005	94	1	100	2	2
2010	93	0	97	0	2
2014	91	1	90	1	1
2015	88	0	86	0	1
2016	59	0	75	0	1

Bron: CBS

Voor alle takken van agrarische bedrijven in de gemeente geldt dat het aantal in 2016 kleiner is dan het aantal in 2000. Wanneer die afname vervolgens wordt vergeleken met de ontwikkeling van het grondgebruik per bedrijf, blijkt dat het aantal agrarische bedrijven weliswaar afneemt, maar dat de bestaande agrarische bedrijven gemiddeld groter worden qua grondgebruik.

Dit betekent dat ook in de gemeente Wormerland sprake is van schaalvergroting in de landbouw.

5.2 Beleid

5.2.1 Rijk

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

Het rijksbeleid met betrekking tot de landbouw is niet zozeer gericht op de (on)mogelijkheden met betrekking tot de bedrijfsvoering, maar meer op de landbouw in relatie tot het omringende landschap, onder meer op het gebied van natuur, milieu en waterbeheer. Het Rijk zet in op de verduurzaming van het Europees Landbouwbeleid (GLB) waarbij grondeigenaren kunnen worden gestimuleerd en beloond bij maatschappelijke prestaties op de voorgenoemde terreinen.

5.2.2 Provincie

PRV beleid landbouw

Het gehele plangebied is aangewezen als gebied voor gecombineerde landbouw. Hiervoor geldt dat agrarische bebouwing geconcentreerd dient te worden binnen het bouwvlak. In het gebied aangegeven voor gecombineerde landbouw heeft een bouwvlak een omvang van maximaal 1,5 hectare. Hiervan kan gemotiveerd worden afgeweken tot 2 hectare. Huisvestiging van tijdelijke werknemers is mogelijk binnen dit gebied.

Ruimte voor Ruimte

De ruimte voor ruimte regeling van de provincie Noord-Holland maakt het mogelijk dat storende bebouwing (dat wil zeggen bebouwing in verval of bebouwing die niet passend in het landschap is) op een agrarisch bouwperceel, wordt gesloopt waarvoor compensatiewoningen in de plaats komen. Er is geen sprake van storende bebouwing indien de bebouwing een beschermg monument is als bedoeld in artikel 1 onder d van de Monumentenwet 1988, of artikel 2 van de Monumentenverordening Noord-Holland 2010, of als beschermd monument is aangewezen in een monumentenverordening van de gemeente. Daarnaast is er ook geen sprake van storende bebouwing als de bebouwing behoort tot de kernkwaliteiteiten van het landschap of tot een provinciale stuctuurdrager, zoals bedoeld in de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie

Noord Holland. Tevens is er geen sprake van storende bebouwing als deze illegaal is opgericht of als de bebouwing niet is opgericht.

Het aantal terug te bouwen compensatiewoningen mag niet meer zijn dan noodzakelijk is om de kosten voor het verwijderen van de storende agrarische bebouwing te compenseren. De opbrengsten uit de compensatiewoningen, grondverkoop en waardestijging van de bestaande opstallen mogen niet meer dan 5% winst leveren ten opzichte van de totale investeringen.

5.2.3 Gemeente

Structuurvisie Wormerland

VEENWEIDEGEBIED

Het huidige veenweidegebied heeft een open karakter en er is overheersend extensief agrarisch gebruik van de graslanden. De graslanden zijn zowel in eigendom van Natuurmonumenten als particulieren. In het gebied zijn veel brede, open watergangen en plassen aanwezig. De boerderijen in het gebied staan langs de dijk aan de rand van het gebied. Het beheer van het veenweidegebied is gericht op het voorkomen van dichtgroeien van sloten met riet en het voorkomen van verruiging van het land, waardoor de openheid wordt aangetast. Een ander belangrijk kenmerk is de opstrekkende strokenverkaveling met lange smalle kavels die veelal gescheiden worden door watergangen.

DE WIJDE WORMER

De Wijde Wormer is ingericht op een goed functionerend agrarisch landschap en kent daarbij rechtlijnige patronen en een blokvormige verkavelingsstructuur. De Wijde Wormer biedt goede voorwaarden voor de uitoefening van agrarische bedrijven en om die reden biedt de visie ruimte aan veranderende ontwikkelingen in de agrarische sector.

VERGROTEN EN VERBREDEN AGRARISCHE SECTOR

De visie gaat ervan uit dat de agrarische sector met name in de droogmakerij blijft voortbestaan en dat schaalvergroting van de agrarische bedrijven kan plaatsvinden. Dit uiteraard binnen de bestaande wet- en regelgeving. Het is daarbij van belang dat deze schaalvergroting zorgvuldig wordt ingepast in het landschap. Genoemd wordt: het respecteren van historische kavelgrenzen, de blokvormige verkavelingsstructuur en nieuwe investeringen in het landschap. Daarnaast is een verbreding op het gebied van recreatie toegestaan. Verder kunnen dakvlakken van agrarische bedrijven gebruikt worden voor vormen van duurzame zonne-energiewinning. Ook zijn kleinschalige vormen van windenergie toegestaan.

De vergroting van de agrarische sector zit in het groter worden en het samengaan van agrarische bedrijven. In de structuurvisie is aangegeven dat de gemeente hier ruimte aan wil bieden, maar niet in de vorm van 'megastallen'.

De verbreding van de agrarische sector richt zich met name op het (dag)recreatie vlak. Dit in de vorm van bijvoorbeeld horeca of kleinschalige dagrecreatieve voorzieningen (bed & breakfast), en, mits voldaan wordt aan een aantal voorwaarden, ook kleinschalige verblijfsrecreatie.

De gemeente hecht waarde aan de herkenbaarheid van het agrarische landschap. Dit houdt in dat de gemeente de instandhouding en ontwikkeling van landschapselementen wil stimuleren en ontsierende afrasteringen wil tegengaan.

Het in gebruik nemen van agrarische gronden voor experimentele vormen van duurzame energie (of waterbank) of de verhuur van dakvlakken van agrarische opstallen voor zonne-energie worden nadrukkelijk gestimuleerd, zonnevelden zijn daarentegen niet toegestaan. Ook biomassavergisting is een mogelijkheid om te komen tot duurzame energie. Verder is het mogelijk agrarische gronden in te zetten voor waterberging, dit bijvoorbeeld voor de compensatie van stedelijke ontwikkelingen elders in de gemeente.

FUNCTIEVERANDERING

De visie biedt ruimte voor veranderingen binnen de agrarische sector. Naast de verbreding, is het ook mogelijk om na bedrijfsbeëindiging, door middel van functieverandering, nieuwe functies toe te staan. De

gebouwen van de agrarische bedrijven die gestopt zijn, en waarvoor geen andere agrarische bedrijven belangstelling hebben getoond, kunnen een nieuwe functie krijgen.

AGRIROUTE

Ondersteunend aan de ontwikkelingsmogelijkheden voor de agrarische sector wil de gemeente ook een zogeheten agrarische route in De Wijde Wormer ontwikkelen. Hierbij worden bestaande knelpunten voor agrarisch verkeer op de Noorder- en Zuiderweg aangepakt. Duikers, bruggen en dammen worden verbreed en daar waar noodzakelijk worden de wegen geschikt gemaakt voor landbouwvoertuigen. Hiermee ontstaat er een adequate routestructuur voor de agrarische sector. De exacte aanpassingen zullen door de gemeente nader in beeld worden gebracht.

Gekoppeld hieraan zal een deel van de Westerdijk ontoegankelijk worden gemaakt voor het agrarisch verkeer. Deze voertuigen vormen een te grote belasting voor de dijk. Een mogelijke nieuwe verbinding tussen de Noorderweg en de Leeghwaterweg wordt in de looptijd van de structuurvisie nader onderzocht.

Hoofdstuk 6 Recreatie

6.1 Huidige situatie

In het plangebied zijn diverse vormen van recreatie aanwezig. Er zijn sportvelden voor een voetbalvereniging, hockeyclub en een honk- en softbalvereniging. Er zijn tennisbanen en een golfclub. Ook is er een wielerclub, een watersportvereniging, een kynologische vereniging en een paardrijvereniging. In het plangebied is een westernmanege. Ook bevinden zich een caravanpark en chaletpark in het plangebied. De gemeente Wormerland maakt deel uit van de gemeenschappelijke regeling Recreatie Twiske-Waterland.

6.2 Beleid

6.2.1 Rijk

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

In het rijksbeleid worden geen expliciete uitspraken gedaan over de (on)mogelijkheden van (nieuwe) ontwikkelingen op het gebied van recreatie en toerisme.

Wel worden punten benoemd die een samenhang vertonen met de aspecten recreatie en toerisme, waaronder:

- het verbinden van de winning van oppervlaktedelfstoffen met recreatieve ontwikkelingen;
- borging van het bestaande netwerk van recreatieve vaarwegen uit het Basisrecreatietoervaartnet;
- het belang van een vitaal en mooi landelijk gebied voor een goed leef- en vestigingsklimaat voor recreatie en toerisme.

6.2.2 Provincie

Structuurvisie Noord-Holland 2040

De vrijetijdssector is belangrijke voor de Noord-Hollandse economie en werkgelegenheid. De sector draagt bij aan een aantrekkelijk leef- en recreëeromgeving, de sociale betrokkenheid van de inwoners en bezoekers, het in stad houden van voorzieningen en unieke streek- of plaatsgebonden gewoonten, ambachten en gebruiken.

De provincie wil de internationale concurrentiepositie van de regio verder versterken en de toppositie op het gebied van overnachtingen, dagbezoek en watersport binnen Nederland behouden. De provincie stimuleert daarom de groei van de sector, verbetering van de kwaliteit van het aanbod en vergroting van de diversiteit.

6.2.3 Gemeente

Structuurvisie Wormerland 2025

In de Structuurvisie Wormerland 2025 wordt de volgende hoofdopgaven gesteld:

1. Dynamische en duurzame woon- en werkomgeving in de kernen: ‘Recreatie binnen de verschillende dorpskernen is van belang. In de hoofdkern Wormer komt dit tot uiting in de vorm van een hotel langs de Zaan, maar ook kleinere vormen van recreatie in de vorm van een bed & breakfast en/of een camping. In de kleinere kernen komt met name verblijfsrecreatie voor naast de agrarische en/of woonfunctie.’
2. Een onderhouden, toegankelijk en licht recreatief veenweidelandschap: ‘Zone 2 (zie onderstaande kaart) betreft een onderhouden natuurgebied, waar extensieve vormen van recreatie mogelijk zijn, zonder afbreuk te doen aan de huidige natuur-, landschaps- en cultuurhistorische waarden. Het is voor de recreant mogelijk dit waardevolle landschap te onderdekken. Zone 3 (zie onderstaande kaart) heeft een overwegend agrarisch karakter, waar agrarisch natuurbeheer in combinatie met licht recreatieve functies, zoals kamperen bij de boer, wordt toegestaan. In dit gebied krijgt de agrariër meer ruimte door middel van recreatieve verbreding.’
3. Een agrarische en duurzame droogmakerij: ‘De agrariër in de Wijde Wormer krijgt de mogelijkheid zijn

agrarische bedrijfsvoering voort te zetten, maar ook te verbreden. Verbreden is met name gericht op recreatie, maar ook de transformatie naar andere functies is mogelijk.'

Bron: Structuurvisie Wormerland 2025

Kortom recreatie is van belang, en ook diversiteit hierin zodat een breed en gevarieerd aanbod aan recreatieve voorzieningen wordt ontwikkeld. Recreatieve verblijfsvoorzieningen in samenhang met recreatieve voorzieningen zoals recreatieve vaar- en kanoroutes, fietsroutes, ruiterroutes en wandelroutes, verhogen de toegankelijkheid en aantrekkelijkheid van het veenweidegebied en de droogmakerijen en versterken elkaar.

Verder is recreatie binnen de gemeente van belang. Ook hierin is diversiteit belangrijk om er voor te zorgen dat er een breed en variërend aanbod aan recreatieve voorzieningen wordt ontwikkeld. Dit varieert van de ontwikkeling van een hotel langs de Zaan tot zeer kleinschalige vormen van verblijfsrecreatie in de linten, zoals bed & breakfast voorzieningen dan wel boerderijkamers. Recreatie biedt voldoende potentie gezien de diversiteit en aantrekkelijkheid van het omliggende veenweidegebied. De bestaande recreatieve vaarroute van de Zaanhopper, vanaf de Zaanse Schans wordt doorgetrokken tot de Poelboerderij en zal ook een stop hebben bij het nieuw te ontwikkelen hotel langs de Zaan. Gezien de transformatie van de Zaandriehoek tot een nieuw dynamisch 'stedelijk' gebied, is het goed mogelijk het aantal aanlegplaatsen voor boten verder uit te breiden. Zo kan de passerende recreant aanleggen om gebruik te maken van de nieuwe recreatieve functies langs de Zaan. Verder behoeft de camping De Akker direct ten noorden van de kern Wormer een kwaliteitsimpuls. Gezien de strategische ligging behoeft de huidige camping een kwaliteitsimpuls om de recreatie hier weer te stimuleren. Het verder uitbouwen van de verblijfsrecreatie is een aandachtspunt. Zeker gezien de diversiteit en aantrekkelijkheid van het omliggende landschap. Ook hier kan de recreatieve vaarroute een halteplaats krijgen.

Beleidsnota Bed&Breakfast

Het beleid betreft het toestaan van een bed & breakfast bij de woonfunctie en bij dienstwoningen bij andere functies dan de woonfunctie in zowel de dorpskernen als in het landelijke gebied van Wormerland. Dit beleid sluit aan bij de Structuurvisie Wormerland 2025.

Hoofdstuk 7 Wonen en niet-agrarische bedrijvigheid

7.1 Huidige situatie

7.1.1 Wonen

In de droogmakerijen komen incidenteel woningen voor, naast bedrijfswoningen behorende bij de agrarische bedrijven. Nieuwe woningen zijn niet toegestaan in De Wijde Wormer, wel door middel van functieverandering na bedrijfsbeëindiging.

7.1.2 Niet-agrarische bedrijvigheid

Naast de bij het buitengebied behorende agrarische bedrijvigheid, zijn diverse niet-agrarische en agrarisch aanverwante en toeleverende bedrijven (grondverzet- en loonbedrijven) te vinden in het buitengebied. Met name in de Wijde Wormer zijn een aantal grotere bedrijven te vinden.

Het betreft onder andere transportbedrijven, een oliehandel, bouwbedrijven en hoveniers. Daarnaast zijn een aantal vormen van niet-dagelijkse detailhandel te vinden in het gebied. Ook horeca is in het buitengebied vertegenwoordigd.

7.2 Beleid

7.2.1 Rijk

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

Het Rijk streeft ernaar dat woon- en werklocaties in steden en dorpen aansluiten op de (kwalitatieve) vraag en dat hierbij zoveel mogelijk locaties voor transformatie en herstructurering worden benut. Wat betreft woningen speelt de zorg voor voldoende omvang, kwaliteit en differentiatie van de woningvoorraad een belangrijke rol.

Het beleid beschrijft geen uitgangspunten die specifiek op het buitengebied van toepassing zijn.

Wet Plattelandswoningen

Op 1 januari 2013 is wetgeving omtrent plattelandswoningen in werking getreden. Deze wetgeving is van toepassing op (voormalige) agrarische bedrijfswoningen (zowel eerste als tweede bedrijfswoningen) die op dit moment als burgerwoning in gebruik zijn. De kern van deze wetgeving is dat de woning mag worden bewoond door iemand die geen functionele binding heeft met het agrarische bedrijf. Deze woning geniet echter geen bescherming tegen de (nadelige) milieueffecten van het agrarische bedrijf waartoe de woning voorheen behoorde. Ten aanzien van nabijgelegen veehouderijen geldt dat deze '(voormalige) agrarische bedrijfswoningen' op grond van de Wet geurhinder en veehouderij een geringere bescherming genieten dan reguliere burgerwoningen.

Mantelzorg

Per 1 november 2014 is in bijlage II van het Besluit omgevingsrecht een regeling opgenomen om een deel van een woning of een al dan niet vrijstaand bijbehorend bouwwerk vergunningvrij te gebruiken als mantelzorgwoning. Daarbij is het mogelijk dat de mantelzorgwoning wordt gebruikt door de persoon die mantelzorg ontvangt of door degene die de mantelzorg verleent.

Buiten de bebouwde kom mag bovendien bovenop de totale toegestane oppervlakte aan bijbehorende bouwwerken tijdelijk een verplaatsbare mantelzorgunit worden geplaatst van maximaal 100 m2.

In alle gevallen moet de zorgbehoevende wel door middel van een officiële verklaring de noodzaak van een mantelzorgwoning (kunnen) aantonen. Ook is wettelijk vastgelegd dat de mantelzorgwoning na beëindiging van de mantelzorg weer teruggebracht wordt tot een ruimte die functioneel ondergeschikt is aan het hoofdgebouw, dat wil zeggen dat de eventuele slaapkamer, keuken of badkamer in de mantelzorgwoning weer ontmanteld of gesloopt moet worden. Dit ontmantelen of slopen geldt alleen voor een vrijstaand

gebouw dat op een grotere afstand dan 4 meter van het oorspronkelijke hoofdgebouw ligt.

7.2.2 Provincie

Structuurvisie Noord-Holland 2040

De provincie werkt samen met gemeenten voor voldoende en goede woningen. De provincie wil vraag en aanbod op de woningmarkt zo goed mogelijk laten aansluiten. Samen met de gemeenten heeft de provincie actieprogramma's opgesteld voor de zes regio's in de provincie. Voor het bouwen buiten bestaand stedelijk gebied moeten nut en noodzaak van die bebouwing worden aangetoond. Belangrijk zijn verder ruimtelijke kwaliteit, locatie en duurzaamheid van het project. Bouwen in natuurgebieden is niet toegestaan, tenzij aangetoond kan worden dat het landschap hierdoor verbeterd.

Actieprogramma 2016-2020

De provincie en de Noord-Hollandse gemeenten hebben afspraken gemaakt over onder andere het aantal te bouwen woningen, de kwaliteit, duurzaamheid en voorzieningen. Deze afspraken staan in de regionale actieprogramma's.

7.2.3 Gemeente

Structuurvisie Wormerland 2025

Wormerland is een dynamische gemeente waar de ontstaansgeschiedenis duidelijk leesbaar is in de bebouwde en onbebouwde omgeving. In de verschillende kernen zijn alle woningbouwlocaties ontwikkeld en rekening houdend met demografische ontwikkelingen is een passende woningbouwtaakstelling gehanteerd, die ervoor gezorgd heeft dat er een gezonde mix van jong en oud is ontstaan.

Wormerland is een uiterst aantrekkelijke woongemeente met een diversiteit aan woonmilieus. Zowel het ‘stedelijk en industriële karakter’ alsmede het kleinschalig dorpse woonmilieu is vertegenwoordigd. Dit komt door de verscheidenheid aan kernen. De voorzieningen bevinden zich met name in het centrum van de kern Wormer. Iedere kern heeft haar eigen woonzorg service zone, waarbij Wormer de hoofdkern vormt. De historische bedrijfspanden langs de Zaan zijn getransformeerd tot een levendig en dynamische ‘stedelijk’ gebied met een mix van wonen, werken en recreëren. Verder is recreatie binnen de verschillende dorpskernen van belang. In de hoofdkern Wormer komt dit tot uiting in de vorm van een hotel langs de Zaan, maar ook kleinere vormen van recreatie in de vorm van bed & breakfast en/of een camping. In de kleinere kernen komt met name verblijfsrecreatie voor naast de agrarische en de woonfunctie. Daarnaast is het belangrijk de bedrijfsterreinen te behouden en te verbeteren.

Woonvisie Wormerland 2017-2025

De woonvisie is het kaderstellende woondocument op gemeentelijk niveau. De woonvisie voorziet in een actueel woonbeleid, waarin de ambities en richtingen voor de toekomst op het gebied van wonen zijn vastgelegd en waarmee de gemeente anticipeert op de toekomstige (demografische) ontwikkelingen.

De gemeente Wormerland streeft in de woonvisie het volgende doel na:

Een duurzame woningvoorraad die met het behoud van het groene karakter van de gemeente optimaal aansluit bij de (toekomstige) woningbehoefte en woonopgaven.

Deze doelstelling is vertaald in vier ambities:

1. voldoende mogelijkheden voor de inwoners om in de gemeente Wormerland te kunnen (blijven) wonen;
2. een passende en betaalbare woningvoorraad;
3. voldoende beschutte, verzorgde en beschermde woonvormen voor senioren en onze inwoners met een zorg- of ondersteuningsvraag;
4. verhogen van de kwaliteit en duurzaamheid van de woningvoorraad met behoud van het groene karakter en de identiteit van de gemeente.

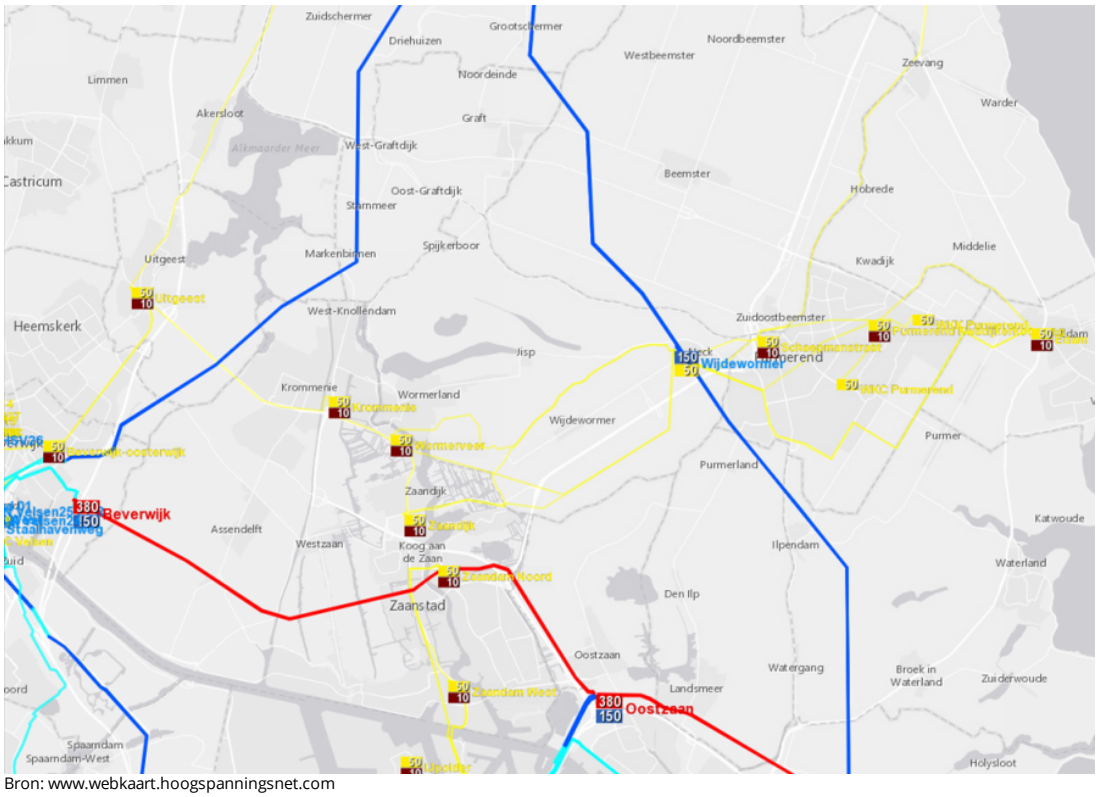
Hoofdstuk 8 Overige functies

8.1 Leidingen en telecommunicatie

8.1.1 Hoogspanningsleiding

Huidige situatie

Door de gemeente loopt een aantal hoogspanningsleidingen. Op onderstaande kaart zijn deze weergegeven.

Bron: www.webkaart.hoogspanningsnet.com

Beleid

Voor het grootschalige transport van elektriciteit wordt met name gebruikgemaakt van bovengrondse elektriciteitslijnen die op masten staan. Al naar gelang de capaciteit van de lijn, zijn de masten hoger en (dus) de verstoring voor het landschap en de beperking voor in de nabijheid aanwezige functies groter. Het beleid rond hoogspanningsleidingen is gericht op:

- het zoveel mogelijk bundelen van hoogspanningsleidingen met reeds aanwezige lijnen of verkeersinfrastructuur;
- het vermijden van gebieden die mogelijk in aanmerking komen voor kernuitbreiding;
- het vermijden van waardevolle delen van het landelijk gebied;
- beperking van het aantal knikken;
- waar wenselijk en mogelijk het toepassen van aangepaste masttypen.

In het beleid rond hoogspanningsleidingen spelen twee zones een rol, de indicatieve zone en de belemmeringenstrook. Binnen de indicatieve zone is de oprichting van gevoelige bebouwing (waaronder woningen en objecten waar kinderen verblijven) slechts onder voorwaarden mogelijk. Daarnaast is er de belemmeringenstrook. Binnen deze zone is in principe geen bebouwing toegestaan. Deze zone is kleiner dan de indicatieve zone en is opgenomen om onder meer het onderhoud aan leidingen te kunnen plegen.

8.1.2 Straalpaden

Huidige situatie

Door het plangebied loopt een aantal straalpaden.

Beleid

Straalpaden worden gebruikt voor telecommunicatieverbindingen. In de voor staalverbindingen gereserveerde zones gelden maximaal toegestane bebouwingshoogten. Bouwwerken en andere obstakels in deze zones dienen de toegestane bebouwingshoogten niet te overstijgen met het oog op het ongestoord laten verlopen van de verbindingen. In het bestemmingsplan is voor diverse bestemmingen vastgelegd wat de maximale bouwhoogte mag zijn. Deze hoogten zijn nergens hoger dan hetgeen maximaal is toegestaan vanwege de zendmast.

8.2 Infrastructuur

Het landelijk gebied van Wormerland kent diverse typen weginfrastructuur. Het meest opvallende element is de A7 die midden door de Wijde Wormer is gelegd met een op- en afrit in de polder. De Wijde Wormer is regelmatig verkaveld en goed ontsloten met een grid van wegen. Voor het overige zijn in het gebied vooral dijkswegen met vaak een smal profiel aanwezig. Beheerder van deze wegen is het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. Het Wormer- en Jisperveld is een echte vaarpolder, wat betekent dat de verschillende landjes voornamelijk over water bereikbaar zijn. In het gebied bevinden zich wandelroutes gericht op natuurbeleving.

8.3 Duurzame energie

In de structuurvisie is aangegeven dat de gemeente meerdere gezichten heeft en wordt gekenmerkt door een landschappelijke tweedeling. De noordelijke helft bestaat uit het open veenweidegebied waar rust, ruimte, natuur en extensieve recreatie hand in hand gaan. Het zuidelijke deel bestaat uit de droogmakerij De Wijde Wormer, waar openheid, agrarische productie en duurzame energie in samenhang bestaan. De agrariër in De Wijde Wormer krijgt de mogelijkheid zijn agrarische bedrijfsvoering te verbreden. Daarbij wordt ook ruimte gecreëerd voor het gebruik van daken van agrarisfnatuurbeche bedrijven voor vormen van duurzame energie, zoals zonne-energie en kleinschalige windenergie. Ook biomassavergisting is een mogelijkheid om te komen tot duurzame energie. Overigens is deze verbredingsmogelijkheid ook in de Engewormer mogelijk voor de agrarische bedrijven.

Hoofdstuk 9 Milieuhygiëne

9.1 Algemeen

Wat betreft de ruimtelijke ordening en de milieuregelgeving is in ons land sprake van een tweesporenbeleid, die beide hun eigen wettelijke kaders hebben (de Wet ruimtelijke ordening en de Wet milieubeheer). Waar in de eerste hoofdstukken een beschrijving is gegeven van verschillende aspecten vanuit ruimtelijk ordeningsperspectief, wordt in dit hoofdstuk ingegaan op verschillende aspecten vanuit milieuperspectief.

9.2 Landbouw

9.2.1 Ammoniak

Beleid

De Wet ammoniak en veehouderij (Wav) vormt samen met het Besluit ammoniakemissie huisvesting en veehouderij (Besluit huisvesting) het wettelijke toetsingsinstrumentarium voor de emissie van ammoniak uit dierenverblijven. De omgevingsvergunning regelt welke soorten vee en hoeveel dieren er zijn toegestaan.

Bij het aspect ammoniak en veehouderij in het bestemmingsplan gaat het erom dat aan de ene kant bronnen met ammoniakemissie (veehouderijen) worden toegelaten en dat aan de andere kant ammoniakgevoelige gebieden aanwezig zijn. Door de provincie zijn de ammoniakgevoelige gebieden aangewezen als 'zeer kwetsbare gebieden'. Deze gebieden liggen in het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en vallen soms samen met Natura 2000-gebieden.

In de Wet ammoniak en veehouderij is bepaald dat in de 'zeer kwetsbare gebieden' en in een zone van 250 meter rond deze gebieden een oprichtingsverbod geldt voor nieuwe veehouderijen.

Vertaling

De reikwijdte van de Wet ammoniak en veehouderij is beperkt tot de voor verzuring gevoelige delen van het Natuurnetwerk Nederland. De provincie is het bevoegd gezag betreffende de aanwijzing van de 'zeer kwetsbare gebieden'. Binnen de gemeente Wormerland komen dergelijke gebieden niet voor.

9.2.2 Geur

Beleid

Op 1 januari 2007 is de Wet geurhinder en veehouderij in werking getreden. De Wet geurhinder en veehouderij bevat bepalingen met betrekking tot het omgaan met geurgevoelige objecten in de nabijheid van agrarische bedrijven. Volgens de Wet geurhinder en veehouderij moet er een ruimtelijke scheiding c.q. afstand zijn tussen de veehouderij en een geurgevoelig object (objecten waarin personen aanwezig zijn). Hiervoor zijn normen gesteld voor de geurbelasting. Deze normen zijn onder andere afhankelijk van het type geurgevoelig object en of het dieren betreft met of zonder vastgestelde geuremissie. De geurbelasting wordt berekend met een verspreidingsmodel. Als sprake is van:

- een uitbreiding van een veehouderij;
- een (her)vestiging van een veehouderij, of;
- een vestiging van een geurgevoelige functie in de nabijheid van een veehouderij;

is toetsing aan de Wet geurhinder en veehouderij noodzakelijk.

De wet onderscheidt drie typen bedrijven:

1. Bedrijven met dieren zonder vastgestelde geuremissie-eenheid (melkvee en paarden). Tussen deze bedrijven en geurgevoelige objecten gelden vaste afstanden van 100 meter (binnen de bebouwde kom) en 50 meter (buiten de bebouwde kom).
2. Bedrijven met dieren met een vastgestelde geuremissie-eenheid (varkens, vleesstieren, pluimvee). Rond deze bedrijven liggen geurcontouren die worden berekend aan de hand van een aantal factoren

(aantal dieren, stalsysteem en dergelijke).
3. Pelsdierenbedrijven. Rond deze bedrijven gelden eveneens vaste afstanden die afhankelijk zijn van het aantal dieren en het stalsysteem.

De Wet geurhinder en veehouderij regelt ook op welke wijze wordt omgegaan met (voormalige) agrarische bedrijfswoningen. Onder de Wet geurhinder en veehouderij wordt aan huidige en voormalige bedrijfswoningen van veehouderijen (peildatum beëindiging agrarisch bedrijf 19 maart 2000) een lichte bescherming tegen geurhinder uit dierverblijven toegekend.

Belangrijk onderdeel van de wet is de mogelijkheid voor gemeenten om een eigen geurbeleid te ontwikkelen. Afhankelijk van de doelstellingen met een bepaald gebied, kunnen normen naar boven of beneden worden gevarieerd. Dit dient echter wel in een ruimtelijke visie te worden neergelegd. In die visie dienen de afwijkende normen te worden gemotiveerd vanuit de gewenste ruimtelijke inrichting van het betreffende gebied en/of de relatie tussen geurbelasting en geurhinder.

De 'standaardnormen' in de Wet geurhinder en veehouderij zijn echter zodanig gekozen dat de uitbreidingsmogelijkheden voor veehouderijen niet wijzigen ten opzichte van de uitvoeringspraktijk van de Richtlijn veehouderij en stankhinder 1996. Wanneer de gemeente besluit de normen te variëren, wijzigen de uitbreidingsmogelijkheden uiteraard wel ten opzichte van de richtlijn 1996.

Vertaling

De Wet geurhinder en veehouderij bevat een aantal elementen met een duidelijk ruimtelijke component:
- het al dan niet maken van onderscheid tussen grondgebonden en niet-grondgebonden bedrijven;
- het al dan niet per gebied laten variëren van de geurnormen;
- het omgaan met (voormalige) agrarische bedrijfswoningen.

Het eerste aspect heeft een rechtstreekse relatie met het bestemmingsplan. Veelal wordt in bestemmingsplannen voor het landelijk gebied in de verbeelding en in de regels onderscheid gemaakt tussen de grondgebonden en veehouderijen, zo ook in voorliggend bestemmingsplan.

Het tweede en derde aspect dienen weliswaar vanuit ruimtelijke motieven te worden onderbouwd, de juridische vertaling dient plaats te vinden via gemeentelijke verordeningen. De afweging omtrent deze aspecten kan los van het bestemmingsplan plaatsvinden.

De exacte zone rond een agrarisch bedrijf verschilt van bedrijf tot bedrijf; op deze plaats kan dan ook geen eenduidige categorisering worden gegeven. De zone van het betreffende agrarische bedrijf is vastgelegd in de milieuvergunning of melding. In het bestemmingsplan zal - bijvoorbeeld in het kader van afwijkingsmogelijkheden van de regels en wijzigingsbepalingen - rekening moeten worden gehouden met de milieuzones. Het Activiteitenbesluit bevat regels omtrent aan te houden afstanden.

9.3 Water

Op grond van artikel 3.1.1 Bro is de watertoets verplicht voor bestemmingsplannen. In een hierover op te nemen paragraaf dient te worden aangegeven op welke wijze rekening is gehouden met de gevolgen van het plan voor de waterhuishoudkundige situatie. In die paragraaf dient uiteengezet te worden of en in welke mate het plan in kwestie gevolgen heeft voor de waterhuishouding, dat wil zeggen het grondwater en het oppervlaktewater. Het is de schriftelijke weerslag van de zogenaamde watertoets: 'het hele proces van vroegtijdig informeren, adviseren (door de waterbeheerder), afwegen en beoordelen van waterhuishoudkundige aspecten in ruimtelijke plannen en besluiten'.

Het bestemmingsplan maakt het mogelijk om in beperkte mate verhardingstoename te realiseren. Een toename van het verhard oppervlak kan leiden tot versnelde afvoer van het hemelwater en ongewenste peilstijgingen in het nabijgelegen oppervlaktewater. Om ongewenste peilstijgingen als gevolg van versnelde afstroming van toegenomen verhaard oppervlak te compenseren verlangt het Hoogheemraadschap dat compenserende maatregelen worden getroffen in de vorm van het graven van additioneel oppervlaktewater. Voor een toename van het verhard oppervlak hanteert het Hoogheemraadschap een pragmatische ondergrens van 800 m². Beneden de 800 m² hoeft geen rekening gehouden te worden met compenserende maatregelen. Voor verhardingstoename groter dan 800 m2 is een watervergunning benodigd en schrijft het Hoogheemraadschap compenserende maatregelen voor. Het

Hoogheemraadschap bepaalt het te compensatiepercentage. Dit is afhankelijk van locatiespecifieke factoren als het polderpeil, toegestane peilstijgingen, drooglegging en bodemgesteldheid. De verplichting om voor dergelijke verhardingstoename te compenseren is vastgelegd in de Keur van het Hoogheemraadschap.

In relatie tot het nieuwe watersysteem is ook het in het plangebied aanwezige rioleringssysteem van belang. Belangrijk uitgangspunt in het rioleringsbeleid va n het Hoogheemraadschap is dat een gescheiden rioolstelsel wordt aanleg. Voor de eventuele nieuwe inrichtingen adviseert het Hoogheemraadschap om zoveel mogelijk af te koppelen van de riolering. Hierbij dient in de nieuwe bebouwing onder andere kritisch te worden gekeken naar de toepassing van uitloogbare materialen. Vanuit Neck loopt er een afvalwaterpersleiding van het hoogheemraadschap naar de Rioolwaterzuivering in Zuidoostbeemster.

9.4 Geluid

9.4.1 Wegen

Beleid

In het kader van de Wet geluidhinder kennen alle wegen met één of twee rijstroken buiten de bebouwde kom, op grond van artikel 74, lid 1 van de Wet geluidhinder, een zone van 250 meter ter weerszijden van de weg, gerekend vanuit de as van de weg. De wegen binnen de bebouwde kom hebben een zone van 200 meter aan weerszijden van de weg.

Dit geldt niet voor wegen waar een maximumsnelheid van 30 kilometer per uur geldt of wegen die deel uitmaken van een woonerf.

Voor de rijkswegen zijn met ingang van 1 juli 2012 met een wetswijziging geluidsproductie- plafonds (gpp's) in werking getreden. In het geluidsregister van het Ministerie van infrastructuur en Milieu worden deze geluidsproductieplafonds weergegeven. Dit register is bedoeld voor omwonenden, overheid en andere belanghebbenden. De brongegevens uit dit register moeten gebruikt worden bij akoestische berekeningen voor wegverkeerslawaai, die nodig zijn bij diverse besluitvormingsprocessen.

Behoudens situaties waarbij door Gedeputeerde Staten of burgemeester en wethouders een hogere waarde is vastgesteld, geldt voor geluidsgevoelige objecten binnen een zone als hoogst toelaatbare geluidsbelasting van de gevel 48 dB. Bij het voorbereiden van een plan dat geheel of gedeeltelijk betrekking heeft op grond behorende bij een zone, dienen burgemeester en wethouders een akoestisch onderzoek in te stellen.

Indien de geluidsbelasting de voorkeursgrenswaarde van 48 dB te boven gaat, kunnen burgemeester en wethouders een hogere waarde vaststellen (artikel 83 van de Wet geluidhinder). Bestuurlijk dient dit in overeenstemming met artikel 110a, lid 5 Wet geluidhinder te worden overwogen en gemotiveerd. In deze overweging dient te worden gemotiveerd dat toepassing van maatregelen, gericht op het terugbrengen van de geluidsbelasting vanwege de weg, ondoeltreffend zal zijn dan wel, overwegende bezwaren ontmoet van stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke of financiële aard.

Indien het nog niet geprojecteerde woningen langs een aanwezige weg betreft, kunnen burgemeester en wethouders in ‘buitenstedelijk gebied’ een hogere waarde tot maximaal 53 dB vaststellen. Indien het een (tweede) agrarische bedrijfswoning betreft, kan een hogere waarde tot 58 dB worden vastgesteld.

Indien de betreffende woning zich in de nabijheid van de A7 bevindt, zal voor de berekeningen gebruik gemaakt dienen te worden van de gegevens van het geluidsregister.

Bestemmingsplan

Vrijwel alle wegen in het plangebied hebben een zone van 250 m. Het verschil in de hoogte van de geluidsbelasting ligt vooral in het aantal verkeersbewegingen dat over de weg plaatsvindt. De hoofdwegen hebben in dit kader een hogere verkeersintensiteit dan de landbouwwegen die de agrarische bedrijven ontsluiten en zorgen daarmee ook voor een hogere geluidsbelasting. Nieuwe ontwikkelingen die de oprichting van geluidsgevoelige objecten tot gevolg hebben, zijn niet bij recht toegestaan in het voorliggend bestemmingsplan. Indien in het kader van het voorliggend bestemmingsplan nieuwe geluidsgevoelige

functies worden opgericht (bijvoorbeeld via een afwijkings- of wijzigingsbevoegdheid), dient een onderzoek in het kader van de Wet geluidhinder plaats te vinden. vraag: hoe is dit toegepast bij gevallen waatbij op de plankaart bij recht een uitbreiding op de verbeelding is toegestaan. Is hier sprake van? Je moet hier aan nieuwe woningen denken toch? Deze worden met dit bestemminsplan niet bij recht toegestaan. Altijd via een ontheffing of wijziging.

Dit om te bepalen of de nieuwbouw voldoet aan de wettelijke voorkeursgrenswaarde.

9.4.2 Industrie

Wetgeving

Zonering van industrielawaai in het kader van de Wet geluidhinder is het ruimtelijk scheiden van (grote) lawaaimakers enerzijds (zowel solitaire bedrijven als gevestigd op industrieterreinen) en woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen anderzijds.

Met zonering wordt beoogd rechtszekerheid te bieden aan zowel bedrijven als bewoners/gebruikers van woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen. Bedrijven kunnen aan de ene kant hun geluidsproducerende activiteiten niet onbeperkt uitbreiden ter bescherming van woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen binnen en buiten de zone. Aan de andere kant wordt, ter bescherming van hun akoestische ruimte, voorkomen dat woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen te veel oprukken naar de bedrijven toe. Op deze zonegrenzen geldt een wettelijke grenswaarde van 50 dB(A) etmaalwaarde.

Bestemmingsplan

In de nabijheid van het plangebied is het gezoneerde industrieterrein Nieuweweg, Zuid-West en Croklaanaanwezig. De vastgestelde zone rond het industrieterrein is - voor zover relevant - op de verbeelding weergegeven. Binnen deze zone gelden beperkingen met betrekking tot de vestiging van geluidgevoelige bebouwing.

9.5 Externe veiligheid

9.5.1 Inleiding

Ten aanzien van externe veiligheid wordt onderscheid gemaakt in:

- inrichtingen (Besluit externe veiligheid inrichtingen)
- transport van gevaarlijke stoffen via weg, water en spoor (Besluit externe veiligheid transportroutes met bijbehorend Basisnet) en
- transport van gevaarlijke stoffen via buisleidingen (Besluit externe veiligheid buisleidingen).

De belangrijkste risicomaten voortkomend uit de wet- en regelgeving rond externe veiligheid zijn het plaatsgebonden risico, weergegeven in de 10-6-jaar/contour (grenswaarde voor kwetsbare objecten en een richtwaarde voor beperkt kwetsbare objecten) en het groepsrisico (ontwikkelingen in het invloedsgebied getoetst aan een oriënterende waarde).

9.5.2 Onderzoek

Inrichtingen

In en in de nabijheid van het plangebied ligt een aantal inrichtingen met gevaarlijke stoffen die onder het Bevi vallen (bron: risicokaart). Van enkele van deze inrichtingen valt de plaatsgebonden risicocontour (10-6-jaar/contour) en het invloedsgebied in het plangebied.

Het betreft de volgende Bevi-inrichtingen:

Inrichting	PR 10^{-6}-jaar/contour in meter	Binnen/buiten plangebied	Invloedsgebied in meter	Binnen/buiten plangebied

Albert Beets Transportonderneming B.V.	10	binnen	275	binnen

De volgende Bevi-inrichtingen liggen buiten het plangebied maar hebben wel een invloedsgebied in het plangebied:

Inrichting	PR 10^{-6}-jaar/contour in meter	Binnen/buiten plangebied	Invloedsgebied in meter	Binnen/buiten plangebied
Loders Croklaan	10	buiten	165	binnen

Bovenstaande Bevi-inrichtingen hebben een opslag voor gevaarlijke stoffen waaraan een risicoafstand en een invloedsgebied is gekoppeld. Voor de opslagen geldt dat de plaatsgebonden risicocontour 10 meter is. Deze contouren liggen binnen de inrichtingensgrens. Binnen de contouren komen geen kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten voor.

Voor de opslag bij het transportbedrijf Albert Beets geldt een invloedsgebied voor het groepsrisico van 275 meter. Dit invloedsgebied ligt deels buiten de inrichting en overlapt het plangebied.

Voor de opslag bij Loders Croklaan geldt een invloedsgebied van 165 meter. Ook dit invloedsgebied ligt deels buiten de inrichting en overlapt een klein deel van de Zaan, op de locatie waar dit water ook in het plangebied is gelegen.

Bij de ontwikkeling van kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten binnen een invloedsgebied moet het groepsrisico in beeld worden gebracht. Omdat voorliggend bestemmingsplan geen nieuwe kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten mogelijk maakt, is dit voor voorliggend bestemmingsplan niet noodzakelijk.

Wegen en spoorwegen

In het plangebied ligt een aantal wegen waarover gevaarlijke stoffen worden vervoerd. Het betreft de navolgende wegen:

Weg	Binnen/buiten plangebied	PR 10^{-6}-jaar/contour in meter	30 m-zone	Invloedsgebied in meter
A7	binnen	nee	ja	pm
N514	binnen	pm	pm	pm
N246	buiten	pm	pm	pm
N203	buiten	pm	pm	pm

Buiten het plangebied ligt de volgende spoorlijn die invloed heeft op het plangebied:

Weg + traject	Binnen/buiten plangebied	PR 10^{-6}-jaar/contour in meter	30 m-zone	Invloedsgebied in meter
Spoorlijn Purmerend - Zaandam	Buiten	pm	pm	pm

Buisleidingen

Binnen het plangebied is een buisleiding aanwezig waardoor aardgas worden vervoerd. Binnen de risicocontour van de buisleiding zijn geen kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten aanwezig.

9.5.3 Verantwoording groepsrisico

In het plangebied is sprake van externe veiligheidsrisico's door risicovolle inrichtingen, het vervoer van gevaarlijke stoffen via transportroutes en door hogedruk transportleidingen. Omdat er geen sprake is van een toename van het groepsrisico kan worden volstaan met een beperkte verantwoording van het groepsrisico.

9.6 Bodem

9.6.1 Inleiding

Op 1 juli 2008 is het Besluit bodemkwaliteit in werking getreden. Dit besluit zorgt voor een betere balans tussen een gezonde bodemkwaliteit en ruimte voor maatschappelijke ontwikkelingen, zoals natuur en landbouw. Het besluit bevat regels voor het toepassen van grond, baggerspecie en bouwstoffen. Voortaan zijn alle partijen (zoals producenten, tussenhandelaren en leveranciers) verantwoordelijk voor de kwaliteit van grond, baggerspecie en bouwstoffen. Bovendien worden eisen gesteld aan de uitvoering van bodemwerkzaamheden en aan bodemonderzoeken. Voor agrarische ondernemers gelden enkele vrijstellingen.

Maatschappelijke ontwikkelingen, zoals woningbouw of reconstructies, zijn vaak de motor achter het toepassen van bouwstoffen, grond en baggerspecie. Het mogelijk maken van deze ontwikkelingen zonder de bodem of het oppervlaktewater te schaden, is het doel van besluit.

9.6.2 Vertaling

Binnen het hele plangebied is een grote variatie van gebruiksfuncties aanwezig, waaronder landbouw, recreatie, wonen, werken en infrastructuur. Op basis van de huidige situatie, het gebruik en de historische informatie, kan worden bepaald of bodemverontreinigingen zijn te verwachten die een belemmering kunnen vormen voor mogelijke ontwikkelingen. Op dit moment is nog niet duidelijk waar zich gedurende de planperiode ontwikkelingen zullen gaan voordoen. Het onderhavige plan bevat daartoe een aantal flexibiliteitsbepalingen (onder andere afwijkings- en wijzigingsbevoegdheden), waarmee ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt. Voorafgaand aan nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen dient vast komen te staan dat de bodemkwaliteit geen belemmering vormt voor het betreffende voornemen.

9.7 Luchtkwaliteit

9.7.1 Inleiding

Nederland heeft de regels ten aanzien van luchtkwaliteit geïmplementeerd in de Wet milieubeheer in hoofdstuk 5. Artikel 5.16 geeft daarbij aan hoe en onder welke voorwaarden bestuursorganen bepaalde bevoegdheden kunnen uitoefenen in relatie tot luchtkwaliteitseisen. Als aannemelijk is dat aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan, vormen luchtkwaliteitseisen in beginsel geen belemmering voor de uitoefening van de bevoegdheid. Aangezien een bestemmingsplan is genoemd onder deze bevoegdheid, dient de luchtkwaliteitstoets te worden uitgevoerd.

Gelet op artikel 5.16, lid 1 onder a tot en met d van deze wet, kan het bevoegd gezag tot besluitvorming overgaan indien aan één van de onderstaande eisen wordt voldaan:

- aannemelijk is gemaakt dat besluitvorming niet leidt tot het overschrijden van de in de Wet milieubeheer opgenomen grens- of richtwaarden;
- aannemelijk is gemaakt dat de concentratie in de buitenlucht van de desbetreffende stof als gevolg van de besluitvorming per saldo verbetert of ten minste gelijk blijft, of bij een beperkte toename van de concentratie van de desbetreffende stof, door een met de besluiten samenhangende maatregel of een door die uitoefening of toepassing optredend effect, de luchtkwaliteit per saldo verbetert (saldering);
- aannemelijk is gemaakt dat besluitvorming "niet in betekenende mate" bijdraagt aan de concentratie in de buitenlucht van een stof waarvoor een grenswaarde is opgenomen;
- de activiteiten die middels het plan realiseerbaar worden gemaakt, zijn genoemd, beschreven ofwel

past binnen of in elk geval niet in strijd is met een vastgesteld programma.

9.7.2 Onderzoek

Projecten die 'niet in betekenende mate' (nibm) van invloed zijn op de luchtkwaliteit hoeven niet meer te worden getoetst aan de grenswaarden voor luchtkwaliteit (aandachtspunt c). De criteria om te kunnen beoordelen of er voor een project sprake is van nibm, zijn vastgelegd in de AMvB-nibm. Hierin is vastgelegd dat een grens van 3% verslechtering van de luchtkwaliteit (een toename van maximaal 1,2 µg/m³ NO2 of PM10) als 'niet in betekenende mate' wordt beschouwd.

Het voorliggend bestemmingsplan is een overwegend conserverend van aard en maakt bij recht slechts kleinschalige ontwikkelingen mogelijk (deze kleinschalige ontwikkelingen kwamen deels voort uit de keukentafelgesprekken) die, zoals nu voorzien, geen overschrijding van de normen met zich meebrengen blijkt uit de ruimtelijke onderbouwingen die hiervoor opgesteld zijn.

Bij nieuwe ontwikkelingen dient het effect op de luchtkwaliteit inzichtelijk te worden gemaakt.

Volledigheidshalve is een globaal onderzoek naar de achtergrondniveaus van de luchtkwaliteit gedaan.

De meest relevante luchtkwaliteitseisen voor ruimtelijke plannen betreffen stikstofdioxide (NO2), fijn stof (PM10) en zeer fijn stof (PM2,5). De grenswaarden uit de wet voor stikstofdioxide, fijn stof en zeer fijn stof zijn opgenomen in de navolgende tabel.

Luchtconcentratie	**Norm**
NO2	
Jaargemiddelde concentratie	40 ìg/m^3
PM10	
Jaargemiddelde concentratie	40 ìg/m^3
PM2,5	
Jaargemiddelde concentratie	25 ìg/m^3 (2015)

Om te bepalen hoe in Wormerland de situatie is met betrekking tot stikstofdioxide en fijnstof, zijn de Grootschalige Concentratiekaarten Nederland 2016 geraadpleegd.

Stikstofdioxide

Uit het beschikbare kaartmateriaal blijkt dat in de huidige situatie (meetjaar 2016) de concentratie stikstofdioxide tussen de 15 en 25 µg/m3 ligt. In het jaar 2025 is de verwachting dat in het grootste deel van de gemeente deze concentratie is gedaald tot beneden de 10 µg/m3.

Fijn stof

Ten aanzien van fijn stof (PM10) blijkt uit het kaartmateriaal dat in nagenoeg de gehele gemeente de concentratie minder dan 20 µg/m3 ligt (2016). Voor het jaar 2025 is de verwachting dat deze concentraties dalen tot maximaal ongeveer 18 µg/m3.

Zeer fijn stof

Ten aanzien van zeer fijn stof (PM2,5) blijkt uit het kaartmateriaal dat in de huidige situatie in de gehele gemeente de concentratie tussen de 10 en 12 µg/m3 ligt. Voor het jaar 2025 is de verwachting dat deze concentraties in een groot deel van de gemeente gedaald zijn tot onder de 10 µg/m3.

Uit dit globale onderzoek naar de concentraties van NO2, PM10 en PM2,5 blijkt dat in deze omgeving geen problemen aanwezig of te verwachten zijn.

Hoofdstuk 10 Resultaten uit het planMER

Op grond van de Wet milieubeheer dient een planMER ter inzage te worden gelegd bij een ontwerpbestemmingsplan. Dit houdt in dat te zijner tijd op deze plaats verslag wordt gedaan van de uitkomsten van het milieuonderzoek en de toetsing door de Commissie m.e.r. Het planMER is als Bijlage 3 aan deze toelichting toegevoegd.

10.1 Algemeen

De centrale doelstelling in het bestemmingsplan is 'behoud door ontwikkeling'. Het landelijk gebied van de gemeente Wormerland is een uniek kwetsbaar 'weidevogel- en agrarisch cultuurlandschap'. Het bestemmingsplan is zowel beheersgericht als ontwikkelingsgericht van aard. Het is beheersgericht waar het gaat om de instandhouding en bescherming van de hoofdfuncties van landbouw, natuur en landschap en ontwikkelingsgericht waar het gaat om het in stand houden en versterken van de dynamiek van het landelijk gebied.
Ten behoeve van die ontwikkeling is het noodzakelijk dat het bestemmingsplan mogelijkheden biedt voor toekomstige ontwikkelingen. Dit betreft met name de schaalvergroting in de landbouw. Hiermee vormt het bestemmingsplan het kader voor mogelijke m.e.r.-(beoordeling)plichtige activiteiten en is het noodzakelijk om een planMER op te stellen voor het ontwerpbestemmingsplan. Een dergelijk rapport biedt inzicht in de verschillende milieueffecten van de ontwikkelingen die op grond van het bestemmingsplan mogelijk zijn. Op basis van dit planMER kan een onderbouwde en overwogen keuze worden gemaakt over welke ontwikkelingen wel en welke niet mogelijk (kunnen) worden gemaakt op basis van milieuoverwegingen.

Omdat in het bestemmingsplan Landelijk gebied ontwikkelingen in de landbouw aan de orde zijn, waarvan niet op voorhand kan worden uitgesloten dat deze ontwikkelingen significante effecten hebben voor Natura 2000-gebieden, was het nodig een passende beoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming uit te voeren. Dit bracht ook met zich mee dat er een plan-m.e.r. moest worden uitgevoerd. Het planMER is als bijlage aan dit bestemmingsplan toegevoegd.

In het planMER zijn met name agrarische activiteiten onderzocht, omdat deze activiteiten in het voorliggend bestemmingsplan kaderstellend zijn voor de plan-m.e.r. Overige relevante aspecten zijn in het kader van een goede ruimtelijke ordening echter eveneens onderzocht. Hiervan wordt verderop in dit hoofdstuk verslag gedaan. Op basis van dit inzicht in de verwachte milieueffecten was het mogelijk om het voornemen en een alternatief hiervoor te beoordelen. Naar aanleiding hiervan zijn, met de planMER als onderdeel van de onderbouwing, keuzes gemaakt in de ontwikkelingen die wel en die niet op grond van het bestemmingsplan mogelijk worden gemaakt.

In het navolgende wordt een en ander nader uitgewerkt. De paragrafen volgen de stappen die zijn gezet in de totstandkoming van het MER.

Om te beginnen, is het voornemen beschreven (paragraaf 10.2). Het voornemen kan worden omschreven als de ruimtelijke ontwikkeling die de gemeente voor ogen staat voor het buitengebied, zoals vastgesteld in de Nota van Uitgangspunten. Van dat voornemen zijn de effecten bepaald (paragraaf 10.3).

10.2 Het voornemen

Zoals is opgemerkt, heeft de gemeente Wormerland het voornemen om een bestemmingsplan voor het buitengebied vast te stellen. De centrale doelstelling in het bestemmingsplan is 'Behoud door ontwikkeling'. Het landelijk gebied van Wormerland is een uniek kwetsbaar weidevogel- en agrarisch cultuurlandschap. In de gebieden aangewezen voor zowel landschappelijke als natuurlijke waarden is meer ruimte voor natuurbeheer en -ontwikkeling dan voor agrarische bedrijvigheid. De ruimte voor agrarische bedrijvigheid wordt geboden in de gebieden die zijn aangewezen voor alleen landschappelijke waarden.

Op grond van het bestemmingsplan wil de gemeente in De Wijde Wormer de agrarische bedrijven ruimte bieden voor ontwikkeling. Zij maakt hierbij onderscheid in agrarische volwaardige bedrijven en agrarisch klein bedrijven. De gemeente biedt met name de volwaardige agrarische bedrijven ruimte door onder andere aan de hand van een wijzigingsbevoegdheid het bouwvlak te vergroten tot 1,5 ha. Voor volwaardige bedrijven gelegen in een Natura 2000-gebied gelden extra beperkingen. Voor de aanwezige paardenbedrijven in de gemeente is een aparte bestemming opgenomen. Ondernemers met concrete plannen voor ontwikkeling hebben met het bestemmingsplan mee kunnen liften. Aan de hand van zogenoemde keukentafelgesprekken zijn een zevental nieuwe ontwikkeling in het bestemmingsplan betrokken. Intensieve veehouderijen zijn niet toegestaan.

In een planMER voor een bestemmingsplan zoals het bestemmingsplan Landelijk gebied Wormerland moeten de milieueffecten van de • eworstcasesituatie worden bepaald. Dit is de situatie waarbij alle mogelijkheden op grond van het bestemmingsplan helemaal worden gebruikt. Voor dit bestemmingsplan is de situatie waarin alle volwaardige agrarische bedrijven (niet gelegen in Natura 2000 gebied) uitbreiden naar een bouwvlak van 1,5 ha.

De ontwikkelingsruimte van de agrarische bedrijven is in het voornemen beperkt aan de hand van een zogenoemde stikstofregel waarmee significant negatieve effecten op Natura 2000-gebieden worden voorkomen. De ontwikkelingsruimte voor ieder bedrijf is hiermee de bestaande bedrijfsemissie kg NH3/jr. plus de uitbreiding tot de drempelwaarde van het Programma Aanpak Stikstof (PAS), zoals vermeld in artikel 2.12 het Besluit natuurbescherming. Voor de in en rondom de gemeente Wormerland gelegen PAS-gebieden kan nog uit worden gegaan van een grenswaarde van 1 mol/ha/jr. Hoeveel deze 1 mol/ha/jr. betekent voor de uitbreidingsmogelijkheden per bedrijf in aantal dieren, is sterk afhankelijk van de beoogde ontwikkeling (soort dieren/stalsysteem) en de locatie.

De ontwikkelingsruimte van het PAS mag alleen worden gebruikt bij projecten, in een bestemmingsplan kan deze ontwikkelingsruimte niet worden opgenomen maar kan wel naar worden verwezen. Het kan voorkomen dat tussentijds de grenswaarden voor bepaalde PAS-gebieden aangepast worden. Op voorhand kan niet met zekerheid gezegd worden dat de ontwikkelingsruimte de komende tien jaar, de looptijd van het bestemmigsplan, voor alle bedrijven 1 mol/ha/jr. zal blijven. Met die reden is voor de berekeningen van de milieueffecten van de aspecten geur, fijnstof en stikstof in het planMER uitgegaan van alleen de bestaande bedrijfsemissie kg NH3/jr. per agrarisch bedrijf.

10.3 Effecten van het voornemen

Uit de beoordeling van de milieueffecten van het voornemen blijkt dat er nauwelijks effecten optreden. De verschillende aspecten zijn over het algemeen licht negatief beoordeeld. Dit heeft met name als reden dat in de regels van het bestemmingsplan diverse maatregelen op voorhand zijn opgenomen om eventuele effecten te voorkomen. Daarnaast is het plangebied gelegen in en wordt omringd door diverse bijzondere natuurgebieden die beperkende gevolgen hebben voor de ontwikkelingsmogelijkheden in het bestemmingsplan. Zoals uit de passende beoordeling (hoofdstuk 12 van het planMER) blijkt, is een 'significant negatief effect' op Natura-2000 gebieden door een toename van het de stikstofdepositie in het voornemen uit te sluiten. Dit betekent dat de uitwerking van het bestemmingsplan niet in strijd is met de Wet natuurbescherming. Er is dan ook geen alternatief opgesteld.

10.4 Uitvoerbaarheid bestemmingsplan

Uit de beoordeling van de milieueffecten van het voornemen blijkt dat een bestemmingsplan op basis van het voornemen kan worden vastgesteld. Het plan is niet in strijd met de Wet natuurbescherming. Daarbij kan worden opgemerkt dat een bestemmingsplan op basis van het voornemen uitvoerbaar mag worden geacht. Met andere woorden, binnen de in het bestemmingsplan opgenomen gebruiksregels kan in het algemeen gebruik worden gemaakt van de ontwikkelingsmogelijkheden die het bestemmingsplan biedt.

10.5 Toetsingsadvies Commissie m.e.r.

P.m.

Hoofdstuk 11 Planbeschrijving

Dit bestemmingsplan landelijk gebied moet voor de komende tien jaar een passend kader voor de planologische toetsing van bouwaanvragen, andere vergunning en handhaving vormen. Dat betekent dat het plan niet alleen de huidige situatie vastlegt, maar ook ruimte biedt voor ontwikkelingen die in de komende tien jaar zullen plaatsvinden.

11.1 Voorgeschiedenis

Voor het opstellen van een bestemmingsplan is timing heel belangrijk; dat de goede dingen op het juiste moment gedaan worden. Het zwaartepunt van de communicatie rond het plan zat in het begin van het planproces. In het begin moeten de piketpalen voor het nieuwe bestemmingsplan immers worden geslagen. In de rest van het planproces kunnen de vruchten van deze intensieve en vroegtijdige communicatie worden geplukt. Bij de start van het project is als aftrap de Dag van het buitengebied ingepland. Tijdens deze dag zijn de betrokken ambtenaren gevraagd om op een passende locatie in het buitengebied samen met het bureau de piketpalen voor het nieuwe bestemmingsplan te slaan. Daarvoor is ’s ochtends eerst met een brede vertegenwoordiging van het gemeentelijk apparaat een evaluatie van het huidige bestemmingsplan uitgevoerd. In de middag werden de bevindingen van die discussie gefilterd en getrechterd met de ambtelijke projectgroep. De uitkomst van de dag vormde de input voor een arenadebat met de Raad tijdens de Avond van het buitengebied.

Ook is een projectwebsite gemaakt. Op deze site is gedurende het project alle informatie voor iedereen beschikbaar.

Er is een brede ambtelijke projectgroep ingesteld, waarin de disciplines worden opgenomen die bij de beleidsvoorbereiding maar ook bij de uitvoering en handhaving van bestemmingsplannen zijn betrokken. Daarbij is ook de afdeling Communicatie op een aantal belangrijke momenten betrokken.

Met het oog op het beoordelen van draagvlak van beleidskeuzen is ook een groep van ‘meedenkers’ ingesteld. Naast vertegenwoordigers van belangenorganisaties werd deze groep bemenst door een delegatie van de raad. Op cruciale momenten is deze groep geconsulteerd en heeft op deze wijze meegedacht en meegepraat over de vormgeving van het plan. Het voordeel van deze aanpak was dat mensen uit het gebied raadsleden rechtstreeks konden informeren over standpunten en wensen. Raadsleden konden zich op deze wijze een beter beeld vormen van de noodzaak van bepaalde beleidskeuzen en de vorm waarin deze het beste kon worden gegoten.

Na het voorbereidende werk in de zomer van 2015 is de Nota van Uitgangspunten in de nazomer van 2015 tot stand gekomen. Daarna is op basis van het oude bestemmingsplan een vlekkenkaart ter inzage gelegd. Hierop zijn veel reacties gekomen over de veranderingen die sindsdien hebben plaatsgevonden. De reacties op de vlekkenkaart zijn opgenomen in een reactieschema.

De vlekkenkaart was samengesteld uit de combinatie van de wijzigingen en ontheffingen en andere buitenplanse projecten, die aan de verbeelding van het oude bestemmingsplan was gekoppeld. Per adres is de (nieuw) te bestemmen functie aangegeven. Zoals aangegeven is deze ter inzage gelegd voor de bewoners van het landelijk gebied van Wormerland, zodat zij konden bekijken of voor hun perceel een correcte inventarisatie heeft plaatsgevonden en zo nodig konden zij (digitaal) reageren op de inventarisatie. Op deze manier konden hierdoor foutjes uit de inventarisatie worden gefilterd, zodat later bij het opstellen van het bestemmingsplan geen “ruis meer op de lijn” zou ontstaat ten aanzien van de juistheid van de bestemmingen en dergelijke.

Het vertrekpunt voor het opstellen van een nieuw bestemmingsplan voor het landelijk gebied was dus het oude vigerende bestemmingsplan, maar ook de recente visie op de gemeente in de vorm van de Structuurvisie. Het doel was om voornamelijk om het oude plan te actualiseren. Nieuwe ontwikkelingen (voor zover ze niet al door de gemeente zijn bekrachtigd) blijven bewust buiten het plan, omdat de Structuurvisie als (toetsings)kader dient voor deze nieuwe ontwikkelingen. Dit past bij de nieuwe tijd, waarin ook de wetgever middels het Besluit Quickwins al veel nieuwe mogelijkheden heeft geschapen voor snelle buitenplanse procedures en ook de nieuwe Omgevingswet zal uitgaan van ‘behouden omgevingsplannen’ met ‘ruime buitenplanse mogelijkheden’.

De verandering in het buitengebied bestaat enerzijds uit het ontstaan van grote agrarische bedrijven en

anderzijds de nieuwe functies die hun intrede doen in het buitengebied. Het tempo van ontwikkelingen was in een tijd van economische luwte weliswaar teruggelopen, maar diezelfde economische omstandigheden dagen mensen ook uit om innovatief en vindingrijk te zijn. Dit leidt vaak tot verrassende initiatieven en combinaties van functies die je als gemeente van te voren niet kunt bedenken, maar als ze zich voordoen graag wil omarmen. Het geldende bestemmingsplan staat dit meestal in de weg. Een bestemmingsplan gaat immers over de bekende toekomst van ten hoogste 10 jaar. Als er in die bestemmingsplannen al ruimte is voor alternatieve functies in het landelijk gebied, dan dienen ze vanuit onze planningstraditie veelal gebonden te zijn aan het buitengebied en worden de mogelijkheden doorgaans uitputtend benoemd. Met andere woorden: een bestemmingsplan biedt geen ruimte voor de onbekende toekomst. In paragraaf 11.2 wordt verder ingegaan op de onbekende toekomst.

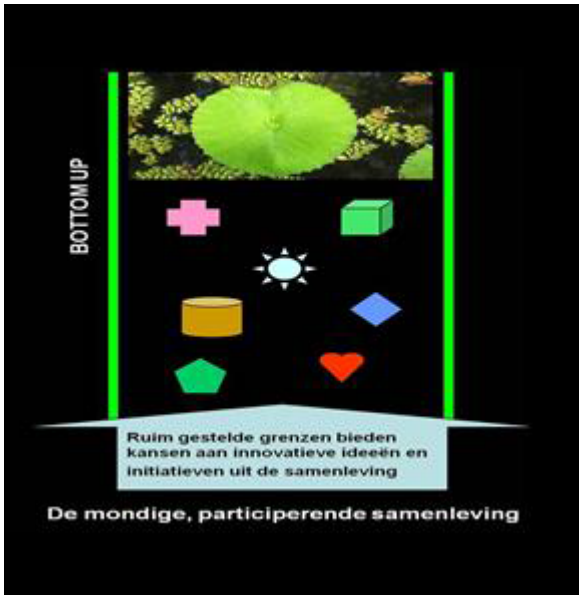
Een deel van de ontwikkelingen die binnen de planperiode wel zijn te voorzien, zijn meegenomen in het bestemmingsplan. In de inventarisatiefase is geïnventariseerd welke initiatiefnemers binnen de planperiode plannen willen uitvoeren. Dit moesten zij hard maken met een bedrijfsplan. Vervolgens werd in de fasen van de startnotitie/het voorontwerpbestemmingsplan een aantal keukentafelsessies georganiseerd, waarin de ruimtelijk landschappelijke mogelijkheden en randvoorwaarden zijn verkend. Bij de keukentafelsessies was een onafhankelijk voorzitter, een landschapsarchitect en een vertegenwoordiging van de gemeente aanwezig. De keukentafelsessie mondde uit in een beeldkwaliteitsplan op maat per initiatief al dan niet gecombineerd met een ruimtelijke onderbouwing. Deze documenten zijn als bijlage bij het bestemmingsplan gevoegd ter onderbouwing. In het bestemmingsplan zijn de nieuwe ontwikkelingen opgenomen.

Het planMER dat voor het bestemmingsplan Landelijk gebied wordt opgesteld, volgt deels een parallel proces. De inventarisatie van alle noodzakelijke gegevens, zoals bedrijvigheid en voor de agrarische bedrijven het type bedrijf en al dan niet aanwezige dieren en stalsystemen, is afgerond voorafgaand aan het ter inzage leggen van het voorontwerpbestemmingsplan. Ook deze inventarisatie heeft een bijdrage geleverd aan de indeling in bestemmingen. Daarnaast is deze inventarisatie benut voor de indeling in volwaardige agrarische bedrijven en agrarisch kleinbedrijf.

11.2 Onbekende toekomst en keukentafelgesprekken

De gemeente wil de onbekende toekomst kansen bieden. Dat kan niet zonder kaders. Wel rekken we de kaders op. We willen namelijk niet meer sturen op wat waar kan. Dan zouden we een eindbeeld geven van een toekomst die immers onbekend is.

De kaders zijn bepaald op basis van de vraag "wat willen we persé NIET dat er gebeurt". Het antwoord op die vraag is de uiterste grens tot waar de kaders kunnen worden opgerekt.

Het antwoord op de vraag "wat willen we persé niet dat er gebeurt" is volgens de gemeente: 'dat de

identiteit van onze gemeente en de identiteit en kwaliteiten van de deelgebieden in het landelijk gebied teniet gaan'. Wij zeggen dus op voorhand niet dat een pretpark in onze gemeente niet zou mogen, maar dat dat alleen zou mogen als hiermee de identiteit van het gebied wordt behouden en versterkt.

Er zijn twee deelgebieden te onderscheiden met elk hun eigen identiteit en kwaliteiten:

1. Veenweidegebied
2. Droogmakerijen

1. Veenweidegebied

Het veenweidegebied is een weids, Hollands cultuurlandschap met een netwerk van sloten, weilanden, rietkragen en ondiepe plassen. Rond 1000 na Christus is het ontgonnen voor de landbouw. Opvallend zijn de honderden eilanden omgeven door sloten en rietkragen.

De eilanden zijn ruim duizend jaar geleden door mensenhanden gemaakt. Voor die tijd was hier een veengebied dat regelmatig overstroomde met zout water uit de Zuiderzee.

Het huidige veenweidegebied heeft een open karakter, hetgeen veroorzaakt wordt door het overheersend extensief agrarisch gebruik van de graslanden. De graslanden zijn zowel in eigendom van natuurmonumenten als particulieren. In het gebied zijn veel brede, open watergangen en plassen aanwezig. De boerderijen in het gebied staan langs de dijk aan de rand van het gebied. Het beheer van het veenweidegebied is gericht op het voorkomen van dichtgroeien van sloten met riet en het voorkomen van verruiging van het land, waardoor de openheid wordt aangetast. Een ander belangrijk kenmerk is de opstrekkende strokenverkaveling met lange smalle kavels welke veelal gescheiden worden door watergangen.

Een deel van het Veenweidegebied is begrensd natuurgebied in het kader van de Natuurbeschermingswet (1998). Het gebied kent een wettelijk bescherming voor de aanwezige natuurwaarden.

Identiteit = kleinschalig open en waterrijk cultuur- en natuurlandschap met opstrekkende verkaveling.

Kernkwaliteiten=

- Natuurwaarden (weidevogels)
- Kleinschalige en grillige karakter
- Openheid
- Waterrijk
- Opstrekkende verkaveling

Doel voor dit gebied =

- de aanwezige natuurwaarden mogen bij ontwikkelingen (voor zover die mogelijk zijn binnen het gebied) niet teniet worden gedaan
- ontwikkelingen moeten het kleinschalige karakter van het gebied ver-sterken of op zijn minst behouden
- ontwikkelingen mogen geen afbreuk doen aan de relatieve openheid van het gebied
- ontwikkelingen mogen niet ten koste gaan van het waterrijke karakter van het gebied
- ontwikkelingen mogen geen afbreuk doen aan de opstrekkende verkavelingsstructuur.

2. Droogmakerijen

De droogmakerijen zijn veel lager in het landschap gesitueerd (ongeveer 4,5 meter) dan het veenweidegebied. De droogmakerijen beschikken over een kenmerkende openheid, anders dan het omliggende landschap, en een duidelijk waarneembare aaneengesloten dijk.

De Wijde Wormer is drooggelegd tussen 1624 en 1626. Deze relatief gave droogmakerij is zowel landschappelijk als cultuurhistorisch waardevol. Het huidige inrichtingspatroon van wegen, bebouwing, dijken en waterlopen dateert nog uit de ontginningsfase. Aan het wegenpatroon is de weg- en erfbe-planting gekoppeld, waardoor sprake is van een aantrekkelijk groen landschap. Verder is de oost-west georiënteerde wegenstructuur opvallend. Zowel de A7 als de Noorderweg en Zuiderweg zijn in deze richting gesitueerd. De boerde-rijen liggen aan deze ontsluitingswegen. Loodrecht op deze structuur, zijn enkele dwarswegen aanwezig, die parallel lopen aan de verkavelingsstructuur.

Deze verkavelingsstructuur is blokvormig, in tegenstelling tot de strokenverka-veling in het veenweidegebied. In de polder komen overwegend agrarische bedrijven voor. Incidenteel komen andere functies in de vorm van niet-agrarische bedrijvigheid en recreatie voor.

Een bijzondere plek neemt de Engewormer in. Feitelijk fungeert de polder als tussengebied tussen natuur en agrarisch.

De Enge Wormer of Kleine Wormer was een waterverbinding tussen de Wormer en de Zaan. Lange tijd fungeerde de polder als waterberging. Als het water op het IJ hoog stond, was spuien vanuit de Zaan via de sluizen bij Zaandam niet mogelijk. Dan bood de Engewormer, die in open verbinding stond met de Zaan een oplossing. Uiteindelijk verloor het Hoogheemraadschap haar zeggenschap over de polder en werd de polder net als De Beemster, De Purmer en De Wijde Wormer doorgelegd. De drooglegging van de Engewormer dateert uit 1638. De droogmaking was niet een project van commerciële onderneming, maar diende ter voorkoming van aanslag van het water aan de recent aangelegde Ringdijk van Wormer. Vandaag de dag is de Engewormer overwegend natuurgebied en voor een deel agrarische cultuurgrond. Daarnaast komt ook de woonfunctie voor in de polder. Opvallend is de duidelijk herkenbare blokverkaveling in de polder en de oost-west georiënteerde watergang in het midden van de polder. Deze structuur is cultuurhistorisch van essentieel belang, daar deze nog de oorspronkelijke verkaveling uit 1638 betreft. Verder is de polder en de Wijdewormer een belangrijk weidevogelgebied.

Identiteit = grootschalig open agrarisch cultuurlandschap met blokverkaveling.

Kernkwaliteiten =
- openheid
- agrarisch
- blokverkavelingsstructuur
- weidevogelleefgebied
- wegsloten langs de Noorderweg en de Zuiderweg
- Engewormer als tussengebied tussen veenweidegebied en de Wijde Wormer

Doelen voor dit gebied =
- ontwikkelingen mogen niet teveel afbreuk doen aan de relatieve openheid van het gebied
- de agrarische sector mag niet onevenredig worden belemmerd in de bedrijfsvoering en -ontwikkeling
- ontwikkelingen mogen geen afbreuk doen aan de blokverkavelingsstructuur
- ontwikkelingen mogen geen onevenredige afbreuk doen aan de waarden van het gebied als weidevogelleefgebied
- ontwikkelingen moeten bijdragen aan de identiteit als tussengebied van de Engewormer

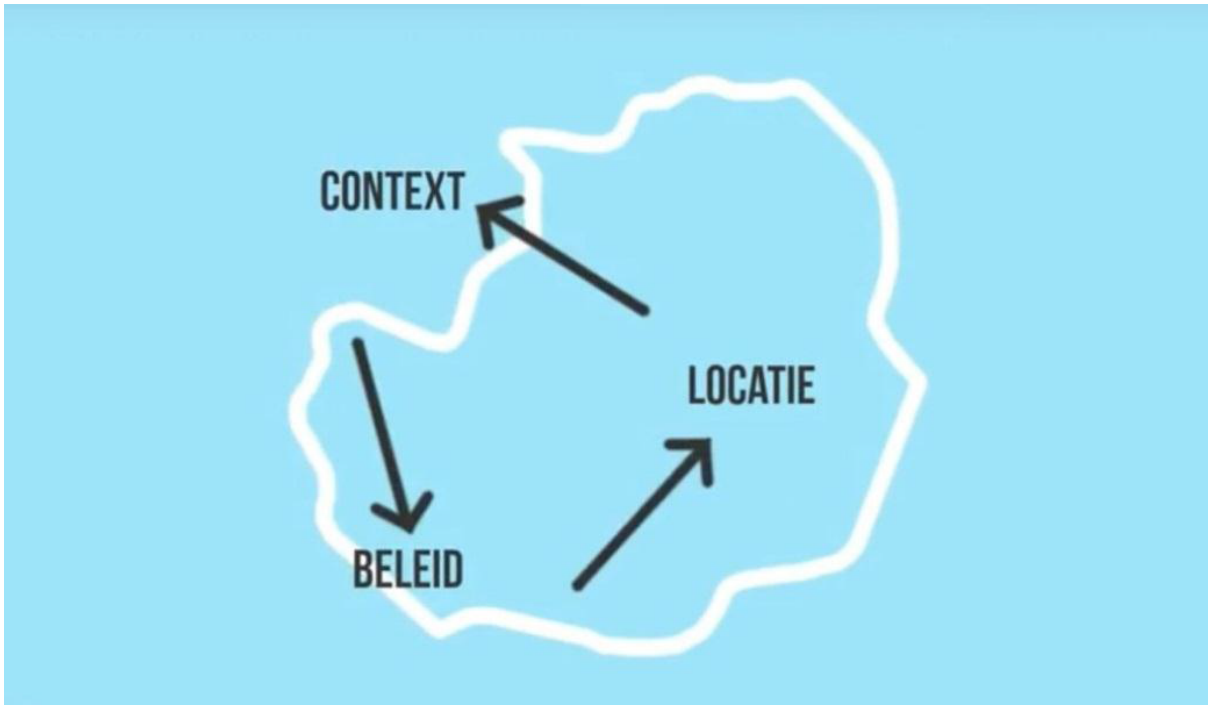
Keukentafelgesprekken

We hebben ondernemers en burgers de kans geboden om de voorziene ontwikkelingen op hun perceel in het bestemmingsplan op te laten nemen. Ondernemers en particulieren is daarom de mogelijkheid geboden om in de procedure 'mee te liften' met het nieuwe bestemmingsplan.

Daarvoor zijn wij in gesprek gegaan met initiatiefnemers. Wij hanteren daarvoor een maatwerkbenadering omdat iedere plek uniek is en elke initiatiefnemer ook. Het maatwerk is aan de keukentafel van de initiatiefnemer verricht.

Onder de volgende voorwaarden is de gemeente het gesprek met de ondernemers en particulieren aan gegaan:
- Middels een bedrijfsplan dient aangetoond te worden dat het reëel is dat de beoogde ontwikkeling binnen 10 jaar (de houdbaarheid van het bestemmingsplan) gerealiseerd zal én kan worden.
- De plannen zullen nadat het plan is ingediend, samen met deskundigen van (en namens) de gemeente worden verkend tijdens een keukentafelgesprek. Daaruit vloeit een landschappelijk inpassingsplan voort waarin het bedrijfsbelang en het maatschappelijk belang zijn samengevlochten. Hierbij wordt ook het Handboek erfinrichting van Landschap Noord-Holland betrokken.
- Er dient een ruimtelijke onderbouwing opgesteld te worden, waarin de uitvoerbaarheid van de (bedrijfs)uitbreiding wordt verantwoord.
- Er dient vooraf, maar wel ps nadat uit het keukentafelgesprek blijkt dat het plan kansrijk is, een overeenkomst met de gemeente gesloten te worden, waarin bovenstaande en de afwikkeling van de kosten zijn vastgelegd.

Voor het maatwerk aan de keukentafel werken wij binnen de mogelijkheden die de provincie biedt. Binnen die beleidsruimte maken we gebruik van de kaders voor de onbekende toekomst. Sectoraal gemeentelijk beleid kan ten dienste van het maatwerk zo nodig opgerekt worden.

De volgende keukentafelgesprekken zijn gevoerd en zijn in het bestemmingsplan verwerkt:

1. Oudelandsdijk 8(a) Spijkerboor.
2. Kanaaldijk 14 Spijkerboor.
3. Noorderweg 85 Wijdewormer.
4. Engewormer 18a/20/20a Wormer.
5. Wormerringdijk 7 Wormer.

De bijbehorende inrichtingsschetsen zijn in bijlage 7 tot en met 11 opgenomen.

11.3 Algemene aanpassingen

Ten opzichte van de regels van het oude bestemmingsplan Landelijk gebied zijn een aantal algemene wijzigingen doorgevoerd. Zo is de naamgeving van een aantal bestemmingen en aanduidingen aangepast. Bestemmingsplannen moeten worden opgesteld conform de Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen 2012 (SVBP2012). In de SVBP2012 is onder andere de naamgeving van bestemmingen en aanduidingen opgenomen. De indeling van de regels van het bestemmingsplan is vastgelegd en er zijn een aantal standaard begrippen die veel voorkomen opgenomen. Ook veel voorkomende onderdelen van de wijze van meten zijn vastgelegd. Van de SVBP2012 mag in principe niet worden afgeweken.

Daarnaast is nieuwe wetgeving, zoals de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en het Beluit ruimtelijke ordening (Bro) in de regels van dit bestemmingsplan verwerkt. In het oude plan wordt gesproken van ontheffingen, in het onderhavige plan van afwijkingen en omgevingsvergunningen. Het overgangsrecht en de anti-dubbeltelregel zijn ook aangepast naar aanleiding van nieuwe wetgeving.

Tot slot zijn de regels in het nieuwe plan zoveel mogelijk kwantitatief in plaats van kwalitatief opgesteld. Doel daarvan is dat bij toetsing van bijvoorbeeld een bouwplan aan de bestemmingsplanregels, direct duidelijk is of hieraan wordt voldaan. Over kwalitatieve normen kan discussie ontstaan, over kwantitatieve normen is dit veel minder vaak het geval.

11.4 Aanpassingen op perceelsniveau

Voor een aantal percelen is een andere bestemming opgenomen in vergelijking met het geldende bestemmingsplan. Hierbij is niet voor alle percelen een onderbouwing nodig. Voor een aantal percelen wel. Hieronder is opgenomen voor welke percelen dit geldt.

- Kanaaldijk 17 Spijkerboor. In Bijlage 12 is het akoestisch onderzoek opgenomen waarmee de omzetting naar de bestemming 'Wonen' wordt onderbouwt.
- Oudelandsdijk 6 Spijkerboor. In Bijlage 13 is een ruimtelijke onderbouwing opgenomen waarin is onderbouwwt dat op dit perceel twee woningen mogen worden gebouwd.
- Zuiderweg 82 Wijdewormer. In Bijlage 14 is de ruimtelijke onderbouwing opgenomen waarmee de 'Horeca' bestemming wordt mogelijk gemaakt. De gemeente heeft voor dit perceel een procedure doorlopen(artikel 19, lid 1 WRO waarbij goedkeuring is onthouden door de provincie. De gemeente heeft hier tegen bezwaar aangetekend. Gemeenteraad en college zijn nog steeds voornemens de ontwikkeling van een hotel planologisch mogelijk te maken. Aangezien er nog geen uitspraak door de rechtbank is gedaan, maken we de ruimtelijke ontwikkeling mogelijk in dit bestemmingsplan.

11.5 Nieuw beleid

Behalve de hier voor genoemde algemene aanpassingen, zijn een aantal nieuwe beleidsstukken verwerkt in dit nieuwe bestemmingsplan.

11.5.1 Bruggen en dammen

De regeling in het oude bestemmingsplan voor toegangsbruggen en -dammen is heroverwogen naar aanleiding van wensen die door verschillende (agrarische) bedrijven zijn gesteld voor het verbreden van hun inrit.

Het doel van de heroverweging was om te komen tot een eenduidige regeling voor dammen en bruggen waarbij zowel rekening wordt gehouden met de bedrijfskundige noodzaak voor bredere dammen als de noodzaak om de beeldbepalende waarde van de wegsloot in stand te laten.

De toelaatbaarheid van bruggen en dammen is afhankelijk gesteld van het landschap.

De volgende overwegingen hebben een rol gespeeld bij de totstandkoming van het beleid.

De vastgestelde structuurvisie ziet de droogmakerijen als agrarisch productiegebied. De agrariër krijgt de mogelijkheid zijn agrarische bedrijfsvoering voort te zetten (verder uit te bouwen) of te verbreden. Vanuit dat oogpunt is het relevant de agrariër te faciliteren in een goede ontsluiting (met voldoende brede dammen en bruggen) van zijn perceel. Ook is het beleid en de regelingen in de verschillende bestemmingsplannen voor het landelijk gebied van de omliggende gemeenten in de afweging betrokken. De nieuwe regeling sluit aan op het beleid dat voor de gemeente Beemster geldt. Ook het Hoogheemraadschap is bij de beleidsvorming betrokken.

De gemeente Wormerland heeft een waardevol buitengebied met twee verschillende, goed herkenbare landschapstypen; het rationeel ontwikkelde, geometrische verkavelde droogmakerijenlandschap en het waterrijke veenweide-/veenpolderlandschap met een grillig, opstrekkend verkavelingspatroon. Het droogmakerijenlandschap komt voor in de Wijdewormer en de Engewormer. Het overige gemeentelijke grondgebied kent het veenpolderlandschap. De twee landschapstypen zijn nog redelijk authentiek en worden mede door de smalle wegen, als kleinschalig ervaren. Toch is er een verschil tussen de Wijdewormer en de Engewormer: In de Wijdewormer komt vrijwel alle bebouwing voor langs de twee rechte ontginningassen; de Noorder- en Zuiderweg. De verkaveling is veel grootschaliger dan in de Engewormer. In de Engewormer komt bebouwing alleen voor langs de ringdijk.

In de Wijdewormer zijn vrijwel alle erven ontsloten met een brug of een dam die lijkt op een brug, terwijl in de Engewormer meer dammen voorkomen dan bruggen.

Het nieuwe beleid is hierop afgestemd.

In de Wijdewormer is de toepassing van een brug, gezien de landschappelijke en cultuurhistorische waarden, uitgangspunt. In de Engewormer en het veenweide-/veenpoldergebied is een brug uitgangspunt bij waterlopen die breder zijn dan 5 meter. In overige situaties is zowel een brug als een dam toegestaan.

Een tweede inrit bij een bedrijf is mogelijk, wanneer deze noodzakelijk is voor de bedrijfsvoering. Dit is denkbaar bij schaalvergroting en/of situatie waarbij verbetering van de efficiency van het betreffende agrarische bedrijf aan de orde is. Ook verkeerskundige belangen kunnen een reden zijn om een tweede inrit toe te staan. Bijvoorbeeld als sprake is van een onoverzichtelijke situatie. De noodzaak moet schriftelijk aangetoond worden middels een bedrijfsplan en een schetsplan.

Een brug/dam met een rijbaanbreedte van maximaal 6 meter in het hart van de brug/dam is bij recht toegestaan. De aansluiting op de weg is bij recht maximaal 12 meter breed. Gelet op de smalle wegbreedtes (3,0 tot 4,5 meter) en voorkomende forse landbouwcombinaties of vrachtautocombinaties, kan een grotere breedte noodzakelijk zijn. Met het toestaan van een grotere breedte zal terughoudend worden omgegaan. Zo mag er worden afgeweken van de bouwregels wanneer de vergroting vanuit zwaarwegende bedrijfsmatige, verkeerskundige dan wel economische belangen aantoonbaar noodzakelijk is. De noodzaak van de gewenste breedte moet aan de hand van een draaicirkeldiagram worden aangetoond. De breedte van een rijbaan mag niet meer dan 8 meter bedragen en de breedte van de aansluiting op de weg mag niet meer dan 12 meter bedragen.

Deze noodzaak moet schriftelijk worden aangetoond. Hiervoor geldt hetzelfde als hierboven bij de tweede inrit is aangegeven over verkeerskundige belangen en ecoomische en bedrijfsmatige redenen. Ook zijn er in het beleid eisen gesteld aan de vormgeving van bruggen en dammen.

a. lid 4.2.3, sub e of sub f en toestaan dat de breedte van bruggen en dammen wordt vergroot, mits:
    1. de vergroting vanuit zwaarwegende bedrijfsmatige, verkeerskundige dan wel economische belangen aantoonbaar noodzakelijk is;
    2. met een draaicirkeldiagram de noodzaak voor gewenste breedte wordt aangetoond;
    3. de breedte van een rijbaan niet meer bedraagt dan 10,00 m;
    4. de breedte van de aansluiting op de weg niet meer bedraagt dan 20,00 m;
    5. voor het overige de regels van lid 4.2.3, sub e van overeenkomstige toepassing zijn.
b. lid 4.2.3, sub e of sub f en toestaan dat bij een bedrijf een tweede brug of dam wordt gebouwd, mits:
    1. de vergroting vanuit zwaarwegende bedrijfsmatige, verkeerskundige dan wel economische belangen aantoonbaar noodzakelijk is;
    2. de noodzaak van de tweede brug voor een doelmatige bedrijfsvoering wordt aangetoond met een erfinrichtingsplan op schaal;
    3. voor het overige de regels van lid 4.2.3, sub e van overeenkomstige toepassing zijn.

11.5.2 Bed & breakfast

Gemeente Wormerland heeft in de afgelopen jaren diverse aanvragen ontvangen voor het vestigen van een bed & breakfast in of bij een woning. Omdat in zowel de bestemmingsplannen voor de dorpskernen als in het bestemmingsplan voor het landelijke gebied geen regeling was opgenomen voor het al dan niet toestaan van een bed & breakfast, was het wenselijk om beleid te formuleren waarbij wordt aangegeven in welke gevallen dit kan worden toegestaan. Hiermee wordt willekeur voorkomen en wordt er duidelijkheid gegeven aan de burgers.

Het beleid is van toepassing op bed & breakfast bij de woonfunctie en bij dienstwoningen bij andere functies dan de woonfunctie in zowel de dorpskernen als in het landelijke gebied van Wormerland.

Voor het regelen van bed & breakfast is aansluiting gezocht bij de regeling voor een aan-huis-verbonden bedrijf. Deze regeling die in de huidige bestemmingsplannen is opgenomen is bedoeld om ervoor te zorgen dat er mogelijkheden zijn voor kleinschalige beroepsmatige of bedrijfsmatige activiteiten, die ondergeschikt zijn aan de woonfunctie en tegelijkertijd passen in de (woon)omgeving en hieraan geen afbreuk doen.

In de regels is de volgende begripsomschrijving opgenomen:

"een kleinschalige, kortdurende, toeristische verblijfsvoorziening, voor uitsluitend logies en ontbijt, die deel uitmaakt van het hoofdgebouw of is gevestigd in één van de bestaande (bij)gebouwen* en wordt gerund door de gebruikers van het perceel en ondergeschikt is aan de hoofdfunctie. Onder een bed & breakfast voorziening wordt niet verstaan overnachting, noodzakelijk in verband met het verrichten van tijdelijke of seizoensgebonden werkzaamheden en/of arbeid of permanente kamerverhuur.

* hier worden zowel de bijgebouwen bij de woning als de voormalige bedrijfsgebouwen bedoeld.

Voor het toestaan van een bed & breakfast zijn de volgende voorwaarden in de regels van het bestemmingsplan opgenomen:

- de bed & breakfast kan alleen worden aangeboden door de hoofdbewoner van de op het perceel aanwezige (bedrijfs-/dienst)woning;
- de bed & breakfast is zowel ruimtelijk als functioneel ondergeschikt aan de hoofdfunctie (om de ondergeschiktheid te waarborgen is een percentage van 40% van de woning als maximum gehanteerd tot maximaal 45 m2);
- er is uitsluitend recreatief verblijf voor de maximale duur van 2 weken toegestaan;
- parkeren dient op eigen terrein plaats te vinden;
- er zijn niet meer dan 6 kamers toegestaan;
- de vestiging van de bed & breakfast mag geen onevenredige afbreuk doen aan de milieusituatie van agrarische bedrijven in de directe omgeving.

11.5.3 Plattelandswonen

Voor plattelandswonen is geen eigen beleid van de gemeente Wormerland van toepassing, maar is aangesloten bij de Wet Plattelandswoningen, die geldt sinds 1 januari 2013. De wet bevat twee onderdelen. Ten eerste wordt geregeld dat bij verschillende wetten het planologische regime bepalend is voor de bescherming die een gebouw of functie geniet tegen negatieve milieueffecten. Ten tweede kan de gemeente regelen dat afgesplitste woningen niet langer worden beschermd tegen de milieugevolgen van het bedrijf waarvan ze zijn afgesplitst. Dit is geregeld door wijziging van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv), Wet milieubeheer (Wm) en de Wet geluidhinder (Wgh). De Wet plattelandswoningen zorgt ervoor dat bij het beschermen van woningen en andere bouwwerken in de omgeving van de inrichting de planologische status bepalend is. Dat was voorheen het feitelijk gebruik. Dat is veranderd: de planologische status is bepalend. In meeste gevallen zal dit de bestemming uit het bestemmingsplan of de beheersverordening zijn.

In dit bestemmingsplan is het volgende begrip opgenomen voor plattelandswoning: "een woonhuis in de vorm van een voormalige agrarische bedrijfswoning, dat bewoond mag worden door een persoon of diens huishouden die geen functionele binding heeft met het nabijgelegen agrarisch bedrijf, waartoe het woonhuis in het verleden als bedrijfswoning heeft behoord."

Plattelandswoningen zijn op de verbeelding aangeduid.

Bij afwijking kan de aanduiding "specifieke vorm van agrarisch- plattelandswoning" worden toegevoegd, onder de voorwaarden dat wordt aangetoond dat het gebruik van de bedrijfswoning ten behoeve van de bedrijfsvoering van het bijbehorende agrarische bedrijf niet meer noodzakelijk is en dat er geen sprake is van onevenredige schade voor de omliggende agrarische bedrijven, in die zin dat de bedrijven in hun ontwikkelingsmogelijkheden worden beperkt.

Ook kan de aanduiding worden verwijderd, in het geval het gebruik als plattelandswoning is beëindigd.

11.5.4 Stolpen

Ook voor stolpen is nieuw beleid voor de gemeente Wormerland geformuleerd. In het bestemmingsplan worden de karakteristieke stolpen beschermd. Dat heeft vorm gekregen door het opnemen van het volgende begrip:

"een voor Noord-Holland karakteristieke boerderij gekenmerkt door een vierkante of rechthoekige constructie van gebinten, waarop een piramidevormig dak rust, al dan niet met een voorhuis."

Voorts zijn de stolpen op de verbeelding voorzien van een aanduiding "specifieke bouwaanduiding - stolp". Dit betekent dat de hoofdvorm van het gebouw is beschermd.

De bouw van een nieuwe stolp wordt in het bestemmingsplan mogelijk gemaakt in de Agrarische bestemmingen, in de bestemming Maatschappelijk - Zorgboerderij en in de Woon bestemming, mits de bouwvorm cultuurhistorisch verantwoord is (minimum oppervlak van het vierkant is 12x12 meter tot maximaal 20x20 meter; de goothoogte bedraagt maximaal 3 meter).

Bestaande stolpen mogen worden gesplitst met het oog op het behoud van deze forse cultuurhistorisch waardevolle bebouwing. wat is behoud; hoe moet dit worden onderbouwd door de aanvrager.

Daarbij mag de bestaande bouwmassa niet wordt vergroot, met uitzondering van een vergroting van ten hoogste 10 m² ten behoeve van een entreepartij, moet er voldoende parkeergelegenheid op het bijbehorende erf wordt aangelegd mag de vestiging geen onevenredige afbreuk doen aan de milieusituatie van agrarische bedrijven in de directe omgeving en mag de geluidbelasting van geluidgevoelige gebouwen niet hoger zijn dan de daarvoor geldende voorkeursgrenswaar- de, of een verkregen hogere waarde.

11.5.5 Paardenbakken

De luchtfoto van Wormerland liet zien dat er veel paardenbakken buiten de woonpercelen zijn gerealiseerd. In het huidige beleid (het oude bestemmingsplan Landelijk Gebied Wormerland) was het alleen onder voorwaarden toegestaan een buitenrijbaan te realiseren buiten het bouwvlak van een agrarisch perceel. Bij de andere bestemmingen (dus ook bij woonbestemmingen) was dit niet toegestaan.

De gemeente Wormerland staat nog steeds achter dit beleid, dat versnippering van het landelijk gebied voorkomt. Daarom zijn paardenbakken ook in dit bestemmingsplan gebonden aan de bouwvlakken. Buiten het bouwvlak komt slechts een zeer beperkt aantal legale paardenbakken voor. Deze zijn voorzien van de aanduiding "specifieke vorm van agrarisch-paardenbak".

De paardenbak is als volgt in de begrippen opgenomen:

"een door middel van een afscheiding afgezonderd stuk terrein met een andere ondergrond dan gras, kennelijk ingericht voor het africhten en/of trainen en berijden van paarden en pony's en/of het anderszins beoefenen van de paardensport, met of zonder de daarbij behorende voorzieningen."

Bij afwijking mag een paardenbak ook buiten een bouwvlak worden gerealiseerd, in de Agrarische bestemmingen en de bestemming Maatschappelijk - Zorgboerderij. Maar uitsluitend direct in aansluiting op een bestaand bouwvlak. Ook gelden een aantal voorwaarden voor wat betreft grootte en verlichting en dergelijke.

11.5.6 Agrarisch bouwvlak

In het oude bestemmingsplan was een onderscheid gemaakt in het agrarisch bouwperceel en het agrarisch bouwvlak. In de navolgende figuur is dit zichtbaar. In rood is het agrarisch bouwperceel aangegeven, en het bouwvlak in blauw.

Het agrarisch bouwperceel grensde aan de weg, dus op het voorerf terwijl de bouwmogelijkheden daar juist beperkt zouden moeten worden.
In het nieuwe bestemmingsplan is de flexibiliteit aan de achterzijde van het bouwvlak gesitueerd.

De regeling sluit aan bij het Handboek Ontwerp uw eigen erf Wormerland, waarin het volgende is opgenomen.

Polder erf

Bomenrijen op de erfranden rondom, boomgaard en scheidingssloot tussen boomgaard en het overige deel van het erf.

- Vaak tussen 3 sloten omgeven
- Breedte van 100 meter is gebruikelijk
- Streekeigen bomenrijen aan 4 kanten

Voorerf:

- Op de bedrijfswoning (stolp) na onbebouwd.
- Alleen toestaan fruitboomgaard, gebruik als tuin.
- De woning staat op enige afstand van de weg
- Bijgebouwen staan (schuin)achter de achtergevel van de woning.

Overgangszone:

- Kleine bijgebouwen bij de woning.

Achtererf:

- Bedrijfsgebouwen achter de bedrijfswoning

Veenweide erf

Bomenrijen op de erfranden.

- Langgerekte en onregelmatige vorm
- Omgeven door vier sloten
- Kleinere percelen
- Streek eigen bomenrijen aan 3 kanten.

Voorerf:

- Op de bedrijfswoning (stolp) na onbebouwd.
- Alleen toestaan fruitboomgaard, moestuin, gebruik als tuin.
- De woning staat op enige afstand van de weg (op de dijk gericht)
- Bijgebouwen staan (schuin)achter de achtergevel van de woning.

Overgangszone:

- Kleine bijgebouwen bij de woning.

Achtererf:

- Bedrijfsgebouwen achter de bedrijfswoning

11.6 Toelichting op bestemmingen

Artikel 3 Agrarisch - Paardenbedrijf

Binnen deze bestemming vallen de paardenfokkerijen en paardenhouderijen. Het onderscheid tussen deze bedrijven is vaak lastig te maken en dat hoeft ook niet, omdat ze qua ruimtelijke uitstraling op de omgeving vergelijkbaar zijn. Bedrijfsgebouwen in deze bestemming mogen uitsluitend binnen het bouwvlak worden gebouwd. De goot- en bouwhoogte mag respectievelijke niet meer dan 7 en 12 meter bedragen. De dakhelling van bedrijfsgebouwen moet tussen de 20° en 60° bedragen. Ook bedrijfswoningen en aan- en uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen dienen binnen het bouwvlak te worden gebouwd. Per bouwvlak mag maar 1 bedrijfswoning worden gebouwd, tenzij een aanduiding iets anders aangeeft. Een paardenbak mag buiten het bouwvlak worden aangelegd als hiervoor een omgevingsvergunning is verleend en aan een aantal voorwaarden is voldaan.

Artikel 4 Agrarisch met waarden - Landschappelijke waarden

Binnen deze bestemming vallen de volwaardige grondgebonden agrarische veehouderijbedrijven, al dan niet in combinatie met een bestaande niet-grondgebonden ondergeschikte tweede tak. Voor elk volwaardig bedrijf is een bouwvlak opgenomen. Binnen het bouwvlak moet de bebouwing worden gerealiseerd. In een zone van 15 meter achter en aansluitend op het bouwvlak mogen silo’s, torensilo's, mest- en kuilplaten en bassins worden gebouwd. De maximale oppervlakte van het niet-grondgebonden deel van het bedrijf maximaal 2.500 m² p/bouwvlak mag bedragen.

Het bouwvlak van volwaardige grondgebonden agrarische veehouderijbedrijven kan met behulp van een

wijzigingsbevoegdheid uitgebreid worden tot 1,5 hectare.

Daarnaast zijn grondgebonden veehouderijbedrijven als agrarisch kleinbedrijf in deze bestemming opgenomen. Deze klein bedrijven zijn aangeduid op de verbeelding. Deze aanduiding is gegeven als vast is komen te staan dat het betreffende bedrijf onder de milieuregels en de depositieregeling (interne saldering) niet boven de 0,5 ha stalruimte zal uitkomen. Deze bedrijven krijgen een bouwvlak bij recht van 0,5 ha. De bouwvlakken voor deze agrarische klein bedrijven zijn in dit bestemmingsplan behouden gebleven.
Tot slot zijn er de hobbymatige agrarische activiteiten. Het gaat hier om een zeer beperkt aantal dieren en geen perspectief op doorgroei naar volwaardigheid. De hobbymatig activiteiten zijn om die reden ondergebracht in de woonbestemming.

Artikel 5 Agrarisch met waarden - Landschappelijke en natuurwaarden

Deze bestemming is gericht op volwaardige grondgebonden agrarische veehouderijbedrijven. De bouw- en gebruiksregels van de twee agrarische bestemmingen zijn grotendeels vergelijkbaar. In deze bestemming is echter niet opgenomen dat de maximale oppervlakte van het niet-grondgebonden deel van het bedrijf maximaal 2.500m² p/bouwvlak mag bedragen.

Artikel 6 Bedrijf

Deze bestemming is gericht op bedrijven, welke zijn genoemd in Bijlage 2 Staat van bedrijven onder de categorieën 1 en 2. De bestaande gezamenlijke oppervlakte van bedrijfsgebouwen en overkappingen mag per bestemmingsvlak of per 2 door de aanduiding "relatie" aan elkaar verbonden bestemmingsvlakken niet meer bedragen dan het ter plaatse van de aanduiding "bebouwingspercentage (%)" aangegeven percentage van het bestemmingsvlak. De goot- en bouwhoogte van bedrijfsgebouwen en overkappingen mag respectievelijke niet meer dan 4,5 en 10 meter bedragen. De dakhelling van bedrijfsgebouwen en overkappingen moet tussen de 20° en 60° bedragen.

Artikel 7 Bedrijf - Loonbedrijf

Deze bestemming is gericht op loonbedrijven en de daaraan ondergeschikte agrarische activiteiten. De bestaande gezamenlijke oppervlakte van bedrijfsgebouwen en overkappingen mag per bestemmingsvlak niet meer bedragen dan het ter plaatse van de aanduiding "bebouwingspercentage (%)" aangegeven percentage van het bestemmingsvlak. De goot- en bouwhoogte van bedrijfsgebouwen en overkappingen mag respectievelijke niet meer dan 4,5 en 10 meter bedragen. De dakhelling van bedrijfsgebouwen en overkappingen moet tussen de 20° en 60° bedragen.

Artikel 8 Bedrijf - Nutsvoorziening

Deze bestemming is gericht op energievoorzieningen, naar aard daarmee gelijk te stellen openbare nutsvoorzieningen en een sluis, uitsluitend ter plaatse van de aanduiding ''sluis''. Per bestemmingsvlak mag de gezamenlijke oppervlakte van gebouwen en overkappingen niet met bedragen dan 150 m².

Artikel 9 Detailhandel

Dit betreft een tuinbouwbedrijf annex hoveniersbedrijf, uitsluitend ter plaatse van de aanduiding ''tuincentrum''. Tevens betreft dit een bouwmarkt, uitsluitend ter plaatse van de aanduiding ''bouwmarkt''. De oppervlakte van bedrijfsgebouwen en overkappingen ter plaatse van de aanduiding "tuincentrum" mag niet meer bedragen dan 1.000 m² per bestemmingsvlak. De bestaande gezamenlijke oppervlakte van bedrijfsgebouwen en overkappingen mag per bestemmingsvlak niet meer bedragen dan het ter plaatse van de aanduiding "bebouwingspercentage (%)" aangegeven percentage van het bestemmingsvlak.

Artikel 10 Groen

Deze bestemming is gericht op groen- en parkeervoorzieningen. Op of in deze bestemde gromden mogen geen bouwwerken of overkappingen worden gebouwd. Bouwwerken, geen gebouwen en overkappingen

zijnde mogen niet meer dan 5 meter bedragen.

Artikel 11 Horeca

Dit betreft lichte horecabedrijven en logiesverstrekkende horecabedrijven. De goot- en bouwhoogte van bedrijfsgebouwen en overkappingen mag respectievelijke niet meer dan 4,5 en 10 meter bedragen. De dakhelling van bedrijfsgebouwen en overkappingen moet tussen de 15° en 60° bedragen. Per horecabedrijf mag niet meer dan 1 bedrijfswoning worden gebouwd tenzij anders is aangeduid.

Artikel 12 Horeca - Hotel

Deze bestemming is gericht op het Hotel Kalverschans, die zal worden gerealiseerd aan de Zuiderweg nabij de A7. Binnen deze bestemming zijn lichte en logiesverstrekkende horecabedrijven met in begrip van zaalaccommodatie en beurzen en exposities toegestaan. De bouwhoogte mag niet meer dan 14 meter bedragen en voor een oppervlakte van 155 m^2 niet meer bedragen dan 25 meter.

Artikel 13 Maatschappelijk - Molen

Dit betreft een molen. Het aantal molens mag niet meer bedragen dan 1 per bestemmingsvlak. De bouwhoogte van een molen mag niet meer bedragen dan 30 meter.

Artikel 14 Maatschappelijk - Zorgboerderij

Deze bestemming is gericht op zorgboerderijen, al dan niet met ondergeschikte mate ruimte voor; grondgebonden agrarisch gebruik, lichte horeca en productiegebonden detailhandel. Alleen dagbesteding is toegestaan. Kortdurende crises of weekendopvang waarbij cliënten niet ingeschreven hoeven te worden in de Gemeentelijke Basis Administratie is echter ook passend. De goot- en bouwhoogte van bedrijfsgebouwen en overkappingen mag respectievelijke niet meer dan 7 en 12 meter bedragen. De dakhelling van bedrijfsgebouwen en overkappingen moet tussen de 20° en 60° bedragen.

Artikel 15 Natuur

Dit betreft: het behoud, het herstel en de ontwikkeling van de natuurlijke en de landschappelijke waarden;

waterhuishoudkundige doeleinden, waaronder waterberging; sloten, poelen, en daarmee gelijk te stellen water; ondergeschikt extensief agrarisch medegebruik bestaande uit het weiden/houden van vee; ondergeschikt extensief dagrecreatief en educatief medegebruik; een baggerspeciedepot, uitsluitend ter plaatse van de aanduiding "baggerspeciedepot". Op of in deze gronden mogen geen gebouwen en overkappingen worden gebouwd, met uitzondering van een vogelobservatiepost (waarvan de bouwhoogte niet meer mag bedragen dan 4 meter en de oppervlakte niet meer mag bedragen dan 20 m^2). Van overige bouwwerken (geen gebouwen en overkappingen zijnde) mag de bouwhoogte niet meer dan 1 meter bedragen en de oppervlakte mag niet meer bedragen dan 10 m^2.

Artikel 16 Recreatie

Deze bestemming is gericht op het bieden van recreatief (nacht)verblijf aan personen, die elders hun hoofdverblijf hebben. Stacaravans, uitsluitend op de gronden ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van recreatie - stacaravan" en recreatiewoningen, uitsluitend op de gronden ter plaatse van de aanduiding "recreatiewoning'' zijn ook toegestaan. De oppervlakte van een stacaravan mag niet meer bedragen dan 50 m^2 en de bouwhoogte van de stacaravan mag niet meer dan 3 meter bedragen. De oppervlakte van een recreatiewoning mag niet meer bedragen dan ter plaatse van de aanduiding maximum bebouwd oppervlak' is aangegeven. De goot- en bouwhoogte mag respectievelijke niet meer dan 3 en 5 meter bedragen.

Artikel 17 Recreatie - Jachthaven

Dit betreft een jachthaven. De goothoogte van gebouwen en overkappingen binnen deze bestemming mag niet meer bedragen dan 10 meter. De dakhelling van de gebouwen en overkappingen mag niet meer dan 60° bedragen.

Artikel 18 Sport

Dit betreft; een sportveldencomplex, uitsluitend ter plaatse van de aanduiding "sportveld", een golfbaan, uitsluitend ter plaatse van de aanduiding "golfbaan", een scoutingterrein, uitsluitend ter plaatse van de aanduiding "scouting", een algemeen terrein voor sport en recreatie, uitsluitend ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van sport - surfeiland" en een paardrijvereniging, van de aanduiding "specifieke vorm van sport - paardrijvereniging". De bouwhoogte van gebouwen en overkappingen binnen deze bestemming mag niet meer dan 10 meter bedragen en de dakhelling mag niet meer dan 60° bedragen. Ter plaatse van de aanduiding ''scouting'' en ''specifieke vorm van sport - surfeiland'' mogen geen gebouwen worden gebouwd.

Artikel 19 Sport - Manege

Deze bestemming is gericht op een manege. De bestaande gezamenlijke oppervlakte van bedrijfsgebouwen en overkappingen mag per bestemmingsvlak niet meer bedragen dan het ter plaatse van de aanduiding "bebouwingspercentage (%)" aangegeven percentage van het bestemmingsvlak. De goot- en bouwhoogte van bedrijfsgebouwen en overkappingen mag respectievelijke niet meer dan 7 en 10 meter bedragen. De dakhelling van bedrijfsgebouwen en overkappingen moet tussen de 15° en 60° bedragen.

Artikel 20 Tuin

Voor een perceel dat ingericht is als tuin aan de Oudelandsdijk 1 in Spijkerboor is de bestemming 'Tuin' opgenomen. Binnen deze bestemming zijn geen gebouwen en overkappingen toegestaan met uitzondering van één tuinhuis.

Artikel 21 Verkeer

Deze bestemming is gericht op (ontsluitings)wegen, paden, bruggen, dammen en/of duikers, viaducten en/of tunnels, parkeervoorzieningen, een sluis, uitsluitend ter plaatse van de aanduiding "sluis" en een verkooppunt voor motorbrandstoffen zonder lpg, uitsluitend ter plaatse van de aanduiding "verkooppunt motorbrandstoffen zonder lpg". Gebouwen en overkappingen mogen uitsluitend ter plaatse van de aanduiding '' specifieke vorm van verkeer - wegrestaurant'' worden gebouwd. De bouwhoogte van gebouwen en overkapping mag niet meer dan 10 meter bedragen.

Artikel 22 Water

Kanalen, sloten, vaarten, en daarmee gelijk te stellen waterlopen primair ten behoeve van de wateraanvoer en -afvoer, de waterberging en tevens het behoud van de landschappelijke hoofdstructuur, het behoud van de natuurlijke waarden, waar- onder water- en oevervegetaties en als biotoop van aan het water gebonden broedvogels en pleisterende vogels, en de beroeps- en recreatievaart; natuurwetenschappelijk waardevolle gronden op de gronden ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van water - natuurwetenschappelijk waardevolle gronden"; kaden, dijken en oeverstroken en bruggen, dammen, duikers, schotten en steigers ten behoeve van de aangrenzende bestemmingen. Op of in deze gronden mogen geen gebouwen en overkappingen worden gebouwd.

Steigers mogen aansluitend de bestemming Wonen worden gebouwd. Per perceel is een steiger toegestaan, de bouwhoogte mag niet meer bedragen dan 0,5 meter boven het waterpeil. De lengte van een steiger mag niet meer bedragen dan 6 meter.

Voor de bestemming 'Water' die in het plangebied van het voorheen geldende bestemmingsplan 'WSV'30 Middentil' ligt is een aparte regeling voor steigers opgenomen. Dit is met de aanuiding "specifieke vorm van water - steiger" geregeld. Deze aparte regeling is opgenomen om de bouwrechten voor steigers uit het genoemde bestemmingsplan te herstellen.

Woonschepen zijn toegestaan als ze maximaal 25 meter lang en 6,5 meter breed zijn. Woonschepen mogen niet meer dan 2 meter diep onder de waterlijn liggen en moeten minimaal op 3 meter onderlinge afstand van elkaar liggen. De bouwhoogte mag niet meer bedragen dan de hoogte ter plaatse van de aanduiding "maximum hoogte", gemeten vanaf de waterlijn.

Artikel 23 Wonen

De percelen met een woonfunctie zijn bestemd als Wonen, al dan niet in combinatie met ruimte voor een aan-huis-verbonden beroep of een kleinschalige bedrijvigheid en detailhandel en ter plaatse van de aanduiding: "specifieke vorm van wonen - kleinschalige bedrijvigheid en detailhandel" voor kleinschalige bedrijvigheid en detailhandel; "specifieke vorm van wonen - groepsaccommodatie en kampeerterrein" voor een groepsaccommodatie en kampeerterrein; "bed &breakfast" voor een bed & breakfast; "specifieke vorm van wonen - recreatieappartement" voor een recreatieappartement; "specifieke vorm van wonen - zorgappartementen" voor zorgappartementen; "hovenier" voor een hoveniersbedrijf en "zorgboerderij" voor een natuur- en zorgboerderij. Als hoofdgebouw mogen uitsluitend woonhuizen worden gebouwd. Per bestemmingsvlak is 1 hoofdgebouw toegestaan tenzij middels een aanduiding anders is aangegeven. De inhoud van een hoofdgebouw mag niet meer bedragen dan 650 m³. De goot- en bouwhoogte van een hoofdgebouw mogen niet meer bedragen dan respectievelijk 3,5 en 9 meter. De dakhelling van een hoofdgebouw mag niet minder bedragen dan 30° en niet meer bedragen dan 60°.

Artikel 24 Leiding - Gas

De voor 'Leiding - Gas' aangewezen gronden zijn, behalve voor de daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor een hoofdgastransportleiding. Op gronden met deze bestemming mogen geen gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden gebouwd, anders dan ten behoeve van de deze bestemming.

Artikel 25 Leiding - Hoogspanning

De voor 'Leiding - Hoogspanning' aangewezen gronden zijn, behalve voor de daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor hoogspanning. Op gronden met deze bestemming mogen uitsluitend bouwwerken ten behoeve van de hoogspanningsverbinding worden gebouwd

Artikel 26 Leiding - Hoogspanningsverbinding

De voor 'Leiding - Hoogspanningsverbinding' aangewezen gronden zijn, behalve voor de daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor een hoogspanningsleiding. De bouwhoogte van bouwwerken, ten behoeve van hoogspanningsleidingen, mag ten hoogste 40 meter bedragen.

Artikel 27 Waarde - Archeologie 1

De voor 'Waarde - Archeologie 1' aangewezen gronden zijn, behalve voor de daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor de bescherming en veiligstelling van archeologische waarden. Binnen deze bestemming er mogen alleen bouwwerken worden gebouwd met een oppervlakte kleiner dan 2.000 m² en die niet dieper gaan dan 30 cm. Hiervan kan worden afgeweken door middel van een omgevingsvergunning en als er aan een aantal voorwaarden is voldaan.

Artikel 28 Waarde - Archeologie 2

De voor 'Waarde - Archeologie 2' aangewezen gronden zijn, behalve voor de daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor de bescherming en veiligstelling van archeologische waarden. Binnen deze bestemming er mogen alleen bouwwerken worden gebouwd met een oppervlakte kleiner dan 100 m² en die niet dieper gaan dan 50 cm. Hiervan kan worden afgeweken door middel van een omgevingsvergunning en als er aan een aantal voorwaarden is voldaan.

Artikel 29 Waterstaat - Waterkering

Deze bestemming is gericht op het onderhoud en de instandhouding van dijken en andere voorzieningen ten behoeve van de regionale waterkering. Op gronden met deze bestemmingen mogen geen gebouwen worden gebouwd. Bouwwerken op deze gronden mogen niet hoger zijn dan 2 meter.

11.7 Nieuwe en vervallen bestemmingen

In het bestemmingsplan zijn een aantal bestemmingen opgenomen die niet in het oude plan voorkwamen. Zo is er voor gekozen om voor paardenbedrijven een aparte bestemming op te nemen. Binnen deze bestemming vallen de paardenfokkerijen en paardenhouderijen. Het onderscheid tussen deze bedrijven is vaak lastig te maken en dat hoeft ook niet, omdat ze qua ruimtelijke uitstraling op de omgeving vergelijkbaar zijn.

Voor de zorgboerderijen in het plangebied is ook een aparte bestemming opgenomen, 'Maatschappelijk - Zorgboerderij'. De zorgboerderijen hebben een zodanig specifieke functie dat ze een eigen regeling in het bestemmingsplan hebben gekregen. Op deze manier is getracht de specifieke kenmerken en wensen van deze bedrijven zo goed mogelijk te regelen.

In het oude bestemmingplan waren twee recreatieve bestemmingen opgenomen, een bedrijfsmatige en een niet-bedrijfsmatige. Dit onderscheid is in dit bestemmingsplan losgelaten. Er is daarom alleen de bestemming ‘Recreatie’ opgenomen. De jachthaven die in het plangebied aanwezig is heeft in dit bestemmingsplan ook zijn eigen bestemming gekregen, ‘Recreatie – Jachthaven’.

De twee woonbestemmingen die in het oude bestemmingsplan waren opgenomen zijn samengevoegd tot één bestemming ‘Wonen’.

Een drietal bestemmingen die voorkwamen in het oude plan zijn niet meer opgenomen in het nieuwe bestemmingsplan, dit zijn de bestemmingen tuin, agrarisch dienstverlenend en agrarisch aanverwant. De bestemming Stolpen is een aanduiding geworden. De regeling die de stolpen moet beschermen is in grote lijnen hetzelfde gebleven. De bestemming Maatschappelijke doeleinden is opgesplitst in de bestemmingen ‘Maatschappelijk – Zorgboerderij’ en ‘Maatschappelijk – Molen’. De aangeduide brandweerkazerne is opgenomen in de bestemming ‘Bedrijf’ conform de SVBP2012. Voor de bestemming Agrarisch aanverwante bedrijven geldt dat de bijzondere paardenhouderijen die hieronder vielen nu vallen onder de bestemming ‘Agrarisch – Paardenbedrijf’.

11.8 De beoordelingscriteria

In veel bestemmingen zijn afwijkingsregels en wijzigingsbevoegdheden opgenomen. Deze flexibiliteitsbepalingen zijn opgenomen omdat een bestemmingsplan een momentopname is. De gemeente heeft in deze regels aangegeven welke ontwikkelingen zij binnen welke bestemmingen onder voorwaarden toelaatbaar vindt. Bij deze regels zijn wel beoordelingscriteria opgenomen. Deze criteria gebruikt de gemeente om te beoordelen of een voornemen past op de voorgenomen locatie. De volgende criteria waar geen onevenredige afbreuk aan gedaan mag worden zijn opgenomen:

a. de natuurlijke en de landschappelijke waarden:
    1. natuurlijke waarden zijn waarden die verband houden met de aanwezigheid van bijzondere planten, dieren en leefgemeenschappen in onderlinge samenhang en in samenhang met hun leefomgeving (biotoop) en welke verband houden met zaken als verscheidenheid/zeldzaamheid, natuurlijkheid/ongestoordheid en kenmerkendheid voor het gebied;
    2. landschappelijke waarden zijn het geheel van waarden die verband houden met bijzondere landschappelijke kenmerken van een gebied of object, in de zin van karakteristieke verschijningsvorm, herkenbaarheid/identiteit en diversiteit, dat bestaat uit aardkundige, cultuurhistorische en visueel-ruimtelijke waarden afzonderlijk of in onderlinge samenhang. Deze waarden zijn in de toelichting omschreven.
b. de cultuurhistorische en de archeologische waarden:
    3. cultuurhistorische waarde: de aan een bouwwerk of gebied toegekende waarde, gekenmerkt door het beeld dat is ontstaan en door het gebruik dat de mens in de loop van de geschiedenis van dat bouwwerk of dat gebied heeft gemaakt, zoals dat onder meer tot uitdrukking komt in de beplanting, het reliëf, de verkaveling, het sloten- of wegenpatroon en/of de architectuur. Deze waarden zijn in de toelichting omschreven;
    4. archeologische waarde: waarden die verband houden met het zich in de bodem bevinden van voorwerpen of bewoningssporen van vroegere samenlevingen, die wegens hun schoonheid, hun betekenis voor de wetenschap of hun cultuurhistorische betekenis van algemeen belang zijn. Deze

waarden zijn in de toelichting omschreven.

c. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden: door gebruik te maken van een flexibiliteitsbepaling mogen de mogelijkheden die er voor eigenaren van aanliggende gronden qua gebruik zijn niet worden beperkt. Hierbij wordt ook gekeken naar bijvoorbeeld uitbreidingsmogelijkheden die het bestemmingsplan nog biedt.
d. het gebruik van landbouwgronden voor de agrarische productie.
e. de milieusituatie: de situatie, waarbij milieuaspecten dienen te worden beoordeeld, zoals hinder voor omwonenden en een verkeersaantrekkende werking. In het bijzonder dient er bij de situering en omvang van milieubelastende functies (o.a. bedrijven) op te worden gelet dat de uitbreiding of nieuwvestiging van milieugevoelige functies (o.a. woningen) zo weinig mogelijk wordt beperkt. Omgekeerd dient er bij uitbreiding of nieuwvestiging van milieugevoelige functies op te worden gelet dat bestaande milieubelastende functies zo weinig mogelijk in hun functioneren worden beperkt.
f. het woon- en leefklimaat: een situatie waarbij, mede door de situering van om de woonfunctie liggende functies en bebouwing, in ieder geval sprake is van een redelijke daglichttoetreding, een redelijke mate van uitzicht en voldoende privacy, alsmede afwezigheid van geurhinder.
g. het straat- en bebouwingsbeeld: de waarde van een gebied in stedenbouwkundige zin die wordt bepaald door de mate van samenhang in aanwezige bebouwing, daarbij in het bijzonder gelet op een goede verhouding tussen bouwmassa en open ruimte, een goede bouwhoogte- en breedteverhouding tussen de bebouwing onderling en de samenhang in bouwvorm en ligging tussen bebouwing die ruimtelijk op elkaar georiënteerd is.
h. de verkeersveiligheid: de waarde van een gebied voor de veiligheid van het verkeer die wordt bepaald door de mate van overzichtelijkheid en vrij uitzicht (met name bij kruisingen van wegen en uitritten) en de (mogelijke) effecten van bebouwing en overige inrichtingselementen op de gedragingen van verkeersdeelnemers.
i. de (openlucht) recreatiemogelijkheden.

Hoofdstuk 12 Uitvoerbaarheid

12.1 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Voorafgaand aan de totstandkoming van het voorliggende bestemmingsplan, is een vlekkenkaart en een Nota van Uitgangspunten opgesteld. Op de vlekkenkaart is inspraak verleend. Deze fungeerde als voorloper van de verbeelding. Tijdens deze periode kon men reageren op de voorgestelde bestemming.

De resultaten van inspraak en overleg ex artikel 3.1.1. zijn verwerkt in de nota van inspraak en overleg die als bijlage 15 bij de toelichting is gevoegd.

12.2 Economische uitvoerbaarheid

Dit plan heeft in de eerste plaats met name tot doel de bestaande situatie te actualiseren. De kosten voor het opstellen van dit plan komen voor rekening van de gemeente.

In het plan wordt een aantal ontwikkelingsmogelijkheden geboden. Deze ontwikkelingen worden hoofdzakelijk mogelijk gemaakt door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning of het toepassen van een wijzigingsbevoegdheid. Het betreft in alle gevallen particulier initiatief waaraan in beginsel geen kosten voor de gemeente zijn verbonden, afgezien van kosten van het ambtelijk apparaat voor de begeleiding en toetsing van aanvragen. Deze laatste kosten worden door middel van leges gedekt.

Mochten er andere kosten zijn die op grond van artikel 6.13 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) dienen te worden verhaald, dan zal uitsluitend worden meegewerkt aan de afwijking van de regels of wijziging van het bestemmingsplan nadat een exploitatieovereenkomst is gesloten.

De enige kosten die verder uit dit plan kunnen voortvloeien, zijn planschadekosten. Deze zijn op voorhand niet uit te sluiten. De gemeente zal daarom bij elke aanvraag bezien of er planschade kan ontstaan. Indien dit het geval kan zijn, zal met de belanghebbende aanvrager een overeenkomst worden gesloten, zoals bedoeld in artikel 6.4a van de Wet ruimtelijke ordening.

Daarmee kan worden voorkomen dat de gemeenschap de planschadekosten moet betalen die worden gemaakt in het belang van de aanvrager.

Gezien het vorenstaande is een exploitatieplan voor dit bestemmingsplan niet nodig. Mochten zich in de toekomst toch ontwikkelingen voordoen waarbij de gemeente kosten moet maken, dan zullen die uitsluitend onder de wijzigingsbevoegdheden vallen. Er zal dan eerst worden bezien of een kostenverhaalovereenkomst kan worden gesloten. In het uiterste geval kan worden overwogen om bij wijzigingsbevoegdheden een exploitatieplan vast te stellen. Dat is geen uitgangspunt en gezien de ontwikkelingsmogelijkheden niet de verwachting.

Landelijk Gebied Wormerland

Gemeente Wormerland

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Bijlagen toelichting

Landelijk Gebied Wormerland

24-05-2019

Inhoudsopgave

Bijlagen toelichting		**4**
Bijlage 1	**Plaat van Nota van Uitgangspunten**	**4**
Bijlage 2	**Aanwijzingsbesluit Natura 2000-gebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder**	**6**
Bijlage 3	**PlanMER**	**79**
Bijlage 4	**Publicatie**	**382**
Bijlage 5	**Reactieschema vlekkenkaart**	**384**
Bijlage 6	**Advies externe veiligheid**	**397**
Bijlage 7	**Landschappelijke inpassing Kanaaldijk 14 Spijkerboor**	**417**
Bijlage 8	**Landschappelijke inpassing Noorderweg 85 Wijdewormer**	**438**
Bijlage 9	**Landschappelijke inpassing Oudelandsdijk 8(a) Spijkerboor**	**458**
Bijlage 10	**Landschappelijke inpassing Wormerringdijk 7 Wormer**	**478**
Bijlage 11	**Landschappelijke inpassing Engewormer 18a/20/20a Wormer**	**496**
Bijlage 12	**Akoestisch onderzoek Kanaaldijk 17 Spijkerboor**	**511**
Bijlage 13	**Ruimtelijke onderbouwing Oudelandsdijk 6 Spijkerboor**	**540**
Bijlage 14	**Ruimtelijke onderbouwing Hotel Kalverschans**	**558**
Bijlage 15	**Nota inspraak en overleg**	**616**

Bijlagen toelichting

Bijlage 1 Plaat van Nota van Uitgangspunten

Bestemmingsplan Landelijk Gebied

100% natuurlijk

Delicieux droogmakerij

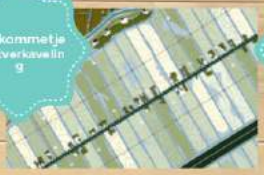
Ingrediënten

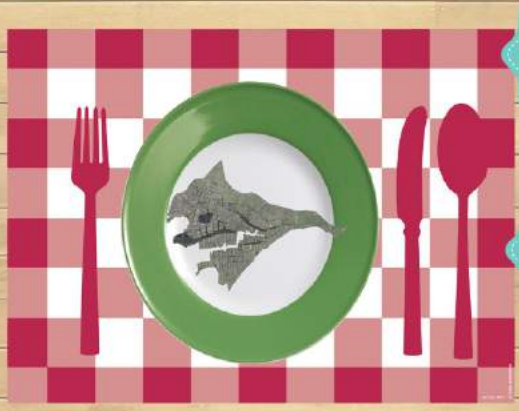

Verrukkelijke veenweide

Ingrediënten

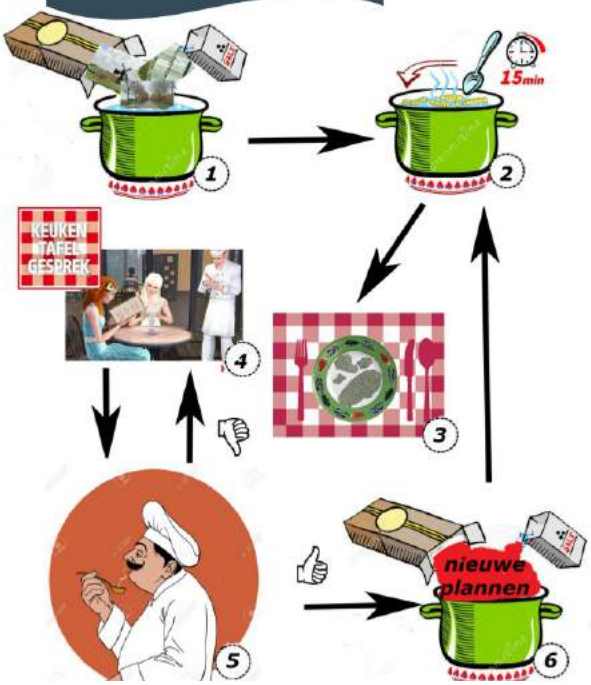

Bereidingswijze

Receptenboeken

Bijlage 2 Aanwijzingsbesluit Natura 2000-gebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder

Natura 2000-gebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder

De Staatssecretaris van Economische Zaken

Gelet op artikel 3, eerste lid, en artikel 4, vierde lid, van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PbEG L 206);

Gelet op het Uitvoeringsbesluit van de Commissie 2013/26/EU van 16 november 2012 op grond van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad, tot vaststelling van een zesde bijgewerkte lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio (PbEU 2013, L 24/379);

Gelet op artikel 4, eerste en tweede lid, van Richtlijn 2009/147/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 30 november 2009 inzake het behoud van de vogelstand (PbEU 2010, L 20);

Gelet op de artikelen 10a en 15 van de Natuurbeschermingswet 1998;

BESLUIT:

Artikel 1

1. Als speciale beschermingszone in de zin van artikel 4, vierde lid, van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PbEG L 206) wordt aangewezen: het op de bij dit besluit behorende kaart aangegeven gebied, bekend onder de naam: **Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder**.
2. De in het eerste lid bedoelde speciale beschermingszone is aangewezen voor de volgende natuurlijke habitattypen opgenomen in bijlage I van Richtlijn 92/43/EEG; prioritaire habitattypen zijn met een sterretje (*) aangeduid:
   H4010 Noord-Atlantische vochtige heide met *Erica tetralix*
   H6430 Voedselrijke zoomvormende ruigten van het laagland, en van de montane en alpiene zones
   H7140 Overgangs- en trilveen
   H91D0 *Veenbossen
3. De in het eerste lid bedoelde speciale beschermingszone is aangewezen voor de volgende soorten opgenomen in bijlage II van Richtlijn 92/43/EEG; prioritaire soorten zijn met een sterretje (*) aangeduid:
   H1134 Bittervoorn (*Rhodeus amarus*)
   H1149 Kleine modderkruiper (*Cobitis taenia*)
   H1163 Rivierdonderpad (*Cottus gobio*)
   H1318 Meervleermuis (*Myotis dasycneme*)
   H1340 *Noordse woelmuis (*Microtus oeconomus arenicola*)

Artikel 2

Het besluit tot aanwijzing van het gebied **Wormer- en Jisperveld** als speciale beschermingszone in de zin van artikel 4, eerste en tweede lid, van Richtlijn 79/409/EEG van de Raad van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand (PbEG L 103) van 24 maart 2000 (N/2000/346; Stcrt. 2000, nr. 65) en gewijzigd bij besluit van 11 januari 2005 (N/2004/3252; Stcrt. 2005, nr. 13) wordt als volgt gewijzigd:

a. de begrenzing van het aangewezen gebied wordt op de in paragraaf 3.3 van de Nota van toelichting, zoals bedoeld in artikel 3, eerste lid, van dit besluit beschreven wijze gewijzigd;
b. de Nota van toelichting met uitzondering van de paragrafen 3.2, 4.1, 4.2 en 4.3 wordt ingetrokken en vervangen door de Nota van toelichting, zoals bedoeld in artikel 3, eerste lid, van dit besluit;
c. de in de aanhef bedoelde speciale beschermingszone geldt als te zijn aangewezen voor de volgende vogelsoorten, welke worden beschermd op grond van artikel 4, eerste lid, van Richtlijn 2009/147/EG:
   A021 Roerdomp (*Botaurus stellaris*)
   A151 Kemphaan (*Philomachus pugnax*)

d. de in de aanhef bedoelde speciale beschermingszone geldt als te zijn aangewezen voor de volgende trekkende vogelsoorten, welke worden beschermd op grond van artikel 4, tweede lid, van Richtlijn 2009/147/EG:
   A050 Smient (*Anas penelope*)
   A056 Slobeend (*Anas clypeata*)
   A156 Grutto (*Limosa limosa*)
   A295 Rietzanger (*Acrocephalus schoenobaenus*)
e. de kaart voor zover van toepassing op het in de aanhef genoemde besluit wordt ingetrokken.

Artikel 3
1. Dit besluit gaat vergezeld van een Nota van toelichting inclusief bijlagen en een kaart die integraal deel uitmaken van dit besluit.
2. De in de artikelen 1 en 2 genoemde speciale beschermingszones vormen samen het Natura 2000-gebied **Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder**, waarvan de instandhoudingsdoelstelling in de zin van artikel 10a, tweede lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 is opgenomen in de Nota van toelichting.

Artikel 4
1. De bekendmaking van dit besluit geschiedt in de Staatscourant.
2. Dit besluit treedt in werking op de dag na bekendmaking in de Staatscourant.

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
w.g. Sharon A.M. Dijksma
d.d. 25 januari 2015

Dit aanwijzingsbesluit en de daarbij behorende Nota van toelichting worden gedurende zes weken ter inzage gelegd. De exacte periode en locatie worden vermeld in de bekendmaking die wordt gepubliceerd in de Staatscourant en in de advertentie die wordt gepubliceerd in gedrukte media en op internet.

Het aanwijzingsbesluit kan digitaal worden ingezien via de website www.rijksoverheid.nl/natura2000.

Belanghebbenden die hun zienswijze als bedoeld in artikel 3:15 van de Algemene wet bestuursrecht naar voren hebben gebracht of die het redelijkerwijs niet verweten kan worden geen zienswijze naar voren te hebben gebracht, kunnen gedurende zes weken ná de bekendmaking beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA te Den Haag.

Nota van toelichting van het Natura 2000-gebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder waarin opgenomen:
Nota van toelichting bij de aanwijzing van Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder als speciale beschermingszone in het kader van de Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna en hierna te noemen de Habitatrichtlijn, alsmede Nota van toelichting bij de wijziging van de besluiten N/2000/346 en N/2004/3252 inhoudende de aanwijzing van Wormer- en Jisperveld als speciale beschermingszone in het kader van de Richtlijn 2009/147/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 30 november 2009[1] inzake het behoud van de vogelstand en hierna te noemen de Vogelrichtlijn

1 INLEIDING

Met dit besluit wordt het gebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder aangewezen als speciale beschermingszone onder de Habitatrichtlijn. Tevens wordt met dit besluit het besluit tot de aanwijzing van Wormer- en Jisperveld als speciale beschermingszone onder de Vogelrichtlijn, inclusief de daarbij behorende Nota van toelichting, gewijzigd. Het gebied wordt ook aangewezen als het Natura 2000-gebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder, waarbij instandhoudingsdoelstellingen worden toegevoegd.

In artikel 1 van het besluit staat de naam van het gebied en worden de habitattypen en habitatsoorten opgesomd, waarvoor het gebied is aangewezen.

Artikel 2 van het besluit regelt de belangrijkste wijzigingen ten opzichte van het eerder genomen besluit tot aanwijzing van het gebied onder de Vogelrichtlijn. Zo wordt de Nota van toelichting, behorende bij het bestaande Vogelrichtlijnbesluit, nagenoeg geheel ingetrokken en zover noodzakelijk vervangen door deze Nota van toelichting. Alleen de toelichting op de criteria die voor de aanwijzing van het gebied zijn gebruikt, wordt niet ingetrokken en is in een appendix aan deze Nota gehecht. Daarnaast worden de vogelsoorten opgesomd waarvoor het gebied van belang is en waarvoor het wordt geacht te zijn aangewezen.

In artikel 3 van het besluit wordt de term Natura 2000-gebied geïntroduceerd en wordt bepaald dat er voor het gebied een instandhoudingsdoelstelling verwezenlijkt dient te worden. Deze doelstelling heeft zowel betrekking op de in artikel 1 opgesomde habitattypen en habitatsoorten als op de in artikel 2 opgesomde vogelsoorten. De vogels waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn vastgesteld, zijn geselecteerd aan de hand van de criteria die destijds zijn gebruikt bij de aanwijzing van de Vogelrichtlijngebieden in 2000. In dit deel van het besluit is het Natura 2000-gebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder gevormd uit het Habitatrichtlijngebied en het Vogelrichtlijngebied, waarbij instandhoudingsdoelstellingen zijn toegevoegd. De instandhoudingsdoelstellingen staan in de Nota van toelichting.

Artikel 4 regelt de bekendmaking en de inwerkingtreding van dit besluit.

In hoofdstuk 2 van deze Nota van toelichting worden de aanwijzingen op grond van de Habitat- en Vogelrichtlijn kort toegelicht. Vervolgens wordt in hoofdstuk 3 een gebiedsbeschrijving gegeven en wordt ingegaan op eventuele grenswijzigingen die zijn doorgevoerd nadat het gebied bij de Europese Commissie is aangemeld of die zijn doorgevoerd nadat het gebied als Vogelrichtlijngebied is aangewezen. Tevens wordt in hoofdstuk 3 de bij dit besluit behorende kaart toegelicht.

[1] Dit betreft een geconsolideerde versie van Richtlijn 79/409/EEG van de Raad van 2 april 1979, inclusief wijzigingen die sindsdien op de Richtlijn van toepassing zijn. Met uitzondering van de bijlagen en verwijzingen is de tekst van de Richtlijn inhoudelijk niet gewijzigd.

In hoofdstuk 4 wordt een opsomming gegeven van habitattypen en soorten waaraan het gebied zijn betekenis ontleent. Eventueel doorgevoerde wijzigingen worden in bijlage B van een toelichting voorzien.

Een belangrijk onderdeel van de Nota van toelichting is de opsomming van de instandhoudingsdoelstellingen in hoofdstuk 5. Allereerst worden de algemene doelstellingen geformuleerd en vervolgens staan de instandhoudingsdoelstellingen van de in het gebied aanwezige habitattypen en soorten vermeld. Er wordt aangegeven in welke richting de instandhoudingsdoelstelling zich zal moeten ontwikkelen. Daarvoor worden de termen “behoud”, “uitbreiding” en “verbetering” gebruikt. Voor een habitattype wordt de verdeling gemaakt in oppervlakte en kwaliteit, zodat de aanduiding van de instandhoudingsdoelstelling van een habitattype altijd in de vorm van “behoud” of “uitbreiding” van de oppervlakte en van “behoud” of “verbetering” van de kwaliteit wordt gegeven. Voor soorten is het leefgebied medebepalend en geldt een verdeling in omvang en kwaliteit van het leefgebied. De aanduiding van de instandhoudingsdoelstelling van een soort is altijd in de vorm van “behoud” of “uitbreiding” van de omvang van het leefgebied en van “behoud” of “verbetering” van de kwaliteit van het leefgebied ten behoeve van “behoud” of “uitbreiding” van de populatie.

Daarnaast zijn aan de Nota van toelichting drie bijlagen toegevoegd. Ook de bijlagen maken integraal onderdeel uit van het besluit. Bijlage A (voor zover van toepassing) laat zien welke terreindelen zijn vervallen of zijn toegevoegd als onderdeel van de speciale beschermingszone in de zin van de Vogelrichtlijn. Bijlage B is toegevoegd naar aanleiding van zienswijzen en omvat een nadere onderbouwing van de wijzigingen in Natura 2000-waarden waarvoor het gebied is aangewezen, van de selectie als Habitatrichtlijngebied en toewijzing van en wijzigingen in instandhoudingsdoelstellingen. In bijlage C wordt naar aanleiding van de ontvangen zienswijzen een nadere onderbouwing van het besluit worden gegeven. De gebiedsspecifieke behandeling van zienswijzen in deze bijlage beperkt zich tot de punten die direct van invloed zijn op dit aanwijzingsbesluit.

2 AANWIJZINGEN HABITAT- EN VOGELRICHTLIJN

Door middel van dit besluit wordt het gebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder aangewezen als speciale beschermingszone onder de Habitatrichtlijn (verder aangeduid als "Habitatrichtlijngebied"). Het gebied is in mei 2003 aangemeld volgens de procedure zoals opgenomen in artikel 4 van deze Richtlijn, waarna het gebied in december 2004 door de Europese Commissie onder de naam "Wormer- en Jisperveld en Kalverpolder" en onder nummer NL2003054 is geplaatst op de lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio[2]. Het gebied is onder meer aangewezen voor één prioritaire habitatsoort in de zin van artikel 1 van de Habitatrichtlijn.
Het gebied is op 24 maart 2000 (N/2000/346) en 11 januari 2005 (N/2004/3252) onder de naam "Wormer- en Jisperveld" ook aangewezen als speciale beschermingszone onder de Vogelrichtlijn (verder aangeduid als "Vogelrichtlijngebied"). Bij de Europese Commissie is dit gebied bekend onder nummer NL9802058. De bestaande Vogelrichtlijnbesluiten N/2000/346 en N/2004/3252 zijn door middel van dit besluit gewijzigd. Uit de Vogelrichtlijnbesluiten overgenomen tekstdelen zijn in paragraaf 3.2 van deze Nota van toelichting cursief gezet[3].

Met betrekking tot het Vogelrichtlijngebied kan er in dit besluit naast mogelijke grenswijzigingen ook een wijziging plaatsvinden bij de vogelsoorten, waarvoor dit gebied destijds is aangewezen. Deze eventuele wijzigingen worden toegelicht in bijlage B. In dit besluit worden alle vogelsoorten opgesomd waarvoor het gebied wordt geacht te zijn aangewezen.

Het Natura 2000-gebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder (landelijk gebiedsnummer 90) omvat derhalve het Vogelrichtlijngebied Wormer- en Jisperveld en het Habitatrichtlijngebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder.
Natura 2000 is het samenhangende Europees ecologisch netwerk bestaande uit de gebieden aangewezen onder de Habitatrichtlijn en onder de Vogelrichtlijn. Dit netwerk moet de betrokken natuurlijke habitattypen, habitats van soorten en de leefgebieden van vogels in een gunstige staat van instandhouding behouden of, in voorkomend geval, herstellen. De instandhoudingsdoelstellingen (hoofdstuk 5) en eventuele wijziging van de begrenzing zijn in algemene zin nader toegelicht in het Natura 2000 doelendocument (2006)[4]. Dit document geeft het beleidskader van de geformuleerde instandhoudingsdoelstellingen weer en van de daarbij gehanteerde systematiek. Beschrijvingen van habitattypen en (vogel)soorten waarvoor doelen zijn vastgesteld, zijn opgenomen in het Natura 2000 profielendocument (2008)[5].

Het Natura 2000-gebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder ligt in de provincie Noord-Holland en behoort tot het grondgebied van de gemeenten Wormerland en Zaanstad.

[2] Beschikking van de Commissie van de Europese Gemeenschappen van 7 december 2004 tot vaststelling, op grond van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad, van de lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio (2004/813/EG). PB EU 2004, L 387/1. Laatstelijk vervangen door Uitvoeringsbesluit van de Commissie 2013/26/EU van 16 november 2012 tot vaststelling van een zesde bijgewerkte lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio (PbEU 2013, L 24/ 379).
[3] De afkorting sbz ("speciale beschermingszone") en de aanduiding "beschermingszone" zijn hierin vervangen door de term "Vogelrichtlijngebied".
[4] Ministerie van LNV (2006): Natura 2000 doelendocument. Duidelijkheid bieden, richting geven en ruimte laten. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.
[5] Ministerie van LNV (2008): Natura 2000 profielendocument. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.

3 GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEGRENZING

3.1 Gebiedsbeschrijving

Het Wormer- en Jisperveld is een open laagveengebied met veel open water. Het was van oorsprong hoogveengebied, dat vanaf de middeleeuwen ontgonnen werd. Door vervening ontstonden petgaten. Verder drong de zee het gebied binnen, waardoor overstromingen optraden en delen van het veen werden weggeslagen en grotere plassen ontstonden. In een deel van de petgaten en sloten is weer verlanding opgetreden, vroeger onder invloed van brak water. Naarmate de verlanding voortschreed, ging stagnatie van regenwater optreden, waardoor zoetere en zuurdere standplaatsen ontstonden. Na afsluiting van de Zuiderzee is verzoeting ingezet, het brakke karakter van het gebied wordt daardoor minder, maar is nog wel aanwezig door zout in de bodem. Hierdoor is plaatselijk brakke kwel dat zich uit door het voorkomen van soorten van brakke standplaatsen in ruigten en graslanden. Op plekken waar de invloed van regenwater overheerst komen veenmosrietlanden en veenheiden voor. Veel percelen zijn alleen over water bereikbaar (zogenaamd vaarland), daarom worden de graslanden van oudsher extensief gebruikt.

3.2 Landschappelijke context en kenmerken begrenzing

Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder behoort tot het Natura 2000-landschap “Meren en Moerassen”.

De ligging van de habitattypen en van de leefgebieden van de soorten (paragraaf 4.4) waarvoor het gebied is aangewezen, vormt het uitgangspunt voor de begrenzing van de Habitatrichtlijngebieden. Dit is inclusief terreindelen die van mindere kwaliteit zijn. Daarnaast omvat het begrensde gebied ook natuurwaarden die integraal onderdeel uitmaken van de ecosystemen waartoe de betreffende habitattypen en leefgebieden van soorten behoren, alsmede terreindelen die noodzakelijk worden geacht om de betreffende habitattypen en leefgebieden van soorten in stand te houden en te herstellen[6].
Bij de keuze en de afbakening van de gebieden is geen rekening gehouden met andere vereisten dan die verband houden met de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna[7].

De grenzen van Vogelrichtlijngebieden worden bepaald door het gebruik dat de aanwezige bijlage I-soorten, en/of trekkende watervogels, en/of overige trekkende vogels ervan maken, waarbij wordt uitgegaan van landschapsecologische eenheden en de biotoopeisen van de betrokken vogelsoorten.
Het Wormer- en Jisperveld is aangewezen als Vogelrichtlijngebied vanwege de aanwezigheid van natte graslanden, moeraszones en zoete wateren die als geheel het leefgebied vormen van een aantal in artikel 4 van de Richtlijn bedoelde vogelsoorten. Het is een watergebied dat het leefgebied vormt van soorten van Bijlage I (art. 4.1) en fungeert tevens als broedgebied, ruigebied, overwinteringsgebied en rustplaats in de trekzone van andere trekvogelsoorten (art. 4.2). De begrenzing van het Vogelrichtlijngebied is zo gekozen dat een in landschappelijk en vogelkundig opzicht samenhangend geheel is ontstaan dat voorziet in de beschermingsbehoefte met betrekking tot het voortbestaan en/of voortplanten van bedoelde vogelsoorten.[8]

3.3 Begrenzing en oppervlakte

De begrenzing van het Natura 2000-gebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder is aangegeven op de bij de aanwijzing behorende kaart (kaartproduktie: 9-12-2014). Op hoofdlijnen omvat het Natura 2000-gebied het veenweidegebied tussen de droogmakerijen Beemster, De Purmer, Wijde Wormer en Starnmeerpolder. Het deelgebied Kalverpolder dat alleen onder de Habitatrichtlijn is aangewezen, ligt tussen de Engewormer in het noorden en de provinciale weg N515 in het zuiden.

Het Natura 2000-gebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder beslaat een oppervlakte van ongeveer 1.840 ha. Daarvan wordt ongeveer 1.745 ha aangewezen onder de Vogelrichtlijn en ongeveer 1.450 ha wordt aangewezen onder de Habitatrichtlijn. Voor de exacte oppervlakten wordt verwezen naar de legenda van de

[6] De begrenzingsmethodiek is verder uitgewerkt in het Gebiedendocument (2004).
[7] Hof van Justitie EG, 7 november 2000, First Corporate Shipping, zaak C-371/98, punten 16 en 25.
[8] De wijze van begrenzing van Vogelrichtlijngebieden is toegelicht in de Nota van Antwoord Vogelrichtlijn (2000), bijlage 1, Selectiecriteria en methode van begrenzing.

bij dit besluit behorende kaart. Deze cijfers betreffen de bruto-oppervlakten omdat bij de berekening geen rekening is gehouden met niet op de kaart, tekstueel uitgesloten delen (zie paragraaf 3.4).

De begrenzingen van het Vogelrichtlijngebied en het Habitatrichtlijngebied (zoals aangemeld) zijn op de kaart op enkele technische punten verbeterd[9]:

- Bestaande bebouwing (inclusief erven en tuinen; reeds tekstueel geëxclaveerd) waar geen Natura 2000-waarden voorkomen, is waar mogelijk op grond van kadastrale of topografische lijnen ook op de kaart buiten de begrenzing gebracht. (º)
- De begrenzing is waar mogelijk gelegd langs topografisch herkenbare lijnen, zoals wegen, wateren, perceelscheidingen en bosranden.
- Overlap van 5 meter of minder met kadastrale percelen die grotendeels buiten het gebied zijn gelegen, is, gelet op de kadastrale inschrijving[10], waar mogelijk beperkt. Dit betekent dat aldaar de kadastrale lijn is aangehouden. Deze werkwijze is alleen gevolgd op plekken waar geen Natura 2000-waarden aanwezig zijn. (º)

Overige wijzigingen van meer dan 1 ha worden in de volgende alinea's toegelicht.

De begrenzing van het Habitatrichtlijngebied (zoals aangemeld) is verder aangepast:

- In het zuidelijkste deel van het deelgebied Polder Wormer, Jisp en Nek is de grens gelijkgetrokken met die van het Vogelrichtlijngebied (- 11 ha). De betreffende percelen langs de buitenrand van het gebied hebben geen betekenis voor de instandhouding van het gebied.

De begrenzing van het Vogelrichtlijngebied is verder aangepast:

- Een sportveld bij Oost-Knollendam (1,5 ha) is verwijderd (bijlage A) omdat het van geen betekenis is voor de vogelsoorten waarvoor het gebied is aangewezen.

3.4 Toelichting bij de kaart en uitgesloten delen

De begrenzing van het Natura 2000-gebied is aangegeven op de bij de aanwijzing behorende kaart. Voor zover van toepassing is daarbij onderscheid gemaakt tussen de begrenzingen van Habitatrichtlijngebied, Vogelrichtlijngebied en (voormalige) natuurmonumenten. Daar waar de kaart en de Nota van toelichting, bijvoorbeeld om kaarttechnische redenen, niet overeenstemmen, is de tekst in deze paragraaf doorslaggevend. In voorkomende gevallen zijn op de kaart ook aangrenzende Natura 2000-gebieden aangegeven. Aan de indicatief aangeduide begrenzing van deze gebieden kunnen geen rechten worden ontleend (voor de begrenzing van deze gebieden wordt verwezen naar de kaarten van de betreffende aangewezen of aangemelde gebieden).

Voor de begrenzing van Natura 2000-gebieden geldt de volgende algemene exclaveringsformule: Bestaande bebouwing, erven, tuinen, verhardingen en hoofdspoorwegen maken geen deel uit van het aangewezen gebied, tenzij daarvan in paragraaf 3.3 wordt afgeweken. Voor de gebruikte begrippen gelden de volgende definities (voor zover van toepassing in het onderhavige gebied):

- Bebouwing betreft één of meer gebouwen of bouwwerken geen gebouwen zijnde. Gebouw: elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt. Bouwwerk: elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, welke hetzij direct of indirect met de grond verbonden is, of hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond.
- Erven zijn de onmiddellijk aan een woning of ander gebouw gelegen, daarbij behorende en daarmede in gebruik zijnde terreinen.
- Tuinen zijn in de onmiddellijke nabijheid van een woning of ander gebouw gelegen intensief onderhouden terreinen, beplant met siergewassen en gazons of in gebruik als moestuin, die zich duidelijk onderscheiden van de omgeving. Tuinen zijn meestal besloten en omheind middels een afrastering, schutting, muur of haag, of (deels) omgeven door een sloot.

[9] Wijzigingen aangeduid met (º) betreffen aanpassingen ten opzichte van het ontwerpbesluit.
[10] Conform artikel 15 van de Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen onroerende zaken (Stb. 2004, 31) is dit besluit, wat betreft de kadastrale percelen die geheel of gedeeltelijk binnen het aangewezen gebied zijn gelegen, in de kadastrale registratie als beperking ingeschreven.

- Verhardingen kunnen bijvoorbeeld zijn: wegen, pleinen, parkeervoorzieningen, erfverhardingen en steenglooiingen. Wegen betreffen alle voor het gemotoriseerd verkeer in gebruik zijnde kunstmatig verharde wegen met inbegrip van de daarin liggende bruggen en duikers en de tot die wegen behorende paden en bermen of zijkanten.
- Hoofdspoorwegen betreffen spoorlijnen die zijn opgenomen in het Besluit aanwijzing hoofdspoorwegen (Stb. 2004, nr. 722). Langs hoofdspoorwegen geldt artikel 20 van de Spoorwegwet.

4 NATURA 2000-WAARDEN

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt allereerst een opsomming gegeven van de waarden waaraan het gebied zijn betekenis ontleent als Habitatrichtlijngebied en Vogelrichtlijngebied. Wat betreft de aanwijzing als Habitatrichtlijngebied wordt in paragrafen 4.2.1 en 4.2.2 een lijst gegeven van de habitattypen (met vermelding van de aanwezige subtypen) en soorten waarvoor het gebied is aangewezen[11]. Paragraaf 4.2.3 vermeldt de vogelsoorten waarvoor het gebied onder de Vogelrichtlijn is aangewezen. Op alle vermelde Natura 2000-waarden is een instandhoudingsdoelstelling van toepassing (zie hoofdstuk 5).
Vervolgens wordt in paragraaf 4.3 vermeld welke selectiecriteria op het Habitatrichtlijngebied van toepassing zijn en wordt onderbouwd waarom het gebied als Habitatrichtlijngebied is geselecteerd. Van elke Natura 2000-waarde waarvoor het gebied aan de selectiecriteria voldoet, wordt in bijlage B.3 in tekst en/of tabelvorm de betekenis (relatieve bijdrage) van het gebied afgezet tegen de betekenis van de andere Habitatrichtlijngebieden die aan de selectiecriteria voldoen. Ten slotte beschrijft paragraaf 4.4 de verspreiding van habitattypen en soorten binnen het gebied, ter onderbouwing van de gevolgde gebiedsbegrenzing van het Habitatrichtlijngebied.

4.2 Natura 2000-waarden waarvoor het gebied is aangewezen

4.2.1 Habitatrichtlijn: habitattypen (bijlage I[12])

Het gebied is aangewezen voor de volgende natuurlijke habitats opgenomen in bijlage I van de Habitatrichtlijn, waarvoor het gebied een bijdrage levert aan de instandhouding op landelijk niveau. Ten behoeve van de nationale uitwerking van de Habitatrichtlijn is een deel van de habitattypen verdeeld in subtypen, vanwege de zeer ruime variatie in fysieke omstandigheden en soortensamenstelling. De namen van de habitattypen en daarvan afgeleide subtypen zullen verder met hun verkorte namen worden aangeduid. Wijzigingen ten opzichte van de aanmelding als Habitatrichtlijngebied (2003) en/of het ontwerpbesluit (2008) zijn verklaard in bijlage B.1 van deze Nota van toelichting[9].

H4010 Noord-Atlantische vochtige heide met *Erica tetralix*
Verkorte naam Vochtige heiden
betreft het subtype:
H4010B Vochtige heiden (*laagveengebied*)

H6430 Voedselrijke zoomvormende ruigten van het laagland, en van de montane en alpiene zones
Verkorte naam Ruigten en zomen
betreft het subtype:
H6430B Ruigten en zomen (*harig wilgenroosje*)

H7140 Overgangs- en trilveen
Verkorte naam Overgangs- en trilvenen
betreft het subtype:
H7140B Overgangs- en trilvenen (*veenmosrietlanden*)

H91D0 *Veenbossen
Verkorte naam Hoogveenbossen

[11] Prioritaire habitattypen en habitatsoorten zijn in bijlagen I en II van de Habitatrichtlijn en in dit besluit aangeduid met een sterretje *.
[12] Bijlagen I en II laatstelijk aangepast op 20 november 2006, Richtlijn 2006/105/EG, PbEG L 363, 20.12.2006, p. 368-405 (zie ook rectificatie PbEG L 80, 21.3.2007, p. 15).

4.2.2 Habitatrichtlijn: soorten (bijlage II[12])
Het gebied is aangewezen voor de volgende soorten opgenomen in bijlage II van de Habitatrichtlijn, waarvoor het gebied een wezenlijke functie in de levenscyclus vervult. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan de instandhouding op landelijk niveau. Wijzigingen ten opzichte van de aanmelding als Habitatrichtlijngebied (2003) en/of het ontwerpbesluit (2008) zijn verklaard in bijlage B.1 van deze Nota van toelichting[9].

H1134 Bittervoorn (*Rhodeus amarus*)
H1149 Kleine modderkruiper (*Cobitis taenia*)
H1163 Rivierdonderpad (*Cottus gobio*)
H1318 Meervleermuis (*Myotis dasycneme*)
H1340 *Noordse woelmuis (*Microtus oeconomus arenicola*)

4.2.3 Vogelrichtlijn: vogelsoorten (bijlage I en artikel 4.2)
Het gebied is aangewezen voor de volgende soorten opgenomen in bijlage I van de Vogelrichtlijn:

A021 Roerdomp (*Botaurus stellaris*)
A151 Kemphaan (*Philomachus pugnax*)

Verder is het gebied aangewezen voor de volgende andere geregeld voorkomende trekvogels waarvoor het gebied van betekenis is als broed-, rui- en/of overwinteringsgebied en rustplaatsen in hun trekzones (artikel 4.2):

A050 Smient (*Anas penelope*)
A056 Slobeend (*Anas clypeata*)
A156 Grutto (*Limosa limosa*)
A295 Rietzanger (*Acrocephalus schoenobaenus*)

Wijzigingen ten opzichte van de aanwijzing als Vogelrichtlijngebied (2000) en/of het ontwerpbesluit (2008) zijn verklaard in bijlage B.2 van deze Nota van toelichting[9].

4.3 Habitatrichtlijn: waarden waarvoor het gebied aan de selectiecriteria voldoet

4.3.1 Habitattypen (bijlage I)
Voor niet-prioritaire habitattypen opgenomen in bijlage I van de Habitatrichtlijn zijn in de eerste stap van het selectieproces in beginsel de "vijf belangrijkste gebieden" geselecteerd. Voor habitattypen welke verdeeld zijn in subtypen, geldt een aantal van "drie belangrijkste gebieden" per subtype. Voor prioritaire habitattypen[11] geldt een aantal van "tien belangrijkste gebieden" en voor subtypen van prioritaire habitattypen een aantal van "vijf belangrijkste gebieden" per subtype. Verdeling in subtypen ten behoeve van de selectie is alleen toegepast indien de subtypen een verschillende verspreiding hebben en de beschikbare gegevens verdeling in subtypen toelaten. Voor één habitattype, dat in voldoende mate in gebieden is vertegenwoordigd die voor andere waarden zijn opgenomen, zijn geen gebieden geselecteerd (slijkgrasvelden (H1320)). De betekenis van het gebied is afgemeten aan de aanwezige oppervlakte en zo nodig ook de representativiteit van het habitattype. In een tweede stap zijn eventueel nog extra gebieden toegevoegd met het oog op landelijke dekking, geografische spreiding en grensoverschrijding[13]. In de onderstaande tabel zijn de habitattypen vermeld die bij de aanmelding hebben geleid tot selectie van het gebied en/of de habitattypen waarvoor het gebied op grond van de huidige gegevens en omstandigheden aan de selectiecriteria zou voldoen (zie ook bijlage B.3).

[13] De selectiecriteria zijn verder uitgewerkt in het Verantwoordingsdocument (2003).

Habitattype	X[a]	Y[b]	Landelijke oppervlakte [c]	Oppervlakte in Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder [d]	Oppervlakte in Yde gebied [e]	Selectie bij aanmelding
H4010B	3	3	ca. 50	-	B2 (6-15%)	ja
H6430B	3	3	Zie bijlage B.3			ja
H7140B	3	3	ca. 1.800	-	B2 (6-15%)	ja

(a) Aantal gebieden dat maximaal voor dit habitattype kan worden geselecteerd volgens het criterium: "behorend tot de X belangrijkste gebieden" voor het betreffende habitattype.
(b) Aantal gebieden dat op grond van de huidige gegevens en omstandigheden zou voldoen aan het onder (a) genoemde selectiecriterium (Y < X indien er minder dan X gebieden zijn waarin het habitattype is vastgesteld of voorkomt in differentiërende omvang).
(c) Geschatte landelijke oppervlakte van het (subtype van het) habitattype in hectaren.
(d) Oppervlakte in het onderhavige gebied, uitgedrukt als percentage van de landelijke oppervlakte. (Niet ingevuld indien gebied niet één van de X belangrijkste gebieden is.)
(e) Oppervlakte van het habitattype in het, in rangorde van aflopende betekenis, Yde belangrijkste gebied. (Niet ingevuld indien niet van belang voor de bepaling van de relatieve betekenis van het gebied, wanneer representativiteit in plaats van oppervlakte doorslaggevend was).

4.3.2 Soorten (bijlage II)

Voor niet-prioritaire soorten opgenomen in bijlage II van de Habitatrichtlijn zijn in de eerste stap van het selectieproces in beginsel de "vijf belangrijkste gebieden" geselecteerd. Voor prioritaire soorten[11] geldt een aantal van "tien belangrijkste gebieden". Voor enkele verspreid over het land voorkomende soorten, die in voldoende mate in gebieden zijn vertegenwoordigd welke voor andere waarden zijn opgenomen, zijn geen gebieden geselecteerd[14]. De betekenis van het gebied is afgemeten aan de omvang van de aanwezige populatie. In een tweede stap zijn eventueel nog extra gebieden toegevoegd met het oog op landelijke dekking, geografische spreiding en grensoverschrijding[13]. In de onderstaande tabel zijn de habitatsoorten vermeld die bij de aanmelding hebben geleid tot selectie van het gebied en/of de habitatsoorten waarvoor het gebied op grond van de huidige gegevens en omstandigheden aan de selectiecriteria zou voldoen (zie ook bijlage B.3).

Code	Soort	X[a]	Y[b]	Landelijke populatie [c]	% in Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder [d]	% in Yde gebied [e]	Selectie bij aanmelding
H1145	Grote modderkruiper	5	5	Zie bijlage B.3			ja
***H1340**	Noordse woelmuis	10	13	ca. 600	C (<2%)	C (<2%)	ja

(a) Aantal gebieden dat maximaal voor deze soort kan worden geselecteerd volgens het criterium: "behorend tot de X belangrijkste gebieden" voor de betreffende soort.
(b) Aantal gebieden dat op grond van de huidige gegevens en omstandigheden zou voldoen aan het onder (a) genoemde selectiecriterium (Y < X indien er minder dan X gebieden zijn waarin de soort is vastgesteld of voorkomt in differentiërende omvang).
(c) Landelijke voortplantingspopulatie in exemplaren of aantal bezette kilometerhokken (km^2).
(d) Populatiegrootte in het onderhavige gebied uitgedrukt als percentage van de landelijke populatie. (Niet ingevuld indien gebied niet één van de X belangrijkste gebieden is.)
(e) Populatiegrootte in het, in rangorde van aflopende betekenis, Yde belangrijkste gebied.

4.4 Verspreiding habitattypen en soorten in het Habitatrichtlijngebied

De begrenzing van het Habitatrichtlijngebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder is bepaald aan de hand van de ligging van habitattypen en leefgebieden van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen (zie verder paragraaf 3.2). De verspreiding van de betreffende habitattypen en soorten binnen het gebied wordt in deze paragraaf globaal beschreven ter onderbouwing van de gevolgde begrenzing. Het is niet bedoeld als een uitputtende beschrijving.

De habitattypen overgangs- en trilvenen, *veenmosrietlanden* (H7140B) komen verspreid voor over het gebied, meestal als langgerekte stroken aan de rand van percelen (onder andere rond de Marken, rond

[14] Soorten waarvoor geen gebieden zijn geselecteerd zijn: zeeprik (H1095), elft (H1102), zalm (H1106), bittervoorn (H1134) en kleine modderkruiper (H1149). Voor de platte schijfhoren (H4056) zijn geen gebieden geselecteerd omdat de soort bij de uitbreiding van de EU in 2004 is toegevoegd aan bijlage II.

Noorderganssloot zuidelijk van de Zuiderganssloot en de Kalverpolder). Stroken van ruigten en zomen, *harig wilgenroosje* (H6430B) komen voor langs ’t Zwet, in de Schaalsmeerpolder, langs de Zuiderganssloot, langs de Zuidoostersluissloot, en in aanzienlijke mate in de Kalverpolder. Het habitattype vochtige heiden, *laagveengebied* (H4010B) komt op diverse plekken voor rond de Marken, in de omgeving van de Rijpervaart, en in de Baanakkers. Een bosje in de Baanakkers behoort tot het habitattype *hoogveenbossen (H91D0). De bittervoorn (H1134) komt algemeen voor, het meest in het noordelijke deel van het Wormer- en Jipserveld. Ook in de Kalverpolder is de soort aangetroffen. De rivierdonderpad (H1163) komt vooral voor in het noordelijke deel langs de oevers van het Zwet en de Poel, en is ook aangetroffen in de Kalverpolder. De kleine modderkruiper (H1149) komt verspreid voor in het Wormer- en Jisperveld. Van de Kalverpolder ontbreken waarnemingen. Verder fungeert het gebied, inclusief de Kalverpolder, als foerageergebied van meervleermuizen (H1318) afkomstig uit kraamkolonies en verblijfplaatsen rondom het gebied, die overdag in gebouwen in de wijde omgeving verblijven (zie ook paragraaf 5.4) en ’s nachts boven lijnvormige wateren foerageren. De noordse woelmuis (H1340) komt aantoonbaar voor in het noordelijke gedeelte van het Wormer- en Jisperveld en de Kalverpolder. Het zuidelijke deel van het Wormer- en Jisperveld heeft geschikt leefgebied van riet- en oeverlanden.

5 INSTANDHOUDINGSDOELSTELLINGEN

5.1 Inleiding

Het ecologisch netwerk Natura 2000 moet de betrokken natuurlijke habitats en leefgebieden van soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding behouden of in voorkomend geval herstellen. Onder het begrip "instandhouding" wordt een geheel aan maatregelen verstaan die nodig zijn voor het behoud of herstel van natuurlijke habitats en populaties van wilde dier- en plantensoorten in een gunstige staat van instandhouding. Ingevolge artikel 4, vierde lid, Habitatrichtlijn worden bij aanwijzing als Habitatrichtlijngebied "tevens de prioriteiten vast[gesteld] gelet op het belang van de gebieden voor het in een gunstige staat van instandhouding behouden of herstellen van een type natuurlijke habitat […] of van een soort […] alsmede voor de coherentie van Natura 2000 en gelet op de voor dat gebied bestaande dreiging van achteruitgang en vernietiging".

Deze bepaling is in artikel 10a, tweede lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 nader uitgewerkt. Op grond van dit artikel bestaat de verplichting om in een aanwijzing doelstellingen ten aanzien van de instandhouding van leefgebieden van vogelsoorten dan wel doelstellingen ten aanzien van de instandhouding van natuurlijke habitats of populaties van de in het wild levende dier- en plantensoorten op te nemen. Om die reden zijn voor elk Natura 2000-gebied instandhoudingsdoelstellingen ontwikkeld, waarbij per habitattype en per (vogel)soort is uitgegaan van landelijke doelen en de bijdrage die een gebied redelijkerwijs kan leveren voor het bereiken van een gunstige staat van instandhouding op landelijk niveau. Voor zover van toepassing is daarbij aangegeven welke habitattypen en/of (vogel)soorten ten koste mogen gaan van andere habitattypen en (vogel)soorten. Bij broedvogelsoorten met een regionale doelstelling is in de toelichting aangegeven wat in een bepaalde periode de minimale en maximale bijdrage van het betreffende gebied aan het regionale doelniveau is geweest.
In bijlage B van deze Nota van toelichting is een overzicht opgenomen van alle gebiedsdoelstellingen per Natura 2000-waarde.
Voor de Natura 2000-gebieden zullen in beheerplannen instandhoudingsmaatregelen worden uitgewerkt die beantwoorden aan de gebiedsspecifieke ecologische vereisten van de betrokken natuurlijke habitats en (vogel)soorten.

Als verdere invulling van het stellen van prioriteiten zijn voor de acht onderscheiden Natura 2000-landschappen[15] kernopgaven geformuleerd op grond van de daar voorkomende habitattypen en soorten, de landelijke betekenis van deze waarden binnen het betreffende landschap, de belangrijkste verbeteropgaven en de beïnvloedingsmogelijkheden. Per landschap omvatten ze de belangrijkste behoud- en herstelopgaven. De kernopgaven stellen prioriteiten ("richting geven") en geven overeenkomsten en verschillen tussen en binnen de gebieden aan. Zij hebben in het bijzonder betrekking op habitattypen en (vogel)soorten die sterk onder druk staan en/of waarvoor Nederland van groot of zeer groot belang is. De kernopgaven worden per Natura 2000-landschap behandeld en opgesomd in hoofdstuk 5 van het Natura 2000 doelendocument (2006).

5.2 Algemene doelen

Behoud en indien van toepassing herstel van:

1. de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de ecologische samenhang van Natura 2000 zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie;
2. de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie, die zijn opgenomen in bijlage I of bijlage II van de Habitatrichtlijn. Dit behelst de benodigde bijdrage van het gebied aan het streven naar een op landelijk niveau gunstige staat van instandhouding voor de habitattypen en de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
3. de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied, inclusief de samenhang van de structuur en functies van de habitattypen en van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;

[15] Het Natura 2000-landschap van het gebied waarop dit besluit betrekking heeft staat vermeld in paragraaf 3.2 van deze Nota van toelichting.

4. de op het gebied van toepassing zijnde ecologische vereisten van de habitattypen en soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

5.3 Habitatrichtlijn: habitattypen (bijlage I)

H4010 Vochtige heiden

Doel Uitbreiding oppervlakte en behoud kwaliteit vochtige heiden, *laagveengebied* (subtype B).

Toelichting In de laagveenverlandingsserie is het habitattype vochtige heiden, *laagveengebied* (subtype B), ook wel moerasheide, het laatste bekende stadium van de successie. Door natuurlijke successie en door omzetting van grasland is uitbreiding van de oppervlakte op kleine schaal mogelijk.

H6430 Ruigten en zomen

Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit ruigten en zomen, *harig wilgenroosje* (subtype B).

Toelichting De brakke variant van ruigten en zomen, *harig wilgenroosje* (subtype B) is in dit gebied van groot belang, maar ook bedreigd door verzoeting van het oppervlaktewater. Het betreft hier de vorm met heemst en echt lepelblad.

H7140 Overgangs- en trilvenen

Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit overgangs- en trilvenen, *veenmosrietlanden* (subtype B).

Toelichting In het gebied komt de brakke variant van overgangs- en trilvenen, *veenmosrietlanden* (subtype B) voor die ontstaat door verlanding met ruwe bies. De vegetatie is matig tot goed ontwikkeld.

H91D0 *Hoogveenbossen

Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit.

5.4 Habitatrichtlijn: soorten (bijlage II)

H1134 Bittervoorn

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting De bittervoorn komt verspreid over het gebied voor. Het gebied ligt binnen het hoofdverspreidingsgebied van de soort.

H1149 Kleine modderkruiper

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting De kleine modderkruiper verkeert landelijk in een gunstige staat van instandhouding. De soort komt in Nederland algemeen en wijdverspreid voor.

H1163 Rivierdonderpad

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting De rivierdonderpad komt voor langs oevers van brede sloten en plassen.

H1318 Meervleermuis

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting Het gebied fungeert als foerageergebied voor meervleermuizen die overdag in de gebouwen in de wijde omgeving verblijven (actieradius 10 km). In Oostzaan en Westzaan bevinden zich twee omvangrijke kraamverblijven (enkele honderden meervleermuizen per locatie). Belangrijke vliegroutes naar het gebied zijn onder andere het Noordhollandsch Kanaal, de Nauernasche Vaart, de Ringvaart van de Wijde Wormer en de Knollendammervaart.

H1340 *Noordse woelmuis

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting Het gebied is van bijzonder belang voor de noordse woelmuis die landelijk gezien in een zeer ongunstige staat van instandhouding verkeert. De soort komt hier over een groot deel van het (potentieel) geschikte leefgebied voor. Het gebied betreft in de vorm van rietlanden en eilandsituaties een uitstekend leefgebied.

5.5 Vogelrichtlijn: broedvogels

A021 Roerdomp

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 13 paren (territoria).

Toelichting De roerdomp is van oudsher broedvogel van rietmoerassen in de Zaanstreek. De Zaanse populatie kende een dieptepunt in de jaren tachtig; ook in het Wormer- en Jisperveld ontbrak de soort in die periode. Vanaf begin jaren negentig is het echter weer een geregelde broedvogel in langzaam toenemend aantal. Het voorlopig maximum is 15 territoria (2004). Daarmee is de Zaanstreek weer een zeer belangrijk broedgebied geworden voor deze broedvogelsoort, die landelijk in een zeer ongunstige staat van instandhouding verkeert. In de periode 2000-2003 was het gemiddelde 11 territoria. In de periode 2003-2007 was het gemiddelde 13,4 territoria[16]. Gezien de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding van de populatie is in dit gebied een populatie op het recente (2003-2007) relatief hoge niveau gewenst. Behoud van het leefgebied is daarvoor voldoende. Het gebied kan onvoldoende draagkracht leveren voor een sleutelpopulatie, maar draagt wel bij aan de draagkracht in de regio Zaanstreek ten behoeve van een regionale sleutelpopulatie.

A151 Kemphaan

Doel Uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 20 hennen.

Toelichting De kemphaan is van oudsher een zeer karakteristieke broedvogel van de Nederlandse laagveengraslanden en gaat al vanaf de jaren vijftig sterk achteruit. Deze achteruitgang lijkt nog niet te zijn gestopt. In dit deelgebied waren begin jaren zeventig nog een kleine 100 hennen, in 1980 28 hennen en in 1994 en 1995 31 hennen. In de periode 1999-2003 bedroeg het gemiddeld aantal hennen 11. Aangezien de landelijke populatie in 2002 tot 105 was gedaald broedde in dat jaar bijna 10% van de Nederlandse populatie in het Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder. Na 2005 zijn er geen hennen meer waargenomen. Gezien de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding en de negatieve lokale trend is als doel uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied geformuleerd. Het gebied kan voldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie van 20 hennen gaan leveren.

A295 Rietzanger

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 480 paren.

Toelichting De Zaanstreek is één van de kerngebieden voor de rietzanger in Nederland. Het Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder is daarvan een zeer belangrijk onderdeel. Een inventarisatie in 1980 leverde 230 paren op; een niveau dat ook halverwege de jaren negentig werd bereikt (maximaal 260 in 1995). In de jaren daarna trad een duidelijke toename op. In 2000 en 2001 werden respectievelijk 487 en 478 paren vastgesteld. Gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding met betrekking tot het leefgebied en de populatieomvang, is behoud voldoende. Het gebied levert voldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie.

[16] Dit betreft aantallen gebaseerd op roepende mannetjes. Dit kan leiden tot overschatting van het aantal feitelijk aanwezige broedende vrouwtjes, omdat een en hetzelfde mannetje op ver van elkaar verwijderde plekken kan roepen waardoor er van verschillende mannetjes sprake lijkt.

5.6 Vogelrichtlijn: niet-broedvogels

A050 Smient

Doel: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 5.800 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting: Aantallen smienten zijn van internationale betekenis. Het gebied heeft met name een functie als slaapplaats en als foerageergebied. Aantallen zijn toegenomen, weliswaar met een sterk fluctuerend patroon.

A056 Slobeend

Doel: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 90 vogels (seizoensgemiddelde).

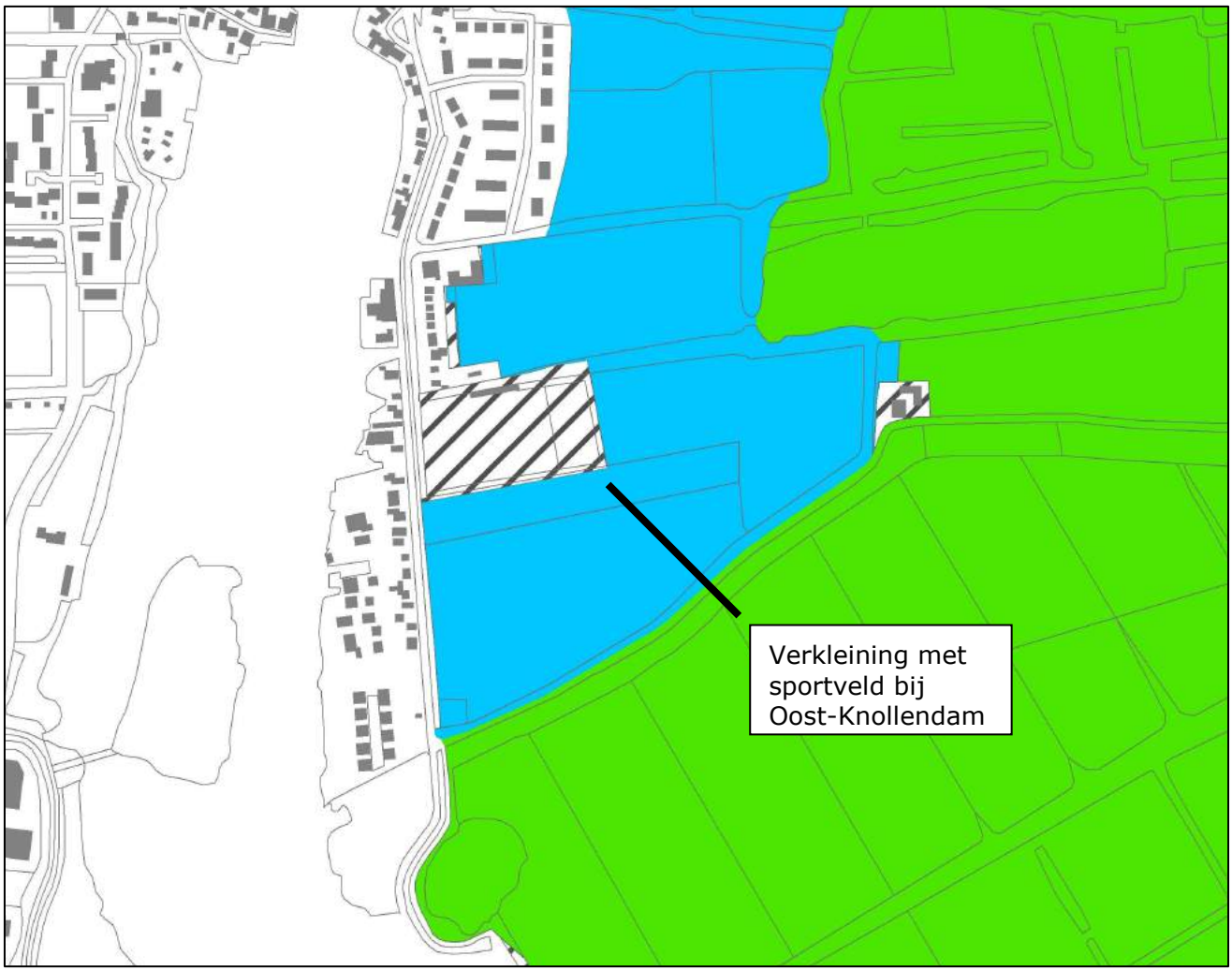
Toelichting: Het gebied heeft voor de slobeend met name een functie als foerageergebied. Het aantalsverloop fluctueert sterk, de laatste jaren is er sprake van een afname.

A156 Grutto

Doel: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting: Het gebied heeft voor de grutto met name een functie als slaapplaats. Trendgegevens zijn niet beschikbaar. Behoud is voldoende omdat de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding vooral betrekking heeft op gebieden buiten het Natura 2000-netwerk.

Grenswijziging Vogelrichtlijngebied

Kaartondergrond copyright © Dienst voor het kadaster en openbare registers, Apeldoorn, 2014

Nadere onderbouwing van wijzigingen in Natura 2000-waarden waarvoor het gebied is aangewezen, van de selectie als Habitatrichtlijngebied en toewijzing van en wijzigingen in instandhoudingsdoelstellingen

B.1 Wijzigingen in habitattypen en soorten ten opzichte van aanmelding als Habitatrichtlijngebied en/of het ontwerpbesluit (paragraaf 4.2.1 en 4.2.2)
B.2 Wijzigingen in vogelsoorten ten opzichte van aanwijzing als Vogelrichtlijngebied en/of het ontwerpbesluit (paragraaf 4.2.3)
B.3 Toepassing selectiecriteria Habitatrichtlijngebieden (paragraaf 4.3)
B.4 Toewijzing instandhoudingsdoelstellingen (hoofdstuk 5)

B.1 Wijzigingen in habitattypen en soorten ten opzichte van aanmelding als Habitatrichtlijngebied en/of het ontwerpbesluit (paragraaf 4.2.1 en 4.2.2)

- In aanvulling op de aanmelding als Habitatrichtlijngebied (2003) en het ontwerpbesluit (2008), is het gebied ook aangewezen voor het habitattype *hoogveenbossen (H91D0) dat in kleine oppervlakte (1,4 ha) aanwezig is in De Baanakkers (ten noorden van Jisp).
- In afwijking van de aanmelding als Habitatrichtlijngebied (2003), maar conform het ontwerpbesluit (2008), is het gebied niet aangewezen voor de grote modderkruiper (H1145). In het gebied zijn geen gedocumenteerde waarnemingen van de soort bekend.

B.2 Wijzigingen in vogelsoorten ten opzichte van aanwijzing als Vogelrichtlijngebied en/of het ontwerpbesluit (paragraaf 4.2.3)

De vogelsoorten waarvoor het gebied in 2000 is aangewezen, zijn indertijd ontleend aan SOVON (2000)[17]. De numerieke criteria die daarin zijn opgenomen zijn ontleend aan de Nota van Antwoord Vogelrichtlijn (2000)[18]. Een gebied wordt slechts aangewezen voor soorten waarvoor het gebied van landelijke betekenis is. Hiervan is in beginsel sprake indien het gebied minstens 1% van de landelijke broedpopulatie herbergt, indien 0,1% van de biogeografische populatie geregeld in het gebied verblijft of indien het gebied in combinatie met andere gebieden voldoende bijdrage kan leveren aan een sleutelpopulatie.
Voor eventuele toevoeging of verwijdering van vogelsoorten is gebruik gemaakt van SOVON & CBS (2005)[19] waarin de ontwikkeling van vogelaantallen in de laatste decennia is beschreven. Dit rapport heeft ten grondslag gelegen aan de formulering van de instandhoudingsdoelstellingen voor de Vogelrichtlijnsoorten. In bijlage 1 van dit rapport zijn de verschillen aangegeven tussen de soortenlijsten per gebied die in beide aangehaalde rapporten zijn opgenomen. Om ecologische redenen die in voorkomende gevallen hieronder zijn vermeld, is soms van deze algemene criteria afgeweken. Deze werkwijze heeft voor de lijst van vogelsoorten waarvoor dit gebied is aangewezen, de volgende consequenties:

- In afwijking van de oorspronkelijke aanwijzing als Vogelrichtlijngebied (2000), maar conform het ontwerpbesluit (2008) is één vogelsoort van bijlage I niet meer opgenomen: lepelaar (A034) als niet-broedvogel. Het gebied herbergde minder dan 0,1% van de biogeografische populatie van de lepelaar in de periode 1999/200-2003/2004 en is daarmee van marginale betekenis voor de landelijke staat van instandhouding van deze soort als niet-broedvogel.
- In afwijking van de oorspronkelijke aanwijzing als Vogelrichtlijngebied (2000), maar conform het ontwerpbesluit (2008) is één trekvogelsoort zoals bedoeld in artikel 4.2 van de Vogelrichtlijn niet meer opgenomen: wulp (A160) als niet-broedvogel. Het gebied herbergde minder dan 0,1% van de biogeografische populatie van de wulp in de periode 1999/200-2003/2004 en is daarmee van marginale betekenis voor de landelijke staat van instandhouding van deze soort als niet-broedvogel.

[17] SOVON (2000): Belangrijke vogelgebieden in Nederland 1993-97. SOVON-informatierapport 2000/01. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.
[18] Ministerie van LNV (2000): Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, bijlage 1, selectiecriteria en methode van begrenzing. Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Den Haag.
[19] SOVON & CBS (2005): Trends van vogelaantallen in het Nederlandse Natura 2000 netwerk. SOVON-informatierapport 2005/09. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.

B.3 Toepassing selectiecriteria Habitatrichtlijngebieden (paragraaf 4.3)

In dit onderdeel wordt voor elke Natura 2000-waarde waarvoor het onderhavige gebied aan de selectiecriteria voldoet (zie paragraaf 4.3), een overzicht gegeven van alle daarvoor kwalificerende gebieden. Dit gebeurt zoveel mogelijk in de vorm van een tabel met de gebieden die aan de selectiecriteria voldoen, onder vermelding van de relatieve bijdrage. In het geval van habitattypen betreft dit het actuele aandeel van de landelijke oppervlakte dat in het gebied aanwezig is. Indien kwaliteit een rol heeft gespeeld in de bepaling van de gebiedenselectie voor habitattypen is dit tekstueel toegelicht. In het geval van soorten betreft de relatieve bijdrage het aandeel van de landelijke populatie dat (geregeld) in het gebied aanwezig is. Afhankelijk van de soort wordt dit afgemeten aan getelde aantallen, aantal bezette plekken of kilometerhokken.

Er is gebruik gemaakt van de volgende klasse-indeling:
A1 = 15-30%, A2 = 30-50%, A3 = 50-75% en A4 = >75%
B1 = 2-6% en B2 = 6-15%
C = <2%

In de kolom "Bronvermelding" zijn de terreinbeherende organisaties en andere instanties en bronnen vermeld, waaraan de oppervlaktecijfers en aantallen zijn ontleend, met vermelding van de jaren waarin deze zijn verzameld of gepubliceerd.

- Het gebied is één van de belangrijkste gebieden voor de volgende habitattypen:

H4010B – Vochtige heiden, *laagveengebied* **Landelijke oppervlakte ca. 50 ha**			
N2k-nr	**Natura 2000-gebied**	**Relatieve bijdrage**	**Bronvermelding**
103	Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	A1 (15-30%)	Provincie Zuid-Holland 2011
035	De Wieden	A1 (15-30%)	Aanwijzingsbesluit 2013
034	Weerribben	B2 (6-15%)	Aanwijzingsbesluit 2013
092	Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske	B1 (R, 2-6%) [a]	Aanwijzingsbesluit 2013

(a) De letter "R" in deze kolom geeft aan dat het gebied is geselecteerd teneinde een voldoende regionale spreiding te verkrijgen binnen het landelijke verspreidingsgebied van het habitattype.

Voor de aanmelding van Habitatrichtlijngebieden (2003) zijn voor het subtype vochtige heiden, *laagveengebied* drie gebieden geselecteerd: De Wieden (035), Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske (092)[20] en Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder (090). Met het oog op geografische spreiding is hieraan het gebied Nieuwkoopse Plassen & De Haeck (103) toegevoegd. De in de Noord-Hollandse gebieden aanwezige oppervlakte is hierbij overschat. Met de huidige kennis zijn de drie gebieden met de grootste oppervlakte van dit subtype: Weerribben (034), De Wieden en Nieuwkoopse Plassen & De Haeck. De aanwezige oppervlakte in Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder en Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske bedraagt in elk van deze gebieden slechts circa 1 ha. Uit een oogpunt van geografische spreiding en ecologische variatie[21] kan Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske hieraan worden toegevoegd. De aanwezige oppervlakte is hier groter dan in het Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder waar dit subtype ook in goede kwaliteit aanwezig is.

[20] Destijds bekend als Ilperveld/Oostzanerveld/Varkensland.
[21] Gebieden boven het IJ stellen andere eisen aan de gebiedsspecifieke ecologische vereisten (brakke invloed).

H6430B – Ruigten en zomen, *harig wilgenroosje*

Het habitattype ruigten en zomen (H6430) was ten tijde van de aanmelding van de Habitatrichtlijngebieden (2003) niet in subtypen verdeeld. In het Natura 2000 doelendocument (2006) worden voor dit habitattype drie subtypen onderscheiden. De gebiedenselectie is geheel gebaseerd op het voorkomen van één van deze drie subtypen, namelijk het subtype *harig wilgenroosje* (H6430B). Dit betreft de volgende vijf gebieden: Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder (090), Polder Westzaan (091), Oude Maas (108), Haringvliet (109) en Biesbosch (112).

Landelijk gezien herbergen Haringvliet en Biesbosch de grootste oppervlakten van dit habitattype, welke van goede kwaliteit zijn dankzij de brakke invloed. Goede kwaliteit is ook aanwezig in de Oude Maas: het enige nog resterende zoetwatergetijdengebied met belangrijke voorkomens van bijzondere soorten als zomerklokje, Engels lepelblad en rivierkruiskruid. Verder is dit subtype door (zwak) brakke omstandigheden ook goed vertegenwoordigd in de Noord-Hollandse veenweidegebieden waarvan Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder en Polder Westzaan de grootste oppervlakten en beste kwaliteit herbergen (met als bijzondere soorten heemst en Engels lepelblad).

Kwantitatieve gegevens over het voorkomen van deze zoomvegetaties zijn beperkt beschikbaar. Oppervlakten zijn moeilijk te bepalen omdat het meestal slechts smalle stroken of kleine plekken betreft.

H7140B – Overgangs- en trilvenen, *veenmosrietlanden* **Landelijke oppervlakte ca. 1.800 ha**			
N2k-nr	**Natura 2000-gebied**	**Relatieve bijdrage**	**Bronvermelding**
034	Weerribben	B2 (6-15%)	Aanwijzingsbesluit 2013
035	De Wieden	B2 (6-15%)	Aanwijzingsbesluit 2013
103	Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	B2 (6-15%)	Provincie Zuid-Holland 2011
092	Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske	B1 (R, 2-6%) [a]	Aanwijzingsbesluit 2013
130	Langstraat	C (R, <2%) [a]	Aanwijzingsbesluit 2013

(a) De letter "R" in deze kolom geeft aan dat het gebied is geselecteerd teneinde een voldoende regionale spreiding te verkrijgen binnen het landelijke verspreidingsgebied van het subtype.

Voor de aanmelding van Habitatrichtlijngebieden (2003) zijn voor het subtype overgangs- en trilvenen, *veenmosrietlanden,* drie gebieden geselecteerd: Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder (090), Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske (092)[20] en Langstraat (130)[22]. Deze selectie is sterk gericht op kwalitatieve aspecten. Alleen gelet op de aanwezige oppervlakten zijn de drie belangrijkste gebieden: Weerribben (034), De Wieden (035) en Nieuwkoopse Plassen & De Haeck (103), alle met 6-15% van de landelijke oppervlakte van dit subtype. Vanwege voldoende geografische spreiding kunnen hieraan nog twee gebieden worden toegevoegd: Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske in het brakke veenweidegebied van Noord-Holland en Langstraat in het zuiden van het land.

- Het gebied is/was één van de belangrijkste gebieden voor de volgende habitatsoort:

H1145 – Grote modderkruiper

Ten tijde van de aanmelding van de Habitatrichtlijngebieden (2003) zijn de volgende gebieden voor deze habitatsoort geselecteerd: Olde Maten & Veerslootslanden (037), Buurserzand & Haaksbergerveen (053), Loevestein, Pompveld & Kornsche Boezem (071)[23], Zouweboezem (105) en Biesbosch (112). Deze gebiedenselectie is gebaseerd op een verspreidingsanalyse[24] welke heeft geresulteerd in een lijst van 15 kernleefgebieden met verspreidingsconcentraties[25]. Hieruit zijn bovengenoemde vijf gebieden geselecteerd als duidelijke herkenbare en topografisch begrensde landschappelijke eenheden bestaande uit een

[22] Destijds bekend als Langstraat bij Sprang-Capelle.
[23] Destijds bekend als Boezem van Brakel, Pompveld en Kornsche Boezem.
[24] RAVON (2003): Gegevensvoorziening vis- en amfibiesoorten Annex II Habitatrichtlijn. Overzicht beste leefgebieden Kamsalamander, Grote Modderkruiper, Kleine Modderkruiper, Bittervoorn en Rivierdonderpad (tweede druk). RAVON, Nijmegen.
[25] Exclusief vier mogelijke kernleefgebieden waarover onvoldoende gegevens beschikbaar zijn: de drie noordelijke provincies en het Noord-Hollandse veenweidegebied.

polderslotencomplex (Olde Maten & Veerslootslanden) in het Natura 2000-landschap Meren en Moerassen, een gebied in het landschap Hoogvenen (Buurserzand & Haaksbergerveen) en drie gebieden in het Rivierengebied: geïsoleerde boezemwateren (Loevestein, Pompveld & Kornsche Boezem en Zouweboezem) en het killenstelsel van de Biesbosch.
Ten behoeve van het bereiken van voldoende geografische spreiding zijn hier destijds nog de volgende gebieden aan toegevoegd: Drentsche Aa-gebied (025), Gelderse Poort (067) en Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder (090).

H1340 – *Noordse woelmuis **Landelijke populatie ca. 600 kilometerhokken**			
N2k-nr	**Natura 2000-gebied**	**Relatieve bijdrage**	**Bronvermelding**
002	Duinen en Lage Land Texel	B2 (6-15%)	Aanwijzingsbesluit 2009
112	Biesbosch	B2 (6-15%)	Zoogdiervereniging VZZ 2008
115	Grevelingen	B2 (6-15%)	Zoogdiervereniging VZZ 2008
109	Haringvliet	B1 (2-6%)	Zoogdiervereniging VZZ 2008
118	Oosterschelde	B1 (2-6%)	Aanwijzingsbesluit 2010
092	Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske	B1 (2-6%)	Aanwijzingsbesluit 2013
095	Oostelijke Vechtplassen	B1 (2-6%)	Aanwijzingsbesluit 2013
114	Krammer-Volkerak	B1 (2-6%)	Zoogdiervereniging VZZ 2008
091	Polder Westzaan	B1 (2-6%)	Aanwijzingsbesluit 2013
090	Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder	C (<2%)	Zoogdiervereniging VZZ 2008
009	Groote Wielen	C (<2%)	Aanwijzingsbesluit 2011
010	Oudegaasterbrekken, Fluessen en omgeving	C (<2%)	Aanwijzingsbesluit 2011
089	Eilandspolder	C (<2%)	Aanwijzingsbesluit 2013

Voor de prioritaire soort noordse woelmuis, waarvan de ondersoort *arenicola* alleen in Nederland voorkomt (grote internationale verantwoordelijkheid), geldt in de eerste plaats het selectiecriterium "tien belangrijkste gebieden". Bij de aanmelding van Habitatrichtlijngebieden (2003) waren er acht gebieden waar populaties van redelijke omvang bekend waren die tevens een groot en kwalitatief relatief goed leefgebied tot hun beschikking hadden. Deze acht gebieden zijn achtereenvolgens Duinen en Lage Land Texel (002)[26], Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder (090), Polder Westzaan (091), Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske (092)[27], Nieuwkoopse Plassen & De Haeck (103), Haringvliet (109), Biesbosch (112), en Grevelingen (115). Omwille van een goede geografische spreiding is bij de aanmelding aan deze acht gebieden nog een negende gebied toegevoegd, namelijk Eilandspolder (089), dat een belangrijk bolwerk vormt voor de populatie in het veenweidegebied van Laag Holland. Met deze negen – kwalitatief beste – gebieden werd de sterk bedreigde metapopulatie uit Friesland nog niet afgedekt. Daarom zijn ten tijde van de aanmelding van Habitatrichtlijngebieden aanvullend nog drie gebieden geselecteerd: IJsselmeer (072)[28], Groote Wielen (009) en Oudegaasterbrekken, Fluessen en omgeving (010). Voor Zuidwest-Nederland zijn de drie geselecteerde gebieden (Haringvliet, Biesbosch en Grevelingen) uitgebreid met het Krammer-Volkerak (114), dat tevens een verbinding vormt tussen de verschillende leefgebieden in het Deltagebied. Omwille van de geografische verspreiding en duurzame instandhouding zijn bij de aanmelding derhalve 13 gebieden in plaats van 10 gebieden geselecteerd.
Op grond van inventarisatiegegevens uit de periode 1994-2007 zijn, afgemeten aan het aantal bezette kilometerhokken, Duinen en Lage Land Texel (002), Biesbosch en Grevelingen de drie belangrijkste gebieden voor de noordse woelmuis. Daarnaast behoren Haringvliet, Oosterschelde (118), Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske, Oostelijke Vechtplassen (095), Krammer-Volkerak, Polder Westzaan, Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder tot de tien belangrijkste gebieden voor deze soort. Groote Wielen, Oudegaasterbrekken, Fluessen en omgeving en Eilandspolder kunnen hieraan worden toegevoegd omwille

[26] Destijds bekend als Duinen Texel, Waal en Burg, Dijkmanshuizen en de Bol.
[27] Destijds bekend als Ilperveld/Oostzanerveld/Varkensland.
[28] Destijds bekend als Friese IJsselmeerkust.

van het bereiken van voldoende geografische spreiding en dekking (mede gelet op de precaire situatie van de Friese populatie).

B.4 Toewijzing instandhoudingsdoelstellingen (hoofdstuk 5)

Voor zover de hier vermelde gebiedsdoelen en relatieve bijdragen betrekking hebben op de Natura 2000-gebieden die buiten dit aanwijzingsbesluit vallen en waarvan de definitieve besluiten op het moment van vaststelling van het onderhavige besluit nog niet zijn vastgesteld, moeten deze worden beschouwd als "indicatieve" opgaven en kunnen ze nog aan verandering onderhevig zijn.
In dit onderdeel wordt voor iedere Natura 2000-waarde waarvoor het onderhavige gebied is aangewezen, inzichtelijk gemaakt hoe de landelijke doelstelling[29] is uitgewerkt in de Natura 2000-gebieden. De landelijke doelstellingen vormen een kader voor de formulering van instandhoudingsdoelstellingen op gebiedsniveau. De gebiedsdoelen bij elkaar "opgeteld", eventueel tezamen met een opgave buiten het Natura 2000-netwerk, hebben als som het landelijke doel. Onder iedere tabel wordt de landelijke staat van instandhouding van de betreffende Natura 2000-waarde vermeld. Indien de landelijke doelstelling van de betreffende waarde afwijkt van wat kan worden verwacht uit de landelijke staat van instandhouding, is dit hier gemotiveerd. Gebiedsdoelstellingen die afwijken van de landelijke doelstelling, worden ook zoveel mogelijk gemotiveerd. In gevallen waarin motivering ontbreekt, is aanpassing nog in overweging (met name naar aanleiding van zienswijzen) in het kader van het besluit voor het betreffende gebied. Doelstellingen die volgens de tabellen zijn aangepast ten opzichte van het ontwerpbesluit (zie kolom "Besluit") staan eveneens onder de betreffende tabellen gemotiveerd. De instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-waarden die zijn toegevoegd ten opzichte van het ontwerpbesluit, zijn in principe op behoud gesteld, omdat de landelijke doelstelling al haalbaar werd geacht zonder deze toevoegingen. De instandhoudingsdoelstellingen die om deze reden op behoud zijn gesteld en daarmee afwijken van de landelijke doelstelling voor de betreffende Natura 2000-waarde, zijn in de tabellen gemarkeerd met een x. De niet-broedvogelsoorten waarvoor zowel landelijk als in alle gebieden een behoudopgave is gesteld zijn samengevat in één tabel. Regels in cursief betreffen complementaire doelen. Deze zijn in de tabellen opgenomen omdat ze nog in de vigerende besluiten staan vermeld. Deze doelen zullen niet langer in aanwijzingsbesluiten worden opgenomen (zie bijlage C, paragraaf 4.1). Bij broedvogels en niet-broedvogels wordt in de kolom "Populatie" tevens aangegeven of er sprake is van herstel dan wel uitbreiding (↑). In een aparte kolom is van elk gebied de relatieve bijdrage vermeld. Voor een nadere toelichting en de klasse-indeling wordt verwezen naar de inleiding van onderdeel 3 van deze bijlage.

B.4.1 Habitatrichtlijn: habitattypen

H4010B – Vochtige heiden, *laagveengebied* **Landelijke doelstelling: uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit**					
N2k-nr	**Natura 2000-gebied**	**Doel oppervlakte**	**Doel kwaliteit**	**Relatieve bijdrage**	**Besluit**
013	Alde Feanen	uitbreiding	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
018	Rottige Meenthe & Brandemeer	uitbreiding	verbetering	B1	aanwijzingsbesluit
034	Weerribben	uitbreiding	behoud	B2	aanwijzingsbesluit
035	De Wieden	uitbreiding	verbetering	A1	aanwijzingsbesluit
090	Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder	uitbreiding	behoud	B1	conform ontwerp
091	Polder Westzaan	uitbreiding	behoud	C	aanwijzingsbesluit
092	Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske	uitbreiding	behoud	B1	aanwijzingsbesluit
094	Naardermeer	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
095	Oostelijke Vechtplassen	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
103	Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	uitbreiding	verbetering	A1	aanwijzingsbesluit

[29] De landelijke doelomschrijving in deze paragraaf beperkt zich in principe tot behoud/uitbreiding oppervlakte (of omvang leefgebied) en behoud/verbetering kwaliteit (leefgebied), in geval van soorten en vogels aangevuld met het doel voor behoud/uitbreiding populatie. Voor de volledige formulering van de landelijke doelen inclusief toelichting wordt verwezen naar het Natura 2000 doelendocument (2006).

De landelijke staat van instandhouding van het habitattype vochtige heiden, *laagveengebied* (subtype B) is op de aspecten oppervlakte en kwaliteit beoordeeld als "matig ongunstig". De landelijke doelstelling is hiermee in lijn gebracht. In het Natura 2000 doelendocument[30] was behoud van de kwaliteit als doel gesteld. De uitbreiding van de oppervlakte werd echter gemotiveerd vanuit de noodzakelijke verbetering van structuur en functie, welke onderdeel zijn van de kwaliteit. Gezien de landelijke staat van instandhouding en de goede potenties voor herstel van dit habitattype in een aantal gebieden, is de landelijke doelstelling aangepast naar verbetering van de kwaliteit. In de vier Noord-Nederlandse gebieden, waar de grootste potentie ligt voor het behalen van de landelijke doelstelling, wordt uitbreiding van de oppervlakte nagestreefd en wordt ook kwaliteitsverbetering ten doel gesteld indien hiervoor mogelijkheden zijn in het gebied. In de West-Nederlandse gebieden wordt in tegenstelling tot de landelijke opgave behoud van de oppervlakte en/of kwaliteit beoogd, omdat het in deze gebieden veelal kleine versnipperde oppervlakten betreft waar geen potentie is voor uitbreiding van de oppervlakte en/of verbetering van de kwaliteit.

H6430B – Ruigten en zomen, *harig wilgenroosje* **Landelijke doelstelling: uitbreiding oppervlakte en behoud/verbetering kwaliteit [a]**					
N2k-nr	**Natura 2000-gebied**	**Doel oppervlakte**	**Doel kwaliteit**	**Relatieve bijdrage [c]**	**Besluit**
010	Oudegaasterbrekken, Fluessen en omgeving	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
038	Uiterwaarden IJssel	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
072	IJsselmeer	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
082	Uiterwaarden Lek	uitbreiding	behoud	C	aanwijzingsbesluit
089	Eilandspolder	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
090	Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder	behoud	behoud	C	conform ontwerp
091	Polder Westzaan	uitbreiding	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
092	Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
095	Oostelijke Vechtplassen	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit [x]
101	Duinen Goeree & Kwade Hoek	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
108	Oude Maas	uitbreiding	behoud	C	aanwijzingsbesluit
109	Haringvliet	uitbreiding	behoud	B	aanwijzingsbesluit
111	Hollands Diep	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
112	Biesbosch	uitbreiding	behoud	A	aanwijzingsbesluit
114	Krammer-Volkerak	behoud [b]	behoud	C	concept-ontwerp
115	Grevelingen	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
124	Groote Gat	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit

(a) Verbetering kwaliteit geldt voor de brakke varianten.
(b) Waarschijnlijk kan dit subtype bij de huidige voortschrijdende verzoeting niet behouden blijven, maar zullen hiervoor (minder bedreigde) zoete vormen ruigten en zomen, *moerasspirea* (subtype A) in de plaats komen.
(c) De weergegeven relatieve bijdragen betreffen een voorlopige inschatting, omdat er nog onduidelijkheid is over de landelijke oppervlakte van dit subtype. Klassen zijn slechts globaal geduid (A > 15%, B = 2-15% en C < 2%) omdat kwantitatieve gegevens over het voorkomen van deze zoomvegetaties beperkt beschikbaar zijn. Oppervlakten zijn moeilijk te bepalen omdat het meestal slechts smalle stroken of kleine plekken betreft.

De landelijke staat van instandhouding van het habitattype ruigten en zomen, *harig wilgenroosje* (subtype B) is op de aspecten oppervlakte en kwaliteit beoordeeld als "matig ongunstig". De landelijke doelstelling sluit hierop aan. Niet in alle gebieden kan de landelijke doelstelling worden nagestreefd. De doelstelling voor uitbreiding van de oppervlakte wordt enkel nagestreefd in de belangrijkste gebieden voor dit habitattype, zoals Oude Maas (108), Haringvliet (109) en Biesbosch (112).
De landelijke doelstelling voor verbetering van de kwaliteit is alleen neergelegd in gebieden die potentie bieden voor verbetering van de kwaliteit van de brakke variant van dit habitattype.

[30] Ministerie van LNV (2006): Natura 2000 doelendocument. Duidelijkheid bieden, richting geven en ruimte laten. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.

H7140B – Overgangs- en trilvenen, *veenmosrietlanden* **Landelijke doelstelling: uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit**					
N2k-nr	**Natura 2000-gebied**	**Doel oppervlakte**	**Doel kwaliteit**	**Relatieve bijdrage**	**Besluit**
013	Alde Feanen	uitbreiding	verbetering	B1	aanwijzingsbesluit
018	Rottige Meenthe & Brandemeer	behoud	behoud	B1	aanwijzingsbesluit
025	Drentsche Aa-gebied	uitbreiding	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
034	Weerribben	behoud	behoud	B2	aanwijzingsbesluit
035	De Wieden	behoud	behoud	B2	aanwijzingsbesluit
037	Olde Maten & Veerslootslanden	uitbreiding	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
083	Botshol	uitbreiding	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
089	Eilandspolder	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
090	Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder	behoud	behoud	C	conform ontwerp
091	Polder Westzaan	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
092	Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske	uitbreiding	behoud	B1	aanwijzingsbesluit
094	Naardermeer	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit [x]
095	Oostelijke Vechtplassen	uitbreiding	verbetering	B1	aanwijzingsbesluit
103	Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	uitbreiding	verbetering	B2	aanwijzingsbesluit
118	Oosterschelde	uitbreiding	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
130	Langstraat	uitbreiding	verbetering	C	aanwijzingsbesluit

Meer dan de helft van de landelijke oppervlakte van het habitattype overgangs- en trilvenen, *veenmosrietlanden* (subtype B) is opgenomen binnen het Natura 2000-netwerk. De landelijke staat van instandhouding van dit subtype is op de aspecten oppervlakte en kwaliteit beoordeeld als "matig ongunstig". De landelijke doelstelling sluit hierop aan. Niet in alle gebieden kan echter de landelijke doelstelling nagestreefd worden. In het gebied Rottige Meenthe & Brandemeer (018) wordt uitbreiding van de oppervlakte of verbetering van de kwaliteit bijvoorbeeld niet realistisch geacht, gezien de geringe potentie voor herstel van de benodigde kalkrijke kwel. In het gebied De Wieden (035) wordt in tegenstelling tot de landelijke doelstelling behoud van de oppervlakte beoogd. Er is reeds een grote oppervlakte van dit habitattype aanwezig in het gebied en er is geen potentie om deze verder uit te breiden. In het voormalig brakwaterveen Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder (090) is het doel voor dit subtype ook op behoud van de oppervlakte gesteld. Reden hiervoor is dat het habitattype over een relatief grote oppervlakte voorkomt. Ook wordt hier, evenals in het gebied Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske (092), behoud van de kwaliteit beoogd. Snelle verzuring en verbossing vergen in deze gebieden reeds grote inspanningen om de kwaliteit te behouden. Ook in de gebieden Eilandspolder (089) en Polder Westzaan (091) wijken de doelstellingen af van de landelijke doelstelling. De kansen voor nieuwvorming zijn onduidelijk en de meeste andere gebieden hebben een beter perspectief voor verbetering van de kwaliteit.

H91D0 – *Hoogveenbossen Landelijke doelstelling: uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit					
N2k-nr	**Natura 2000-gebied**	**Doel oppervlakte**	**Doel kwaliteit**	**Relatieve bijdrage**	**Besluit**
013	Alde Feanen	uitbreiding	verbetering	B1	aanwijzingsbesluit
018	Rottige Meenthe & Brandemeer	behoud	behoud	B1	aanwijzingsbesluit
024	Witterveld	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
025	Drentsche Aa-gebied	uitbreiding	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
029	Holtingerveld	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
034	Weerribben	behoud	verbetering	B2	aanwijzingsbesluit
035	De Wieden	behoud	verbetering	B2	aanwijzingsbesluit
053	Buurserzand & Haaksbergerveen	uitbreiding	behoud	B1	aanwijzingsbesluit
054	Witte Veen	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
061	Korenburgerveen	behoud	verbetering	B1	aanwijzingsbesluit
083	Botshol	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
090	Wormer- en Jisperveld	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
091	Polder Westzaan	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
092	Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
094	Naardermeer	uitbreiding	behoud	A1	aanwijzingsbesluit
095	Oostelijke Vechtplassen	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
103	Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	behoud	behoud	B1	aanwijzingsbesluit
136	Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux	behoud	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
138	Weerter- en Budelerbergen & Ringselven	uitbreiding	verbetering	B1	aanwijzingsbesluit
145	Maasduinen	behoud	verbetering	B1	aanwijzingsbesluit
149	Meinweg	behoud	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
150	Roerdal	behoud	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
155	Brunssummerheide	behoud	verbetering	C	aanwijzingsbesluit

Ongeveer twee derde van de landelijke oppervlakte van het habitattype hoogveenbossen bevindt zich binnen het Natura 2000-netwerk. De landelijke staat van instandhouding van het habitattype is op de aspecten oppervlakte en kwaliteit beoordeeld als "matig ongunstig". De landelijke doelstelling sluit hierop aan. In de gebieden met de grootste ecologische potentie voor herstel van het habitattype en/of waar de grootste bijdrage aan de landelijke doelstelling gerealiseerd kan worden, wordt uitbreiding van de oppervlakte en/of verbetering van de kwaliteit van het habitattype nagestreefd. In de overige gebieden wordt volstaan met behoud van het habitattype. Bijvoorbeeld in het gebied Maasduinen (145) is het areaal waar het habitattype hoogveenbossen voor kan komen al volledig benut, waardoor er geen mogelijkheden voor uitbreiding zijn. Ook in het gebied Rottige Meenthe & Brandemeer (018) wordt behoud van het habitattype beoogd. Hier is, gezien de hydrologie, geringe potentie voor het habitattype. In de laagveengebieden Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske (092) en Oostelijke Vechtplassen (095) zijn kleine oppervlakten hoogveenbossen aanwezig, evenals in de Limburgse gebieden Meinweg (149) en Roerdal (150). Er is weinig potentie voor ontwikkeling van het habitattype in deze gebieden. In enkele van deze gebieden is echter wel potentie voor kwaliteitsverbetering. In de gebieden met hoogveenkernen komen hoogveenbossen voor rondom de hoogveenkern op de zandbodem (onder andere in de gebieden Witterveld (024), Witte Veen (054), Wooldse Veen (064)). Aangezien de prioriteit in deze gebieden bij de ontwikkeling van hoogveen ligt en de potenties ter verbetering van de kwaliteit en/of uitbreiding van de oppervlakte beperkt zijn, wordt hier slechts in beperkte mate gestreefd naar uitbreiding en/of kwaliteitsverbetering.

B.4.2 Habitatrichtlijn: soorten

H1134 – Bittervoorn **Landelijke doelstelling: behoud omvang en kwaliteit leefgebied ten behoeve van behoud populatie**						
N2k-nr	**Natura 2000-gebied**	**Doel omvang**	**Doel kwaliteit**	**Doel populatie**	**Relatieve bijdrage**	**Besluit**
009	Groote Wielen	behoud	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
013	Alde Feanen	behoud	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
018	Rottige Meenthe & Brandemeer	behoud	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
034	Weerribben	behoud	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
035	De Wieden	behoud	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
036	Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht	behoud	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
037	Olde Maten & Veerslootslanden	behoud	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
038	Uiterwaarden IJssel	behoud	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
039	Vecht- en Beneden-Reggegebied	behoud	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
067	Gelderse Poort	behoud	behoud	behoud	B1	aanwijzingsbesluit
070	Lingegebied & Diefdijk-Zuid	behoud	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
071	Loevestein, Pompveld & Kornsche Boezem	behoud	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
089	Eilandspolder	behoud	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
090	Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder	behoud	behoud	behoud	C	doel aangepast [b]
091	Polder Westzaan	behoud [a]	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
092	Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske	behoud	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
094	Naardermeer	behoud	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
095	Oostelijke Vechtplassen	behoud	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
103	Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	behoud	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
105	Zouweboezem	behoud	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
109	Haringvliet	behoud	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
112	Biesbosch	behoud	behoud	behoud	B1	aanwijzingsbesluit
136	Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux	behoud	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
150	Roerdal	behoud	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit

(a) Enige achteruitgang in omvang leefgebied ten gunste van habitattype ruigten en zomen (H6430) is toegestaan[31].
(b) De verspreidingsdoelstelling is verwijderd.

De landelijke staat van instandhouding van de bittervoorn is op het aspect leefgebied beoordeeld als "gunstig". De landelijke doelstelling sluit hierop aan. Alle gebiedsdoelstellingen sluiten aan op de landelijke doelstelling.

H1149 – Kleine modderkruiper **Landelijke doelstelling: behoud omvang en kwaliteit leefgebied ten behoeve van behoud populatie**					
N2k-nr	**Natura 2000-gebied**	**Doel omvang**	**Doel kwaliteit**	**Doel populatie**	**Besluit**
013	Alde Feanen	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
015	Van Oordt's Mersken	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
018	Rottige Meenthe & Brandemeer	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
025	Drentsche Aa-gebied	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
034	Weerribben	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
035	De Wieden	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
036	Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit

[31] Nadere toelichting over de "ten gunste formulering" wordt gegeven in het Natura 2000 doelendocument (2006), p. 35/37.

037	Olde Maten & Veerslootslanden	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
038	Uiterwaarden IJssel	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
039	Vecht- en Beneden-Reggegebied	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
067	Gelderse Poort	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
070	Lingegebied & Diefdijk-Zuid	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
071	Loevestein, Pompveld & Kornsche Boezem	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
074	Zwarte Meer	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
076	Veluwerandmeren	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
083	Botshol	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
089	Eilandspolder	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
090	Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder	behoud	behoud	behoud	doel aangepast [b]
091	Polder Westzaan	behoud [a]	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
092	Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
094	Naardermeer	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
095	Oostelijke Vechtplassen	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
103	Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
105	Zouweboezem	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
112	Biesbosch	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
130	Langstraat	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
132	Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
133	Kampina & Oisterwijkse Vennen	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
135	Kempenland-West	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
138	Weerter- en Budelerbergen & Ringselven	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
141	Oeffelter Meent	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit

(a) Enige achteruitgang in omvang leefgebied ten gunste van habitattype ruigten en zomen (H6430) is toegestaan[32].
(b) De verspreidingsdoelstelling is verwijderd.

De landelijke staat van instandhouding voor de kleine modderkruiper is op het aspect leefgebied beoordeeld als "gunstig". De landelijke doelstelling sluit hierop aan. Alle gebiedsdoelen sluiten aan op de landelijke opgave. Inventarisatiegegevens van de soort zijn slechts in beperkte mate aanwezig, daarom worden er geen relatieve bijdragen per gebied gegeven. Gezien de ruime verspreiding en het algemene voorkomen van de soort, voldoet de kwaliteit van het leefgebied op het merendeel van de vindplaatsen. Het streven is om het algemeen voorkomen van de kleine modderkruiper in Nederland te bestendigen. Het is met name van belang om de soort in de kern van zijn verspreidingsgebied in hoge aantallen en wijdverspreid te behouden. Net als de grote modderkruiper kan de kleine modderkruiper daarnaast profiteren van de ingeslagen beleidswegen van de Kaderrichtlijn Water (KRW) en het meer ecologisch beheren van wateren door waterschappen.

H1163 – Rivierdonderpad **Landelijke doelstelling: behoud/uitbreiding omvang en behoud/verbetering kwaliteit leefgebied [a]**					
N2k-nr	**Natura 2000-gebied**	**Doel omvang**	**Doel kwaliteit**	**Doel populatie**	**Besluit**
013	Alde Feanen	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
025	Drentsche Aa-gebied	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
034	Weerribben	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
035	De Wieden	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
038	Uiterwaarden IJssel	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
039	Vecht- en Beneden-Reggegebied	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
049	Dinkelland	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit

[32] Nadere toelichting over de "ten gunste formulering" wordt gegeven in het Natura 2000 doelendocument (2006), p. 35/37.

057	Veluwe	uitbreiding	behoud	uitbreiding	aanwijzingsbesluit
067	Gelderse Poort	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
071	Loevestein, Pompveld & Kornsche Boezem	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
072	IJsselmeer	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
073	Markermeer & IJmeer	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
074	Zwarte Meer	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
076	Veluwerandmeren	behoud [b]	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
090	Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder	behoud	behoud	behoud	conform ontwerp
092	Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
095	Oostelijke Vechtplassen	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
109	Haringvliet	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
112	Biesbosch	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
148	Swalmdal	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
150	Roerdal	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
152	Grensmaas	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
157	Geuldal	uitbreiding	verbetering	uitbreiding	ontwerpbesluit

(a) Behoud omvang en kwaliteit leefgebied in de grote wateren en uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied in de beken.
(b) Enige achteruitgang in oppervlakte leefgebied ten gunste van broedvogelsoorten roerdomp (A021) of grote karekiet (A298) is toegestaan[33].

De landelijke staat van instandhouding van de rivierdonderpad is op het aspect leefgebied als "matig ongunstig"[34] beoordeeld en heeft voornamelijk betrekking op in beken voorkomende rivierdonderpadden, waaronder de "beekdonderpad" (*Cottus rhenanus*). De staat van instandhouding van de "gewone" rivierdonderpad (*Cottus perifretum*) die een veel ruimere verspreiding heeft in meren, rivieren en beken, wordt, behalve in beken, vooralsnog als gunstig beoordeeld. De landelijke doelstelling sluit hierop aan. Er zijn onvoldoende inventarisatiegegevens over de landelijke verspreiding van de soort op kilometerhokniveau bekend, daarom worden er geen relatieve bijdragen per gebied gegeven. In de beekdalgebieden is een landelijke hersteldoelstelling neergelegd. Alleen in de gebieden Veluwe (057) en Geuldal (157), waar het leefgebied het meest onder druk staat en er mogelijkheden zijn voor herstel van het leefgebied en van de populatie, is een hersteldoelstelling neergelegd.

H1318 – Meervleermuis (zomer) **Landelijke doelstelling: behoud omvang en kwaliteit leefgebied ten behoeve van behoud populatie**						
N2k-nr	**Natura 2000-gebied**	**Doel omvang**	**Doel kwaliteit**	**Doel populatie**	**Relatieve bijdrage**	**Besluit**
009	Groote Wielen	behoud	behoud	behoud	B1	aanwijzingsbesluit
010	Oudegaasterbrekken, Fluessen en omgeving	behoud	behoud	behoud	B2	aanwijzingsbesluit
013	Alde Feanen	behoud	behoud	behoud	B1	aanwijzingsbesluit
018	Rottige Meenthe & Brandemeer	behoud	behoud	behoud	B2	aanwijzingsbesluit
034	Weerribben	behoud	behoud	behoud	B2	aanwijzingsbesluit
035	De Wieden	behoud	behoud	behoud	B1	aanwijzingsbesluit
067	Gelderse Poort	behoud	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
072	IJsselmeer	behoud	behoud	behoud	B1[a]	aanwijzingsbesluit
073	Markermeer & IJmeer	behoud	behoud	behoud	B1[a]	aanwijzingsbesluit
074	Zwarte Meer	behoud	behoud	behoud	B1	aanwijzingsbesluit
076	Veluwerandmeren	behoud	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
083	Botshol	behoud	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit

[33] Nadere toelichting over de "ten gunste formulering" wordt gegeven in het Natura 2000 doelendocument (2006), p. 35/37.
[34] De beschreven staat van instandhouding wijkt af van de staat van instandhouding zoals gegeven in het Natura 2000 doelendocument (2006). Zie het Natura 2000 profielendocument (2008) voor een nadere uitleg.

090	Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder	behoud	behoud	behoud	B1	conform ontwerp
091	Polder Westzaan	behoud	behoud	behoud	B1	aanwijzingsbesluit
092	Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske	behoud	behoud	behoud	B1	aanwijzingsbesluit
095	Oostelijke Vechtplassen	behoud	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
103	Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	behoud	behoud	behoud	B1	aanwijzingsbesluit
112	Biesbosch	behoud	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit

(a) De relatieve bijdrage geldt voor het Natura 2000-gebied als geheel, dus voor het Habitatrichtlijngedeelte en het Vogelrichtlijngedeelte gecombineerd.

De landelijke staat van instandhouding van de meervleermuis is op de aspecten populatie en leefgebied beoordeeld als "gunstig"[34]. De landelijke doelstelling sluit hierop aan. Alle gebiedsdoelstellingen sluiten aan op de landelijke opgave, die gericht is op behoud van foerageergebieden die gebruikt worden door meervleermuizen uit kraamkolonies en verblijfplaatsen in de omgeving van de betreffende Natura 2000-gebieden.

H1340 – *Noordse woelmuis **Landelijke doelstelling: uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied ten behoeve van uitbreiding populatie**						
N2k-nr	**Natura 2000-gebied**	**Doel omvang**	**Doel kwaliteit**	**Doel populatie**	**Relatieve bijdrage**	**Besluit**
002	Duinen en Lage Land Texel	behoud	verbetering	behoud	B2	aanwijzingsbesluit
009	Groote Wielen	uitbreiding	verbetering	behoud	C	aanwijzingsbesluit
010	Oudegaasterbrekken, Fluessen en omgeving	uitbreiding	verbetering	uitbreiding	C	aanwijzingsbesluit
013	Alde Feanen	uitbreiding	verbetering	uitbreiding	C	aanwijzingsbesluit
072	IJsselmeer	uitbreiding	behoud	uitbreiding	C	aanwijzingsbesluit
089	Eilandspolder	behoud	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
090	Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder	behoud	behoud	behoud	C	doel aangepast [a]
091	Polder Westzaan	behoud	behoud	behoud	B1	aanwijzingsbesluit
092	Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske	behoud	behoud	behoud	B1	aanwijzingsbesluit
095	Oostelijke Vechtplassen	uitbreiding	verbetering	uitbreiding	B1	aanwijzingsbesluit
100	Voornes Duin	uitbreiding	verbetering	uitbreiding	C	aanwijzingsbesluit
101	Duinen Goeree & Kwade Hoek	behoud	verbetering	uitbreiding	C	aanwijzingsbesluit
103	Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	behoud	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
108	Oude Maas	uitbreiding	verbetering	uitbreiding	C	aanwijzingsbesluit
109	Haringvliet	uitbreiding	verbetering	uitbreiding	B1	aanwijzingsbesluit
111	Hollands Diep	uitbreiding	verbetering	uitbreiding	C	aanwijzingsbesluit
112	Biesbosch	uitbreiding	verbetering	uitbreiding	B2	aanwijzingsbesluit
114	Krammer-Volkerak	behoud	behoud	behoud	B1	concept-ontwerp
115	Grevelingen	uitbreiding	verbetering	uitbreiding	B2	aanwijzingsbesluit
116	Kop van Schouwen	behoud	verbetering	behoud	C	aanwijzingsbesluit
118	Oosterschelde	uitbreiding	behoud	uitbreiding	B1	aanwijzingsbesluit

(a) De verspreidingsdoelstelling is uit het gebiedsdoel verwijderd, omdat alleen op landelijke schaal doelen voor verspreiding worden gesteld. Bovendien voegt deze verspreidingsdoelstelling weinig toe aan gebiedsdoelen, omdat vermindering van de lokale verspreiding (binnen het gebied) al snel ten koste gaat van de omvang van het leefgebied waarvoor altijd minstens een behoudsdoelstelling geldt.

De landelijke staat van instandhouding van de noordse woelmuis is op het aspect leefgebied beoordeeld als "zeer ongunstig". De landelijke doelstelling sluit hierop aan. Landelijke uitbreiding van de populatie wordt vooral beoogd in de Friese gebieden omdat het leefgebied vooral daar sterk versnipperd is geraakt. De doelstellingen uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied en uitbreiding populatie zijn verder neergelegd in gebieden die daarvoor mogelijkheden bieden (bijvoorbeeld in het kader van natuurontwikkeling) of waar duidelijke aanwijzing is dat de soort recent is achteruitgegaan. In Duinen en Lage Land Texel (002) staat het doel voor omvang van het leefgebied op "behoud" omdat de soort al over

het gehele eiland voorkomt. Verbetering van de kwaliteit van het leefgebied is vooral nodig om de populatie weerstand te kunnen laten bieden tegen concurrentie met andere diersoorten. In IJsselmeer (072) en Oosterschelde (118) is op het aspect kwaliteit van de landelijke opgave afgeweken. In de Oosterschelde is de kwaliteit al op orde; derhalve is behoud voldoende. In het IJsselmeer is afgeweken omdat hier de mogelijkheden voor verbetering van de kwaliteit beperkt zijn.

B.4.3 Vogelrichtlijn: broedvogels

A021 – Roerdomp **Landelijke doelstelling: uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie**						
N2k-nr	**Natura 2000-gebied**	**Doel omvang**	**Doel kwaliteit**	**Populatie**	**Relatieve bijdrage**	**Besluit**
002	Duinen en Lage Land Texel	behoud	behoud	5	C	aanwijzingsbesluit
005	Duinen Ameland	behoud	behoud	2	C	aanwijzingsbesluit
006	Duinen Schiermonnikoog	behoud	behoud	3 (↑)	C	aanwijzingsbesluit
008	Lauwersmeer	behoud	behoud	10	B1	aanwijzingsbesluit
013	Alde Feanen	behoud	behoud	6	C	aanwijzingsbesluit
014	Deelen	behoud	behoud	5 (↑)	C	aanwijzingsbesluit
020	Zuidlaardermeergebied	behoud	behoud	5 (↑)	C	aanwijzingsbesluit
034	Weerribben	uitbreiding	verbetering	14 (↑)	B1	aanwijzingsbesluit
035	De Wieden	behoud	behoud	30 (↑)	B2	aanwijzingsbesluit
036	Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht	behoud	behoud	1	C	aanwijzingsbesluit
067	Gelderse Poort	uitbreiding	verbetering	20 (↑)	B1	aanwijzingsbesluit
072	IJsselmeer	uitbreiding	verbetering	7(↑)	B1	aanwijzingsbesluit
074	Zwarte Meer	uitbreiding	verbetering	6 (↑)	C	aanwijzingsbesluit
075	Ketelmeer & Vossemeer	uitbreiding	verbetering	5 (↑)	C	aanwijzingsbesluit
076	Veluwerandmeren	uitbreiding	verbetering	5 (↑)	C	aanwijzingsbesluit
078	Oostvaardersplassen	behoud	behoud	40	B2	aanwijzingsbesluit
085	Zwanenwater & Pettemerduinen	behoud	behoud	2 (↑)	C	aanwijzingsbesluit
090	Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder	behoud	behoud	13	B1	doel aangepast [a]
092	Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske	behoud	behoud	17	B2	aanwijzingsbesluit
095	Oostelijke Vechtplassen	uitbreiding	verbetering	5 (↑)	C	aanwijzingsbesluit
103	Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	uitbreiding	verbetering	6 (↑)	C	aanwijzingsbesluit
112	Biesbosch	uitbreiding	verbetering	10 (↑)	C	aanwijzingsbesluit
137	Strabrechtse Heide & Beuven	behoud	behoud	5	C	aanwijzingsbesluit

(a) Het aantal in de doelstelling van Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder is aangepast van 10 naar 13 territoria, omdat het gebied gezien de recente populatieontwikkeling (2003-2007) een grotere draagkracht heeft dan in het ontwerpbesluit werd aangenomen en daarmee een grotere bijdrage kan leveren aan de landelijke doelstelling voor deze soort.

De landelijke staat van instandhouding van de roerdomp is voor wat betreft de aspecten leefgebied en populatie als "zeer ongunstig" beoordeeld. De landelijke doelstelling sluit hierop aan: "uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor uitbreiding tot een populatie van ten minste 400 paren (territoria)". De doelstelling is conform het Beschermingsplan moerasvogels 2000-2004 (2000)[35].
Bij de roerdomp is het streven tenminste de gewenste minimumpopulatie voor Nederland te herstellen[36]. Dit betekent dat het beoogde herstel deels zal moeten worden bereikt in gebieden buiten het Natura 2000-netwerk. Een aantal gebiedsdoelstellingen wijkt af van de landelijke doelstelling. In deze gebieden wordt een behoudopgave beoogd. In de gebieden Duinen Schiermonnikoog (006), Deelen (014) en Zuidlaardermeergebied (020) wordt met behoud van het leefgebied herstel (Duinen Schiermonnikoog) of een

[35] Boer, T. den (2000): Beschermingsplan moerasvogels 2000-2004. Rapport Directie Natuurbeheer nr. 47. Ministerie van Landbouw Natuurbeheer en Visserij, Wageningen.
[36] Natura 2000 doelendocument (2006): Tekstkader 4.5.1. Landelijke doelen broedvogels.

kleine uitbreiding van de populatie nagestreefd. De gebieden Duinen en Lage Land Texel (002) en Duinen Ameland (005) bieden geen verdere ruimte voor uitbreiding gelet op de beperkte beschikbaarheid van rietmoerassen in de duingebieden. Het gebied Lauwersmeer (008) wijkt af omdat uit tellingen blijkt dat het gemiddeld voorkomen van de soort in dit gebied in het (recente) verleden niet groter is geweest dan het gemiddelde voorkomen waarop de doelstelling is gebaseerd. Het is dus onzeker of het gebied meer broedvogels kan herbergen dan nu het geval is. Voor de gebieden Oostvaardersplassen (078) en Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder (090) is voor behoud van de populaties en de leefgebieden gekozen, omdat de populaties de laatste jaren reeds sterk toegenomen zijn.

A151 – Kemphaan **Landelijke doelstelling: uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor herstel populatie**						
N2k-nr	**Natura 2000-gebied**	**Doel omvang**	**Doel kwaliteit**	**Populatie**	**Relatieve bijdrage**	**Besluit**
008	Lauwersmeer	uitbreiding	verbetering	20 (↑)	B1	aanwijzingsbesluit
009	Groote Wielen	uitbreiding	verbetering	10 (↑)	C	aanwijzingsbesluit
012	Sneekermeergebied	uitbreiding	verbetering	20 (↑)	B1	aanwijzingsbesluit
013	Alde Feanen	behoud	behoud	10 (↑)	C	aanwijzingsbesluit
015	Van Oordt's Mersken	uitbreiding	verbetering	10 (↑)	B1	aanwijzingsbesluit
072	IJsselmeer	uitbreiding	verbetering	20 (↑)	C	aanwijzingsbesluit
090	Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder	uitbreiding	verbetering	20 (↑)	B2	doel aangepast [a]
092	Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld en Twiske	uitbreiding	verbetering	20 (↑)	C	aanwijzingsbesluit

(a) Het aantal in de doelstelling van Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder is aangepast van ten minste 25 paren naar ten minste 20 hennen. Het aantal uit het ontwerpbesluit wordt niet realistisch geacht. Het aangepaste aantal is de bovengrens van de range die in dit gebied haalbaar wordt geacht.

De landelijke staat van instandhouding van de kemphaan als broedvogel is op de aspecten leefgebied en populatie beoordeeld als "zeer ongunstig". De landelijke doelstelling sluit daarop aan: "uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor herstel populatie van ten minste 1000 hennen". Vrijwel alle gebiedsdoelen sluiten aan op de landelijke doelstelling.

A295 – Rietzanger **Landelijke doelstelling: behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie**						
N2k-nr	**Natura 2000-gebied**	**Doel omvang**	**Doel kwaliteit**	**Populatie**	**Relatieve bijdrage**	**Besluit**
004	Duinen Terschelling	behoud	behoud	120	C	aanwijzingsbesluit
005	Duinen Ameland	behoud	behoud	230	C	aanwijzingsbesluit
008	Lauwersmeer	behoud	behoud	1.900	B2	aanwijzingsbesluit
009	Groote Wielen	behoud	behoud	220	C	aanwijzingsbesluit
012	Sneekermeergebied	behoud	behoud	370	C	aanwijzingsbesluit
013	Alde Feanen	behoud	behoud	800	B1	aanwijzingsbesluit
014	Deelen	behoud	behoud	200	C	aanwijzingsbesluit
019	Leekstermeergebied	behoud	behoud	70	C	aanwijzingsbesluit
020	Zuidlaardermeergebied	behoud	behoud	200	C	aanwijzingsbesluit
034	Weerribben	behoud	behoud	900	B1	aanwijzingsbesluit
035	De Wieden	behoud	behoud	2.000	A1	aanwijzingsbesluit
072	IJsselmeer	behoud	behoud	990	B1	aanwijzingsbesluit
074	Zwarte Meer	behoud	behoud	270	C	aanwijzingsbesluit
078	Oostvaardersplassen	behoud	behoud	790	B1	aanwijzingsbesluit
089	Eilandspolder	behoud	behoud	230	C	aanwijzingsbesluit
090	Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder	behoud	behoud	480	B1	conform ontwerp
092	Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske	behoud	behoud	800	B1	aanwijzingsbesluit
095	Oostelijke Vechtplassen	behoud	behoud	880	B1	aanwijzingsbesluit
103	Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	behoud	behoud	680	C	aanwijzingsbesluit

109	Haringvliet	behoud	behoud	420	C	aanwijzingsbesluit
112	Biesbosch	behoud	behoud	260	C	aanwijzingsbesluit

De landelijke staat van instandhouding van de rietzanger is op de aspecten leefgebied en populatie beoordeeld als "gunstig". De landelijke doelstelling sluit daarbij aan: "behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie van ten minste 20.000 paren". De gebiedsdoelen sluiten aan bij de landelijke doelstelling.

B.4.4 Vogelrichtlijn: niet-broedvogels

De doelniveaus van niet-broedvogels zijn meestal uitgedrukt als seizoensgemiddelde of als (gemiddeld) seizoensmaximum. Deze gemiddelden, die worden bepaald aan de hand van maandelijkse tellingen, worden als volgt berekend[37]:
Het seizoensgemiddelde is het gemiddelde aantal in een gebied aanwezige vogels over het gehele seizoen, berekend aan de hand van maandelijks uitgevoerde tellingen over een reeks seizoenen (1999/2000-2003/2004).
Het (gemiddeld) seizoensmaximum is het gemiddelde van het grootste getelde aantal (piekaantal) per seizoen (juli t/m juni van het volgende jaar) berekend over een reeks van achtereenvolgende seizoenen (meestal vijf seizoenen: 1999/2000-2003/2004).
Bij voorkeur is het doelniveau uitgedrukt als seizoensgemiddelde omdat dit een indicatie geeft voor het gebruik van een gebied over het gehele seizoen. Bij onvoldoende beschikbaarheid van jaarrondtellingen moet soms worden teruggevallen op het seizoensmaximum.

Niet-broedvogelsoorten **Landelijke doelstelling: behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie**					
Vogelsoort	**Aantal gebieden**	**Landelijke doelstelling**	**Populatie Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder**	**Relatieve bijdrage ***	**Besluit**
A050 Smient [(b);(c)]	46	258.200	5.800	sf, B1	conform ontwerp
A056 Slobeend [(b);(d)]	39	5.750	90	f, C	conform ontwerp
A156 Grutto [(a)]	23	6.000	behoud	s	doel aangepast [(e)]

* Het gebied vervult hoofdzakelijk een slaapplaatsfunctie (s), foerageerfunctie (f) of beide (sf). Relatieve bijdrage is alleen berekend als het landelijke doel en het gebiedsdoel beide zijn gebaseerd op dezelfde waarde (óf seizoensmaximum óf seizoensgemiddelde).

(a) Grutto: de grutto heeft gezien de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding op landelijk niveau een opgave voor uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied. Aangezien deze opgave niet te realiseren is binnen het Natura 2000-netwerk is in alle gebieden een behoudopgave voor de grutto geformuleerd (Natura 2000 doelendocument, 2006).
(b) Smient en slobeend: de staat van instandhouding van de soort is beoordeeld als "gunstig".
(c) Smient: enige afname landelijk veroorzaakt door extensivering van landgebruik (onder andere door natuurontwikkeling) is aanvaardbaar.
(d) Slobeend: enige afname landelijk als gevolg van herstel van zout-zoet overgangen is aanvaardbaar.
(e) De instandhoudingsdoelstelling heeft nu ook betrekking op het aspect populatie. Door het niet opnemen van een draagkrachtindicatie vanwege het ontbreken van voldoende betrouwbare kwantitatieve gegevens was de doelstelling voor de populatie onbedoeld geheel weggevallen. Dit is in dit besluit gerepareerd. In het ontwerpbesluit was in de doelstelling per abuis niet aangegeven dat de doelstelling betrekking heeft op het leefgebied. Dit is nu rechtgezet.

[37] Voorbeeld voor een seizoen met de volgende telresultaten (juli-juni): 0, 0, 0, 100, 100, 200, 100, 100, 0, 0, 0, 0. Het seizoensmaximum bedraagt in dit geval 200, het seizoensgemiddelde 50 (som van alle maandcijfers gedeeld door 12).

Motivering van het besluit op basis van de binnengekomen zienswijzen

1 INLEIDING

Op 10 september 2008 zijn 29 ontwerp-aanwijzingsbesluiten gepubliceerd voor de derde tranche Natura 2000-gebieden.

Deze ontwerp-aanwijzingsbesluiten hebben in de periode van 11 september 2008 tot en met 22 oktober 2008 ter inzage gelegen. Dit heeft ertoe geleid dat er door bijna 2.600 personen of organisaties een zienswijze is ingediend over één of meer gebieden. Een belangrijk deel van de argumentatie in deze zienswijzen heeft betrekking op de gebruikte criteria, de voorgestelde begrenzing van de gebieden en de mogelijke gevolgen van Natura 2000 voor burgers en het bedrijfsleven. In veel zienswijzen werd dezelfde argumentatie gebruikt en werden gelijkluidende zorgen geuit als in de zienswijzen die naar aanleiding van de 111 eerste tranche ontwerp-aanwijzingsbesluiten werden ingediend.

Er is destijds besloten om in één nota tot een algemene beantwoording van deze breed geuite kritiekpunten over te gaan. In deze Nota van Antwoord[38] is op hoofdlijnen het gevoerde beleid uiteengezet. De Nota van Antwoord is op 21 november 2007 aan de Tweede Kamer aangeboden en op 13 februari en 6 maart 2008 heeft de Tweede Kamer de nota besproken.

Gelet op het grote aantal zienswijzen dat voor elk gebied is ingediend en het grote aantal onderwerpen dat daarbij aan de orde is gekomen, is besloten om bij elk besluit de individuele zienswijzen per thema te behandelen. Dit gebeurt in deze bijlage C. Verder wordt in deze bijlage C vermeld welke specifiek op het aanwijzingsbesluit van dit gebied betrekking hebbende inspraakreacties zijn binnengekomen en hoe hiermee is omgegaan bij het opstellen van het aanwijzingsbesluit.
Bij de beantwoording van de zienswijzen zijn ook de provinciale beschouwingen op de zienswijzen betrokken.

Voor het gebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder zijn 136 zienswijzen ingediend. De reacties worden hieronder thematisch besproken.

[38] Ministerie van LNV (2007): Nota van Antwoord. Inspraakprocedure aanwijzing Natura 2000-gebieden. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.

2 REACTIES OVER DE PROCEDURE

In een aantal zienswijzen zijn vragen gesteld en opmerkingen gemaakt over de gebruikte aanmeldingsgegevens en de onderbouwing van de vermelde gegevens in het standaardgegevensformulier, waaronder "beschermingsstatus". Verder wordt opgemerkt dat er voor de soorten en habitattypen met de kwalificatie "aanwezig maar verwaarloosbaar" geen instandhoudingsdoelstellingen in de besluiten hoeven te worden opgenomen. Daarnaast wordt opgemerkt dat op het standaardgegevensformulier de bedrijfsactiviteiten, die in en om het gebied plaatsvinden, niet zijn vermeld. Men vraagt zich af of de Europese Commissie bij de beoordeling van de selectie van de gebieden daarmee rekening heeft kunnen houden.

Men vraagt zich ook af of de aanmeldingsprocedure wel zorgvuldig genoeg is doorlopen en wijst in dit kader mede op de verschillen tussen de huidige besluiten en de eerdere concepten die eind 2005 zijn opgesteld. Zo wordt er gesteld dat de vertaling van de aanmeldingsgegevens naar de doelstellingen disproportioneel is. Daarnaast zijn de doelstellingen volgens deze insprekers uitgebreider dan de Richtlijnen voorschrijven. Door doelstellingen op te nemen in het ontwerp-aanwijzingsbesluit voor alle soorten en habitattypen en dus ook voor die soorten en habitattypen waarvoor het gebied niet is geselecteerd, wordt er naar de mening van een aantal insprekers ten onrechte de suggestie gewekt dat de maatregelen die hieruit voortvloeien het gevolg zijn van de verplichtingen van de Vogel- en Habitatrichtlijn. In een aantal zienswijzen wordt erop aangedrongen om in een gebied alleen die habitattypen en soorten te beschermen, waarvoor het gebied tot de categorie van belangrijkste gebieden behoort.

In een ander verband wordt gewezen op grote aantallen ganzen die reeds zonder speciale beschermingsgebieden al een gunstige ontwikkeling doormaken.
Insprekers wijzen verder op documenten die in een eerdere fase van het proces ter beoordeling zijn aangeboden, waarop men wijzigingen heeft voorgesteld en ten aanzien waarvan wijzigingen zijn doorgevoerd in de ontwerpbesluiten. Het betreft onder andere de profielendocumenten 2006[39] en gebiedendocumenten uit 2005. Verder wordt er door diverse insprekers op gewezen dat de aanwijzing van een Natura 2000-gebied een nieuwe wettelijke status tot gevolg heeft. Dat zou moeten betekenen dat in de besluitvorming de belangen van alle betrokkenen zorgvuldig dienen te worden meegewogen.

Met betrekking tot de hierboven genoemde reacties worden de volgende opmerkingen gemaakt:

Selectie en aanwijzing van Vogelrichtlijngebieden
De selectie en aanwijzing van de Vogelrichtlijngebieden is, met uitzondering van twee gebieden[40], in 2005 volledig afgerond. De rechter is destijds met betrekking tot de in 2000 gebruikte selectie- en begrenzingsmethodiek[41] tot de conclusie gekomen dat deze criteria niet onredelijk waren[42] en heeft alle bezwaren ten aanzien van de selectie en begrenzing van de toen aangewezen Vogelrichtlijngebieden ongegrond verklaard. Dat betekent dat de aanwijzing van alle Vogelrichtlijngebieden al rechtens vaststaat. Het Vogelrichtlijngebied was dus al voor de terinzagelegging een volwaardig Natura 2000-gebied en op dat feit kon daarom niet worden ingesproken. In deze procedure zijn nu aan dit gebied instandhoudingsdoelstellingen toegevoegd en daarnaast is een aantal wijzigingen doorgevoerd. Voor de eventuele wijzigingen van de vogelsoorten waarvoor het gebied is aangewezen wordt verwezen naar bijlage B.2 van deze Nota van toelichting en naar hoofdstuk 4 van deze bijlage C. Voor eventuele wijzigingen in de begrenzing van het Vogelrichtlijngebied wordt verwezen naar hoofdstuk 3 van deze Nota van toelichting en naar hoofdstuk 3 van deze bijlage C.

[39] Ministerie van LNV (2006): Natura 2000 profielendocument. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.
[40] De gebieden Strabrechtse Heide & Beuven (137) en Abtskolk & De Putten (162) zijn in respectievelijk 2013 en 2010 als Vogelrichtlijngebied aangewezen.
[41] Ministerie van LNV (2000): Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, deel 1, bijlage 1. Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Den Haag.
[42] Afdeling bestuursrechtspraak Raad van State, 19 maart 2003, nr. 200201933.

Stappen in het selectieproces van Habitatrichtlijngebieden
Zoals in het Verantwoordingsdocument (2003)[43] beschreven staat, heeft de aanmelding van Habitatrichtlijngebieden in twee stappen plaatsgevonden:

Eerste stap van de selectie:
Bij de eerste stap zijn voor elk prioritair habitattype en voor elke prioritaire soort in principe de tien belangrijkste gebieden geselecteerd. Dit zijn de gebieden waar het type of de soort het best ontwikkeld is en met de grootste oppervlakte of populatie aanwezig is. Indien bij een bepaald prioritair habitattype de variatie in soortensamenstelling zodanig groot is dat er meerdere subtypen (plantensociologische eenheden op verbondsniveau) zijn te onderscheiden, zijn per subtype de vijf belangrijkste gebieden geselecteerd. Een onderverdeling in subtypen is niet toegepast indien de verschillende subtypen in dezelfde gebieden voorkomen.

Voor elk niet-prioritair habitattype of elke niet-prioritaire soort is in principe dezelfde methodiek toegepast, met dien verstande dat voor die typen of soorten de vijf belangrijkste gebieden zijn geselecteerd. Ook hier geldt dat alleen die gebieden zijn geselecteerd waar het habitattype of de soort het best ontwikkeld is en waar de grootste oppervlakte of populatie aanwezig is. Indien de variatie in soortensamenstelling van een niet-prioritair habitattype zodanig groot is dat het type meerdere subtypen omvat, zijn per subtype de drie belangrijkste gebieden geselecteerd. Ook hier is deze onderverdeling in subtypen niet gemaakt indien de verschillende subtypen in dezelfde gebieden voorkomen.

Tweede stap van de selectie:
Bij de tweede stap van het selectieproces is onderzocht in hoeverre de landelijke dekking en de geografische spreiding van de gebieden als voldoende kunnen worden aangemerkt.

De landelijke dekking van habitattypen of soorten betreft de totale oppervlakte van een habitattype of de totale populatie van een soort binnen de aangemelde gebieden als percentage van de landelijke oppervlakte van dat habitattype of als percentage van de landelijke populatie van de soort. Als op basis van de selectie in de eerste stap het aantal geselecteerde "belangrijkste" gebieden onvoldoende dekking oplevert, moet onderzocht worden welke gebieden aanvullend geselecteerd dan wel aangemeld moeten worden om voldoende landelijke dekking te halen. Daarnaast is bekeken of gebieden die één ecologische eenheid vormen met gebieden in België of Duitsland aan de lijst van aangemelde gebieden toegevoegd moeten worden.
Voor ieder niet-prioritair habitattype en iedere niet-prioritaire soort wordt voldoende landelijke dekking nagestreefd. De indicaties van het European Topic Centre (ETC) en de conclusies van de biogeografische seminars zijn hiervoor als leidraad gebruikt:
- < 20% wordt in de meeste gevallen als onvoldoende dekkingsgraad beschouwd;
- 20-60% is een bespreekbaar dekkingspercentage;
- > 60% is over het algemeen voldoende dekking.

Hierbij is uitdrukkelijk rekening gehouden met de specifieke kenmerken en eisen die de afzonderlijke habitattypen en soorten stellen. Een relatief laag dekkingspercentage is aanvaardbaar als er sprake is van weinig bedreigde habitattypen of soorten en deze verspreid voorkomen. Hier geldt het proportionaliteitsbeginsel: voor habitattypen en soorten die sterker onder druk staan, wordt relatief meer bijgedragen binnen het Natura 2000-netwerk dan voor meer algemeen voorkomende habitattypen en soorten. Voor prioritaire habitattypen en prioritaire soorten hebben de lidstaten een bijzondere verantwoordelijkheid en verwacht de Europese Commissie dat een hoger dekkingspercentage wordt bereikt.

Beoordeling aanmeldingen door de Europese Commissie
In 2003 is de Nederlandse bijdrage aan de communautaire lijst van Habitatrichtlijngebieden door de Europese Commissie goedgekeurd (zie hoofdstuk 2). Daaraan voorafgaand zijn in respectievelijk 1996 en

[43] Ministerie van LNV (2003): "Verantwoordingsdocument". Selectiemethodiek voor aangemelde Habitatrichtlijngebieden. Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Den Haag.

1998 voorlopige aanmeldingen bij de Europese Commissie ingediend. In het Lijstdocument (2004)[44] is het Nederlandse deel van de communautaire lijst voor de Atlantische biogeografische regio opgenomen. Hoofdstuk 3 van het Lijstdocument geeft per habitattype en per soort een toelichting op de selectie van gebieden. Hierbij staat steeds expliciet aangegeven hoe de Europese Commissie de aanmelding van 1998 heeft beoordeeld. Daaruit blijkt dat de Europese Commissie voor diverse habitattypen en soorten in 2002 heeft gemeld dat er een onvoldoende dekking was. Om die reden is de aanmelding van 2003 nog met een aantal gebieden uitgebreid. Het Reactiedocument (2004)[45] bevat een Nota van Antwoord met betrekking tot de openbare voorbereidingsprocedure voor de aanmelding van Habitatrichtlijngebieden, die begin 2003 heeft plaatsgevonden.

Misverstanden over de aanmelding
Een veel gehoord argument is dat de bedrijfsactiviteiten die in en om het gebied plaatsvinden bij de aanmelding gemeld hadden moeten worden, zodat de Europese Commissie rekening had kunnen houden met bestaand gebruik. Dit berust op een misverstand. Zoals in paragraaf 2.1.1 van de Nota van Antwoord uitvoerig uiteen is gezet, is het standaardgegevensformulier bedoeld om de potentiële Habitatrichtlijngebieden met de natuurwaarden bij de Europese Commissie aan te melden. Op het formulier staat per rubriek nauwkeurig aangegeven welke gegevens vóór de aanmelding verstrekt dienen te worden en welke gegevens in een later stadium verstrekt kunnen worden. Eén van de rubrieken die pas ingevuld hoeft te worden nadat het gebied deel uitmaakt van het Natura 2000-netwerk is de rubriek "Activiteiten en invloeden in en buiten het betrokken gebied". Die gegevens dienen vooral als basisinformatie voor de Europese Commissie om de uitvoering van de Richtlijn te kunnen volgen en haar rol als toezichthouder te kunnen vervullen. De aanmelding vindt uitsluitend op ecologische gronden plaats. Het is dan ook een misvatting te veronderstellen dat de Europese Commissie bij de besluitvorming van onjuiste of onvolledige gegevens zou zijn uitgegaan.

Zoals in paragraaf 3.3 van de Nota van Antwoord staat beschreven, dienen ook voor de soorten en habitattypen die niet direct tot de selectie van dat betreffende Habitatrichtlijngebied hebben geleid, maar die wel in dat gebied voorkomen, instandhoudingsdoelstellingen te worden opgesteld. Dat zijn namelijk ook soorten en habitattypen waarvoor het gebied is aangemeld. Het berust op een misverstand te veronderstellen dat uit de Richtlijn uitsluitend een verplichting zou voortvloeien met betrekking tot habitattypen en soorten waarvoor het gebied is geselecteerd en dat er met betrekking tot de overige habitattypen en soorten van bijlage II geen verplichtingen zouden bestaan. Er worden daarom niet alleen instandhoudingsdoelstellingen voor de habitattypen of de soorten waarvoor het gebied is geselecteerd geformuleerd, maar voor alle habitattypen of soorten, waarvoor een gebied is aangemeld. Op het standaardgegevensformulier dat naar de Europese Commissie gaat moeten alle relevante Natura 2000-waarden worden vermeld en de daarop verstrekte gegevens moeten geregeld worden geactualiseerd. Voor één bepaalde categorie kan het formuleren van instandhoudingsdoelstellingen echter achterwege blijven. Het betreft de categorie "aanwezig maar verwaarloosbaar". Een habitattype of soort kan in een bepaald gebied in zodanige minieme oppervlakte of slechts incidenteel aanwezig zijn, dat mag worden aangenomen dat het habitattype of de soort zich in dit gebied niet blijvend kan handhaven. Het ontstaan van deze categorie (aanwezig maar verwaarloosbaar) is het gevolg van de voorgeschreven aanmeldingssystematiek, waarbij de lidstaat voor elk gebied alle aanwezige habitattypen en soorten – ongeachte de mate waarin ze voorkomen – dient te melden. Voor deze categorie zijn dan ook geen instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd.

Motivering
Naar aanleiding van de ingediende zienswijzen is de selectie van de gebieden inzichtelijker gemaakt. Er is per gebied uiteengezet waarom het gebied is aangemeld en op grond van welke criteria dit is gebeurd. Naast de

[44] Ministerie van LNV (2004): "Lijstdocument". Overzicht van gebiedsselectie voor de Habitatrichtlijn. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.
[45] Ministerie van LNV (2004): Reactiedocument aanmelding Habitatrichtlijngebieden. Resultaten van de ontvangen reacties bij de openbare procedure voor de aanmelding van Habitatrichtlijngebieden in het kader van Natura 2000. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.

reeds uitgebreide toelichting in de Nota van Antwoord is in de Nota van toelichting van dit besluit op een overzichtelijke wijze aangegeven voor welke soorten en habitattypen het gebied is aangemeld.

Betrokkenheid bij de voorbereiding van de aanwijzing
Voor de nationale procedure voor de aanwijzing van Natura 2000-gebieden wordt verwezen naar de paragrafen 1.1.4 en 1.3.5 van de Nota van Antwoord. In deze paragrafen wordt uitvoerig ingegaan op de gevolgde procedure, die uiteindelijk tot de terinzagelegging van het ontwerp-aanwijzingsbesluit van dit gebied heeft geleid. Daaruit blijkt dat dit deel van de procedure meerdere jaren in beslag heeft genomen. Zo hebben de betrokken ministeries, provincies, kamers van koophandel, (regionale) land- en tuinbouworganisaties, gemeenten, waterschappen, drinkwaterwinners, visserijorganisaties, recreatieorganisaties, natuurbeschermingsorganisaties en gegevensbeheerders eind 2005 het concept Natura 2000 doelendocument (2005) en de concept Natura 2000-gebiedendocumenten (2005) voor de 162 gebieden ontvangen, met het verzoek om commentaar te geven. Naar aanleiding van de reacties zijn waar nodig nog aanvullende gesprekken gevoerd. Deze consultatie maakte deel uit van de voorbereiding van de besluitvorming en heeft nog tot wijzigingen geleid. Het resultaat van deze voorbereiding heeft ter inzage gelegen en ten aanzien van deze ontwerp-aanwijzingsbesluiten heeft een ieder een zienswijze kunnen indienen.

Zorgvuldigheid van de procedure en afweging van belangen
In de paragrafen 2.1.1 en 1.1.8 van de Nota van Antwoord is de selectieprocedure uitvoerig beschreven en is uiteengezet hoe de verschillende belangen tegen elkaar zijn afgewogen. De keuze van een Natura 2000-gebied heeft uitsluitend plaatsgevonden op basis van de aanwezigheid van de in bijlage I en II van de Habitatrichtlijn genoemde habitattypen en soorten en de aanwezigheid van de in bijlage I en artikel 4.2 van de Vogelrichtlijn genoemde vogelsoorten, trekkende watervogels en/of overige trekkende vogels. Deze werkwijze vloeit voort uit de in de Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn genoemde criteria en de hierop gebaseerde Europese jurisprudentie. Het is niet mogelijk om hiervan af te wijken. Pas in een later stadium – bij het vaststellen van de instandhoudingsdoelstellingen en bij het vaststellen van het beheerplan – kunnen naast de ecologische belangen ook andere belangen aan de orde komen. Dit is in de paragrafen 3.4 en 3.5 van de Nota van Antwoord verder uiteengezet. Gesteld mag worden dat de procedure die bij de aanwijzing van de gebieden is gevolgd zorgvuldig is geweest en geheel overeenkomstig de wet- en regelgeving heeft plaatsgevonden.

3 REACTIES OVER DE BEGRENZING

3.1 ALGEMEEN

Bij de begrenzing van het gebied heeft een aantal insprekers aangegeven dat geen rekening wordt gehouden met andere dan ecologische eisen. Insprekers hebben aangegeven dat ze bezwaar hebben tegen de opname van nieuwe natuur: delen van de Ecologische Hoofdstructuur die een natuurfunctie krijgen en die in landbouwkundig gebruik zijn of waren. Insprekers wijzen op de gedane toezeggingen in het kader van nieuwe natuur en de Ecologische Hoofdstructuur. Tevens wordt in zienswijzen gemeld dat bepaalde habitattypen en soorten niet of in beperkte mate aanwezig zijn in delen van het gebied. Insprekers verwachten dat in ieder geval die gronden waar deze waarden niet aanwezig zijn buiten de begrenzing van het Natura 2000-gebied worden gelaten.
Er wordt voor gepleit om de Natura 2000-gebieden op eenduidige wijze ook in het verticale vlak te begrenzen op 500 voet, zijnde de bestaande minimumvlieghoogte. Verder wordt aangegeven dat bij de aanwijzing van de Vogelrichtlijngebieden destijds voor een bufferzone van 100 meter rond jachthavens gekozen is. In die geest wordt er bepleit om een bufferzone van 300 tot 500 meter rond agrarische- en recreatiebedrijven in te stellen. Tevens wordt er aangegeven dat de aanmelding onvoldoende wetenschappelijk onderbouwd is, zodat de onderzoeksplicht bij de belanghebbende wordt gelegd wanneer deze de begrenzing gewijzigd wil zien.

Met betrekking tot de hierboven genoemde argumenten worden de volgende opmerkingen gemaakt:

Begrenzing van bestaande Vogelrichtlijngebieden
De aanwijzing van Natura 2000-gebieden is niet bedoeld om de grenzen van reeds eerder aangewezen Vogelrichtlijngebieden te wijzigen. Aangezien Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder reeds eerder is aangewezen als Vogelrichtlijngebied (zie ook hoofdstuk 2 over de procedure), staat de oorspronkelijke begrenzing in principe nu niet ter discussie. Dat neemt niet weg dat er soms aanleiding kan zijn om de begrenzing aan te passen. Daarbij kan het gaan om technische of inhoudelijke wijzigingen (zie "Hoofdlijnen aanpassing begrenzing Natura 2000-gebieden" hierna).

Uitgangspunten begrenzing Habitatrichtlijngebieden
Zoals in paragraaf 2.2 van de Nota van Antwoord en in bijlage 9.1 van het Natura 2000 doelendocument (2006)[46] uitvoerig uiteen is gezet, is ook bij het begrenzen van een gebied geen rekening gehouden met andere vereisten dan die verband houden met de aanwezigheid en de instandhouding van de natuurlijke habitats en soorten. Daarbij zijn de volgende algemene uitgangspunten gebruikt:

- Habitattypen en soorten van de bijlagen: de habitattypen van bijlage I en de leefgebieden van de soorten van bijlage II van de Habitatrichtlijn (en dus niet de soorten van bijlage IV) vormen het uitgangspunt voor de begrenzing. Dit is inclusief in kwaliteit achteruitgegane en gedegenereerde terreindelen, indien herstel haalbaar is en voor zover nodig voor de instandhouding van de aanwezige habitattypen en/of soorten.
- Herkenbare eenheden en identiteit: er is gestreefd naar de begrenzing van herkenbare en beheerbare eenheden: ecologische eenheden (bijvoorbeeld op basis van vegetatiestructuur, hydrologie of geomorfologie) of beheereenheden. Door eenheden op deze manier te begrenzen krijgt het gebied een duidelijke identiteit.
- "Cement tussen de bakstenen": de begrenzing van ecologische eenheden impliceert dat het Habitatrichtlijngebied bestaat uit de habitattypen van bijlage I en het leefgebied van de soorten van bijlage II én een stelsel van natuurwaarden waarvoor het gebied niet is geselecteerd en/of niet is aangemeld. Die natuurwaarden, gekenmerkt als het "cement tussen de bakstenen", maken integraal onderdeel uit van de ecosystemen en zijn nodig voor herstel en/of instandhouding van de betreffende in de Richtlijn opgenomen habitattypen en/of soorten.
- Deelgebieden: bij zeer sterke versnippering in meerdere deelgebieden worden alleen deze deelgebieden begrensd. De verschillende deelgebieden bevatten dan elk afzonderlijk de habitattypen en/of soorten waarvoor het gebied geselecteerd is.

[46] Ministerie van LNV (2006): Natura 2000 doelendocument. Duidelijkheid bieden, richting geven en ruimte laten. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.

- Enclaves: binnen grote eenheden zijn enclaves van grootschalige landbouw en/of bebouwing uitgesloten, voor zover ze geen wezenlijke bijdrage leveren aan de instandhouding van de betreffende habitattypen en/of soorten.
- Aansluiting bij administratieve grenzen: er is zoveel mogelijk aangesloten bij bestaande administratieve grenzen (bijvoorbeeld begrenzing van onder de Natuurbeschermingswet aangewezen gebieden, Nationale Parken, Vogelrichtlijngebieden en/of eigendomsgrenzen).
- Herkenbare topografische lijnen: de gebiedsgrenzen vallen bij voorkeur samen met duidelijk in het landschap herkenbare topografische lijnen, zoals wegen, sloten, heggen, oevers, bosranden en markante verschillen in landgebruik.

Hoofdlijnen aanpassing begrenzing Natura 2000-gebieden
Bij de aanwijzing van de Habitatrichtlijngebieden en bij de aanvulling van de Vogelrichtlijnaanwijzingen met gebiedsdoelen zijn overlappende Vogel- en Habitatrichtlijngebieden gecombineerd tot één Natura 2000-gebied. Daarbij is ernaar gestreefd de begrenzing van Vogel- en Habitatrichtlijngebieden zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen.
De herbegrenzing is doorgevoerd op basis van technische en/of inhoudelijke argumenten.

Technische aanpassingen:
Dit zijn vaak minieme kaarttechnische verbeteringen teneinde de grenzen af te stemmen en gelijk te trekken. Het zijn ook pragmatische aanpassingen. Hierdoor blijven het beheer en de bescherming hanteerbaar en wordt de burger een zo duidelijk en eenvoudig mogelijke begrenzing geboden. Dit kan betekenen dat Vogel- en Habitatrichtlijngebieden die voor een belangrijk deel overlap vertonen met (voormalige) beschermde en staatsnatuurmonumenten op deze begrenzing afgestemd worden. Hierdoor worden onlogische verschillen vermeden.
Verder betreft dit ook het zoveel mogelijk op kaart uitzonderen van bestaande bebouwing, tuinen en erven die alleen tekstueel waren geëxclaveerd. Tot deze categorie behoren ook aanpassingen aan de hand van kadastrale perceelsgrenzen in verband met de kadastrale registratie van bij de aanwijzing “betrokken” percelen (zie Nota van toelichting, paragraaf 3.3). Hiermee wordt voorkomen dat kadastrale percelen die slechts voor een onbetekenend deel met het gebied overlappen, kadastraal worden ingeschreven als deel uitmakend van het gebied.

Inhoudelijke aanpassingen:
Verkleining van Vogelrichtlijngebieden wordt door de Europese Commissie, gelet op de Europese jurisprudentie, slechts “in uitzonderlijke gevallen” aanvaardbaar geacht indien bij de oorspronkelijke aanwijzing een “duidelijke wetenschappelijke fout” is gemaakt.
Uit jurisprudentie[47] blijkt dat de oppervlakte van een Vogelrichtlijngebied niet mag worden verkleind en de grenzen van een Vogelrichtlijngebied niet mogen worden gewijzigd, als daardoor zones worden uitgesloten waarin in het wild levende vogelsoorten voorkomen waarvan de bescherming de aanwijzing van dat Vogelrichtlijngebied heeft gerechtvaardigd. Een uitzondering hierop vormen de van het Vogelrichtlijngebied uitgesloten zones die niet langer overeenkomen met de, voor de instandhouding van de in het wild levende vogelsoorten, meest geschikte leefgebieden in de zin van artikel 4, lid 1, van de Richtlijn. Zo kan de begrenzing van Vogelrichtlijngebieden zijn aangepast door bebouwing op de rand van het gebied, bedrijventerreinen (>5 ha) en rijkswegen zoveel mogelijk ook op kaarten te exclaveren (de tekstuele exclaveringsformule geldt alleen voor de in 2000 aangewezen gebieden).
In gevallen waar in het verleden mogelijk een duidelijke begrenzingsfout is gemaakt, wordt onderzocht of er sprake is van een wetenschappelijke fout die voldoet aan de door de Europese Commissie gestelde voorwaarden. Toekomstige ontwikkelingen vallen buiten die criteria; de vergunningprocedure is daarvoor de aangewezen weg.
Zie verder Nota van Antwoord paragraaf 2.2.4.

[47] Europese Hof van Justitie, 13 juli 2006, zaak C-191/05 en 25 november 1999, zaak C-96/98.

Uitbreiding van Vogelrichtlijngebieden kan alleen aan de orde zijn als het gebied tevens Habitatrichtlijngebied is en de uitbreiding onderdeel is van het desbetreffende Habitatrichtlijngebied. Uitbreiding van een "zuiver" Vogelrichtlijngebied is geen onderdeel van deze procedure. Zie ook Nota van Antwoord paragraaf 2.2.5.

Gebleken is dat in een beperkt aantal gevallen bij de begrenzing van Habitatrichtlijngebieden onvoldoende rekening is gehouden met de verspreiding van relevante habitattypen of leefgebieden van soorten, waardoor aanpassingen (zowel uitbreiding als verkleining) noodzakelijk waren. Dit is meestal het gevolg van verbeterde en toegenomen kennis. Ook uitbreidingen die noodzakelijk zijn voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen van het gebied, vallen in deze categorie van inhoudelijke aanpassingen.

Meebegrenzen van nieuwe natuur
Met nieuwe natuur worden delen van de Ecologische Hoofdstructuur bedoeld die een natuurfunctie krijgen en die in landbouwkundig gebruik zijn of waren. Een groot deel van deze nieuwe natuur is inmiddels al verworven en als natuurgebied ingericht. Nieuwe natuur is meebegrensd indien (in geval van een Habitatrichtlijngebied) één van de volgende situaties van toepassing is:

1. wanneer het natuurdoel van de nieuwe natuur overeenkomt met dat van het aangrenzende aangemelde Natura 2000-gebied (de natuurwaarden zijn al aanwezig of zullen conform vastgestelde plannen worden ontwikkeld). Het betreffende natuurdoel dient uiteraard invulling te geven aan de instandhoudingsdoelstellingen van het gebied.
2. wanneer de nieuwe natuur aantoonbaar noodzakelijk is om de instandhoudingsdoelstellingen te kunnen realiseren.

Voor nieuwe natuur die nodig is voor de realisatie van Natura 2000 blijft het principe van vrijwilligheid gelden bij verwerving van de gronden en bij omzetting van cultuurgrond naar natuur (zie verder paragraaf 2.2.2 van de Nota van Antwoord). De nieuwe natuur die is toegevoegd na de aanmelding in 2003 is naar aanleiding van ingediende zienswijzen op de ontwerp-aanwijzingsbesluiten nogmaals kritisch getoetst aan de hiervoor genoemde criteria. Het resultaat staat beschreven in paragraaf 3.3 van de Nota van toelichting.
Het beleid om nieuwe natuur van ná 1 mei 1988 niet als verzuringsgevoelig aan te merken, is nooit van toepassing geweest op de oude Natuurbeschermingswet. Ook voor de inwerkingtreding van de Natuurbeschermingswet 1998 was het voor de beoordeling alleen van belang of een bepaalde activiteit schade aan een aangewezen beschermd natuurmonument toebracht. De vraag of een deel van een bepaald beschermd natuurmonument als zogenoemde nieuwe natuur moest worden aangemerkt, heeft in deze besluitvorming geen rol gespeeld. Als een bepaald gebied als beschermd natuurmonument was aangewezen, genoot zo'n natuurmonument de volledige bescherming van de Natuurbeschermingswet.

Exclavering van (jacht)havens
In paragraaf 2.2.8 van de Nota van Antwoord staat dat in de Nota's van toelichting, behorende bij de besluiten voor de aanwijzing van Vogelrichtlijngebieden in 2000, havens op de volgende wijze tekstueel zijn uitgezonderd: "*(Jacht)havens maken geen deel uit van de speciale beschermingszone. Bij (jacht)havens, die geheel binnen een speciale beschermingszone liggen, valt aan de waterzijde een zone van 100 meter, gemeten vanaf de havenmond c.q. de aanlegsteigers, ook buiten de begrenzing. Grenst een (jacht)haven aan de buitenzijde direct aan de speciale beschermingszone, dan is de zone van 100 meter ook buiten de begrenzing van de speciale beschermingszone gehouden. Daar waar de kaart en de Nota van toelichting, bijvoorbeeld om kaarttechnische redenen, niet overeenstemmen, is de hierboven opgenomen tekst doorslaggevend.*"
De reden hiervoor was dat dergelijke havens geen wezenlijk deel uitmaken van het leefgebied van de betreffende soorten. De formule gaf echter aanleiding tot misverstanden. Zo vatte een gemeente de bovenaangehaalde exclavering op als vrijbrief voor de aanleg van een jachthaven. Ook zijn sommige havens in 2000 op kaart ruimer geëxclaveerd dan de exclaveringsformule voorschrijft. Er bestond bovendien grote onduidelijkheid over de invulling van het begrip (jacht)haven. Daarom is er besloten om de algemene exclaveringsformule voor havens te laten vervallen en alle havens die voor exclavering in aanmerking komen, al op de gebiedskaart uit te zonderen. Het exclaveren van havens op kaart geeft bovendien uitsluitsel over wat precies onder het begrip "(jacht)havens" moet worden verstaan, namelijk uitsluitend aanlegplaatsen met havenfaciliteiten. Op zichzelf staande aanlegvoorzieningen zoals aanlegsteigers worden daartoe niet gerekend.

Bufferzones en exclavering van recreatieondernemingen en agrarische bedrijven
Een bufferzone van 300 tot 500 meter rond recreatieondernemingen en agrarische bedrijven, waar door vele ondernemers om is verzocht, behoort niet tot de mogelijkheden. De reden hiervoor is dat menselijk gebruik of de door de mens toegekende bestemming niet bepalend is voor de vraag of een gebied of terrein als Natura 2000-gebied aangewezen dient te worden. Ecologische redenen zijn daarbij bepalend. Een Natura 2000-gebied is in zijn geheel van belang.
Ook in de uitspraak van de Raad van State over de aanwijzing van één van de eerste Natura 2000-gebieden is de vraag over een bufferzone aan de orde gekomen. De Raad van State was toen van oordeel dat "het aanhouden van een minimale afstand tot bedrijfsbebouwing niet mogelijk is, omdat niet in algemene zin ten behoeve van de in het gebied gelegen agrarische bedrijfsbebouwing kan worden vastgesteld in hoeverre de binnen die afstand gelegen gronden naar ecologische maatstaven al dan niet tot het aan te wijzen gebied moeten worden gerekend"[48].
Bij Vogelrichtlijngebieden wordt het hele gebied door de vogels gebruikt voor broeden, foerageren en/of rusten, hoewel niet elk deel even intensief wordt benut. Voor Habitatrichtlijngebieden geldt een vergelijkbare aanpak hoewel habitattypen meestal geen grote, aaneengesloten oppervlakten beslaan. Daar staat tegenover dat de instandhouding van habitattypen meestal een ruimere begrenzing vereist omdat ook rekening moet worden gehouden met een mogelijke verschuiving van de habitatwaarden door het gebied (successie). Daarentegen maken bestaande bebouwing, erven, tuinen, steigers, verhardingen en hoofdspoorwegen geen deel uit van een Natura 2000-gebied. Zij zijn door hun fysieke aard meestal ongeschikt. Eventuele uitzonderingen op deze algemene regel zijn opgenomen in paragraaf 3.3 van de Nota van toelichting van het besluit. Ook mijnbouwinrichtingen en -installaties vallen onder de definitie van een bouwwerk en daarmee onder de exclaveringsformule (zie paragraaf 3.4 van de Nota van toelichting). Dat geldt niet voor ondergronds of onderwater voorkomende structuren zoals gas- en waterleidingen. De aanwezigheid hiervan betekent niet per definitie dat deze gebieden ongeschikt zijn voor planten of dieren en ze zijn daarom niet geëxclaveerd.
Zie ook paragraaf 2.2.6 van de Nota van Antwoord.

Verticale begrenzing
In paragraaf 2.2.9 van de Nota van Antwoord wordt vermeld dat er geen verticale grens in de Natura 2000-gebieden is opgenomen. Wel moet gewaarborgd zijn dat vliegbewegingen in de omgeving van Natura 2000-gebieden niet tot aantasting van natuurlijke kenmerken leiden. Dat geldt voor de gehele burgerluchtvaart (inclusief parasailen, parachutespringen en luchtballonvaren), het militaire luchtverkeer en alle andere activiteiten die in samenhang met deze vliegbewegingen in het luchtruim of op de grond plaatsvinden, zoals schietoefeningen en parachutespringen. De effectbeoordeling van dit soort activiteiten kan daarom het best per gebied plaatsvinden, toegesneden op de omstandigheden ter plekke. Het is dus niet zinvol om hiervoor generieke normen in de besluiten op te nemen. Indien aan de orde, wordt het bestaand gebruik door luchtverkeer beoordeeld bij het opstellen van het beheerplan. Voorwaarde blijft ook hier dat het bestaande gebruik de instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar mag brengen.

3.2 SPECIFIEKE REACTIES OVER DE BEGRENZING

Meerdere insprekers vragen of er ook voordelen zijn aan de begrenzing; nu of eventueel in de toekomst.

De zienswijzen hebben op dit punt niet geleid tot aanpassing van het besluit. De grens van het Natura 2000-gebied biedt duidelijkheid tot waar de instandhouding van de habitattypen, en de leefgebieden van habitatsoorten en vogels op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 aan de orde is.

Een inspreker vraagt om de begrenzing rond de gebouwen te actualiseren, omdat deze volgens de inspreker op een verouderd bestemmingsplan is gebaseerd.

De zienswijze heeft op dit punt geleid tot aanpassing van het besluit. Bebouwing, erven en tuinen die reeds tekstueel waren geëxclaveerd, worden ook op de kaarten zoveel mogelijk uitgezonderd.

[48] Afdeling bestuursrechtspraak Raad van State, 5 november 2008, nr. 200802546/1.

Meerdere insprekers merken op dat 'enkele plasdrasse percelen' en rietlanden ten noordwesten van het Natura 2000-deelgebied Kalverpolder niet meer binnen de begrenzing zijn opgenomen. Enkele insprekers kunnen nergens een motivering voor deze verandering vinden. Andere insprekers zijn van mening dat deze wijziging aan de noordwestkant ongedaan gemaakt dient te worden, omdat de slobeend (A056) en grutto (A156) voor dit Natura 2000-gebied kwalificerend zijn. Bovendien blijkt uit onderzoek dat de genoemde locatie het soortenrijkste gebied voor eenden in de hele provincie te zijn, aldus de insprekers. Andere insprekers zijn van mening dat de begrenzing van het deelgebied langs de Zaan dient te lopen. Een inspreker is van mening dat de begrenzing van de Kalverpolder momenteel niet natuurlijk is en dat de Zaanoever open dient te blijven, zodat het verband behouden blijft met het ten westen van de spoorlijn liggende natuurgebied. Enkele insprekers zijn van mening dat de bouwplannen op de genoemde percelen en rietlanden onwenselijk zijn en het karakter van de polder aantasten. Volgens een inspreker bezit de Kalverpolder een bijzonder ontginningspatroon, namelijk in de richting van de Engewormer en de Zaan, dat behouden dient te blijven of zelfs versterkt dient te worden.

De zienswijzen hebben niet geleid tot aanpassing van het besluit.
De begrenzing aan de noordwestkant van de Kalverpolder is niet gewijzigd ten opzichte van de aanmelding in 2003. Het gebied tussen de Zaan en het Natura 2000 gebied Kalverpolder is niet toegevoegd als Habitatrichtlijngebied omdat het niet van belang is voor de brakke variant van het habitattype ruigten en zomen (H6410), en de noordse woelmuis (H1340) er niet is aangetoond. Het kan gezien het voorgaande en het feit dat het Natura 2000-gebied Kalverpolder geen Vogelrichtlijngebied is, niet worden toegevoegd als Vogelrichtlijngebied. De algemene beleidslijn voor vogels is dat uitbreiding van een reeds aangewezen Vogelrichtlijngebied slechts aan de orde kan zijn in het kader van gelijktrekking met een overlappend Habitatrichtlijngebied. De mogelijkheid van bebouwing kan geen reden zijn om het gebied toe te voegen. De begrenzing kan alleen op basis van technische en ecologisch inhoudelijke gronden worden gewijzigd

Een inspreker geeft aan dat diens perceel, dat onlangs door de inspreker omgezet is van agrarisch land naar natuurgebied in het kader van nieuwe natuur, begrensd wordt door het Natura 2000-gebied waardoor de natuurdoelen van de inspreker in gevaar komen. De inspreker verzoekt de begrenzing te wijzigen zodat de inspreker verder kan met de ontwikkeling van diens perceel.

De zienswijze heeft op dit punt niet geleid tot aanpassing van het besluit. Het betreffende perceel is eerder definitief aangewezen als Vogelrichtlijngebied. De begrenzing daarvan staat rechtens vast. Daarnaast is land met de status van nieuwe natuur eerder toegevoegd bij de aanmelding van het Habitatrichtlijngebied bij de Europese Commissie in 2003. Alleen de bebouwing, erven en tuinen, die reeds tekstueel waren geëxclaveerd, zijn nu ook op de kaart zoveel mogelijk uitgezonderd.

Een inspreker valt op dat het gebied nabij Jisp tussen de Noordergans- en Zuiderganssloot en het gebied ten zuiden van de Dorpsstraat in Wormer tot aan het Weiver buiten de bescherming van het Natura 2000-gebied vallen. Naar de mening van de inspreker is de waarde van deze gebieden net zo belangrijk als de rest van het Wormer- en Jisperveld. De inspreker vermoedt dat door het uitsluiten van de voornoemde gebieden het makkelijker wordt deze te zijner tijd te bebouwen of in ieder geval te benutten voor andere doeleinden dan natuurbescherming.

De zienswijze heeft op dit punt niet geleid tot aanpassing van het besluit. In de genoemde deelgebieden zijn geen Habitatrichtlijnwaarden aangetoond en de grens van het Vogelrichtlijngebied ligt sinds 2000 en 2005 rechtens vast.

Een inspreker stelt dat het aangewezen gebied ook een gedeelte van het perceel betreft. De begrenzing is dan conform een eerdere afspraak met de overheid middels een SN-overeenkomst niet juist, aldus de inspreker.

De zienswijze heeft op dit punt geleid tot aanpassing van het besluit. Bebouwing, erven en tuinen die reeds tekstueel waren geëxclaveerd, worden ook op de kaarten zoveel mogelijk uitgezonderd.

Een inspreker verzoekt een perceel buiten de begrenzing te laten, omdat het volgens de inspreker om een huiskavel gaat.

De zienswijze heeft op dit punt geleid tot aanpassing van het besluit. Bebouwing, erven en tuinen die reeds tekstueel waren geëxclaveerd, worden ook op de kaarten zoveel mogelijk uitgezonderd.

Een inspreker geeft aan dat de begrenzing van het Vogelrichtlijngebied op de kaart behorende tot het ontwerp-aanwijzingsbesluit dwars door bestaande gebouwen heenloopt. De inspreker hoopt dat per abuis een foutieve kaart gebruikt is en dat dit hersteld zal worden.

De zienswijze heeft op dit punt geleid tot aanpassing van het besluit. Bebouwing, erven en tuinen die reeds tekstueel waren geëxclaveerd, worden ook op de kaarten zoveel mogelijk uitgezonderd.

4 REACTIES OVER DE INSTANDHOUDINGSDOELSTELLINGEN

4.1 ALGEMEEN

In de zienswijzen zijn veel opmerkingen gemaakt over de instandhoudingsdoelstellingen en over de realisatie hiervan.

Er is voorgesteld om de tekst van de algemene instandhoudingsdoelstelling "behoud van de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitattypen en soorten binnen de Europese Unie" te vervangen door de letterlijke tekst van de Habitatrichtlijn: "behoud van de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan het waarborgen van de biologische diversiteit door het instandhouden van habitattypen en soorten binnen de Europese Unie".
Verder is voorgesteld om de tekst van de algemene instandhoudingsdoelstelling "behoud en waar nodig herstel van de natuurlijke kenmerken en van de samenhang van de ecologische structuur en functie van het gehele gebied voor alle habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd" te schrappen omdat met de formulering in het ontwerpbesluit onvoldoende rekening is gehouden met de wijze waarop in jurisprudentie rekening is gehouden met de termen "natuurlijke kenmerken" en "instandhoudingsdoelstellingen". Tevens wordt gesteld dat de algemene doelstellingen zouden moeten verwijzen naar het belang van "de ruimtelijke samenhang met overige Ecologische Hoofdstructuur ten behoeve van de duurzame instandhouding van de in Nederland voorkomende natuurlijke habitats en soorten."

Er zijn vragen gesteld over de gestelde nationale doelen, de monitoring in Natura 2000-gebieden, de afstemming en de verantwoordelijkheden. In een aantal zienswijzen wordt de vraag gesteld of de besluiten in samenhang met elkaar en met de gebieden daarbuiten wel een voldoende bijdrage leveren om de soorten en habitattypen in een landelijk gunstige staat van instandhouding te brengen of te houden. De vrees wordt uitgesproken dat dit niet het geval is. Daarnaast wordt er verzocht om voor die soorten en habitattypen, waarvoor sprake is van een ongunstige staat van instandhouding, zowel landelijk als op gebiedsniveau een herstelopgave te formuleren tenzij er ecologische redenen zijn om hiervan af te zien. Het achterwege laten van adequate herstelopgaven wordt door insprekers als onacceptabel gezien en in strijd met de wettelijke verplichtingen.
In een zienswijze is gevraagd om alsnog, voor de soorten en habitattypen die zich in een zeer ongunstige staat van instandhouding bevinden, minimaal complementaire doelen op te nemen in de gebieden waar herstelmogelijkheden zijn of migratie kan plaatsvinden.

Er is gevraagd om de doelen op gebiedsniveau te herzien voor een aantal broedvogels waarvan de landelijke doelstelling voor het aantal sleutelpopulaties, met de huidige instandhoudingsdoelstellingen, niet zal worden gerealiseerd. Er is aanbevolen om de instandhoudingsdoelstellingen voor een aantal vogelsoorten in te vullen op basis van de in het Beschermingsplan moerasvogels 2000-2004 (2000)[49] vermelde aantallen voor levensvatbare populaties moerasvogels. In het geval van soorten waarvoor actuele gedocumenteerde beschermingsplannen beschikbaar zijn dienen de instandhoudingsdoelstellingen waar mogelijk daarmee gelijk geschakeld te worden. Voor een aantal broedvogels is ook gevraagd om aanvullende doelen op te nemen. Het besluit zou moeten aangeven wat de gevolgen zijn wanneer een soort uit een gebied dreigt te verdwijnen. Daarnaast zou er een gegronde reden aanwezig moeten zijn wanneer er niet gestreefd wordt naar een gunstige staat van instandhouding.
Tevens zijn er vragen over weidevogels en waarom ze geen bescherming krijgen in de Natura 2000-gebieden.

Anderzijds wordt in zienswijzen aangeduid dat veel doelen te hoog gegrepen zijn en dat deze alleen met grote (financiële) inspanningen bereikt kunnen worden. Er wordt over de instandhoudingsdoelstellingen opgemerkt dat ze de status zouden moeten krijgen van een inspanningsverplichting en niet van een resultaatsverplichting. Enkele insprekers menen dat bij het vaststellen van de doelstellingen veel geleund

[49] Boer, T. den (2000): Beschermingsplan moerasvogels 2000-2004. Rapport Directie Natuurbeheer nr. 47. Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Wageningen.

wordt op informatie over het voorkomen van flora en fauna in vroegere jaren, die niet gebaseerd is op voldoende wetenschappelijke gegevens. Het is onduidelijk of deze waarden daadwerkelijk aanwezig zijn. Om die reden zouden de aanwezige habitattypen op een kaart aangeduid moeten worden.
Weer anderen menen dat de uitgangssituatie helder moet worden omschreven in het aanwijzingsbesluit. Tegelijkertijd zal er een termijn gegeven moeten worden waarbinnen de doelstellingen gerealiseerd moeten worden.

In de besluiten wordt er volgens insprekers niet ingegaan op de mogelijke gevolgen van klimaatverandering, terwijl deze veranderingen bepalend kunnen zijn voor de haalbaarheid van de natuurdoelen.
Er wordt bovendien gevraagd om de kernopgaven in de aanwijzingen op te nemen, dan wel het Natura 2000 doelendocument (2006) deel uit te laten maken van de aanwijzingsbesluiten. Uit het besluit zou duidelijk moeten blijken voor welke functie(s) en voor welke soort(en) het gebied wordt aangewezen, zodat duidelijk is of de soorten in al hun levensbehoeften worden beschermd. Daar waar niet alle levensbehoeften in een Natura 2000-gebied zijn beschermd dient te worden aangegeven waar de ontbrekende functies zijn gelegen en wat de beschermingsstatus is.

Er wordt gevraagd om rekening te houden met vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied en met regionale en lokale bijzonderheden. In dat verband wordt dan ook met nadruk gewezen op het belang van het gebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder voor de recreatie.

Dat het concretiseren van maatregelen wordt doorgeschoven naar het beheerplan geeft voor veel insprekers onduidelijkheid; hierdoor kan het overleg over het beheerplan onder grote spanning komen te staan. Zij bepleiten duidelijke kaders voor het beheerplan, zodat er constructief aan de uitwerking kan worden gewerkt. Daarnaast wordt opgemerkt dat bij het vaststellen van de instandhoudingsdoelstellingen alleen wordt uitgegaan van bestaande budgetten. Welke consequenties de instandhoudingsdoelstellingen hebben in financiële zin wordt pas duidelijk bij het tot stand komen van de beheerplannen.

Met betrekking tot de hierboven genoemde zienswijzen worden de volgende opmerkingen gemaakt:

Algemene instandhoudingsdoelstellingen
De algemene instandhoudingsdoelstellingen beogen de algemene hoofddoelstelling van de Vogel- en Habitatrichtlijn in de individuele aanwijzingsbesluiten te verankeren. Daarmee wordt de bijdrage van de Nederlandse Natura 2000-gebieden aan het behoud van de biodiversiteit in Europa vastgelegd. Per gebied zijn de specifieke doelstellingen voor de relevante habitattypen en soorten nader omschreven. Op basis van deze instandhoudingsdoelstellingen en de algemene doelstellingen wordt naar een landelijk gunstige staat van instandhouding van de voor Nederland relevante habitattypen en soorten gestreefd. Dit houdt in dat het natuurlijke verspreidingsgebied van de habitat of van de soort stabiel moet zijn of moet toenemen; dit moet in de toekomst ook zo blijven. Een duurzaam behoud van een habitattype kan alleen maar gerealiseerd worden wanneer de planten- en diersoorten die typisch zijn voor de habitat behouden kunnen worden. Dit geldt ook voor de bescherming van een bepaalde plantensoort of diersoort. De betreffende soort kan alleen effectief beschermd worden wanneer de beschermingsmaatregelen zich, naast op de soort zelf, ook richten op het leefgebied van de soort. Zodoende strekt in een Natura 2000-gebied de instandhoudingsdoelstelling van een soort zich mede uit tot het leefgebied van de betreffende soort.
De formulering van de algemene instandhoudingsdoelstellingen is aangepast in hoofdstuk 5 van de Nota van toelichting van dit besluit. In de aangepaste formulering van het tweede algemene doel is niet de letterlijke tekst van de Habitatrichtlijn (artikel 2) gevolgd, omdat het in de Richtlijn een algemene doelstelling van de Richtlijn betreft en in dit geval om de gebiedsspecifieke invulling daarvan gaat. Meer in het bijzonder: een Europese Richtlijn kan een bijdrage leveren aan het waarborgen van de biologische diversiteit, maar een gebied kan alleen bijdragen aan het behoud van de biologische diversiteit. Verder is de term “natuurlijke kenmerken” in de algemene doelen gehandhaafd, omdat dit een begrip is dat in de Richtlijn ook gebruikt wordt in verband met de bescherming van de gebieden (artikel 6).

Verder geldt ook dat invloeden van buitenaf op het Natura 2000-gebied van grote invloed kunnen zijn op de staat van instandhouding van een habitattype of soort: de externe werking. De instandhoudingsdoelstelling richt zich op het gehele biotische en abiotische complex van factoren, die het habitattype of de soort haar

specifieke aanzien geven en die noodzakelijk zijn voor het behoud van de biologische diversiteit van het gebied.
Met name bij vogels is een belangrijk deel van het leefgebied buiten het Natura 2000-gebied gehouden. Bij een aantal vogelsoorten gaat het daarbij vooral om de foerageergebieden. Deze bevinden zich in grote aaneengesloten agrarische gebieden of zijn buiten het Natura 2000-gebied gehouden omdat niet gegarandeerd kon worden dat deze gebieden, zoals braakliggende bouwterreinen, hun huidige functie ook in de toekomst behouden. Deze gebieden spelen, vanwege het vervullen van een bepaalde (foerageer)functie voor de soort, een belangrijke rol bij het realiseren van een gunstige staat van instandhouding, zodat ook het verstoren van zo'n gebiedsfunctie van grote invloed kan zijn op de staat van instandhouding van de soort.

Contour "haalbaar en betaalbaar"
In de paragrafen 3.4 en 4.1.7 van de Nota van Antwoord staat aangegeven dat zowel de selectie als de begrenzing uitsluitend gebaseerd is op ecologische criteria. Dit betekent echter niet dat andere dan ecologische belangen geen rol hebben gespeeld bij het vaststellen van de instandhoudingsdoelstellingen. Hierbij heeft het uitgangspunt "haalbaar en betaalbaar", zowel landelijk als per gebied, nadrukkelijk een rol gespeeld. Er is daarbij rekening gehouden met de economische en sociale belangen van de directe omgeving. Dit betekent in de praktijk dat voor een bepaald habitattype of soort de relatief grootste ecologische bijdrage komt van het gebied waar de ecologische vereisten reeds op orde zijn of waar ze op relatief eenvoudige wijze op orde te brengen zijn, om zodoende bij het opstellen van beheerplannen een evenwichtige balans tussen economie en ecologie na te kunnen streven.
In paragraaf 3.4 van de Nota van Antwoord staat dat Nederland zich inspant om zoveel mogelijk habitattypen en soorten in een gunstige staat van instandhouding te houden of te brengen. Er kan echter geen onevenredige financiële inspanning verwacht worden om alle habitattypen en soorten te herstellen. Met oog hierop is voor een aantal soorten en habitattypen in het Natura 2000 doelendocument (2006, hoofdstuk 6) gekozen voor een lager niveau dan gunstige staat van instandhouding. In die gevallen wordt verbetering van de ecologische vereisten voorlopig niet realistisch geacht of staat de inspanning in geen verhouding tot de extra bijdrage die een gebied kan leveren aan de realisering van de Natura 2000-doelen op landelijk niveau. Anderzijds is het logisch dat een hogere inzet wordt nagestreefd voor habitattypen en soorten waar Nederland relatief belangrijk voor is en/of voor habitattypen en soorten die sterk onder druk staan.
Dit geldt bijvoorbeeld voor het habitattype vochtige heiden, *laagveengebied* (H4010B) en een vogelsoort als de kemphaan (A151). Voor dit habitattype en deze vogelsoort zijn de ecologische omstandigheden nog niet op orde.

Contour "strategisch lokaliseren"
Bij het vaststellen van de instandhoudingsdoelstellingen is ook geanticipeerd op bestaande plannen en projecten ter realisering van de Ecologische Hoofdstructuur en bestaand beleid met betrekking tot bijvoorbeeld mest en waterhuishouding. Dit is het gehanteerde principe van "strategisch lokaliseren": behoud of herstel nastreven daar waar de grootste potentie ligt en waar dit gemakkelijk kan zonder dat afbreuk wordt gedaan aan de ecologische uitgangspunten en ambities. Om daaraan invulling te geven zijn diverse consultatierondes met deskundigen en terreinbeheerders gehouden en zijn analyses uitgevoerd, waaronder de knelpunten- en kansenanalyse van KIWA Water Research/EGG-consult[50].
In de toekomst zullen inspanningen voor het waterbeheer meer gericht moeten worden op het natuurbelang. Waar nodig is de begrenzing van gebieden aangepast om een op termijn duurzamere situatie te verkrijgen. Voor een aantal habitattypen en soorten zijn gezien de urgentie ten aanzien van één of meerdere kernopgaven ("sense of urgency")[51], op de korte én lange termijn, aanvullende water- of beheermaatregelen nodig.

[50] KIWA & EGG (2007): Knelpunten- en kansenanalyse Natura 2000 gebieden. Versie 2007. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.
[51] Een "sense of urgency" is toegekend aan een gebied als binnen tien jaar (na 2005) mogelijk een onherstelbare situatie ontstaat. Zie verder bijlage 2 begrippen en definities uit de Nota van Antwoord (2007).

Trends, dynamiek en autonome ontwikkelingen
In het aanwijzingsbesluit staat het resultaat van de bovenstaande contouren uitgewerkt in de vorm van de instandhoudingsdoelstellingen. Op grond daarvan worden in het beheerplan de benodigde maatregelen uitgewerkt om de genoemde habitattypen en soorten in de gewenste staat van instandhouding te brengen of te behouden, zodat het gebied voldoende bijdrage kan leveren aan het realiseren van de gunstige staat van instandhouding op landelijk niveau. Eén van de uitgangspunten in de Natura 2000 contourennotitie (2005)[52] is dat doelstellingen in de tijd robuust geformuleerd moeten worden. Dit is gedaan om zo te kunnen anticiperen op bijvoorbeeld de natuurlijke dynamiek of mogelijke klimaatveranderingen. Als de instandhoudingsdoelstellingen niet gehaald lijken te worden, bijvoorbeeld omdat een populatie vogels of een bepaald habitattype ondanks de bescherming toch kleiner wordt, moet Nederland maatregelen nemen om deze ontwikkeling te keren. Artikel 6, tweede lid, van de Habitatrichtlijn, verplicht de lidstaat namelijk om verslechtering van habitattypen en leefgebieden van (vogel)soorten te voorkomen. Soms zullen de genomen maatregelen niet werken, bijvoorbeeld bij klimaatverandering, een te grote externe beïnvloeding of als trekkende soorten in het buitenland negatief worden beïnvloed. Er zijn dan geen sancties. Gezien een aantal onzekerheden over te verwachten ontwikkelingen, die voortkomen uit natuurlijke dynamiek en klimaatveranderingen, is voor het jaar 2015 voorzien in een evaluatie van het Natura 2000 doelendocument (2006). Indien noodzakelijk worden dan ook de betreffende aanwijzingsbesluiten aangepast (zie Nota van Antwoord, paragraaf 3.19).
In bijlage B.4 van de Nota van toelichting van dit besluit wordt nader op de specifieke keuzes ingegaan.

Herijking instandhoudingsdoelstellingen
De lidstaten van de Europese Unie hebben de afspraak gemaakt om alle maatregelen te nemen die nodig zijn om een gunstige staat van instandhouding van de aangewezen soorten en habitattypen waarvoor gebieden zijn aangewezen te realiseren. Pas wanneer daadwerkelijk is gebleken dat de doelen om wat voor reden dan ook niet haalbaar zijn, bestaat er – zoals onder andere in paragraaf 1.4.1 van de Nota van Antwoord staat vermeld – een aantal momenten waarop de doelen bijgesteld kunnen worden. De drie momenten waarop de instandhoudingsdoelstellingen kunnen worden geëvalueerd en zo nodig kunnen worden bijgesteld (zie ook Nota van Antwoord, paragrafen 3.4 en 3.14):
- bij de definitieve aanwijzing;
- bij het opstellen van het beheerplan;
- bij de geplande evaluatie in 2015.

Ecologische samenhang en belangenafweging
De afweging tussen economie en ecologie moet zodanig plaatsvinden dat de gunstige staat van instandhouding van de habitattypen en soorten waar het gebied voor is aangewezen niet in gevaar komt. De situatie kan zich voordoen dat in een bepaald gebied een aantal habitattypen of soorten voorkomt, waarvoor geen instandhoudingsdoelstellingen zijn vastgesteld. Er is dan de inschatting gemaakt dat het betreffende habitattype of de betreffende soort weliswaar marginaal in het gebied aanwezig is, maar dat het gebied op termijn geen bijdrage kan leveren aan de instandhouding van het habitattype of de soort. Ook bij de formulering van een doel voor vogels is bepalend of het gebied een relevante bijdrage aan het realiseren van het landelijke doel levert of kan gaan leveren (zie ook paragraaf 3.11 van de Nota van Antwoord).
Voor elk specifiek gebied komt het erop neer dat de instandhoudingsdoelstelling van een bepaald habitattype of bepaalde soort alleen in samenhang kan worden gezien met de instandhoudingsdoelstelling op landelijk niveau en in andere Natura 2000-gebieden. Dat betekent dat er weliswaar landelijk per soort of per habitattype naar een gunstige staat van instandhouding moet worden gestreefd, maar dat deze situatie niet in elk gebied afzonderlijk hoeft te worden nagestreefd. Binnen dit kader kan ook rekening worden gehouden met vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied en met regionale en lokale bijzonderheden.

Recreatie en toerisme
Beseft wordt dat Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder een belangrijk onderdeel uitmaakt van het Noord-Hollandse toeristische product. Het open poldergebied is de belangrijkste trekpleister voor toeristen. Het

[52] Ministerie van LNV (2005): Natura 2000 contourennotitie. Kaders voor Natura 2000-doelen, besluiten en beheersplannen. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.

toeristische bedrijfsleven vindt dat de aard van het gebied zo moet blijven. In die zin is het belang van een adequaat natuurbeheer ook in het belang van een gezonde toeristische sector. In onder meer paragrafen 4.1.3 en 4.1.4 van de Nota van Antwoord is ingegaan op de ontwikkelingsmogelijkheden van bedrijven en de concurrentiepositie: afhankelijk van de bedrijfstak biedt de aanwezigheid van een Natura 2000-gebied dikwijls nieuwe mogelijkheden.
Dit specifieke gebied is een natuurgebied waar, ondanks de toeristische druk, natuurwaarden zich hebben kunnen handhaven of kunnen ontwikkelen. Niettemin is het door de ongunstige staat van instandhouding van een habitattype als vochtige heiden (H4010B) of een vogelsoort als de kemphaan (A151) noodzakelijk om een herstelopgave te formuleren. Wanneer er een herstelverplichting is, dient bij de te nemen maatregelen rekening te worden gehouden met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied. Bij het formuleren van de instandhoudingsdoelstellingen is dat gedaan. Het afwegen van ecologie en economie gebeurt ook in het stelsel van vergunningverlening. Zie verder paragraaf 3.5 van de Nota van Antwoord.

Weidevogels
Een aantal insprekers signaleert dat er in de Vogelrichtlijngebieden geen ruimte is voor in ons land broedende weidevogels, in die zin dat er geen doelstellingen voor weidevogels geformuleerd zijn. Onder weidevogels worden vogelsoorten verstaan die in uitgestrekte graslanden broeden. Het is overigens geen uitsluitende classificatie.
Voor broedvogels worden alleen gebieden aangewezen indien:
- de betreffende soort voorkomt op bijlage I van de Vogelrichtlijn;
- het een andere (trekkende) watervogel betreft die nestelt in broedkolonies van minstens 1% van de biogeografische populatie (twee soorten: aalscholver en kleine mantelmeeuw);
- de soort kan worden beschouwd als andere geregeld voorkomende trekvogel zoals bedoeld in artikel 4.2 van de Vogelrichtlijn, die voorkomt op de Rode Lijst én waarvoor de beschermde gebieden een wezenlijke bijdrage (minstens 25% van de Nederlandse broedpopulatie) leveren aan de bescherming van de soort (zie ook Nota van Antwoord Vogelrichtlijn deel 1, bijlage 3A).

Weidevogelsoorten staan (met uitzondering van de kemphaan) niet op bijlage I maar worden wel beschouwd als geregeld voorkomende trekvogels zoals bedoeld in artikel 4.2 van de Vogelrichtlijn.
Kunnen weidevogels dan als broedvogels worden opgenomen in de aanwijzingsbesluiten?
Zowel de kemphaan (bijlage I-soort) als de watersnip (soort zoals bedoeld in artikel 4.2 van de Vogelrichtlijn) voldoen aan bovenstaande criteria. De grutto (soort zoals bedoeld in artikel 4.2 van de Vogelrichtlijn) bijvoorbeeld voldoet niet aan bovenstaande criteria, omdat slechts 18% broedt binnen de Natura 2000-gebieden, in plaats van minstens 25% van de Nederlandse broedpopulatie. De bescherming van broedende grutto's in Natura 2000-gebieden levert maar een kleine bijdrage aan de instandhouding van de soort op landelijke schaal. Dat neemt niet weg dat het ministerie van Economische Zaken (EZ) een groot belang hecht aan een rijk agrarisch cultuurlandschap buiten de Natura 2000-gebieden en tevens streeft naar een structurele oplossing voor het weidevogelbeheer. Zo worden de opstellers van de beheerplannen voor Natura 2000 er op gewezen dat in de beheerplannen rekening moet worden gehouden met gebiedsspecifieke natuurwaarden, zoals weidevogels[53].

Complementaire doelen
De analyse van de implementatie van Natura 2000 in Nederland (Kamerstuk 32670 nr. 24) laat zien dat de bescherming van complementaire doelen onder het Natura 2000-regime niet expliciet door de Vogel- en Habitatrichtlijn wordt voorgeschreven. Daarom zullen deze doelen dan ook niet langer in de aanwijzingsbesluiten worden opgenomen.

Onderbouwing besluiten
In diverse ecologische rapporten[54] en databanken zijn de natuurwaarden en vogelgegevens van Nederland beschreven. Het is voor de selectie of ecologische onderbouwing van een Natura 2000-gebied niet noodzakelijk dat de aanwezige natuurwaarden op kaart worden aangegeven. Wel wordt in paragraaf 4.4 van

[53] Uitvoering aangenomen motie Snijder-Hazelhoff, TK 2008-2009, 31 700 XIV, nr. 117.
[54] Zie voor een overzicht van de bronnen onder andere Ministerie van LNV (2007): Nota van Antwoord. Inspraakprocedure aanwijzing Natura 2000-gebieden, bijlage 3. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.

deze Nota van toelichting een globale, niet-uitputtende, omschrijving gegeven van de verspreiding van de habitattypen en soorten in dit gebied.
Het Natura 2000 doelendocument (2006) is één van de dragende beleidsdocumenten die aan de besluitvorming ten grondslag heeft gelegen. Het beleid zoals daar is uiteengezet, is bij de besluitvorming toegepast, maar het Natura 2000 doelendocument (2006) maakt géén onderdeel uit van het besluit.
Met betrekking tot de vraag op welke wijze de gunstige staat van instandhouding voor een bepaald habitattype of een bepaalde soort kan worden bereikt, is er in de Nota van toelichting een uitgebreid overzicht opgenomen waarin alle gebieden staan vermeld waaraan voor het betreffende habitattype of de betreffende soort een doel is toegekend. Op deze wijze is na te gaan hoe de landelijke opgave over het Natura 2000-netwerk is verdeeld. Het is echter een indicatieve vermelding, want het is niet de bedoeling in deze aanwijzing een besluit te nemen over de instandhoudingsdoelstellingen van andere gebieden.

Kernopgaven
In paragraaf 1.3.4 van de Nota van Antwoord staat vermeld dat de kernopgaven een belangrijk hulpmiddel zijn bij de focus en eventuele prioritering binnen de Natura 2000-beheerplannen. Ze beschrijven de belangrijkste behoud- en herstelopgaven per Natura 2000-landschap en zijn in het Natura 2000 doelendocument (2006) toebedeeld aan gebieden. Het toevoegen van de kernopgaven aan de Nota's van toelichting bij de definitieve aanwijzingsbesluiten heeft geen meerwaarde, omdat die informatie is opgenomen in het Natura 2000 doelendocument (2006). De kernopgaven zijn in deze procedure dan ook niet aan inspraak onderhevig.

Ambitieniveau van de instandhoudingsdoelstellingen
Indien een soort of habitattype landelijk in een ongunstige staat van instandhouding verkeert, betekent dit niet automatisch dat in alle gebieden waar de betreffende waarde voorkomt hiervoor een hersteldoelstelling moet worden geformuleerd. In de Natura 2000 contourennotitie (2005) en het Natura 2000 doelendocument (2006) staan de hoofdlijnen voor het formuleren van de Natura 2000 doelen uitgewerkt. Daarmee is het Europese kader toegespitst op de Nederlandse situatie. Per gebied zijn er gebiedsdoelen opgesteld. Deze richten zich op de kwaliteit en oppervlakte van het habitattype of van het leefgebied van een soort. Voor soorten wordt daarnaast een doel gesteld voor de gewenste populatie. Voor sommige soorten en vrijwel alle vogels zijn hierbij richtinggevende aantallen genoemd. Deze dienen als (minimale) draagkracht voor het leefgebied binnen de begrenzing van het gebied. In het geval van herstel is de uitwerking van de landelijke doelen middels het principe van "strategisch lokaliseren" bepaald. Dat wil zeggen dat de herstelopgave is neergelegd in de gebieden waar de meeste potentie is om het habitattype of het leefgebied van de soort te verbeteren. Voor verspreid voorkomende habitattypen en soorten is het niet mogelijk om de landelijke doelstellingen alleen binnen het Natura 2000-netwerk te realiseren. Opgaven buiten het Natura 2000-netwerk worden via ander natuurbeleid gerealiseerd, zoals de Flora- en faunawet en de Ecologische Hoofdstructuur. Voor een aantal habitattypen is in het Natura 2000 doelendocument de expliciete keuze gemaakt om niet te streven naar een gunstige staat van instandhouding (Natura 2000 doelendocument (2006), pagina 138).
Met betrekking tot de vogeldoelen is in het Natura 2000 doelendocument (2006) opgenomen dat voor een gebied "bij een stijgende en stabiele lokale trend" een behoudopgave wordt geformuleerd. Een stijgende trend wordt als aanwijzing opgevat dat het leefgebied voor deze soorten al geschikt is en voldoende draagkracht heeft om bij te dragen aan een populatie hoger dan het gemiddelde in de periode 1999-2003. In dergelijke gevallen wordt volstaan met een behoudopgave omdat geen extra maatregelen ter verbetering van het leefgebied nodig worden geacht. In gevallen waarin de potentie van het gebied dusdanig wordt geacht dat de draagkracht van het gebied nog niet bereikt lijkt te zijn, wordt wel gestreefd naar herstel van de populatie. Naar verwachting zal herstel van de populatie in dit soort gevallen optreden, zolang het leefgebied behouden blijft.
Voor vogels geldt daarnaast dat bij behoudopgaven de aantallen gebaseerd zijn op het gemiddelde seizoensgemiddelde over de periode 1999-2003 (bij niet-broedvogels geldt de periode 1999/2000-2003/2004)[55]. Bij herstelopgaven zijn de aantallen meestal gebaseerd op de historische potentie van een

[55] SOVON & CBS (2005): Trends van vogelaantallen in het Nederlandse Natura 2000 netwerk. SOVON-informatierapport 2005/09. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.

Natura 2000-gebied, dat is het maximaal aantal vastgestelde vogels (of broedparen) over een interval van enkele jaren gedurende de periode 1980-2003 (SOVON). Dit betekent dat op gebiedsniveau geen streefwaarden uit beschermingsplannen zoals het Beschermingsplan moerasvogels 2000-2004 (2000) zijn gebruikt. Deze plannen hebben wel hun doorwerking gekregen in de landelijke instandhoudingsdoelstellingen en kunnen van belang zijn bij het opstellen van beheerplannen. Vervolgens is in de toelichtingen bij de instandhoudingsdoelstellingen aangegeven of het gebied met het gestelde doel ook kan voldoen aan de minimumeisen voor een sleutelpopulatie.
Ook voor broedvogels geldt dat bij verspreid voorkomende soorten het niveau van een sleutelpopulatie in een specifiek gebied soms niet gehaald kan worden. Vaak is dan op regionale schaal sprake van een min of meer samenhangende populatie met meerdere kernen (meta-populaties), die qua omvang wel het minimale niveau van de sleutelpopulatie overstijgt.
Bij de evaluatie in 2015 worden zowel de ambities van de gebiedsdoelen als de landelijke instandhoudingsdoelstellingen, in geval van broedvogels met inbegrip van het aantal sleutelpopulaties, tegen het licht gehouden en wordt bekeken of bijstelling nodig is.

Foerageerfunctie versus slaapplaatsfunctie
Een gebied kan voor een soort verschillende functies hebben. De meest voor de hand liggende zijn de foerageerfunctie en de slaapplaatsfunctie. Dit zijn de twee functies die in de toelichtingen benoemd worden. Slaapplaatsfuncties worden alleen benoemd bij soorten die groepsgewijs slapen, zoals zwanen, ganzen, smienten en steltlopers. Het niet noemen van een slaapplaatsfunctie bij soorten die overdag foerageren, hoeft dus niet altijd te betekenen dat de soort niet in het gebied slaapt. Bovendien zijn er nog andere functies mogelijk, zoals een functie als ruigebied. Die worden alleen in zeer voor de hand liggende situaties specifiek genoemd. Om geen functies uit te sluiten, is gekozen voor de volgende formuleringen:

1. '*Het gebied heeft voor de soort met name een functie als slaapplaats en als foerageergebied*': Dit geldt voor soorten die groepsgewijs slapen of rusten (overtijen), en waarbij geen gegevens bekend zijn die aangeven dat de slaapplaatsfunctie de foerageerfunctie aantalsmatig overtreft.
2. '*Het gebied heeft voor de soort met name een functie als foerageergebied*': Dit geldt voor soorten die individueel slapen of rusten, of voor soorten die buiten het betreffende Natura 2000 gebied groepsgewijs slapen (bijv. grasland waar overdag ganzen grazen).
3. '*Het gebied heeft voor de soort met name een functie als slaapplaats*': Dit geldt voor soorten die groepsgewijs slapen of rusten (overtijen) in het betreffende gebied, maar die elders foerageren, bijv. hoogveengebieden als slaapplaats voor ganzen.

Doorgaans wordt één draagkrachtsindicatie (aantal) omschreven in het doel. Deze indicatie heeft voor de soort betrekking op de draagkracht voor één of meerdere functie(s) van het gebied: foerageer- of slaapplaatsfunctie, danwel foerageer én slaapplaatsfunctie.
Bij bovengenoemde formuleringen 2 en 3 heeft de draagkrachtsindicatie betrekking op de enkele genoemde functie, slaapplaats, danwel foerageergebied.
In geval van bovengenoemde formulering 1 heeft de draagkrachtsindicatie in principe betrekking op beide genoemde functies, behalve:

a) wanneer de aantallen slechts voor één van beide functies gelden wordt dit expliciet in de toelichting aangegeven, bijvoorbeeld: '*De draagkrachtindicatie heeft betrekking op de slaapplaatsfunctie.*'
b) wanneer voldoende gegevens voor handen zijn, dat voor beide functies apart een aantal in het doel is opgenomen.

Monitoring
Het ministerie van Economische Zaken (EZ) is verantwoordelijk voor de periodieke algemene rapportages aan de Europese Commissie en voor de monitoring van de staat van instandhouding van soorten en habitattypen op landelijk niveau. Het ministerie van EZ zorgt voor een landelijk monitoringssysteem. De gebiedsgerichte monitoring zal plaatsvinden op basis van de monitoringsparagraaf in de beheerplannen waarin ook rollen en verantwoordelijkheden zijn uitgewerkt. Voor zowel de landelijke als de gebiedsgerichte monitoring wordt momenteel - in samenhang - een programma van eisen ontwikkeld in overleg met de

betrokken bevoegde gezagen (ministerie van EZ, ministerie van Infrastructuur en Milieu, ministerie van Defensie en de provincies (Interprovinciaal Overleg)). Zie ook paragraaf 1.5.1 van de Nota van Antwoord.

Nulsituatie of uitgangspunt
In paragraaf 3.18 van de Nota van Antwoord staat vermeld dat bij het vaststellen van de gebiedsdoelen niet is uitgegaan van een bepaald referentiejaar, zoals het moment van aanwijzing als Vogelrichtlijngebied of aanmelding als Habitatrichtlijngebied. Als uitgangspunt geldt echter wel dat er geen verslechtering mag optreden ten opzichte van 2004, het moment waarop door Brussel de communautaire lijst met Habitatrichtlijngebieden is vastgesteld. Bij het vaststellen van de doelen is gekeken naar de staat van instandhouding van de betreffende soort of het habitattype op landelijk niveau. Ook is gekeken naar de (minimaal) benodigde oppervlakte leefgebied en/of habitattype om een gunstige staat van instandhouding op landelijk niveau te realiseren.
Die (landelijke) staat van instandhouding vormde mede de basis voor vaststelling van de instandhoudingsdoelstellingen voor soorten en/of habitattypen per gebied. In de Nota's van toelichting bij de besluiten is aangegeven of voor een soort of habitattype in een concreet gebied een behoud- of herstelopgave geldt. Zo is bijvoorbeeld een behoudopgave geformuleerd als er onevenredige maatregelen nodig zouden zijn om het gebied een grotere bijdrage te laten leveren.

Realisatietermijnen
Zoals in paragraaf 3.16 van de Nota van Antwoord wordt gesteld, zijn termijnen onmisbaar om de realisatie van doelen te plannen. Deze planningen zijn grotendeels afhankelijk van regionale en zelfs lokale omstandigheden. Daardoor zijn de op te stellen beheerplannen de aangewezen plaats voor het bepalen van de realisatietermijnen. Om die reden is ervan afgezien realisatietermijnen in de aanwijzingsbesluiten op te nemen.

Flankerend beleid
In paragraaf 5.8 van de Nota van Antwoord staat als uitgangspunt geformuleerd dat de instandhoudingsdoelstellingen met behulp van bestaande budgetten worden gerealiseerd. De "bestaande budgetten" waaruit realisatie van de Natura 2000-instandhoudingsdoelstellingen gefinancierd moet worden, zijn in het kader van het Bestuursakkoord Natuur en het Natuurpact aan de provincies ter beschikking worden gesteld. Voor beheer is het Subsidiestelsel Natuur- en landschapsbeheer (SNL) leidend, voor inrichting onder meer de provinciale Subsidieregeling Kwaliteitsimpuls Natuur en Landschap (SKNL).
Verder is er in het kader van het LIFE+-programma vanuit de Europese Commissie geld beschikbaar voor overheden en NGO's voor co-financiering van de ontwikkeling, implementatie, monitoring, evaluatie en communicatie van het Europees milieu- en natuurbeleid en van wetgeving op dit gebied, bijvoorbeeld voor projecten die gericht zijn op maatregelen voor behoud en herstel van Natura 2000-waarden.

4.2 SPECIFIEKE REACTIES OVER DE INSTANDHOUDINGSDOELSTELLINGEN

Een inspreker plaatst vraagtekens bij de onderliggende doelstellingen verbonden aan de Vogelrichtlijn voor het beoogde gebied van de inspreker en daarbij stelt de inspreker de validiteit van deze Vogelrichtlijn voor het beoogde gebied ter discussie.

De zienswijze heeft niet geleid tot aanpassing van het besluit. Dit gebied is in 2000 aangewezen als Vogelrichtlijngebied. Deze aanwijzing staat rechtens vast. Zie verder de inleiding van hoofdstuk 5 van de Nota van toelichting.

Enkele insprekers merken op dat het Natura 2000-gebied tot het Natura 2000-landschap "Meren en Moerassen" wordt gerekend en zijn van mening dat dit gebied primair gezien en ingetekend dienen te worden als weidevogelgebied. Een inspreker geeft aan dat als de waterbeheersing in het gebied achterwege wordt gelaten het veld binnen afzienbare tijd een onherstelbaar rietmoeras is. De inspreker is van mening dat er in Noord-Holland genoeg van dit soort ontoegankelijke, onbewerkbare, verwaarloosde oude cultuurlandschappen zijn. Een andere inspreker is van mening dat het Natura 2000-gebied meer potentie heeft dan het landschap "Meren en Moerassen" en vindt deze aanmerking daarom onbegrijpelijk.

De zienswijzen hebben niet geleid tot aanpassing van het besluit. Het gebied is toegekend aan het Natura 2000 landschap "Meren en moerassen" op basis van de aard van de bijdrage aan het Natura 2000-netwerk en de meest relevante processen. De belangrijkste bijdragen van dit landschap aan het Natura 2000-netwerk zijn onder andere de overgangs- en trilvenen en moerasvogels (Natura 2000 doelendocument).

Meerdere insprekers merken op dat het Natura 2000-gebied geen weidevogels als instandhoudingsdoelstelling heeft opgenomen. De insprekers vragen of het zo kan zijn dat in de toekomst allerlei weidevogelmaatregelen niet meer mogen worden aangenomen als ze in strijd zijn met instandhoudingsdoelstellingen. Tevens vragen de insprekers of het zo kan zijn dat er in de toekomst geen subsidies meer gaan gelden die de instandhouding van weidevogels tot doel hebben.

De zienswijzen hebben niet geleid tot aanpassing van het besluit. Van de weidevogels zijn de kemphaan (als broedvogel), grutto en slobeend (beide als niet broedvogel) opgenomen met een doelstelling. Het beheerplan is het kader waarin de overige vragen aan de orde kunnen komen.

Meerdere insprekers vragen of er een maximum van het aantal ganzen en smienten (A050) in het Natura 2000-gebied in het beheerplan vastgelegd kan worden. Enkele insprekers pleiten voor een plafond van het aantal ganzen aangezien deze vogels de landbouw te veel belemmeren. Een inspreker voegt eraan toe dat de ganzen tevens een negatieve invloed hebben op de weidevogels.

Het voorstel om een maximum toe te voegen voor het aantal ganzen en smienten is niet overgenomen omdat dit niet past binnen de doelensystematiek. Voor overwinterende ganzen (waarvoor overigens geen doelen zijn opgenomen) en smienten geldt een behoudopgave, wat betekent dat de leefgebieden en soorten minimaal behouden moeten worden. Uit onderzoek is gebleken dat er weinig reden is tot zorg dat hogere dichtheden overwinterende ganzen, veroorzaakt door een sterkere concentratie van ganzen door het ganzenopvangbeleid, zal leiden tot negatieve effecten op broedende weidevogels.[56]

Een inspreker geeft aan dat zich in het Wormer- en Jisperveld grote ontwikkelingen hebben voorgedaan, die een halt hebben toegeroepen aan de te ver doorgeschoten "vermoerassing" en waarbij nadrukkelijk de keuze is gemaakt voor weidevogels. De inspreker stelt voor de situatie bestaand gebruik en beleid 2008 in acht te nemen.

De zienswijze heeft niet geleid tot aanpassing van het besluit. Dit gebied is in 2000 aangewezen als Vogelrichtlijngebied. Deze aanwijzing staat rechtens vast. Zie ook het antwoord op een voorgaande zienswijze. Bestaand gebruik en overige weidevogels kunnen aan de orde komen in het beheerplan.

Een inspreker merkt op dat de aangewezen soorten voor het Natura 2000-gebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder voornamelijk moerassoorten zijn. Volgens de inspreker spoort het Rijk, en in het verlengde hiervan Europa, de beheerders op deze wijze aan om het bestaande agrarisch cultuurlandschap om te vormen tot een moerastype dat zich slecht verhoudt met het agrarisch beheer. Naar inzien van de inspreker strookt dit niet met eerdere doelen die zijn geformuleerd in de Nota Ruimte en visie Randstad 2040.

De zienswijze heeft niet geleid tot aanpassing van het besluit. Het gebied is in 2000 aangewezen als Vogelrichtlijngebied en dat betekent dat soort en leefgebied in ieder geval behouden moeten worden. Voor typische moerasvogels als roerdomp en rietzanger zijn mede daarom doelstellingen opgenomen voor behoud van de omvang en kwaliteit van de leefgebieden. Daarnaast zijn ook voor enkele weidevogels doelstellingen opgenomen. Zie verder het onderwerp "Doorwerking aanwijzing in andere plannen" in hoofdstuk 5 van bijlage C hierna.

Meerdere insprekers geven aan dat het ontwerp-aanwijzingsbesluit verzuimt om bij het omschrijven van de instandhoudingsdoelstellingen voor de habitattypen vochtige heiden, laagveengebied (H4010B), ruigten en

[56] Kleijn, D, E. van Winden, P.W. Goedhart & W. Teunissen, 2008. Evaluatie Opvangbeleid 2005-2008 overwinterende ganzen en smienten. Deelrapport 10. Hebben overwinterende ganzen invloed op de weidevogelstand? Wageningen, Alterra, Alterra-rapport 1771.

zomen, harig wilgenroosje (H6430B) en overgangs- en trilvenen, veenmosrietlanden (H7140B) rekening te houden met het feit dat de huidige mate van instandhouding in vergelijking met die van aanmelding bij de Europese Commissie sterk tot zeer sterk is afgenomen.

De zienswijzen hebben niet geleid tot aanpassing van het besluit, In geval de kwaliteit van een habitattype is verslechterd ten opzichte van het moment van vaststelling van de communautaire lijst (2004), dient de kwaliteit te worden hersteld tot het oorspronkelijk niveau bij een doelstelling gericht op behoud, of verbeterd bij een doelstelling gericht op verbetering van de kwaliteit. De doelstellingen van de habitattypen zijn passend bij de situatie in het gebied, zie paragraaf 5.3 van de Nota van toelichting.

Meerdere insprekers geven aan dat doordat het habitattype overgangs- en trilvenen (H7140) als één type is opgenomen, dit in de praktijk al geleid heeft tot grote problemen bij de beoordeling van de verzuringsgevoeligheid van het habitattype. Het subtype overgangs- en trilvenen, trilvenen (H7140A) komt volgens de insprekers in Laag Holland echter niet voor. Zij geven aan dat dit vegetatietype zeer verzurings- en bemestingsgevoelig is en grote gevolgen heeft voor bedrijfsuitbreiding in heel Laag Holland. Bovendien zijn de lage bemestingsnormen in strijd met de weidevogeldoelstelling, aldus de insprekers. De insprekers geven bovendien aan dat het habitattype overgangs- en trilvenen, veenmosrietlanden (H7140B) sterk afhankelijk is van een brak milieu, terwijl het gebied in Laag Holland aan het verzoeten is. Het is daarom niet realistisch om het habitattype op te nemen volgens de Habitatrichtlijn en het dient daarom uit het aanwijzingsbesluit geschrapt te worden als instandhoudingsdoelstelling, aldus de insprekers.

De zienswijzen hebben niet tot aanpassing van het besluit geleid. De lijst van habitattypen is vastgelegd in bijlage I van de Habitatrichtlijn. Op Europees niveau zijn de habitattypen nader gedefinieerd in de "Interpretation Manual of European Union Habitats". De gehanteerde definities en afbakeningen van de habitattypen zijn vastgelegd in het Natura 2000 profielendocument (2008), waarbij in een aantal gevallen habitattypen zijn onderverdeeld in subtypen omdat het habitattype een grote ecologische variatie aan ecosystemen omvat.
In het geval van Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder komt inderdaad alleen het subtype *veenmosrietlanden* (subtype B) van het habitattype overgangs- en trilvenen (H7140) voor. Dit subtype is zeer gevoelig voor stikstof[57] en is hierdoor van belang bij de vergunningverlening. Aangezien er geen doelstelling is opgenomen voor het subtype *trilvenen* (subtype A) hoeft hier ook geen rekening mee gehouden te worden.
Van het subtype *veenmosrietlanden* bestaan meerdere varianten. In dit gebied komt de brakke variant van het subtype voor, net als in de andere Noord-Hollandse veenweidegebieden. Deze variant is in Nederland en de rest van Europa zeer zeldzaam. De Noord-Hollandse veenweidegebieden dragen daarom een grote verantwoordelijkheid voor deze brakke variant. Hoewel het Natura 2000-gebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder langzaamaan aan het verzoeten is, komt de brakke variant nog steeds voor. Met gericht beheer is het behouden van deze brakke variant lange tijd mogelijk in het gebied, ook zonder actieve verbrakking. Aangezien het habitattype aanwezig is in het gebied, is het niet mogelijk de doelstelling te laten vervallen, zie Nota van Antwoord paragraaf 3.3 voor een nadere toelichting.
Met betrekking tot de zorgen over de weidevogeldoelstelling, zie de tekst over "weidevogels" in paragraaf 4.1 van deze bijlage.

Een inspreker is van mening dat het ontwerp-aanwijzingsbesluit geen rekening houdt met andere natuurwaarden in het Natura 2000-gebied dan de habitattypen en soorten waarvoor het gebied is aangewezen. De inspreker denkt dat hierdoor het gevaar ontstaat dat bijvoorbeeld het visstandbeheer in het gedrang komt en dat daardoor zeldzame vissoorten als de alver, riviergrondel, driedoornige- en tiendoornige stekelbaars, vetje, aal, bittervoorn (H1134) en kleine modderkruiper (H1149) in de Kalverpolder zullen uitsterven. De inspreker verzoekt een zodanige aanpassing van het aanwijzingsbesluit dat het visstandbeheer als instandhoudingsdoelstelling daarin een plaats krijgt.

[57] Van Dobben en Van Hinsberg (2008): Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en Natura 2000-gebieden. Alterra-rapport 1654.

De zienswijze heeft niet geleid tot aanpassing van het besluit. Zowel voor de bittervoorn als de kleine modderkruiper zijn reeds instandhoudingsdoelstellingen opgenomen. De overige door de inspreker genoemde soorten behoren niet tot de soorten van bijlage II van de Habitatrichtlijn, waarvoor beschermde gebieden zullen moeten worden aangewezen.

Meerdere insprekers geven aan dat het ontwerp-aanwijzingsbesluit verzuimt om bij het omschrijven van de instandhoudingsdoelstelling voor de noordse woelmuis (H1340) rekening te houden met het feit dat de huidige mate van instandhouding in vergelijking met die van aanmelding bij de Europese Commissie sterk tot zeer sterk is afgenomen.

De zienswijzen hebben niet geleid tot aanpassing van het besluit. Populaties kunnen van nature variëren. Ook van recente perioden zijn talrijke vangsten bekend uit het gebied. In het beheerplan worden beschermingsmaatregelen in plaats en tijd uitgewerkt.

Meerdere insprekers geven aan dat het ontwerp-aanwijzingsbesluit verzuimt om bij het omschrijven van de instandhoudingsdoelstellingen voor de Vogelrichtlijnsoort kemphaan (A151) rekening te houden met het feit dat de aantallen van deze soorten zijn afgenomen tot 52% ten opzichte van het moment van aanmelding bij de Europese Commissie.

In het algemeen is er op grond van de Vogel- en Habitatrichtlijn geen verplichting om populaties van soorten in een op grond van de Vogelrichtlijn aangewezen gebied te handhaven in een omvang die overeenkomt met die op het moment waarop uitvoering moest zijn gegeven aan de op grond van die richtlijn geldende verplichtingen. Bij de vaststelling van de instandhoudingsdoelstelling is de historische ontwikkeling van de kemphaan bezien. In het geval van de kemphaan is de doelstelling aangepast naar een lagere draagkrachtinschatting (van 25 naar 20 hennen), omdat de inschatting is gemaakt dat 25 hennen niet haalbaar is. Zie verder bijlage B.4.

Meerdere insprekers geven aan dat de kemphaan (A151) als broedvogel niet of nauwelijks meer in Laag Holland aanwezig is. De insprekers zijn van mening dat het niet realistisch is om te verwachten dat maatregelen gericht op de kemphaan als broedvogel zullen leiden tot terugkeer aangezien de negatieve trend onomkeerbaar lijkt. Bovendien is volgens de insprekers in het Wormer- en Jisperveld onlangs de omslag gemaakt van het beheer van de kemphaan naar de grutto (A156). De insprekers verzoeken de kemphaan als instandhoudingsdoelstelling uit het aanwijzingsbesluit te verwijderen.

De zienswijzen hebben niet geleid tot aanpassing van het besluit. Het gebied is in 2000 als Vogelrichtlijngebied voor de kemphaan aangewezen omdat het gebied behoort tot de vijf belangrijkste gebieden voor de soort in Nederland. Deze aanwijzing staat rechtens vast. Uit de Vogel- en Habitatrichtlijn volgt dat de lidstaat in beginsel is gehouden om alle benodigde maatregelen te treffen om kwalificerende soorten in een gunstige staat van instandhouding te behouden dan wel te herstellen. Er zijn inderdaad geen redenen om aan te nemen dat de achteruitgang binnenkort zal stoppen, omdat de Nederlandse populatie steeds meer afhankelijk is van de instroom van buitenlandse populaties. De soort weet in feite alleen (en met moeite) te overleven in speciale weidevogelreservaten waar het terreinbeheer afwijkt van het gangbare beheer voor weidevogels. Langer uitstel van de eerste maaidatum is bijvoorbeeld bijzonder belangrijk. De keuze voor het nu gangbare beheer voor meer algemene weidevogels wordt niet als onomkeerbaar gezien. Het beheerplan is bedoeld om de doelstelling voor de kemphaan, maar ook van de grutto en desgewenst andere weidevogels, ruimtelijk en gefaseerd uit te werken. Zie verder bijlage B.4 van de Nota van toelichting.

Meerdere insprekers geven aan dat het ontwerp-aanwijzingsbesluit verzuimt om bij het omschrijven van de instandhoudingsdoelstellingen voor de Vogelrichtlijnsoorten smient (A050) en grutto (A156) rekening te houden met het feit dat de aantallen van deze soorten zijn afgenomen tot respectievelijk 41% en 25% ten opzichte van het moment van aanmelding bij de Europese Commissie.

De zienswijzen hebben niet geleid tot wijziging van het besluit. In het algemeen is er op grond van de Vogel- en Habitatrichtlijn geen verplichting om populaties van soorten in een op grond van de Vogelrichtlijn aangewezen gebied te handhaven in een omvang die overeenkomt met die op het moment waarop uitvoering

moest zijn gegeven aan de op grond van die richtlijn geldende verplichtingen. Het landelijk doel voor de smient is behoud van omvang en kwaliteit leefgebied. Voor het bepalen van de aantallen in de doelstelling van de smient is volgens de geldende systematiek het gemiddelde seizoensgemiddelde van de jaren 1999-2003 genomen.
De grutto heeft een doelstelling van uitbreiding omvang en kwaliteit leefgebied. Voor de grutto geldt dat het doel niet binnen het Natura 2000-netwerk kan worden gerealiseerd. Daarom zijn voor de Natura 2000-gebieden behoudsdoelstellingen opgesteld. De afname van de aantallen van de grutto is het gevolg van de afname van de kwaliteit van de broedgebieden.
De verschillen in de aantallen die de insprekers opmerken zijn niet altijd het gevolg van een achteruitgang. De aantallen die genoemd werden in het Vogelrichtlijnbesluit betroffen seizoensmaxima die bepalen of een gebied al dan niet kwalificeert als Vogelrichtlijngebied. De aantallen die thans in het aanwijzingsbesluit genoemd worden zijn bij voorkeur seizoensgemiddelden, die een beter beeld geven van het gebruik van het gebied over de maanden heen. Een gemiddelde waarde valt logischerwijze altijd lager uit dan een maximum.

Meerdere insprekers merken op dat in het ontwerp-aanwijzingsbesluit gesteld wordt dat er geen trendgegevens beschikbaar zijn van de grutto (A156) en dat daarom geen indicatie voor de draagkracht gegeven kan worden. De insprekers geven aan dat er in 2008 door Landschap Noord-Holland onderzoek is gedaan naar de slaapplaatsen van de grutto (en steltlopers) in het Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder. Bovendien zijn er regelmatig steekproefsgewijs tellingen verricht, aldus de insprekers. Uit deze gegevens blijkt volgens de insprekers dat er in het voorjaar grote aantallen vogels in het Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder pleisteren met maxima van ongeveer 4.000 exemplaren. Enkele insprekers wijzen erop dat het rapport van SOVON Vogelonderzoek Nederland een gemiddelde seizoensmaximum geeft van 1.500 exemplaren en verzoeken om voor de grutto als niet-broedvogel een kwantitatieve instandhoudingsdoelstelling in het aanwijzingsbesluit op te nemen.

De zienswijzen zijn niet overgenomen. Bij voorkeur wordt voor de kwantificering van de instandhoudingsdoelstelling uitgegaan van het seizoensgemiddelde over de periode 1999/2000-2003/2004. Indien dit niet beschikbaar is wordt het gemiddelde seizoensmaximum (eveneens over de periode 1999/2000-2003/2004) gehanteerd. Wanneer geen gemiddeld seizoensmaximum bekend is, zoals in dit gebied (waar het genoemde aantal van 1.500 betrekking heeft op slechts één telling) is het doel niet gekwantificeerd.

Een inspreker geeft aan dat in het Wormer- en Jisperveld, voornamelijk in de Schaalsmeerpolder, goed ontwikkelde brakke, soortenrijke graslanden voorkomen met plaatselijk kwelderachtige vegetaties. De inspreker stelt daarom voor het habitattype schorren en zilte graslanden, binnendijks (H1330B) in het aanwijzingsbesluit op te nemen. Vergeleken met andere gebieden in Laag Holland is volgens de inspreker het oppervlak groot en de kwaliteit van dit habitattype in het Wormer- en Jisperveld voor dit doel van belang. De inspreker is van mening dat met geringe inspanning een duurzame situatie in stand gehouden kan worden. Bovendien verzoekt de inspreker in paragraaf 3.1 Gebiedsbeschrijving van het aanwijzingsbesluit de aanwezigheid van brakke kwel in het Natura 2000-gebied te vermelden.

De zienswijze is niet overgenomen. Een veldbezoek in het voorjaar van 2013 heeft uitgewezen dat de betreffende brakke vegetaties onvoldoende kwaliteit hebben om gerekend te kunnen worden tot het genoemde habitattype.

Meerdere insprekers geven aan dat het ontwerp-aanwijzingsbesluit verzuimt om bij het omschrijven van de instandhoudingsdoelstellingen voor de Vogelrichtlijnsoort lepelaar (A034) rekening te houden met het feit dat de aantallen van deze soort is afgenomen tot 0% ten opzichte van het moment van aanmelding bij de Europese Commissie.

De zienswijzen hebben niet geleid tot wijziging van het besluit. De lepelaar is reeds verwijderd ten opzichte van de oorspronkelijke aanwijzing als Vogelrichtlijngebied, omdat het gebied niet voldoet aan het 0,1% criterium voor opname tijdens de peilperiode. Zie bijlage B.2 van de Nota van toelichting.

Meerdere insprekers geven aan dat in vergelijking met het besluit tot aanwijzing als Vogelrichtlijngebied de lepelaar (A034) en wulp (A160) niet meer in het ontwerp-aanwijzingsbesluit zijn opgenomen. De insprekers verzoeken beide soorten weer als instandhoudingsdoelstelling in het aanwijzingsbesluit op te nemen. Volgens de insprekers zijn de aantallen lepelaars en wulpen in het gebied weliswaar enigszins afgenomen, maar nog steeds komen deze soorten in het gebied foerageren en slapen. Voor beide soorten kan er volgens de insprekers tijdelijk een ander voedselgebied in trek zijn. Enkele insprekers stellen dat het niet bekend is of deze alternatieve voedselgebieden duurzaam beschikbaar zijn. Een inspreker stelt dat in de toekomst de lepelaar en wulp weer in grote getale in het gebied kunnen voorkomen. Een andere inspreker is van mening dat vanuit het oogpunt van landelijke spreiding beide soorten in het Wormer- en Jisperveld als doel behouden zou moeten blijven. Nu zijn de soorten in Laag Holland, met een laag aantal van twee exemplaren, alleen in Eilandspolder (089) als doelstelling geformuleerd.

De zienswijzen hebben niet geleid tot wijziging van het besluit. Beide soorten zijn niet meer opgenomen in het ontwerp besluit, hoewel ze wel waren opgenomen in het vorige aanwijzingsbesluit, omdat gebleken is dat het gebied voor de lepelaar en de wulp van geringe betekenis is, waarvoor het formuleren van instandhoudingsdoelen niet zinvol is. Het is volgens de systematiek niet mogelijk om in het aanwijzingsbesluit vooruit te lopen door een doelstelling op te nemen voor toe te voegen leefgebied voor vogelsoorten, die nu niet in voldoende aantallen in het gebied voorkomen.

Een inspreker geeft aan dat in vergelijking met het besluit tot aanwijzing als Vogelrichtlijngebied de lepelaar (A034) en wulp (A160) niet meer in het ontwerp-aanwijzingsbesluit zijn opgenomen. Naar mening van de inspreker geeft het schrappen van een doel, omdat dit de afgelopen jaren niet gehaald is, een verkeerd signaal af. Volgens de inspreker suggereert dit dat geen of onvoldoende inspanning beloond kan worden. Als een vogelsoort nu niet meer in voldoende aantallen voorkomt, kan dit juist een teken zijn dat er herstelmaatregelen getroffen moeten worden, aldus de inspreker.

De zienswijze heeft niet geleid tot wijziging van het besluit. Natura 2000-aanwijzingen mogen uitsluitend gebaseerd zijn op ecologische overwegingen. Zie voor verdere argumentatie het antwoord op voorgaande zienswijze.

Een inspreker is van mening dat het Wormer- en Jisperveld een belangrijk weidevogelgebied is waar de scholekster (A130), kievit (A142) en tureluur (A162) hun broedgebied hebben.

De zienswijze heeft niet geleid tot aanpassing van het besluit. Voor de genoemde broedvogels kunnen geen Vogelrichtlijngebieden worden aangewezen. Zie verder het onderwerp “Weidevogels” in paragraaf 4.1 van deze bijlage.

5 REACTIES OVER DE RECHTSGEVOLGEN

5.1 ALGEMEEN

Er wordt door diverse insprekers gewezen op het feit dat de gevolgen van het huidig gevoerde natuurbeleid een onevenredige belasting vormen voor de omwonenden van het Natura 2000-gebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder. Men stelt dat het onmogelijk is om op basis van de stukken te bepalen wat de gevolgen van de aanwijzing zijn voor de individuele bedrijfsvoering. De scheiding in tijd tussen het aanwijzingsbesluit en het beheerplan wordt daarvoor verantwoordelijk gehouden. Daarnaast worden er veel opmerkingen gemaakt en vragen gesteld over de diverse facetten van bestaand gebruik, de externe werking, de relatie met het toetsingskader Ammoniak en Natura 2000, de relatie met de Kaderrichtlijn Water en de relatie met bestemmingsplannen en andere ruimtelijke plannen.
Enkele insprekers wijzen er op dat 1 oktober 2005 (de inwerkingtreding van de Natuurbeschermingswet 1998) niet als peildatum voor bestaand gebruik kan dienstdoen.

Met betrekking tot de hierboven genoemde argumenten worden de volgende opmerkingen gemaakt:

Externe werking
Het is moeilijk aan te geven wat de precieze omvang van de externe werking van een bepaalde activiteit is. In paragraaf 4.3 van de Nota van Antwoord staat dat dit afhangt van de aard van de activiteit zelf, de intensiteit ervan en de gevoeligheid van de aanwezige habitattypen en soorten. Het valt op voorhand dus niet te zeggen of er beïnvloeding plaatsvindt. Dat betekent dat wanneer niet uitgesloten kan worden dat een Natura 2000-gebied door een bepaalde activiteit wordt beïnvloed, er bekeken moet worden of er op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 een vergunningplicht voor een bepaalde activiteit aan de orde is. Het is dus evenmin aan te geven waar de externe werking van een bepaalde activiteit eindigt.
In het beheerplan zal duidelijkheid gegeven worden voor welke activiteiten een vergunningplicht aan de orde kan zijn. De afstand tussen de locatie van de activiteit en de te beschermen natuurwaarden is daarbij niet altijd doorslaggevend; het gaat er om of een bepaalde activiteit al dan niet de natuurlijke kenmerken van een Natura 2000-gebied, waar habitattypen en leefgebieden van soorten onderdeel van uitmaken, kan aantasten.
Rond de Natura 2000-gebieden wordt, volgens sommige insprekers, een beschermingszone ingesteld van 3.000 meter. Dat is echter niet van toepassing op de beoordeling van effecten op Natura 2000-gebieden. In het kader van de Interimwet ammoniak en veehouderij[58] werd in verband met de ammoniakdepositie een zone van 3.000 meter gehanteerd. Binnen die zone was de beïnvloeding door een veehouderijbedrijf van verzuringsgevoelig gebied nog meetbaar. Tot deze grens kon een vergunningplicht voor deze verzuringsgevoelige gebieden aan de orde zijn. Deze grens is inmiddels vervallen. Natura 2000 is gericht op de bescherming van de in het gebied voorkomende habitattypen en soorten. Een exacte grens waar de externe werking ophoudt, is in algemene zin niet aan te geven. Dit wordt van geval tot geval beoordeeld. Bepalend is dus niet de afstand, maar of er sprake kan zijn van verslechtering of significante verstoring van natuurwaarden in het betreffende gebied.

Bestaand gebruik: peildatum en vergunningplicht
Het aanwijzen van een Natura 2000-gebied leidt niet tot een verbod op het verrichten van bepaalde handelingen zoals fietsen, wandelen of het laten loslopen van de hond. In het aanwijzingsbesluit staat alleen voor welke waarden het gebied is aangewezen, welke instandhoudingsdoelstellingen gelden en wat de grens van het betreffende gebied is. In het besluit zelf is niet aangegeven of, en onder welke voorwaarden, een activiteit kan worden toegestaan.

Op grond van de huidige Natuurbeschermingswet 1998 geldt een vergunningplicht voor activiteiten in en om Natura 2000-gebieden die gelet op de instandhoudingdoelstellingen van het gebied de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in een Natura 2000-gebied kunnen verslechteren of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

[58] Wet van 9 juni 1994, houdende tijdelijke regeling inzake de ammoniakdepositie veroorzaakt door veehouderijen (Interimwet ammoniak en veehouderij). Staatsblad 1994, nr. 634.

In de wet is op deze vergunningplicht een uitzondering gemaakt voor bestaand gebruik. Bestaand gebruik is als gevolg van de wijziging van de Natuurbeschermingswet 1998 door de Crisis- en herstelwet altijd vergunningvrij, tenzij het gebruik een project is dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar dat afzonderlijk of in combinatie met andere projecten of plannen significante gevolgen kan hebben voor het desbetreffende Natura 2000-gebied. De Natuurbeschermingswet 1998 omschrijft bestaand gebruik als "*gebruik dat op 31 maart 2010 bekend is, of redelijkerwijs bekend had kunnen zijn bij het bevoegd gezag.*"

Om te voorkomen dat het bestaand gebruik de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in een Natura 2000-gebied verslechtert en dat er door bestaand gebruik storende factoren optreden die gelet op de instandhoudingsdoelstellingen een significant effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen, draagt het bevoegd gezag de verantwoordelijkheid dat er in het gebied passende maatregelen genomen worden. In het uiterste geval kan dit betekenen dat op last van het bevoegd gezag het bestaande gebruik wordt stilgelegd.

In het beheerplan zal het bestaand gebruik beschreven moeten worden en zal zo nodig aan voorwaarden worden gebonden.

Doorwerking aanwijzing in andere plannen
De verplichting om Natura 2000-gebieden aan te wijzen volgt direct uit de Habitatrichtlijn en uit de Vogelrichtlijn. Mede op basis van Europeesrechtelijke uitspraken kan er bij de selectie en bij de begrenzing van Natura 2000-gebieden uitsluitend van ecologische criteria worden uitgegaan. Dat betekent in de praktijk dat de grenzen van deze gebieden zijn bepaald door het gebruik dat de betreffende planten- en diersoorten van het gebied maken. Terreindelen die van mindere kwaliteit zijn, kunnen deel uitmaken van Natura 2000-gebieden als herstel van die terreinen haalbaar is en als ze nodig zijn voor de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen. Daardoor zal de begrenzing van zo'n gebied niet in alle gevallen overeenkomen met de bestemming die in een vastgesteld bestemmingsplan aan het gebied is toegekend. In het uiterste geval zou dat kunnen betekenen dat een bepaalde bestemming die in een bestemmingsplan aan zo'n gebied rechtsgeldig is toegekend, toch niet gerealiseerd kan worden, omdat daarvoor geen vergunning op basis van de Natuurbeschermingswet 1998 kan worden verleend. In paragrafen 4.2 en 6.1 van de Nota van Antwoord wordt hierop verder ingegaan. Ook voor reconstructieplannen[59], provinciale waterplannen en waterbeheerplannen van de waterschappen geldt een gelijksoortige situatie. Het kan zijn dat dit soort plannen nog onvoldoende concreet zijn om ze op de gevolgen voor Natura 2000-gebieden te toetsen, maar op een gegeven moment zullen al deze plannen, al dan niet bij hun nadere uitwerking, bij het opstellen van beheerplannen afgestemd worden (zie ook paragraaf 6.3.2 van de Nota van Antwoord).

Veiligheid waterkering en kustbeheer in relatie tot Natura 2000
De veiligheid van de gebieden geldt als een dwingende reden van groot openbaar belang die, bij afwezigheid van alternatieven, ingrepen met een significant effect in het Natura 2000-gebied rechtvaardigen. Dat betekent dat Natura 2000 het waarborgen van de (kust- en water)veiligheid niet in de weg zal staan. Zie ook paragraaf 6.3.3 van de Nota van Antwoord. Projecten, plannen en afspraken die verband houden met het kustbeheer komen aan de orde in de Natura 2000-beheerplannen (zie ook paragraaf 1.1.8 van de Nota van Antwoord).

Relatie met stikstof
Stikstof is een groot probleem bij de implementatie van Natura 2000 en daarmee het bereiken van de instandhoudingsdoelstellingen. Van de 166 aangewezen natuurgebieden in Nederland zijn er 133 stikstofgevoelig. In Nederland wordt het probleem van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden zwaarder gevoeld dan in de ons omringende landen. Dat heeft te maken met het feit dat we in een dicht bevolkt land leven, waarin kwetsbare natuur en bijvoorbeeld (snel)wegen dicht bij elkaar liggen. Om de

[59] Plannen op grond van de Wet van 31 januari 2002, houdende regels inzake de reconstructie van concentratiegebieden (Reconstructiewet concentratiegebieden). Staatsblad 2002, nr. 115.

instandhoudingsdoelstellingen te kunnen realiseren moet de neerslag van stikstof uit vooral landbouw, verkeer en industrie minder worden.

Tegen die achtergrond is het steeds moeilijker vergunningen te verlenen voor nieuwe economische activiteiten die tot extra uitstoot van stikstof (kunnen) leiden in en rond de natuurgebieden. Projecten kunnen alleen doorgang vinden indien aangetoond kan worden dat er geen verslechtering van de kwaliteit van de habitats[60] optreden en de instandhoudingsdoelstellingen van een gebied niet in gevaar komen.

In het Natura 2000-gebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder is het habitattype overgangs- en trilvenen, *veenmosrietlanden* (H7140B) het meest gevoelig voor stikstof[61].

In 2007 is het toetsingskader ammoniak en Natura 2000 vastgesteld. Met behulp van dit toetsingskader konden provincies relatief eenvoudig beoordelen of er zich nieuwe bedrijven konden vestigen. In maart 2008 oordeelde de Raad van State dat dit toetsingskader onvoldoende zekerheid biedt over het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen. Naar aanleiding van deze uitspraak heeft de minister van het voormalig ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit de Taskforce Trojan ingesteld. Deze Taskforce heeft vervolgens een handreiking opgeleverd waarmee het bevoegd gezag maatwerk kan leveren bij de beoordeling van (nieuwe) activiteiten. Deze maatwerkoplossing bleek echter niet altijd werkbaar in de praktijk. Vervolgens is de commissie Huys gevraagd om een advies. Samengevat luidde dit advies dat er ruimte is voor economische ontwikkeling in Natura 2000 gebieden mits wordt zeker gesteld dat ecologische en economische doelen gelijktijdig en in samenhang worden beschouwd. Om dat uitgangspunt in de praktijk toepasbaar te maken is er gestart met de programmatische aanpak stikstof (PAS).

Duidelijk is dat het stikstofprobleem te groot is voor één partij. Essentie is dat de PAS in beeld brengt wat de bijdrage op verschillende niveaus (generiek, provinciaal, gebiedsgericht) en van verschillende sectoren (landbouw, verkeer, industrie) is aan de oplossing van het probleem. Onder oplossing verstaan we het geleidelijk maar onvermijdelijk omlaag brengen van de stikstofdepositie, waardoor de instandhoudingsdoelstellingen gerealiseerd kunnen worden, maar waarbij economische ontwikkelingen mogelijk blijven. Dit wil niet zeggen dat iedere economische ontwikkeling mogelijk blijft. Het incalculeren van ruimte voor economische ontwikkelingen (ontwikkelingsruimte) maakt onderdeel uit van de aanpak.

Meer informatie over de stand van zaken rond de PAS is te vinden op de website: http://pas.natura2000.nl/

Kaderrichtlijn Water
Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder maakt deel uit van het stroomgebiedbeheerplan voor de Rijn-Delta[62] dat in het kader van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) vastgesteld is. Natura 2000-gebieden zijn in de stroomgebiedbeheerplannen opgenomen als gebieden waar water een bijzondere bescherming behoeft. De in de stroomgebiedbeheerplannen opgenomen milieudoelstellingen en bijbehorende maatregelen moeten dan ook overeenstemmen met de doelen van Natura 2000. De afstemming van doelen en de weergave daarvan in het stroomgebiedbeheerplan beperkt zich tot die delen van de doelstellingen van Natura 2000 die een relatie hebben met de ecologische of chemische kwaliteit van het water.
Het stroomgebiedbeheerplan wordt uitgewerkt in de provinciale waterplannen en in waterbeheerplannen van waterschappen. Daar waar in de afstemming strijdigheid kan ontstaan wordt maatwerk toegepast en wordt afhankelijk van de situatie de KRW of de Vogel- en Habitatrichtlijnen als richtinggevend genomen. Tot gebiedsspecifiek maatwerk behoort bijvoorbeeld de door de waterschappen opgestelde Gewenst Grond en Oppervlakte Water Regimes (GGOR's)[63].
Waar nodig zullen de lokale watervereisten en de daarvoor benodigde maatregelen verder worden uitgewerkt en in de Natura 2000-beheerplannen worden opgenomen.

[60] Het betreft zowel stikstofgevoelige habitattypen als stikstofgevoelige leefgebieden van Natura 2000-soorten.
[61] H.F. van Dobben, R. Bobbink, D. Bal en A. van Hinsberg, 2012. Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en leefgebieden van Natura 2000. Wageningen, Alterra. Alterra-rapport
[62] http://www.kaderrichtlijnwater.nl/uitvoering/
[63] De te nemen maatregelen voor grondwater worden gebiedsspecifiek vastgesteld via het GGOR in het stroomgebiedbeheerplan dat opgesteld wordt naar aanleiding van de Kaderrichtlijn Water (EU-richtlijn voor waterkwaliteit).

Zie ook Nota van Antwoord paragraaf 6.3.

Waterwinning
Zie ook Nota van Antwoord 4.5.2.

5.2 SPECIFIEKE REACTIES OVER DE RECHTSGEVOLGEN

Enkele insprekers geven aan dat er een belangrijke rol is weggelegd voor de agrariërs voor het behoud en de ontwikkeling van de cultuurhistorische waarde en identiteit van het Werelderfgoed Droogmakerij De Beemster. Een inspreker vraagt zich af hoe de aanwijzing tot Natura 2000-gebied zich verhoudt tot de eerder genoemde opgave met betrekking tot het werelderfgoed.

Er is nauwelijks twijfel dat de gebieden naast elkaar kunnen voortbestaan. De waarden waarom het in beide gevallen gaat, zijn immers ook naast elkaar ontstaan. In het beheerplan zal daar verder op kunnen worden ingegaan. Ook voor de toekomst is een sterke landbouw in de Beemster daarbij van belang. De sociaaleconomische gevolgen van Natura 2000 hebben zeer nadrukkelijk de aandacht. Dat heeft gegolden voor het strategisch lokaliseren van doelen bij de aan te wijzen gebieden. En dat geldt nu vooral òòk voor de uitwerking van de doelen en maatregelen zoals externe werking en PAS in het beheerplan, want daar ligt de sleutel voor een goede balans op dit punt. De vraag hoe de Werelderfgoed aanwijzing zich verhoudt tot die van Natura 2000 kan beantwoord worden met de vermelding dat Nederland de Vogel- en Habitat-richtlijn geïmplementeerd heeft in de Natuurbeschermingswet. Deze wet geldt ook voor de beschermde Natuurmonumenten. De status van Werelderfgoed verandert niets aan bestaande beschermingsmaatregelen, er komen geen nieuwe regels bij. Dat een gebied nu Werelderfgoed is, is vooral een bekroning van de jarenlange inzet van veel bewoners, organisaties en overheden voor het gebied.

6 REACTIES OVER DE RELATIE MET DE BEHEERPLANNEN

De wijze waarop de instandhoudingsdoelstellingen al dan niet verwezenlijkt moeten worden, wordt in vele zienswijzen aan de orde gesteld. Zo wordt in verschillende zienswijzen de wens uitgesproken om de plannen zo te ontwikkelen dat daardoor de aanwezige natuurwaarden zich kunnen verbeteren en voor de komende generaties behouden blijven. Er wordt gewezen op de diverse vormen van ongewenst gebruik van het gebied. In weer andere zienswijzen is men van mening dat bepaalde vormen van gebruik geen negatieve invloed op de natuurwaarden hebben en wordt bepleit dat het huidige landgebruik ongehinderd voortgang moet kunnen vinden. In een ander verband wordt er zorg uitgesproken over de bescherming van soorten als de noordse woelmuis (H1340) en grutto (A156). Er wordt opgemerkt dat door de nationale procedure, waarbij eerst de gebieden worden aangewezen en doelstellingen worden geformuleerd en pas in een later stadium de beheerplannen worden opgesteld, aan sociaal-economische belangen voorbij wordt gegaan. Ook zou er in zijn algemeenheid onvoldoende duidelijkheid bestaan over het algehele ambitieniveau en de consequenties van de aanwijzing en het toekennen van instandhoudingsdoelstellingen. Tot slot geven verschillende insprekers aan betrokken te willen worden bij het opstellen van het beheerplan.

Met betrekking tot de hierboven genoemde argumenten worden de volgende opmerkingen gemaakt:

Volgorde aanwijzing en beheerplan
De Nota van Antwoord gaat in paragraaf 1.4 in op de relatie tussen de aanwijzingsbesluiten en de nog op te stellen beheerplannen. De onderbouwing van de keuze om niet gelijktijdig tot vaststelling van de instandhoudingsdoelstellingen en het beheerplan over te gaan wordt in paragraaf 1.4.1 van de Nota van Antwoord uiteengezet.
Een verbijzondering hierop vormen de gebieden waar de provincies het voortouw hebben voor het opstellen van de beheerplannen. Op verzoek van de provincies heeft de minister van LNV in het Algemeen Overleg met de Tweede Kamer van 13 februari 2008 toegezegd te wachten met het definitief maken van de aanwijzingsbesluiten voor die gebieden waarvoor de provincie voortouwnemer is en die daarvoor door de provincie zijn aangemeld (“koppelingsafspraak”). De provincies zijn voor deze gebieden eerst in de gelegenheid gesteld met de betrokken partijen in de gebieden concept-beheerplannen op te stellen op basis van de ontwerp-aanwijzingsbesluiten. Deze afspraak beoogde draagvlak te creëren voor de beheerplannen en de implementatie daarvan en meer inzicht te geven in de haalbaarheid en betaalbaarheid van de instandhoudingsdoelstellingen en de begrenzing. De besluitvorming over de definitieve aanwijzingsbesluiten van deze gebieden is daarom uitgesteld tot na 1 september 2009. Voor dit Natura 2000-gebied zijn daarover afspraken gemaakt met de minister van LNV. In het kader van de “koppelingsafspraak” hebben de provincies tot 1 september 2009 de mogelijkheid gehad om gebiedsspecifieke wijzigingsvoorstellen in te dienen die voortkwamen uit de opgestelde concept-beheerplannen. De wijzigingsvoorstellen zijn in samenhang met de zienswijzen en op eenzelfde manier zorgvuldig in overweging genomen. Bij brief van 26 januari 2010 zijn de provincies op de hoogte gebracht van hoe de minister voornemens is met de voorstellen van de provincies in het definitieve besluit om te gaan. Binnen het reguliere proces van de aanwijzing zijn alle overige zienswijzen behandeld.

Voor de gebieden waarvoor op 1 september 2009 nog geen concept-beheerplan was opgesteld, geldt dat evident nieuwe inzichten uit het beheerplanproces eveneens in het reguliere aanwijzingstraject zijn meegenomen, ook hier met inachtneming van de ingediende zienswijzen.

Beheerplan en bestaand gebruik
Het aanwijzingsbesluit legt - naast de begrenzing - de instandhoudingsdoelstellingen vast waarvoor het gebied als Natura 2000-gebied is aangewezen. De instandhoudingsdoelstellingen geven op hoofdlijnen duidelijkheid over het ambitieniveau (zie ook paragraaf 4.1 van deze bijlage), in termen van “behoud” en “uitbreiding”/“verbetering” van de omvang en kwaliteit van betreffende aangewezen habitattype of leefgebied van een (vogel)soort. De uitwerking in omvang, ruimte en tijd van de instandhoudingsdoelstelling(en) uit het aanwijzingsbesluit, is een thema dat in een beheerplan thuishoort. Als er voor het realiseren van deze instandhoudingsdoelstellingen bepaalde specifieke maatregelen nodig zijn, dan behoort dit ook in het beheerplan geregeld te worden. Dat kan betekenen dat er ook maatregelen buiten de grenzen van het

Natura 2000-gebied genomen moeten worden.

Zoals in paragrafen 1.5 en 4.2 van de Nota van Antwoord staat vermeld, kan bestaand gebruik een plaats in het beheerplan krijgen. Hierbij wordt zoveel mogelijk ruimte gelaten voor het continueren van bestaand gebruik, echter wel binnen de voorwaarden die de instandhoudingsdoelstellingen daaraan stellen. Uiteindelijk heeft het beheerplan een centrale rol als het gaat om de regulering van bestaand gebruik. In een beheerplan wordt concreet gemaakt hoe en op welke termijn de instandhoudingsdoelstellingen van het gebied gerealiseerd kunnen worden. Het beheerplan zal duidelijkheid verschaffen over de vereiste ecologische randvoorwaarden ten behoeve van de instandhoudingsdoelstellingen en over de ruimtelijke samenhang met de omgeving. In het beheerplan zal dus ook aan de orde komen of bestaand gebruik (mogelijk onder voorwaarden) overeenkomstig het beheerplan kan worden uitgeoefend. Kan het bestaand gebruik niet overeenkomstig het beheerplan uitgeoefend worden en zorgt het bestaand gebruik ervoor dat de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in een Natura 2000-gebied verslechtert of dat er door het bestaand gebruik storende factoren optreden die gelet op de instandhoudingsdoelstellingen een significant effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen, dan moet het bevoegd gezag passende maatregelen treffen. Het bevoegd gezag kan dan de aanschrijvingsbevoegdheid gebruiken.

De opstellers van het beheerplan zullen onderling afstemmen hoe zij met bestaand gebruik om willen gaan en hoe zij dit in het beheerplan zullen opnemen. Mogelijk kan niet voor al het bestaand gebruik ten tijde van het vaststellen van het beheerplan worden bepaald wat het effect is op de instandhoudingsdoelstellingen. Voor deze gevallen zal dan een eventuele aanschrijving plaats moeten vinden indien blijkt dat er toch (significante) negatieve effecten zijn op de instandhoudingsdoelstellingen.

Jacht, wildbeheer en schadebestrijding worden gereguleerd door de bepalingen van de Flora- en faunawet. Dit betekent dat zienswijzen over dit onderwerp geen directe relatie hebben met de aanwijzing van Natura 2000-gebieden, maar met de bepalingen van de Flora- en faunawet. De huidige regels voor jacht en wildbeheer volgens de Flora- en faunawet zijn door de aanwijzing als Natura 2000-gebied niet gewijzigd. Over wildbeheer en schadebestrijding zijn afspraken gemaakt in het Faunabeheerplan. Zie verder paragraaf 6.4.2 van de Nota van Antwoord.

Betrokkenheid bij beheerplan
De wens om betrokken te worden bij het opstellen van het beheerplan en de diverse ideeën die daarover naar voren zijn gebracht, zoals over het integraal visstandbeheer, zijn een goed signaal. De integrale benadering die het beheerplan voorstaat, kan alleen succesvol zijn bij voldoende betrokkenheid. Per gebied is één bevoegd gezag de zogenaamde voortouwnemer voor het opstellen van het beheerplan. Voor dit gebied is dat Provincie Noord-Holland.
Het is aan de voortouwnemer om grondeigenaren, gebruikers, andere overheden en belanghebbenden of vertegenwoordigers te betrekken bij het beheerplan. Belanghebbenden kunnen natuurlijk ook zelf het initiatief nemen de voortouwnemer of hun vertegenwoordigers te benaderen. Het is niet uitvoerbaar verzoeken om betrokkenheid bij het beheerplan, zoals verwoord in een aantal zienswijzen, door te zenden aan de voortouwnemer.

7. REACTIES OVER SCHADE

In een groot aantal zienswijzen wordt erop gewezen dat er als gevolg van deze aanwijzing inkomens- en vermogensschade kan optreden. Men mist in het besluit een paragraaf over schade en het betalen van een schadevergoeding. Verscheidene insprekers verwachten onder andere schade te lijden door vraat en overlast van foeragerende niet-broedvogels (met name ganzen en smienten). Verder wordt aangevoerd dat bij het aannemen van de Habitatrichtlijn de toezegging is gedaan dat de eigenaren en de gebruikers van de grond niet de financiële last van deze maatregelen hoeven te dragen. Artikel 31 van de Natuurbeschermingswet 1998 biedt volgens de insprekers geen afdoende mogelijkheid voor compensatie. Verder zou de aanwijzing als Natura 2000-gebied een schending van het eigendomsrecht opleveren en in strijd zijn met artikel 1 van het Eerste Protocol van het Europese Verdrag voor de Rechten van de Mens. Ook de beperkingen van artikel 19d tot en met 19l en artikel 20 van de Natuurbeschermingswet 1998 zou een dermate zware verplichting opleveren dat het eigendom of het gebruikersrecht geen waarde van enige betekenis overhoudt. Er wordt in dit kader om een volledige schadeloosstelling gevraagd.

Met betrekking tot de hierboven genoemde argumenten worden de volgende opmerkingen gemaakt:

Schadevergoeding
Zoals in hoofdstuk 5 van de Nota van Antwoord over dit onderwerp staat vermeld, zijn in de aanwijzingsbesluiten geen aparte vergoedingsregelingen opgenomen. De huidige wettelijke regeling biedt namelijk voldoende mogelijkheden voor compensatie. Het gaat dan in het bijzonder om artikel 31 van de Natuurbeschermingswet 1998.
De aanwijzingsbesluiten zullen naar verwachting niet snel een recht op schadevergoeding geven, omdat het aanwijzingsbesluit zelf over het algemeen geen beperkingen oplevert. Pas in het kader van het beheerplan of bij vergunningverlening kunnen beperkingen worden gesteld aan het bestaand gebruik, aan voorgenomen uitbreidingsmogelijkheden of aan de ontwikkeling van nieuwe activiteiten. Men komt in aanmerking voor schadevergoeding, indien aan de volgende voorwaarden is voldaan:

1. er is schade geleden door een aanwijzing van een Natura 2000-gebied, door het weigeren van een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 (of door een daaraan verbonden voorwaarde) of door bepalingen in het Natura 2000-beheerplan;
2. de schade behoort redelijkerwijs niet (geheel) voor eigen rekening te blijven;
3. de vergoeding van de schade is niet (voldoende) verzekerd door aankoop, onteigening of door andere maatregelen, zoals beheersubsidies.

Rol van het beheerplan bij schade
In de nog op te stellen Natura 2000-beheerplannen zal uiteindelijk worden bepaald wanneer en hoe de doelen gerealiseerd worden en welke maatregelen daarvoor noodzakelijk zijn. Pas op dat moment kan er een nauwkeurige kosteninschatting worden gemaakt. Er wordt grote waarde gehecht aan goede financiële dekking van de realisering van de doelen in de beheerplannen. Het bovenstaande houdt niet alleen in dat Nederland zich inspant om zoveel mogelijk habitattypen en soorten in een gunstige staat van instandhouding te houden of te brengen. Het betekent ook dat de compensatie van mogelijke inkomens- en vermogensschade van de betrokken eigenaren en gebruikers aan de orde dient te komen. Artikel 31 van de Natuurbeschermingswet 1998 is juist voor dit doel door de wetgever in de wet opgenomen en deze heeft gemeend daarmee een voldoende mogelijkheid voor nadeelcompensatie te bieden. Resolutie 2004/2164(INI) van het Europese Parlement over de financiering van Natura 2000, waarnaar verschillende keren in zienswijzen is verwezen, biedt dan ook geen grond voor de stelling dat artikel 31 van Natuurbeschermingswet 1998 onvoldoende compensatiemogelijkheden zou bieden.

Schade door foeragerende vogels
Grondgebruikers met gronden binnen of in de nabijheid van een Natura 2000-gebied, waarbij sprake is van een onbelemmerde landbouwproductie (dus geen natuurpacht en dergelijke), kunnen bij het Faunafonds een verzoek indienen voor een tegemoetkoming voor schade die is veroorzaakt door beschermde inheemse diersoorten (zoals wilde ganzen en smienten). Het Faunafonds keert een tegemoetkoming uit indien deze

schade niet of niet geheel voor rekening van de grondgebruiker hoort te vallen. Zie ook Nota van Antwoord paragraaf 5.9.

Eigendomsrecht
Van schending van het eigendomsrecht en van strijdigheid met artikel 1 van het Eerste Protocol van het Europese Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) is geen sprake. Artikel 1, eerste lid, van het Eerste Protocol van het EVRM bepaalt dat alle natuurlijke rechtspersonen recht hebben op het ongestoord genot van hun eigendom en dat niemand van zijn eigendom zal worden beroofd, behalve indien sprake is van algemeen belang en met inachtneming van de voorwaarden neergelegd in de wet en in de algemene beginselen van het internationaal recht. De voorwaarden die worden gesteld aan het beheer van grond, die nodig is voor het realiseren van het Natura 2000-netwerk, leveren geen aantasting op van het recht van eigendom. De bepaling uit het EVRM laat onverlet dat de Staat het recht heeft om die wetten toe te passen die noodzakelijk worden geacht om het gebruik van eigendom te reguleren in overeenstemming met het algemeen belang.

Toelichting op de selectie- en begrenzingscriteria die bij de aanwijzing van het Vogelrichtlijngebied Wormer- en Jisperveld gebruikt zijn.

Onderstaande paragrafen zijn opgenomen in de Nota van toelichting van het Vogelrichtlijnbesluit.

3 Gebiedsbeschrijving, aanduiding leefgebied en begrenzing.

3.2 Aanduiding leefgebied

Het Wormer- en Jisperveld is aangewezen als Speciale Beschermingszone onder de Vogelrichtlijn vanwege de aanwezigheid van natte graslanden, moeraszones en zoete wateren die als geheel het leefgebied vormen van een aantal in artikel 4 van de Richtlijn bedoelde vogelsoorten. Het is een watergebied dat het leefgebied vormt van soorten van Bijlage I (art. 4.1) en fungeert tevens als broedgebied, ruigebied, overwinteringsgebied en rustplaats in de trekzone van andere trekvogelsoorten (art. 4.2). De begrenzing van de Beschermingszone is zo gekozen dat een in landschappelijk en vogelkundig opzicht samenhangend geheel is ontstaan dat voorziet in de beschermingsbehoefte met betrekking tot het voortbestaan en/of voortplanten van bedoelde vogelsoorten.

4 Vogelkundige waarden

4.1 Kwalificerende soorten

Het Wormer- en Jisperveld kwalificeert als Speciale Beschermingszone onder de Vogelrichtlijn vanwege het voorkomen van drempeloverschrijdende aantallen van Lepelaar[64], Smient en Grutto die het gebied benutten als overwinteringsgebied en/of rustplaats. Het gebied behoort verder tot één van de vijf belangrijkste broedgebieden voor de Kemphaan in Nederland[65].

Soorten van Bijlage I waarvoor het gebied tot "een van de vijf belangrijkste" in Nederland behoort

Soort	*Art. 4*	*Brv[a]*	*Aantal NL[b]*	*% in 5e[c]*	*% in sbz[d]*	*Telperiode*
Kemphaan Philomachus pugnax	*1*	*ja*	*330*	*3%*	*8%*	*1993-97*

Soort van Bijlage I en trekkende watervogelsoort waarvoor het gebied aan de 1%-drempel voldoet

Soort	*Art. 4*	*Brv[a]*	*Biogeogr. populatie[e]*	*1% Biopop[f]*	*% in sbz[g]*	*Telperiode*
Lepelaar Platalea leucorodia	*1*	*nee*	*Oost-Atlantisch*	*30*	*1,4%*	*1993-97*
Smient Anas penelope	*2*	*nee*	*W-Siberië/NW-Europa*	*12 500*	*1,1%*	*1993-97*
Grutto Limosa limosa	*2*	*nee*	*W-Europa/W-Afrika*	*3 500*	*1,7%*	*1993-96*

(a) De kwalificatie betreft in het gebied broedende (indien ingevuld met "ja") of niet-broedende vogels ("nee")
(b) Omvang van de Nederlandse broedpopulatie (in paren)
(c) Aantal in het op vier na belangrijkste gebied (5e gebied) uitgedrukt als percentage van de landelijke broedpopulatie
(d) Aantal in het onderhavige gebied uitgedrukt als percentage van de landelijke broedpopulatie
(e) Biogeografische populatie waartoe de in Nederland pleisterende exemplaren van deze soort worden gerekend
(f) Drempelwaarde zijnde 1% van de betreffende biografische populatie (biografische populatie en drempelwaarde ontleend aan Rose & Scott 1997, Waterfowl Population Estimates – 2nd edition. Wetlands International, Wageningen)
(g) Aantal in het onderhavige gebied uitgedrukt als percentage van de biogeografische populatie

4.2 Andere relevante vogelsoorten

Een andere soort van Bijlage I waarvoor het gebied van betekenis is, is de Roerdomp. Andere trekkende vogelsoorten waarvoor het gebied van betekenis is als overwinteringsgebied en/of rustplaats: Slobeend en Wulp. Het gebied is ook van belang als broedgebied voor de Rietzanger (trekvogel opgenomen in de

[64] Onderstreepte soorten zijn opgenomen in Bijlage I van de Richtlijn (artikel 4.1)
[65] De kwalificatie van het gebied als speciale beschermingszone geldt ook op grond van vogelgegevens uit de periode 1998-2002

nationale lijst van met uitroeiing bedreigde of speciaal gevaar lopende soorten). De biotopen van deze vogels hebben mede de begrenzing van dit gebied bepaald. De bescherming ingevolge de Vogelrichtlijn heeft betrekking op zowel de kwalificerende soorten als de genoemde andere relevante vogelsoorten.

4.3 Plaatselijke omstandigheden

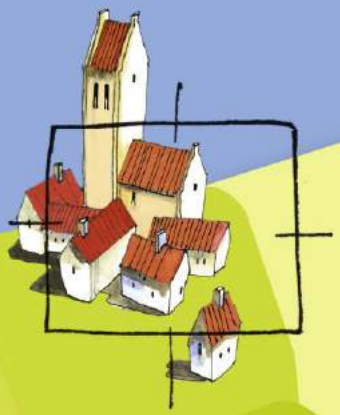
Lepelaars, zowel vogels uit nabijgelegen broedkolonies als in de omgeving pleisterende exemplaren, benutten de ondiepe sloten in het gebied gedurende het zomerhalfjaar als voedselgebied. Het gebied herbergt bovendien een gemeenschappelijke rustplaats van de Lepelaar, die vooral in de nazomer in gebruik is. Voor de Smient is het centraal in het gebied gelegen meertje De Merken de belangrijkste rustplaats, maar ook de brede vaarten ten noorden en oosten van dit meertje, 't Zwet en de brede vaarten van het gebied worden door de soort benut. De graslanden binnen het gehele gebied worden door de Smient als voedselgebied gebruikt. Er is verder uitwisseling van Smienten met andere voedselgebieden in de ruime omgeving en vooral tijdens vorstperioden wordt uitgeweken naar de rustplaatsen op de Stootersplas in 't Twiske (sbz Ilperveld e.o.) en het Alkmaardermeer. De Schaalsmeerpolder vormt de belangrijkste rui- en verblijfplaats van de Slobeend binnen het gebied; daarnaast wordt de soort aangetroffen in ondergelopen weilanden en weilanden met veel brede natte greppels. Ook Grutto en Wulp foerageren verspreid over een groot deel van het gebied op grasland; de Grutto heeft in voorjaar en nazomer een slaapplaats in de omgeving van De Merken. De Kemphaan, waarvan het aantal broedvogels sinds begin jaren negentig is toegenomen door gerichte beheersmaatregelen (vernatting van percelen), nestelt verspreid in het gebied in natte schraallanden. De Roerdomp is gebonden aan de rietlandjes die in het gebied zijn gelegen. De Rietzanger nestelt verspreid over het gebied gelegen rietlandjes en rietkragen.

Bijlage 3 PlanMER

planMER bij Bestemmingsplan

Landelijk gebied Wormerland

Gemeente Wormerland

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

planMER bij Bestemmingsplan

Landelijk gebied Wormerland

Inhoud

Rapport + bijlagen

13 mei 2019

Ruimte voor de leefomgeving

BügelHajema, adviseurs voor leefomgeving en omgevingsrecht BNSP

Inhoudsopgave

Samenvatting 6

1 Inleiding 10
- 1.1 Aanleiding 10
- 1.2 Plan-m.e.r. (de procedure) 11
- 1.3 planMER (rapport) 12
- 1.4 Notitie reikwijdte en detailniveau 13
- 1.5 Leeswijzer 13

2 Voornemen en alternatief 15
- 2.1 Inleiding 15
- 2.2 Voornemen 15
  - 2.2.1 Omschrijving 16
  - 2.2.2 Uitwerking 22
- 2.3 Alternatief 24

3 Wet- en regelgeving en beleid 25
- 3.1 Regelgeving natuurbescherming 25
  - 3.1.1 Europees- en rijksbeleid 25
  - 3.1.2 Provinciaal beleid 27
- 3.2 Regelgeving veehouderij 28
  - 3.2.1 Rijksbeleid 28
  - 3.2.2 Provinciaal beleid 29
- 3.3 Regelgeving luchtkwaliteit 30
- 3.4 Regelgeving bodem 31
- 3.5 Regelgeving water 32
  - 3.5.1 Rijksbeleid 32
  - 3.5.2 Provinciaal en regionaal beleid 33

4 Referentiesituatie en wijze beoordeling milieueffecten 34
- 4.1 Referentiesituatie 35
  - 4.1.1 Bestaande situatie 36
  - 4.1.2 Autonome ontwikkeling 39

5 Bodem 41
- 5.1 Beoordelingskader 41
- 5.2 Referentiesituatie 41
  - 5.2.1 Huidige situatie 41
  - 5.2.2 Autonome ontwikkeling 44
- 5.3 Omschrijving van de milieueffecten 45

5.4 Beoordeling van de milieueffecten 46
5.5 Mitigerende maatregelen 46
5.6 Leemten in kennis 47

6 Water 48
6.1 Beoordelingskader 48
6.2 Referentiesituatie 48
6.2.1 Huidige situatie 48
6.2.2 Autonome ontwikkeling 52
6.3 Omschrijving van de milieueffecten 52
6.4 Beoordeling van de milieueffecten 54
6.5 Mitigerende maatregelen 54
6.6 Leemten in kennis 54

7 Landschap, cultuurhistorie en archeologie 55
7.1 Beoordelingskader 55
7.2 Referentiesituatie 56
7.2.1 Huidige situatie 56
7.2.2 Autonome ontwikkeling 64
7.3 Omschrijving van de milieueffecten 64
7.4 Beoordeling van de milieueffecten 68
7.5 Mitigerende maatregelen 68
7.6 Leemten in kennis 68

8 Natuur 70
8.1 Beoordelingskader 73
8.2 Referentiesituatie 73
8.2.1 Huidige situatie 73
8.2.2 Beschermde Flora en Fauna (Wnb) 75
8.2.3 Autonome ontwikkeling 77
8.3 Omschrijving van de milieueffecten 78
8.3.1 Verzuring en vermesting 79
8.3.2 Ingrepen in de hydrologie 81
8.3.3 Kamperen bij de boer, bed & breakfast en andere bedrijvigheid 81
8.3.4 Verstoring door licht 83
8.3.5 Natuurnetwerk Nederland, fysieke aantasting en optische verstoringszone 83
8.3.6 Beschermde soorten Wnb en fysieke aantasting 85
8.4 Beoordeling van de milieueffecten 87
8.5 Mitigerende maatregelen 87
8.6 Leemten in kennis 88

9 Geur 90
9.1 Beoordelingskader 90

9.2 Referentiesituatie 93
9.2.1 Huidige situatie 93
9.3 Omschrijving van de milieueffecten 95
9.4 Beoordeling van de milieueffecten 98
9.5 Mitigerende maatregelen 99
9.6 Leemten in kennis 99

10 Verkeer, geluid, luchtkwaliteit, gezondheidsaspecten en externe veiligheid 100
10.1 Verkeer 100
10.1.1 Referentiesituatie 100
10.1.2 Omschrijving van de milieueffecten 101
10.1.3 Beoordeling van de milieueffecten 103
10.1.4 Mitigerende maatregelen 103
10.1.5 Leemten in kennis 104
10.2 Geluid 104
10.2.1 Referentiesituatie 104
10.2.2 Omschrijving van de milieueffecten 105
10.2.3 Beoordeling van de milieueffecten 107
10.2.4 Mitigerende maatregelen 107
10.2.5 Leemten in kennis 107
10.3 Luchtkwaliteit 108
10.3.1 Referentiesituatie 109
10.3.2 Omschrijving van de milieueffecten 110
10.3.3 Beoordeling van de milieueffecten 112
10.3.4 Mitigerende maatregelen 112
10.3.5 Leemten in kennis 112
10.4 Gezondheidsaspecten 112
10.4.1 Omschrijving van de milieueffecten 113
10.4.2 Leemten in de kennis 115
10.5 Externe veiligheid 115
10.5.1 Beoordelingskader 115
10.5.2 Referentiesituatie 116
10.5.3 Beoordeling van de milieueffecten 117

11 Energie, duurzaamheid en klimaatadaptatie 118

12 Passende beoordeling 119
12.1 Inleiding 119
12.2 Omschrijving van de Natura 2000-gebieden 120
12.3 Omschrijving van de milieueffecten 128
12.3.1 Storingsfactoren 128
12.3.2 Verzuring en vermesting 128
12.3.3 Geluid en Licht 131

12.3.4 Optische verstoring 131
12.3.5 Conclusie 132

13 Samenvatting en advies 133
13.1 Advies 134

Bijlagen

Samenvatting

INLEIDING

De gemeente Wormerland is voornemens om een nieuw bestemmingsplan voor het landelijk gebied vast te stellen. Hierin wordt het ruimtelijk beleid voor het buitengebied voor de komende 10 jaar bepaald.

Voor het opstellen van de bestemmingsplannen moet ook een milieueffectrapport (planMER) worden opgesteld. Een dergelijk rapport biedt inzicht in de milieueffecten van de ontwikkelingen die op grond van een bestemmingsplan in het plangebied mogelijk worden gemaakt. Op basis van het planMER kan een verantwoorde keuze worden gemaakt over welke ontwikkelingen wel en welke niet mogelijk gemaakt (kunnen of moeten) worden. Het opstellen van een planMER is nodig omdat het bestemmingsplan op basis van het voornemen van Wormerland een kader biedt voor activiteiten waarvoor op grond van de Wet milieubeheer (Wm) een milieueffectrapportage nodig is.

VOORNEMEN

Zoals is opgemerkt, heeft de gemeente Wormerland het voornemen om een bestemmingsplan voor het buitengebied vast te stellen. De centrale doelstelling in het bestemmingsplan is ‘Behoud door ontwikkeling’. Het landelijk gebied van Wormerland is een uniek kwetsbaar weidevogel- en agrarisch cultuurlandschap. In de gebieden aangewezen voor zowel landschappelijke als natuurlijke waarden is meer ruimte voor natuurbeheer en -ontwikkeling dan voor agrarische bedrijvigheid. De ruimte voor agrarische bedrijvigheid wordt geboden in de gebieden die zijn aangewezen voor alleen landschappelijke waarden.

Op grond van het bestemmingsplan wil de gemeente in De Wijde Wormer de agrarische bedrijven ruimte bieden voor ontwikkeling. Zij maakt hierbij onderscheid in agrarische volwaardige bedrijven en agrarisch klein bedrijven. De gemeente biedt met name de volwaardige agrarische bedrijven ruimte door onder andere aan de hand van een wijzigingsbevoegdheid het bouwvlak te vergroten tot 1,5 ha. Voor volwaardige bedrijven gelegen in een Natura 2000-gebied gelden extra beperkingen. Voor de aanwezige paardenbedrijven in de gemeente is een aparte bestemming opgenomen.

Ondernemers met concrete plannen voor ontwikkeling hebben met het bestemmingsplan mee kunnen liften. Aan de hand van zogenoemde keukentafelgesprekken zijn een zevental nieuwe ontwikkeling in het bestemmingsplan betrokken.

In een planMER voor een bestemmingsplan zoals het bestemmingsplan Landelijk gebied Wormerland moeten de milieueffecten van de ‘worstcasesituatie worden bepaald. Dit is de situatie waarbij alle mogelijkheden op grond van het bestemmingsplan helemaal worden gebruikt. Voor dit bestem-

mingsplan is de situatie waarin alle volwaardige agrarische bedrijven[1] uitbreiden naar een bouwvlak van 1,5 ha.

De ontwikkelingsruimte van de agrarische bedrijven is in het voornemen beperkt aan de hand van een zogenoemde 'stikstofregel'[2] waarmee significant negatieve effecten op Natura 2000-gebieden worden voorkomen. De ontwikkelingsruimte voor ieder bedrijf is hiermee de bestaande bedrijfsemissie kg NH_3/jr. plus de uitbreiding tot de drempelwaarde van het Programma Aanpak Stikstof (PAS), zoals vermeld in artikel 2.12 het Besluit natuurbescherming. Voor de in en rondom de gemeente Wormerland gelegen PAS-gebieden kan nog uit worden gegaan van een grenswaarde van 1 mol/ha/jr.[3]. Hoeveel deze 1 mol/ha/jr. betekent voor de uitbreidingsmogelijkheden per bedrijf in aantal dieren, is sterk afhankelijk van de beoogde ontwikkeling (soort dieren/stalsysteem) en de locatie. De ontwikkelingsruimte van het PAS mag alleen worden gebruikt bij projecten, in een bestemmingsplan kan deze ontwikkelingsruimte niet worden opgenomen maar kan wel naar worden verwezen. Het kan voorkomen dat tussentijds de grenswaarden voor bepaalde PAS-gebieden aangepast worden. Op voorhand kan niet met zekerheid gezegd worden dat de ontwikkelingsruimte de komende tien jaar, de looptijd van het bestemmigsplan, voor alle bedrijven 1 mol/ha/jr. zal blijven. Met die reden is voor de berekeningen van de milieueffecten van de aspecten geur, fijnstof en stikstof in het planMER uitgegaan van alleen de bestaande bedrijfsemissie kg NH_3/jr. per agrarisch bedrijf.

Voor de berekeningen van de 'worstcasesituatie' van het voornemen is een modelsituatie ontwikkeld. In dit model zijn alle mogelijkheden op grond van het ontwerpbestemmingsplan gebruikt.

MILIEUEFFECTEN

Wanneer de milieueffecten van het voornemen in het planMER als (zeer) negatief zijn beoordeeld en het bestemmingsplan op basis hiervan niet uitvoerbaar is, moeten in het planMER alternatieven voor het voornemen worden opgenomen. Zoals uit tabel A blijkt zijn geen van de effecten van het voornemen als (zeer) negatief beoordeeld. In het voorliggende planMER was het dan ook niet nodig om alternatieven op te nemen.

Uit de beoordeling van de milieueffecten van het voornemen blijkt dat er vooral effecten op natuur worden verwacht.

---

1 Behalve de volwaardige agrarische bedrijven gelegen in Natura 2000 gebieden

2 Een zogenoemde stikstofregel is een regeling opgenomen in de regels van het bestemmingsplan om met name de effecten op naastgelegen Natura 2000 gebieden te beperken. Deze regeling beperkt de stikstofdepositie van met name agrarische bedrijven. In de stikstofregel wordt verwezen naar de landelijk regelgeving, het Besluit natuurbescherming.

3 https://www.bij12.nl/onderwerpen/programma-aanpak-stikstof/vergunningen-en-meldingen/overzicht_grenswaarde-_verlagingen/ Voor de Eilandspolder geldt een grenswaarde van 0,5 mol/ha/jr.

Tabel 1. Beoordeling van het voornemen

Milieuaspect		Beoordeling
Bodem		
-	Milieueffecten op de bodem, bepaald op basis van de toename van het risico op bodemverontreiniging	0
-	Milieueffecten op bodem, bepaald op basis van de uitspoeling van nutriënten	0/-
-	Milieueffecten op bodem, bepaald op basis van de verontreiniging van grondwater	0/-
Water		
-	Milieueffecten op de inrichting van het watersysteem	0/-
-	Milieueffecten op verontreiniging van het oppervlaktewater	0
-	Milieueffecten op waterberging en –afvoer	0/-
Landschap		
-	Milieueffecten op de structuur van het landschap op andere landschappelijke waarden, bepaald op basis van de kenmerken van de verschillende landschapstypen	0/-
Natuur		
-	Milieueffecten op Natuurnetwerk Nederland	
	- Verzuring en vermesting	0/-
	- Optische verstoring	0/-
	- Fysieke aantasting	0
	- Verdroging	0
	- Licht	0
-	Natuur buiten NNN (weidevogelleefgebied)	
	- Verzuring en vermesting	0
	- Optische verstoring	0/-
	- Fysieke aantasting	-
	- Verdroging	0
	- Licht	0
-	Milieueffecten op beschermde soorten	
	- Verzuring en vermesting	0/-
	- Optische verstoring	0
	- Fysieke aantasting	0/-
	- Verdroging	0
	- Licht	0
Geur		
-	Milieueffecten op geur bepaald op basis van de geurbelasting	0/-
-	Milieueffecten op geur, bepaald op basis van de toename van geurhinder	0/-

Milieuaspect		Beoordeling
Verkeer		
-	Milieueffecten op het verkeer, bepaald op basis van de toename van de verkeersdruk op de wegen in het bestemmingsplangebied	0
-	Milieueffecten op verkeer, bepaald op basis van de afname van de verkeerssituatie op de wegen in het bestemmingsplangebied	0
Geluid		
-	Milieueffecten op geluid, bepaald op basis van de toename van geluidhinder	0
Luchtkwaliteit		
-	Milieueffecten op lucht, bepaald op basis van de toename van fijnstof (PM_{10} en $PM_{2,5}$)	0
Gezondheid		
-	Milieueffecten op de gezondheid	n.v.t
Externe veiligheid		
-	Milieueffecten op externe veiligheid	n.v.t.

++	:	De milieueffecten zijn zeer positief
+	:	De milieueffecten zijn positief
0	:	De milieueffecten zijn nihil
-	:	De milieueffecten zijn negatief
--	:	De milieueffecten zijn zeer negatief

Advies

Uit de beoordeling van de milieueffecten van het voornemen blijkt dat een bestemmingsplan op basis van het voornemen kan worden vastgesteld. Het plan is niet in strijd met de Wet natuurbescherming. Daarbij kan worden opgemerkt dat een bestemmingsplan op basis van het voornemen uitvoerbaar mag worden geacht. Met andere woorden, binnen de in het bestemmingsplan opgenomen gebruiksregels kan in het algemeen gebruik worden gemaakt van de ontwikkelingsmogelijkheden die het bestemmingsplan biedt.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Wormerland heeft het voornemen om een nieuw bestemmingsplan voor het landelijk gebied van de gemeente vast te stellen. Hierin wordt het ruimtelijk beleid voor het landelijk gebied van de gemeente Wormerland voor de komende 10 jaar bepaald.

De centrale doelstelling in het bestemmingsplan is 'behoud door ontwikkeling'. Het landelijk gebied van de gemeente Wormerland is een uniek kwetsbaar 'weidevogel- en agrarisch cultuurlandschap'. Het bestemmingsplan is zowel beheersgericht als ontwikkelingsgericht van aard. Het is beheersgericht waar het gaat om de instandhouding en bescherming van de hoofdfuncties van landbouw, natuur en landschap en ontwikkelingsgericht waar het gaat om het in stand houden en versterken van de dynamiek van het landelijk gebied.

Nota van uitgangspunten

De gemeente Wormerland heeft voorafgaand aan het opstellen van een nieuw bestemmingsplan een Nota van Uitgangspunten vastgesteld. De Nota van Uitgangspunten geeft op hoofdlijnen aan op welke manier het bestemmingsplan de komende tien jaar de planologische situatie opnieuw vastgelegd. Deze Nota van Uitgangspunten is na een brede maatschappelijke discussie tot stand gekomen.

- we maken een toekomstbestendig bestemmingsplan: uitgaande van een participerende samenleving en een faciliterende overheid;
- als bestuur minder bepalen en vastleggen, ruime kaders bieden voor ontwikkelingen vanuit de samenleving;
- onderscheid tussen bekende en onbekende toekomst.
- een bestemmingsplan dat uitnodigt om zaken aan de keukentafel te doen.

De structuurvisie is uitgangspunt. Dit resulteert in o.a. ruimte voor duurzame opwekking energie, ruimte voor nevenfuncties, regeling voor plattelandswoningen, en ruimte voor uitbreiding van waterberging in de Wijde Wormer. Het buitengebied (Wormer- en Jisperveld) heeft een grote maatschappelijke gebruikswaarde, deze moet worden behouden en versterkt. Onderscheiden van twee deelgebieden met eigen identiteit en kwaliteit: veenweidegebied, droogmakerij. Het veenweidegebied heeft open karakter, veroorzaakt door overheersend extensief agrarisch gebruik van graslanden. In de polder van de droogmakerijen komen overwegend agrarische bedrijven voor, incidenteel andere functies in de vorm van niet-agrarische bedrijvigheid en recreatie.

m.e.r.-plichtige activiteiten buitengebied

Voor het bestemmingsplan Landelijk gebied Wormerland is het beleid dat is opgenomen in de Nota van Uitgangspunten verder uitgewerkt in duidelijke regels. Tot de vaststelling van het bestemmingsplan worden nieuwe ontwikkelingen beoordeeld op basis van het in de Nota van Uitgangspunten opgenomen beleid.

Het opstellen van een planMER voor het bestemmingsplan Landelijk gebied Wormerland is nodig, omdat het bestemmingsplan het kader vormt voor de zogenoemde 'm.e.r. (beoordelingsplichtige activiteiten' op grond van de Wet milieubeheer (Wm). Een planMER biedt inzicht in de verschillende milieueffecten van de ontwikkelingen die op grond van het bestemmingsplan mogelijk worden gemaakt. Om misverstanden te voorkomen: dit zijn ook de ontwikkelingsmogelijkheden die op grond van het geldende bestemmingsplan al mogelijk zijn, maar nog niet gebruikt zijn, en die weer in het nieuwe bestemmingsplan zijn opgenomen. Op basis van dit planMER kan een onderbouwde en overwogen keuze worden gemaakt over welke ontwikkelingen wel en niet mogelijk gemaakt (kunnen of moeten) worden. Het planMER wordt gelijktijdig met het ontwerpbestemmingsplan ter inzage gelegd.

Kader 1. In dit planMER gebruikte begrippen

In het voorliggende planMER worden de volgende begrippen gebruikt:

- m.e.r.: milieueffectrapportage (de procedure);
- MER: milieueffectrapport (het rapport);
- m.e.r. voor plannen (plan-m.e.r.): de m.e.r.-procedure voor plannen die een kader bieden voor zogenoemde m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten. Hiervoor moet altijd de uitgebreide procedure gevolgd worden;
- m.e.r. voor besluiten (besluit-m.e.r.): de procedure voor besluiten die op grond van de Wet milieubeheer zogenoemd m.e.r.-(beoordelings)-plichtig zijn. Of het volgen van een uitgebreide of beperkte procedure gevolgd moet worden hangt af van het project en de plaats van het project. Of een uitgebreide of beperkte procedure gevolgd moet worden wordt in de eerste plaats bepaald op grond van het Besluit milieueffectrapportage.

Een besluitm.e.r. wordt vaak als projectm.e.r. aangeduid om het verschil tussen een plan en een project duidelijk te maken. Om dit verschil goed te kunnen onderscheiden, worden in dit rapport bij het MER ook de begrippen planMER en projectMER (besluitMER) gebruikt.

1.2 Plan-m.e.r. (de procedure)

De plan-m.e.r. volgt uit hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer. De m.e.r-procedure bestaat uit de volgende zeven onderdelen:

1. "Kennis geven van het voornemen" (artikel 7.9).
2. "Raadplegen van adviseurs en besturen" (artikel 7.8).
3. "Opstellen van het planMER" (artikel 7.7).
4. "PlanMER en het ontwerpbestemmingsplan" (artikel 7.10 en 7.12). Onderzoeken van de gevolgen van de activiteit" (die op grond van het bestemmingsplan worden uitgevoerd) (artikel 7.39). Onderbouwen van de gevolgen voor het bestemmingsplan van het planMER.
5. Ter inzage leggen van het planMER gelijktijdig met de ontwerpbestemmingsplannen om de mogelijkheid te bieden zienswijzen in te dienen en het planMER en bestemmingsplan toezenden aan wettelijke adviseurs en de Commissie m.e.r.

6. Vrijwel direct na afloop van de ter inzagetermijn zal de Commissie m.e.r. het toetsingsadvies aanleveren.
7. Vaststellen bestemmingsplannen en verantwoordingsplicht hoe het MER daarbij is betrokken.
8. Evaluatie.

De gemeenteraad van de gemeente Wormerland is zowel 'initiatiefnemer' voor de planMER alsook het 'bevoegd gezag'.

1.3 planMER (rapport)

Het planMER is erop gericht inzicht te krijgen in de te verwachten milieueffecten van de m.e.r. (beoordelings)plichtige activiteiten waarvoor het bestemmingsplan kaderstellend is, maar dit is niet alleen tot deze activiteiten beperkt. In samenhang met de niet m.e.r. (beoordelings)plichtige activiteiten moet het planMER ook inzicht geven in de schaal waarop de milieueffecten van de verschillende activiteiten elkaar versterken of verzwakken (de zogenoemde 'cumulatie').

Op basis van dit inzicht in de te verwachten milieueffecten is het mogelijk om het voornemen, zoals dat in het voorliggende planMER is uitgewerkt, te beoordelen. Naar aanleiding hiervan kan, met het planMER als onderdeel van de onderbouwing, een keuze gemaakt worden in de ontwikkelingen die wel en die niet op grond van het (ontwerp)bestemmingsplan mogelijk kunnen worden gemaakt.

De inhoudelijke eisen aan het MER zijn opgenomen in artikel 7.7 Wm (m.e.r.-plichtige plannen): 'Het milieueffectrapport dat betrekking heeft op een plan bevat ten minste:

a. een beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd;
b. een beschrijving van de voorgenomen activiteit, alsmede de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen en de motivering van de keuze voor de in beschouwing genomen alternatieven;
c. een overzicht van eerder vastgestelde plannen die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven;
d. een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben, alsmede van de te verwachten ontwikkeling van dat milieu, indien die activiteit noch de alternatieven worden ondernomen;
e. een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit, onderscheidenlijk de beschreven alternatieven kunnen hebben, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven;
f. een vergelijking van de ingevolge onderdeel b beschreven te verwachten ontwikkeling van het milieu met de beschreven mogelijke gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit, alsmede met de beschreven mogelijke gevolgen voor het milieu van elk der in beschouwing genomen alternatieven;
g. een beschrijving van de maatregelen om belangrijke nadelige gevolgen op het milieu van de activiteit te voorkomen, te beperken of zoveel mogelijk teniet te doen;

h. een overzicht van de leemten in de beschrijvingen, bedoeld in de onderdelen d en e, ten gevolge van het ontbreken van de benodigde gegevens;
i. een samenvatting die aan een algemeen publiek voldoende inzicht geeft voor de beoordeling van het milieueffectrapport en van de daarin beschreven mogelijke gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en van de beschreven alternatieven."

Het voorliggende planMER is overeenkomstig vorengenoemde inhoudelijk eisen opgesteld.

Onderzoeksgebied en –periode
Het onderzoeksgebied van het planMER betreft het bestemmingsplangebied en, afhankelijk van het te onderzoeken milieuonderdeel, mogelijk ook gebieden buiten het plangebied.

Het plangebied van het bestemmingsplan Landelijk gebied gemeente Wormerland betreft de gronden in het landelijk gebied van de gemeente. In bijlage 1 is een overzichtskaart opgenomen waarop het plangebied is weergegeven.

Omdat sommige milieueffecten ook buiten het bestemmingsplan kunnen plaatsvinden, ligt een deel van het onderzoeksgebied buiten het plangebied. Als voorbeeld, door de toename van rundvee op een veehouderij is er mogelijk sprake van een toename van ammoniak. Door deze toename van de uitstoot kan er sprake zijn van negatieve effecten op Natura 2000-gebieden. Deze negatieve effecten kunnen ook op grote afstand van het betreffende veehouderijbedrijf, dus ook buiten het bestemmingsplangebied plaatsvinden.

Een bestemmingsplan wordt in beginsel voor een periode van tien jaar vastgesteld. Naar aanleiding hiervan betreft ook de onderzoeksperiode een periode van tien jaar. Uitgangspunt is dat het bestemmingsplan Landelijk gebied in 2018 wordt vastgesteld. Hiermee is het zogenoemde 'zichtjaar' 2028.

1.4 Notitie reikwijdte en detailniveau

Zoals eerder is opgemerkt, is voor het opstellen van het planMER een 'Notitie reikwijdte en detailniveau' opgesteld. In deze notitie is uiteengezet welke milieuonderdelen in het bestemmingsplan belangrijk zijn en waar het onderzoek voor de plan-m.e.r. vooral opgericht is.

1.5 Leeswijzer

Na de inleiding in dit hoofdstuk volgen de andere hoofdstukken van dit planMER in hoofdlijnen de inhoudelijke eisen aan het MER, zoals die zijn opgenomen in artikel 7.7 van de Wm. Dit betekent dat in beginsel in hoofdstuk 2 het voornemen en de alternatieven zijn uiteengezet. Vanwege de manier waarop de alternatieven voor het voorliggende planMER zijn bepaald, is in dit planMER de keuze gemaakt om in hoofdstuk 2 alleen het voornemen uiteen te zetten.

In hoofdstuk 3 is een overzicht van de vastgestelde wet- en regelgeving en het vastgestelde beleid opgenomen zoals dat van toepassing is op de activiteiten zoals voorzien in het voornemen en de alternatieven.

Een omschrijving van de referentiesituatie en de milieueffecten van het voornemen zijn uiteengezet in hoofdstuk 4 tot en met 11. Hierbij is ook een beoordeling van de milieueffecten van het voornemen en een overzicht van de mogelijke maatregelen om belangrijke nadelige gevolgen op het milieu te voorkomen of te beperken opgenomen. Ook is een overzicht van de zogenoemde “leemten in de kennis” opgenomen in deze hoofdstukken.

In hoofdstuk 12 is de Passende beoordeling op grond van de Wnb opgenomen. Hierin zijn de milieueffecten van het voornemen op de Natura 2000-gebieden opgenomen.

Als laatste zijn in hoofdstuk 13 de samenvatting van de milieueffecten en het advies opgenomen over op welke manier de resultaten van het planMER in het bestemmingsplan Landelijk gebied kunnen worden verwerkt. In dit hoofdstuk is ook een onderbouwing opgenomen waaruit blijkt dat de maatregelen die in het voornemen zijn opgenomen, voor het bestemmingsplan uitvoerbaar zijn.

2 Voornemen en alternatief

In dit hoofdstuk zijn de volgende inhoudelijke eisen aan het MER op grond van artikel 7.7, lid 1 van de Wm uiteengezet:

a. "een beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd;
b. een beschrijving van de voorgenomen activiteit, alsmede de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen, en de motivering van de keuze voor de in beschouwing genomen alternatieven."

Na de inleiding in paragraaf 2.1 is in paragraaf 2.2 een omschrijving van het voornemen opgenomen. Hierbij is uiteengezet waar het voornemen op gericht is en is een overzicht van de ontwikkelingen opgenomen die het bestemmingsplan[4] mogelijk worden gemaakt. Ook is het voornemen verder uitgewerkt in verschillende uitgangspunten op basis waarvan de milieueffecten van het voornemen worden beoordeeld. In paragraaf 2.3 is in hoofdlijnen de werkwijze voor het bepalen van de alternatieven uiteengezet.

2.1 Inleiding

Het bestemmingsplan Landelijk gebied Wormerland wordt opgesteld op basis van het ruimtelijk beleid zoals dat is vastgelegd in de Nota van Uitgangspunten (2015). Het bestemmingsplan Landelijk gebied Wormerland is met andere woorden een vertaling van het eerder vastgestelde beleid in duidelijke planregels. Een groot deel van het landelijk gebied bestaat uit agrarische bedrijven en cultuurgrond. Daarmee is het de belangrijkste drager van het buitengebied. De gemeente wil de agrarische sector ruimte bieden voor de ontwikkeling van eigentijdse agrarische bedrijven, waarbij rekening wordt gehouden met de specifieke landschappelijke kenmerken van respectievelijk de Wijdewormer, de Engewormer en het Wormer- en Jisperveld.

2.2 Voornemen

Het voornemen in de zin van het planMER is het vaststellen van het bestemmingsplan:

- Landelijk gebied Wormerland

Dit bestemmingsplan is opgesteld om:

- te voldoen aan artikel 3.1 van de Wet ruimtelijk ordening om, in het kader van een goede ruimtelijke ordening, actuele bestemmingsplannen vast stellen;
- nieuwe wet- en regelgeving en nieuw beleid in het bestemmingsplan verwerken;
- in te spelen op recente ontwikkelingen.

[4] Overal waar in de tekst wordt gesproken over "het bestemmingsplan", dan wordt daarmee bedoeld het bestemmingsplan Landelijk gebied Wormerland.

Het bestemmingsplan is er vooral op gericht de bestaande functies te behouden en te versterken. Vanwege de leefbaarheid op het platteland is het ook belangrijk dat het bestemmingsplan mogelijkheden biedt voor ontwikkelingen. Dit betreft onder andere de hierna uiteengezette (voor het planMER belangrijke) ontwikkelingen.

Op grond van de Wet milieubeheer moet in het planMER ook 'een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit, onderscheidenlijk de beschreven alternatieven kunnen hebben' worden opgenomen. Het uitgangspunt van het voornemen is dat alle mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt, worden ingevuld; ook de mogelijkheden die op grond van afwijkingen en wijzigingen mogelijk zijn.

De volgende activiteiten zoals ze genoemd worden in de bijlagen C en D van het Besluit m.e.r. in relatie tot alle mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt, komen in ieder geval in het planMER aan de orde.

2.2.1 Omschrijving

In het bestemmingsplan Landelijk gebied zijn drie agrarische bestemmingen opgenomen:

- 'Agrarisch – paardenbedrijf'
- 'Agrarisch met waarden – landschappelijke waarden'
- 'Agrarisch met waarden – landschappelijke en natuurlijke waarden'
- 'Maatschappelijk – Zorgboerderij'

Agrarisch - Paardenbedrijf

- Binnen de bestemming 'Agrarisch – paardenbedrijf' zijn met name paardenbedrijven met bijbehorende voorzieningen, en wonen ten behoeve van de bedrijfsvoering toegestaan. Buiten een bouwvlak is een paardenbak toegestaan, dit alleen ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch – paardenbak'.
- Bedrijfswoningen en aan- en uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen mogen uitsluitend binnen een bouwvlak worden gebouwd, waarbij maximaal 1 bedrijfswoning is toegestaan. Middels een aanduiding 'specifieke vorm van wonen – tweede bedrijfswoning' of 'bedrijfswoning uitgesloten' kan hiervan worden afgeweken. De inhoud van de bedrijfswoning mag niet meer bedragen dan 350 m^3 en de goot- en bouwhoogte niet meer dan respectievelijk 3,5 m en 9,00 m.
- Silo's, torensilo's, mest- en kuilplaten en bassins mogen uitsluitend binnen een bouwvlak of in een zone van 15 m diep uitsluitend aan de achterzijde van het bouwvlak. De bouwhoogte binnen een bouwvlak voor bouwwerken geen gebouwen zijnde mag niet meer bedragen dan 10 m, buiten het bouwvlak in de zone van 15 m aan de achterzijde van het bouwvlak mag niet meer bedragen dan 5,00 m.
- Van de bouwregels kan met een omgevingsvergunning door het bevoegd gezag worden afgeweken. Dit betreft met name de herbouw van een stolp en het vergroten van de breedte van bruggen en dammen onder voorwaarden.

- strijdig gebruik is het gebruik van de gronden en bouwwerken ten behoeve van detailhandel, ander dan de uitoefening van productiegebonden detailhandel en het gebruik van de gronden en bouwwerken ten behoeve van bed & breakfast en/of verblijfsrecreatie, anders dan kleinschalig kamperen, voor zover er meer dan 15 kampeermiddelen worden geplaatst. Onder voorwaarden kan van de regels voor bed & breakfast worden afgeweken. Daarnaast is ook het gebruik van de gronden buiten een bouwvlak ten behoeve van een paardenbak, met uitzondering van de paardenbakken ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch – paardenbak', niet toegestaan. Ook hier kan van worden afgeweken mits de oppervlakte niet meer dan 1.200 m^2 bedraagt.
- Middels een wijzigingsbevoegdheid kan de bestemming worden gewijzigd in 'Agrarisch met waarden – landschappelijke (en natuurlijke) waarden' ten behoeve van agrarische cultuurgrond, mits geen bouwvlak wordt opgenomen en de regels van deze bestemmingen van overeenkomstige toepassing zijn. Ook kan onder voorwaarden de aanduiding 'specifieke vorm van wonen – tweede bedrijfswoning' op de verbeelding worden toegevoegd. Ditzelfde geldt voor de aanduiding 'specifiek vorm van agrarisch – plattelandswoning'. Tenslotte kan de bestemming onder voorwaarden worden gewijzigd in de bestemming 'Wonen', 'Bedrijf', 'Bedrijf – Loonbedrijf' of 'Maatschappelijk – Zorgboerderij'.

Agrarisch met waarden – Landschappelijke waarden

- De gronden binnen deze bestemming zijn onder andere bestemd voor de uitoefening van volwaardige grondgebonden agrarische veehouderijbedrijven, al dan niet in combinatie met een bestaande niet-grondgebonden ondergeschikte tweede tak, en voorzover aangeduid met de aanduiding 'bollenteelt, 'specifieke vorm van agrarisch – kaas- en klompenmakerij' of 'specifieke vorm van bedrijf – metaalbedrijf'.
- Ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch – klein bedrijf' zijn uitsluitend grondgebonden veehouderijbedrijven als agrarisch klein bedrijf toegestaan.
- Het behoud, herstel en de ontwikkeling van de landschappelijke en cultuurhistorische waarden waaronder de openheid, het verkavelingspatroon en het gebruik als grasland.
- Bedrijfsgebouwen en overkappingen mogen alleen binnen een bouwvlak worden gebouwd, waarbij kassen en tunnelkassen niet zijn toegestaan. Goot- en bouwhoogte van bedrijfsgebouwen en overkappingen mogen niet meer bedragen dan respectievelijk 7 m en 12 m. Een stolpschuur ter plaatse van de aanduiding 'stolpschuur' mag bij een verbouwing en/of nieuwbouw niet gewijzigd worden in hoofdvorm.
- Bedrijfswoningen en aan- en uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen mogen uitsluitend binnen een bouwvlak worden gebouwd, waarbij maximaal 1 bedrijfswoning is toegestaan. Middels een aanduiding 'specifieke vorm van wonen – tweede bedrijfswoning' of 'bedrijfswoning uitgesloten' kan hiervan worden afgeweken. De inhoud van de bedrijfswoning mag niet meer bedragen dan 650 m^3 en de goot- en bouwhoogte niet meer dan respectievelijk 3,5 m en 9,00 m.
- Silo's, torensilo's, mest- en kuilplaten en bassins mogen uitsluitend binnen een bouwvlak of in een zone van 15 m diep uitsluitend aan de achterzijde van het bouwvlak (bij agrarisch klein bedrijf niet van toepassing). De bouwhoogte binnen een bouwvlak voor bouwwerken geen ge-

bouwen zijnde mag niet meer bedragen dan 10 m, buiten het bouwvlak in de zone van 15 m aan de achterzijde van het bouwvlak mag niet meer bedragen dan 5,00 m. Ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch – waterbassin' is een waterbassin buiten het bouwvlak toegestaan.

- Het bevoegd gezag kan middels een omgevingsvergunning afwijken van de bouwregels en toestaan dat onder voorwaarden een schuilgelegenheid voor vee wordt gebouwd buiten bouwvlak. Het bevoegd gezag kan ook afwijken voor de herbouw van een stolp en het vergroten van de breedte van bruggen en dammen onder voorwaarden.
- Gebruik van gronden voor intensieve veehouderij is niet toegestaan. Ook het gebruik van de gronden en bouwwerken ten behoeve van bed & breakfast en/of verblijfsrecreatie, anders dan kleinschalig kamperen, voor zover er meer dan 15 kampeermiddelen worden geplaatst, is niet toegestaan. Onder voorwaarden kan van de regels voor bed & breakfast worden afgeweken. Daarnaast is ook het gebruik van de gronden buiten een bouwvlak ten behoeve van een paardenbak niet toegestaan, hier kan onder voorwaarden van worden afgeweken mits de oppervlakte niet meer dan 1.200 m^2 bedraagt. Strijdig gebruik is ook het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van het houden van vee, zodanig dat er sprake is van een negatief effect op een Natura 2000-gebied door stikstofdepositie.
- Middels een wijzigingsbevoegdheid kan de oppervlakte van het bouwvlak worden vergroot, mits de oppervlakte niet meer bedraagt dan 1,5 ha. Deze wijzigingsbevoegdheid is niet van toepassing op agrarisch klein bedrijven en agrarisch volwaardige bedrijven gelegen in Natura 2000 gebied. Daarnaast is een erfinrichtingsplan aan de hand van een keukentafelgesprek vereist. Ook de situering van het bouwvlak kan worden gewijzigd, evenals het verwijderen van de aanduiding 'bedrijfswoning uitgesloten', het toevoegen van de aanduiding 'specifieke vorm van wonen – tweede bedrijfswoning' en het toevoegen of verwijderen van de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch – plattelandswoning'. De bestemming 'agrarisch met waarden – landschappelijke waarden' kan onder voorwaarden worden gewijzigd in 'Natuur', 'Wonen', 'Bedrijf', 'Bedrijf – Loonbedrijf', 'Maatschappelijk – Zorgboerderij', of 'Agrarisch – paardenbedrijf'.

Agrarisch met waarden – Landschappelijke en natuurlijke waarden

- De gronden binnen deze bestemming zijn onder andere bestemd voor de uitoefening van volwaardige grondgebonden agrarische veehouderijbedrijven en voorzover aangeduid ter plaatse van de aanduiding tevens voor 'specifieke vorm van bedrijf – agrarisch loon- en grondverzetbedrijf', 'bed en breakfast' en 'specifieke vorm van agrarisch – dagrecreatieve maatschappelijke en culturele voorzieningen'.
- Ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch – klein bedrijf' zijn uitsluitend grondgebonden veehouderijbedrijven als agrarisch klein bedrijf toegestaan.
- Het behoud, herstel en de ontwikkeling van de natuurlijke, landschappelijke en cultuurhistorische waarden waaronder de openheid, waterrijkdom, het verkavelingspatroon en het gebruik als grasland, de weidevogelstand, de betekenis voor foeragerende en pleisterende vogels en slootkant- en grasvegetaties.

- Bedrijfsgebouwen en overkappingen mogen alleen binnen een bouwvlak worden gebouwd waarbij kassen en tunnelkassen niet zijn toegestaan. Goot- en bouwhoogte van bedrijfsgebouwen en overkappingen mogen niet meer bedragen dan respectievelijk 7 m en 12 m.
- Bedrijfswoningen en aan- en uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen mogen uitsluitend binnen een bouwvlak worden gebouwd, waarbij maximaal 1 bedrijfswoning is toegestaan. Middels een aanduiding 'specifieke vorm van wonen – tweede bedrijfswoning' of 'bedrijfswoning uitgesloten' kan hiervan worden afgeweken. De inhoud van de bedrijfswoning mag niet meer bedragen dan 650 m^3 en de goot- en bouwhoogte niet meer dan respectievelijk 3,5 m en 9,00 m.
- Silo's, torensilo's, mest- en kuilplaten en bassins mogen uitsluitend binnen een bouwvlak of in een zone van 15 m diep uitsluitend aan de achterzijde van het bouwvlak (bij agrarisch klein bedrijf niet van toepassing). De bouwhoogte binnen een bouwvlak voor bouwwerken geen gebouwen zijnde mag niet meer bedragen dan 10 m, buiten het bouwvlak in de zone van 15 m aan de achterzijde van het bouwvlak mag niet meer bedragen dan 5,00 m.
- Het bevoegd gezag kan middels een omgevingsvergunning afwijken van de bouwregels en toestaan dat onder voorwaarden een schuilgelegenheid voor vee wordt gebouwd buiten bouwvlak. Het bevoegd gezag kan ook afwijken voor de herbouw van een stolp en het vergroten van de breedte van bruggen en dammen onder voorwaarden.
- Strijdig gebruik is het opslaan van mest, hooibalen en/of overige landbouwproducten buiten het bouwvlak en buiten een zone van 15 m diep aansluitend aan de achterzijde van het bouwvlak, met uitzondering van de gronden ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch – opslag kuilvoer'. Gebruik van gronden voor intensieve veehouderij is niet toegestaan. Ook het gebruik van de gronden en bouwwerken ten behoeve van bed & breakfast en/of verblijfsrecreatie, anders dan kleinschalig kamperen, voor zover er meer dan 15 kampeermiddelen worden geplaatst, is niet toegestaan. Onder voorwaarden kan van de regels voor bed & breakfast worden afgeweken. Daarnaast is ook het gebruik van de gronden buiten een bouwvlak ten behoeve van een paardenbak niet toegestaan, hier kan onder voorwaarden van worden afgeweken mits de oppervlakte niet meer dan 1.200 m^2 bedraagt. Strijdig gebruik is ook het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van het houden van vee, zodanig dat er sprake is van een negatief effect op een Natura 2000-gebied door stikstofdepositie.
- Middels een wijzigingsbevoegdheid kan de oppervlakte van het bouwvlak worden vergroot, mits de oppervlakte niet meer bedraagt dan 1,5 ha. Deze wijzigingsbevoegdheid is niet van toepassing op agrarisch klein bedrijven en volwaardige agrarische bedrijven gelegen in Natura 2000-gebied. Daarnaast is een erfinrichtingsplan aan de hand van een keukentafelgesprek vereist. Ook de situering van het bouwvlak kan worden gewijzigd, evenals het verwijderen van de aanduiding 'bedrijfswoning uitgesloten', het toevoegen van de aanduiding 'specifieke vorm van wonen – tweede bedrijfswoning' en het toevoegen of verwijderen van de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch – plattelandswoning'. De bestemming 'agrarisch met waarden – landschappelijke en natuurlijke waarden' kan onder voorwaarden worden gewijzigd in 'Natuur', 'Wonen', 'Bedrijf', 'Bedrijf – Loonbedrijf', 'Maatschappelijk – Zorgboerderij', of 'Agrarisch – paardenbedrijf'.

Maatschappelijk – zorgboerderij

Binnen deze bestemming zijn zorgboerderijen, al dan niet in combinatie met en in ondergeschikte mate ruimte voor: grondgebonden agrarisch gebruik, lichte horeca of productiegebonden detailhandel. Bedrijfsgebouwen en overkappingen mogen hier ook alleen binnen het bouwvlak worden gebouwd. De oppervlakte van (tunnel)kassen mag niet meer bedragen dan 50 m^2 per bouwvlak, de bouwhoogte niet meer dan 5 m.

Via een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van de gebruiksregels en kan onder voorwaarden worden toegestaan dat een paardenbak van maximaal 1.200 m^2 buiten het bouwvlak wordt gelegen.

Daarnaast zijn de volgende overige, voor het planMER relevante, bestemmingen opgenomen:

- Bedrijf;
- Detailhandel;
- Recreatie.
- Horeca (-hotel)

Bedrijf

- Binnen de bestemming 'Bedrijf' zijn bedrijven in de categorieën 1 en 2 zoals genoemd in de bijlage bij de regels, niet zijnde geluidzoneringsplichtige, risicovolle inrichtingen en/of vuurwerkbedrijven, toegestaan.
- Binnen de bestemming 'Bedrijf – loonbedrijf" zijn de gronden aangewezen voor loonbedrijven en bedrijfswoningen.
- Bestaande gezamenlijke oppervlakte van bedrijfsgebouwen en overkappingen mag per bestemmingsvlak of per 2 door de aanduiding 'relatie' aan elkaar verbonden bestemmingsvlakken niet meer bedragen dan het er plaatse van de aanduiding 'bebouwingspercentage (%)' aangegeven percentage van het bestemmingsvlak. De goot- en bouwhoogte van bedrijfsgebouwen en overkappingen mag niet meer bedragen dan respectievelijk 4,5 en 10 m.
- Middels een omgevingsvergunning voor het afwijken van de gebruiksregels in de bestemming 'Bedrijf' kan, onder voorwaarden, worden toegestaan dat de gronden en bouwwerken gebruikt worden voor een specifiek bedrijf zoals genoemd onder categorie 3.1 in de Bijlage bij de regels. Ook kan onder voorwaarden worden toegestaan dat gronden en gebouwen worden gebruikt voor de uitoefening van productiegebonden detailhandel, of voor meer dan 1 woning.
- Middels een omgevingsvergunning voor het afwijken van de gebruiksregels in de bestemming 'Bedrijf – loonbedrijf' mogen de gebouwen in combinatie met de bedrijfsvoering onder voorwaarden gebruikt worden voor een bed & breakfast, en het gebruik voor meer dan 1 woning.
- Middels een wijzigingsbevoegdheid kan binnen de bestemming 'bedrijf – loonbedrijf' het bouwvlak worden vergroot naar maximaal 1,5 ha, vergezeld van een erfinrichtingsplan.

Detailhandel

Binnen deze bestemming zijn tuinbouwbedrijven annex hoveniersbedrijven en naar de aard daarmee gelijk te stellen zaken toegestaan. Er mogen hier geen kassen worden gebouwd en ook hier geldt dat de gezamenlijke oppervlakte van bedrijfsgebouwen en overkappingen niet meer mag bedragen dat

het er plaatse van de aanduiding 'bebouwingspercentage (%)' aangegeven percentage van het bestemmingsvlak. De oppervlakte van bedrijfsgebouwen en overkappingen ter plaatse van de aanduiding 'tuincentrum' niet meer bedragen dan 1.000 m^2 per bestemmingsvlak. De goot- en bouwhoogte mag niet meer bedragen dan 5 m en 7 m.

Maatschappelijk – zorgboerderij

Binnen deze bestemming zijn zorgboerderijen, al dan niet in combinatie met en in ondergeschikte mate ruimte voor: grondgebonden agrarisch gebruik, lichte horeca of productiegebonden detailhandel. Bedrijfsgebouwen en overkappingen mogen hier ook alleen binnen het bouwvlak worden gebouwd. De oppervlakte van (tunnel)kassen mag niet meer bedragen dan 50 m^2 per bouwvlak, de bouwhoogte niet meer dan 5 m.

Via een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van de gebruiksregels en kan onder voorwaarden worden toegestaan dat een paardenbak van maximaal 1.200 m^2 buiten het bouwvlak wordt gelegen.

Recreatie

Binnen de bestemming recreatie wordt ruimte geboden voor een recreatief (nacht)verblijf aan personen in tot het recreatieterrein behorende recreatieverblijven. Hier zijn ook, ter plaatse van de aanduidingen, stacaravans en recreatiewoningen toegestaan. Voor het aantal stacaravans en recreatiewoningen is een aanduiding opgenomen met 'maximum aantal verblijven'. Permanente bewoning is niet toegestaan.

Horeca (-hotel)

De bestemming Horeca is bedoeld voor lichte horecabedrijven en logiesverstrekkende bedrijven. Bedrijfswoningen zijn hier toegestaan evenals bijbehorende nuts-, infrastructurele- en waterhuishoudkundige voorzieningen en tuinen en erven. Strijdig gebruik is hier het gebruik van de gronden voor detailhandel, het gebruik van een bedrijfswoning voor meer dan 1 woning en het gebruik van vrijstaande bijgebouwen voor bewoning.

De bestemming Horeca-Hotel is bedoeld voor licht horecabedrijven en logiesverstrekkende horecabedrijven met inbegrip van de exploitatie van zaalaccommodatie en beurzen en exposities. Bedrijfswonen is hier niet toegestaan.

ALGEMENE AFWIJKINGSREGELS

In het bestemmingsplan zijn algemene afwijkingsregels met voorwaarden opgenomen die ook van toepassing zijn op de andere afwijkingsmogelijkheden in de andere bestemmingen. Deze voorwaarden zijn:

- het straat- en bebouwingsbeeld;
- de woonsituatie;
- de milieusituatie;
- de verkeersveiligheid;
- de sociale veiligheid;
- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden;

- de cultuurhistorische, landschappelijke en natuurlijke waarden.

BEOORDELINGSCRITERIA OMGEVINGSVERGUNNING
Een omgevingsvergunning of wijzigingsbevoegdheid kan alleen worden verleend als hierdoor geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan:
- de natuurlijke en landschappelijke waarden;
- de cultuurhistorische en de archeologische waarden;
- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden;
- het gebruik van landbouwgronden voor de agrarische productie;
- de milieusituatie;
- het woon- en leefklimaat;
- het straat en bebouwingsbeeld;
- de verkeersveiligheid;
- de (openlucht) recreatiemogelijkheden.

2.2.2 Uitwerking
In het planMER wordt gemotiveerd beschreven welke van de bovenstaande activiteiten in de volle breedte aandacht krijgen en welke activiteiten naar verwachting minder relevant zijn als het gaat om het genereren van effecten. De mate van relevantie wordt bepaald aan de hand van het generen van effecten. De mate waarin naar verwachting effecten zullen optreden, is namelijk sterk afhankelijk van de regels (voorwaarden en omvang) die ten behoeve van de betreffende activiteiten worden opgenomen in het bestemmingsplan.

In een planMER voor een bestemmingsplan moeten de milieueffecten van de worstcasesituatie worden bepaald. Dit betekent dat de milieueffecten van het volledige gebruik van de mogelijkheden bepaald moeten worden. Als voorbeeld: als op grond van het voornemen de uitbreiding van agrarisch bedrijven mogelijk wordt gemaakt door het vergroten van het bouwvlak tot maximaal 1,5 ha, dan moeten de milieueffecten van het vergroten van alle bouwvlakken tot 1,5 ha worden bepaald. Met andere woorden: de milieueffecten van de minst gunstige situatie (worstcasesituatie) moeten worden bepaald.

Het voornemen en het uitgangspunt dat de milieueffecten van de worstcasesituatie bepaald moeten worden in overweging nemende, is het voornemen op basis van de volgende uitgangspunten uitgewerkt:
1. De bouwvlakken van alle volwaardige agrarische grondgebonden veehouderijbedrijven, niet gelegen in Natura 2000-gebieden, vergroot mogen worden tot 1,5 ha;
2. alle agrarische bedrijven gebruiken de gronden binnen het bouwvlak voor kleinschalig kampeeren tot 15 kampeermiddelen;
3. Binnen de bouwvlakken van een agrarisch grondgebonden veehouderijbedrijf is één grondgebonden modelmelkrundveehouderij gevestigd. Het aantal dieren op dit bedrijf wordt bepaald door de bestaande stikstofemissie van het bedrijf. In bijlage 2 is een onderbouwing van dit grondgebonden modelmelkrundveehouderijbedrijf opgenomen.

De ontwikkelingsmogelijkheden van een grondgebonden modelveehouderijbedrijf worden in hoofdlijnen bepaald door de volgende twee regels:

- Tot een gebruik, strijdig met deze bestemming, wordt in ieder geval gerekend:
  - m. Het gebruik van gronden en bebouwing binnen het agrarisch bouwperceel voor het houden van vee, indien dit, ten opzichte van de bestaande situatie, leidt tot een toename van de stikstofdepositie vanaf het betreffende agrarisch bouwperceel op de maatgevende voor stikstofgevoelige Habitats in Natura 2000-gebieden:
  - n. Het bepaalde onder m geldt niet voor het gebruik, waarbij het aantal stuks vee op gronden en in bebouwing vinnen het agrarisch bouwperceel toeneemt ten opzichte van de bestaande situatie en deze toename van de veestapel, afzonderlijk in of in combinatie met andere projecten of handelingen, niet leidt tot een zodanige toename van de stikstofdepositie op de maatgevende voor stikstofgevoelige Habitats in Natura 2000-gebieden dat deze, in de periode waarvoor het Programma Aanpak Stikstof als bedoeld in artikel 2.1 van het Besluit natuurbescherming geldt, de grenswaarde overschrijdt zoals vastgesteld in artikel 2.12 van het Besluit natuurbescherming.

Om misstanden te voorkomen wordt opgemerkt dat het voornemen in het voorliggende planMER is uitgewerkt op basis van het ontwerpbestemmingsplan. Dit betekent dat het voornemen niet per se overeenkomstig het vastgestelde bestemmingsplan is (of andersom).

De ontwikkelingsruimte van de agrarische bedrijven is in het voornemen beperkt aan de hand van een zogenoemde 'stikstofregel'[5] waarmee significant negatieve effecten op Natura 2000-gebieden worden voorkomen. De ontwikkelingsruimte voor ieder bedrijf is hiermee de bestaande bedrijfsemissie kg NH_3/jr. plus de uitbreiding tot de drempelwaarde van het Programma Aanpak Stikstof (PAS), zoals vermeld in artikel 2.12 het Besluit natuurbescherming. Voor de in en rondom de gemeente Wormerland gelegen PAS-gebieden kan nog uit worden gegaan van een grenswaarde van 1 mol/ha/jr.[6]. Hoeveel deze 1 mol/ha/jr. betekent voor de uitbreidingsmogelijkheden per bedrijf in aantal dieren, is sterk afhankelijk van de beoogde ontwikkeling (soort dieren/stalsysteem) en de locatie. De ontwikkelingsruimte van het PAS mag alleen worden gebruikt bij projecten, in een bestemmingsplan kan deze ontwikkelingsruimte niet worden opgenomen maar kan wel naar worden verwezen. Het kan voorkomen dat tussentijds de grenswaarden voor bepaalde PAS-gebieden aangepast worden. Op voorhand kan niet met zekerheid worden gezegd of de ontwikkelingsruimte van de agrarische bedrijven de komende tien jaar, de looptijd van het bestemmingsplan, 1 mol/ha/jr. blijft. Met die reden is voor de berekeningen van de milieueffecten van de aspecten geur, fijnstof en stikstof in het planMER uitgegaan van alleen de bestaande bedrijfsemissie kg NH_3/jr. per agrarisch bedrijf.

---

[5] Een zogenoemde stikstofregel is een regeling opgenomen in de regels van het bestemmingsplan om met name de effecten op naastgelegen Natura 2000 gebieden te beperken. Deze regeling beperkt de stikstofdepositie van met name agrarische bedrijven.

[6] https://www.bij12.nl/onderwerpen/programma-aanpak-stikstof/vergunningen-en-meldingen/overzicht_grenswaarde-_verlagingen/ Voor de Eilandspolder geldt een grenswaarde van 0,5 mol/ha/jr.

2.3 Alternatief

Voordat er alternatieven voor het voornemen worden uitgewerkt, wordt het wenselijk geacht om inzicht te krijgen in de milieueffecten van het voornemen in zijn meest maximale vorm (worst-case). Op basis van die uitkomsten zal vervolgens worden bepaald of en waar sturing of aanscherping van de ontwikkelingsmogelijkheden in het bestemmingsplan nodig is om onwenselijke milieueffecten te voorkomen of te beperken.

De alternatieven worden op de volgende manier uitgewerkt:

1. De milieueffecten van het voornemen worden bepaald.
2. Op basis van de milieueffecten van het voornemen wordt bepaald waar sturing van de ontwikkelingsmogelijkheden op grond van het bestemmingsplan nodig is om niet-wenselijke milieueffecten te voorkomen of te beperken.
3. In overleg tussen de gemeente en adviseurs wordt bepaald welke sturing op de ontwikkelingsmogelijkheden mogelijk en wenselijk is.
4. Op basis hiervan wordt tenminste één alternatief uitgewerkt waarvan niet wenselijke milieueffecten van het voornemen worden voorkomen of worden beperkt[3]. Vervolgens worden de milieueffecten van het alternatief of de alternatieven bepaald.

Voor voorliggend planMER is op basis van de milieueffecten van het voornemen bepaald dat geen extra sturing van de ontwikkelingsmogelijkheden op grond van het bestemmingsplan wenselijk zijn. Een alternatief is dan ook niet opgesteld.

3 Wet- en regelgeving en beleid

In dit hoofdstuk zijn de volgende inhoudelijke eisen aan het MER op grond van artikel 7.7, lid 1 van de Wm uiteengezet:

c. "een overzicht van eerder vastgestelde plannen die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven."

Zoals onder andere in hoofdstuk 2 al is opgemerkt, is het bestemmingsplan er onder andere op gericht om de volgende ontwikkelingen mogelijk te maken:

- Het uitoefenen van grondgebonden agrarisch bedrijf binnen een bestaand agrarisch bouwvlak.
- Het vergroten van een bouwvlak tot ten hoogste 1,5 ha via een wijzigingsbevoegdheid voor de volwaardige grondgebonden veehouderijbedrijven;

Hiermee wordt de ontwikkeling van veehouderijbedrijven mogelijk gemaakt. De mogelijkheden voor de ontwikkeling van deze bedrijven worden vooral bepaald door:

- Wet natuurbescherming;
- Wet ammoniak en veehouderij;
- Besluit emissiearme huisvesting;
- Wet geurhinder en veehouderij;
- Wet verantwoorde groei melkveehouderij;
- Wet grondgebonden groei veehouderij;
- Fosfaatrechtenstelsel;
- Wet milieubeheer;
- Structuurvisie Noord-Holland 2040;
- Provinciale Ruimtelijke Verordening Noord-Holland.

Hierna is een samenvatting van deze wet- en regelgeving en het beleid opgenomen. Ander, meer sectoraal beleid, is opgenomen bij de desbetreffende milieuthema's.

3.1 Regelgeving natuurbescherming

3.1.1 Europees- en rijksbeleid

Wet natuurbescherming

Op 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (Wnb) in werking getreden. De Wnb betreft zowel soortenbescherming (voorheen Flora- en faunawet) als bescherming van (Europese) natuurgebieden (voorheen Natuurbeschermingswet 1998).

De soortenbescherming is gericht op het beschermen en het behouden van de goede staat van instandhouding van in het wild levende plant- en diersoorten en hun directe leefomgeving.

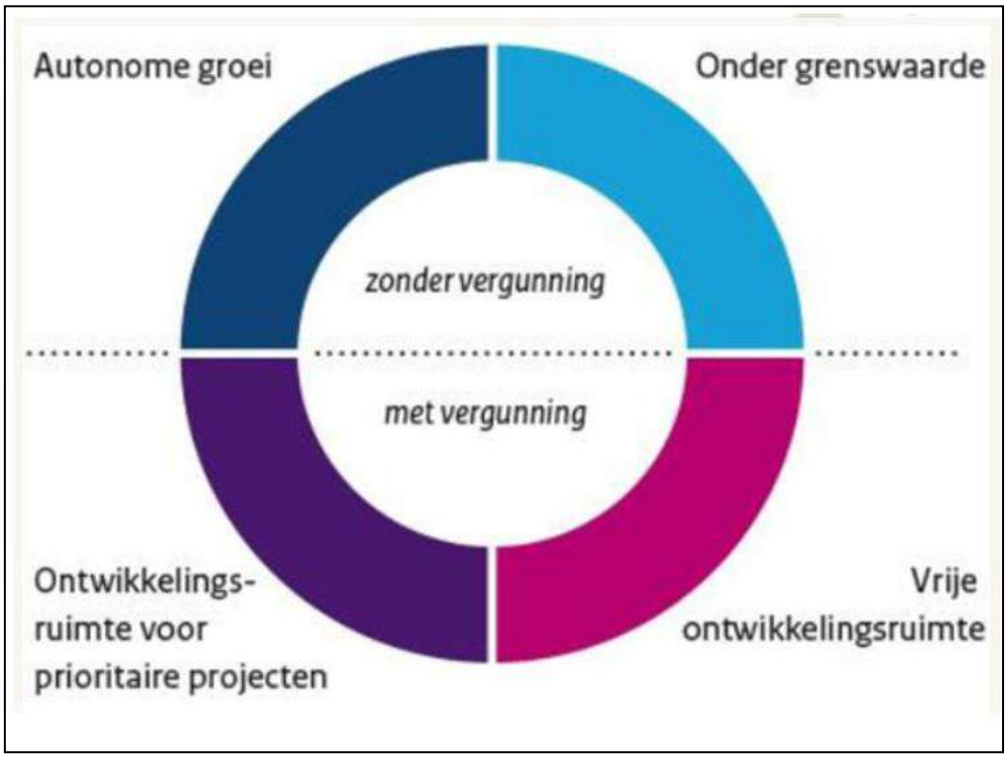
De gebiedsbescherming is gericht op het beschermen van nationaal en Europees beschermde natuurgebieden. In de wet zijn ook de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn

verwerkt. Deze natuurgebieden betreffen de Natura 2000-gebieden met de zogenoemde “Speciale Beschermingszones” op grond van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn.
Op grond van de Wnb moet wanneer er bij ontwikkelingen sprake kan zijn van een significant negatief effect op een Natura 2000-gebied een zogenoemde “passende beoordeling” worden uitgevoerd.

PROGRAMMA AANPAK STIKSTOF

Op 1 juli 2015 is het Programma Aanpak Stikstof (PAS) voor de periode van 1 juli 2015 tot en met 1 juli 2021 in werking getreden. Op 18 december 2017 is de partiële herziening inwerking getreden. De PAS is in de Wet natuurbescherming verwerkt. In het PAS zijn maatregelen opgenomen om de stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden te beperken. Hierdoor is er op beperkte schaal weer ruimte voor nieuwe ontwikkelingen: de zogenoemde “ontwikkelingsruimte”. In de bestaande situatie is de stikstofdepositie in een groot deel van de Natura 2000-gebieden namelijk te hoog waardoor het verlenen van vergunningen voor nieuwe ontwikkelingen niet of nauwelijks mogelijk is.

In het PAS wordt een onderscheid gemaakt tussen projecten en handelingen die niet toestemmingsplichtig zijn en projecten waarvoor wel een melding of vergunning vereist is. De eerste categorie bestaat uit autonome ontwikkelingen, zoals toename van bevolking of wegverkeer, en uit projecten die onder de grenswaarde blijven (zie figuur 1). De tweede categorie activiteiten valt uiteen in prioritaire projecten (segment 1) en overige projecten en handelingen (segment 2). Prioritaire projecten zijn door het Rijk of de provincies aangemerkt als projecten van nationaal of provinciaal maatschappelijk belang. De verdeling van de depositieruimte over de vier delen is een bestuurlijke keuze van Rijk en provincies.

Figuur 1. Weergave werking Programma Aanpak Stikstof.

Zoals hiervoor is aangegeven, zijn ontwikkelingen die onder de grenswaarde vallen niet vergunningsplichtig. Deze grenswaarde is ingesteld om de lasten voor ondernemers zoveel mogelijk te verminderen. Projecten en andere handelingen binnen de sectoren industrie, landbouw en infrastructuur die onder de grenswaarde vallen, zijn meldingsplichtig, tenzij de toename van de stikstofdepositie minder dan 0,05 mol per hectare per jaar is. De grenswaarde bedraagt 1,0 mol/ha/jr. Wanneer 95% van de ruimte voor meldingen is gebruikt, wordt deze grenswaarde echter verlaagd naar 0,05 mol per jaar.

De ontwikkelingsruimte kan overigens alleen worden gebruikt voor projecten. In een bestemmingsplan kan dan ook geen ontwikkelingsruimte op grond van het PAS worden opgenomen: *'de wetgever heeft er bewust voor gekozen om bestemmingsplannen buiten de regeling van de PAS te houden en geen toedeling van ontwikkelingsruimte aan bestemmingsplannen mogelijk te maken. Het toedelen van ontwikkelingsruimte aan bestemmingsplannen zou een te groot beslag op de schaarse ontwikkelingsruimte voor projecten en andere handelingen leggen. Er zou in dat geval ontwikkelingsruimte nodig zijn voor de volledige realisatie van het bestemmingsplan en de maximale planologische mogelijkheden die het plan biedt, terwijl in werkelijkheid niet alle (maximale) ontwikkelingsmogelijkheden van het bestemmingsplan worden benut. Bestemmingsplannen hebben bovendien een geldingsduur van 10 jaar terwijl het programma aanpak stikstof een geldingsduur heeft van 6 jaar. Daarbij zal de ingangsdatum van bestemmingsplannen in elke gemeente anders zijn, zodat synchroniteit van een bestemmingsplan met het programma nooit is verzekerd'* [7] .

In het bestemmingsplan Landelijk gebied is de ontwikkelingsruimte van het PAS niet direct opgenomen maar wordt verwezen naar het Besluit natuurbescherming. Voor de Natura 2000-gebieden gelegen in en in de nabijheid van de gemeente Wormerland bedraagt de grenswaarde op het moment van schrijven nog 1,0 mol/ha/jr. Voor de Eilandspolder is dit 0,05 mol/ha/jr.

3.1.2 Provinciaal beleid

Provinciale Ruimtelijke Verordening

In de Provinciale Ruimtelijke Verordening (hierna PRV) worden in zowel artikel 19 en artikel 25 regels gesteld ten aanzien van natuur. Dit gaat met name om de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voormalig EHS) en de weidevogelleefgebieden. Het Wormer- en Jisperveld is aangewezen als onderdeel van het NNN. Daarnaast is nagenoeg het hele plangebied aangewezen als weidevogelleefgebied. Het planMER is opgesteld aan de hand van de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2018.

Natuurbeheerplan 2018

Het natuurbeheerplan van de provincie gaat over het beheren van het Natuur Netwerk Nederland en van agrarische natuur, mede ter bescherming van de internationale natuur. Het Natuurbeheerplan

[7] Ministerie van Economische Zaken (2015). Handreiking passende beoordeling stikstofaspecten bestemmingsplannen. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag, 2015

beschrijft waar in de provincie Noord-Holland welke natuur aanwezig is, de beleidsdoelen en de subsidiemogelijkheden voor de ontwikkeling en het beheer van natuur, en agrarische natuur en landschapselementen. Het Natuurbeheerplan heeft geen planologische werking.

3.2 Regelgeving veehouderij

3.2.1 Rijksbeleid

Wet ammoniak en veehouderij

Op 8 mei 2002 is de Wet ammoniak en veehouderij (Wav) in werking getreden. De Wav is erop gericht de ammoniakemissie van veehouderijbedrijven in een zone van 250 meter om de zogenoemde Wav-gebieden, te beperken. Wav-gebieden zijn gebieden voor verzuringgevoelige gebieden[8].

In beginsel mogen in deze Wav-gebieden en de zone van 250 meter om de Wav-gebieden geen nieuwe veehouderijbedrijven gevestigd worden. Op bestaande veehouderijbedrijven in een Wav-gebied of zone van 250 meter is een ten hoogste toegestane ammoniakemissie van toepassing. Binnen deze ten hoogste toegestane ammoniakemissie is de veesoort en het te houden aantal stuks vee een keuze van de agrarisch ondernemer.

Wet geurhinder en veehouderij

Op 1 januari 2007 is de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) in werking getreden. Op grond van de Wgv is ter plaatse van geurgevoelige gebouwen (zoals woningen) een ten hoogste in de Wgv bepaalde geurbelasting vanwege dierplaatsen van veehouderijbedrijven toegestaan. De waarde van deze ten hoogste toegestane geurbelasting wordt uitgedrukt in zogenoemde “odeur units” (ou). Voor een aantal diersoorten, zoals melkrundvee, zijn geen waarden opgenomen, maar afstanden.
Op grond van de Wgv kunnen door een gemeente eigen regels worden opgesteld om hiermee af te wijken van de in de wet opgenomen geurbelasting en afstanden door deze verder uit te werken. Hiermee is het voor een gemeente mogelijk om gebiedsgericht geurbeleid op te stellen. De gemeente Wormerland heeft geen geurverordening.

Besluit emissiearme huisvesting

Per 1 augustus 2015 is het Besluit emissiearme huisvesting (Beh) in werking getreden. Op grond van het Beh moeten dierenverblijven emissiearm zijn als emissiearme huisvestingsystemen beschikbaar zijn. Alleen huisvestingssystemen met een emissiefactor die lager is dan of gelijk is aan de maximale emissiewaarde, zijn toegestaan. De maximale emissiewaarden voor ammoniak en fijn stof gelden voor melk- en kalfkoeien, varkens, kippen, kalkoenen en eenden.

Wet verantwoorde groei melkveehouderij (Melkveewet)

Op 1 januari 2015 is de Wet verantwoorde groei melkveehouderij (Melkveewet) in werking getreden. Deze wet bepaalt dat de groei van de melkveehouderij uitsluitend mogelijk is op voorwaarde dat het

[8] Verzuring vindt onder andere plaats door depositie van stikstof in een gebied. De emissie van stikstof (N) uit de veehouderij vindt vooral plaats door de emissie van ammoniak (NH3) uit mest.

bedrijf voldoende grond in gebruik heeft om de extra fosfaatproductie geheel te kunnen plaatsen danwel dat de extra fosfaatproductie in zijn geheel wordt verwerkt. Het gaat hierbij om een verantwoorde afzet van dierlijke mest.

Wet grondgebonden groei melkveehouderij

De Wet grondgebonden groei melkveehouderij is per 1 januari 2018 in werking getreden. Deze wet bepaalt dat de groei van de melkveehouderij enkel mogelijk is indien sprake is van een bepaalde mate van grondgebondenheid. Doel van het wetsvoorstel is het grondgebonden karakter van de melkveehouderij te behouden en te versterken. Grondgebondenheid kan een bijdrage leveren aan een duurzame toekomst van de melkveehouderij. Voor bedrijven met melkvee bevat de wet de verplichting de groei van de fosfaatproductie die plaatsvindt en heeft plaatsgevonden na 2014 deels te verantwoorden met een uitbreiding van de hoeveelheid grond die bij het bedrijf in gebruik is.

Fosfaatrechtenstelsel

Per 1 januari 2018 is het fosfaatrechtenstelsel in werking getreden. Op 2 juli 2015 kondigde toenmalig staatssecretaris Dijksma aan dat zij voornemens is om voor de melkveehouderij fosfaatrechten in te voeren. Nederland heeft de afgelopen jaren van de Europese Commissie derogatie verkregen, om af te wijken van de gebruiksnorm voor dierlijke mest van 170 kg per hectare conform de Nitraatrichtlijn. Aan de derogatiebeschikking zijn een aantal voorwaarden verbonden. Een van deze voorwaarden is dat de fosfaatproductie in Nederland niet boven het niveau van 2002 (172,9 miljoen kg per jaar) mag groeien. Voor de melkveehouderij geldt een fosfaatproductieplafond van 84,9 miljoen kg per jaar. Vanwege een (dreigende) overschrijding van dit plafond van de melkveehouderij ziet de Staatssecretaris zich genoodzaakt om de fosfaatproductie door de melkveehouderij te reguleren. Met deze reden is het Fosfaatrechtenstelsel in werking getreden. Melkveebedrijven krijgen per 1 januari 2018 een hoeveelheid fosfaatrechten toegekend op basis van het aantal koeien gehouden op 2 juli 2015 (de datum waarop het stelsel werd aangekondigd) minus de eerder aangekondigde generieke reductie van 8,3%. Fosfaatrechten zijn verhandelbaar. Boeren die meer koeien willen houden, zullen daarvoor rechten moeten kopen van melkveehouders die hun veestapel inkrimpen of hun bedrijf beëindigen.

3.2.2 Provinciaal beleid

Provinciale Ruimtelijke Verordening

In de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2018 (hierna PRV) van Noord-Holland gaat artikel 26 over de mogelijkheden voor de landbouw in de provincie. Dit artikel heeft betrekking op grootschalige en gecombineerde landbouw en verwijst naar kaart 6 van de PRV. Op deze kaart is de gemeente Wormerland aangewezen als gebied voor gecombineerde landbouw. Voor deze gebieden geldt dat agrarische bebouwing geconcentreerd wordt binnen het bouwperceel, in afwijking hiervan zijn gaas- en boogkassen buiten het bouwperceel toegestaan mits deze na het groeiseizoen worden verwijderd. Ten behoeve van een volwaardig agrarisch bedrijf is één bedrijfswoning toegestaan, middels een omgevingsvergunning kan een extra bedrijfswoning mogelijk worden gemaakt mits dit noodzakelijk is voor het toezicht op de bedrijfsvoering. Een bouwperceel in een gebied voor gecombineerde landbouw mag maximaal 1,5 ha omvatten. Hiervan kan worden afgeweken naar 2 ha, mits gemotiveerd wordt dat de uitbreiding noodzakelijk is voor het primaire productieproces.

Een bestemmingsplan bevat geen bestemmingen of regels die voorzien in de nieuwvestiging van intensieve veehouderijen of de herontwikkeling van een bestaand agrarisch bedrijf naar intensieve veehouderij. Dit geldt zowel voor volwaardige bedrijven als een neventak.

3.3 Regelgeving luchtkwaliteit

Wet milieubeheer

De belangrijkste regels over de luchtkwaliteit staan in hoofdstuk 5 (titel 5.2) van de Wet milieubeheer (Wm). Specifieke onderdelen van de wet zijn uitgewerkt in besluiten (AMvB's) en ministeriële regelingen.

De kern van titel 5.2 Wm bestaat uit luchtkwaliteitsnormen, gebaseerd op de Europese richtlijnen. Verder bevat titel 5.2 van de Wm basisverplichtingen vanwege Europese richtlijnen, namelijk: het beoordelen van luchtkwaliteit, rapportage en maatregelen. De maatregelen worden in Nederland vooral in het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) vastgelegd.

Fijnstof (PM_{10}) en stikstofdioxide (NO_2) zijn de belangrijkste stoffen in de luchtkwaliteitsregelgeving. De regels en grenswaarden voor luchtkwaliteit staan in de Wet milieubeheer (Wm), titel 5.2: luchtkwaliteitseisen.

Artikel 5.16 lid 1 van de Wm geeft aan wanneer een (luchtvervuilend) project toelaatbaar is. Het bevoegde bestuursorgaan moet dan aannemelijk maken, dat het project aan één of een combinatie van de volgende voorwaarden voldoet:

- er is geen sprake van een feitelijke of dreigende overschrijding van een grenswaarde;
- een project leidt per saldo niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit;
- een project draagt slechts 'niet in betekenende mate' (NIBM) bij aan de luchtverontreiniging;
- een project is opgenomen in, of past binnen, het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) of een regionaal programma van maatregelen.

Voor ruimtelijke projecten geldt uiteraard ook het principe van een goede ruimtelijke ordening. Voor luchtkwaliteit kan dit betekenen: de meest kwetsbare groep op de minst vervuilde plek.

En langs snelwegen en provinciale wegen kan het Besluit gevoelige bestemmingen relevant zijn. Want er gelden speciale regels binnen 300 respectievelijk 50 meter langs deze wegen. Met als doel om gevoelige groepen te beschermen tegen luchtvervuiling boven de grenswaarden.

De luchtkwaliteitseisen voor ruimtelijke plannen ten aanzien van fijnstof (PM_{10} en $PM_{2,5}$) zijn opgenomen in de navolgende tabel.

Tabel 2 Luchtkwaliteitseisen ruimtelijke plannen

Grenswaarden luchtconcentraties PM_{10}	
Luchtconcentratie	**Norm**
Jaargemiddelde concentratie	40 µg/m^3
24-uursgemiddelde concentratie	50 µg/m^{3}maximaal 35 maal per jaar
Grenswaarden luchtconcentraties $PM_{2,5}$	
Luchtconcentratie	**Norm**
Jaargemiddelde concentratie	25 µg/m^3

Het ministerie van I&M hanteert een twee sporenbeleid om de fijnstofproblematiek in de landbouw op te lossen. Deze zijn het saneren van bestaande overschrijdingen en het voorkómen van nieuwe overschrijdingen.

3.4 Regelgeving bodem

Wet Bodembescherming

In Nederland is voor de bescherming van de bodem (grond en grondwater) en de aanpak van bodemverontreiniging de Wet bodembescherming (Wbb) van kracht. Het bodembeleid in Nederland is sterk in beweging. Belangrijke thema's zijn: functiegericht saneren, decentralisatie van taken, verdergaande verschuiving van overheidsfinanciering naar marktfinanciering en deregulering. In 1997 is het kabinetsstandpunt Koerswijziging Bodemsaneringsbeleid verschenen. Met de hierin voorgestelde saneringsaanpak wordt aangesloten bij de (toekomstige) functie van de desbetreffende verontreinigde locatie. Bij de uitvoering van werken wordt gestreefd naar hergebruik van schone dan wel diffuus licht verontreinigde grond. Uitgangspunt bij bodembescherming is het 'stand still'-principe. Wat schoon is moet schoon blijven. Hiermee is bepaald dat er geen nieuwe verontreinigingen mogen ontstaan en dat de bestaande verontreinigingen niet verder mogen uitbreiden. In december 2003 heeft staatssecretaris Van Geel van het Ministerie van VROM de Tweede Kamer in een brief nader geïnformeerd over de volgende stap in de vernieuwing van het bodembeleid. De bodem wordt daarin gezien als een dynamisch systeem met chemische, fysische en biologische kenmerken en niet (langer) als een statisch compartiment. Een duurzaam bodemgebruik, een consistent (uitgevoerd) bodembeleid en het onderkennen van samenhangen met andere gebieden van overheidszorg zijn de pijlers voor het vormgeven van dat vernieuwde bodembeleid. Op 1 januari 2006 is de nieuwe Wbb in werking getreden. Eerder genoemde beleidsvernieuwing werd hierin verankerd. De Wet bodembescherming is gewijzigd omdat er wijzigingen in beleid zijn op het gebied van bodemsanering. Dit zijn met name aanpassingen van de saneringsdoelstelling en de saneringsprocedure, de invoering van de saneringsplicht voor eigenaren of erfpachters van bedrijfsterreinen en de financiële aspecten van bodemsanering.

Besluit Bodemkwaliteit

Op 1 juli 2008 is het Besluit bodemkwaliteit in werking getreden. Dit besluit zorgt voor een betere balans tussen een gezonde bodemkwaliteit en ruimte voor maatschappelijke ontwikkelingen, zoals natuur en landbouw. Het besluit bevat regels voor het toepassen van grond, baggerspecie en bouwstoffen. Voortaan zijn alle partijen (zoals producenten, tussenhandelaren en leveranciers) verant-

woordelijk voor de kwaliteit van grond, baggerspecie en bouwstoffen. Bovendien worden eisen gesteld aan de uitvoering van bodemwerkzaamheden en aan bodemonderzoeken. Voor agrarische ondernemers gelden enkele vrijstellingen. Maatschappelijke ontwikkelingen, zoals woningbouw of reconstructies, zijn vaak de motor achter het toepassen van bouwstoffen, grond en baggerspecie. Het mogelijk maken van deze ontwikkelingen zonder de bodem of het oppervlaktewater te schaden, is het doel van besluit.

Meststoffenwet

In de Meststoffenwet is een indicatief traject vastgelegd voor aanscherping van de fosfaatgebruiksnormen, zodat in 2015 evenwichtsbemesting wordt bereikt. Momenteel worden deze doelen nog niet gehaald. Door de implementatie van de wet beoogt Nederland een bijdrage te leveren aan de ecologische opgave uit de Kaderrichtlijn Water die in 2015, uiterlijk 2027, moet worden opgeleverd. De belangrijkste onderdelen van het nieuwe mestbeleid zijn voorschriften voor de hoeveelheden stikstof en fosfaat die mogen worden toegepast bij de teelt van gewassen (gebruiksnormen). Tot 2015 werden deze normen meerdere malen verlaagd. Voor graasdierbedrijven met meer dan 70% grasland geldt een ontheffing voor de gebruiksnorm voor stikstof uit dierlijke mest van 170 kg N/ha. Voor deze bedrijven is de gebruiksnorm voor stikstof uit dierlijke mest op 250 kg N/ha vastgesteld.

3.5 Regelgeving water

3.5.1 Rijksbeleid

Europese Kaderrichtlijn Water

De Kaderrichtlijn Water vormt de basis voor de waterstrategie van de Europese Unie. Alle typen en bestemmingen van water vallen onder Europese regelgevingen, waardoor het duurzame en het geïntegreerde beheer van de Europese en daarmee ook van de Nederlandse wateren sterk verbetert. De Kaderrichtlijn Water heeft de volgende doelstellingen:

- het beschermen en verbeteren van de kwaliteit van de aquatische ecosystemen;
- het bevorderen van het duurzaam gebruik van water op basis van de bescherming van de beschikbare waterbronnen op lange termijn;
- zorgen dat de gepaste hoeveelheid water beschikbaar is waar en wanneer dit nodig is.

Voor het duurzaam en geïntegreerd gebruik en het beheer van het water zijn in de Kaderrichtlijn Water enkele vertrekpunten vastgesteld. Zo worden alle Europese wateren krachtens de richtlijn beschermd, wordt een resultaatsverplichting opgelegd om de doelstelling 'goede watertoestand' te behalen en moet ter ondersteuning daarvan de wetgeving worden gestroomlijnd. Ten aanzien van beleidsvorming moet de burger nauwer bij het waterbeheer worden betrokken. Het uiteindelijke doel van de Europese Kaderrichtlijn Water is het vergroten van de kwaliteit van waterecosystemen in de lidstaten van de Europese Unie.

In Nederland heeft de rijksoverheid de Europese Kaderrichtlijn Water in landelijke beleidsuitgangspunten, kaders en instrumenten vertaald. Belangrijk uitvloeisel is het opstellen van 'stroomgebiedbeheerplannen', waarin staat omschreven op welke wijze de waterkwaliteit in het betreffende stroomgebied kan worden verbeterd. De gemeente Wormerland is gelegen in het stroomgebied Rijn-

West. In 2015 had de nagestreefde ecologische en chemische toestand van het oppervlakte- en grondwater bereikt moeten zijn. Deze doelen zijn niet bereikt. Voor de komende periode zijn daarom nieuwe maatregelen ontwikkeld, om de doelen alsnog te bereiken.

Nationaal Waterplan

De Vierde Nota Waterhuishouding is op 22 december 2009 vervangen door het Nationaal Waterplan. Dit is de nieuwe planvorm op Rijksniveau op basis van de nieuwe Waterwet. Het Nationaal Waterplan vervangt alle voorgaande Nota's Waterhuishouding, waarbij veel van het ingezette beleid uit deze nota's wordt voortgezet. Het Nationaal Waterplan heeft de status van een structuurvisie voor de ruimtelijke aspecten op basis van de Wet ruimtelijke ordening. Het Nationaal Waterplan beschrijft de hoofdlijnen van het nationale waterbeleid. Er komen nieuwe normen op basis van overstromingskansen die per dijkringgebied zullen worden vastgesteld.

3.5.2 Provinciaal en regionaal beleid

Waterprogramma 2016- 2021 (Hoogheemraadschap Noord-Holland Noord)

Het waterprogramma van het Hoogheemraadschap geeft richting aan het waterbeheer tussen 2016 en 2021. In het waterprogramma wordt voortgebouwd op de regionale Deltavisie (2012) van het Hoogheemraadschap. Leidraad van het waterprogramma is het beheergebied klimaatbestendig maken, hierin staan de thema's waterveiligheid, wateroverlast, watertekort en schoon water centraal. Het hoogheemraadschap heeft zich de afgelopen jaren ingezet voor de waterkwaliteit in de gemeente Wormerland. In de polder Wormer, Jisp en Neck, is de waterkwaliteit sterk verbeterd. Het pakket maatregelen omvat onder meer de aanleg van natuurvriendelijke oevers, maatregelen voor herstel van verdroging, het saneren van bodemverontreiniging bij drinkwaterwinning en het saneren van ongezuiverde lozingen.

Watervisie 2021 (Provincie Noord-Holland)

Water is enorm belangrijk voor de Provincie Noord-Holland. De belevingswaarde van het alom aanwezige water en de mogelijkheden die het biedt, het leven met en strijden tegen, dat is wat Noord-Holland uniek maakt. De provincie wil met het waterbeleid een impuls geven aan de leefomgevingskwaliteit en het vestigingsklimaat. De provincie zet in op het stimuleren van de landbouw in zoetwater probleemgebieden, het investeren in zelfvoorziening en het beperken van de emissie. De provincie stimuleert het verzilveren van kansen voor natuur en recreatie wanneer waterschappen of gemeenten toch al waterprojecten uitvoeren. Meekoppelen met andere ontwikkelingen en dan samen verschillende problemen tegelijk aanpakken, dat wordt beoogd met de Watervisie.

4 Referentiesituatie en wijze beoordeling milieueffecten

In dit hoofdstuk en de volgende hoofdstukken zijn de volgende inhoudelijke eisen aan het MER op grond van artikel 7.7, lid 1 van de Wm uiteengezet:

a. “een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben, alsmede van de te verwachten ontwikkeling van dat milieu, indien die activiteit noch de alternatieven worden ondernomen”;
b. “een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit, onderscheidenlijk de beschreven alternatieven kunnen hebben, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven”;
c. “een vergelijking van de ingevolge onderdeel b beschreven te verwachten ontwikkeling van het milieu met de beschreven mogelijke gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit, alsmede met de beschreven mogelijke gevolgen voor het milieu van elk der in beschouwing genomen alternatieven”;
d. “een beschrijving van de maatregelen om belangrijke nadelige gevolgen op het milieu van de activiteit te voorkomen, te beperken of zoveel mogelijk teniet te doen”.

Een omschrijving van de algemene uitgangspunten van de referentiesituatie is in paragraaf 4.1 opgenomen. De referentiesituatie is opgesteld om de milieueffecten van het voornemen en de mogelijke alternatieven te kunnen beoordelen en vergelijken.

Hierna zijn in hoofdstuk 5 tot en met hoofdstuk 11 de verschillende milieuonderdelen onderscheiden. Hierin is voor elk milieuonderdeel achtereenvolgens:

- uiteengezet op basis van welke kenmerken en op welke wijze de milieueffecten zijn beoordeeld;
- de referentiesituatie voor het milieuonderdeel op basis van de algemene uitgangspunten, waar nodig, verder uitgewerkt;
- uiteengezet wat de milieueffecten zijn;
- de beoordeling van de milieueffecten opgenomen;
- een omschrijving opgenomen van de mogelijke maatregelen om de als (zeer) negatief beoordeelde milieueffecten te voorkomen of te beperken;
- een omschrijving opgenomen van de zogenoemde leemten in de kennis.

De uiteenzettingen en omschrijvingen zijn beperkt tot die onderwerpen van een milieuonderdeel die belangrijk zijn voor de beoordeling van de milieueffecten. Op basis van het voornemen van de gemeente kunnen verschillende milieueffecten op verschillende milieuonderdelen verwacht worden.
De ‘m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten’ waarvoor het bestemmingsplan een kader biedt in overweging nemende, worden vooral milieueffecten verwacht op of van:

- bodem en water;
- natuur;
- landschap (cultuurhistorie);
- geur.

Het onderzoek voor de planMER is dan ook vooral op deze vier milieuonderdelen gericht. Andere milieuonderdelen die in het onderzoek overwogen zijn, zijn:

- de archeologie (cultuurhistorie);
- de externe veiligheid;
- de luchtkwaliteit;
- het geluid;
- het verkeer;
- de gezondheid;
- energie, duurzaamheid en klimaatadaptatie

De milieueffecten van het voornemen (en de alternatieven) zijn in samenhang bepaald. Dit betekent dat bij de omschrijving en beoordeling van de effecten ook de schaal waarop de effecten elkaar versterken of verzwakken (cumulatie) is overwogen. De effecten van het voornemen (en de alternatieven) kunnen ook door activiteiten op grond van andere plannen en projecten versterkt of verzwakt worden.

4.1 Referentiesituatie

De referentiesituatie is de bestaande situatie met de autonome ontwikkeling[9]. De trendmatige ontwikkeling in de landbouw maakt geen onderdeel uit van de referentie. De referentiesituatie bestaat uit de huidige situatie plus de situatie die op termijn ontstaat als gevolg van de toekomstige nagenoeg zekere ontwikkelingen binnen en buiten het plangebied (bestemde en vergunde activiteiten die bijna zeker ingevuld worden op de korte termijn). Dit laatste wordt de autonome ontwikkeling genoemd. Zie ook onderstaande schematische weergave van wat tot de referentiesituatie behoort en wat tot het voornemen (Commissie m.e.r., 2015).

1. huidige, feitelijke situatie (alle vergunde activiteiten die zijn gerealiseerd, uitgezonder illegale activiteiten);
2. toekomstige ontwikkelingen in en buiten het plangebied (dit zijn activiteiten met enige zekerheid zullen plaatsvinden, ook al gaat de voorgenomen activiteit niet door;
3. generieke, plan overstijgende ontwikkelingen (dit zijn bijv. grenswaarden die binnen de planperiode moeten worden beperkt.)

[9] Commissie voor de milieueffectrapportage (2015). Referentiesituatie in m.e.r. voor bestemmingsplannen. Factsheet nummer 29. Commissie voor de milieueffectrapportage,Utrecht, 2015.

Hierbij vindt het voornemen (het vaststellen de bestemmingsplannen Landelijk gebied Wormerland niet plaats. De omschrijving van de referentiesituatie is in het algemeen beperkt tot die onderdelen op basis waarvan de beoordeling van de milieueffecten van het voornemen (en de alternatieven) plaatsvindt.

Hierna zijn de algemene uitgangspunten van de bestaande situatie en de autonome ontwikkeling uiteengezet. Voor de verschillende milieuonderdelen is de referentiesituatie, waar nodig, vervolgens op basis van deze algemene uitgangspunten verder uitgewerkt.

4.1.1 Bestaande situatie

1. Uit de door de gemeente Wormerland in 2011 tot 2017 uitgevoerde inventarisatie blijkt dat in de bestaande situatie in de gemeente 88 agrarische bedrijven zijn gevestigd. Hiervan zijn 82 agrarische bedrijven in het bestemmingsplangebied van het Bestemmingsplan Landelijk gebied Wormerland gevestigd. Uit de inventarisatie is ook naar voren gekomen dat 14 geïnventariseerde agrarische bedrijven niet meer als zodanig in gebruik zijn.
   In navolgende tabel zijn de resultaten van de inventarisatie wat betreft het aantal agrarische bedrijven in de gemeente en het bestemmingsplangebied opgenomen. Hierbij zijn de agrarische bedrijven onderscheiden naar akker- en tuinbouwbedrijven, grondgebonden veehouderijbedrijven, paardenbedrijven, zorgboerderijen en bedrijf. De grondgebonden veehouderijbedrijven zijn vervolgens onderverdeeld in volwaardige en kleinschalige bedrijven.

Tabel 3. Aantal agrarische bedrijven in de gemeente Wormerland en het bestemmingsplangebied van het bestemmingsplan Landelijk gebied Wormerland.

Omschrijving	**Aantal agrarische bedrijven**		**CBS**
	Gemeente	**bestemmingsplangebied**	**gemeente**
Akker- en tuinbouw	2	2	2
veehouderij	63	57	54
Waarvan volwaardig	31	27	-
Waarvan kleinschalig	32	30	-
Paardenbedrijf (incl. manege)	7	7	-
Zorgboerderij	1	1	-
Bedrijf	1	1	-
Geïnventariseerd maar niet meer als agrarisch bedrijf in gebruik	14	14	-
Totaal	88	82	56

2. Uit de vergelijking van de resultaten van de inventarisatie en informatie van het CBS[10] blijkt dat het aantal stuks vee, dat op basis van de informatie van het CBS, op de veehouderijbedrijven gehouden wordt, afwijkt van het aantal dat op grond van de omgevingsvergunningen of meldingen gehouden mag worden en wat op basis van de inventarisatie werkelijk gehouden wordt. In tabel 3 is de vergelijking van het aantal stuks vee in de gemeente Wormerland opgenomen.

Tabel 4. Vergelijking van het aantal stuks vee in de gemeente Wormerland op basis van de inventarisatie van de omgevingsvergunningen (onderdeel milieu) en meldingen op grond van een AMvB, een inventarisatie van het werkelijk aantal stuks vee en de informatie van het CBS (CBS, Statline, november 2017)

omschrijving	Omgevingsvergunning of melding	werkelijk	Bestaande situatie CBS
Hoofdcategorie A: Rundvee	22.441	4.364	5.707
Hoofdcategorie B: Schapen	49.898	1.600	2.016
Hoofdcategorie C: Geiten	4.500	11	1.380
Hoofdcategorie D: Varkens	-	1	-
Hoofdcategorie E: Kippen	-	3	-
Hoofdcategorie G: Eenden	-	3	-
Hoofdcategorie K: Paarden	2.023	324	177

Bijzonderheden

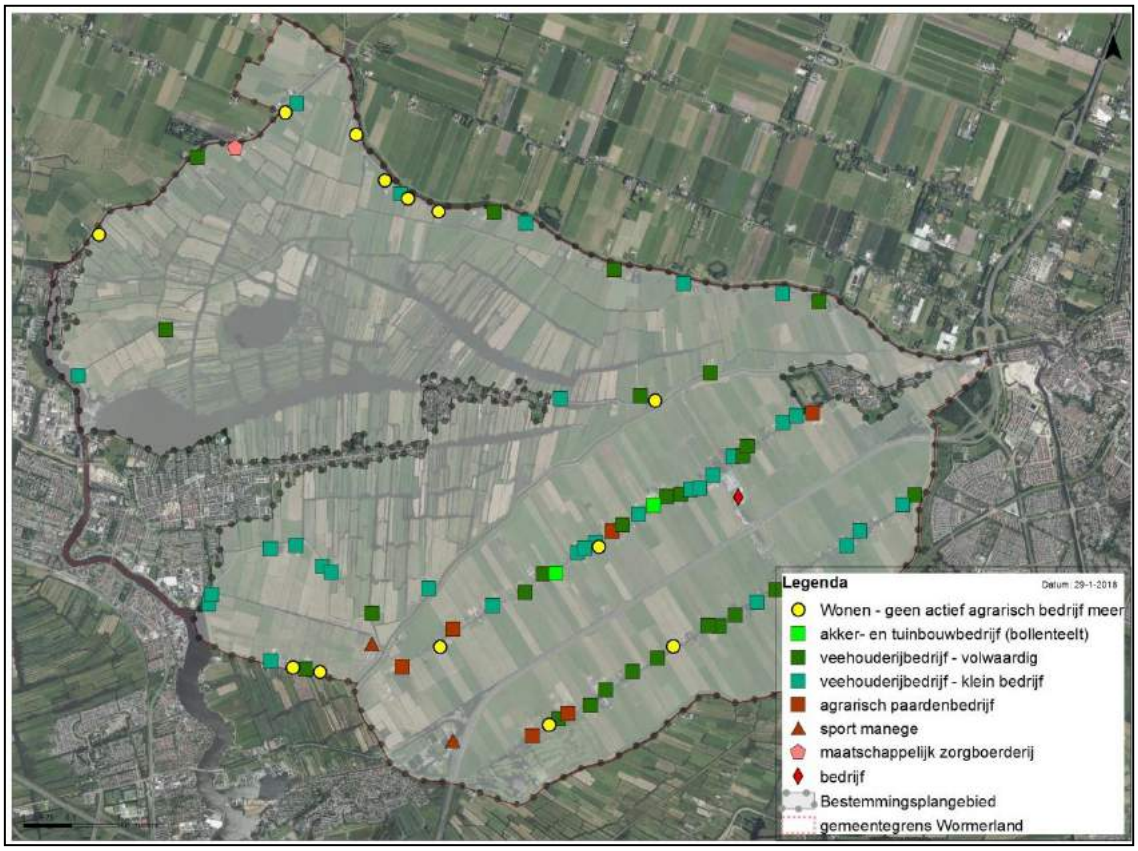
Wat voor de gemeente Wormerland opvalt bij deze vergelijking is dat minder dieren in werkelijkheid worden gehouden dan op basis van een vergunning of melding is toegestaan. Hieruit springt het aantal geiten en schapen naar voren. In de gemeente Wormerland zijn twee geitenhouderijen geïnventariseerd. Eén van deze bedrijven is in 2013 geïnventariseerd waarbij er op dat moment geen geiten aanwezig waren. Het andere bedrijf is in 2016 geïnventariseerd en was toen in de opstartfase. Hoewel voor beide bedrijven vergunningen aanwezig zijn/melding gedaan is, waren ten tijde van de inventarisatie geen dieren aanwezig. De weergegeven 11 geiten in de werkelijke situatie in tabel 2 betreffen dan ook hobbymatige dieren.

Daarnaast valt het aantal schapen op. Het aantal waarvoor een melding gedaan is, of vergunning aanwezig is, is veel groter dan het werkelijke aantal of het aantal van het CBS. Dit kan verklaard worden door dat niet alle agrarische ondernemers hun bedrijfsgegevens hebben willen delen via de inventarisatie. Daarnaast zijn op de wel geïnventariseerde bedrijven minder schapen in werkelijkheid aanwezig dan dat de vergunning of melding ruimte biedt.

De algemene verklaring voor het verschil in het aantal dat op grond van omgevingsvergunningen en meldingen gehouden kan worden en het aantal dat werkelijk gehouden wordt (op basis van de telling of op basis van de informatie van het CBS) is dat de gemeente niet actief vergunningen intrekt. Het algemene beeld is niet dat er in de direct achterliggende jaren vergunning zijn verleend voor het houden van een groot aantal stuks (melk)rundvee als “uitbreidingsruimte” voor de bedrijven.

[10] http://statline.cbs.nl/statweb/.

Bij schapen en geiten is het zo dat voor de meitellingen van het CBS alle aanwezige dieren meetellen. In mei zitten daar dus ook alle lammeren bij. De inventarisatie heeft op een ander moment in het jaar plaatsgevonden. Het verschil in werkelijke aantallen en de cijfers van het CBS kan dan ook deels verklaard worden door de gebruikelijke schommelingen van het aantal dieren.

Figuur 2. Weergave geïnventariseerde agrarische bedrijven Landelijk gebied Wormerland.

De voorgaande afbeelding geeft een globaal beeld van de aanwezige agrarische bedrijven in het buitengebied. Uit de inventarisatie blijkt dat de agrarische bedrijven redelijk verspreid in het plangebied aanwezig zijn. De meeste veehouderijen bevinden zich rond de Noorder- en de Zuiderweg in de Wijdewormer.

UITGANGSPUNT

Ingevulde inventarisatieformulieren

Voor het onderzoek voor het voorliggende planMER is de keuze gemaakt om de milieueffecten van de bestaande situatie in beginsel te bepalen op basis van de geïnventariseerde aantallen. Voor de bedrijven met een omgevingsvergunning zijn de aantallen aangepast naar het vergunde aantal.

Geen ingevulde inventarisatie, wel melding of vergunning

Voor de bedrijven die geen gegevens hebben doorgegeven bij de uitgevoerde inventarisatie is de keuze gemaakt om de milieueffecten van de bestaande situatie (als onderdeel van de referentiesitua-

tie) in beginsel te bepalen op basis van de informatie van het CBS. Ook voor deze bedrijven geldt dat de bedrijven met een omgevingsvergunning de aantallen aangepast zijn naar het vergunde aantal. Hierbij is in overweging genomen dat het aantal stuks vee op basis van de informatie van het CBS in het algemeen groter is dan het aantal op basis van de werkelijke situatie. Door de effecten van de bestaande situatie te bepalen op basis van de informatie van het CBS is het dan ook meer waarschijnlijk dat er sprake is van een overschatting van de effecten van het voornemen (en de alternatieven) dan van een onderschatting.

Het onderzoek voor deze bedrijven is uitgevoerd op basis van de werkelijke situatie (de gecorrigeerde vergunde situatie). Dit aantal is in beginsel bepaald op basis van de verhouding tussen het totaal aantal stuks vee dat op grond van de omgevingsvergunningen en meldingen gehouden mag worden en het totaal aantal dat op basis van de informatie van het CBS gehouden mag worden. Als voorbeeld het volgende algemene rekenvoorbeeld.

Op basis van de vergunningen en meldingen mogen er 22.441 stuks rundvee gehouden worden. Uit de informatie van het CBS blijkt dat er in 2016 5.707 stuks rundvee gehouden werden. De verhouding hiertussen is (5.707 stuks rundvee / 22.441 stuks rundvee =) 0,25. Dit de verhouding tussen het aantal stuks rundvee dat gehouden mag worden en gehouden wordt van alle rundveehouderijbedrijven in de gemeente samen.

Het aantal stuks rundvee dat op een afzonderlijk rundveehouderijbedrijf gehouden wordt is bepaald op basis van het uitgangspunt dat de verhouding tussen het aantal dat gehouden mag worden en gehouden wordt voor een afzonderlijk bedrijf overeenkomt met de verhouding zoals die voor alle bedrijven samen van toepassing is. Wanneer op een afzonderlijk bedrijf op grond van een melding ten hoogste 200 stuks rundvee gehouden mag worden, is voor onderzoek het uitgangspunt dat op dit bedrijf in de werkelijke situatie (200 stuks rundvee x 0,25 =) 50 stuks rundvee gehouden worden.

Burgerwoningen
Uit de uitgevoerde inventarisatie blijkt dat er ook veel situaties voorkomen waarbij in het geldende bestemmingsplan nog sprake was van een agrarisch bedrijf, maar inmiddels duidelijk is dat de bedrijfsvoering is gestopt. Dit zijn zo'n 14 locaties.

4.1.2 Autonome ontwikkeling

1. In 2017 is door Ernst & Young Climate Change and Sustainability Services in opdracht van NZO (Nederlandse Zuivel Organisatie) onderzoek[11] uitgevoerd naar het economisch en maatschappelijk belang van de Nederlandse zuivelsector. Uit dit onderzoek komt naar voren dat de zuivelsector de afgelopen jaren te maken heeft gehad met sterk veranderende omstandigheden. Als gevolg van het gemeenschappelijk landbouwbeleid was de melkprijs tot 2007 redelijk stabiel. Dit gemeenschappelijk beleid werd gekenmerkt door onder meer exportsubsidies, over-

[11] EY Climate Change and Sustainability Services (2017) De Kracht van zuivel. Raadpleegbaar via: http://www.nzo.nl/dekrachtvanzuivel/wp-content/uploads/sites/2/2017/04/De-kracht-van-zuivel.pdf

heidssteun en quota. De bescherming van de Europese markt is steeds verder afgebouwd waarmee de Europese melkprijs gelijk is gaan lopen met die op de wereldmarkt. De prijs van melk wordt nu bepaald aan de hand van de relatief kleine hoeveelheid (8,5 %) die wereldwijd wordt verhandeld.
Ondernemers binnen de Nederlandse zuivelsector hebben door deze veranderingen om moeten leren gaan met sterk schommelende melkprijzen. In het overleg van 26 juni 2003 over het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid is door de Europese Commissie de keuze gemaakt om het beleid betreffende de melkquota na 1 april 2015 niet te verlengen. Dit leidde tot een aanzienlijke groei in de Nederlandse melkproductie en ging bovendien gepaard met groei in investeringen gericht op capaciteitsvergroting.

2. Per 1 januari 2018 is echter het fosfaatrechtenstelsel in werking getreden. Bedrijven die willen uitbreiden en een fosfaatoverschot hebben, worden verplicht aan te tonen dat zij voldoende grond hebben; genoeg om een deel van de extra fosfaatproductie bij groei op extra te verwerven land plaatsen. Intensieve melkveebedrijven met een fosfaatoverschot van meer dan 20 kilo per hectare die willen groeien, zullen eerst meer land moeten verwerven.
Daarnaast is door middel van een Algemene Maatregel van Bestuur invulling gegeven aan de grondgeboden groei in de melkveewet. Beide maatregelen werken beperkend op de hoeveelheid fosfaat die een melkveebedrijf mag produceren. De AMvB heeft als doel grondgebonden groei te introduceren. Als de fosfaatproductie niet volgens de AMvB behandeld kan worden, moeten dieren afgevoerd worden of volgt een hoge boete. Fosfaatrechten moeten garanderen dat het nationale fosfaatproductieplafond niet wordt overschreden. Het stelsel van fosfaatrechten volgt op het fosfaatreductieplan, waarin brancheorganisaties en de overheid afspraken om in 2017 de fosfaatproductie terug te dringen. Via dit plan is de melkveestapel het aantal jaren fors afgenomen.

3. Onderdeel van de autonome ontwikkeling zijn ‘alle ontwikkelingen en activiteiten die met enige zekerheid zullen plaatsvinden, ook al vindt het voornemen niet plaats’. Dit betekent dat in de autonome ontwikkeling onder andere ook de toename van het aantal stuks vee op veehouderijbedrijven binnen de omgevingsvergunningen en meldingen overwogen moet worden. Door invoering van de regeling genoemd onder 2 is echter een toename van het aantal stuks vee niet zonder meer mogelijk. Zoals hiervoor beschreven is naar aanleiding van deze regeling een afname van de melkveestapel te verwachten.

   Op het moment van het uitvoeren van het onderzoek voor de planMER werden in de gemeente Wormerland geen ontwikkelingen verwacht die ‘met enige zekerheid zullen plaatsvinden’ waarbij sprake is van een toename van het aantal stuks vee. In de autonome ontwikkeling, mede door bovenstaande genoemde argumenten, wordt dan ook geen toename van het aantal stuks vee op veehouderijbedrijven verwacht. Het aantal stuks vee in de referentiesituatie met inbegrip van de autonome ontwikkeling is dan ook overeenkomstig het aantal stuks vee in de bestaande situatie.

5 Bodem

5.1 Beoordelingskader

Zowel het Europees beleid, het nationaal beleid als het provinciaal beleid is erop gericht om de kwaliteit van de bodem en het grondwater te beschermen en te verbeteren (zie ook hoofdstuk 3). Voor grondwater geldt dit ook voor de kwantiteit. Om te beoordelen of de activiteiten die zijn toegestaan op grond van de bestemmingsplannen, in lijn zijn met het beleid, zijn de volgende criteria ten aanzien van bodem en grondwater opgesteld waarop de activiteit wordt beoordeeld: risico op bodemverontreiniging, uitspoeling van nutriënten en verontreiniging grondwater, beïnvloeding van het grondwatersysteem en afgeleide effecten. Deze laatste aspecten komen ook in hoofdstuk 6 (Water) aan de orde.

Het voornemen is wat betreft de bodem op basis van het volgende kenmerk beoordeeld:

- risico op bodemverontreiniging (microverontreinigingen);
- uitspoeling van nutriënten;
- beïnvloeding van het grondwatersysteem;
- afgeleide effecten.

5.2 Referentiesituatie

5.2.1 Huidige situatie

Wormerland is gelegen in het westelijk laagveengebied. De vorming van het westelijke laagveengebied is nauw verweven met de vorming van het duin- en strandwallengebied. Aan het einde van het IJstijden ontstond de Noordzee. Het westen van Nederland werd steeds natter. In de loop der eeuwen ontstonden evenwijdig langs de kust langgerekte zandbanken, de strandwallen. Het gebied daarachter raakte afgesneden van de directe invloed van de zee en begon te verlanden. In tijden dat de zee actief was werd er klei afgezet via geulen en kreken, in rustiger tijden groeide er hoogveen.

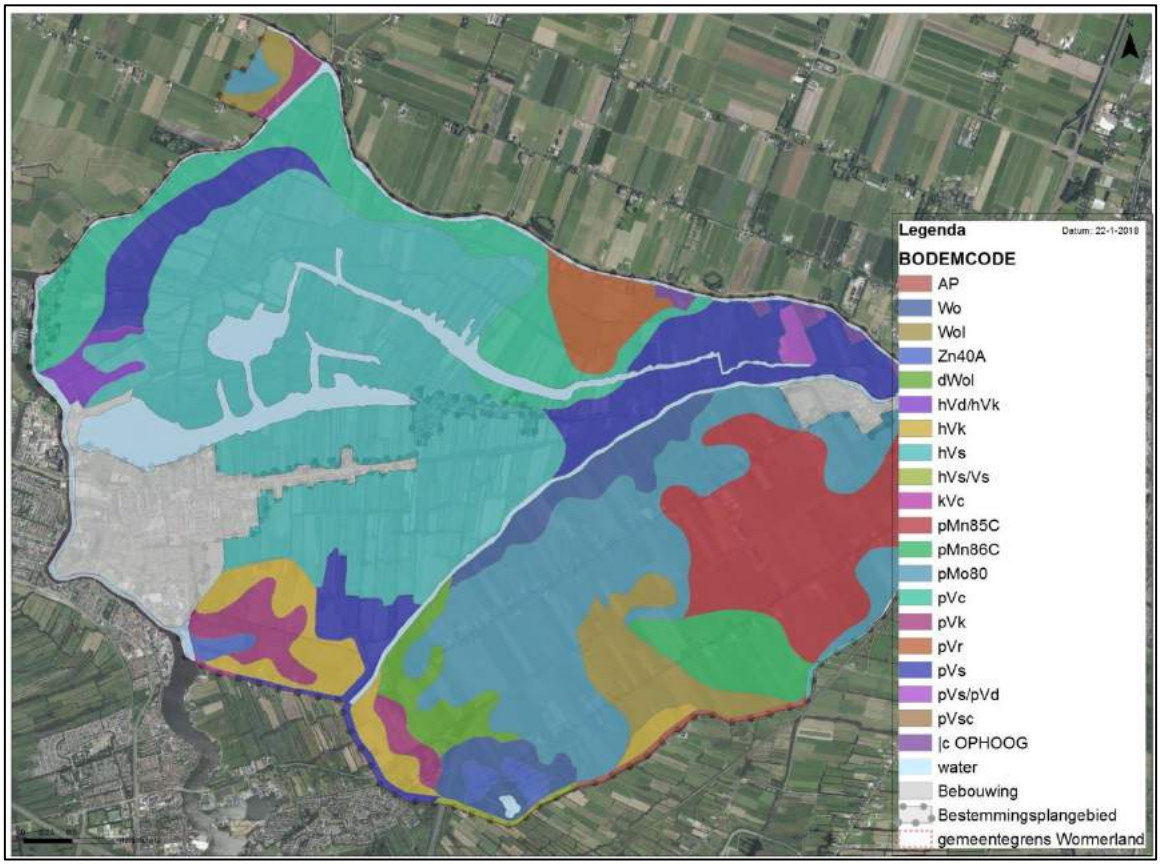
In de ondergrond wisselen lagen klei en veen elkaar dan ook af. Bewoning was lange tijd alleen mogelijk op de hogere, zandige oevers van (oude) kreken en geulen en langs rivieren. De veengrond was nauwelijks begaanbaar en her en der bevonden zich meren en meertjes. Vanaf de 10e eeuw trokken mensen het veengebied in om door het graven van ontwateringssloten het gebied geschikt te maken voor de landbouw. De sterk in richting wisselende verkaveling is het gevolg van de ontginning zonder gezag van bovenaf en het grillige patroon van veenstroompjes waar men de sloten op liet afwateren. Door het ontwateren klonk het veenpakket in en is het huidige laagveen ontstaan.

Rondom de meren werd de situatie in de Middeleeuwen steeds zorgwekkender. De oevers kalfden af[12], waardoor de meren steeds groter werden. In de zeventiende eeuw begon een nieuwe episode in de vormgeving van het landschap: de droogmakerijen. De drooglegging van de meren was succesvol.

[12] Afkalven, (of inglijden) is het in elkaar zakken of inglijden van oevers van waterlopen.

Onder invloed van de mens heeft het landschap hier in enkele eeuwen een totale metamorfose ondergaan.

Boeren hebben daarna het landschap gevormd. Dit oer-Hollandse landschap is in Wormerland goed bewaard gebleven. In de polder Wormer, Jisp en Nek is sprake van veengronden met een veenpakket van 1 tot 3 meter dik. Langs de randen van de polder bestaan de gronden vooral uit weideveengronden (pVc) op veenmosveen. In het centrale deel bestaande gronden vooral uit koopveengronden op veenmosveen (hVs) (zie figuur 3). Vanwege het zilte karakter is er nauwelijks aan turfwinning gedaan. In de (wel) afgegraven droogmakerijen bestaat de ondergrond uit zeeklei. De bovengrond bestaat voor een deel uit tochteerdgronden (klei) (pMo80), kalkarme woudeerdgronden (pMn86C) en moerige eerdgronden (Wo, Wol).

Figuur 3. Bodeminformatiekaart Nederland, uitsnede plangebied Landelijk gebied Wormerland.

Veenoxidatie

In de veengebieden van Noord-Holland treedt bodemdaling op, voornamelijk door veenafbraak. Deze afbraak wordt met name veroorzaakt door het lage waterpeil dat voor de landbouw (melkveehouderij) moet worden aangehouden. Door de veenafbraak en de bodemdaling kunnen het landgebruik en het landschap op lange termijn gaan veranderen. Het waterbeheer in veenweidegebieden kan op termijn grote gevolgen hebben voor de ruimtelijke ordening. Daarnaast heeft veenafbraak een reeks andere effecten, waaronder: een slechtere waterkwaliteit, een ingewikkeld en duur peilbeheer, fun-

deringsproblemen en verzakkingen van wegen, uitstoot van broeikasgassen en een toename van overstromingsrisico's. Omdat er sprake is van een traag proces en kosten in een aantal gevallen niet direct worden doorberekend, wordt het probleem van veenafbraak en bodemdaling niet altijd en overal als urgent ervaren.

Grondwatersysteem

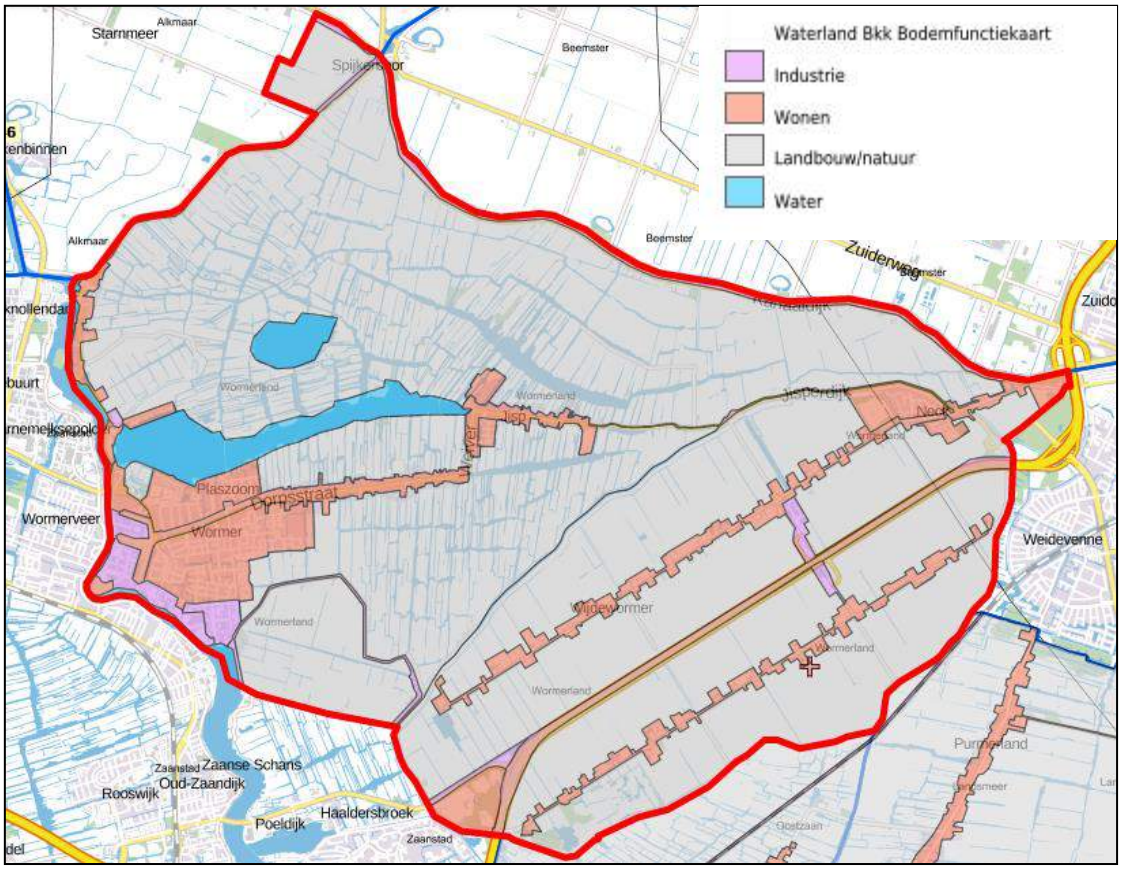
Het Wormer- en Jisperveld is grotendeels een infiltratiegebied dat in hoge mate wordt beïnvloed door:

- inlaat van oppervlaktewater uit het Noord-Hollands kanaal (Wormer- en Jisperveld) en de ringvaart van de Wijde Wormer (Kalverpolder, buiten plangebied);
- wegzijging van grondwater naar de dieper liggende droogmakerijen.

In het veenpakket van het Wormer- en Jisperveld zijn zwak brakke grondwaterstromen aanwezig richting de droogmakerijen. Deze grondwaterstromen bevatten relatief veel stikstof en fosfaat, waardoor verhoogde concentraties opwellen in de omliggende droogmakerijen. Via uitslag op de boezem, en vervolgens inlaat in het gebied (verdund met aangevoerd zoet water uit het Markermeer), bereikt het voedselrijke water via allerlei sloten weer het gebied. In de Schaalsmeerpolder, eveneens in de Enge Wormer en het westelijk deel van de Wijde Wormer, welt brak kwelwater op. In de Schaalsmeerpolder en de Enge Wormer kunnen chloridegehalten van 1000-1400 mg Cl/l) worden gemeten. De westkant van de Wijde Wormer bevat door de sterke kwel nog hogere chloridegehalten, tot zo'n 1800 mg Cl/l.

Gebruiksfuncties bodem en grondwater

Binnen het hele plangebied is een grote variatie van gebruiksfuncties aanwezig (Figuur 4) waaronder landbouw, recreatie, wonen, werken en infrastructuur. Op basis van de huidige situatie, het gebruik en de historische informatie, kan worden bepaald of bodemverontreinigingen zijn te verwachten die een belemmering kunnen vormen voor mogelijke ontwikkelingen. Op dit moment is nog niet duidelijk waar zich gedurende de planperiode ontwikkelingen zullen gaan voordoen. Het onderhavige plan bevat daartoe een aantal flexibiliteitsbepalingen (onder andere afwijkings- en wijzigingsbevoegdheden), waarmee ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt. Voorafgaand aan nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen dient vast komen te staan dat de bodemkwaliteit geen belemmering vormt voor het betreffende voornemen.

Figuur 4. Bodemfunctiekaart. (Bron: Omgevingsdienst IJmond, regio Waterland).

5.2.2 Autonome ontwikkeling

De wet- en regelgeving zoals de Wet bodembescherming (Wbb) is er op gericht om de bodemverontreinigingen te voorkomen en te beperken door het uitvoeren van saneringen. Op basis hiervan wordt het vrijkomen van milieubelastende stoffen in de bodem niet verwacht. In het beleid wordt gestreefd naar een geleidelijke verbetering van de bodemkwaliteit. Het risico op bodemverontreiniging dient hiertoe zoveel mogelijk te worden beperkt. Het risico op bodemverontreiniging wordt beïnvloed door het aantal activiteiten waarbij milieubelastende stoffen vrijkomen. In het beleid wordt er naar gestreefd om de kwaliteit van het aquatisch milieu te verbeteren. Hiertoe dienen de stikstof- en fosfaatgehaltes in het water beperkt te zijn. Een grote bron van stikstof en fosfaat in het water is het uitspoelen van nutriënten van landbouwpercelen naar het oppervlakte- en grondwater. Dat heeft gevolgen voor bodem en grondwater. Het beperken van bemesting van percelen leidt uiteindelijk tot een verminderde uitspoeling van nutriënten. Ook het gebruik van bestrijdingsmiddelen in de landbouw is een grote bron van grondwaterverontreiniging. De verontreiniging van grondwater wordt verminderd, bij minder gebruik van bestrijdingsmiddelen in de landbouw. Tot slot wordt verwacht dat ook de ammoniakdepositie ten gevolge van generiek beleid van het rijk omlaag gaan. De verbeteringen van de kwaliteit van bodem en grondwater zal zich heel langzaam voltrekken.

5.3 Omschrijving van de milieueffecten

HET VOORNEMEN

Het bestemmingsplan gaat er van uit dat onder voorwaarden een verdere uitbreiding van de agrarische sector mogelijk zal zijn. De details van het voornemen zijn beschreven in paragraaf 2.2. Een belangrijk gegeven is dat de uitbreidingsmogelijkheden voor de veehouderij gelimiteerd zijn door de PAS-regeling[13]. De regeling in het bestemmingsplan is verweven met de PAS-regeling. Per bedrijf is daardoor slechts een marginale uitbreiding van de veestapel mogelijk. Grotere uitbreidingen moeten buitenplans worden geregeld.

In een worstcasescenario, alle uitbreidingsmogelijkheden in de melkveehouderij worden benut, zal daarmee de ammoniakemissie in enige mate toenemen. Momenteel geldt als gevolg van de PAS voor de inliggende en aangrenzende Natura 2000 gebieden nog een grenswaarde van 1 mol N depositie/ha/jaar op deze Natura 2000 gebieden. Onder deze grenswaarde kunnen individuele bedrijven vooralsnog uitbreiden zonder Wnb vergunning. Wel moet deze uitbreiding worden gemeld bij de provincie. Het kan zijn dat gedurende de looptijd van het bestemmingsplan, of reeds eerder, de provinciale stikstofruimte “volloopt”. Dan gaat de grenswaarde van 1 mol omlaag naar 0,05 mol depositie/ha/jaar op het Natura 2000 gebied.

Vooralsnog kan er in een worst-case scenario sprake zijn van een stikstofdepositietoename van 1 mol stikstof per bedrijf. De kleine bedrijven mogen weliswaar hun bouwperceel niet uitbreiden, maar op veel bouwpercelen is nog wel enige ruimte aanwezig, waarmee de bovengenoemde uitbreiding kan worden gerealiseerd. Dit geldt natuurlijk zeker voor de volwaardige bedrijven. Het totaal aantal agrarische bedrijven dat met deze regeling te maken heeft in het bestemmingsplan bedraagt 59. Een worst-case scenario gaat daarom uit van een toename van 59 mol stikstofdepositie op de nabij gelegen verzurings-gevoelige habitattypen van Natura 2000 gebieden.

Gezien de geografische ligging van de bedrijven en het feit dat de depositie afneemt met de afstand tot het bedrijf, betekent dit in de praktijk dat de depositie in de Wijde Wormer daar ruim boven zal liggen en in het centrale gedeelte van het Wormer- en Jisperveld zal de depositie daar onder de 59 mol liggen. Samenvattend betekent dit voor het buitengebied een depositietoename van ca. 40-70 mol N/ha per jaar, afhankelijk van de locatie.

Hierbij moet worden opgemerkt dat voor het PAS een planMER is opgesteld waarin de milieueffecten van het PAS en de ontwikkelingsruimte die daarin mogelijk wordt gemaakt (de 1 mol depositie) zijn beschreven. Uit dat planMER is naar voren gekomen dat de ontwikkelingsruimte tot 1 mol niet leidt tot significant negatieve effecten.

[13] Zie paragraaf 2.2.2 of http://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2017-09-01

Omschrijving van effecten

In het plangebied bestaat de bodem voor het grootste deel uit klei- en veengronden. In geringe mate kunnen lokale uitbreidingen van de veestapel leiden tot extra nutriënten in de bodem (stikstof en fosfaat). Voor een klein deel spoelen deze stoffen ook uit naar het grondwater.

De invloed van lokale veehouderijen op de ammoniakdepositie in het gehele plangebied is relatief beperkt. De ammoniakdepositie wordt voornamelijk bepaald door bronnen buiten het plangebied. De invloed van een veehouderij op de ammoniakdepositie in de directe omgeving kan echter wel groot zijn. Maar ook daar is de invloed van een veehouderij, vergeleken met de toegestane stikstofbelasting vanuit dierlijke mest, slechts van beperkte invloed op het stikstofgehalte van de bodem. Dit geldt natuurlijk niet voor de gronden die geen landbouwfunctie hebben, met name de natuurgebieden. Hier heeft de toename van de ammoniakdepositie als gevolg van meer veehouderij, intensief, dan wel melkvee, wel een negatief effect op de bodem. Het effect is beperkt, omdat de uitbreidingsmogelijkheden en het aantal bedrijven gering zijn. Bovendien is het landelijk beleid (PAS) gericht op een afname van de stikstofdepositie. De effecten zijn daardoor hooguit gering. Daarom wordt het effect van uitbreiding veehouderij beoordeeld als licht negatief (0/-) op het criterium uitspoeling nutriënten en verontreiniging grondwater. Ten aanzien van microverontreinigingen (zware metalen en dergelijke) worden geen effecten verwacht.

Bodemvervuilingen ontstaan vaak door onder andere het niet juist gebruiken of opslaan van vervuilende (bouw)materialen of stoffen. Een voorbeeld hiervan is het niet juist gebruiken of opslaan van bestrijdingsmiddelen. Ten opzichte van de referentiesituatie biedt het bestemmingsplan geen extra mogelijk op basis waarvan een toename van bodemvervuilingen kunnen worden verwacht.

5.4 Beoordeling van de milieueffecten

In navolgende tabel is de beoordeling van de milieueffecten van het voornemen op bodem weergegeven.

Tabel 5 Beoordeling milieueffecten van het voornemen op bodem

			voornemen
-		Risico op bodemverontreiniging (microverontreinigingen)	0
-		Uitspoeling van nutriënten	0/-
-		Verontreiniging grondwater	0/-
++	:	De milieueffecten zijn zeer positief	
+	:	De milieueffecten zijn positief	
0	:	De milieueffecten zijn nihil	
-	:	De milieueffecten zijn negatief	
--	:	De milieueffecten zijn zeer negatief	

5.5 Mitigerende maatregelen

In het algemeen wordt een afname van de kwaliteit van de bodem op grond van wet- en regelgeving voorkomen of beperkt. Daarbij is het milieueffect ook als licht negatief beoordeeld. Het is dan ook

niet nodig om hiervoor regels in het (ontwerp)bestemmingsplan op te nemen of voor de gemeente eigen regelgeving op te stellen.

5.6 Leemten in kennis

Vanwege de aard van het bestemmingsplan, op grond waarvan in het algemeen de ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt (of juist niet mogelijk worden gemaakt), is een beoordeling van de milieueffecten alleen op hoofdlijnen mogelijk. Dit in overweging nemende zijn voor het beoordelen van de milieueffecten op de bodem geen leemten in de kennis vastgesteld. Voor een beoordeling op hoofdlijnen is voldoende informatie beschikbaar.

6 Water

6.1 Beoordelingskader

De effecten van de activiteiten die in het bestemmingsplan mogelijk worden gemaakt, zullen ten aanzien van het milieuaspect water worden beoordeeld ten aanzien van de inrichting van het watersysteem, de verontreiniging oppervlaktewater en waterberging en -afvoer.

Inrichting watersysteem

In het beleid wordt gestreefd naar een verbetering van de waterkwaliteit en naar grotere veiligheid van het watersysteem. Beide worden beïnvloed door de inrichting van het watersysteem. Bij een verandering in de inrichting van het watersysteem dient er rekening mee te worden gehouden welk effect dat heeft op de waterkwaliteit en op de veiligheid van het watersysteem.

Verontreiniging oppervlaktewater

Het beleid is erop gericht de kwaliteit van het oppervlaktewater te verbeteren. Deze kwaliteit wordt beïnvloed door de mate van verontreiniging. Om de oppervlaktewaterkwaliteit niet te laten verslechteren, moet verontreiniging worden voorkomen. Activiteiten in de landbouw zijn een grote bron van oppervlaktewaterverontreiniging. Het uitgangspunt is dat in 2015 de Waterlichamen voldoen aan een goede chemische toestand en een goed ecologisch potentieel (GEP).

Waterberging en -afvoer

De waterberging en de afvoercapaciteit van een watersysteem bepalen mede de kans op inundatie vanuit het oppervlaktewater. In het beleid wordt ernaar gestreefd om de veiligheid van het watersysteem te verbeteren. Het watersysteem wordt veilig geacht als de kans op inundatie lager is dan de gestelde inundatienorm. Wanneer de hoeveelheid waterberging of de afvoercapaciteit verandert, verandert de kans op inundatie en daarmee de veiligheid van het watersysteem.

Tabel 6. Beoordelingscriterium

Beoordelingscriterium	Methode
Inrichting watersysteem	kwalitatief
Verontreiniging oppervlaktewater	Kwalitatief
Waterberging en -afvoer	Kwalitatief

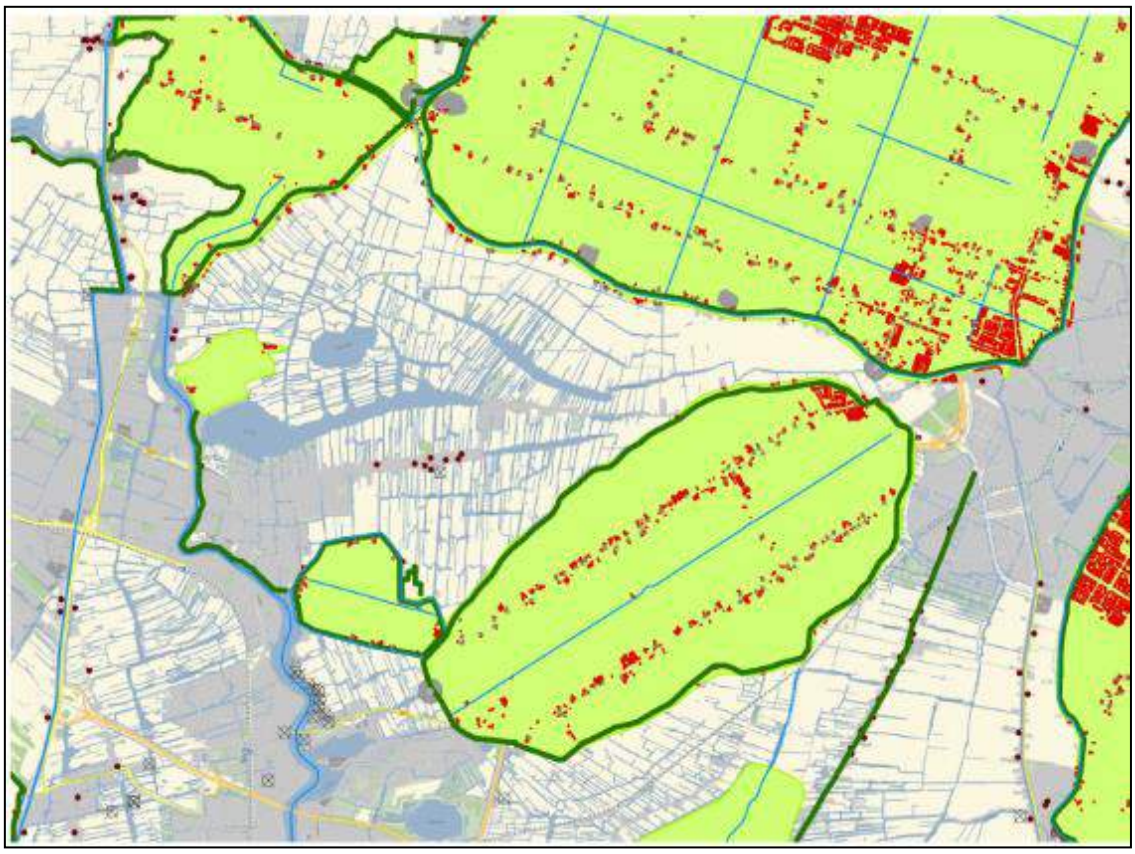
6.2 Referentiesituatie

6.2.1 Huidige situatie

Waterkwantiteit

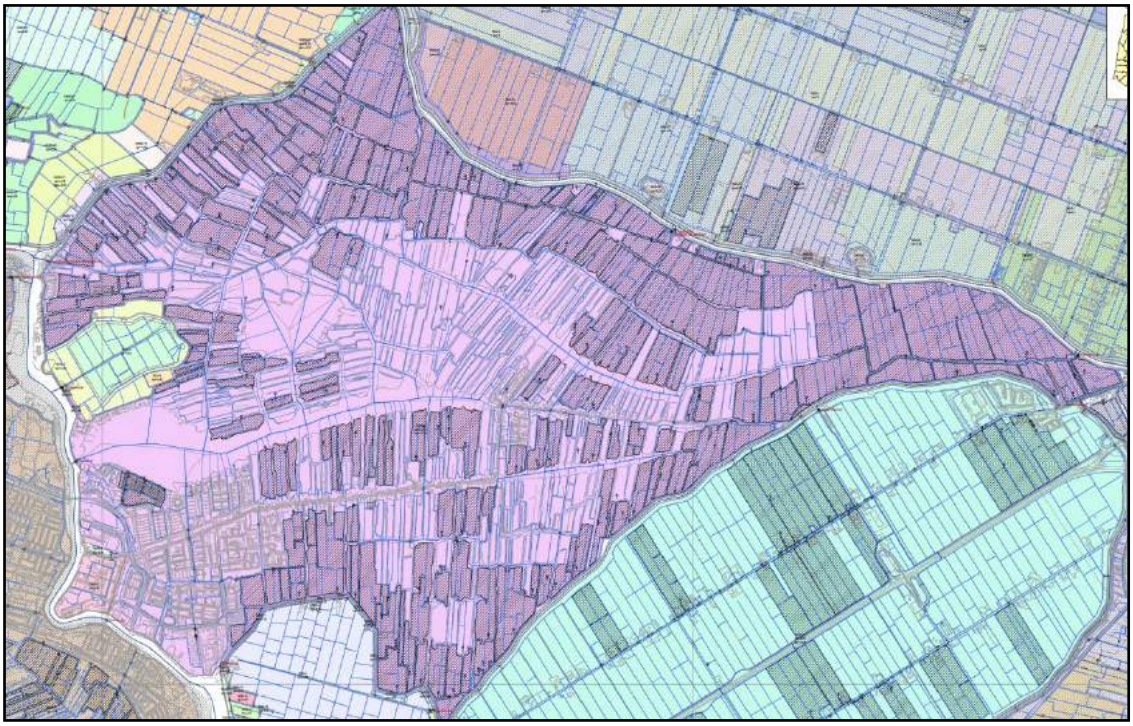
Een groot gedeelte van het plangebied bestaat uit water. Het landelijk gebied van Wormerland is onder te verdelen in polders en droogmakerijen (zie Figuur 5). Beiden slaan hun overtollig water uit op de boezem, of laten bij droogte water in vanuit de boezem. De boezem bestaat uit de Ringvaart rond de Wijde Wormer, het Noord/Hollands kanaal in het noordoosten, de Zaan in het westen en de

Knollendammervaart in het noordwesten. De waterhuishouding wordt sterk gereguleerd ten behoeve van de verschillende functies in het gebied. In de polders is sprake van infiltratie. Het water is daardoor ook geheel zoet. In de droogmakerijen is sprake van kwel. Het gaat daarbij zowel om zoete kwel vanuit de boezemwateren als om brakke kwel vanuit diepere bodemlagen.

Figuur 5 De droogmakerijen binnen en buiten het plangebied (Bron: PRV provincie Noord-Holland, 2017)

De polder Wormer- en Jisperveld is een infiltratiegebied dat sterk wordt beïnvloed door inlaat van oppervlaktewater uit de boezem van de omringende vaarten en kanalen. Dit boezemwater bestaat uit een mengsel van ingelaten zoet water uit het IJsselmeer (Rijnwaterkwaliteit) en uitgeslagen water van de droogmakerijen (licht brak, rijk aan fosfaat en stikstof). Het Wormer- en Jisperveld kent een zogeheten omgekeerd peil met slechts kleine peilschommelingen, een zomerpeil van –1.54 m NAP en een winterpeil van –1.59 m NAP. In het gebied liggen verder veel onderbemalingen met een lager peil. Het boezempeil kent een zomer- en winterpeil van resp. -0.50m en –0.60m NAP en ligt daardoor 1.0m hoger dan het peil in het Wormer- en Jisperveld. De Schaalsmeerpolder, met brakke graslanden, kent grotendeels een vast peil van –3.51 m NAP, langs de randen is het vaste peil –3.61m NAP. In de relatief laag gelegen droogmakerij de Wijde Wormer wordt overwegend een vast peil gehanteerd van -4,60 m NAP. Ook in dit gebied zijn enkele vergunningen afgegeven voor het hanteren van een lager peil.

Figuur 6 Waterpeilen plangebied, in paars 1,54 m –NAP (zomerpeil) en 1,59 m –NAP (winterpeil), in groen vat peil 3,51 m –NAP, in geel vast peil 3,61 m –NAP, in blauw, vast peil 4,60 m –NAP (bron, HHNK,2018).

Waterkwaliteit

De waterkwaliteit is over het algemeen matig door de uitspoeling van meststoffen en de inlaat van gebiedsvreemd water. De waterkwaliteit is in het verleden met name heel slecht geweest door een grote hoeveelheid bagger die voor vuil en troebel water zorgt. De gronden in het laagveengebied zijn in het verleden (sterk) bemest. Bovendien was het gebied vroeger brak en daarmee van nature voedselrijker. Nitraat en (in wat mindere mate) ammonium spoelen vrij snel uit naar het grond- en oppervlaktewater. Daarnaast treedt er verlies van een deel van de stikstof op naar de atmosfeer via denitrificatie. Fosfaat is veel minder mobiel in de bodem en spoelt veel langzamer uit naar het grond- en oppervlaktewater. Hierdoor accumuleert fosfaat voor het grootste deel in de bovenste decimeters van de grond. Een hoge fosfaatbeschikbaarheid wordt als knelpunt gezien voor het realiseren van karakteristieke voedselarme vegetatiegemeenschappen. Wanneer laagveenwateren eutroof[14] worden, neemt de algendichtheid toe, waardoor het water troebel en zuurstofloos wordt. Dat remt vervolgens de ontwikkeling van ondergedoken waterplanten en waterfauna.

In het kader van de Kaderrichtlijn water worden verschillende waterlichamen benoemd. Voor deze waterlichamen worden maatregelen geformuleerd en wordt de waterkwaliteit gemonitord. De monitoring wordt samengevat in factsheets. De factsheets die betrekking hebben op Wormerland zijn in bijlage 3 opgenomen. In de navolgende tekst worden de KRW waterlichamen kort besproken.

[14] Een ecosysteem of substraat dat eutroof is bevat veel minerale voedingstoffen

SCHERMERBOEZEM

Het waterlichaam van Schermerboezem-Zuid loopt van het Markermeer (Edam-Volendam) via een stelsel van vaarten en kanalen met een belangrijke scheepvaart- en boezemfunctie naar het Noordzeekanaal (Zaanstad). De RWZI's die lozen op dit waterlichaam zijn: Beemster, Katwoude, Oosthuizen. De boezemwateren die in Wormerland zijn gelegen zijn hierboven reeds kort besproken. Als gevolg van de boezemfunctie (aan- en afvoer van water richting polders) is er sprake van wisselende stroomrichtingen. Deze functies vereisen intensief beheer en onderhoud van het waterlichaam inclusief de oevers. Dit in combinatie met de niet natuurlijke inrichting, het gereguleerde peil en de compartimentering (aanliggende polders) is belemmerend voor de ontwikkeling van de biologie en de migratie van vissen. Het waterlichaam wordt gevoed vanuit het Markermeer aangevuld met regenwater en water uit de polders. Het polderwater is een belangrijke bron van de belasting met nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen. Vanuit de rioolwaterzuiveringen (effluent) komen stikstof, fosfor en microverontreinigingen in het waterlichaam. De historische verontreinigingen in de waterbodem leiden tot licht verhoogde tributyltin (TBT)en PAK gehaltes.

WORMER, JISPERVELD EN NECK

Het Wormer- en Jisperveld is een waterrijk laagveengebied met daarbinnen enkele grotere plassen en veel vaarten of petgaten. Dit waterlichaam heeft een belangrijke natuur- en landbouwkundige functie. De omvang van het totale aan en afvoergebied is 2400 ha; 23% hiervan (550 ha) is open water en het open water in het gehele gebied wordt tot het waterlichaam gerekend. Het water wordt gevoed door regenwater en inlaat vanuit de Schermerboezem. Het gebied wordt bemalen door twee gemalen: gemaal W. de Boer aan de noordzijde en gemaal Neckermolen aan de oostzijde van het gebied. Beide gemalen slaan het overtollige water uit op de Schermerboezem.

De lichtinval in het water wordt door zwevend materiaal en door opwerveling van de venige bodem belemmerd. Dit en de onderbemalingen, inlaat van gebiedsvreemd water, het gereguleerde peil en de compartimentering zijn belemmerend voor de ontwikkeling van de biologie. Uit- en afspoeling van nitraat en fosfaat levert de grootste bijdrage aan de nutriëntenbelasting van het oppervlaktewater (46% voor N en 86% voor P). Ook door omzettingsprocessen in de bodem wordt veel nitraat en fosfaat geleverd. De natuurlijke achtergrondbelasting voor fosfor speelt een overheersende rol. Aanpak van antropogene belasting leidt niet tot het bereiken van een goed ecologisch potentieel (GEP). De GEP waarden voor fosfor en als gevolg hiervan die voor de biologische kwaliteitselementen (fytoplankton, macrofauna, overige waterflora, vis) zijn daarom aangepast.

WIJDE WORMER

Het waterlichaam in de Wijde Wormer is een gedeelte van de hoofdvaart bij het gelijknamige gemaal. De Wijde Wormer is een droogmakerij, heeft een fijnmazig watersysteem met een rechthoekige slotenstructuur en wordt bemalen door het gemaal Wijdewormer aan de noordwestzijde. Het overtollige water wordt geloosd op de Wormerringvaart (Schermerboezem). In de zomerperiode wordt water vanuit de Wormerringvaart op zeven plaatsen ingelaten. De voornaamste functie binnen de polder is agrarisch met voornamelijk grasland. De omvang van het totale aan- en afvoergebied is ruim 1600 ha. Uit- en afspoeling vormen de grootste bijdrage van de nutriënten belasting (84% voor N en 88%

voor P). De bijdrage van de natuurlijke bronnen aan de stikstof en fosforbelasting is ca. 36% voor N en ca. 38% voor P.

6.2.2 Autonome ontwikkeling

Waterkwantiteit

De komende decennia zal naar verwachting de verandering van het klimaat doorzetten. Ook nu al is duidelijk te zien dat de temperatuur langzaam stijgt en dat omvang en aard van extreme weerssituaties toenemen. Zoals in paragraaf 6.1 reeds beschreven, wordt door het KNMI verwacht dat de temperatuur toeneemt, dat het vaker zal regenen en dat de buien heviger zullen zijn. In de toekomst zal er dus meer water moeten worden geborgen. De klimaatverandering, met in het winterhalfjaar meer neerslag en 's zomers meer kortdurende hevige neerslaggebeurtenissen en langdurig droge perioden, zal de goede toestand ten aanzien van hoogwaterbescherming onder druk zetten en de toestand ten aanzien van verdroging verder doen verslechteren, temeer daar de kans bestaat dat er in de toekomst mogelijk minder of zelfs in het geheel geen water meer zal kunnen worden ingelaten.

Waterkwaliteit

Ten aanzien van de actuele situatie kan worden gesteld dat de GCT en GET (goede chemische en goede ecologische toestand) voor de meeste watersystemen nog niet wordt gehaald in Wormerland. Met name de fosfaat- en in mindere mate de stikstofgehalten voldoen nog niet aan de norm. Deels is dit een gevolg van diffuse bronnen waar het waterschap weinig invloed op heeft. Op dat gebied is een aanpak van het rijk nodig. Ook historische bronnen spelen een rol; allang verboden en zeer moeilijk afbreekbare stoffen komen nog in het water voor. In het beleid wordt er naar gestreefd om de kwaliteit van het aquatisch milieu te verbeteren. Hiertoe dienen de stikstof- en fosfaatgehaltes in het water beperkt te zijn. Een grote bron van stikstof en fosfaat in het water is het uitspoelen van nutriënten van landbouwpercelen naar het oppervlaktewater. Om het aquatisch milieu te beschermen, dient de uitspoeling van nutriënten zoveel mogelijk te worden beperkt. Het beperken van bemesting van percelen leidt uiteindelijk tot een verminderde uitspoeling van nutriënten. De landelijke mestaanpak zal op termijn een verdere verbetering van de nutriëntengehalten laten zien. De trend over de afgelopen decennia voor fosfaat en stikstof in de gemeente is over het algemeen gunstig. In het kader van de PAS wetgeving wordt de uitbreiding en de emissie van stikstof aan banden gelegd. Als gevolg van het generiek beleid mag worden verwacht dat de kwaliteit van het oppervlaktewater de komende jaren verder langzaam verbetert. Dat geldt ook voor het grondwater, hoewel verontreinigingen daar nog langer merkbaar zullen zijn.

6.3 Omschrijving van de milieueffecten

Het voornemen

In het voornemen wordt ervan uitgegaan dat in het bestemmingsplan onder voorwaarden een zeer geringe uitbreiding van de agrarische sector mogelijk zal zijn in de melkveesector. Zoals eerder opgemerkt wordt de mogelijke uitbreiding sterk beperkt door de koppeling met de PAS-regelgeving. De details zijn beschreven in paragraaf 2.2, zie ook paragraaf 5.3. In een worstcasescenario, alle uitbreidingsmogelijkheden worden benut, zal daarmee de ammoniakemissie in geringe mate toenemen. De

depositie in het buitengebied kan in dat geval toenemen met 40-70 mol stikstof/ha/jaar. Deze uitbreidingen kunnen gevolgen hebben voor de waterkwaliteit. De bouw van stallen en de aanleg van verharding kan gevolgen hebben voor de waterkwantiteit.

WATERBERGING

Hoewel in het bestemmingsplan de uitbreiding van de veestapel sterk wordt beperkt, biedt het bestemmingsplan wel relatief ruime mogelijkheden voor het uitbreiden van de oppervlakte van agrarische gebouwen. Alle volwaardige agrarische bedrijven (31 stuks) kunnen middels en wijzigingsbevoegdheid het agrarisch bouwvlak maximaal tot 1,5 ha uitbreiden. Dit geldt alleen niet voor 6 bedrijven die binnen de begrenzing van het Natura 2000-gebied zijn gelegen.

Door het uitbreiden van het staloppervlak of andere agrarische gebouwen, wordt het percentage verhard oppervlak in het plangebied verhoogd. Een vergroting van het verhard oppervlak leidt tot een versnelde afstroom van de neerslag naar het oppervlaktewater en daarmee tot een toename van de piekafvoer. Een hogere piekafvoer resulteert in een snellere stijging van de waterstand tijdens neerslagsituaties. Dit verhoogt de kans op inundatie[15]. Het effect is beperkt omdat de uitbreidingsmogelijkheden en het aantal bedrijven relatief gering zijn. Daar komt bij dat in Wormerland relatief veel oppervlaktewater aanwezig is waardoor piekafvoeren vanaf het land, veroorzaakt door meer verharding, minder snel tot knelpunten leiden. (Voor de helderheid: Neerslagpieken kunnen in Wormerland wel degelijk tot knelpunten leiden, maar extra verharding zal daar relatief niet heel veel aan bijdragen).

Daarom wordt het effect van uitbreiding veehouderij als neutraal tot licht negatief beoordeeld op het criterium waterberging en afvoer. Als door deze verhoging plaatselijk de inundatienormen niet meer worden gehaald, dan kunnen aanvullende maatregelen worden genomen, zoals het vergroten van de bergingscapaciteit. Het effect is acceptabel.

WATERKWALITEIT

De toename van de ammoniakdepositie in de directe omgeving van een veehouderij, die wordt uitgebreid, leidt tot een toename van het stikstofgehalte van de bodem in de directe omgeving van deze veehouderij en tot een toename van de uitspoeling van nutriënten vanuit de bodem naar het oppervlaktewater. Deze toename is in Wormerland gering vanwege de koppeling met de PAS. Dat betekent dat er slechts in zeer geringe mate uitbreiding van veehouderij mogelijk is. Een toename van stikstof en fosfaat treedt daarom slechts in geringe mate op.

Dat betekent dat er ook hooguit in geringe mate een toename van afspoeling van nutriënten naar het oppervlaktewater optreedt. De kwaliteit van het oppervlaktewater wordt dus niet of nauwelijks beïnvloedt. Aan de ene kant biedt de PAS regeling de mogelijkheid tot een geringe uitbreiding van de veestapel, anderzijds is de regeling tevens gericht op een persistente landelijke afname (autonome ontwikkeling). De MTR-norm en de gebiedsgerichte normen vanuit de Kaderrichtlijn Water, worden

[15] Inundatie, het opzettelijk onder water zetten van een gebied

mede daardoor niet overschreden ten gevolge van het bestemmingsplan. Het effect van uitbreiding van veehouderij wordt daarom als licht negatief beoordeeld op het criterium waterkwaliteit. Het effect is acceptabel. De KRW-doelen kunnen op termijn worden gehaald.

Op de inrichting van het watersysteem en de afvalwateraansluiting op riolering en zuivering hebben de activiteiten die zijn toegestaan in het Bestemmingsplan Landelijk gebied Wormerland nagenoeg geen effect. Het effect op dit criterium wordt daarom als neutraal beoordeeld.

6.4 Beoordeling van de milieueffecten

In navolgende tabel is de beoordeling van de milieueffecten van het voornemen op water weergegeven.

Tabel 7 Beoordeling milieueffecten van het voornemen op water

			Voornemen
-		Inrichting watersysteem	0/-
-		Verontreiniging oppervlaktewater	0
-		Waterberging en -afvoer	0/-
++	:	De milieueffecten zijn zeer positief	
+	:	De milieueffecten zijn positief	
0	:	De milieueffecten zijn nihil	
-	:	De milieueffecten zijn negatief	
--	:	De milieueffecten zijn zeer negatief	

6.5 Mitigerende maatregelen

Vanwege het uitblijven van noemenswaardige effecten, zijn geen nadere maatregelen nodig. Bij uitbreiding van agrarische bebouwing kan de voorwaarde worden gesteld dat overtollige bebouwing wordt gesloopt en verharding wordt geminimaliseerd. Dit heeft een positief effect op de hoeveelheid oppervlakte- en grondwater.

6.6 Leemten in kennis

Vanwege de aard van een bestemmingsplan, op grond waarvan in het algemeen ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt (of juist niet mogelijk worden gemaakt), is een beoordeling van de milieueffecten alleen op hoofdlijnen mogelijk. Dit in overweging nemende zijn er voor het beoordelen van de milieueffecten wat betreft het water geen leemten in de kennis vastgesteld. Voor een beoordeling op hoofdlijnen is voldoende informatie beschikbaar.

7 Landschap, cultuurhistorie en archeologie

7.1 Beoordelingskader

Het hoofdstuk Landschap, cultuurhistorie en archeologie heft een iets andere opzet dan de vorige milieuaspecten. Dit heeft vooral te maken met de verschillende aspecten van het landschap zelf, die elk op andere wijze worden beoordeeld, als wel met de noodzaak om voor zowel de beschrijving van het landschap als de effectbeoordeling nadrukkelijk onderscheid te maken tussen de deelgebieden.

Het hedendaagse landschap is het resultaat van vele eeuwen aan menselijk ingrepen in haar natuurlijke omgeving. De huidige verschijningsvorm van het landschap is dan ook een samenspel tussen de natuurlijke ondergrond en wat de mensenhanden daarmee hebben gedaan. Door verschillen in reliëf, waterhuishouding en vruchtbaarheidstoestand van de bodem heeft de mens het gebied op verschillende manieren in gebruik genomen. Hierdoor zijn verschillende landschapstypen te onderscheiden met eigen cultuurhistorische visuele en functionele kenmerken.

Hieruit blijkt ook het raakvlak, zeker in buitengebieden, tussen landschap en cultuurhistorie. Cultuurhistorie gaat namelijk over alle sporen die de mensen heeft nagelaten en die kenmerkend zijn voor de tijdsperiode waarin ze zijn gedaan en karakteristiek zijn geworden voor onze hedendaagse omgeving. Deze cultuurhistorische sporen zijn nu vaak belangrijke dragers van de landschappelijke eigenheid en karakteristiek.

Er zijn dus grote overeenkomsten tussen de landschappelijke verschijningsvorm en de cultuurhistorische waardevolle elementen en structuren die daar onderdeel van uitmaken. In het landelijk gebied zijn landschap en cultuurhistorie daarom nauw met elkaar verweven.

Om de effecten van het planvoornemen op het landschap en cultuurhistorie te kunnen beoordelen, is onderstaand beoordelingskader opgesteld. Voor landschap is gekeken naar de volgende elementen:

- effect op landschappelijke structuren; de landschappelijke structuren zijn de hoofdlijnen die elk landschapstype kenmerken. Bij de effectbepaling wordt beoordeeld in hoeverre de herkenbaarheid van deze landschappelijke structuurlijnen wordt beïnvloed door het planvoornemen
- effect op ruimtelijk-visuele kenmerken; dit zijn de elementen die het beeld van een landschap bepalen, zoals houtwallen, maar ook begrippen als openheid of kleinschaligheid. De zichtbaarheid van deze landschappelijke kenmerken staat centraal bij de effectbepaling.
- effect op aardkundige waarden; aardkundige waarden zijn elementen in het landschap die door natuurlijke processen zijn ontstaan en daarmee een deel van de landschappelijke karakteristiek bepalen. Bij de effectbepaling wordt gekeken in hoeverre gaafheid van deze aardkundige waarden wordt beïnvloed door het planvoornemen.

Cultuurhistorie is nauw verwant met de landschappelijke karakteristiek. Voor cultuurhistorie zijn de volgende aspecten in het beoordelingskader opgenomen:

- effect op historisch-geografische patronen; deze patronen geven het beeld van de ontwikkelingsgeschiedenis van een landschap. Bij de effectbepaling wordt beoordeeld in hoeverre de herkenbaarheid en gaafheid van deze patronen worden beïnvloed door het planvoornemen.
- Effect op historisch bouwkundige elementen; hierbij gaat het om gebouwd erfgoed in de breedste zin, variërend van brug tot boerderij en van monument tot karakteristiek pand (zonder beschermde status). Bij het bepalen van de effecten wordt gekeken of het planvoornemen invloed heeft op de instandhouding van deze bouwkundige elementen.
- Effect op archeologische waarden; archeologische waarden zijn alle sporen van bewoningsgeschiedenis die ondergronds kunnen worden aangetroffen. Bij de effectbepaling wordt beoordeeld in hoeverre de gaafheid van de archeologische waarden beïnvloed wordt door de scenario's.

Tabel 8. Beoordelingskader landschap

Aspect	Criterium	Methode	Toetsing/norm
Landschap	Landschapsstructuren	Kwalitatief	Herkenbaarheid structuurlijnen
	Ruimtelijk-visuele kenmerken	Kwalitatief	Zichtbaarheid landschappelijke kenmerken
	Aardkundige waarden	kwalitatief	Gaafheid aardkundige waarden
Cultuurhistorie	Historisch geografische patronen	Kwalitatief	Herkenbaarheid en gaafheid patronen
	Historisch bouwkundige elementen	Kwalitatief	Instandhouding bouwkundige elementen
	Archeologische waarden	Kwalitatief	Behoud archeologische waarden

7.2 Referentiesituatie

7.2.1 Huidige situatie

In de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie van de Provincie Noord-Holland (2010)[16] is af te lezen dat het plangebied onderdeel uit maakt van zowel het Droogmakerijenlandschap als het Veenpolderlandschap. Het gehele plangebied maakt onderdeel uit van het Nationaal Landschap Laag Holland. Laag Holland is één van de twintig Nationale Landschappen die Nederland telt. Deze landschappen zijn om hun grote natuur- en cultuurwaarden beschermd en vallen onder het ruimtelijk kwaliteitsbeleid van de provincies. Het nationaal Landschap Laag Holland wordt zeer gewaardeerd om de volgende kwaliteiten:

- de grote openheid van het landschap;
- de weide- en moerasvogels;
- inrichtingspatronen van de droogmakerijen;

[16] Op dit moment wordt een nieuwe leidraad landschap en cultuurhistorie voorbereid, deze is echter nog niet vastgesteld en dus nog van toepassing op dit planMER.

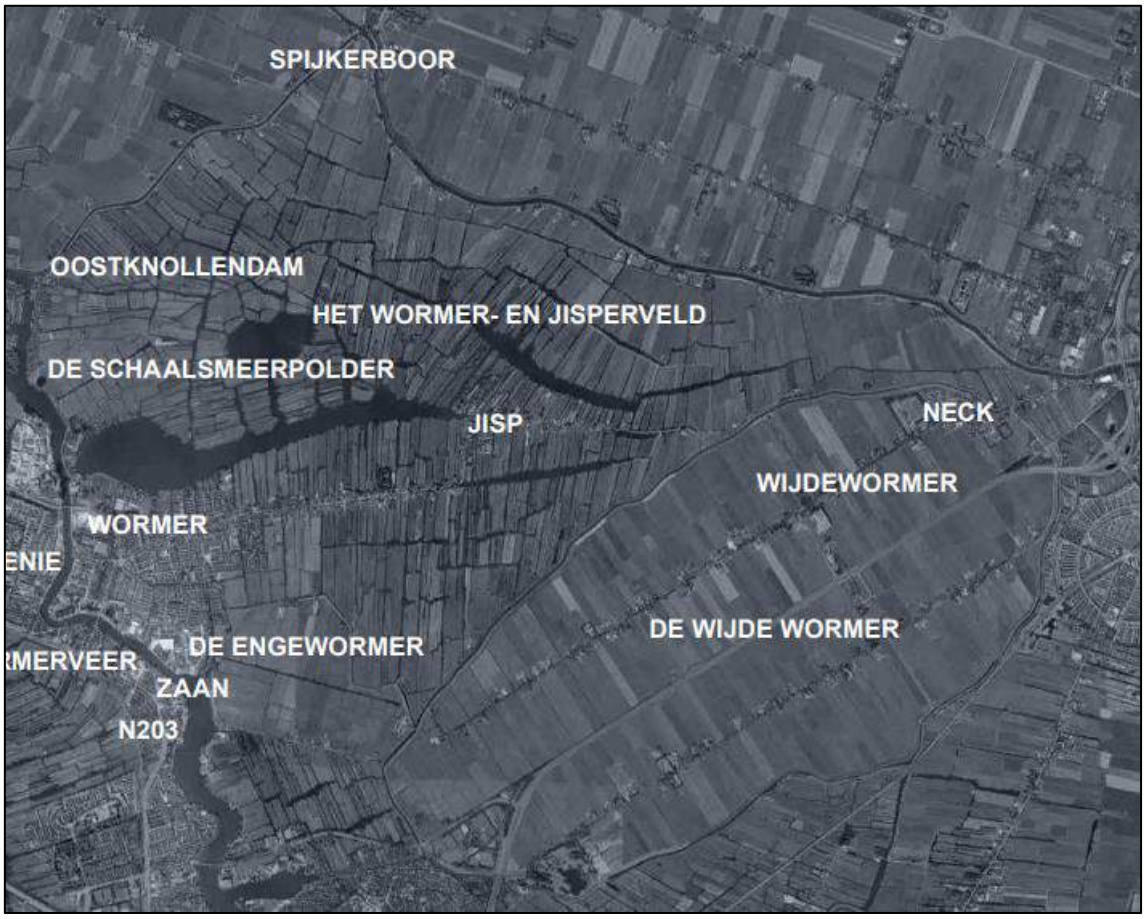
- de veenpakketten;
- de middeleeuwse strokenverkaveling en historische watergangen;
- het groot aantal archeologische locaties
- karakteristieke lintdorpen.

Het landschap van Laag Holland heeft grote veranderingen doorgemaakt. Rond het begin van de jaartelling sloot de Noord-Hollandse duinenrij. In de luwte van de duinenrij ontstond een moeras waar veen zich opbouwde. Tot 1000 na Chr. was het landschap zeer nat en met zijn uitgestrekte hoogvenen, rietlanden en broekbossen vrijwel ontoegankelijk. Vanaf de 10e eeuw startte men met de ontginning van het moeras voor agrarisch gebruik. De nederzettingen zijn ontstaan tijdens de grote ontginningen in de middeleeuwen. De geschiedenis van de vervening is nog uit het moderne landschap af te lezen. Startpunt was steeds een lange ontginningsas langs een natuurlijk of gegraven water langs een weg. Door de sloten te bemalen en dijken aan te leggen hield men het landschap droog.

Na de lange ontginningsgeschiedenis van het veengebied waren eind zestiende eeuw grote meren ontstaan die de omliggende veengebieden bedreigden. Om de uitbreiding van de meren een halt toe te roepen, werd begin zeventiende eeuw als eerste de Beemster droog gemalen en ingericht. Al snel volgden andere meren zoals de Enge en Wijde Wormer. Het landschap van Wormerland bestaat tegenwoordig uit veenweidegebieden, een kleine droogmakerij (Enge Wormer) en een grote droogmakerij (Wijde Wormer).

De geschiedenis van vervening en drooglegging is nog uit het moderne landschap af te lezen. Zowel het veenweidegebied als de droogmakerijen bestaan voornamelijk uit open en zeer open gebieden. Het water vormt het ordenend principe. De meeste veenpolders zijn aanvankelijk ingericht als vaarpolders, waarbij de landbouwgronden alleen over het water bereikbaar waren. Veel boerderijen zijn in 1900 nog enkel vaarboerderijen: er ging geen weg naar toe. De droogmakerijen zijn rationeel, geometrisch ingericht met rechte wegen en tochten. De boerderijen liggen aan de wegen of de ringdijk.

De noordelijke helft van de gemeente Wormerland bestaat uit het open veenweidegebied waar rust, ruimte, natuur en extensieve recreatie centraal staan, het Wormer- en Jisperveld. Het zuidelijke deel bestaat ui de droogmakerij De Wijde Wormer, waar openheid, agrarische productie en duurzame energie kenmerkend zijn. De kernen en de linten liggen op het snijvlak van deze twee landschappen.

Figuur 7. Weergave ligging verschillende landschappelijke onderscheiden gebieden Wormerland. (bron: Structuurvisie Wormerland, 2014).

HET DROOGMAKERIJENLANDSCHAP

De grote inpolderingen van de binnenmeren herinneren in Noord-Holland aan de Gouden Eeuw. De Beemster (1612) is van de oude meren het eerst drooggelegd, spoedig gevolgd door de Schermer, de Purmer, de Wormer en de polder van Heer Hugo Waard. Dit landaanwinningproces, dat begon met de inpoldering van de Zijpe in 1599, werd pas voltooid met de droogmaking van de Haarlemmermeer (1852) en de inpoldering van het IJ in 1877.

De droogmakerijen zijn door de mens gemaakte, rationeel ingerichte landschappen, vaak met een hoge cultuurhistorische waarde. Droogmakerijen worden gevormd door een drooggelegd binnenwater/meer, omsloten door een ringvaart en een ringdijk. Deze gebieden zijn als één geheel drooggemaakt en ingericht, vaak grootschalig, geometrisch en open. Ze worden gekenmerkt door hun diepe ligging ten opzichte van het aanliggend veenpolderlandschap.

Kernkwaliteiten (Leidraad Landschap en Cultuurhistorie)

Landschaps-DNA - Historische structuurlijnen

- De Wijdewormer is een samenhangend geometrisch poldersysteem van ringdijk, ringvaart, waterlopen en twee lange rechte ontginningsassen (Noorder- en Zuiderweg) met een kenmerkende spiegelsymmetrische hoofdopzet.

- Contrast met aangrenzende veengebieden.
- Duidelijke begrenzing door ringdijk, ringsloot.
- Aangelegd watersysteem met hoofdtochten en hoofdgemaal.

Landschaps-DNA - Cultuurhistorische objecten

- Stolpboerderijen als identiteitsbepalende onderdelen gelegen aan het samenhangende systeem van ringdijken, ringvaarten en waterlopen.

Openheid

- Open gebied.
- Veelal matig open tot open in de zone van de lintbebouwing.
- Zeer open in gebied achter de lintbebouwing.
- Tweezijdig begrenzende ruimte.

Dorps-DNA weg- en vaartdorpen

- Weg of vaart is structuurdrager.
- Doorzichten vanaf de hoger gelegen ringdijk naar lager gelegen polder.

Ordeningsprincipes in het landschap

De droogmakerijen in Wormerland zijn onder te verdelen in De Wijde Wormer, Engewormer, en Schaalsmeerpolder.

De Wijde Wormer heeft een kenmerkende spiegelsymmetrische opbouw en heeft als ruimtevorm tweezijdig begrensde ruimte. Er is sprake van een rationele, regelmatige opstrekkende verkaveling. De ringdijken en ringvaarten laten de oorspronkelijke natuurlijke meervorm zien en geven een fraai contrast met de geometrische indeling. De Noorder- en Zuiderweg zijn de structuurdragers in de polder. Vrijwel alle erven zijn aan deze wegen gelegen. De poldererven kennen van oorsprong een gelijkwaardige hoofdopzet.

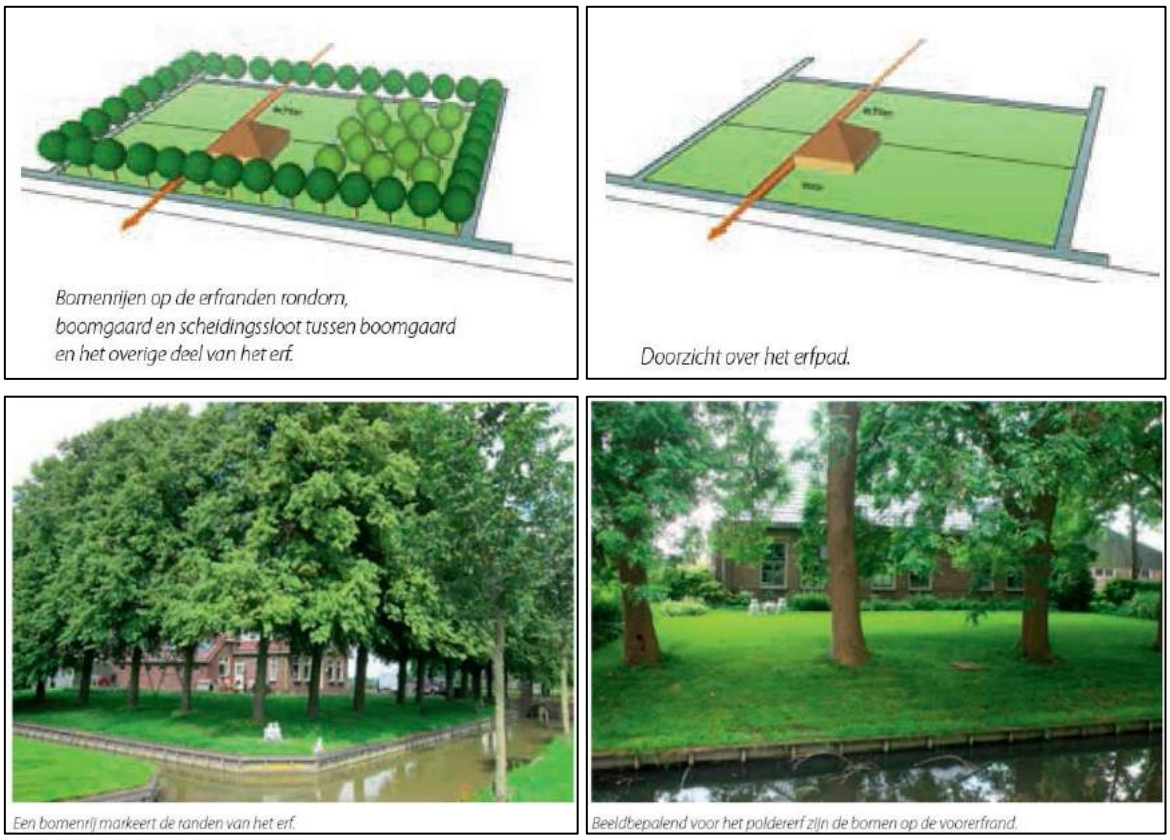
Ook de Engewormer heeft een overwegend agrarisch karakter. De oorspronkelijke verkaveling in de Engewormer is cultuurhistorisch waardevol. Het behoud van de oorspronkelijke is het uitgangspunt. In het gebied bevinden zich houten woningen waarvan enkele monumenten zijn. Opvallend is de duidelijk herkenbare blokverkaveling in de polder en de oost-west georiënteerde watergang in het midden van de polder. De polder is verder een belangrijk weidevogelgebied.

De Schaalsmeerpolder betreft een van de oudste droogmakerijen waarmee de gevolgen van inklinking al goed waarneembaar zijn. De Schaalsmeerpolder is hiermee een zeer waardevol weidevogelleefgebied. Het watersysteem in de Schaalsmeerpolder is nog wel gericht op de hoofdfunctie agrarisch en als nevenfunctie natuur. In de droogmakerij is slechts één agrarisch bedrijf gevestigd.

Het poldererf (Handboek ontwerp uw eigen erf)

Het poldererf ligt vaak in de breedte langs de weg (beslaat vaak een poldervlak) en is begrensd met sloten. De erven zijn groot, meestal zijn ze groter dan 5000 m^2, gemiddeld is de kavelbreedte circa 100 meter. Het erf kent een opdeling in een voor- en achtererf. Het voorerf heeft een groen karakter en is mede gericht op presentatie. Het achtererf is meer gericht op productie. De aanwezigheid van veel beplanting, doorzicht over het erf(pad) en poortwachters, twee solitaire bomen (paardenkastanje, rode beuk of treurwilg) aan weerszijden van de oprit, zijn kenmerkend voor poldererven. Op het poldererf staan bomenrijen (iep, es of eik) vaak op alle vier de erfranden en om het huis. De achter-

rand is in sommige gevallen onbeplant. Op poldererven worden bomenrijen en/of hagen ook gebruikt om het erf in te delen en het erfpad te begeleiden. De boomgaard was een kenmerkend deel op het erf en nam vroeger de helft van het erf in beslag. Tegenwoordig is deze veelal verdwenen of vervangen door bebouwing. Solitaire bomen (es, berk, (treur)wilg, fruitbomen, walnoot of paardenkastanje) of boomgroepen staan vaak op markante plekken op het erf.

Figuur 8 Voorbeelden poldererf (Handboek ontwerp uw eigen erf, gemeente Wormerland 2015).

Bebouwingskarakteristiek

De Wijdewormer wordt gekenmerkt door halfopen tot open lintbebouwing langs de ontginningsassen (Noorder- en Zuiderweg). De bebouwing is op de weg georiënteerd. Zowel historische bebouwing als meer recente bebouwing komt voor. Opvallend zijn de relatief veel voorkomende stolpboerderijen en oudere boerderijen en woningen. De nieuwere bebouwing bestaat veelal uit woonhuizen en grote nieuwe loodsen en stallen. De meer oorspronkelijke erven en de (kleinere) woonerven hebben vaak een groene uitstraling en worden gekenmerkt door forse bomen op het voorerf en forse beplanting op de perceelsranden. Op erven waar grootschalige nieuwbouw heeft plaatsgevonden ontbreekt de beplanting veelal.

Inpassing in de wijdere omgeving

De grote mate van openheid, de ringdijk en ringvaart, de twee evenwijdig lopende ontginningsassen, de opstrekkende regelmatige verkaveling haaks op de twee ontginningsassen, de lintbebouwing met

veel oude(re) bebouwing op groene erven en het profiel van de ontginningsassen zijn kenmerkend voor het landschappelijke beeld. De verkavelingsvorm is blokvormig.

De droogmakerijen vormen het agrarisch productiegebied voor de gemeente Wormerland. Agrariërs hebben hier alle ruimte om een duurzame en klimaatbestendige bedrijfsvoering voort te zetten.

HET VEENPOLDERLANDSCHAP

Zoals beschreven in de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie van de Provincie Noord-Holland maakt het plangebied onderdeel uit van het Veenpolderlandschap. Het veenpolder-/veenweidenlandschap ontstond als gevolg van ontginningen in het veengebied in de 11de eeuw. De natuurlijke ontwatering van het veengebied vond plaats via veenstromen. Vaak zijn deze natuurlijke afwateringen bepalend geweest bij de verkavelingsrichting. In verschillende delen van het veengebied is veen afgegraven ten behoeve van turfwinning. Probleem bij het veengebied is dat bij ontwatering weliswaar het land productief wordt, maar het veen oxideert en het land daalt. Dit veroorzaakte opnieuw wateroverlast. In de opstrekkende veenontginningen werden de nederzettingen aanvankelijk verplaatst in de richting van het ontginningsproces. Gedwongen door voortdurende bodemdaling en het landverlies, werden de nederzettingen in de loop der tijd verplaatst naar locaties waar ze het minst last hadden van de bodemdaling. Dit konden oude getijdegeulen zijn, maar ook dijken die toen aangelegd werden. Hierdoor ontstond de strakke lineaire vorm van de agrarische nederzetting in het veengebied

Op deze algemene ontginningswijze zijn talrijke varianten. Het verkavelingspatroon varieert van zeer regelmatig tot zeer onregelmatig, terwijl ook is ingespeeld op specifieke omstandigheden, zoals de aanwezigheid van veenstromen en meren. Daarbij is onderscheid in de mate van waterrijkdom. De meeste veenpolders zijn aanvankelijk ingericht als vaarpolders, waarbij de landbouwgronden alleen over het water bereikbaar waren. Na een ingrijpende herinrichting zijn vrijwel alle gronden over de weg ontsloten.

Kernkwaliteiten (Leidraad Landschap en Cultuurhistorie)

- Landschaps-DNA - Historische structuurlijnen
    - De middeleeuwse verkavelingsstructuren.
    - Langgerekte lintdorpen in een open landschap zijn belangrijke ruimtevormende elementen
- Landschaps-DNA - Cultuurhistorische objecten
    - Stolpboerderijen als identiteitsbepalende onderdelen.
- Openheid
    - Open en vlak landschap, grasland, water en natuurlijke begroeiing.
    - Mate van openheid: landschap met een open tot zeer open karakter.
    - Het open en waterrijk karakter.
- Dorps-DNA weg- en dijkdorpen
    - De weg, dijk of gegraven wetering als ruimtelijke structuurdrager.
    - De bebouwing is georiënteerd naar de structuurdrager (weg of dijk).
    - Tussen de bebouwingslinten is het natte graslandschap zeer open.

- Water in het omringende landschap is overwegend aanwezig in een langgerekt slotenpatroon met een strokenverkaveling.
- Doorzichten naar het omringende polderlandschap.
- Het type bebouwing en erfbeplanting evenals de onderlinge afstand en de precieze positionering variëren afhankelijk van het ontginningssysteem en de ondergrond.

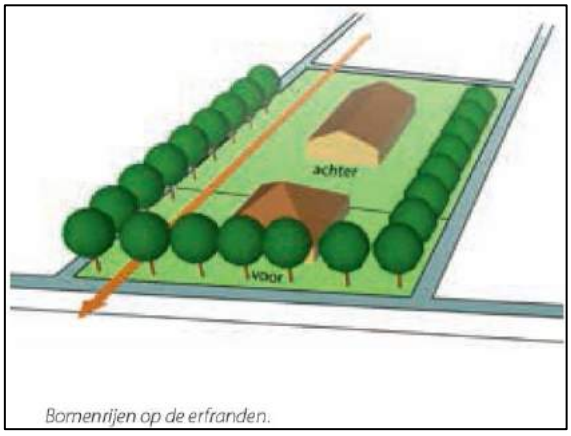
Het groene karakter wordt van oudsher gevormd door erfbeplantingen en particuliere tuinen.

Ordeningsprincipes in het landschap

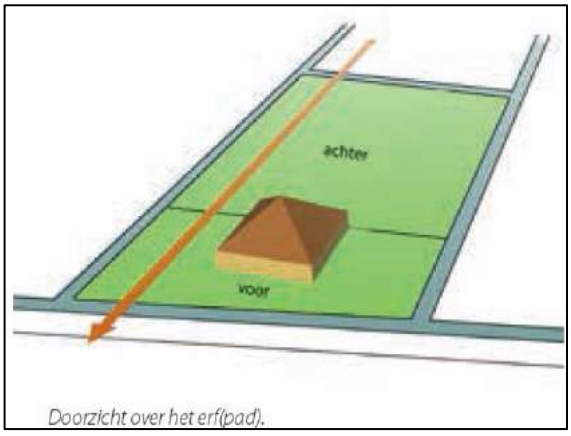
De veenpolders bestaan uit onvergraven veen dat overwegend in gebruik is als grasland. Het veenpolderlandschap bestaat voornamelijk uit open en zeer open gebieden met plaatselijk matig open tot gesloten gebieden. Het is een overwegend open landschap. Hierbinnen vormen de lange bebouwingslinten belangrijke elementen. De ontginningswijze van de veengebieden wordt gekenmerkt door een lange ontginningsas langs een natuurlijk of gegraven water langs een weg. Loodrecht op de ontginningsas zijn evenwijdig sloten gegraven, waarmee een strookvormig verkavelingspatroon is ontstaan. De bewoning en bebouwing zijn gelegen langs de ontginningsas, waardoor langgerekte dorpen zijn ontstaan. Veel huizen zijn gebouwd van hout. Klei was weinig voorhanden en hout verzakte minder snel op de drassige bodem dan steen.

Het veenweide-/veenpoldererf (Handboek ontwerp uw eigen erf)

Het veenweide-erf neemt vaak de hele breedte van een kavel in beslag en wordt over het algemeen aan alle zijden begrensd met sloten. Bij bredere kavels kunnen meerdere erven op een kavel liggen. De erven hebben net als de kavels een langgerekte en onregelmatige vorm. Het erf kent een indeling in een voor- en een achtererf. Het voorerf heeft een groen karakter en is mede gericht op presentatie. Het achtererf is meer gericht op productie. De aanwezigheid van (knot)bomenrijen (wilg, es els, populier) op de voor- en zijranden, een onbeplante achterrand en doorzicht over het erf(pad) zijn kenmerkend voor veenweide-erven.

Bomenrijen op de erfranden.

Doorzicht over het erf(pad).

Karakteristieke bomenrij op de erfranden. De gebouwen zijn zichtbaar tussen de bomen door.

Figuur 9 voorbeelden veenweide/veenpoldererf (Bron: Handboek ontwerp uw eigen erf, gemeente Wormerland, 2015)

Bebouwingskarakteristiek

De bebouwing is in het buitengebied met name langs de randen van het veenpoldergebied gelegen, aan de voet van de aanwezige dijken. De bebouwing is veelal op de dijk georiënteerd. Zowel historische bebouwing als meer recente bebouwing komt voor. Opvallend zijn de relatief veel voorkomende stolpboerderijen en oudere boerderijen en woningen. De nieuwere bebouwing bestaat veelal uit woonhuizen en grote nieuwe loodsen en stallen. De meer oorspronkelijke erven en de (kleinere) woonerven hebben vaak een groene uitstraling en worden gekenmerkt door forse bomen op het voorerf en forse beplanting op de perceelsranden. Op erven waar grootschalige nieuwbouw heeft plaatsgevonden ontbreekt de beplanting veelal.

Inpassing in de wijdere omgeving

De grote mate van openheid, de waterrijkdom, de dijken die het veenpoldergebied begrenzen, de onregelmatige opstrekkende verkaveling en de kenmerkende groene veenpoldererven zijn kenmerkend voor het landschappelijke beeld. De verkavelingsstructuur is een strokenverkaveling.

Het veenweidegebied is het unieke open landschap met hoge natuurwaarden, maar vormt eveneens onderdeel van het regionale recreatieve routenetwerk. Met oog voor de natuur en landschapswaarden is het veenweidegebied toegankelijk voor verschillende kleinschalige vormen van extensieve recreatie, passend bij het karakter van het landschap.

ARCHEOLOGIE

Archeologie is onlosmakelijk verbonden met de cultuurhistorische elementen in het landschap en het landschap zelf. Het Wormer- en Jisperveld is aan de ene kant een natuurgebied maar aan de andere kant een veenontginning uit de Middeleeuwen. De sloten, weilanden, het Zwet, de Merken, de Poel zijn allemaal door boeren in de Middeleeuwen gegraven of ontgonnen. Niet alleen de middeleeuwse ontginningspatronen zijn nog in het landschap te vinden, ook de resten van de oude boerderijen zijn in de bodem te vinden.

In de 17e en 18e eeuw werden veel molens en traankokerijen gebouwd. De molenplaatsen en de plekken waar de kokerijen liggen zijn nog begraven in de grond. Langs de bebouwingslinten zijn nog gebouwen uit deze tijd aanwezig.

7.2.2 Autonome ontwikkeling

Het landschap zal zich de komende jaren verder ontwikkelen door nieuwe initiatieven in het buitengebied. Het huidige beleid en de wet- en regelgeving is er in het algemeen op gericht om de landschappelijke en cultuurhistorische waarden te behouden en te versterken. Dit blijkt onder andere uit het provinciale en gemeentelijk beleid.

7.3 Omschrijving van de milieueffecten

Voornemen

UITBREIDING AGRARISCHE BOUWPERCELEN

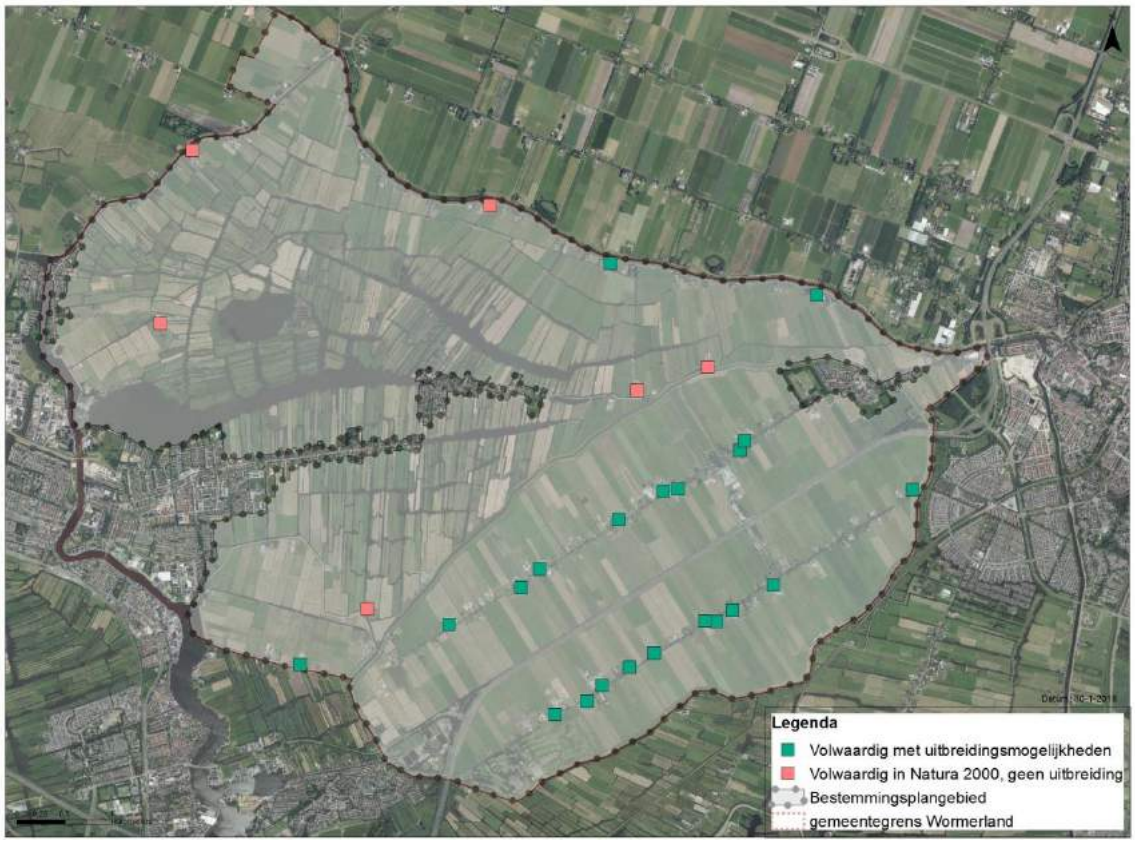
Het bestemmingsplan biedt geringe ontwikkelingen voor het agrarisch bedrijf. Bedrijfsgebouwen en overkappingen mogen uitsluitend binnen het bouwvlak worden gebouwd. De goot- en bouwhoogte van bedrijfsgebouwen en overkappingen mag niet meer bedragen dan 7 en 12 m. De maat en schaal van de agrarische bebouwing is passend binnen de omgeving.

Voor de volwaardige grondgebonden veehouderijbedrijven is het middels een wijzigingsbevoegdheid mogelijk het agrarische erf uit te breiden tot 1,5 ha. Voor de agrarische grondgebonden veehouderijbedrijven, aangeduid als klein bedrijf is dit niet mogelijk. Het vergroten van het bouwvlak mag alleen mits dit vergezeld gaat van een erfinrichtingsplan dat rekening houdt met de landschappelijke waarden. Daarnaast gelden de algemene beoordelingscriteria (artikel 37 lid 1). De volwaardige agrarische bedrijven gelegen in het Natura 2000-gebied komen niet in aanmerking voor uitbreiding van het erf tot 1,5 ha. In het bestemmingsplan komen 23 agrarische bedrijven in aanmerking voor een vergroting van het erf. Deze bedrijven liggen met name aan de Noorder- en Zuiderweg in de Wijdewormer.

Zoals hiervoor beschreven bevinden zich aan de Noorder- en Zuiderweg de Poldererven. De poldererven zijn relatief groot en worden begrensd met sloten. Een duidelijk onderscheid wordt gemaakt tussen het voor- en achtererf. Hierbij blijft het voorerf, op de woning na, onbebouwd en heeft een karakteristieke groene uitstraling. De grens van het agrarische bouwvlak ligt op de voorgevel van de woning waarmee bij recht uitbreiding op het voorerf niet mogelijk is. Het achtererf wordt minder intensief onderhouden en is de werk- en leefruimte van het perceel. Aan deze zijde is meer ruimte en meer wenselijk om bedrijfstechnisch uit te breiden. De uitbreiding van het bouwvlak naar 1,5 ha vindt alleen plaats mits rekening wordt gehouden met de landschappelijke waarden. Hiermee worden de effecten op het landschap beperkt. Echter, alle 23 volwaardige agrarische bedrijven[17] kunnen in beginsel uitbreiden naar 1,5 ha. De gemiddelde oppervlakte van de bouwvlakken van deze volwaardige bedrijven is in de huidige situatie circa 1 ha. Dit zou betekenen dat de bebouwing toeneemt met 0,5 ha wanneer alle volwaardige bedrijven uitbreiden naar 1,5 ha. Een totaal ruimtebeslag van 11,5 ha.

[17] De 6 volwaardige agrarische bedrijven gelegen in het Natura 2000-gebied komen niet in aanmerking voor een bouwvlak van 1,5 ha.

Door de toename van bebouwing kan de openheid van het landschap in het geding komen. In navolgende figuur zijn de agrarische bouwvlakken in de bestaande situatie weergegeven met daarbij de bedrijven die kunnen uitbreiden naar 1,5 ha.

Figuur 10. Weergave agrarische volwaardige bedrijven die wel of niet kunnen uitbreiden naar 1,5 ha.

Binnen de agrarische bestemmingen (artikel 3, 4 en 5) geldt dat silo's, torensilo's, mest- en kuilplaten en bassins mogen worden gebouwd binnen een bouwvlak dan wel in een zone van 15 m diep uitsluitend aan de achterzijde van het bouwvlak. De bouwhoogte binnen het bouwvlak mag maximaal 10 m zijn en buiten het bouwvlak maximaal 5 m. Aan deze bepaling zijn geen voorwaarden met betrekking tot het landschap verbonden. Het bouwen van deze bouwwerken geen gebouwen zijn vindt hiermee plaats zonder landschappelijk inpassing waarmee verrommeling kan ontstaan van het landschap.

Middels een omgevingsvergunning kan een schuilgelegenheid voor vee mogelijk worden gemaakt buiten een bouwvlak. Dit mag alleen als deze schuilgelegenheid wordt gerealiseerd op een kadastraal perceel van minimaal 1 ha. Daarnaast mag per kadastraal perceel niet meer dan 1 schuilgelegenheid worden gerealiseerd. De oppervlakte mag niet meer bedragen dan 30 m^2, de goothoogte niet meer dan 2,5 m, en de bouwhoogte niet meer dan 4 m. Ook moet de uitstraling landelijk zijn en moet de schuilgelegenheid aan de rand van het perceel worden gebouwd. De voorwaarden in de algemene bouwregels (lid 36.1) zijn hierop van toepassing waarbij onder andere geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de cultuurhistorische, landschappelijke en natuurlijke waarden.

Deze afwijkingsmogelijkheid is mogelijk voor zowel agrarische volwaardige bedrijven als de klein bedrijven. Omdat de schuilgelegenheden een landelijke uitstraling moeten hebben en aan de rand van het perceel worden gebouwd wordt rekening gehouden met de aanwezige landschappelijke waarden. Daarnaast mag er geen onevenredige afbreuk worden gedaan aan cultuurhistorische, landschappelijke of natuurlijke waarden zoals het open landschap. Hoewel niet is bepaald dat schuilstallen niet midden in het open landschap op de rand van een perceel mogen staan, wordt door middel van voorgaande bepaling het open landschap beschermd en zijn de effecten klein.

BRUGGEN

Ten aanzien van bruggen en dammen zijn in de regels specifieke eisen opgenomen. Zo mogen in de Wijdewormer geen dammen worden gebouwd. In de Engewormer en het veenweide-/veenpoldergebied mogen uitsluitend dammen worden gebouwd in watergangen van ten hoogste 5 m breed, en per bedrijf niet meer dan één brug of dam is toegestaan. Via een omgevingsvergunning kan worden toegestaan dat de breedte van bruggen of dammen kan worden verbreed of kan een tweede brug worden gebouwd. Voor bruggen en dammen geldt dat in de Natura 2000 gebieden geen dammen en bruggen mogen worden gebouwd dit ter bescherming van de aanwezige natuurwaarden. De landschappelijke effecten beperken zich hiermee tot de bedrijven in De Wijde Wormer. Een tweede brug is alleen mogelijk middels een omgevingsvergunning. Ook aan deze omgevingsvergunning worden eisen gesteld met betrekking tot landschappelijke waarden. De grote landschappelijke effecten van het bouwen van dammen en bruggen zijn dan ook niet te verwachten.

RECREATIE

Kleinschalige kamperen is toegestaan tot maximaal 15 kampeermiddelen. Kleinschalig kamperen kan in principe bij elke agrarisch bedrijf maar wel binnen het bouwvlak.
Middels een afwijking kan worden toegestaan dat de gebouwen worden gebruikt voor een bed&breakfast. Dit onder voorwaarden dat het een ondergeschikte functie is en dat maximaal 6 kamers zijn toegestaan. Binnen de bestemming ‘Recreatie’ is het maximum aan oppervlakte van de recreatiewoning beperkt door een aanduiding. Daarnaast is het aantal recreatiewoningen beperkt door een aanduiding ‘maximum aantal verblijven’. Uitbreiding van deze recreatiegebieden is niet mogelijk. De effecten op het landschap door recreatie zijn dan ook nihil.

HORECA (-HOTEL)

In het landelijk gebied van de gemeente Wormerland zijn twee horeca bestemmingen aanwezig. De ene betreft de ontwikkeling van het nieuw te ontwikkelen hotel Kalverhoek. De ontwikkeling van dit hotel heeft plaatsgevonden aan de hand van een keukentafelgesprek waarbij een erfinrichtingsplan is opgesteld om de landschappelijke kwaliteiten te borgen. De andere locatie betreft een restaurant aan het water De Poel bij het Wormer- en Jisperveld. Hier worden geen grootschalige uitbreidingen mogelijk gemaakt die effect kunnen hebben op het omliggende landschap.

ZORGBOERDERIJ

Bij zorgboerderijen is lichte horeca, grondgebonden agrarisch gebruik en productiegebonden detailhandel toegestaan. Voor het bouwen van bedrijfsgebouwen en overkappingen geldt dat de opper-

vlakte van (tunnel)kassen niet meer mag bedragen dan 50 m^2 per bouwvlak en de bouwhoogte niet meer dan 5 m. Bij de zorgboerderijen kunnen paardenbakken met een oppervlakte van maximaal 1.200 m^2 buiten een bouwvlak met een omgevingsvergunning worden toegestaan. Hier zijn wel de voorwaarden in de algemene afwijkingsregels van toepassing en moet de paardenbak direct grenzen aan het bouwvlak. Daarnaast gelden er eisen met betrekking tot lichtmasten. Het maximale aantal is 6 stuks, er is sprake van objectgerichte verlichting, de verlichting schijnt niet buiten de perceelsgrens, en de verlichting mag vanaf 21.00 uur tot zonsopgang niet branden.
Hoewel de landschappelijke effecten groot kunnen zijn, zijn in het bestemmingsplan voldoende voorwaarden opgenomen waarmee de effecten als nihil zijn te beoordelen.

KEUKENTAFELS

In het kader van de herziening van het bestemmingsplan Landelijk Gebied van de gemeente Wormerland was het voor ondernemers mogelijk een wijzigingsverzoek in te dienen voor bijvoorbeeld het bouwvlak. Dit kon gaan om een vorm verandering maar ook om een vergroting. Een zevental ondernemers hebben hier gebruik van gemaakt, namelijk:

- Engewormer 18A, 20 en 20A;
- Engewormer 19A, Wormer;
- Kanaaldijk 16, Spijkerboor;
- Noorderweg 85, Wijdewormer;
- Oudelandsdijkje 8A, Spijkerboor;
- Zuiderweg 63, Wijdewormer.
- Wormerringdijk 7, Wormer.

De toekenning van de wijziging van een bouwvlak is mede afhankelijk van een goede ruimtelijke en landschappelijke inpassing. In het kader hiervan hebben zogenaamde keukentafelgesprekken plaatsgevonden. Het doel hiervan was het creëren van een maatwerkoplossing, passend bij de specifieke plek in het landschap en de specifieke vraag van de initiatiefnemer. De ontwikkelingen mogelijk gemaakt door middel van de keukentafelgesprekken zijn voorzien van een goede landschappelijke inpassing. Effecten op het landschap van deze ontwikkelingen zijn dan ook nihil.

Ook voor toekomstige erfveranderingen of –uitbreidingen dient een keukentafelgesprek plaats te vinden, waarin gezocht wordt naar een passende oplossing.

ARCHEOLOGIE

In voorgaande paragraaf is beschreven dat de gemeente Wormerland een bijzondere rijkdom heeft aan archeologische waarden. Elke mogelijke ontwikkeling kan deze archeologische waarden aantasten. Om deze aantasting te beperken is in het bestemmingsplan Landelijk gebied de regeling vanuit de Nota Archeologie overgenomen. De diverse gebieden met waarden hebben de dubbelbestemmingen ‘Waarde – Archeologie 1, 2 of 3’. Vanwege deze beschermde regeling is zijn nauwelijks effecten van het voornemen op archeologie te verwachten.

7.4 Beoordeling van de milieueffecten

In onderstaande tabel is de beoordeling van de milieueffecten van het voornemen op het landschap opgenomen.

Tabel 9 Beoordeling van de milieueffecten van het voornemen op landschap

			Voornemen
-		milieueffecten op de structuur van het landschap en andere landschappelijke waarden, bepaald op basis van de kenmerken van de verschillende landschapssoorten.	0/-
++	:	De milieueffecten zijn zeer positief	
+	:	De milieueffecten zijn positief	
0	:	De milieueffecten zijn nihil	
-	:	De milieueffecten zijn negatief	
--	:	De milieueffecten zijn zeer negatief	

In het voornemen kunnen bouwvlakken van de volwaardige agrarische bedrijven vergroot worden tot 1,5 ha. Bij het gebruik maken van de wijzigingsmogelijkheid voor het vergroten van het bouwvlak moeten de effecten op het landschap overwogen worden. Dit in overweging nemende zijn de milieueffecten op het landschap in beginsel als nihil tot licht negatief beoordeeld.

De milieueffecten op het landschap verschillen per deelgebied, het droogmakerijenlandschap of het veenpolderlandschap. Het droogmakerijenlandschap heeft te maken met de grootste landschappelijke effecten. Hier bevinden zich de meeste agrarische bedrijven met uitbreidingsmogelijkheden. Het veenpolderlandschap is grotendeels aangewezen als Natura 2000-gebied waarmee de ontwikkelingsmogelijkheden beperkt worden door de aanwezige natuurwaarden.
Waar niet beschermd door hogere wetgeving is het in het bestemmingsplan opgenomen dat de landschappelijke en natuurwaarden in het plangebied beschermd moeten worden. Uitbreidingen en ontwikkelingen vinden dan ook voornamelijk plaats via een keukentafelgesprek waarbij uitvoerig rekening wordt gehouden met de landschappelijke waarden aan de hand van een landschapsplan.

7.5 Mitigerende maatregelen

Uit de omschrijving en de beoordeling van de milieueffecten blijkt dat de effecten vooral verwacht worden in het droogmakerijenlandschap. In het bestemmingsplan zijn reeds beperkende maatregelen opgenomen om niet voor ieder agrarisch bedrijf een uitbreiding naar 1,5 ha aan bouwvlak mogelijk te maken. Daarnaast gelden regels voor een goede landschappelijke inpassing. Aanvullende maatregelen zijn dan ook niet nodig.

7.6 Leemten in kennis

Vanwege de aard van het bestemmingsplan, op grond waarvan in het algemeen ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt (of juist niet mogelijk worden gemaakt), is een beoordeling van de milieueffecten alleen op hoofdlijnen mogelijk. Dit in overweging nemende zijn er voor het beoordelen van de

milieueffecten wat betreft landschap geen leemten in de kennis vastgesteld. Voor een beoordeling op hoofdlijnen is voldoende informatie beschikbaar.

8 Natuur

Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wet natuurbescherming 2017 en de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). Met betrekking tot het NatuurNetwerk Nederland (NNN, voorheen Ecologische Hoofdstructuur) is de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) uitgewerkt in de Structuurvisie Noord-Holland (bijgewerkt 2015) en de Omgevingsverordening Noord-Holland.

Natuurwaarden zijn op verschillende manieren beschermd, via de natuur- en milieuwetgeving en via het ruimtelijk ordeningsspoor. Internationale richtlijnen, zoals de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn, hebben een vertaling gekregen naar Nederlandse wetten. De Wet natuurbescherming is per 1 januari 2017 in werking getreden en voegt drie 'oude' natuurwetten samen: de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet. Het uitgangspunt van de Wet natuurbescherming is de bescherming en ontwikkeling van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde, en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit.

De Wet natuurbescherming (Wnb) kent naast de algemene zorgplicht (artikel 1.11) nog drie hoofdstukken die van belang zijn voor ruimtelijke ingrepen. Dit betreft hoofdstuk 2 (Natura 2000-gebieden), hoofdstuk 3 (Soorten) en hoofdstuk 4 (Houtopstanden). In hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming wordt de juridische basis voor de aanwijzing van Natura 2000-gebieden beschreven en worden de kaders gesteld voor de beoordeling van activiteiten die (mogelijk) negatieve effecten hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van deze Natura 2000-gebieden. Op grond van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn moeten Natura 2000−gebieden[18] aangewezen worden om Habitats en soorten van Europees belang te beschermen. Op termijn gaat de Wet natuurbescherming op in de Omgevingswet. De Omgevingswet treedt naar verwachting in 2018 in werking. In bijlage 1 wordt nader op de Wnb ingegaan.

Soortbescherming

De Wet natuurbescherming kent drie algemene beschermingsregimes waarin de voorschriften van de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en twee verdragen (Bern en Bonn) zijn geïmplementeerd en waarin aanvullende voorschriften zijn gesteld voor de dier- en plantensoorten die niet onder die specifieke voorschriften vallen, maar wel bescherming nodig hebben. Het gaat om de volgende beschermingsregimes:

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn (paragraaf 3.1)

Dit zijn alle van nature in Nederland in het wild levende vogels (zoals bedoelt in artikel 1 van de Vogelrichtlijn).

[18] Per 1-1-2017 is de status 'Beschermd natuurmonument' vervallen. Deze gebieden vallen nu onder de ruimtelijke bescherming van Natuurnetwerk Nederland

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (paragraaf 3.2)
Dit zijn soorten die genoemd zijn in Bijlage IV bij de Habitatrichtlijn, Bijlage I of II bij het Verdrag van Bern en Bijlage II bij het Verdrag van Bonn.
Beschermingsregime andere soorten (paragraaf 3.3).
Dit zijn soorten die genoemd zijn in Bijlage A en B van de Wet natuurbescherming. Het gaat hier om de bescherming van zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland.

Verbodsbepalingen
Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. De verbodsbepalingen in de paragrafen 3.1 en 3.2 zijn een-op-een overgenomen uit de genoemde richtlijnen en verdragen en zijn uitsluitend van toepassing op de in deze richtlijnen en verdragen genoemde soorten. De bepalingen in paragraaf 3.3 zien op de 'nationale' andere soorten die zijn genoemd in de bijlagen A en B bij de Wnb. Hiervoor geldt een kleiner aantal verbodsbepalingen. In bijlage 1 is de Wnb uitvoeriger toegelicht.

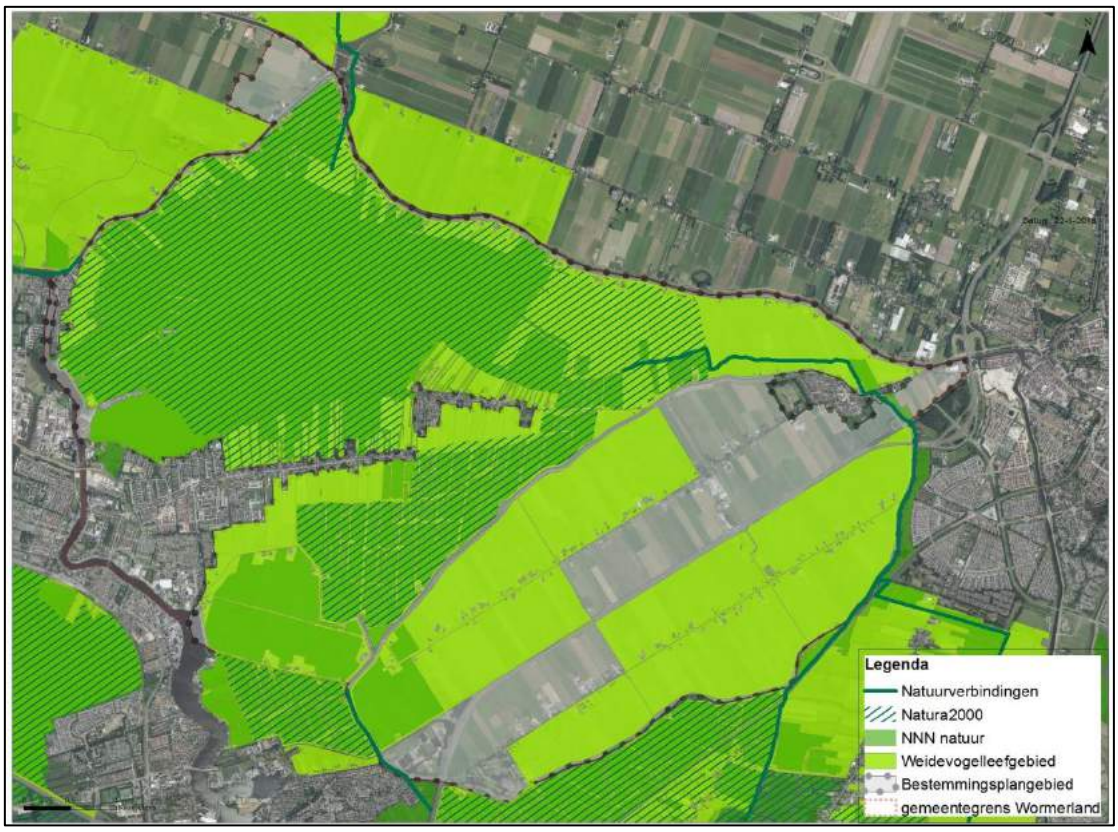
PROVINCIAAL BELEID
Provinciale Ruimtelijke Verordening 2018
Een belangrijk onderdeel van de provinciale groenstructuur is het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het NNN, waar ook natuurbruggen, natuurverbindingen en Nationale Parken deel van uitmaken, vormt een samenhangend netwerk van (inter-)nationaal belangrijke, duurzaam te behouden ecosystemen. Dit netwerk bestaat voor een groot deel uit reeds bestaande natuurgebieden en grote wateren. Daarnaast worden nieuwe natuurgebieden gerealiseerd. Het NNN wordt in de periode tot en met 2027 gerealiseerd. Het NNN wordt beschermd op grond van de Provinciale Ruimtelijke Verordening. Een groot deel van het NNN is ook onderdeel van Natura 2000, het Europese natuurnetwerk dat op grond van de Natuurbeschermingswet wordt beschermd. De Provincie Noord-Holland is in veel gevallen bevoegd gezag om een afweging te maken, als sprake is van ruimtelijke ontwikkelingen die strijdig zijn met de bijzondere kenmerken en waarden van het natuurgebied. Doorgaans zijn dergelijke ontwikkelingen niet toegestaan. Wanneer ruimtelijke ontwikkelingen, die een negatief effect hebben op natuurgebieden, toch moeten doorgaan vanwege een groot maatschappelijk belang en gebrek aan alternatieve locaties, wordt de schade aan de natuur zoveel mogelijk gemitigeerd en gecompenseerd.

In het natuurbeheerplan van de provincie is opgenomen hoe de wezenlijke kenmerken en waarden van een gebied bepaald kunnen worden. De leden 3 tot en met 5 bevatten de uitwerking van het 'nee, tenzij-beginsel' en de compensatieplicht. Voor een gebied dat als NNN is begrensd, maar (nog) een agrarische bestemming heeft, moet bij toepassing van het 'nee, tenzij-beginsel' rekening worden gehouden met de actuele natuurwaarden, dat zijn de natuurwaarden die al aanwezig zijn, en de potentiële natuurwaarden, de natuurwaarden die in het gebied kunnen worden ontwikkeld. Bij bepaling van de compensatieplicht wordt alleen rekening gehouden met de actuele natuurwaarden in het gebied. Voortzetting van het bestaande agrarisch gebruik is over het algemeen mogelijk.

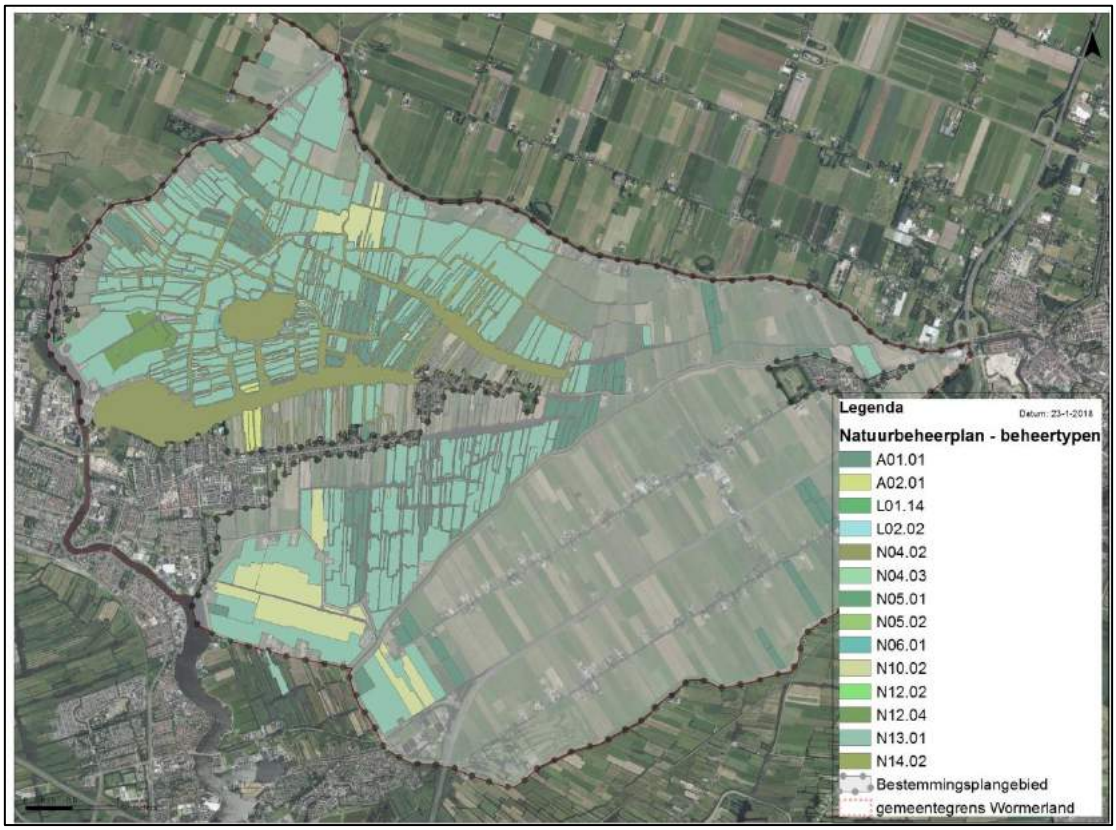
In de verordening is tevens het weidevogelleefgebied van de provincie beschermd. Voor een deel is dit onderdeel van de NNN, maar voor een ander deel valt dit buiten de NNN (zie Figuur 11). Hiermee wordt beoogd de leefgebieden van weidevogels te beschermen. Uit een aantal onderzoeken blijkt dat behalve het beheer, de afwezigheid van opgaande begroeiing en gunstige omgevingscondities, de afwezigheid van bebouwing in hoge mate bepalend is voor het succes van weidevogelpopulaties. Zodoende is het onwenselijk dat in nieuwe bestemmingsplannen nieuwe bouwblokken worden toegekend in open gebieden. Uitbreiding op bestaande of uitbreiding van bestaande bouwblokken is minder schadelijk voor weidevogels. Indien het toch noodzakelijk blijkt dat een deel van het leefgebied moet wijken voor een andere functie dan dient het leefgebied te worden gecompenseerd.

Natuurbeheerplan 2018, Noord-Holland

In het natuurbeheerplan staat waar welke soort natuur aanwezig en of deze ontwikkeld kan worden. Het Natuurbeheerplan beschrijft de grenzen van het Natuurnetwerk en de natuurverbindingen en welke subsidiemogelijkheden er voor (agrarische) natuur zijn. Voor de planologische bescherming van natuur en weidevogelleefgebieden is de PRV het kader. Een groot gedeelte van het veenweidegebied is aangewezen als NNN natuur. Het grootste deel van de NNN is aangewezen als vochtig weidevogelgrasland. Kleinere oppervlaktes zijn aangewezen als vochtig hooiland en zilt en overstromingsgrasland.

Figuur 11. Begrenzing van het NNN en het weidevogelleefgebied in Wormerland. (bron: Provincie Noord-Holland, 2017)

Figuur 12 Beheertypenkaart (Bron: Provincie Noord-Holland, Natuurbeheerplan 2018).

8.1 Beoordelingskader

Bij de effectbeoordeling wordt met name gekeken welke gevolgen het voornemen op de natuur heeft en opzichte van de autonome ontwikkeling. Daarbij worden de effecten op de EHS, ecologische verbindingszones, overige natuurgebieden en natuurwaarden in het agrarisch gebied bepaald. Tenslotte worden de effecten op beschermde soorten in beeld worden gebracht.

- Effecten op natuurgebieden (Natura2000 en NNN-gebieden, EVZ's, overige natuurgebieden en natuurwaarden in agrarisch gebied)
- Effecten op Flora en Fauna, met name gericht op beschermde soorten.

8.2 Referentiesituatie

8.2.1 Huidige situatie

Het plangebied Wormerland kenmerkt zich door openheid en water. Het gehele plangebied is van grote ecologische waarde. Dat blijkt ook wel uit de het feit dat grote dele van het plangebied zijn aangewezen als Natura 2000 gebied en/of als onderdeel van het Nederlands natuurnetwerk. Het plangebied bestaat feitelijk uit twee deelgebieden, de veengronden van het Wormer- en Jisperveld en de nog lager gelegen droogmakerijen met kleigronden Wijde Wormer en Enge Wormer. Omdat het NNN in Wormerland een grote oppervlakte beslaat, wordt natuur in Wormerland in één paragraaf beschreven.

WORMER- EN JISPERVELD

Het Wormer- en Jisperveld (inclusief polder Neck) is een weids, Hollands cultuurlandschap met een netwerk van sloten, weilanden, rietkragen en ondiepe plassen. Rond 1000 na Christus is het ontgonnen voor de landbouw. Om de laaggelegen weilanden tegen de golfslag te beschermen zijn dijken en sluizen aangelegd. Door splitsing van de grond bij nalatenschap ontstond het huidige verkavelingspatroon. Het open waterrijke weidelandschap levert een belangrijke bijdrage aan de betekenis als vogelgebied. In de sloten komen bijzondere vissoorten als bittervoorn en rivierdonderpad voor en daarboven foerageert de meervleermuis op insecten. In het Wormer- en Jisperveld bevinden zich verlandingsvegetaties, in successie lopend van rietlanden en overgangsveen tot moerasheide. Deze waardevolle vegetaties komen vooral voor aan de oevers van open wateren. In het gebied groeien planten van verschillende verlandingsstadia zoals kamvaren, addertong en veenmosorchis.

De Schaalsmeerpolder heeft een ander karakter dan de rest van het Wormer- en Jisperveld. In deze 'inpandige' droogmakerij, kwelt nog brak water afkomstig uit de veenlagen in de polder omhoog en zijn brakke graslanden aanwezig, zoals echt lepelblad en heemst. In de Schaalsmeerpolder komen door brakke kwel ook zilte rus, zilte zegge en schorrenzoutgras voor. Deze brakke graslanden vormen bij een duurzame en extensieve beweiding een uitstekend broedbiotoop voor weidevogels en een belangrijke rui en verblijfplaats voor slobeend.

Het Wormer- en Jisperveld is (grotendeels) zowel voor de Vogel- als voor de Habitatrichtlijn aangewezen. De belangrijkste doelstelling van de terreinbeheerder is hier het behoud en herstel van de weidevogelpopulatie. Tevens is het gehele gebied aangewezen als NNN in het kader van het provinciaal natuurbeleid. Bijna alle weidevogelsoorten die in Nederland voorkomen, broeden in het Wormer- en Jisperveld: onder meer grutto, kievit, tureluur, scholekster en graspieper. Naast de weidevogels komen in dit fraaie natuurgebied nog veel meer vogelsoorten voor. Er zijn broedkolonies met kokmeeuwen, visdiefjes en kleine mantelmeeuwen en regelmatig foerageren er lepelaars zien. In de rietkragen leven rietgorzen, rietzangers, kleine karekieten, snorren, baardmannetjes en blauwborsten.

Door de openheid, de zachte veengrond en de hoge waterstanden is het een ideaal gebied voor weidevogels. Echt zeldzame soorten zijn kemphaan en zomertaling. Maar ook tureluur en grutto worden steeds schaarser. Omdat het gebied is aangewezen als Natura 2000 gebied geldt hiervoor een apart toetsingskader (zie Passende beoordeling, hoofdstuk 12).

WIJDE WORMER/ ENGE WORMER,

Van de Wijde Wormer is ongeveer 1220 hectare geschikt als weidevogelleefgebied. De droogmakerij is een uitstekende polder voor kievit, grutto, tureluur en slobeend. Als overwinteringsgebied is de Wijde Wormer van belang voor eenden en ganzen zoals smient, grauwe gans en kolgans en voor steltlopers zoals wulp, watersnip en goudplevier. Verder is het dankzij de spaarzame oude wilgen en andere solitaire bomen een broedgebied voor ondermeer steenuil en ransuil.

In de kleinere, westelijk gelegen, Enge Wormer komen op de extensief beheerde percelen ook veel weidevogels voor als grutto, kievit, scholekster en slobeend. In de rietoevers van de watergangen broeden onder meer krakeend, wilde eend en slobeend. De Wijde en Enge Wormer zijn veel minder soortenrijk dan het Wormer- en Jisperveld omdat zij een eenzijdiger structuur hebben en er dus minder gevarieerde biotopen in voor komen. Bovendien is de landbouw hier intensiever.

Hoewel er wel verschillen zijn in soortenrijkdom tussen de deelgebieden, is ook de samenhang van de verschillende deelgebieden van belang. Er is veel uitwisseling tussen de deelgebieden als het gaat om broed- rust en foerageergebied van vogels. Ook met de Schaalsmeerpolder en andere gebieden buiten de gemeente is veel uitwisseling.

8.2.2 Beschermde Flora en Fauna (Wnb)

De meeste middels de Wnb beschermde flora en fauna komen op de eerste plaats voor in de Natura 2000-gebieden of het Nederlands Natuurnetwerk. Hoe groter en gevarieerder de natuurgebieden, hoe meer soorten er kunnen leven. Dit geldt ook voor de minder algemene en meer kritische soorten, waaronder de beschermde flora en fauna. Over het algemeen zijn deze soorten in de Natura 2000 gebieden en NNN goed beschermd. De ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt, heeft wat betreft de meeste verstoringsaspecten hier geen invloed op. Dit geldt bijvoorbeeld niet ten aanzien van de effecten van stikstof; effecten hiervan kunnen tot op grote afstand van de bron meetbaar zijn. Ook als agrarische bouwblokken in de beschermde gebieden zijn gelegen, kunnen in geringe mate effecten optreden, bijvoorbeeld indien deze bouwblokken worden vergroot. Deze effecten worden daarom in de effectbeoordeling besproken.

In deze paragraaf zijn ook de beschermde soorten besproken die ook buiten de beschermde gebieden in het agrarische gebied voorkomen. Op deze soorten kan ook rechtstreekse aantasting plaatsvinden door bijvoorbeeld grond- en bouwwerkzaamheden. De meeste beschermde soorten komen in grotere aantallen in de beschermde gebieden voor. Dit geldt niet voor aan de gebouwen gebonden soorten, zoals vleermuizen, huismus, kerkuil en op muren groeiende beschermde planten. De meest relevante soorten worden hierna besproken. Voor de inventarisatie is gebruik gemaakt van Quick-scanhulp/NDFF alsmede diverse verspreidingsatlassen en digitale bronnen[19].

Vaatplanten

In het Wormer- en Jipserveld zijn ten minste twee beschermde plantensoorten bekend te weten veenmosrietorchis en de harlekijn. De kans is groot dat er ook enkele andere soorten beschermde plantensoorten voorkomen. Buiten het Natura 2000 gebied komen voor zover bekend geen beschermde plantensoorten voor (Quick-scanhulp/NDFF, 2017).

Vogels

Het gehele plangebied is voor vogels van belang. Het Wormer- en Jisperveld voor moerasvogels en weidevogels. De Wijde Wormer vooral voor weidevogels en overwinterende ganzen en eenden. In de

[19] Bronnen: www.telmee.nl; www.waarneming.nl)

verspreide bomen van de Wijde Wormer kunnen jaarrond beschermde nesten aanwezig zijn van ransuil en steenuil. In de (agrarische) bebouwing van het buitengebied kunnen jaarrond beschermde nestplaatsen aanwezig zijn van kerkuil, steenuil en huismus.

Zoogdieren

In de veenweidegebieden van de polders komen onder meer konijn en vos voor, alsmede diverse soorten kleinere zoogdieren als waterspitsmuis en noordse woelmuis. De waterspitsmuis kan ook worden aangetroffen in de Wijde Wormer, de Noordse woelmuis niet. Voor deze soort is te weinig dekking aanwezig. De waterspitsmuis houdt van plas-drasoevers met veel begroeiing. Deze waterlopen zijn ook in de droogmakerijen te vinden zoals op onderstaande foto's is te zien. Algemeen voorkomende nationaal beschermde soorten zoals veldmuis, bosspitsmuis en egel kunnen in het gehele plangebied worden aangetroffen. Met name veldmuis en haas komen veel in de Wijde Wormer voor.

Figuur 13. Potentieel leefgebied voor de waterspitsmuis is ook in de droogmakerijen te vinden, zoals de Wijde Wormer.

De meervleermuis foerageert veel in het Wormer-en Jipserveld. Deze plaatselijk talrijke soort heeft zijn zomerverblijven in oude bomen van de dorpskernen, zoals in het dorp Jisp. In dit dorp komen al sinds jaar en dag ook kraamkolonies van Dwergvleermuis en Ruige dwergvleermuis voor. Gewone dwergvleermuis en laatvlieger zijn vooral soorten van de bebouwde kom. Het zijn gebouwenbewoners die met name in en rond de agrarische bedrijfsbebouwing het landelijk gebied van Wormerland voorkomen. Daarnaast kan een kleine groep of een solitair mannetje ook heel goed een verblijfplaats kiezen in een woning in het buitengebied. Beide soorten foerageren in het gehele buitengebied. Tot slot komen er nog drie andere soorten in het gehele plangebied voor: rosse vleermuis, watervleermuis en ruige dwergvleermuis. Deze soorten kunnen verblijfplaatsen hebben in oudere bomen met holten.

Reptielen

De ringslang is bekend van het Wormer-en Jisperveld. Daarbuiten kan hij hooguit incidenteel als zwerver worden aangetroffen. Overige reptielen komen in de gemeente niet voor.

Amfibieën

Van de beschermde amfibieën komt in het gehele plangebied de rugstreeppad voor. Ook in de Wijde Wormer wordt de soort regelmatig aangetroffen rond bebouwing bijvoorbeeld op recent vergraven

terreinen. Nationaal beschermde soorten als kleine watersalamander, meerkikker en gewone pad kunnen in het gehele landelijk gebied worden aangetroffen, met name in en rond de poldersloten.

Vissen

Sinds de invoering van de Wnb per 1 januari 2017 zijn veel vissoorten niet langer beschermd. Alleen de grote modderkruiper is onder het nieuwe regime nog beschermd. Hoewel een enkele bron het voorkomen van deze soort in het Jisperveld vermeldt, blijkt uit de meeste bronnen dat de soort niet voorkomt in Wormerland (www.vissenatlas.noord-holland; RAVON, Quick-scanhulp (2017)). In het Jisperveld komen wel minder algemene, maar inmiddels niet meer beschermde soorten voor als kleine modderkruiper, rivierdonderpad en bittervoorn.

Libellen

De poldersloten in het in het Wormer- en Jisperveld zijn rijk aan verschillende soorten libellen. Van de beschermde soorten komt bij de meest schrale terreinen met heide, de gevlekte witsnuitlibel voor. Omdat de weteringen in de Wijde Wormer doorgaans minder begroeid zijn is dit gebied iets armer aan libellen. Wel kunnen hier algemene niet beschermde soorten worden aangetroffen als platbuik en lantaarntje.

SAMENVATTING

Samenvattend kan worden gesteld dat de meeste beschermde soorten buiten natuurgebieden te vinden zijn in en rond agrarische bebouwing (vleermuizen, huismus) en langs de poldersloten (rugstreeppad, waterspitsmuis). Ook het overige bebouwd gebied kan van belang zijn voor vogels met een jaarrond beschermde nestplaats (huismus en kerkuil), alsmede voor vleermuizen.

8.2.3 Autonome ontwikkeling

Natuurgebieden - Natuurbeheerplan

In de bestaande natuurgebieden wordt, op basis van de beheer- en ambitietypen, zoals die zijn vastgelegd in het Provinciaal Natuurbeheerplan en het Beheerplan Natura 2000, een beheer gevoerd dat recht doet aan de wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN en aan de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000 gebied. Het beleid voor bestaande natuurgebieden is erop gericht om de bestaande waarden te behouden en te versterken. Maatregelen hiervoor zijn onder andere het instellen van een dynamischer peilbeheer, het behouden van open gebieden voor weidevogels, tegengaan van verbossing, plaggen, maaien en afvoeren van vegetaties en het graven van petgaten. Op basis hiervan wordt verwacht dat in de onderzoeksperiode de natuurwaarden in de bestaande natuurgebieden in het algemeen worden versterkt.

Waterkwaliteit

De wet- en regelgeving en het beleid van provincie en waterschap is erop gericht om het vrijkomen van milieubelastende stoffen in het oppervlakte- en grondwater te voorkomen. Op basis hiervan wordt verwacht dat in de onderzoeksperiode onder andere de meststoffen in het oppervlaktewater afnemen (zie ook hoofdstuk 6). Het beleid van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier is er

ook op gericht om voldoende waterberging te waarborgen. Deze ontwikkelingen zullen in nog onbekende mate een positief effect op de natuurwaarden hebben.

8.3 Omschrijving van de milieueffecten

Natura 2000-gebieden

Voor de Natura 2000-gebieden is op grond van de Nbw 1998 een zogenoemde “passende beoordeling” opgesteld. Deze passende beoordeling moet duidelijk in het planMER worden opgenomen. De passende beoordeling is in hoofdstuk 12 in het voorliggende planMER opgenomen waardoor deze duidelijk als afzonderlijk deel is te herkennen. De omschrijving en beoordeling van de milieueffecten op Natura 2000-gebieden zijn in deze passende beoordeling opgenomen.

Gebieden van en natuur(gebieden) buiten het Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is weergegeven op navolgende kaart. Tot het NNN wordt het aaneengesloten stelsel gerekend van:

- grotere bestaande bos- en natuurgebieden, inclusief de grote wateren die in handen zijn van de overheid of van grote natuurbeherende organisaties (aangegeven als “water” en “overige natuur”). In Wormerland betreft dit hoofdzakelijk vochtige weidevogelgraslanden en hooilanden;
- bij grotere eenheden aansluitende (één-op-één begrensde) beheergebieden die veelal in eigendom zijn bij particulieren (in dit geval meestal aangeduid als ‘weidevogelgebied’).

Figuur 14. Begrenzing NNN in Wormerland. (bron: Natuurbeheerplan Noord Holland, 2018).

In de gemeente Wormerland is het NNN ook grotendeel aangewezen als Natura 2000 gebied. Bij de effectbeoordeling gaat het om de vraag of er sprake is van aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN. De wezenlijke kenmerken en waarden worden in de provinciale beleidsdocumenten niet exact omschreven. Tot wezenlijke kenmerken en waarden worden in ieder geval gerekend de landschappelijke kenmerken, de aanwezige flora en fauna en voor de grotere elementen ook aspecten als stilte en duisternis.
Ten aanzien van natuur buiten het NNN gaat het in Wormerland hoofdzakelijk om weidevogelgebieden en poldersloten (zie Figuur 11). Over het algemeen zijn de waarden van deze elementen gezien het intensievere grondgebruik ook iets lager dan elementen in het NNN. Met natuurwaarden buiten het NNN worden dus vooral de agrarische gronden aangeduid die op grond van provinciaal beleid zijn aangewezen als weidevogelgebied. Deze komen in Wormerland vooral voor in de Wijde Wormer (zie Figuur 11). De meeste natuurwaarden in Wormerland zijn opgenomen in het NNN.

Soortenbescherming Wnb

Bij de effectbeoordeling van de beschermde soorten kan onderscheid worden gemaakt tussen het voorkomen van deze soorten in de natuurgebieden van het Natuurnetwerk Nederland en het voorkomen van deze soorten in het agrarische en bebouwde gebied. Aan beide aspecten is aandacht geschonken, waarbij de nadruk ligt op het beoordelen van de beschermde soorten buiten de beschermde natuurgebieden. De beschermde flora en fauna in natuurgebieden behoort immers ook tot de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland en wordt in die zin ook al beoordeeld.

8.3.1 Verzuring en vermesting

Verzuring ontstaat als gevolg van verontreiniging van de lucht met de stoffen zwaveldioxide, ammoniak en stikstofoxiden. Deze gassen reageren met elkaar en worden omgezet in onder andere salpeterzuur en zwavelzuur. Deze stoffen kunnen leiden tot verzuring van bodem en water en kunnen planten en materialen aantasten. Landbouw, verkeer en industrie zijn de belangrijkste bronnen van verzurende stoffen. De groei en intensivering van de landbouwsector heeft geleid tot een toevoer van stikstof en fosfaat (vermesting). Hierdoor verslechterde de kwaliteit van het ondiepe grondwater en het oppervlaktewater. Vermesting speelt niet alleen via uit- en afspoeling, maar ook via depositie van ammoniak werkt de bemesting in de landbouw door naar het milieu in de vorm van vermesting en verzuring van natuur. De ecologische effecten van vermesting door stikstof zijn echter belangrijker geworden dan de verzurende effecten van zwavel en stikstof. De effecten ten gevolge van de landbouw, met name veehouderij, zijn derhalve het grootst.

Stikstofonderzoek

Voor het planMER is onderzoek uitgevoerd naar de stikstofbelasting van de agrarische bedrijven in het bestemmingsplangebied. Hierbij is gebruikgemaakt van het verspreidingsmodel AERIUS Calculator. De stikstofoxide-emissie van de bedrijven is bepaald op basis van de in 2016 uitgevoerde inventarisatie van de aanwezige bedrijven. De ammoniakemissie van de veehouderij is bepaald op basis van de Regeling geurhinder en veehouderij (Rgv), Besluit emissiearme huisvesting (Beh) en de Rege-

ling ammoniak en veehouderij (Rav) opgenomen emissiefactoren per veesoort. De uitgangspunten van het onderzoek zijn in bijlage 2 opgenomen.

De effecten ten gevolge van ammoniak op de Natura 2000-gebieden zijn vooral uiteengezet in de passende beoordeling (zie Hoofstuk 12). Ook de overige natuurgebieden en natuurwaarden, zowel binnen als buiten het NNN, ondervinden schade van vermesting en verzuring afkomstig uit de landbouw, zij het lang niet overal in gelijke mate. Doordat in Nederland in veel gebieden reeds een hoge depositie aan stikstof plaatsvindt, staan de natuurwaarden van veel heidevelden, vennen, poelen en schrale graslanden binnen het NNN onder druk. De weidevogelgebieden in mindere mate. Echter ook hier leidt een toename van stikstof tot een armere flora en daarmee indirect tot een armere fauna.

In de passende beoordeling zijn AERIUS Calculator tabellen opgenomen van de stikstofdepositie in de huidige situatie. De sterkste effecten treden op, op de meest voor stikstof gevoelige natuur zoals de veenmosrietlanden en vochtige heide. Maar ook de minder gevoelige graslanden in de polders ondervinden negatieve effecten, gezien de hoge depositie die in de huidige situatie aanwezig is. Uiteindelijk kan ten gevolge van een sterke stikstofdepositietoename de biodiversiteit afnemen.

In het voornemen (mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt) is echter ten aanzien van de uitbreiding van de veehouderij een koppeling gelegd met het PAS, zie Hoofdstuk 3. Dit houdt in dat met name de bestaande stikstofdepositie van een agrarisch bedrijf leidend is, afhankelijk van de ontwikkelingsruimte beschikbaar vanuit het PAS kan dit op sommige locaties extra uitbreidingsruimte bieden. Voor Wormerland betekent dit dat per bedrijf slechts een marginale uitbreiding van de veestapel mogelijk is. In een worstcasescenario neemt de depositie in Wormerland toe met ca.40-70 mol stikstof/ha/jaar. Deze toename aan depositie is ontwikkelingsruimte die geboden wordt in het PAS en staat los van het bestemmingsplan Landelijk gebied. De mogelijke effecten van deze ontwikkelingsruimte zijn reeds beschreven in het planMER behorende bij het PAS. Om specifiek de effecten van het bestemmingsplan Landelijk gebied te achterhalen zijn alsnog de effecten van de ontwikkelingsruimte geboden in het PAS voor het landelijk gebied van Wormerland in de Passende beoordeling bij dit planMER beschreven.

In het kader van de PAS wordt echter gelijktijdig gestuurd op een landelijke afname. In het kader van de PAS is landelijk geborgd dat de genoemde geringe uitbreidingsmogelijkheden van de veehouderij geen significant negatieve effecten op Natura 2000 gebieden veroorzaakt (Deel II Passende beoordeling over het programma aanpak stikstof 2015-2021. Ministerie van Economische Zaken/Ministerie van Infrastructuur en Milieu 10 januari 2015). In het licht van Natura 2000 bezien zijn de effecten dus niet significant negatief.

Al met al kan de depositietoename in een worstcasescenario in geringe mate wel negatieve effecten op de natuur veroorzaken. Daarmee kan concluderend worden samengevat dat het voornemen op het NNN een gering negatief effect heeft op sommige vegetaties van het NNN. Het betreft vooral heidevegetaties en veenmosrietlanden. Omdat het weidevogelgrasland minder gevoelig is voor stik-

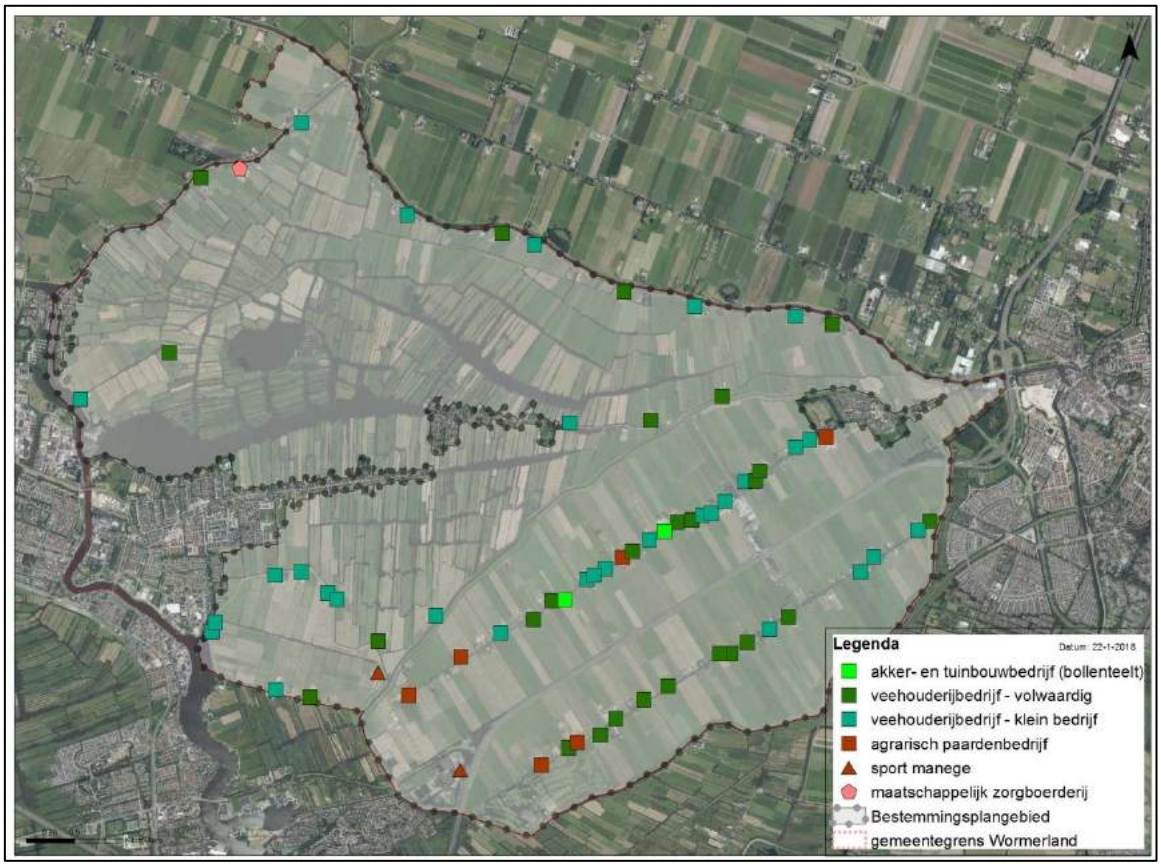
stofdepositie, kan hiervan worden gezegd dat het voornemen, gezien de beperkte uitbreidingsmogelijkheden, qua vermesting geen effect heeft.
Een toename van stikstof heeft ook indirect negatieve effecten op de waterkwaliteit (onder andere door eutrofiëring). Effecten kunnen onder andere betrekking hebben op vertroebeling van het water (algengroei) en een overmatige plantengroei. Hierdoor neemt de kwaliteit van het leefgebied af voor een aantal wettelijk beschermde amfibieën, libellen en zoogdieren. In de meeste wateren betreft het licht beschermde amfibieënsoorten als bruine kikker, kleine watersalamander en gewone pad. Plaatselijk komen echter ook rugstreeppad en waterspitsmuis voor. In het Wormer- en Jisperveld komt de gevlekte witsnuitlibel voor. De effecten van het voornemen zijn door een geringe toename van de depositie licht negatief (0/-). Ten aanzien van overige beschermde soorten treden geen negatieve effecten op.

8.3.2 Ingrepen in de hydrologie

Diepe grondbewerking ten behoeve van de landbouw, zoals diepploegen, het wijzigen van het greppel- en slotenpatroon en het aanleggen van diepe drainage kunnen in theorie een verdrogend effect op nabijgelegen natuurgebieden. In Wormerland is deze problematiek echter niet aan de orde, vanwege de hoge grondwaterpeilen, de fijnmazige structuur van de oppervlaktewateren en de vaste oppervlaktewater peilen die worden gehanteerd. Zeer lokaal zou op de bollenpercelen effecten op kunnen treden. Hier zijn echter geen natuurwaarden van betekenis aanwezig. Negatieve effecten ten gevolge van ingrepen in de hydrologie, althans die binnen de kaders van het bestemmingsplan vallen, treden niet op.

8.3.3 Kamperen bij de boer, bed & breakfast en andere bedrijvigheid

Onder voorwaarden zijn in het landelijk gebied van Wormerland kleinschalige vormen van recreatie mogelijk. Het gaat om kamperen bij de boer en om mogelijkheden voor bed & breakfast bij de kleine en grote agrarische bedrijven. Het aantal staanplaatsen voor kamperen bij de boer beperkt tot 15 en er dient binnen het bouwvlak plaats te vinden en voor een goede landschappelijke inpassing gezorgd te worden. Indien deze locaties dicht tegen waardevolle natuurgebieden zijn gelegen, kunnen ze in beperkte mate negatieve effecten veroorzaken op verstoringsgevoelige fauna. Doordat het in natuurgebieden drukker wordt, kan dit negatieve gevolgen hebben voor sommige soorten broedvogels, in Wormerland betreft dit vooral weidevogels. Dit doet zich vooral voor als de toegankelijkheid van natuurgebieden groot is en de dichtheid aan paden, vergeleken met de schaal van het gebied, hoog is.

Figuur 15. De ligging van de geïnventariseerde bedrijven en woningen in het landelijk gebied van Wormerland

In Figuur 15 is de ligging van alle agrarische bedrijven in Wormerland weergegeven. Twee belangrijke geografische patronen vallen daarbij op. In het Wormer- en Jisperveld liggen de bedrijven vooral langs de rand van het natuurgebied. Ook in de Enge Wormer liggen de bedrijven voor langs de rand van de polder. In de Wijde Wormer, liggen de bedrijven langs twee parallelle, rechte wegen. In het Wormer- en Jisperveld kan het kleinschalig kamperen dus vooral langs de randen van het natuurgebied plaatsvinden. Ten aanzien van de faunistische waarden (met name weidevogels, maar ook andere broedvogels en eenden) kan worden gesteld dat rond agrarische bedrijven en wegen al veel verstoring aanwezig is vanwege bedrijfsmatige activiteiten en verkeer. Langs de randen van het gebied is dus al de nodige verstoring aanwezig. De belangrijkste waarden voor vogels zijn dan ook op enige afstand van de randen van het natuurgebied te vinden. Deze zones blijven onaangetast en worden niet of nauwelijks beïnvloedt door mogelijkheden voor het kleinschalig kamperen.

De relatieve toename van het aantal recreanten ten gevolge van de maximale mogelijkheden voor deze kleinschalige vormen van recreatie in de natuurgebieden is eveneens zeer gering. Daarnaast is de toegankelijkheid van het gebied beperkt: er zijn relatief weinig paden en er kan lang niet overal gevaren worden. Van belang is wel dat de recreatieve infrastructuur in het natuurgebied niet verder wordt uitgebreid. Dat kan wel leiden tot extra verstoring. Het bestemmingsplan biedt hier echter geen mogelijkheden voor. Extra verstoring ten aanzien van weidevogels of andere fauna is in het Wormer- en Jisperveld dus niet of nauwelijks te verwachten.

Voor de Wijde Wormer geldt een soortgelijk verhaal: rond de agrarische bedrijven aan de twee doorgaande wegen is al veel verstoring aanwezig ten gevolge van bedrijfsmatige activiteiten en verkeer. De mogelijkheden voor het kleinschalig kamperen voegen daar niet veel verstoring aan toe. Ook hier geldt dat er maar weinig paden zijn van waaruit recreatieve verstoring op zou kunnen treden. Ook hier geldt de voorwaarde dat de recreatieve infrastructuur niet moet worden uitgebreid. In het kader van het bestemmingsplan is dit niet aan de orde.

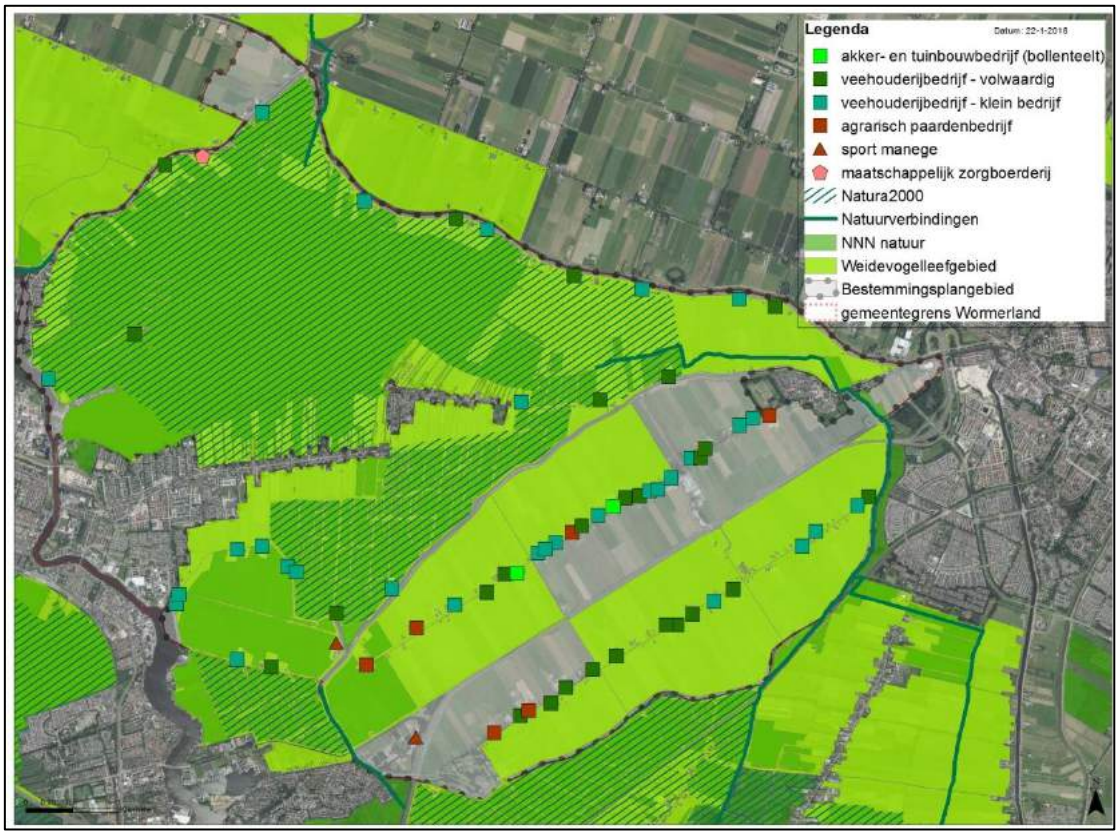
Tot slot is in het bestemmingsplan een wijzigingsbevoegdheid opgenomen om de agrarische bestemming te kunnen wijzigen in een bedrijf. In dat geval dient het bouwperceel te worden beperkt tot maximaal 1 ha en er zijn slechts categorie 1 en 2 bedrijven mogelijk. Dat betekent dat er geen toename van stikstofemissie optreedt, in de meeste gevallen wel een forse afname. Ook de bedrijfsmatige activiteiten van een categorie 1 of 2 bedrijf met de daaraan gekoppelde effecten van optische verstoring, verkeer, licht en geluid, veroorzaken altijd minder milieueffecten dan een agrarisch bedrijf.

8.3.4 Verstoring door licht

In veel landbouwgebieden is de bouw van kassen toegestaan. Dit kan in theorie een toename van licht veroorzaken. Een sterke toename van lichtbronnen in en rond natuurgebieden kan negatieve effecten hebben op de fauna. In Wormerland is de bouw van kassen niet toegestaan. Wel mogen er op of grenzend aan het bouwperceel paardenbakken worden gebouwd met verlichting. De verlichting mag echter niet naar boven en naar opzij worden gericht. Bovendien moet de verlichting tussen 21.00 u en zonsopgang uitgeschakeld zijn. Beide voorwaarden zijn in de regels opgenomen.
Negatieve effecten op vleermuizen en vogels treden daardoor niet of nauwelijks op. Van vleermuizen zijn vooral grootoorvleermuis, water- en meervleermuis gevoelig voor licht. Grootoorvleermuizen en meervleermuizen zijn echte nachtdieren en vliegen met name ’s nachts. Meervleermuis heeft een voorkeur voor een waterrijke omgeving zoals het veenweidegebied. Bij de betreffende bedrijven zijn deze soorten niet of nauwelijks te verwachten. Ook voor licht gevoelige vogelsoorten zijn niet in de onmiddellijke nabijheid van agrarische bedrijven te verwachten. Negatieve effecten ten gevolge van het licht bij de paardenbakken treden daarom niet op.

8.3.5 Natuurnetwerk Nederland, fysieke aantasting en optische verstoringszone

Er zijn in Wormerland 8 volwaardige bedrijven die binnen de NNN zijn gelegen of er aan grenzen. Deze bedrijven liggen echter eveneens binnen de begrenzing van het Natura 2000 gebied Wormeren Jisperveld. De uitbreidingsmogelijkheden van het bouwperceel tot 1,5 ha. geldt niet voor deze bedrijven. Bij deze bedrijven kan daarmee geen fysieke aantasting van het NNN optreden.

Figuur 16. Weergave modelbedrijven en natuurgebieden.

Buiten het NNN is een groot gebied aangewezen als weidevogelgebied (zie Figuur 16). Het beschermingsregime van de provincie is hier iets minder strikt dan in het NNN gebied, maar ook hier streeft de provincie naar behoud en versterking van natuurwaarden, in dit gebied in de vorm van de weidevogelpopulaties. In het landelijk gebied van Wormerland liggen 24 volwaardige bedrijven in het weidevogelgebied. In de directe omgeving van deze bedrijven zijn de natuurwaarden doorgaans iets minder hoog dan op grotere afstand van de bedrijven. Vanwege de verstoringsgevoeligheid van veel weidevogels, is de dichtheid van broedvogels rondom bedrijven meestal lager. Bij uitbreiding van de bouwpercelen schuift de verstoringszone ook op: Een groter gebied wordt voor weidevogels minder aantrekkelijk. Bij uitbreiding van deze bouwpercelen, kan weidevogelgebied verloren gaan en door het opschuiven van de verstoringszone kwalitatief in waarde achteruitgaan. Ten opzichte van het totale areaal weidevogelgebied, is de oppervlakte van het weidevogelgebied dat fysiek wordt aangetast dan wel kwalitatief in waarde achteruit gaat zeer beperkt. De fysieke aantasting betreft in een worst-case situatie ca. 8 ha., uitgaande van een gemiddeld bestaand bouwvlak van 1 ha. Veel bedrijven zitten daar al ruimschoots boven. Per uitbreiding zal overleg gevoerd moeten worden met de provincie over de mogelijkheden en eventuele compensatie. Hierbij geldt dat alle bedrijven die gebruik willen maken van de wijzigingsbevoegdheid en het bouwvlak willen vergroten naar 1,5 ha moeten voldoen aan de genoemde voorwaarden (artikel 35.1 bestemmingsplan Landelijk gebied). Hiermee mag geen onevenredige aantasting plaatsvinden van onder andere de aanwezige natuurwaarden. Het weidevogelleefgebied is hiermee een overweging bij het toepassen van de wijzigingsbevoegdheid.

Het effect van fysieke aantasting van het weidevogelgebied, gecombineerd met het verruimen van de verstoringszone ten gevolge van de uitbreidingsmogelijkheden van de bouwpercelen van volwaardige agrarische bedrijven wordt geschat als negatief (-).

8.3.6 Beschermde soorten Wnb en fysieke aantasting

De vergroting van bouwvlakken van de volwaardige agrarische bedrijven kan zowel voor de bedrijven die in de NNN zijn gelegen als voor de bedrijven die daar buiten liggen, tot negatieve effecten leiden op, in het kader van de Wnb beschermde flora en fauna. De werkzaamheden die hierbij een milieueffect op Flora- en fauna kunnen hebben, zijn:

- De sloop van bestaande (stal)gebouwen. De sloop van de bestaande stalgebouwen is nodig om ruimte te maken voor het bedrijf, goede inrichting van het bouwperceel en de bouw van nieuwe stalgebouwen.
- Het verwijderen van bestaande bomen en struiken. Bij de herinrichting van het bouwvlak staan de bestaande bomen en struiken die werden gebruikt voor de landschappelijke inpassing vaak niet op de juiste plaats. Voor de goede inrichting van het vlak is dan ook het verwijderen van de bestaande bomen en struiken nodig. Om de goede landschappelijke inpassing van het bedrijf te waarborgen, is ook het aanbrengen van nieuwe bomen en struiken nodig.
- Vaak is het zo dat bij de vergroting van bouwpercelen watergangen moeten worden verlegd. In Wormerland is dat echter niet of nauwelijks aan de orde omdat het meestal om brede weteringen gaat, waarbij de gewenste uitbreiding van de bedrijven, deze watergangen niet overschrijdt. Wel kunnen onder voorwaarden bruggen en dammen worden gebouwd. Ten aanzien van bruggen en dammen zijn in de regels specifieke eisen opgenomen. Het gaat om maximaal 2 per bedrijf. In de bestemming natuur gaat het om maximaal 1 per perceel. Het bouwen van bruggen en dammen is niet toegestaan in het Natura 2000 gebied.
- Door het vergroten van het agrarisch vlak kan ook de verstoringszone om het bedrijf toenemen.

Sloop van gebouwen

Milieueffecten op beschermde planten worden niet verwacht. Wel is bij de sloop het vernietigen van verblijfplaatsen van vleermuizen en vogels (huismus en kerkuil) mogelijk. Alvorens tot sloop over te gaan, is daarom vooraf aanvullend Wnb -onderzoek nodig om vast te stellen of er beschermde soorten in de gebouwen voorkomen.

Verwijderen van bomen en struiken

Behalve enkele soorten broedvogels worden beschermde soorten in de bomen en struiken niet of nauwelijks verwacht. Wanneer het verwijderen van bomen en struiken buiten het broedseizoen plaatsvindt, worden ten hoogste effecten op nationaal beschermde soorten verwacht. Deze effecten betreffen dan het vernietigen van verblijfplaatsen en het mogelijk doden van enkele beschermde amfibieën en muizen zoals huisspitsmuis en bruine kikker. Deze nationaal beschermde soorten vallen in de provinciale vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ingrepen. Over het algemeen bieden de agrarische erven geen optimaal biotoop voor andere beschermde soorten als rugstreeppad en

waterspitsmuis. Door het verwijderen van bomen en struiken bij een agrarisch bedrijf kunnen vliegroutes en foerageergebied van vleermuizen worden beïnvloed. De ingrepen zullen kleinschalig zijn en bovendien zal in de meeste gevallen herplant van erfbeplanting plaatsvinden. De effecten zijn gering en tijdelijk van aard. Samenvattend zijn de effecten van het verwijderen van beplanting voor uitbreiding van bedrijven hooguit licht negatief.

Bouwen van bruggen en dammen

In de watergangen om de agrarische bedrijven en in het landelijk gebied kunnen beschermde amfibieën en zoogdieren voorkomen als rugstreeppad, noordse woelmuis en waterspitsmuis. Vissoorten als bittervoorn en kleine modderkruiper vallen sinds 1 januari 2017 niet meer onder het beschermingsregime. Tevens kunnen in de watergangen nationaal beschermde amfibieën voorkomen als bruine kikker en kleine watersalamander. Deze soorten vallen echter onder de provinciale vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ingrepen.

Het bouwen van bruggen en dammen kan een negatief effect hebben op genoemde soorten. Er is een kleine kans dat langs de oever van de betreffende watergangen rugstreeppad, noordse woelmuis en waterspitsmuis voorkomen. In dat geval kunnen werkzaamheden aan watergangen tot een negatief effect leiden op deze beschermde soorten. Omdat het bij het aanleggen van bruggen en dammen altijd om relatief kleinschalige ingrepen gaat is het effect beperkt (0/-). Er wordt maar een zeer kleine oppervlakte van de oeverzone aangetast.

Toename van de verstoringszone

Het vergoten van bouwpercelen leidt ook een toename van de verstoringszone. In de vorige paragraaf is dat onder aantasting NNN al uitgebreid beschreven. Behalve negatieve effecten op weidevogels kan deze toename van de verstoringszone ook leiden tot een effect op andere beschermde soorten. Daarbij kan het bijvoorbeeld gaan om vogels met een jaarrond beschermde nestplaats als steenuil en boomvalk. Dit is ook van toepassing op nestplaatsen van andere roofvogels. Omdat er om de bestaande agrarische bedrijven al een verstoringszone aanwezig is en de verblijfplaatsen in besloten kleine bosjes voorkomen, is een eventuele toename van de verstoring erg klein. Een soort als een boomvalk zal in ieder geval een nestplaats kiezen op grotere afstand van bestaande bebouwing. Soorten als torenvalk en steenuil zijn meer gewend aan menselijke activiteiten en zijn minder verstoringsgevoelig. Bij het vergroten van het agrarisch vlak moet sprake zijn van een goede landschappelijke inpassing. Door de aanleg van groenstructuren worden de effecten van optische verstoring vanuit het bouwperceel nog verder verkleind.

Samenvatting soortenbescherming

De milieueffecten van het vergroten van de bouwvlakken zijn in het algemeen klein. Dit met uitzondering van de sloop van gebouwen waardoor het vernietigen van verblijfplaatsen van vleermuizen en vogels (huismus en kerkuil) mogelijk is. Op grond van de Wnb is het vernietigen van deze verblijfplaatsen niet mogelijk: voor de sloop van gebouwen moet onderzoek worden uitgevoerd naar de mogelijke verblijfplaatsen in deze gebouwen. Ook bij ingrepen aan watergangen (bouwen van bruggen en dammen) en poelen waar rugstreeppad en waterspitsmuis voor kunnen komen dient voorzichtigheid in acht te worden genomen. Over het algemeen kunnen verbodsovertredingen worden

vorkomen indien volgens een door het rijk goedgekeurde gedragscode wordt gewerkt. De gemeente Wormerland heeft geen gedragscode. In voorkomende gevallen kan het noodzakelijk zijn vooraf nader onderzoek uit te voeren naar de aanwezigheid van rugstreeppad, noordse woelmuis en waterspitsmuis. Dit hangt af van de aard van de ingreep en de terreinomstandigheden. De afname van foerageergebied voor vogels en vleermuizen vanwege van het vergroten van de agrarische vlakken wordt als te verwaarlozen geacht.

Samenvattend kan worden gesteld dat de effecten op beschermde soorten licht negatief zijn (0/-). Met het naleven van de gemeentelijke gedragscode en het op voorhand nader onderzoek uitvoeren indien nodig, kunnen effecten worden beperkt. Tabel 7 geeft de beoordeling van de effecten.

8.4 Beoordeling van de milieueffecten

Het voornemen is wat betreft natuur op basis van de volgende kenmerken beoordeeld:

- milieueffecten op Natura 2000-gebieden (zie hoofdstuk 13);
- milieueffecten op gebieden van het Natuurnetwerk Nederland;
- milieueffecten op natuur(gebieden) buiten het Natuurnetwerk Nederland;
- milieueffecten op beschermde soorten van de Wnb 2017.

Tabel 10. Beoordeling milieueffecten van het voornemen op natuur

Beoordelingscriterium		**Beoordeling**
NNN	Verzuring en vermesting	0/-
	Optische verstoring	0/-
	Fysieke aantasting	0
	Verdroging	0
	Licht	0
Natuur buiten NNN (weidevogelleefgebied	Verzuring en vermesting	0
	Optische verstoring	0/-
	Fysieke aantasting	-
	Verdroging	0
	Licht	0
Beschermde soorten Wnb	Verzuring en vermesting	0/-
	Optische verstoring	0
	Fysieke aantasting	0/-
	Verdroging	0
	Licht	0

8.5 Mitigerende maatregelen

Verzuring en vermesting

Ten aanzien van verzuring en vermesting kunnen voorwaarden worden gesteld aan de veehouderij. In het bestemmingsplan is hier reeds vorm aan gegeven door de koppeling te leggen met het PAS. Hierdoor is de depositie-toename ten gevolgen van de mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt zeer gering. Het gebruik van bepaalde stalsystemen kan bijdragen aan de verlaging van de uitstoot van ammoniak en nutriënten (luchtwassers, emissiearme stalvloeren en dergelijke).

Sloop van gebouwen

Bij de sloop van gebouwen moet, op grond van de Wnb, voor de sloop onderzoek worden uitgevoerd naar verblijfplaatsen van vleermuizen en nestplaatsen van vogels in het te slopen gebouw. Wanneer deze verblijf- en nestplaatsen aanwezig zijn, moet een zogenoemd mitigatieplan worden opgesteld, op basis waarvan de Provincie een ontheffing van de Wnb kan verlenen. Op basis hiervan wordt het opnemen van aanvullende maatregelen in het bestemmingsplan niet nodig geacht.

Verwijderen van bomen en struiken

Bij het vergroten van de bouwpercelen moet sprake zijn van een goede landschappelijke inpassing, zoals opgenomen in de wijzigingsbevoegdheid die deze uitbreiding mogelijk maakt. Behalve in die gebieden waar een open beeld wenselijk is, betekent dit dat hier vervangende bomen en struiken worden aangelegd. Ook is één van de voorwaarden dat geen onevenredige aantasting mag plaatsvinden van de natuurwaarden, een inventarisatie van de ter plaatse aanwezige natuurwaarden dient bij het toepassen van de wijzigingsbevoegdheid dan ook plaats te vinden. Mogelijke effecten van erfbeplanting op weidevogels of andere beschermde soorten zijn dan ook niet te verwachten. Daarbij zijn de milieueffecten als nihil tot licht negatief beoordeeld. Het is dan ook niet nodig aanvullende maatregelen in het bestemmingsplan op te nemen.

Aanleg van bruggen en dammen

Bij de aanleg van bruggen en dammen kan worden gewerkt met een gedragscode voor amfibieën, vissen en zoogdieren (waterspitsmuis). De gemeente Wormerland beschikt over een goede en uitgebreide gedragscode. Deze gedragscode is weliswaar opgesteld in het kader van de oude Flora- en Faunawet, maar is nog goed bruikbaar. Wel moet steeds de vraag worden gesteld of de betreffende soorten nog onder de wettelijke bescherming vallen. Voor veel vissoorten is dit niet langer het geval (bv kleine modderkruiper en bittervoorn). Het is dan ook niet nodig aanvullende maatregelen in het bestemmingsplan op te nemen.

Toename van de verstoringszone

Wanneer de bouwvlakken in de directe omgeving van kleine bosjes of potentiele nestplaatsen van roofvogels en uilen liggen, kunnen negatieve effecten worden beperkt, door de vergroting in een andere richting te laten plaatsvinden. Ook kunnen de effecten worden beperkt of voorkomen door brede afschermde zone met bomen en struiken tussen het vlak en de verblijfplaats aan te brengen.
De milieueffecten vanwege de toename van de verstoringszone zijn als nihil tot licht negatief beoordeeld. Op basis daarvan wordt het opnemen van aanvullende maatregelen in het bestemmingsplan niet nodig geacht.

8.6 Leemten in kennis

Vanwege de aard van een bestemmingsplan, op grond waarvan in het algemeen ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt (of juist niet mogelijk worden gemaakt), is een beoordeling van de milieueffecten alleen op hoofdlijnen mogelijk. Dit in overweging nemende zijn er voor het beoordelen

van de milieueffecten op de natuur geen leemten in de kennis vastgesteld. Voor een beoordeling op hoofdlijnen is in beginsel voldoende informatie beschikbaar.

9 Geur

9.1 Beoordelingskader

Het voornemen is wat betreft de geur op basis van de volgende kenmerken beoordeeld:
- milieueffecten op de geur, bepaald op basis van de toename van de geurbelasting;
- milieueffecten op de geur, bepaald op basis van de toename van geurhinder.

De milieueffecten zijn op basis van de in de navolgende tabel opgenomen waarden beoordeeld.

Tabel 11. Beoordeling milieueffecten op geur

			Milieueffecten op geur, bepaald op basis van de toename van de:	
			Geurbelasting	geurhinder
++	:	De milieueffecten zijn zeer positief	Afname van de geurbelasting en het aantal overschrijdingen van de grenswaarden	Afname van de geurhinder en de waardering voor de woon- en leefomgeving is 'goed' tot 'zeer goed'
+	:	De milieueffecten zijn positief	Afname van geurbelasting	Afname van geurhinder
0	:	De milieueffecten zijn nihil	-	-
-	:	De milieueffecten zijn negatief	Toename van geurbelasting	Toename van geurhinder
--	:	De milieueffecten zijn zeer negatief	Toename van de geurbelasting en het aantal overschrijdingen van de grenswaarden	Toename van geurhinder en de waardering voor de woon- en leefomgeving is plaatselijk 'slecht' tot 'zeer slecht'

GEURNORMEN

De Wet geurhinder en veehouderij is sinds 1 januari 2007 van kracht en vormt het toetsingskader voor de geurbelasting vanwege dierenverblijven op geurgevoelige objecten zoals huizen.

De Wet kent twee typen diercategorieën. Dieren met en dieren zonder geuremissiefactor. Voor die diercategorieën waarvan de geuremissie per dier is vastgesteld, wordt de waarde uitgedrukt in een ten hoogste toegestane geurbelasting op een geurgevoelig object uitgedrukt in odour units of per kubieke meter lucht (ou/m3). Deze krijgen een norm toegewezen voor de geurbelasting die een veehouderij mag veroorzaken.

De hoogte van de norm is afhankelijk van de locatie. In Nederland wordt onderscheid gemaakt tussen concentratiegebieden (I en II) en de rest van Nederland. In concentratiegebieden zijn de normen wat betreft geur minder streng dan in de gebieden buiten de concentratiegebieden.

Daarnaast wordt onderscheid gemaakt tussen situaties binnen en buiten de bebouwde kom. In onderstaande tabel zijn de normen weergegeven.

Tabel 12. Geurnormen

Locatie	Binnen bebouwde kom	Buiten bebouwde kom
Buiten concentratiegebied	2 ouE/m3	8 ouE/m3
concentratiegebied	3 ouE/m3	14 ouE/m3

Het buitengebied Wormerland is gelegen buiten de concentratiegebieden en ligt logischerwijs buiten de bebouwde kom. Als geurnorm kan dan ook 8,0 ouE/m^3 worden aangehouden.

Voor de diercategorieën zonder geuremissiefactor is de waarde een wettelijk vastgestelde afstand die ten minste moet worden aangehouden. Binnen de bebouwde kom dient een minimale afstand te worden aangehouden van 100 m, gemeten vanaf de buitenzijde van het geurgevoelig object tot het dichtstbijzijnde emissiepunt. Buiten de bebouwde kom dient deze afstand minimaal 50 m te bedragen.

Indien de gemeente een actief beleid voert ten aanzien van de geurproblematiek, kan van deze normen afgeweken worden. Binnen de bebouwde kom bedraagt de bandbreedte 0,1 – 14,0 ouE/m3 voor diercategorieën met een geuremissiefactor. Buiten de bebouwde kom bedraagt de bandbreedte 3,0 – 35,0 ouE/m3. De gemeente Wormerland heeft geen geurverordening.

Voor diercategorieën zonder geuremissiefactor kan de aan te houden afstand binnen de bebouwde kom terug gebracht worden tot respectievelijk 50 meter en binnen en 25 meter buiten de bebouwde kom.

GEURGEVOELIGE OBJECTEN

Toetsing van de Wet geurhinder vindt plaats bij geurgevoelige objecten. Geurgevoelige objecten zijn gebouwen, bestemd voor en blijkens aard, indeling en inrichting geschikt om te worden gebruikt voor menselijk wonen of menselijk verblijf en die daarvoor permanent of een daarmee vergelijkbare wijze van gebruik, worden gebruikt.

Hierbij dient te worden vermeld dat voormalige agrarische bedrijfsgebouwen waarin nu wordt gewoond in de volgende gevallen geen geurgevoelig objecten zijn:

- als de milieuvergunning niet is ingetrokken;
- als de milieuvergunning van een voormalig agrarisch bedrijf pas op of na 19 maart 2000 is ingetrokken;
- als het een woning betreft die gebouwd is op basis van functieveranderingsbeleid voor voormalig agrarische bedrijven met een milieuvergunning.

CUMULATIE

De Handreiking van de Wet geurhinder en veehouderij maakt onderscheid tussen de voorgrondbelasting en de achtergrondbelasting van geurhinder:

- de voorgrondbelasting is de geurbelasting die veroorzaakt wordt door de voor een geurgevoelig object dominante veehouderij;

- de achtergrondbelasting is de totale geurbelasting die veroorzaakt wordt door alle veehouderijen in de omgeving van een geurgevoelig object (cumulatie).

De achtergrondbelasting is derhalve altijd hoger dan de voorgrondbelasting. Deze begrippen zijn overigens niet in de wet opgenomen.

De voorgrondbelasting is uitsluitend relevant voor het bepalen van de verwachte mate van hinder bij een individueel geurgevoelig object. Een berekening is dan nodig, omdat uit onderzoek (PRA Odournet, 2001) is gebleken dat de geurhinder als gevolg van de geurbelasting vanwege één veehouderij (voorgrondbelasting) meer hinder geeft dan de totale geurbelasting van meerdere veehouderijen (achtergrondbelasting), zelfs als achtergrondbelasting en voorgrondbelasting dezelfde waarde kennen.

Het MER dient inzicht te geven in de cumulatieve milieueffecten. Daarom is er voor gekozen om berekeningen te maken van het achtergrondniveau. Hoewel dit voor individuele geurgevoelige objecten gevoelsmatig meer hinder kan geven, geven deze berekeningen een beter inzicht in het totale effect. Uiteraard zal bij het vaststellen van een nieuwe milieuvergunning in individuele gevallen bezien moeten worden of de voorgrondbelasting niet te hoog is (ongeveer de helft van de achtergrondbelasting).

MILIEUKWALITEITSEISEN VOOR GEURHINDER

Daarbij wordt het leefklimaat beoordeeld aan de hand van onderstaande 'milieukwaliteitscriteria', die het RIVM hanteert voor haar milieukwaliteitsrapportages en toekomstverkenningen voor het aspect geurhinder. Deze geven de relatie weer tussen de achtergrondbelasting, de kans op geurhinder en een classificatie van het woon- en leefmilieu.

Tabel 13 Milieukwaliteitseisen voor geurhinder (RIVM)

Achtergrondbelasting geur – Ou/m3	**Mogelijke kans op geurhinder (%)**	**Classificatie leefklimaat**
<1,5	< 5	zeer goed
1,6 – 3,5	5 – 10	goed
3,6 – 6,5	10 – 15	redelijk goed
6,6 – 10	15 – 20	matig
10,1 – 14	20 – 25	tamelijk slecht
14,1 – 19	25 – 30	slecht
19,1 – 25	30 – 35	zeer slecht
>25	35 – 40	extreem slecht

Voor de agrarische bedrijven die niet tot de intensieve veehouderij behoren (bijvoorbeeld melkrundveehouderij) geldt een afstandsnorm tot gevoelige objecten. Bij deze veehouderijen blijft de beoordeling van het leefklimaat gelijk.

9.2 Referentiesituatie

9.2.1 Huidige situatie

Van het plangebied zijn de geurcontouren berekend met behulp van het verspreidingsmodel V-Stacks gebied, versie 2010. Daarbij is aangesloten op de milieukwaliteitscriteria van het RIVM.

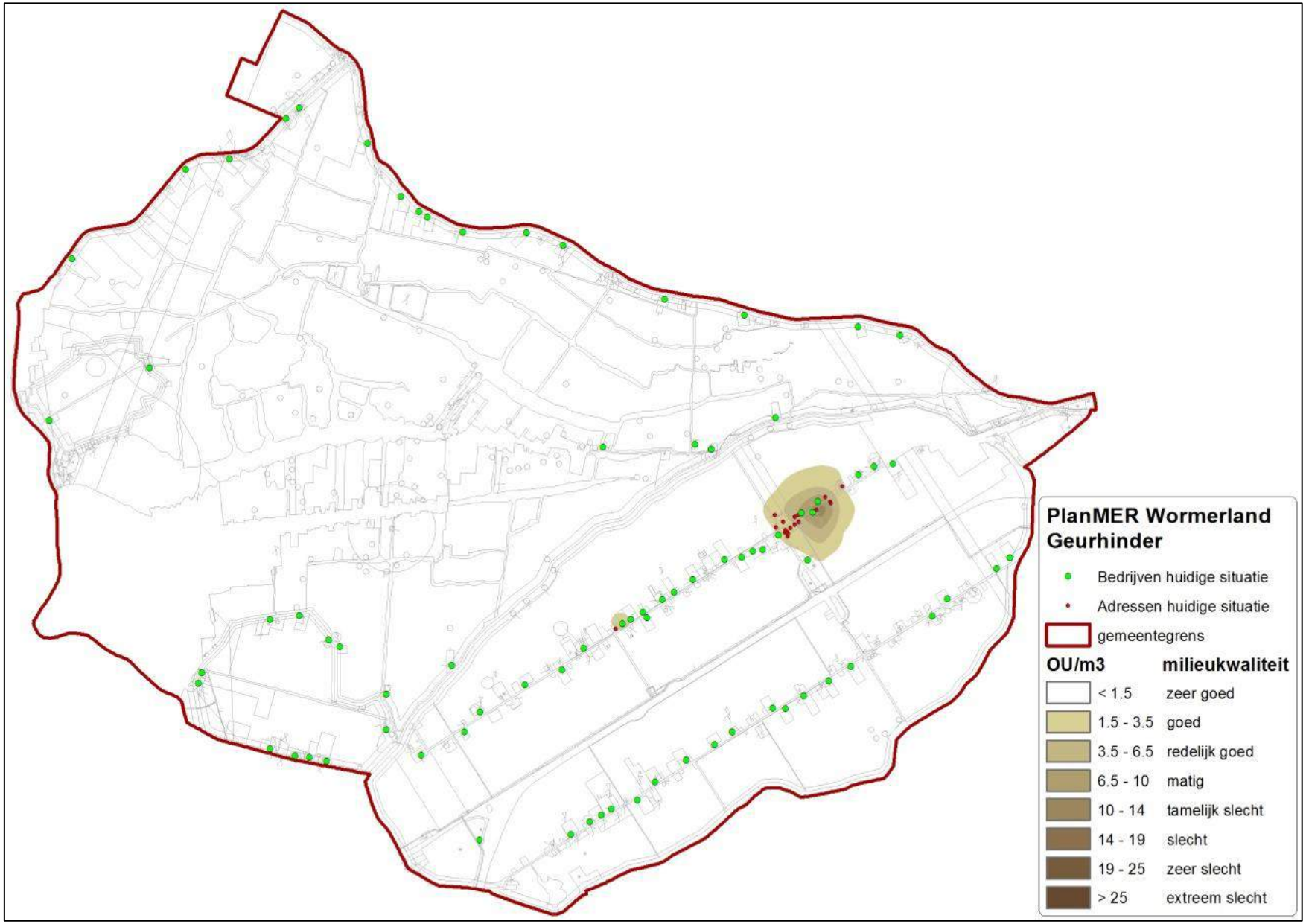
Het buitengebied van Wormerland kent een aantal veehouderijen waar dieren met een geuremissiefactor gehouden worden. Bij de berekeningen daarvan is als uitgangspunt genomen dat ieder agrarisch bedrijf één emissiepunt heeft waarvan de coördinaten zijn bepaald (één punt binnen het bouwvlak) Het kan daarom zijn dat de situatie iets afwijkt van de werkelijke situatie. Echter gaat het bij de bepaling van de geursituatie om een inschatting van de effecten c.q. verandering in de geursituatie, niet om het exacte aantal geurgehinderden. Een geuronderzoek op basis van één emissiepunt per bouwvlak wordt daarvoor voldoende geacht. In het figuur op de volgende pagina wordt de huidige geursituatie weergegeven.

Ten aanzien van geur wordt duidelijk dat de milieugebruiksruimte over het algemeen ruim is door het niet aanwezig zijn van (woon)bebouwing. Aangezien de uitbreidingsmogelijkheden voor de agrarische bedrijven gebaseerd wordt op de voorgrondbelasting, betekent dit niet per se dat de ontwikkelruimte vanuit het aspect geurhinder beperkt is. Er is derhalve geen sprake van knelpunten.

In de huidige situatie wordt de milieukwaliteit van de adressen in de gemeente Wormerland als volgt beoordeeld:

Tabel 14 Beoordeling milieukwaliteit bestaande situatie

situatie	zeer goed	goed	redelijk goed	matig	tamelijk slecht	slecht	zeer slecht	extreem slecht
milieukwaliteit huidige situatie	8.613	1	3	4	11	0	0	0

Figuur 17 Referentiesituatie Wormerland

9.3 Omschrijving van de milieueffecten

Het voornemen maakt een uitbreiding van het bouwvlak van volwaardige agrarische bedrijven naar 1,5 ha mogelijk. Dit kan als gevolg hebben dat het aantal dieren per agrarisch bedrijf ook toeneemt. Echter, in het bestemmingsplan is de gebruiksregel opgenomen dat het gebruik van de gronden voor het houden van vee dat leidt tot een toename van de stikstofdepositie op voor verzuring gevoelige gebieden, strijdig is met de bestemming. De bebouwing van een bepaald agrarisch bedrijf mag dus wel toenemen maar de bestaande stikstofemissie van het bedrijf is leidend voor het bepalen van het aantal dieren per bedrijf. Op basis van het modelbedrijf, zoals uitgewerkt in bijlage 2, is per agrarisch bedrijf de geurhinder als gevolg van het voornemen bepaald.

Omdat melk- en kalfkoeien en vrouwelijk jongvee geen geuremissiefactor hebben, maar een vaste afstand, is voor deze dieren gerekend met schapen. In onderstaand kader is hiervoor een rekenvoorbeeld opgenomen.

In de bestaande situatie worden op het grondgebonden veehouderijbedrijf 160 stuks melk- en kalfkoeien (Rav-nr. A1.100) en 100 stuks vrouwelijk jongvee (Rav-nr. A3.100) gehouden. Op grond van de bijlage bij de Rav is de ammoniakemissie van melk- en kalfkoeien 13,00 kg NH_3/st/vee/jr. en van vrouwelijk jongvee 4,4 kg/NH_3/vee/jr.[20]. De ammoniakemissie van het betreffende bedrijf is hiermee 2.520 kg NH_3 per jaar.

Om inzicht te krijgen in de mogelijke verspreiding van de geuremissie van een rundveehouderijbedrijf is de keuze gemaakt om hiervoor gebruik te maken van een schapenbedrijf. Binnen de agrarische bestemmingen is de uitwisseling van dieren namelijk mogelijk.
De bestaande ammoniakemissie van het hiervoor genoemde bedrijf wordt voor de geurberekening omgezet in het aantal stuks schapen. Aan de hand van het aantal stuks schapen is vervolgens de geuremissie bepaald.

Een schaap heeft op grond van de bijlage bij de Rav een ammoniakemissie van 0,7 kg/NH_3/dierplaats/jr. Voor het betreffende bedrijf kunnen op basis van de ammoniakemissie 3.600 stuks schapen gehouden worden. Bepaald is dat binnen een bouwvlak van 1 ha maximaal 1.333 stuks schapen gehouden kunnen worden[21]. Vanuit gaande dat voor het betreffende bedrijf sprake is van een volwaardig bedrijf mag het bouwvlak maximaal 1,5 ha beslaan. Op 1,5 ha kunnen maximaal 2.000 stuks schapen gehouden worden. Het aantal stuks schapen van dit bedrijf is dan ook beperkt tot 2.000 stuks.

De geuremissie van schapen is 7,8 ouE/s/dier. De geuremissie van dit betreffende bedrijf vanwege schapen is hiermee 15.600 ouE/s. Hierbij wordt opgemerkt dat hiervoor wel een nieuwe omgevingsvergunning nodig is.

Kader 1 Rekenvoorbeeld geuremissie bedrijven.

Het figuur op de volgende pagina geeft een weergave van de uitkomsten van de geurhinder als gevolg van het voornemen. In navolgende tabel is de milieukwaliteit van de adressen in de gemeente Wormerland weergegeven. Met het voornemen is sprake van een toename van geurhinder en geurbelasting.

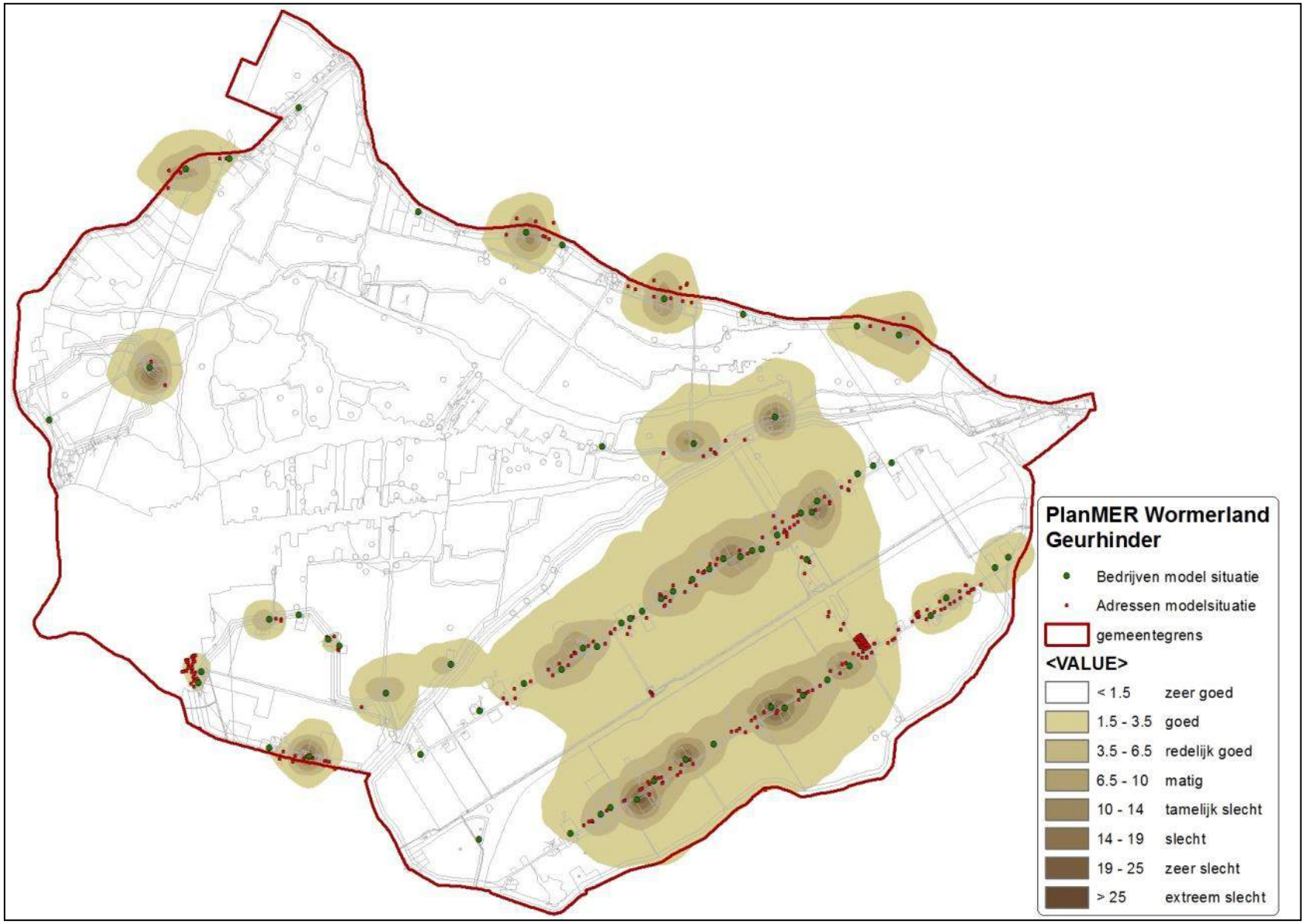
[20] Voor de bestaande bedrijven wordt gerekend met de emissiefactoren zoals opgenomen in het Regeling ammoniak en veehouderij. Voor nieuwe bedrijven wordt gerekend met het Besluit emissiearme huisvesting.

[21] Zie bijlage 2

Tabel 15 Milieukwaliteit geur adressen Wormerland

situatie	zeer goed	goed	redelijk goed	matig	tamelijk slecht	slecht	zeer slecht	extreem slecht
milieukwaliteit voornemen	8.257	157	117	71	15	11	4	0

Daarbij moet de wel nuancering worden aangegeven dat de conclusies zijn gebaseerd op de achtergrondbelasting op basis van een modelbedrijf. De milieutoetsing bij uitbreiding van agrarische bedrijven vindt echter plaats aan de hand van de voorgrondbelasting op basis van de specifieke bedrijfsvoering per geval. De werkelijke geurbelasting zal daarom minder negatief zijn, dan hierboven aangegeven.

Figuur 18 Geurbelasting van het voornemen

9.4 Beoordeling van de milieueffecten

Het milieueffect van het voornemen op geur is op basis van de volgende twee elementen beoordeeld:

- milieueffecten op de geur, bepaald op basis van de toename van de geurbelasting;
- milieueffecten op de geur, bepaald op basis van de toename van geurhinder.

Tabel 16 Beoordeling milieueffecten van het voornemen op geur

			voornemen
-		Milieueffecten op de geur, bepaald op basis van de toename van geurbelasting	-
-		Milieueffecten op de geur, bepaald op basis van de toename van de geurhinder	-
++	:	De milieueffecten zijn zeer positief	
+	:	De milieueffecten zijn positief	
0	:	De milieueffecten zijn nihil	
-	:	De milieueffecten zijn negatief	
--	:	De milieueffecten zijn zeer negatief	

Naar aanleiding van het voornemen vindt een verschuiving plaats van de classificatie van de beoordeling van milieukwaliteit. In de huidige situatie is de milieukwaliteit van de adressen in de omgeving zeer goed tot tamelijk slecht. Op basis van het voornemen is de milieukwaliteit van de adressen in de omgeving beoordeeld als zeer goed tot zeer slecht. De milieueffecten van het voornemen op geur kan dan ook als negatief worden beoordeeld.

Milieukwaliteit geur adressen Wormerland

situatie	**zeer goed**	**goed**	**redelijk goed**	**matig**	**tamelijk slecht**	**slecht**	**zeer slecht**	**extreem slecht**
milieukwaliteit huidige situatie	8.613	1	3	4	11	0	0	0
milieukwaliteit mode situatie	8.257	157	117	71	15	11	4	0

Nuancering

Zoals in het rekenvoorbeeld (Kader 1) is aangegeven is het soort dieren bij een agrarisch bedrijf uitwisselbaar binnen het bestemmingsplan Landelijk gebied. Echter, is voor het veranderen van de diersoort wel een omgevingsvergunning vereist. Zoals opgenomen in de Wet geurhinder en veehouderij wordt een omgevingsvergunning met betrekking tot een veehouderij geweigerd indien de geurbelasting van die veehouderij op een geurgevoelig object, in dit geval, meer bedraagt dan 8 ouE/m^3.

Daarnaast is in het bestemmingsplan opgenomen dat wanneer een volwaardig agrarisch bedrijf, dit zijn de bedrijven die meeste geurbelasting veroorzaken, uit wil breiden naar 1,5 ha geen onevenredige afbreuk mag worden gedaan aan onder andere de milieusituatie. Hiermee worden ook de effecten op geur bedoeld.

Hoewel niet in het bestemmingsplan Landelijk gebied eenduidig een regeling is opgenomen die mogelijke geurhinder beperkt, is de landelijke wetgeving hierin leidend. Grenswaarden voor geur wor-

den dan ook niet met het voornemen overschreden. De milieueffecten van het voornemen op geurbelasting zijn dan ook als nihil tot licht negatief te beoordelen. Navolgende tabel geeft deze definitieve beoordeling weer.

Tabel 17 Definitieve beoordeling milieueffecten van het voornemen op geur

			voornemen
-		Milieueffecten op de geur, bepaald op basis van de toename van geurbelasting	0/-
-		Milieueffecten op de geur, bepaald op basis van de toename van de geurhinder	0/-
++	:	De milieueffecten zijn zeer positief	
+	:	De milieueffecten zijn positief	
0	:	De milieueffecten zijn nihil	
-	:	De milieueffecten zijn negatief	
--	:	De milieueffecten zijn zeer negatief	

9.5 Mitigerende maatregelen

Gezien de bovenstaande uitkomsten en conclusies worden in het bestemmingsplan (en daarbuiten) genoeg maatregelen genomen om de milieueffecten van het voornemen op geur te beperken. Aanvullende mitigerende maatregelen zijn dan ook niet nodig.

Overigens moet worden opgemerkt dat voor de geurberekening het voornemen gerekend is met modelbedrijven waarin schapen aanwezig zijn. De geuremissie van deze bedrijven is in vergelijking met een melkrundveehouderijbedrijf die in de huidige situatie veelal aanwezig zijn (waarvoor niet een geuremissiefactor is vastgesteld maar afstanden van toepassing zijn) sterk. Het getoonde effect is daarmee groter dan de werkelijke situatie. Daarnaast moet worden opgemerkt dat een deel van de toename van de geurbelasting en –hinder ook in de bestaande situatie al mogelijk is: op de bestaande melkrundveehouderijen kan ook vee worden gehouden waarvoor een geuremissiefactor is vast gesteld, zoals schapen.

9.6 Leemten in kennis

Vanwege de aard van een bestemmingsplan, op grond waarvan in het algemeen ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt (of juist niet mogelijk worden gemaakt), is een beoordeling van de milieueffecten alleen op hoofdlijnen mogelijk. Dit in overweging nemende zijn er voor het beoordelen van de milieueffecten op de geur geen leemten in de kennis vastgesteld. Voor een beoordeling op hoofdlijnen is voldoende informatie beschikbaar.

10 Verkeer, geluid, luchtkwaliteit, gezondheidsaspecten en externe veiligheid

10.1 Verkeer

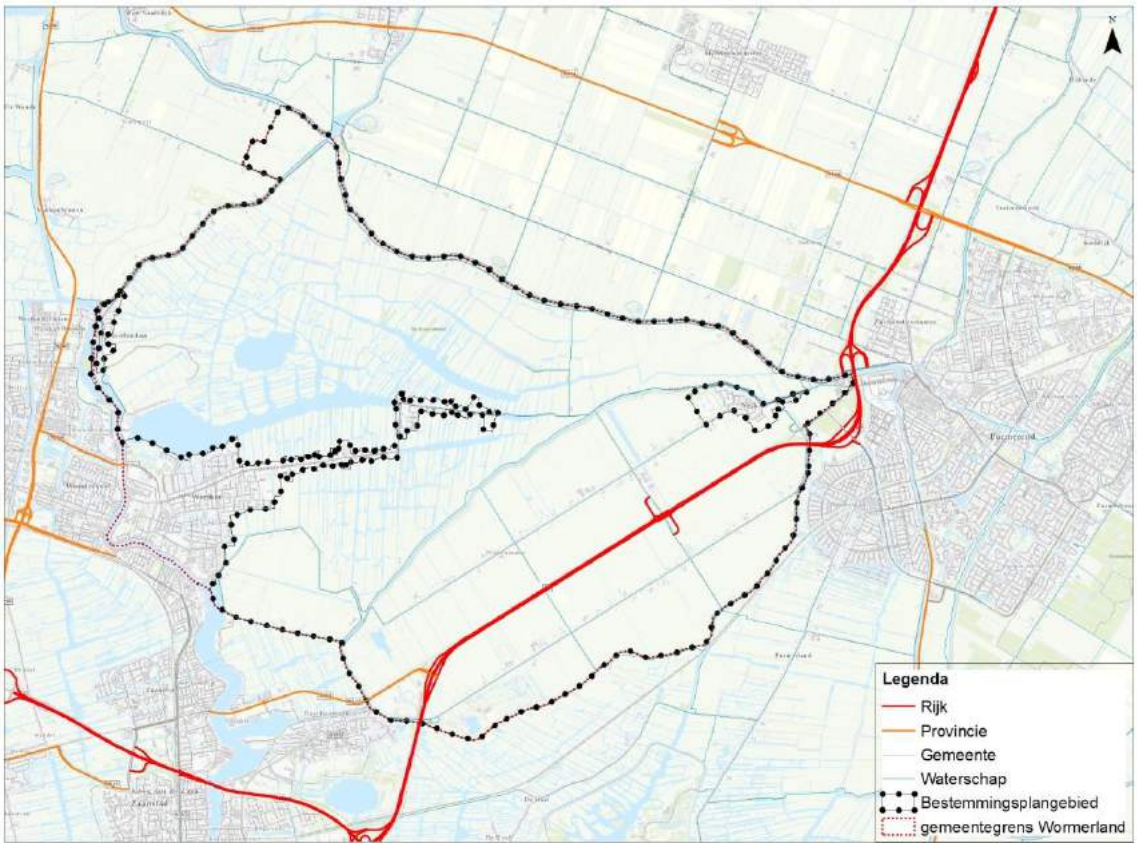
Het voornemen is wat betreft het verkeer op basis van de volgende kenmerken beoordeeld:

- milieueffecten op het verkeer, bepaald op basis van de toename van de verkeersdruk op de wegen in het bestemmingsplangebied;
- milieueffecten op het verkeer, bepaald op basis van de afname van de verkeersveiligheid op de wegen in het bestemmingsplangebied.

10.1.1 Referentiesituatie

BESTAANDE SITUATIE

De zuidzijde van het plangebied wordt doorkruist met de Rijksweg A7, die in gebruik is als autosnelweg. Nabij Wormer vindt de provinciale weg de N515 aansluiting op de A7. Het plangebied wordt daarnaast voornamelijk doorkruist met kleine wegen waarvan het waterschap Hollands Noorderkwartier wegbeheerder is. Ten zuiden van het plangebied loopt de Intercitylijn van Zaanstad naar Purmerend.

Figuur 19 Uitsnede wegenkaart bestaande situatie (Nationaal Wegenbestand, 2017).

AUTONOME SITUATIE

Binnen het plangebied worden geen ontwikkelingen in de bovengenoemde verkeerstructuur voorzien. De schaalvergroting van agrarische bedrijven gaat samen met een ontwikkeling naar grote tractoren en werktuigen. Hierdoor kan voor op erftoegangswegen, waar sprake is van het mengen van verkeer (waarbij onder andere auto's, tractoren en fietsers gebruikmaken van de weg), sprake zijn van een afname van de verkeersveiligheid.

10.1.2 Omschrijving van de milieueffecten

Uit de resultaten van een door Rienks en Hermans uitgevoerd onderzoek naar de effecten van de schaalvergroting van melkrundveehouderijbedrijven op het gebruik van de (erftoegangs)wegen in het landelijk gebied blijkt dat de verkeersdruk vanwege zwaar verkeer in de zin van vrachtwagens bij schaalvergroting van de bedrijven afneemt. Het verkeer in de zin van tractoren neemt echter toe. In navolgende tabel is een samenvatting van de resultaten van het onderzoek weergegeven.

Tabel 18. Samenvatting resultaten onderzoek schaalvergroting en gebruik wegen (Bron: Filevorming op het platteland)[22]

	Gezinsbedrijven	Cowmunity
Aantal melkrundveebedrijven	10	1
Aantal stuks vee	120	1.200
Aantal hectare cultuurgrond	850	850
Vrachtwagens		
- voertuigbewegingen per jaar (ritten)	840	500
- kilometers per jaar	5.000	2.000
Tractoren		
- voertuigbewegingen per jaar (ritten)	6.800	6.800
- voertuigbewegingen per jaar op openbare wegen (ritten)	1.600	6.600
- kilometers per jaar op openbare wegen	2.400	40.800

Figuur 20 Samenvatting resultaten onderzoek schaalvergroting en gebruik wegen (Bron: Filevorming op het platteland)[23]

Voor het onderzoek is gebruik gemaakt van verschillende modellen. Hierbij zijn ook verschillende modelmelkveehouderijbedrijven in een modelgebied onderscheiden. In het eerste model (gezinsbedrijven) zijn er in het modelgebied 10 melkrundveehouderijbedrijven gevestigd waar 120 stuks melkrundvee worden gehouden. In het tweede model (Cowmunity) is er in het modelgebied maar 1 melkrundveehouderijbedrijf gevestigd. Hier worden echter 1.200 stuks melkrundvee gehouden.

Bij het gezinsbedrijf haalt een tankwagen driemaal per week de melk op, waarbij tweemaal per maand een vrachtwagen voer, mest of andere speciale benodigdheden brengt of haalt. De vrachtwagens worden per bedrijf maar voor een deel gevuld en bezoeken meerdere bedrijven per rit. Bij de Cowmunity komt dagelijks een melkauto die een volle tank aan melk meeneemt. Het vrachtverkeer is hier geconcentreerd tussen het erf van de Community en de hoofdweg. De vrachtwagens voor de

[22] Rienks, W.A. en C.M.L. Hermans (2009). Filevorming op het platteland in: Veeteelt, jrg. 26, nr. 14, pp. 10-13.

[23] Rienks, W.A. en C.M.L. Hermans (2009). Filevorming op het platteland in: Veeteelt, jrg. 26, nr. 14, pp. 10-13.

Cowmunity rijden hiermee meer efficiënt dan die voor de gezinsbedrijven (volle vrachtwagen, kortste route).

In het voornemen is maar sprake is van een gedeeltelijke schaalvergroting. Van de 80 geïnventariseerde agrarische bedrijven hebben 13 aangegeven niet langer agrarisch actief te zijn. Daarnaast zijn slechts 29 agrarische bedrijven aangeduid als volwaardig. Van deze bedrijven kunnen 23[24] uitbreiden naar 1,5 ha. In het voornemen neemt het aantal agrarische bedrijven af in vergelijking met de referentiesituatie.

Op basis van de resultaten van het door Rienks en Hermans uitgevoerde onderzoek mag verwacht worden dat er in het voornemen dan ook sprake is van een toename van de verkeersdruk in het bestemmingsplangebied. Omdat de modelveehouderijbedrijven verspreid in het plangebied liggen, zal ook de toename van de verkeersdruk verspreid over het plangebied plaatsvinden. Op erftoegangswegen is in het algemeen een verkeersdruk van 6.000 motorvoertuigen per dag mogelijk. Dit in overweging nemende wordt verwacht dat de milieueffecten van het voornemen op het verkeer wat betreft de toename van de verkeersdruk klein zullen zijn.

De toename van de verkeersdruk hangt samen met de toename van het verkeer in de zin van tractoren. Vooral op erftoegangswegen waar sprake is van het mengen van verkeer kan hierdoor sprake zijn van een afname van de verkeersveiligheid. Omdat de verkeersdruk op een weg samenhangt met de verkeersveiligheid op een weg mag bij een sterke toename van de verkeersdruk ook een afname van de verkeersveiligheid verwacht worden. Verwacht wordt dan ook dat de verkeersveiligheid in het voornemen in beginsel zal afnemen.

Zoals al is opgemerkt, is het vergroten van een agrarisch bouwvlak tot 1,5 ha alleen mogelijk op grond van een wijzigingsmogelijkheid in het bestemmingsplan. In het bestemmingsplan is bepaald dat van de wijzigingsmogelijkheden onder andere alleen gebruik kan worden gemaakt ‘mits er geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de verkeersveiligheid’. Dit betekent dat de effecten op het verkeer wat betreft de verkeerssituatie een overweging moeten zijn bij het gebruikmaken van een wijzigingsmogelijkheid. Daarnaast is in de regels van het bestemmingsplan opgenomen dat alleen de volwaardige grondgebonden veehouderijbedrijven binnen de bestemming ‘Agrarisch met waarden – landschappelijke waarden’ gebruik mogen maken van deze wijzigingsbevoegdheid. De kleinschalige grondgebonden veehouderijen kunnen het bouwvlak niet vergroten naar 1,5 ha. Maar ook wanneer niet gebruikgemaakt wordt van de wijzigingsmogelijkheden zijn nog verschillende ontwikkelingen mogelijk waardoor sprake is van een afname van de verkeersveiligheid. De schaal van deze ontwikkelingen is echter wel beperkt in vergelijking met de ontwikkelingsmogelijkheden op grond van de wijzigingsmogelijkheden. Op basis hiervan en op basis van de voorwaarden in de wijzigingsbevoegdheid wordt verwacht dat de milieueffecten op het verkeer wat betreft de afname van de verkeersveiligheid klein zijn.

[24] Zie voetnoot 16

10.1.3 Beoordeling van de milieueffecten

In onderstaande tabel is de beoordeling van het voornemen op het verkeer opgenomen.

Tabel 19. Beoordeling van de milieueffecten van de milieueffecten van het voornemen op verkeer

			voornemen
-		Milieueffecten op het verkeer, bepaald op basis van de toename van de verkeersdruk op de wegen in het bestemmingsplangebied	0
-		Milieueffecten op het verkeer, bepaald op basis van de afname van de verkeerssituatie op de wegen in het bestemmingsplangebied	0
++	:	De milieueffecten zijn zeer positief	
+	:	De milieueffecten zijn positief	
0	:	De milieueffecten zijn nihil	
-	:	De milieueffecten zijn negatief	
--	:	De milieueffecten zijn zeer negatief	

In het voornemen is sprake van een sterke toename van de verkeersdruk (tractoren) vanwege de schaalvergroting van agrarische bedrijven. Deze schaalvergroting is echter maar voor een beperkt aantal bedrijven van toepassing. Vanwege onder andere de verspreiding van deze verkeersdruk over de wegen in het bestemmingsplangebied van het landelijk gebied van Wormerland wordt echter verwacht dat de milieueffecten klein zijn. Op basis hiervan zijn de milieueffecten van het voornemen op het verkeer wat betreft de toename van de verkeersdruk als nihil beoordeeld.

Door de sterke toename van de verkeersdruk is er ook sprake van een afname van de verkeersveiligheid. Omdat door het agrarisch verkeer vooral gebruik wordt gemaakt van erftoegangswegen waar sprake is van verkeersmenging wordt verwacht dat de milieueffecten op de verkeersveiligheid groot zijn. Echter mag, zoals vermeld in de regels, alleen gebruik worden gemaakt van de wijzigingsbevoegdheid indien er geen sprake is van een onevenredige aantasting van de verkeersveiligheid. Daarnaast kan maar een gedeelte van de agrarische bedrijven schaalvergroting toepassen. Op basis hiervan zijn de milieueffecten van het voornemen op het verkeer wat betreft de verkeerssituatie als nihil beoordeeld.

10.1.4 Mitigerende maatregelen

Zoals opgemerkt, is in het bestemmingsplan bepaald dat van de wijzigingsmogelijkheden onder andere alleen gebruik kan worden gemaakt ‘mits er geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de verkeerssituatie’. Hiermee zijn in het bestemmingsplan al maatregelen verwerkt om een afname van de verkeersveiligheid te waarborgen. Maatregelen om de milieueffecten op het verkeer te beperken liggen voor een deel ook buiten het bestemmingsplan: ook door het niet vaststellen van het bestemmingsplan kan er sprake zijn van een toename van de verkeersdruk en een afname van de verkeersveiligheid. Daarbij zijn de milieueffecten op het verkeer ook als nihil beoordeeld. Het is dan ook niet nodig aanvullende maatregelen in het bestemmingsplan op te nemen.
In de Structuurvisie Wormerland is opgenomen dat nadrukkelijk aandacht is voor het ‘zware’ agrarische verkeer in en rond de Wijde Wormer. Er wordt gewerkt aan een nieuwe agrarische routestructuur (Agriroute) die een goede doorgang van landbouwvoertuigen waarborgt.

10.1.5 Leemten in kennis

Vanwege de aard van een bestemmingsplan, op grond waarvan in het algemeen ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt (of juist niet mogelijk worden gemaakt), is een beoordeling van de milieueffecten alleen op hoofdlijnen mogelijk. Dit in overweging nemende zijn er voor het beoordelen van de milieueffecten op het verkeer geen leemten in de kennis vastgesteld. Voor een beoordeling op hoofdlijnen is voldoende informatie beschikbaar.

10.2 Geluid

Het voornemen is wat betreft het geluid op basis van het volgende kenmerk beoordeeld:

- milieueffecten van geluid, bepaald op basis van de toename van de geluidhinder.

Voor het planMER is in hoofdlijnen onderzoek uitgevoerd naar de mogelijke geluidhinder van de agrarische bedrijven in het bestemmingsplangebied. Daarbij zijn alleen de effecten van geluid van de uitbreiding van agrarische bedrijven bepaald. De geluidsbelasting ten gevolge van ontwikkelingen wordt voornamelijk bepaald door de agrarische bedrijven, bestemmings- en doorgaand verkeer. De geluidsbelasting van de agrarische bedrijven (vooral ventilatoren, laden en lossen) wordt gereguleerd met de Wm-vergunning of vallen onder het Activiteitenbesluit. Hierdoor wordt voorkomen dat op gevoelige objecten en terreinen geluidhinder boven de gestelde (voorkeurs-)grenswaarde komt.

Hierbij is gebruik gemaakt van de uitgave Bedrijven en milieuzonering, versie 2009,[25] van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. De mogelijke geluidhinder van agrarische bedrijven is bepaald op basis van de hierin opgenomen richtafstanden per bedrijfssoort. Door het waarborgen van deze richtafstanden tussen een bedrijf en milieuhinder gevoelige gebouwen zoals woningen, wordt in beginsel milieuhinder (vanwege geur, stof, geluid of gevaar) voorkomen.

10.2.1 Referentiesituatie

BESTAANDE SITUATIE

Uit de door de gemeente uitgevoerde inventarisatie van de bestaande situatie blijkt dat een groot deel van de in het plangebied gevestigde agrarische bedrijven een veehouderijbedrijf is. Daarnaast zijn er 7 paardenbedrijven, 2 akker- en tuinbouwbedrijven en 2 zorgboerderijen. Om uit te kunnen gaan van een worst case situatie is op basis van de aanwezige bedrijven voor het geluidonderzoek de keuze gemaakt voor een veehouderijbedrijf als modelbedrijf. Paardenhouderijen, akker- en tuinbouwbedrijven en zorgboerderijen veroorzaken namelijk minder hinder (geur, geluid en stof).

Op grond van de uitgave Bedrijven en milieuzonering, versie 2009,[26] van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten is een (melk)rundveehouderijbedrijf een bedrijf in milieucategorie 3.2. Dit betekent dat een richtafstand van 100 meter voor geur en 30 meter voor stof en geluid, gewaarborgd moet worden. De grootte van de richtafstand wordt onder andere bepaald door de mogelijke geurhinder van een (melk)rundveehouderijbedrijf. In Hoofdstuk 9 zijn reeds de effecten van het voorne-

[25] Bruinsma, R. et al. (2009) Bedrijven en milieuzonering. Sdu Uitgevers BV. Den Haag, 2009.

[26] Bruinsma, R. et al. (2009) Bedrijven en milieuzonering. Sdu Uitgevers BV. Den Haag, 2009.

men op het aspect geur beschreven. Om geluidhinder te voorkomen, moet een richtafstand van 30 meter gewaarborgd worden. Navolgende alinea's gaan hier verder op in.

Uit de resultaten van het voor het voorliggende planMER uitgevoerde onderzoek blijkt dat binnen de geluidszone van 30 meter om de bestaande agrarische bouwvlakken bij agrarische bedrijven in de bestaande situatie woningen liggen. Dit betreft bestaande situaties waarbij aan aspecten zoals geluidhinder geen nadere eisen kunnen worden gesteld. Wanneer deze bedrijven gaan uitbreiden ten behoeve van de agrarische bedrijfsvoering zal opnieuw getoetst moeten worden aan de wet- en regelgeving met betrekking tot geluid. Hierbij wordt opgemerkt dat het uitgevoerde onderzoek een modelonderzoek is. Verwacht mag worden dat er door, als voorbeeld, het uitvoeren van maatregelen in de bestaande situatie geen sprake is van geluidhinder vanwege het veehouderijbedrijf.

Bedrijventerreinen

Ten noorden van Wormerveer ligt het industrieterrein Noorderveld, dit betreft een gezoneerd industrieterrein. De geluidszone van dit industrieterrein ligt deels in het plangebied van het bestemmingsplan Landelijk gebied. Ook het industrieterrein ten zuidoosten van Wormerveer is een gezoneerd industrieterrein waarvan de geluidszone deels in het plangebied Landelijk gebied ligt. Omdat dit een gezoneerd bedrijventerrein betreft, is de geluidsbelasting van dit bedrijventerrein beperkt.

Stiltegebieden

De gehele Polder Wormer, Jisp en Neck is door de provincie Noord-Holland aangewezen als stiltegebied. In een stiltegebied is het verboden om toestellen te gebruiken waarvoor de ervaring van natuurlijk geluid wordt verstoord. In deze gebieden gelden de volgende regels:

- een algemene zorgplicht om de stilte niet te verstoren;
- een richtwaarde van 35 dB(A) voor het maximaal toelaatbare geluidsniveau op 50 m, van de bron;
- een verbod voor een aantal geluidproducerende activiteiten. Voor een aantal activiteiten zoals normale agrarische activiteiten, beheer een onderhoud en schadebestrijding geldt een vrijstelling.

AUTONOME ONTWIKKELING

Het beleid en de wet en regelgeving is er in het algemeen op gericht om een toename van geluidsbelasting en –hinder te voorkomen of te beperken. Op grond hiervan wordt een toename van de geluidsbelasting en –hinder niet direct verwacht. Op het moment van het uitvoeren van het geluidonderzoek waren echter nog geen maatregelen bekend op basis waarvan een afname van de geluidsbelasting of –hinder verwacht mag worden.

10.2.2 Omschrijving van de milieueffecten

BEOORDELINGSKADER

Zoals aangegeven onder de referentiesituatie, wordt alleen gekeken naar de geluidseffecten van agrarische bedrijven zelf. Het wegverkeerslawaai wordt niet beoordeeld. De verkeersbewegingen

zullen namelijk ten gevolge van het voorontwerpbestemmingsplan slechts licht toenemen. Er zal slechts in geringe mate sprake zijn van effecten op het gebied van geluidhinder ten gevolge van het wegverkeer.

Tabel 20. Beoordelingskader milieueffecten geluid

Criterium	Methode
Toename van de geluidhinder van agrarische bedrijven	Kwalitatief

EFFECTBEOORDELING

Uit de resultaten van het voor het voorliggende planMER uitgevoerde onderzoek blijk dat binnen een geluidszone van 30 meter om de agrarische bouwvlakken woningen liggen. In het voornemen kan dit toenemen omdat de bouwvlakken voor de volwaardige agrarische veehouderijen kunnen uitbreiden naar 1,5 ha. Deze uitbreiding is alleen toepasbaar voor 23 agrarische bedrijven[27].

Zoals opgemerkt, is het vergroten van een agrarisch bouwvlak naar 1,5 ha alleen mogelijk op grond van een wijzigingsbevoegdheid in het bestemmingsplan en is deze alleen van toepassing voor volwaardige agrarische bedrijven[28]. In het bestemmingsplan is bepaald dat van de wijzigingsbevoegdheid allen toegepast kan worden als onder andere geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de milieusituatie en het woon- en leefklimaat, waarmee ook de milieueffecten van geluid worden bedoeld. De effecten van geluid zijn dan ook een overweging bij het gebruik maken van de wijzigingsbevoegdheid. Maar ook wanneer niet gebruik gemaakt wordt van wijzigingsmogelijkheden, zijn nog verschillende ontwikkelingen mogelijk waardoor sprake is van een toename van de geluidsbelasting of – hinder. De schaal van deze ontwikkelingen is echter wel beperkt in vergelijking met de ontwikkelingsmogelijkheden op grond van de wijzigingsmogelijkheden.

Nieuwvestiging van agrarische bedrijvigheid is binnen de regels van het bestemmingsplan Landelijk gebied niet mogelijk. Nieuwvestiging van bedrijvigheid in algemene zin (nieuwe stedelijke ontwikkeling) is binnen de regels van het provinciale beleid zeer onwaarschijnlijk. Hiermee zijn alle ontwikkelingen die kunnen plaatsvinden bij de bestaande bedrijven ook mogelijk wanneer het bestemmingsplan Landelijk gebied niet wordt vastgesteld (bestaande rechten).

Binnen de geluidszones van de gezoneerde industrieterreinen buiten het plangebied worden in het bestemmingsplan Landelijk gebied geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk gemaakt die mogelijk hinder kunnen ondervinden of eventuele geluidhinder kunnen versterken.

Voor de stiltegebieden in Wormerland geldt dat deze ook zijn aangewezen als Natura 2000-gebieden. In de regels van het bestemmingsplan Landelijk gebied is opgenomen dat binnen de Natura 2000-gebieden geen uitbreiding mogelijk is voor agrarische bedrijvigheid. Ook is in de regels van het beheerplan voor het Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder een beperking opgenomen voor het geluid dat in deze gebieden geproduceerd mag worden.

[27] De volwaardige agrarische bedrijven gelegen in het Natura 2000-gebied zijn uitgesloten van deze uitbreiding.

[28] Zie voetnoot 16

Op basis hiervan wordt verwacht dat de milieueffecten van geluid klein zijn.

10.2.3 Beoordeling van de milieueffecten

In onderstaande tabel is de beoordeling van de milieueffecten van het voornemen op geluid opgenomen.

Tabel 21. Beoordeling voornemen op het aspect geluid

			voornemen
-		Milieueffecten op geluid, bepaald op basis van de toename van geluidhinder	0
++	:	De milieueffecten zijn zeer positief	
+	:	De milieueffecten zijn positief	
0	:	De milieueffecten zijn nihil	
-	:	De milieueffecten zijn negatief	
--	:	De milieueffecten zijn zeer negatief	

In het voornemen is sprake van een toename van geluid, maar een (grote) toename van geluidhinder wordt niet verwacht. Zoals opgemerkt, is voor het planMER in hoofdlijnen onderzoek uitgevoerd naar de mogelijke geluidhinder van de agrarische bedrijven. De resultaten van het onderzoek bieden dan ook in het algemeen inzicht in de toename van mogelijke geluidhinder. Of er werkelijk sprake is van geluidhinder hangt onder andere ook samen met de ligging van het vergrote bouwvlak, de inrichting van het bouwvlak en de plaats van bedrijfsgebouwen binnen het bouwvlak.

Bij het gebruikmaken van de wijzigingsmogelijkheid voor het vergroten van de agrarische bouwvlakken moeten ook de effecten van geluid overwogen worden. Op basis hiervan wordt verwacht dat de milieueffecten van geluid klein zijn. Alles in overweging nemende zijn de milieueffecten van het voornemen van geluid als nihil beoordeeld.

10.2.4 Mitigerende maatregelen

Maatregelen om de milieueffecten te beperken liggen vooral buiten het bestemmingsplan. Daarnaast is in voorontwerp bestemmingsplan bepaald dat van de wijzigingsmogelijkheden onder andere alleen gebruik kan worden gemaakt als ‘geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de milieusituatie en het woon- en leefklimaat.’ Hiermee zijn in het bestemmingsplan al maatregelen verwerkt om toename van geluidhinder te voorkomen. Daarbij zijn de milieueffecten van geluid ook als nihil beoordeeld. Het is dan ook niet nodig aanvullende maatregelen in het bestemmingsplan op te nemen.

10.2.5 Leemten in kennis

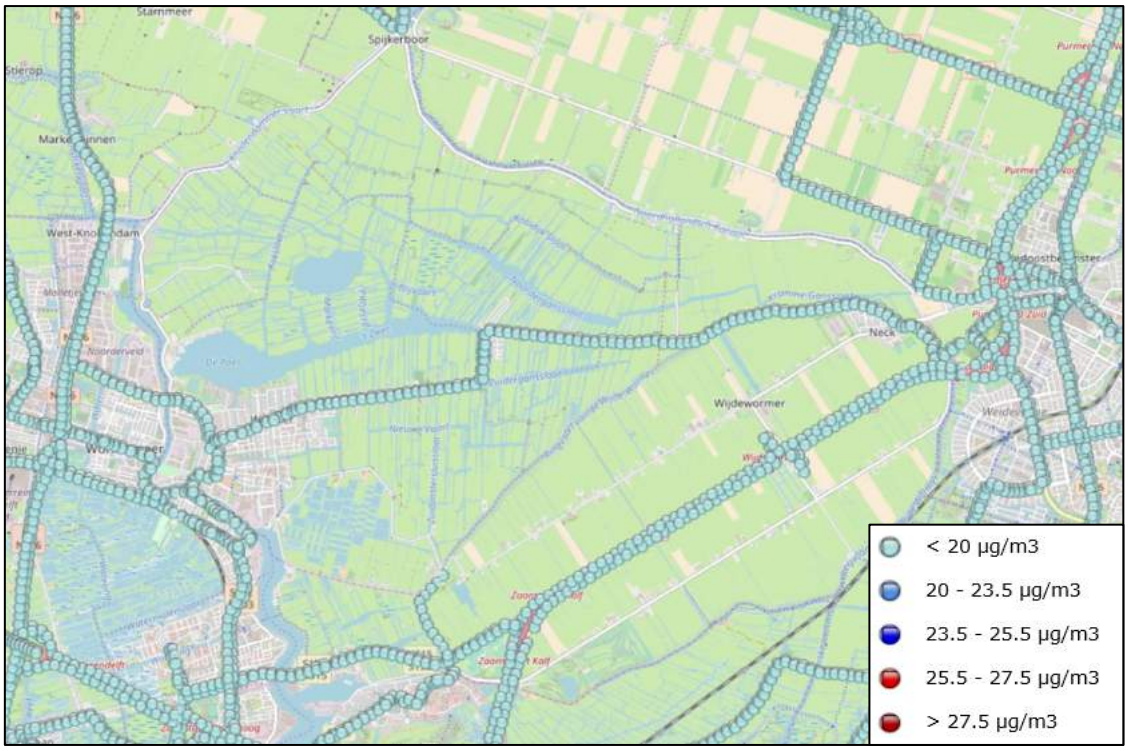
Vanwege de aard van het bestemmingsplan, op grond waarvan in het algemeen ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt (of juist niet worden mogelijk gemaakt), is een beoordeling van de milieueffecten alleen op hoofdlijnen mogelijk. Dit in overweging nemende zijn er voor het beoordelen van de milieueffecten van geluid geen leemten in de kennis vastgesteld. Voor een beoordeling op hoofdlijnen is voldoende informatie beschikbaar.

10.3 Luchtkwaliteit

Het voornemen is wat betreft lucht op basis van het volgende kenmerk beoordeeld:

- milieueffecten op de lucht, bepaald op basis van de toename van stikstofoxiden (NO en NO_2) en fijnstof (PM10).

In het voor het planMER uitgevoerde onderzoek naar de milieueffecten voor de lucht is alleen onderzoek uitgevoerd naar de toename van fijnstof van de veehouderijbedrijven in de gemeente. In het algemeen is de stikstofoxide (NO_2) van veehouderijbedrijven beperkt waardoor er in het landelijk gebied nauwelijks sprake is van overschrijdingen van de grenswaarden, zie navolgende figuur. Het fijnstof in de lucht is voor een groot deel wel vanwege de veehouderij[29]. Voor het plangebied geldt dat de A7 het plangebied doorkruist, de fijnstof in de lucht in het plangebied is dan ook voornamelijk vanwege deze snelweg.

Figuur 21 Weergave luchtkwaliteit Wormerland voor waarde NO_2 in 2020 (Bron: NSL Monitoring, 2017)

De luchtkwaliteitseisen voor ruimtelijke plannen betreffen ten aanzien van fijn stof (PM_{10}) de waarden opgenomen in de navolgende tabel.

Tabel 22 Grenswaarden luchtconcentraties PM_{10}

Luchtconcentratie	**Norm**
jaargemiddelde concentratie	40 µg/m^3
24 uursgemiddelde concentratie	50 µg/m^3 maximaal 35 maal per jaar

[29] Infomill en Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu (2010). Handreiking fijnstof en veehouderij. Agentschap NL, Den Haag 2010.

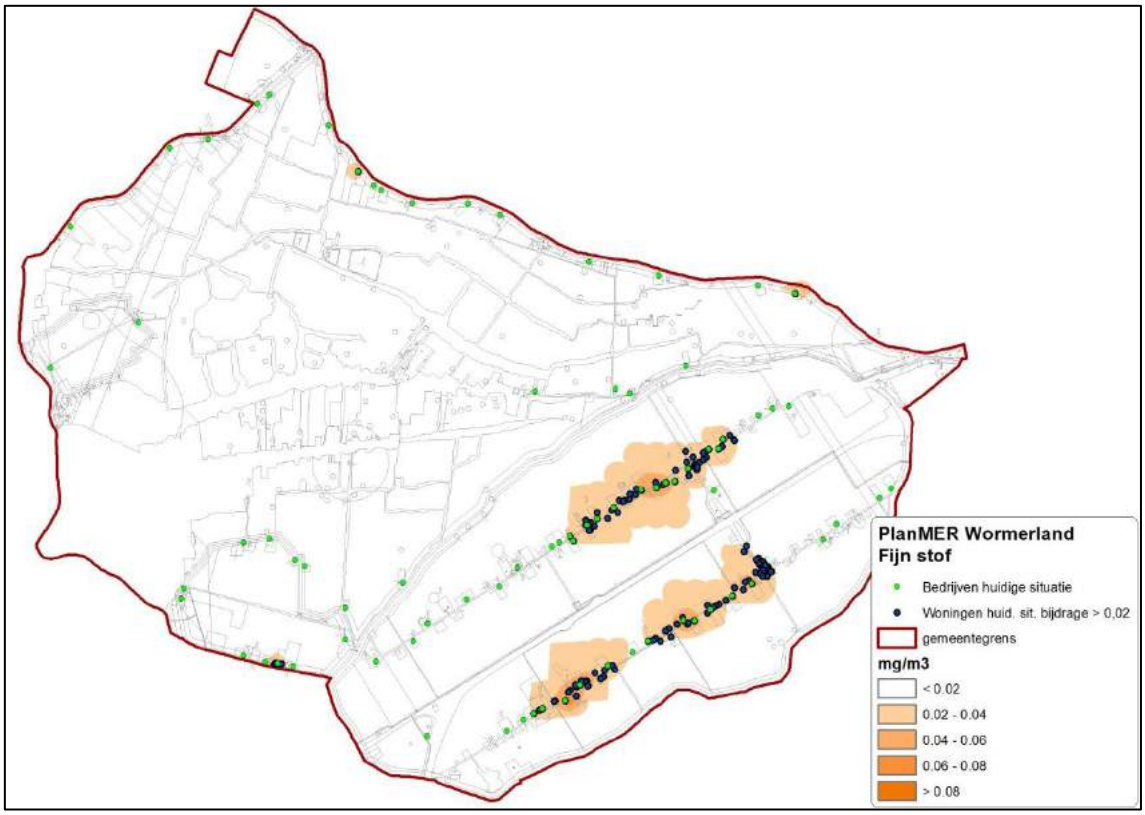
Op de internetpagina van Kenniscentrum InfoMil[30] is opgemerkt dat 'de delen in de fijnstofemissie van de veehouderij (van stalgebouwen) vaak groter is dan $PM_{2,5}$'. Ook is opgemerkt dat 'in de praktijk blijkt dat als er geen sprake is van een overschrijding van de grenswaarden voor PM_{10} er ook geen sprake is van een overschrijding van de grenswaarde voor $PM_{2,5}$'. Daarbij blijkt uit de informatie van het RIVM dat de concentratie van $PM_{2,5}$' in de gemeente Wormerland ten hoogste 10 µg/m^3 is. Van een overschrijding van de grenswaarden van 25 µg/m^3 is dan ook geen sprake. Dit alles in overweging nemende is voor het planMER in beginsel alleen onderzoek uitgevoerd naar PM_{10}.

10.3.1 Referentiesituatie

BESTAANDE SITUATIE

Aan de hand van de Grootschalige Concentratiekaarten is de huidige situatie wat betreft fijn stof vastgesteld. Uit deze kaarten blijkt dat in de huidige situatie de concentratie de 22 µg/m^3 niet overschrijdt en daarmee ruim onder de gestelde normen blijft.

In de volgende afbeelding is de bijdrage aan fijn stof door de betreffende bedrijven in de huidige situatie opgenomen. Deze bijdrage is zeer gering en bedraagt maximaal 0,08 mg/m^3 per jaar.

Figuur 22 Huidige situatie bijdrage fijn stof gemeente Wormerland.

[30] https://www.infomil.nl/onderwerpen/lucht-water/

Tabel 23. Bijdrage bestaande bedrijven fijn stof in µg/m^3 in relatie tot het aantal adressen in de omgeving

	Bijdrage fijn stof in µg/m^3 per jaar				
	< 0,02	**0,02 – 0,04**	**0,04 – 0,06**	**0,06 – 0,08**	**>0,08**
Aantallen adressen per categorie fijn stof	8.481	124	23	4	0

In de bestaande situatie is voor de meeste adressen in het landelijk gebied van Wormerland nauwelijks sprake van een bijdrage aan fijn stof vanwege de agrarische bedrijven.

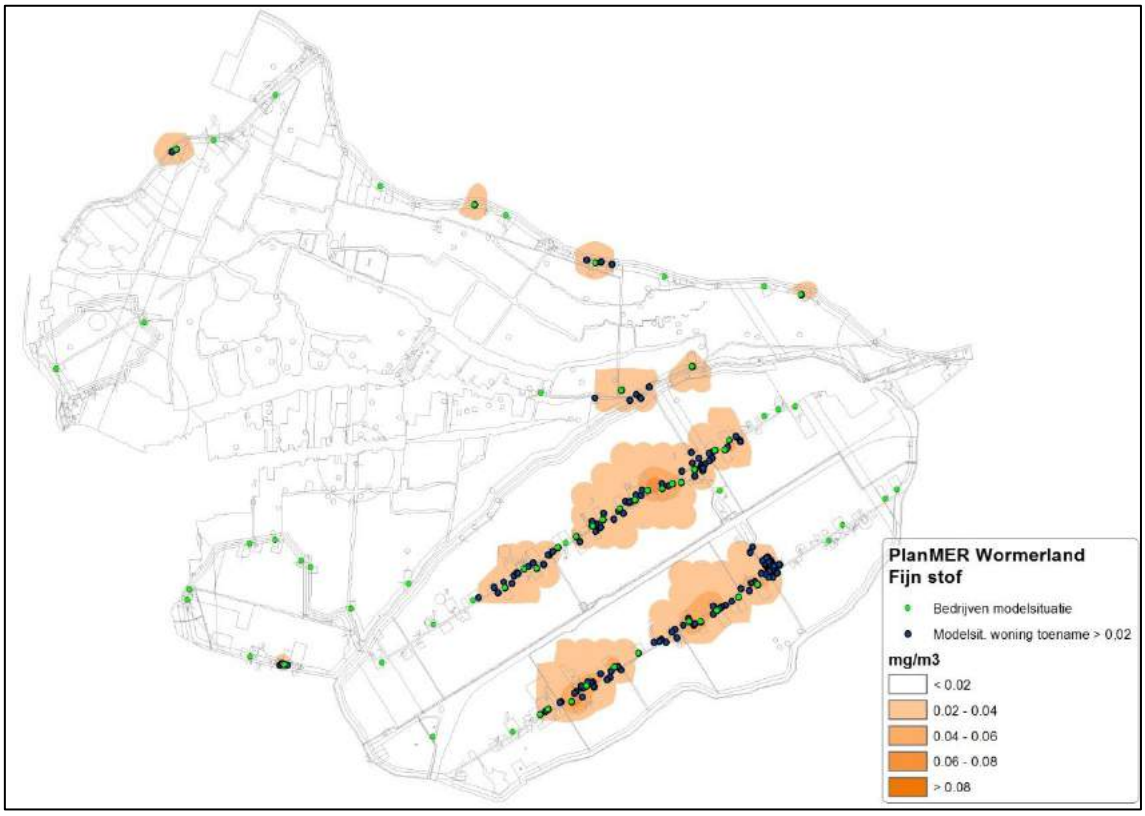
AUTONOME ONTWIKKELING

Uitgangspunt van de autonome ontwikkeling is dat het aantal stuks vee in de referentiesituatie met inbegrip van de autonome ontwikkeling overeenkomstig het aantal stuks vee in de bestaande situatie is. De PM_{10}-emissie en concentratie in de referentiesituatie met inbegrip van de autonome ontwikkeling is dan ook overeenkomstig de emissie en concentratie in de bestaande situatie.

10.3.2 Omschrijving van de milieueffecten

FIJNSTOF

Voor de omschrijving van de milieueffecten van lucht wordt gerekend met modelbedrijven (beschreven in bijlage 2). Zoals is opgemerkt is binnen de bouwvlakken van de grondgebonden agrarische bedrijven in het voornemen een grondgebonden modelmelkrundveehouderijbedrijf gevestigd. Het grondgebonden modelbedrijf bestaat uit een deel melk- en kalfkoeien. De resultaten van de berekening van de milieueffecten worden in navolgende figuur opgenomen. In de gemeente Wormerland zijn twee bollenbedrijven aanwezig, waarvan één ondersteunend glas heeft staan. Voor het ondersteunde glas is de uitstoot van fijnstof nihil.

Figuur 23 Bijdrage fijn stof in µg/m^3 van bedrijven in het voornemen in relatie tot het aantal adressen in de nabije omgeving

Tabel 24 Bijdrage bedrijven in fijn stof in µg/m^3 in relatie tot het aantal adressen in de omgeving

	Bijdrage fijn stof in µg/m^3				
	< 0,02	**0,02-0,04**	**0,04-0,06**	**0,06-0,08**	**> 0,08**
Aantallen adressen per categorie fijn stof	8.429	165	31	7	0

Naar aanleiding van het voornemen is voor de meeste adressen in het landelijk gebied nauwelijks sprake van een bijdrage van fijn stof vanwege de agrarische bedrijven. Ook hier is de bijdrage zeer gering en bedraagt maximaal 0,08 mg/m^3 per jaar.

STIKSTOFDIOXIDEN

Glastuinbouwbedrijven zelf zijn, in geval van verwarmde kassen (met aardgas gestookte ketels en WKK's), van invloed op de luchtkwaliteit. De emissies zijn afkomstig vanuit warmtekrachtkoppelingen (WKK's) en ketels die worden gebruikt voor de productie van warmte en elektriciteit. In hoofdzaak betreft dit de uitstoot van stikstofoxide.

In de Handreiking luchtkwaliteit: niet in betekenende mate bijdragen (VROM, mei 2008) is de grens voor verwarmde glastuinbouw gesteld op 2 ha oppervlakte (3% criterium). Deze grenzen gelden voor zowel nieuwbouw als uitbreiding van bestaande bedrijven. Gezien de voorgenomen ontwikkelingen is in dit geval geen sprake van NIBM-projecten.

De maximale emissie van een met aardgas gestookte ketelinstallatie is vastgelegd in het Besluit emissie-eisen middelgrote stookinstallaties milieubeheer (Bems). De totale emissie NO_x ten gevolge van de kassen bedraagt 301,20 kg/j.

10.3.3 Beoordeling van de milieueffecten

Tabel 25. Beoordeling van de milieueffecten van het aspect luchtkwaliteit

		Voornemen
-	Milieueffecten op de lucht, bepaald op basis van de toename van fijnstof (PM_{10} en $PM_{2,5}$)	0
++ :	De milieueffecten zijn zeer positief	
+ :	De milieueffecten zijn positief	
0 :	De milieueffecten zijn nihil	
- :	De milieueffecten zijn negatief	
-- :	De milieueffecten zijn zeer negatief	

Hoewel de fijnstof concentraties met het voornemen licht toenemen, blijft de bijdrage van fijn stof zeer gering. De effecten wat betreft fijnstof zijn dan ook als nihil beoordeeld.

10.3.4 Mitigerende maatregelen

Zoals is opgemerkt, is in de uitwerking van het bestemmingsplan bepaald dat van de wijzigingsmogelijkheid voor het vergroten van de agrarische bouwvlakken tot ten hoogste 1,5 ha alleen gebruik kan worden gemaakt onder de voorwaarde dat “geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de milieusituatie en het woon- en leefklimaat” waarmee ook de milieueffecten (op de luchtkwaliteit) wat betreft stof worden bedoeld.

Hiermee is in de eerste uitwerking al een maatregel verwerkt om een toename van fijnstof te voorkomen. Andere maatregelen om de milieueffecten op de luchtkwaliteit te beperken liggen buiten het bestemmingsplan.

In het algemeen wordt een toename van stikstofoxiden en fijnstof op grond van de wet- en regelgeving voorkomen of beperkt. Daarbij zijn de milieueffecten op de luchtkwaliteit ook als nihil beoordeeld. Het is dan ook niet nodig aanvullende maatregelen in het bestemmingsplan te verwerken.

10.3.5 Leemten in kennis

Vanwege de aard van een bestemmingsplan, op grond waarvan in het algemeen ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt (of juist niet mogelijk worden gemaakt), is een beoordeling van de milieueffecten alleen op hoofdlijnen mogelijk. Dit in overweging nemende zijn er voor het beoordelen van de milieueffecten op luchtkwaliteit geen leemten in de kennis vastgesteld. Voor een beoordeling op hoofdlijnen is voldoende informatie beschikbaar.

10.4 Gezondheidsaspecten

De milieueffecten van het bestemmingsplan worden vooral op de schaal van de gemeente beoordeeld. Op het moment van opstellen van voorliggend planMER is nog onvoldoende inzicht in de ef-

fecten van (intensieve) veehouderij of akkerbouw op gezondheid. Het beoordelen van de milieueffecten van het voornemen is op dit punt daarom niet goed mogelijk.

Om toch enig inzicht te krijgen in de milieueffecten van het voornemen op gezondheid in de gemeente Wormerland is hierna een samenvatting van de belangrijkste resultaten van de onderzoeken die, tot het moment van het opstellen van voorliggende planMER zijn uitgevoerd, opgenomen. Het voornemen is echter niet beoordeeld.

10.4.1 Omschrijving van de milieueffecten

Uit de resultaten van een door Nijdam[31] uitgevoerd onderzoek blijkt dat per diersoort verschillende infectieziekten zich door de lucht kunnen verspreiden. Hierdoor kunnen deze ziekten ook van dieren op mensen worden overgedragen. Voor de omgeving van veehouderijbedrijven zijn vooral deze ziekten belangrijk. Dergelijke infectieziekten zijn:

- Vogelgriep. Een belangrijk risico voor de gezondheid vanwege pluimvee is de vogelgriep. In Azië en het Midden-Oosten komt een vogelgriepvorm (H5N1) voor waar ook mensen ernstig ziek van kunnen worden. Hier is ook een aantal mensen met vogelgriep bekend. De ziekte bij deze mensen is bijna altijd vanwege aanraking met ziek pluimvee dat buiten wordt gehouden. De ziekte is nog niet van mens op mens overgedragen. Het risico van het overdragen van vogelgriep op mensen is weliswaar groot maar de kans op vogelgriep bij mensen is klein, zelfs bij veel aanraking. Het risico van de ziekte is vooral dat deze snel kan veranderen waardoor een andere vorm kan ontstaan die wel van mens op mens kan worden overgedragen en waarvan mensen ernstig ziek kunnen worden. Er is een duidelijk koppeling vastgesteld tussen de grootte van een pluimveehouderijbedrijf en het aantal dieren met een weerstand tegen de vogelgriep: “hoe groter het bedrijf, hoe groter het aantal dieren met voldoende weerstand tegen de vogelgriep.”
- Varkensgriep. Deze ziekte is een bekende ziekte bij varkens. Hierbij komen vormen voor die overeenkomen met vormen die bij mensen voorkomen. Dat de ziekte wordt overgedragen op mensen komt voor maar is in het algemeen niet ernstig. Varkens zijn echter gevoelig voor varkensgriep, vogelgriep en griepvormen die bij mensen voorkomen. Varkens kunnen dan ook een soort ‘mengvat’ zijn waarin nieuwe vormen van de ziekte ontstaan. Bij een toename van het aantal varkenshouderijbedrijven in een gebied neemt ook de kans op de ziekte bij de mens toe. Het effect van een toename van het aantal varkens op één bedrijf is niet duidelijk.
- MRSA. Er zijn veel verschillende vormen van MRSA. Hiervan zijn ook soorten die bij rundvee (jongvee), varkens en pluimvee voorkomen en bij mensen die veel in aanraking komen met deze dieren. Het aantal mensen met MRSA neemt toe. Hiervan is ongeveer 30% een vorm van MRSA die bij dieren voorkomt. Mensen met een beperkte weerstand kunnen ernstig ziek worden en moeilijk te behandelen zijn. Op grote bedrijven (met meer dan 500 zeugen) komt MRSA meer voor dan op kleine bedrijven (met minder dan 250 zeugen). Vooral bij mensen die veel in aanraking komen met rundvee (vleeskalveren) en varkens is er een risico op het overdragen

[31] Nijdam, R. en A.S.G. van Dam (2011). Informatieblad Intensieve Veehouderij en Gezondheid Update 2011. GGD Nederland, 2011.

van MRSA van dier op mens. Deze vormen van MRSA worden in verhouding tot andere vormen minder eenvoudig van mens op mens overgedragen. Uit de resultaten van een door Van Cleef uitgevoerd onderzoek blijkt dat de kans op MRSA bij mensen in gebieden met een groot aantal varkens niet hoger is dan in andere gebieden. Het risico voor de gezondheid is dat deze vorm van MRSA zou kunnen veranderen in nieuwe vormen. Het is op dit moment echter niet duidelijk hoe groot dit risico is.

- ESBL. Door ESBL kunnen bepaalde ziekten moeilijk te behandelen worden. Vanaf 2000 neemt het aantal mensen met ziekten vanwege ESBL toe. Ook neemt ESBL toe bij dieren die voor voedsel worden gehouden, vooral bij pluimvee (vleeskuikens). De verspreiding van ESBL door directe aanraking met dieren is nog maar een enkele keer vastgesteld. Er is nog geen onderzoek uitgevoerd naar het risico voor mensen in de omgeving.

In 2011 is door Heederik[32] onderzoek uitgevoerd naar de koppeling tussen gezondheid en intensieve veehouderij. Uit de resultaten blijkt dat in de directe omgeving van intensieve veehouderijbedrijven sprake is van hogere waarden aan 'dragers van zoönosen'.[33] Vooral bij varkens- en pluimveehouderijen waren de waarden duidelijk hoger. Op verschillende plaatsen waren aanwijzingen voor Q-koorts en voor dieren bijzondere vormen van MRSA.

Daarbij blijkt ook dat er maar een beperkt aantal verschillen zijn waargenomen tussen de gezondheid van mensen in het onderzoeksgebied (het noorden van Limburg en het oosten van Noord-Brabant) en inwoners van andere agrarische gebieden waar het aantal intensieve veehouderijbedrijven lager was.

In het rapport van het door Heederik uitgevoerde onderzoek is opgemerkt dat uit de resultaten blijkt dat op beperkte afstand van intensieve veehouderijbedrijven de hogere waarden aan 'dragers van zoönosen'[34] effecten kunnen hebben op de gezondheid. Uit de resultaten blijkt echter niet eenvoudig wat de precieze afstand is. Daarvoor is aanvullend onderzoek nodig.

De kans op effecten voor de gezondheid wordt op basis van de in juni 2011 bekende waarneming van Q-koorts en MRSA in de omgeving van veehouderijbedrijven door de onderzoekers als klein beoordeeld. Wel zijn in de onderzoeksperiode in de directe omgeving van vooral pluimvee- en geitenhouderijbedrijven meer ziekten (longontsteking) waargenomen dat op basis van de Q-koorts in 2009 verwacht mag worden. Voor een verklaring hiervoor is een aanvullend onderzoek nodig. Er zijn geen aanwijzingen dat de effecten van zogenoemde megastallen duidelijk verschillen van normale stallen. Daarnaast zijn onder andere alle geiten op bedrijven met meer dan 50 dieren verplicht gevaccineerd te worden tegen Q-koorts en mogen hier geen ongevaccineerde dieren worden aangevoerd. Uit zowel Nederlands als Frans onderzoek blijkt dat ingeënte dieren veel minder bacteriën uitscheiden.

[32] Heederik, D.J.J. e.a. (2011). Mogelijke effecten van bedrijven met intensieve veehouderij op de gezondheid van omwonenden: onderzoek naar potentiële blootstelling en gezondheidsproblemen. IRAS Universiteit van Utrecht, NIVEL en RIVM, Utrecht, 2011.

[33] Een zoönose is een infectieziekte die is over te dragen van dier op mens.

[34] Een zoönose is een infectieziekte die is over te dragen van dier op mens.

Door de jaarlijkse herhaling van de vaccinatie neemt de uitscheiding van bacteriën ook steeds verder af.

Uit het onderzoek Veehouderij en Gezondheid Omwonenden uit 2016 blijkt dat in de buurt van veehouderijen COPD-patiënten meer complicaties van hun ziekte hebben. Een vermindering van de longfunctie door de uitstoot van ammoniak en het vaker voorkomen van longontstekingen zijn andere uitkomsten van dit onderzoek. Daarentegen blijkt dat dichtbij veehouderijen minder last is van astma en allergie[35].
Door beperkingen van het onderzoek is een duidelijk samenvatting van de resultaten over de koppeling tussen de afstand tot intensieve veehouderijbedrijven, vooral wat betreft het soort bedrijf, de gevolgen voor de gezondheid vaak niet mogelijk. Toch zijn de onderzoekers van mening dat de resultaten inzicht bieden in de koppeling tussen gezondheid en intensieve veehouderijbedrijven: "verwacht mag worden dat uit de resultaten een duidelijke koppeling zou blijken als die er zou zijn."
In 2017 is aanvullend onderzoek naar de gezondheid van omwonenden in de buurt van een veehouderij uitgevoerd[36]. Bovengenoemde uitkomsten uit 2016 worden in dit onderzoek bevestigd en onderbouwt ze steviger. Uit dit onderzoek blijkt dat er sterke aanwijzingen zijn dat fijnstof en componenten ervan, mensen gevoeliger maken voor luchtweginfecties. Ook rondom geitenhouderijen hebben mensen een groter kans op longontsteking. Uit luchtmetingen in de woonomgeving blijkt dat de concentratie van endotoxinen in de lucht toeneemt naarmate de afstand tot een veehouderij kleiner wordt of het aantal veehouderijen in een gebied groter wordt. Endotoxinen zijn kleine onderdelen van micro-organismen die luchtwegirritatie en ontstekingsreacties kunnen veroorzaken.

10.4.2 Leemten in de kennis

Zoals hiervoor al is opgemerkt, is er nog onvoldoende inzicht in de effecten van (intensieve) veehouderij op de gezondheid. Hiervoor in aanvullend onderzoek nodig, vooral naar de samenhang tussen veehouderij en ziekten bij mensen in de directe omgeving van veehouderijbedrijven. Daarom is niet op wetenschappelijke gronden één landelijke 'veilige' minimumafstand vast te stellen tussen veehouderijen en woningen.

10.5 Externe veiligheid

10.5.1 Beoordelingskader

Milieueffecten worden in deze planMER op schaal van de gemeente beoordeeld. Het wordt niet zinvol geacht om onderzoek naar risico's vanwege het gebruik, de opslag of het vervoer van gevaarlijke stoffen uit te voeren omdat deze risico's vooral belangrijk zijn op de schaal van de afzonderlijke bedrijven. In het planMER wordt alleen een overzicht van de risico's in de bestaande situatie opgenomen.

[35] Maassen K. et al. (2016) Veehouderij en gezondheid omwonenden. RIVM rapport 2016-0058

[36] Hagenaars T. et al. (2017) Veehouderij en Gezondheid (aanvullende studies). Analyse van gezondheidseffecten, risicofactoren en uitstoot van bio-aerosolen. 17 juli 2017, Nederland. RIVM Rapport 2017-0062

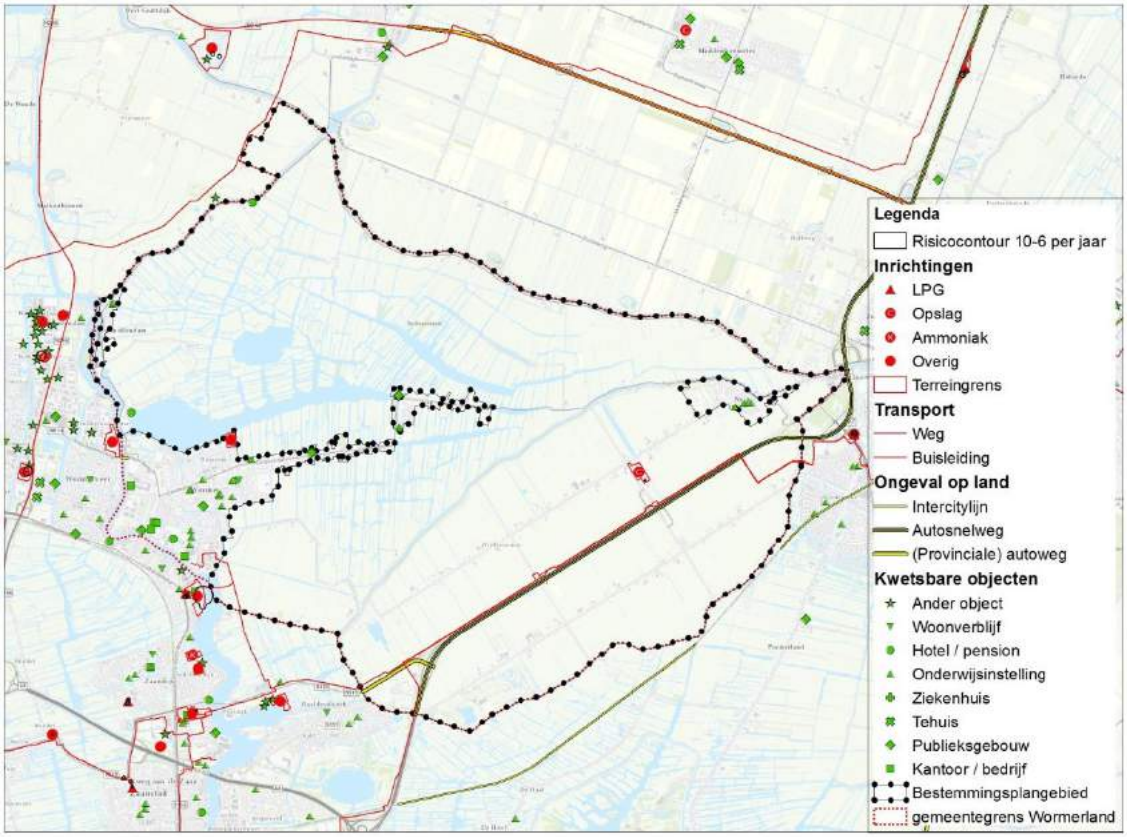
10.5.2 Referentiesituatie

BESTAANDE SITUATIE

Uit de informatie van de Risicokaart komt naar voren dat in en in de omgeving van het plangebied diverse mogelijke risicobronnen aanwezig zijn. Zo is aan de Oosterdwarsweg 1 te Wijdewormer een transportbedrijf gevestigd. Op deze locatie is een opslag van o.a. brandbare vloeistoffen aanwezig. Voor deze opslag geldt een PR 10^{-6} van 10 meter en een afstand tot de grens van het invloedsgebied verantwoording groepsrisico van 275 m. In hetzelfde gebied loopt de autosnelweg de A7 waarover transport van gevaarlijke stoffen plaatsvindt. Deze weg maakt onderdeel uit van het Basisnet Weg. Voor deze weg is geen PR 10^{-6} contour opgenomen (0 m). Het invloedsgebied van het Groepsrisico is 82 m met een vervoersaantal in tankauto's van 4.000. Het betreft een weg met plasbrandaandachtsgebied. Ook de A8 ten zuidwesten van het plangebied maakt onderdeel uit van het Basisnet Weg. Voor deze weg is geen PR 10^{-6} contour opgenomen, maar wel een contour voor het groepsrisico, namelijk 48 m. Het vervoersaantal tankauto's is hier 1.500 per jaar. Bij deze weg is geen plasbrandaandachtsgebied. Aan het westen van het plangebied loopt de N246 tussen West-Graftdijk - Krommenie. Over deze weg vindt vervoer van gevaarlijke stoffen plaats. Het betreft een provinciale weg en de stoffen die vervoerd worden zijn, LF1 (1706 tankauto's), LF2 (731 tankauto's) en GF3 (244 tankauto's). Ten zuiden van het plangebied loopt de Intercitylijn van Zaanstad naar Purmerend. Hier vindt geen vervoer van gevaarlijke stoffen plaats maar kan wel een verkeersongeval op land veroorzaken.

Aan de noordoostzijde van het dorp Wormer, aan de Sternstraat 2, staat een zwembad met Chloorbleekloogtank met een inhoud van 2000 liter. In het dorp Weidevenne net buiten het plangebied, ligt aan de Laan der Continenten een benzineservicestation met LPG-reservoir, LPG-afleverinstallatie en een Vulpunt. Ook net buiten het plangebied in de gemeente Zaanstad ligt aan de Diederik Sonoyweg een cacaobonen verwerkingsverbedrijf. Bij dit bedrijf zijn zeer licht ontvlambare vloeistoffen aanwezig opgeslagen in een aantal tanks en tankwagen. De afstand tot de grens invloedsgebied verantwoording groepsrisico is 35 m. In het dorp Wormerveer, net buiten het plangebied, is een bedrijf aanwezig voor de productie en distributie van elektriciteit, aardgas, stoom en warm water. Ter plaatse is een ammoniak koelinstallatie, bovengrondse insluitsystemen met aceton, en bulkoverlading aceton. Op de risicokaart is de PR 10^{-6} contour opgenomen, deze valt net buiten het plangebied.

In het plangebied zijn diverse aardgastransportleidingen aanwezig, waarbij in enkele gevallen de PR 10^{-6} contour buiten de leiding ligt. Ook moet rekening gehouden worden met het groepsrisico. De buisleidingen hebben een invloedsgebied die varieert van 50 m tot 550 m aan weerszijden. Bij uitbreiding van de agrarische bedrijven wordt rekening gehouden met de ligging van de buisleidingen.

Figuur 24 Uitsnede Risicokaart (bron: www.risicokaart.nl)

10.5.3 Beoordeling van de milieueffecten

Met het voornemen worden geen nieuwe potentiële risicobronnen mogelijk gemaakt. Mocht evenwel toch sprake zijn van een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling, dan moet voor (beperkt) kwetsbare objecten worden nagegaan of deze in de invloedsfeer van inrichtingen of transportassen komen te liggen. Vooralsnog is het effect van het voornemen wat betreft het aspect externe veiligheid nihil.

11 Energie, duurzaamheid en klimaatadaptatie

De milieueffecten van het bestemmingsplan worden vooral op de schaal van de gemeente beoordeeld. In het bestemmingsplan Landelijk gebied zijn geen concrete regels opgenomen over energie, duurzaamheid en klimaatadaptatie. Zij valt hiermee terug op de gemeentelijke structuurvisie ('Structuurvisie Wormerland, 2014') en de Nota Duurzaamheid 2017 – 2020. Op het moment van opstellen van voorliggend planMER is nog onvoldoende inzicht in concrete duurzame plannen of projecten. Het beoordelen van de milieueffecten van het voornemen is op dit punt daarom niet goed mogelijk.

Om toch enig inzicht te krijgen in de milieueffecten van het voornemen op gezondheid in de gemeente Wormerland is hierna een samenvatting van de Nota Duurzaamheid 2017 – 2020 opgenomen. Het voornemen is echter niet beoordeeld.

Duurzaamheid
De gemeente Wormerland heeft de Nota Duurzaamheid 2017-2020 opgesteld. Hierin heeft zij voor de komende jaren haar ambities in een nota vertaald.
Landelijk is de ambitie om 14% van het energieverbruik in 2020 uit hernieuwbare bronnen te laten komen. In de gemeente Wormerland is deze ambitie iets minder makkelijk te halen. Vanwege natuurbescherming en behoud van het cultuurlandschap is nauwelijks ruimte voor bijvoorbeeld windturbines. Elektriciteit uit zonnepanelen wordt wel opgewekt. Ondanks dat hier nog genoeg terrein gewonnen kan worden, kan hiermee de gemeente niet voorzien worden in voldoende elektriciteit.
De gemeente experimenteert met gasloze wijken en buurten. In samenspel met de provincie Noord-Holland werkt de gemeente toe aan een volledig duurzame energievoorziening in 2050.
Ook zet de gemeente in op ecologisch bermbeheer. Ecologisch beheer wil zeggen, beheren met oog voor flora en fauna waarbij met name het verbeteren van de biodiversiteit centraal staat. Tussen 2017 en 2020 wordt hier meer op ingezet door middel van het aanplanten van bloembollen.

In de nota wordt mogelijkheid geboden voor het plaatsen van zonnepanelen in veldopstelling. De gemeente en omgevingsdienst kijken hiervoor gezamenlijk naar geschikte en gewenste locaties. Wat betreft windturbines zijn geen concrete plannen voor grote windmolens. Kleine windmolens voor de gebouwde omgeving kunnen interessant zijn voor ondernemers of maatschappelijke instellingen.

12 Passende beoordeling

12.1 Inleiding

Wet Natuurbescherming 2017, artikel 2.8 lid 1-3

Ten aanzien van de passende beoordeling is de volgende tekst uit de Wnb relevant:

1. Voor een plan als bedoeld in artikel 2.7, eerste lid, of een project als bedoeld in artikel 2.7, derde lid, onderdeel a, maakt het bestuursorgaan, onderscheidenlijk de aanvrager van de vergunning, een passende beoordeling van de gevolgen voor het Natura 2000-gebied, rekening houdend met de instandhoudingsdoelstellingen voor dat gebied;
2. In afwijking van het eerste lid hoeft geen Passende Beoordeling te worden gemaakt, ingeval het plan of het project een herhaling of voortzetting is van een ander plan, onderscheidenlijk project, of deel uitmaakt van een ander plan, voor zover voor dat andere plan of project een passende beoordeling is gemaakt en een nieuwe passende beoordeling redelijkerwijs geen nieuwe gegevens en inzichten kan opleveren over de significante gevolgen van dat plan of project;
3. Het bestuursorgaan stelt het plan uitsluitend vast, en gedeputeerde staten verlenen voor het project, bedoeld in het eerste lid, uitsluitend een vergunning, indien uit de passende beoordeling de zekerheid is verkregen dat het plan, onderscheidenlijk het project de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zal aantasten;
4. De passende beoordeling van deze plannen maakt deel uit van de ter zake van die plannen voorgeschreven milieueffectrapportage;
5. De verplichting tot het maken van een passende beoordeling bij de voorbereiding van een plan als bedoeld in het tweede lid geldt niet in gevallen waarin het plan een herhaling of voortzetting is van een plan of project ten aanzien waarvan reeds eerder een passende beoordeling is gemaakt, voor zover de passende beoordeling redelijkerwijs geen nieuwe gegevens en inzichten kan opleveren omtrent de significante gevolgen van dat plan.

In de passende beoordeling worden de volgende vragen beantwoord:

1. Kunnen de ontwikkelingen die het voorgenomen bestemmingsplan mogelijk maakt, gelet op de instandhoudingsdoelstelling voor de Natura 2000-gebieden in het plangebied en de directe omgeving, de kwaliteit van de natuurlijke Habitats en de Habitats van soorten in die gebieden verslechteren of een significant verstorend effect hebben op de soorten waarvoor de gebieden zijn aangewezen?
2. Indien dergelijke effecten niet op voorhand kunnen worden uitgesloten:
   Is het mogelijk is de invulling van het bestemmingsplan zodanig te kiezen dat significant negatieve gevolgen kunnen worden voorkomen?

De voorliggende passende beoordeling is mede gebaseerd op de beschikbare informatie over de Natura 2000-gebieden. Bij de Passende Beoordeling wordt passend bij het niveau van het plan of project in kaart gebracht wat de effecten (kunnen) zijn van het plan op de natuurwaarden in het Na-

tura 2000-gebied, welke verzachtende (mitigerende) maatregelen de initiatiefnemer van plan is te nemen en wat de betekenis is van de geconstateerde (mogelijke) effecten is in het licht van het beschermingsregime volgens de Wnb 2017. Daarbij moeten ook de cumulatieve effecten met bestaande en geplande activiteiten in ogenschouw genomen worden. Hierbij wordt rekening gehouden met de instandhoudingsdoelstellingen die voor afzonderlijke Natura 2000-gebieden gelden. De significantie van de gevolgen moet met name worden beoordeeld in het licht van de specifieke milieukenmerken en omstandigheden van het gebied. Omkeerbare en tijdelijke effecten kunnen ook van significante betekenis zijn.

Definitie significante effecten

Een activiteit heeft significante effecten als deze de natuurlijke kenmerken van het gebied zodanig aantast dat de instandhoudingsdoelstellingen van het gebied in gevaar gebracht worden. Hiervoor bestaat geen objectieve norm; per situatie moet beoordeeld worden of er sprake is van een significant negatief effect. Hierbij moeten ook de cumulatieve effecten met andere plannen en projecten onderzocht worden (Ministerie van LNV, 2006).

12.2 Omschrijving van de Natura 2000-gebieden

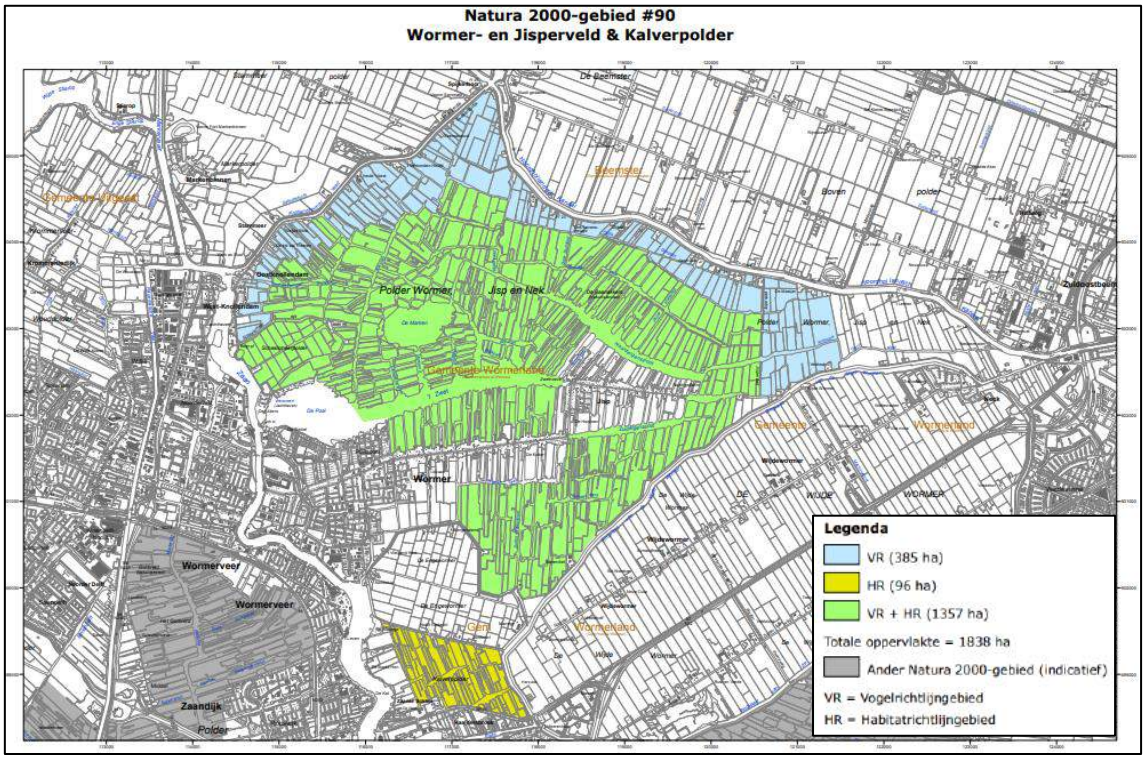
Hierna is een omschrijving opgenomen van de Natura 2000-gebieden die in of vlakbij het bestemmingsplangebied liggen. Het Natura 2000 gebied Wormer- en Jisperveld en de Kalverpolder ligt grotendeels in het plangebied. Alleen de Kalverpolder ligt er net buiten. Het Ilperveld, Oostzanerveld, Varkensland en Twiske grenst in het zuiden aan het plangebied. In het bijzonder gaat het om het Oostzanerveld dat ten zuiden van de Wijde Wormer is gelegen. Tot slot ligt op iets minder dan een kilometer ten westen van de Enge Wormer, het Natura 2000 gebied Polder Westzaan. De laatste twee Natura 2000 gebieden worden kort besproken. Het Wormer- en Jisperveld en de Kalverpolder zal uitgebreider aan de orde komen omdat het een groot deel van de gemeente omvat.

Figuur 25 Natura 2000 gebieden in Noord-Holland

Wormer- en Jisperveld en de Kalverpolder

Het Wormer- en Jisperveld en de Kalverpolder zijn open veenweidegebieden, die gelegen zijn in het centrale deel in het midden van Noord-Holland. De gebieden bestaan voor het grootste deel uit graslanden en worden doorsneden door verschillende brede en vooral vele kleine veensloten. De graslanden vormen van oudsher een belangrijk biotoop voor weidevogels, zoals grutto en tureluur. Verspreid langs de sloten en in weilanden komen diverse waardevolle rietzomen voor, die van belang zijn voor Noordse woelmuis en roerdomp. Vegetatiekundig zijn de brakke verlandingstadia van het Wormer- en Jisperveld belangwekkend, in het bijzonder de veenmosrietlanden met veenmosorchis en de rietruigten met heemst.

Instandhoudingsdoelstellingen					
		SVI Landelijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.
Habitattypen					
H4010B	Vochtige heiden (laagveengebied)	-	>	=	
H6430B	Ruigten en zomen (harig wilgenroosje)	-	=	=	
H7140B	Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	-	=	=	
Habitatsoorten					
H1134	Bittervoorn	-	=	=	=
H1149	Kleine modderkruiper	+	=	=	=
H1163	Rivierdonderpad	-	=	=	=
H1318	Meervleermuis	-	=	=	=
H1340	*Noordse woelmuis	--	=	=	=
Broedvogels					
A021	Roerdomp	--	=	=	
A151	Kemphaan	--	>	>	
A295	Rietzanger	-	=	=	
Niet-broedvogels					
A050	Smient	+	=	=	
A056	Slobeend	+	=	=	
A156	Grutto	--	=	=	

Figuur 26. Begrenzing en instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied Wormer- en Jisperveld en de Kalverpolder.

De Kalverpolder en het Wormer- en Jisperveld zijn van oorsprong hoogveengebieden, die in de Romeinse tijd grote delen van Noord-Holland bedekten. De Kalverpolder ligt buiten het plangebied. Het overgrote deel van de gebieden bestaat vooral uit veenmosveen, dat vanaf een diepte van ongeveer één meter beneden het maaiveld kan worden aangetroffen. De belangrijkste natuurwaarden zijn gelegen in het Wormer- en Jisperveld, bestaande uit weidevogelrijke graslanden en diverse voor flora en fauna waardevolle rietzomen. Ingeklemd tussen de weilanden zijn voorts smalle rietkragen aanwezig met zeldzame brakwatervegetatie, waarvan de veenmosrietlanden en moerasheiden met Ruwe bies wel de meest bijzondere zijn. Moerasheiden (H4010) komen voor in het noordelijke deel van het Wormer- en Jisperveld, waar zowel gewone dophei, kraaihei en struikhei worden aangetroffen. Plaatselijk is de neofiet Cranberry aanwezig, die in staat is om snel de gehele mosbodem van een rietland te koloniseren.

De verlanding in het Wormer- en Jisperveld begint met riet, kleine lisdodde of ruwe bies. Langs de brede wateren, waar golfslag een rol speelt, kunnen zich enigszins soortenrijke en door mossen en varens gedomineerde rietruigten met Moerasmelkdistel ontwikkelen (H6430). Daar waar het riet regelmatig wordt gemaaid, ontstaat op termijn Veenmosrietland, dat deel uitmaakt van habitattype 7140. In het Wormer- en Jisperveld en de Kalverpolder komt een interessante overgangsfase met riet, ruwe bies en echte koekoeksbloem voor, die wordt gedomineerd door bladmossen.
Op sommige plaatsen, zoals het Schaalsmeer kwelt nog brak water afkomstig uit de veenlagen in de polder omhoog en zijn brakke graslanden van zowel de associatie Triglochini-Agrostietum stoloniferae als van het Trifolio fragiferi Agrostietum stoloniferae aanwezig. In de licht beweide graslanden komt opvallend veel schorrenzoutgras, zilte rus, melkkruid, echte selderij, zilte schijnspurrie en echt lepelblad voor.

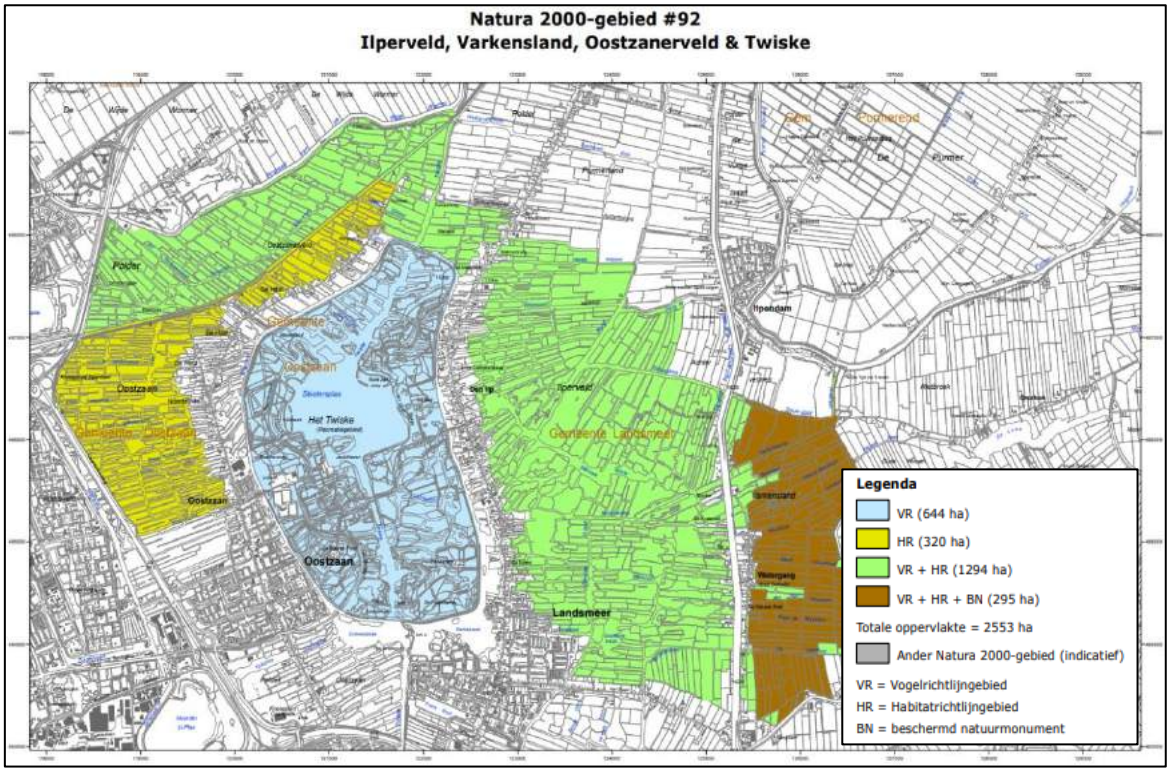
De wateren van zowel de Kalverpolder als het Wormer- en Jisperveld zijn over het algemeen troebel en voedselrijk. Afgesloten slootjes kunnen lokaal echter opvallend helder zijn en zijn dan plaatselijk begroeid met stekelharig kransblad. In enkele sloten in de Kalverpolder en het Wormer- en Jisperveld groeien nog groot nimfkruid en snavelruppia. De roerdomp heeft zich in het gebied de laatste jaren hersteld De combinatie van voldoende foerageergelegenheid langs waterrijke rietlanden of drassige graslanden en nat rietland als broedbiotoop vormt de sleutel tot behoud van deze schuwe en kwetsbare moerasvogel. Andere bijzondere broedvogels van nat rietland zijn snor, waterral en heel incidenteel kleinst waterhoen. Drogere rietlanden zijn meer verbreid en komen zowel in het Wormer- en Jisperveld als in de Kalverpolder voor. Ze bieden plek aan grote aantallen rietzangers en aan blauwborst en bruine kiekendief. Een opmerkelijke ontwikkeling van recente datum is de sterke toename van de aantallen broedende ganzen.

Voor weidevogels geldt een ander verhaal: de botanisch soortenarme graslanden hebben plaatselijk een grote betekenis als broedbiotoop voor honderden paren grutto, tureluur en de sterk toenemende krakeend. Daarnaast broeden hier soorten als slobeend, wintertaling, zomertaling, watersnip en kemphaan.

KNELPUNTEN VOOR DE NATUUR

De gronden in het laagveengebied zijn in het verleden (sterk) bemest. Bovendien was het gebied vroeger brak en daarmee van nature voedselrijker. Nitraat en (in wat mindere mate) ammonium spoelen vrij snel uit naar het gronden oppervlaktewater. Daarnaast treedt er verlies van een deel van de stikstof op naar de atmosfeer via denitrificatie. Fosfaat is veel minder mobiel in de bodem en spoelt veel langzamer uit naar het grond- en oppervlaktewater. Hierdoor accumuleert fosfaat voor het grootste deel in de bovenste decimeters van de grond. Een hoge fosfaatbeschikbaarheid wordt als knelpunt gezien voor het realiseren van karakteristieke voedselarme vegetatiegemeenschappen. Wanneer laagveenwateren eutroof worden, neemt de algendichtheid toe, waardoor het water troebel en zuurstofloos wordt. Dat remt vervolgens de ontwikkeling van ondergedoken waterplanten en waterfauna. De voedselrijkdom in het systeem wordt bepaald door de mate van interne en externe eutrofiering. Externe eutrofiering is de toevoer van nutriënten van buiten het systeem, door aanvoer van oppervlakte- of grondwater met hogere nutriëntconcentraties dan het water in het systeem. Interne eutrofiering wordt veroorzaakt door een versnelde mineralisatie van de opgeslagen nutriënten in het veen waarbij fosfaat vrijkomt. De belangrijkste sturende factor bij interne eutrofiëring is sulfaat. In het westelijke veenweidegebied is de hoge concentratie aan nutriënten voor een groot deel te wijten aan achtergrondbelasting en/of niet-direct beïnvloedbare processen zoals uitloging van het veencomplex. In veengebieden draagt de mest veel minder (circa 30 %) bij aan de belasting van het oppervlakte water dan in klei of zandgebieden. Mineralisatie, veenwater en (vooral zomers) inlaatwater dragen ongeveer 60% bij. Het nutriënten-probleem wordt dus voornamelijk veroorzaakt door ontginning, ontwatering en bemesting.

Het Ilperveld, Oostzanerveld, Varkensland en Twiske

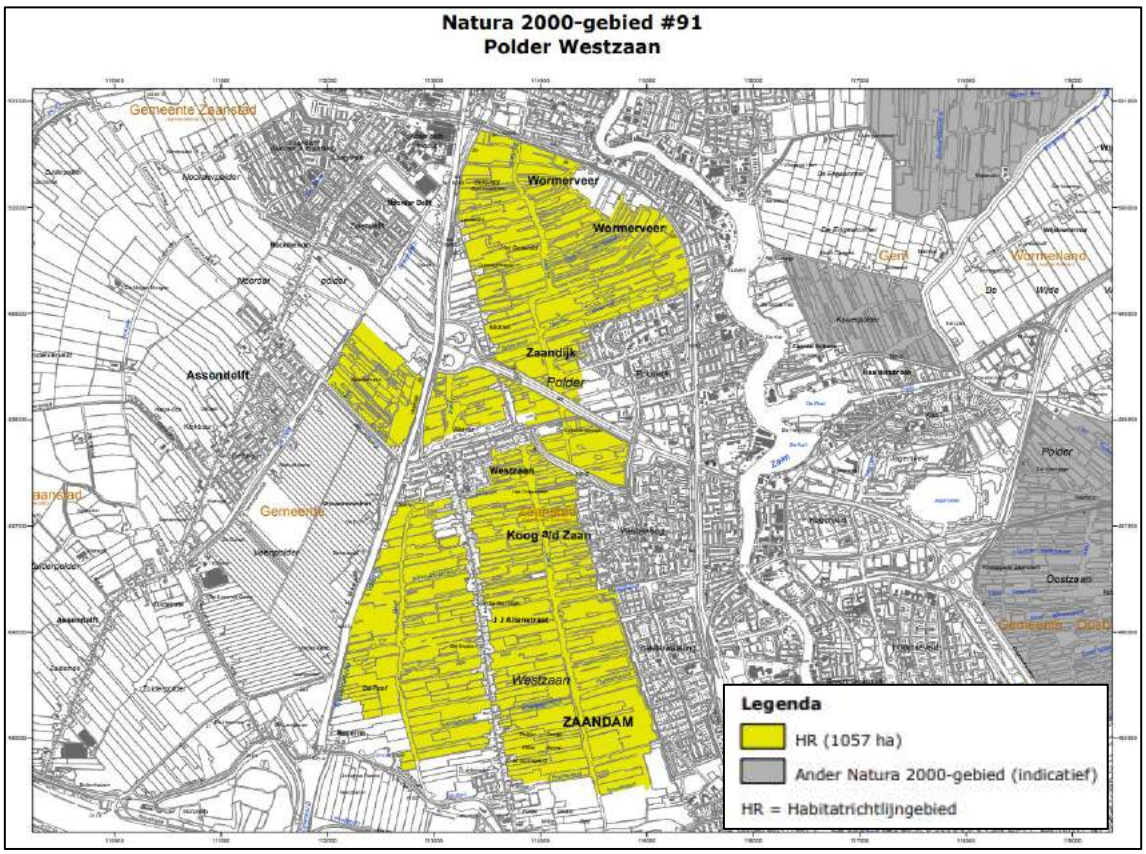

Instandhoudingsdoelstellingen					
		SVI Landelijk	**Doelst. Opp.vl.**	**Doelst. Kwal.**	**Doelst. Pop.**
Habitattypen					
H3140	Kranswierwateren	--	>	=	
H4010B	Vochtige heiden (laagveengebied)	-	>	=	
H6430B	Ruigten en zomen (harig wilgenroosje)	-	=	=	
H7140B	Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	-	>	=	
H91D0	*Hoogveenbossen	-	=	=	
Habitatsoorten					
H1134	Bittervoorn	-	=	=	=
H1149	Kleine modderkruiper	+	=	=	=
H1163	Rivierdonderpad	-	=	=	=
H1318	Meervleermuis	-	=	=	=
H1340	*Noordse woelmuis	--	=	=	=
Broedvogels					
A021	Roerdomp	--	=	=	
A081	Bruine Kiekendief	+	=	=	
A151	Kemphaan	--	>	>	
A153	Watersnip	--	>	>	

Figuur 27. Begrenzing en instandhoudingsdoelen van het Ilperveld, Oostzanerveld, Varkensland en Twiske.

Het Ilperveld, Oostzanerveld, Varkensland en Twiske vormen tezamen het grootste uitgeveende laagveencomplex ten noorden van Amsterdam. De veenterreinen zijn van internationale betekenis vanwege het voorkomen van de Noordse woelmuis, veenmosbegroeiingen met Gewone dophei en een naar verhouding grote oppervlakte aan overgangs- en trilvenen. Daarnaast zijn de gebieden van belang voor voedselrijke, zoomvormende strooiselruigten en voor dieren als bittervoorn, kleine modderkruiper, rivierdonderpad en meervleermuis. Daarnaast is het een belangrijk broedgebied voor moerasvogels als roerdomp en bruine kiekendief en weidevogels als kemphaan en watersnip.

Polder Westzaan

Instandhoudingsdoelstellingen					
		SVI Landelijk	**Doelst. Opp.vl.**	**Doelst. Kwal.**	**Doelst. Pop.**
Habitattypen					
H1330B	Schorren en zilte graslanden (binnendijks)	-	>	>	
H4010B	Vochtige heiden (laagveengebied)	-	>	=	
H6430B	Ruigten en zomen (harig wilgenroosje)	-	>	=	
H7140B	Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	-	=	=	
Habitatsoorten					
H1134	Bittervoorn	-	= (<)	=	=
H1149	Kleine modderkruiper	+	= (<)	=	=
H1318	Meervleermuis	-	=	=	=
H1340	*Noordse woelmuis	--	=	=	=
Broedvogels					
A021	*Roerdomp*	--	=	=	
A292	*Snor*	--	=	=	

Figuur 28 Begrenzing en instandhoudingsdoelen van Polder Westzaan

Polder Westzaan omvat een door bebouwing en wegen doorsneden brak veenweidegebied direct ten noorden van het Noordzeekanaal. Het gebied bestaat vooral uit graslanden, met talloze sloten en lintvormige verlandings-gemeenschappen. Het is belangrijk voor verschillende brakke vegetatietypen, in het bijzonder brakke veenmosrietlanden en ruigten met heemst en echt lepelblad.

12.3 Omschrijving van de milieueffecten

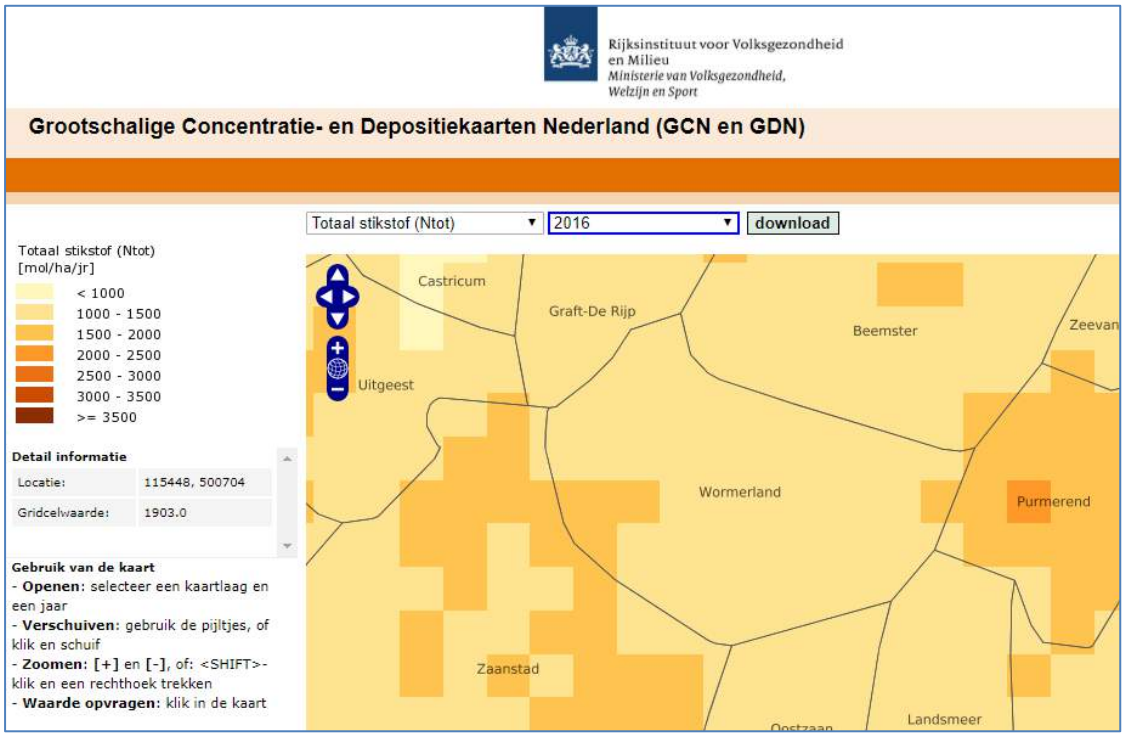
Ten aanzien van de te onderzoeken effecten is het van belang, welke effecten ten gevolge van het bestemmingsplan op de Natura 2000-gebieden binnen en in de omgeving van het plangebied op kunnen treden. In bijlage 6 is aangegeven welke storingsfactoren ten aanzien van de instandhoudingsdoelen van de Natura 2000-gebieden daarvoor in aanmerking komen. In de onderstaande paragraaf wordt gemotiveerd welke effecten in het kader van het bestemmingsplan op kunnen treden en welke niet.

12.3.1 Storingsfactoren

In hoofdstuk 2 van de PlanMER bestemmingsplan Landelijk gebied Wormerland is het voornemen uitvoerig beschreven. Het voornemen biedt ontwikkelingsmogelijkheden voor de landbouw met mogelijk negatieve effecten op de Natura 2000-gebieden. De meeste Natura 2000-gebieden zijn in meer of mindere mate gevoelig voor verzuring, vermesting en verdroging (storingsfactoren 3,4 en 8, zie bijlage 6). Aan zure en vermestende depositie (hoofdzakelijk ammoniak) wordt in deze passende beoordeling ruim aandacht gegeven. Verdrogingseffecten (8) door bijvoorbeeld het wijzigen van het slotenpatroon en/of het aanbrengen van drainage treden in Wormerland niet op. Dit is reeds in paragraaf 8.3.2 uitvoerig gemotiveerd. Oppervlakteverlies (1) is eveneens niet aan de orde: De bedrijven binnen de Natura 2000 begrenzing mogen hun bouwperceel niet uitbreiden. Daarnaast kunnen nog wel effecten optreden ten aanzien van geluid (13), en licht (14). Tot slot kan optische verstoring (16) een rol spelen bij recreatie en bedrijvigheid. De overige storingsfactoren zijn in de gemeente Wormerland in het kader van het voornemen niet aan de orde.

12.3.2 Verzuring en vermesting

De problematiek van verzuring en vermesting in relatie tot natuur is reeds beschreven in paragraaf 8.3.1. In deze passende beoordeling gaat het om de vraag of het voornemen kan leiden tot significant negatieve effecten op Natura 2000 gebieden. Ten aanzien van een huidige situatie is een Aerius berekening uitgevoerd (bijlage 6). In deze berekening wordt weergegeven wat de depositie van stikstof is op de verschillende Natura 2000 gebieden in en buiten de gemeente ten gevolge van de huidige stikstofemissie van alle agrarische bedrijven in de gemeente Wormerland. Deze depositie bedraagt op het gebied Wormer- en Jisperveld, Kalverpolder ca.488 mol/ha/jaar, op het Ilperveld, Oostzanerveld, Varkensland en Twiske ca. 66 mol/ha/jaar en op Polder Westzaan 20 mol/ha/jaar.

Figuur 29 Achtergronddepositie stikstof in Wormerland in 2016

Bovengenoemde deposities zijn uitsluitend de deposities ten gevolge van de bedrijven in de gemeente. Het grootste deel van de depositie wordt veroorzaakt door bedrijven buiten de gemeente. In Figuur 29 is aangegeven wat de achtergronddepositie was in 2016. Recente cijfers voor 2018 ontbreken, maar aangenomen kan worden dat de depositie in 2018 op het hetzelfde niveau ligt, dan wel in geringe mate iets lager is. In 2016 is de gemiddelde achtergronddepositie in Wormerland ongeveer 1200 mol N/ha/jaar. De depositie varieert van ca. 1000 mol in het centrum tot 1900 mol nabij de kern van Wormerland.

In tabel 16 is de kritische depositiewaarde aangegeven van de dichtstbij gelegen Natura 2000 gebieden. Dit is de waarde die voor verschillende habitattypen van Natura 2000 gebieden is opgesteld en geldt als grenswaarde waarboven negatieve effecten op kunnen treden. Voor elk Natura 2000 gebied is het meest kritische habitattype weergegeven. Dit betreft in deze Natura 2000 gebieden: Veenmosrietveen (H7140B) gevallen.

Tabel 26. Kritische depositiewaarden (KDW) van de meest gevoelige habitattypen in de stikstof gevoelige Natura 2000-gebieden[37]

Natura 2000 gebieden	KDW (mol N/ha/j)
Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder	714 (H7140 B)
Polder Westzaan	714 (H7140 B)
Ilperveld, Oostzanerveld, Varkensland en Twiske	714 (H7140 B)
Eilandspolder	714 (H7140 B)

[37] Van Dobben, H.F. en A. van Hinsberg, 200831

Zoals uit Tabel 26 en Figuur 29 blijkt is in de meeste Natura 2000 gebieden sprake van een overbelaste situatie: de achtergrondwaarde van de stikstofdepositie is (fors) hoger dan de kritische depositiewaarde. Dat betekent dat iedere kleine verhoging van de depositie al snel kan leiden tot een significant negatief effect. Dit probleem speelt zeker niet alleen in Wormerland maar is in de meeste Nederlandse Natura 2000 gebieden aan de orde. Om deze reden is in 2016 de Programmatische aanpak stikstof ingevoerd (PAS). Deze regeling komt in het kort neer op het uitvoeren van een programma waarmee met landelijke maatregelen de landelijke stikstofemissie wordt teruggebracht. Tevens worden in natuurgebieden effectgerichte maatregelen uitgevoerd waarmee de stikstofbelasting op lokaal niveau in natuurgebieden wordt teruggebracht. In het kader van het PAS is besloten dat een klein gedeelte van de verlaging van de depositie van stikstof weer mag worden opgevuld. Om die reden hebben provincies een beperkte “stikstofruimte” waarmee enige bedrijfsmatige ontwikkelingen, welke stikstof genereren, weer kunnen worden toegestaan.

Het voornemen

Het bestemmingsplan gaat er van uit dat onder voorwaarden een verdere uitbreiding van de agrarische sector mogelijk zal zijn. De details van het voornemen zijn beschreven in paragraaf 2.2. Een belangrijk gegeven is dat de uitbreidingsmogelijkheden voor de veehouderij gelimiteerd zijn door de PAS-regeling, zie ook hoofdstuk 3. De regeling in het bestemmingsplan is volledig verweven met de PAS-regeling. Per bedrijf is daardoor slechts een marginale uitbreiding van de veestapel mogelijk. Momenteel geldt als gevolg van de PAS voor de inliggende en aangrenzende Natura 2000 gebieden nog een grenswaarde van 1 mol N depositie/ha/jaar op deze Natura 2000 gebieden. Onder deze grenswaarde kunnen individuele bedrijven vooralsnog uitbreiden zonder Wnb vergunning. Wel moet deze uitbreiding worden gemeld bij de provincie. Het kan zijn dat gedurende de looptijd van het bestemmingsplan, of reeds eerder, de provinciale stikstofruimte “volloopt”. Dan gaat de grenswaarde van 1 mol omlaag naar 0,05 mol depositie/ha/jaar op het Natura 2000 gebied. Vooralsnog kan er in een worst-case scenario sprake zijn van een stikstofdepositietoename van 1 mol stikstof per bedrijf. De kleine bedrijven mogen weliswaar hun bouwperceel niet uitbreiden, maar op veel bouwpercelen is nog wel enige ruimte aanwezig, waarmee de bovengenoemde uitbreiding kan worden gerealiseerd. Dit geldt natuurlijk zeker voor de volwaardige bedrijven.

In het voornemen (mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt) is dus ten aanzien van de uitbreiding van de veehouderij een koppeling gelegd met het PAS. Voor Wormerland betekent dit dat er per bedrijf slechts een marginale uitbreiding van de veestapel mogelijk is. In een worstcasescenario neemt de depositie in Wormerland iets toe. In het kader van de PAS wordt echter gelijktijdig gestuurd op een (forse) landelijke afname. Gedurende de looptijd van het PAS is onderzocht dat het positieve effect van de effectgerichte maatregelen in het kader van de PAS en de borging van een landelijke afname van de emissie, groter is dan het negatieve effect dat wordt veroorzaakt door het bieden van de hierboven beschreven beperkte uitbreidingsruimte.

Samenvattend: Met de invoering en uitvoering van de PAS is landelijk geborgd dat de genoemde geringe uitbreidingsmogelijkheden van de veehouderij geen significant negatieve effecten op Natura 2000 gebieden veroorzaakt (Voor deze conclusie mag worden verwezen naar: Deel II Passende beoordeling over het Programma aanpak stikstof 2015-2021. Ministerie van Economische Za-

ken/Ministerie van Infrastructuur en Milieu 10 januari 2015). De effecten van het voornemen zijn wat betreft verzuring en vermesting niet significant negatief.

12.3.3 Geluid en Licht

Geluid en licht kunnen negatieve effecten veroorzaken op verstoringsgevoelige fauna, zoals de broedvogels roerdomp en kemphaan en eenden. Het bestemmingsplan voorziet echter niet in ontwikkelingen die een toename van geluid en licht mogelijk maken. In die zin is het bestemmingsplan conserverend van aard. Met een wijziging kan een agrarisch bedrijf worden gewijzigd in een categorie 1 en 2 bedrijf. Effecten van geluid en licht zullen daarbij eerder afnemen dan toenemen.
Elk bestaand agrarisch bedrijf veroorzaakt een bepaalde vorm van geluidsbelasting naar de omgeving, onder meer ten gevolge van laden en lossen van vrachtwagens en het rijden met agrarische voertuigen. Alleen ten gevolge van het uitbreiden van een bouwperceel mag worden verwacht dat bestaande geluidszones kunnen verschuiven en iets verder het landelijk gebied in reiken. Volwaardige bedrijven kunnen via wijziging de bouwpercelen tot 1,5 ha vergroten. Voor de bedrijven die binnen de Natura 2000 begrenzing zijn gelegen, geldt deze uitbreidingsmogelijkheid echter niet. Significant negatieve effecten ten gevolge van geluid treden daarom zeker niet op.
De aanleg van paardenbakken met verlichting bij agrarische bedrijven is mogelijk. Dit onderdeel is al in paragraaf 8.3.4 besproken. De verlichting mag niet naar boven en naar de zijkant zijn gericht en moet tussen 21.00 u en zonsopgang worden uitgeschakeld. Negatieve effecten op gevoelige soorten zoals meervleermuis treden daarmee zeker niet op. Kritische broedvogels zoals de kemphaan broeden niet in de onmiddellijke nabijheid van een agrarisch bedrijf. Ook op vogels worden geen effecten ten gevolge van verlichting verwacht.

12.3.4 Optische verstoring

In Figuur 16 is de ligging van alle agrarische bedrijven in Wormerland weergegeven. In het Wormer- en Jisperveld liggen de bedrijven vooral langs de rand van het natuurgebied. In het Wormer- en Jisperveld kan het kleinschalig kamperen dus vooral langs de randen van het natuurgebied plaatsvinden. Ten aanzien van de aangewezen soorten zijn vooral de broedvogels als kemphaan en roerdomp gevoelig voor optische verstoring alsmede de aangewezen niet-broedvogels.

Ten aanzien van deze faunistische waarden kan worden gesteld dat rond agrarische bedrijven en wegen al veel verstoring aanwezig is vanwege bedrijfsmatige activiteiten en verkeer. Langs de randen van het gebied is dus al de nodige verstoring aanwezig. De belangrijkste waarden voor vogels zijn dan ook op enige afstand van de randen van het natuurgebied te vinden. Deze zones blijven onaangetast en worden niet of nauwelijks beïnvloedt door mogelijkheden voor het kleinschalig kamperen.
De relatieve toename van het aantal recreanten ten gevolge van de maximale mogelijkheden voor deze kleinschalige vormen van recreatie in de natuurgebieden is eveneens zeer gering. Daarnaast is de toegankelijkheid van het gebied beperkt: er zijn relatief weinig paden en er kan lang niet overal gevaren worden. Van belang is wel dat de recreatieve infrastructuur in het natuurgebied niet verder wordt uitgebreid. Dat kan wel leiden tot extra verstoring. Het bestemmingsplan biedt hier echter geen mogelijkheden voor. Extra verstoring ten aanzien van genoemde soorten is in het Wormer- en

Jisperveld en andere Natura 2000 gebieden dus niet of nauwelijks te verwachten. Het effect is zeker niet significant.

Zoals eerder gesteld gaat er ook een optische verstoring uit van de bestaande agrarische bedrijven. In het Natura 2000 gebied kunnen de bouwpercelen niet worden vergroot tot 1,5 ha. Het voornemen leidt niet of nauwelijks tot wijziging van deze bestaande zones. Ook hier treden geen significant negatieve effecten op.

13.3.5 Mechanische verstoring

Het aanleggen van bruggen en dammen in het Natura 2000 gebied kan leiden tot mechanische verstoring. Ten aanzien van bruggen en dammen zijn in de regels specifieke eisen opgenomen. Zo mogen in de Wijdewormer geen dammen worden gebouwd. In de Engewormer en het veenweide-/veenpoldergebied mogen uitsluitend dammen worden gebouwd in watergangen van ten hoogste 5 m breed, en per bedrijf niet meer dan één brug of dam is toegestaan. Via een omgevingsvergunning kan worden toegestaan dat de breedte van bruggen of dammen kan worden verbreed of een tweede brug kan worden gebouwd

De oppervlaktes van oever- en andere mogelijk waardevolle vegetaties die hieronder te lijden kunnen hebben zijn zo gering dat dit zeker niet tot een significante aantasting leidt. Tevens zijn de ingrepen in het water zo klein dat ook de aangewezen vissoorten (o.a. kleine modderkruiper en rivierdonderpad) hier geen noemenswaardige hinder van ondervinden. Wel is het naleven van de gedragscode van de gemeente die onder andere is opgesteld voor ingrepen aan waterlopen, een voorwaarde. Ook het hoogheemraadschap heeft hiervoor goede gedragscodes. Dit is ook van belang met het oog op het voor kunnen komen van de noordse woelmuis in de oever. Daarnaast dient buiten de broedtijd van vogels te worden gewerkt.

12.3.5 Conclusie

Het bestemmingsplan (voornemen) leidt niet tot significant negatieve effecten op de binnen en buiten de gemeente liggende Natura 2000 gebieden.

13 Samenvatting en advies

In onderstaande tabel is een overzicht van de beoordeling van de milieueffecten van het voornemen opgenomen. Uit de beoordeling van de milieueffecten van het voornemen blijkt dat er vooral effecten op natuur worden verwacht.

Milieuaspect		Beoordeling
Bodem		
-	Milieueffecten op de bodem, bepaald op basis van de toename van het risico op bodemverontreiniging	0
-	Milieueffecten op bodem, bepaald op basis van de uitspoeling van nutriënten	0/-
-	Milieueffecten op bodem, bepaald op basis van de verontreiniging van grondwater	0/-
Water		
-	Milieueffecten op de inrichting van het watersysteem	0/-
-	Milieueffecten op verontreiniging van het oppervlaktewater	0
-	Milieueffecten op waterberging en –afvoer	0/-
Landschap		
-	Milieueffecten op de structuur van het landschap op andere landschappelijke waarden, bepaald op basis van de kenmerken van de verschillende landschapstypen	0/-
Natuur		
-	Milieueffecten op Natuurnetwerk Nederland	
	- Verzuring en vermesting	0/-
	- Optische verstoring	0/-
	- Fysieke aantasting	0
	- Verdroging	0
	- Licht	0
-	Natuur buiten NNN (weidevogelleefgebied)	
	- Verzuring en vermesting	0
	- Optische verstoring	0/-
	- Fysieke aantasting	-
	- Verdroging	0
	- Licht	0
-	Milieueffecten op beschermde soorten	
	- Verzuring en vermesting	0/-
	- Optische verstoring	0
	- Fysieke aantasting	0/-
	- Verdroging	0

Milieuaspect		Beoordeling
	- Licht	0
Geur		
-	Milieueffecten op geur bepaald op basis van de geurbelasting	0/-
-	Milieueffecten op geur, bepaald op basis van de toename van geurhinder	0/-
Verkeer		
-	Milieueffecten op het verkeer, bepaald op basis van de toename van de verkeersdruk op de wegen in het bestemmingsplangebied	0
-	Milieueffecten op verkeer, bepaald op basis van de afname van de verkeerssituatie op de wegen in het bestemmingsplangebied	0
Geluid		
-	Milieueffecten op geluid, bepaald op basis van de toename van geluidhinder	0
Luchtkwaliteit		
-	Milieueffecten op lucht, bepaald op basis van de toename van fijnstof (PM_{10} en $PM_{2,5}$)	0
Gezondheid		
-	Milieueffecten op de gezondheid	n.v.t
Externe veiligheid		
-	Milieueffecten op externe veiligheid	n.v.t.

++	:	De milieueffecten zijn zeer positief
+	:	De milieueffecten zijn positief
0	:	De milieueffecten zijn nihil
-	:	De milieueffecten zijn negatief
--	:	De milieueffecten zijn zeer negatief

13.1 Advies

Advies

Uit de beoordeling van de milieueffecten van het voornemen blijkt dat de meeste effecten voor alle milieuaspecten nihil tot licht negatief kunnen zijn. De effecten van het uitbreiden van bouwpercelen in weidevogelgebied zijn als negatief beoordeeld. In een worst-case scenario zou hier een oppervlakte van 8 ha weidevogelleefgebied verloren kunnen gaan. Omdat het weidevogelgebied onder de bevoegdheid van de provincie valt, moeten individuele bedrijven eerst met de provincie overleggen of en zo ja onder welke voorwaarden, een eventuele uitbreiding vorm kan krijgen. Compensatie en mitigatie kunnen daarbij een rol spelen. Voor de aspecten waar over het algemeen wel effecten zijn te verwachten, zoals natuur, landschap en geur zijn reeds in het ontwerpbestemmingsplan regels opgenomen. Met deze regels wordt onder andere ervoor gezorgd dat met het bestemmingsplan geen significant negatief effect op Natura 2000-gebieden optreden. Met deze regeling blijft ook het milieueffect van geur beperkt. Daarnaast is een regeling opgenomen waarbij iedere uitbreiding van

een erf alleen mogelijk is wanneer voorafgaand een keukentafelgesprek plaatsvindt. In dit keukentafelgesprek vindt onder andere afstemming plaats over de landschappelijke inpassing. Het voornemen is dan ook niet in strijd met de Wet natuurbescherming. Dit betekent dat het bestemmingsplan op basis van het voornemen kan worden vastgesteld.

VERGROTING VAN HET AGRARISCH BOUWVLAK

Zoals in hoofdstuk 2 is opgemerkt, is het op grond van een wijzigingsbevoegdheid in het ontwerpbestemmingsplan mogelijk om een bestaand agrarisch bouwvlak van een volwaardig agrarisch bedrijf te vergroten naar 1,5 ha. Nu in het voornemen de ten hoogste toegestane stikstofemissie van veehouderijen is beperkt is de vraag of het vergroten van het agrarisch bouwvlak bij bedrijven nog mogelijk is. Met andere woorden: is de wijzigingsbevoegdheid (en dus het bestemmingsplan) uitvoerbaar? Hiervoor is een onderzoek uitgevoerd naar de uitbreidingsmogelijkheden van de agrarische bedrijven in het bestemmingsplangebied.

Zoals opgemerkt hangt de stikstofdepositie (op Natura 2000-gebieden) sterk samen met de ammoniakemissie van veehouderijbedrijven. Het uitgangspunt van deze onderbouwing is dan ook de ammoniakemissie van de bedrijven plus de ontwikkelingsruimte tot de waarde van het PAS, zoals vermeld in artikel 2.12 van het Besluit natuurbescherming. Voor in en rondom gelegen PAS-gebieden in de gemeente Wormerland kan nog uit worden gegaan van een grenswaarde van 1 mol/ha/jr.[38]. De gebruiksregels sluiten hierbij aan. Omdat echter de ontwikkelingsruimte van het PAS buiten het bestemmingsplan om geregeld wordt, kan tussentijds (in de looptijd van het bestemmingsplan) deze ontwikkelingsruimte aangepast worden. Daarnaast is de ontwikkelingsruimte van 1 mol/ha/jr per bedrijf, per locatie, per ontwikkeling verschillend voor wat betreft het aantal dieren waarmee uitgebreid kan worden. Binnen de berekeningen van het planMER is dan ook gerekend met de bestaande emissie NH_3 van de agrarische bedrijven omdat de ontwikkelingsruimte van het PAS te onvoorspelbaar/onzeker is.

Om de ammoniakemissie van een afzonderlijk veehouderijbedrijf te beperken of een toename te voorkomen, zijn verschillende maatregelen mogelijk zoals:

- het bouwen en gebruiken van stalgebouwen met een beperkte ammoniakemissie;
- het weiden van vee;
- het voeren van vee met voer waardoor de ammoniakemissie (van de mest) van het vee wordt beperkt.

Stalgebouwen met een beperkte ammoniak emissie

Uit de resultaten van een door Aarts[39] uitgevoerd onderzoek blijkt dat de grootste ammoniakemissie van een melkrundveehouderijbedrijf uit het stalgebouw plaatsvindt. Ook bij andere veehouderijbe-

[38] https://www.bij12.nl/onderwerpen/programma-aanpak-stikstof/vergunningen-en-meldingen/overzicht_grenswaarde-_verlagingen/

[39] Aarts, H.F.M. e.a. (2007). De ammoniakemissie van de Nederlandse melkveehouderij bij een management gelijk aan dat van de deelnemers aan “Koeien en Kansen”. Wageningen UR, Wageningen, 2007.

drijven vindt de ammoniakemissie vooral uit de stalgebouwen plaats. Maatregelen aan de stalgebouwen bieden in beginsel dan ook de grootste kans op uitbreidingsmogelijkheden van het aantal stuks vee dat gehouden kan worden op een veehouderijbedrijf. Om inzicht te krijgen in de uitbreidingsmogelijkheden door maatregelen aan de stalgebouwen is het volgende rekenvoorbeeld opgesteld. Opgemerkt wordt dat dit een algemeen rekenvoorbeeld is; het biedt in hoofdlijnen inzicht in de uitbreidingsmogelijkheden door maatregelen aan stalgebouwen. Omdat er een groot aantal verschillende maatregelen mogelijk zijn, zijn ook andere rekenvoorbeelden mogelijk.

REKENVOORBEELD

Uit de door de gemeente Wormerland tussen 2013-2016 uitgevoerde inventarisatie blijkt dat er in de bestaande situatie op de veehouderijbedrijven verschillende stalgebouwen zijn. Uit de inventarisatie blijkt ook dat in het bestemmingsplangebied vooral melkrundveehouderijbedrijven aanwezig zijn. Uit de bestaande situatie blijkt dat de ammoniakemissie van de stalgebouwen van melkrundveehouderijbedrijven (Rav-nr. A 1) uiteenloopt van 5,7 kg NH_3/st vee/jr. tot 13 kg NH_3/st vee/jr. In de bijlage bij de Rav is voor melk- en kalfkoeien een emissie van 5,1 kg NH_3/st vee/jr. opgenomen voor een bepaald soort stalgebouw (Rav-nr. A1.17). Door het vervangen van de bestaande stalgebouwen door deze stalsoort kan de ammoniakemissie van de afzonderlijke bedrijven beperkt worden. Bij een ammoniakemissie die niet toe mag nemen betekent dit dat het aantal stuks vee kan toenemen.

In bijlage 5 is, op basis van de hiervoor uiteengezette werkwijze, een overzicht opgenomen van de uitbreidingsmogelijkheden van alle agrarische bedrijven. Hieruit blijkt dat er in de gemeente Wormerland op basis van de ammoniakemissie van de melkrundveehouderijbedrijven in de bestaande situatie gemiddeld 55 melk- en kalfkoeien (Rav-nr. A1) en 39 stuks vrouwelijk jongvee (Rav-nr. A3) op een bedrijf gehouden kunnen worden. Op basis van het uitgangspunt dat binnen een bouwvlak van 1 hectare 167 stuks melk- en kalfkoeien en 117 stuks vrouwelijk jongvee per ha gehouden kunnen worden, is voor het houden van 55 stuks melk- en kalfkoeien en 39 stuks vrouwelijk jongvee een bouwvlak van 0,3 ha nodig. De grootte van bouwvlakken loopt hierbij uiteen van 0,0 tot 1,5 ha.

Ook blijkt uit bijlage 5 dat, door het vervangen van het bestaande stalgebouw door het hiervoor genoemde stalgebouw (Rav-nr. A1.17) in de gemeente Wormerland gemiddeld 103 melk- en kalfkoeien en 72 stuks vrouwelijk jongvee op een melkrundveehouderijbedrijf gehouden kunnen worden. Hiervoor is een bouwvlak van 0,6 ha nodig. De grootte van bouwvlakken loopt hierbij uiteen van 0,0 tot 2,9 ha.

In het voornemen wordt een duidelijk onderscheid gemaakt tussen volwaardige agrarische bedrijven en agrarisch klein bedrijven. Alleen de volwaardige bedrijven, niet gelegen in Natura 2000, kunnen uitbreiden naar 1,5 ha. Het is dan voor deze bedrijven relevant te weten welke uitbreidingsmogelijkheden zij hebben. Uit bijlage 5 blijkt dat op basis van de ammoniakemissie van de bestaande volwaardige melkveehouderijbedrijven in de bestaande situatie gemiddeld 121 stuks melk- en kalfkoeien en 85 stuks vrouwelijk jongvee op een bedrijf gehouden kunnen worden. Dit aantal stuks dieren heeft gemiddeld een bouwvlak van 0,7 nodig. Door het vervangen van het bestaande stalgebouw door het hiervoor genoemde stalgebouw (Rav-nr. 1.17) kunnen op de volwaardige bedrijven

gemiddeld 226 stuks melk- en kalfkoeien en 152 stuks vrouwelijk jongvee gehouden worden. Dit aantal dieren heeft een bouwvlak van circa 1,4 ha nodig.

Tabel 27 Overzicht uitvoerbaarheid oppervlakte bouwvlakken

Grootte bouwvlak in ha		**Aantal agrarische bedrijven**	
		Bestaand modelbedrijf	Emissiearm modelbedrijf
< 1,5 ha		65	52
= of > 1,5 ha		1	14
	Totaal	66	66
		waarvan volwaardig	
< 1,5 ha		26	13
= of > 1,5 ha		1	14
	Totaal	27	27

Het weiden van vee

Het beperken of voorkomen van een toename van de ammoniakemissie door het weiden van vee hangt eigenlijk ook samen met de stalsoort en het gebruik van het stalgebouw. Uit de bijlage van het Rav blijkt dat alleen voor melkrundvee een afname van de ammoniakemissie mogelijk is door 'beweiden'. De hiervoor voor melkrundvee opgenomen emissie van 5,1 kg NH3/st. vee/jr. (bij Rav-nr. A 1.17) is van toepassing bij het 'opstallen' van het vee. Bij het 'beweiden' van het vee is voor de betreffende stalsoort de emissie 5% lager. Dit in overweging nemende biedt het weiden van vee als maatregel waarschijnlijk maar zeer beperkte uitbreidingsmogelijkheden.

Het voeren van vee met voer waardoor de ammoniakemissie (van de mest) van het vee wordt beperkt

Door het beperken van de hoeveelheden eiwit in het voer van melkvee kan de ammoniakemissie van het vee worden beperkt. Uit de resultaten van het door Aarts uitgevoerde onderzoek blijkt dat het bijhouden van de hoeveelheden eiwit in het voer van melkrundvee niet makkelijk is: *'het eiwitgehalte van gras is niet alleen hoog maar ook variabel en het is moeilijk in te schatten hoeveel weidegras een koe opneemt.*[40]*'* Daarbij was het bij het opstellen van het planMER niet bekend hoe het voeren van het vee in de bestaande situatie plaatsvindt. Hierdoor kan ook niet beoordeeld worden of het voeren met voer waardoor de ammoniakemissie (van de mest) van het vee wordt beperkt als maatregel uitbreidingsruimte voor het aantal stuks vee biedt.

OVERWEGINGEN

Uit de hiervoor opgenomen uiteenzetting blijkt dat alleen het bouwen en gebruiken van stalgebouwen met een beperkte ammoniakemissie als maatregel om de emissie te beperken duidelijk uitbreidingsruimte biedt.

[40] Aarts, H.F.M. e.a. (2007). De ammoniakemissie van de Nederlandse melkveehouderij bij een management gelijk aan dat van de deelnemers aan "Koeien en Kansen". Wageningen UR, Wageningen, 2007.

De vraag is nu of op basis van deze onderbouwing voldoende inzicht in het antwoord op de vraag is gekregen of de wijzigingsmogelijkheid voor het vergroten van het agrarisch bouwvlak tot ten hoogste 1,5 ha uitvoerbaar is binnen de gebruiksregel? Om dit te kunnen bepalen is het belangrijk om inzicht te krijgen in de werking van een wijzigingsmogelijkheid.

Door middel van het opnemen van een wijzigingsmogelijkheid in een bestemmingsplan biedt de gemeenteraad het college van burgemeester en wethouders de mogelijkheid om, onder de in het bestemmingsplan opgenomen voorwaarden, te wijzigen. Hiermee biedt het bestemmingsplan het college de ruimte om in te spelen op veranderingen. Deze ruimte in een bestemmingsplan wordt ook wenselijk geacht omdat een bestemmingsplan in beginsel voor een periode van 10 jaar wordt vastgesteld. In het bestemmingsplan wordt dan ook het ruimtelijk beleid voor de voorliggende 10 jaar opgenomen. Het opstellen het ruimtelijk beleid vraagt dan ook om een inschatting van de mogelijke ontwikkelingen in de voorliggende periode. Onzekerheden zijn hiervan een wezenlijk onderdeel. Om ontwikkelingen die op zichzelf niet onwenselijk zijn, maar waarover op het moment van het vaststellen van het bestemmingsplan nog veel onzekerheden zijn, toch mogelijk te maken kan de gemeenteraad een afwijkingsmogelijkheid in het bestemmingsplan opnemen. Hiermee biedt de gemeenteraad het college de mogelijkheid om de effecten van de ontwikkeling op een moment dat deze werkelijk plaatsvindt te beoordelen op basis van (onder andere) de in het bestemmingsplan opgenomen voorwaarden. Bij het vaststellen van het bestemmingsplan moet al een beoordeling plaatsvinden of gebruik gemaakt kan worden van de afwijkingsmogelijkheid: *"er hoeft niet vast te staan dat binnen de bestemmingsplanperiode daadwerkelijk van de afwijking gebruik wordt gemaakt, maar 'slechts' dat voldoende aannemelijk is dat - als de afwijkingsmogelijkheid wordt toegepast – er geen (verdere) belemmeringen uit een oogpunt van goede ruimtelijke ordening zijn." 'Daarbij is het afwijken geen verplichting: het college kan een aanvraag om afwijking dus weigeren, bijvoorbeeld vanwege negatieve milieueffecten'.*[41]

Uit de voorwaarden van de wijzigingsmogelijkheid blijkt al dat niet per se alle agrarische bouwvlakken kunnen worden vergroot tot 1,5 ha. Voor het antwoord op de vraag of de wijzigingsmogelijkheid uitvoerbaar is voor het bestemmingsplan is het dan ook de vraag of agrarische bouwvlakken vergroot kunnen worden. Met andere woorden: zijn er situaties voor te stellen waarbij gebruik kan worden van de wijzigingsmogelijkheid. Uit de hiervoor opgenomen onderbouwing blijkt dat door alleen het uitvoeren van maatregelen aan de stalgebouwen volwaardige veehouderijbedrijven kunnen uitbreiden waarvoor een agrarisch bouwvlak van 1,5 ha nodig is.

MAATREGELEN IN HET BESTEMMINGSPLAN

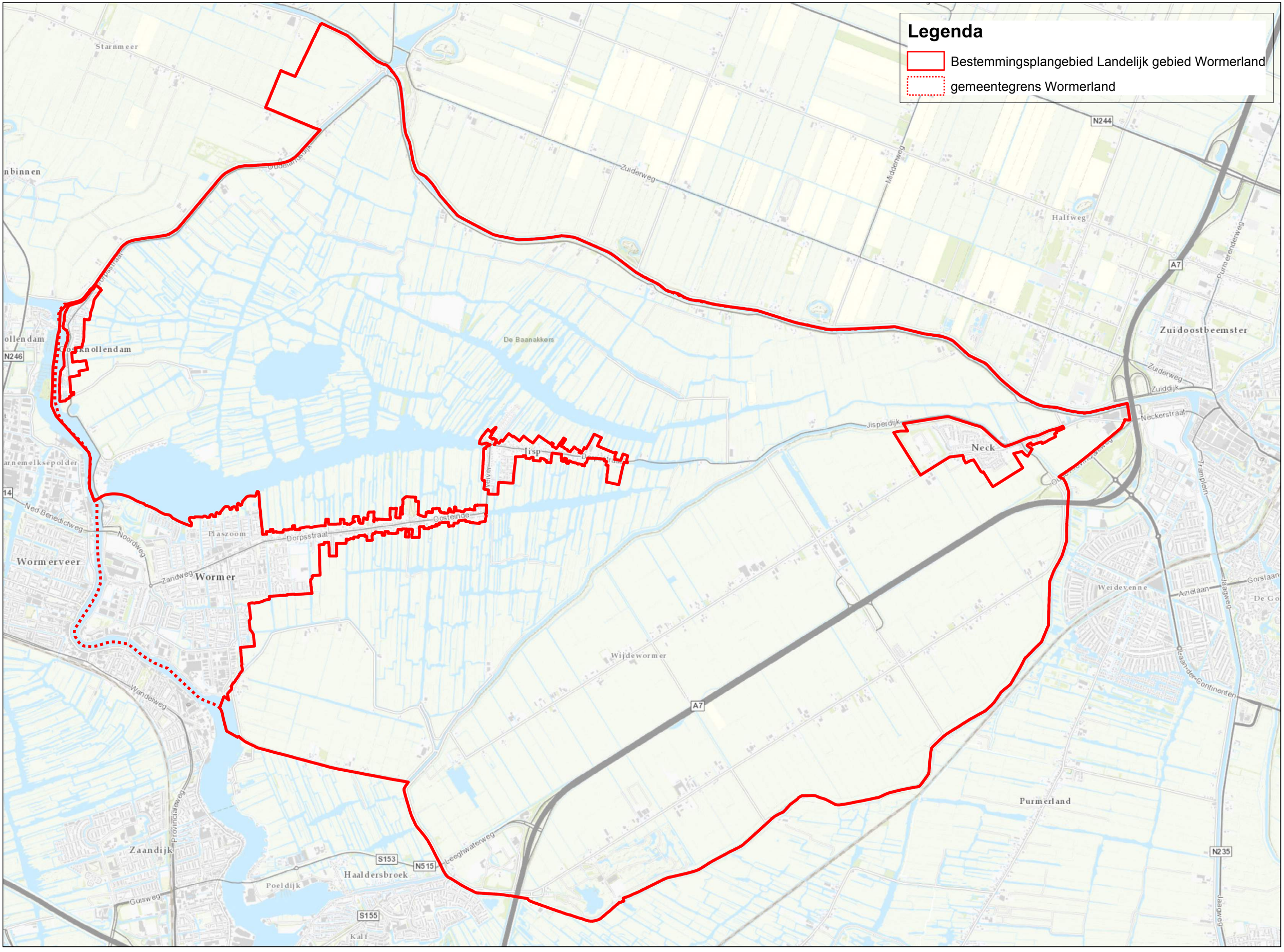
Zoals is opgemerkt, zijn in het voornemen voldoende maatregels opgenomen om een '(significant) negatief effect' op Natura 2000-gebieden te voorkomen. Uit de beoordeling van de milieueffecten van het voornemen blijkt ook dat er geen sprake is van een dergelijk effect op Natura 2000-gebieden.

[41] Schoot, van der, T.H.H.A. (2013). Handboek Ruimtelijke Ordening & Bouw. Berghauser Pont Publishing, Amsterdam, 2013.

De in het voornemen opgenomen maatregel is zo opgenomen dat de regels van het bestemmingsplan, de milieueffecten wanneer nodig voorkomen of beperken maar daarbij ook de bouw- en gebruiksmogelijkheden op en van de gronden niet meer dan nodig te beperken. Dit betekent dat het bestemmingsplan een kader biedt voor ontwikkelingen. Binnen dit kader heeft, als voorbeeld, een agrarisch ondernemer de ruimte om zijn agrarisch bedrijf te ontwikkelen. Op grond hiervan is het bereiken van het doel – het voorkomen van een '(significant) negatief effect op Natura 2000-gebieden door stikstofdepositie' – gewaarborgd.

Bijlagen

Bijlage 1 Overzichtskaart

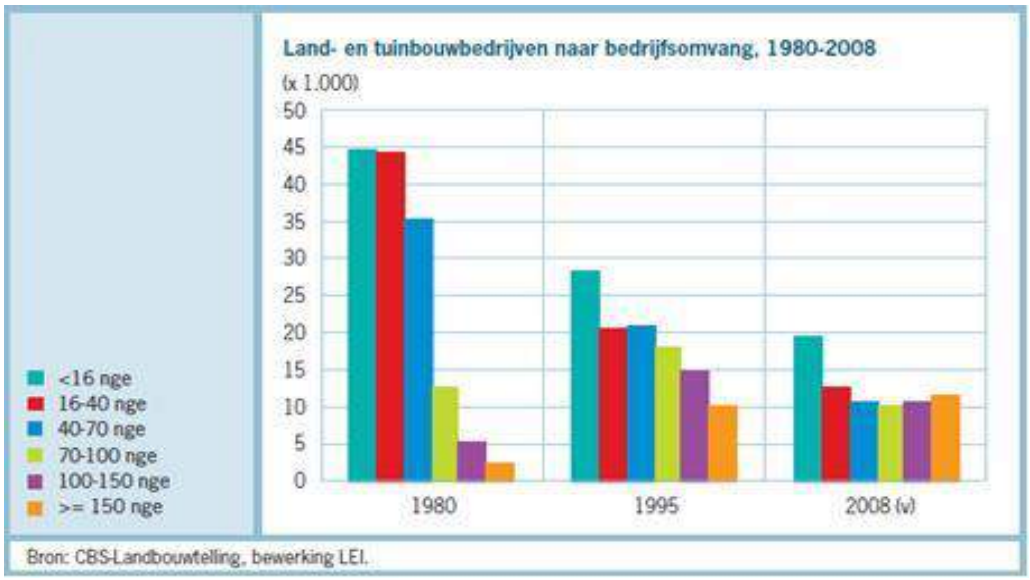

Legenda
Bestemmingsplangebied Landelijk gebied Wormerland
gemeentegrens Wormerland
Starnmeer
Zuiderweg
Middenweg
Halfweg
N244
A7
Purmerenderweg
Zuidoostbeemster
Zuiderweg
Zuiddijk
Neckerstraat
Jisperdijk
Neck
Jisp
De Baanakkers
Knollendam
N246
Ned Benedictweg
Noordweg
Plaszoom
Dorpsstraat
Oosteinde
Wormerveer
Zandweg
Wormer
Wijdewormer
Weidevenne
Azielaan
Gorslaan
Jaagweg
Wandelweg
Provincialeweg
Zaandijk
S153
N515
Haaldersbroek
Leeghwaterweg
Poeldijk
Guisweg
S155
Kalf
Purmerland
N235

Bijlage 2 Modelbedrijven

Bijlage 2 Modelbedrijven

1.1 Algemeen

Uit de resultaten van een door Berkhout[1] uitgevoerd onderzoek blijkt dat de schaalvergroting een sterke trend is, maar dat er ook een soort van splitsing in kleine en grote agrarische bedrijven plaatsvindt. In de periode van 1995 tot en met 2008 was het aantal agrarische bedrijven tot 40 Nederlandse grootte eenheid (Nge)[2] met 43% in verhouding onveranderlijk en is het aantal bedrijven vanaf 100 Nge in verhouding toegenomen van 22% tot 30%. Het aantal bedrijven van 40 Nge tot 100 Nge is in verhouding afgenomen van 35% tot 28%. In tabel 1 is een overzicht van deze ontwikkeling opgenomen en in onderstaande figuur is deze ontwikkeling weergegeven.

Figuur 1. Agrarische bedrijven naar bedrijfsgrootte in 1995 en 2008 (bron: Landbouw-Economisch Bericht 2009).

Tabel 1. Agrarische bedrijven naar bedrijfsgrootte in 1995 en 2008 (bron: Landbouw-Economisch Bericht 2009).

bedrijfsgrootte (NGE)	**1995**	**2008**
tot 40 NGE	43%	43%
van 40 NGE tot 100 NGE	35%	28%
vanaf 100 NGE	22%	30%
totaal	**100%**	**101%**

[1] Berkhout, P. en C. van Bruchem (red.) (2009). *Landbouw-Economisch Bericht 2009*. LEI Wageningen UR, Den Haag, 2009

[2] De Nederlandse grootte eenheid is een "*economische maat voor de omvang van een agrarisch bedrijf gebaseerd op het verschil tussen de opbrengsten en bijbehorende specifieke kosten*" (http://www.cbs.nl/nl-NL/menu/methoden/begrippen/default.htm?ConceptID=2568). In 2010 is de Nederlandse grootte eenheid vervangen door de Standaard Opbrengst.

Door Berkhout worden agrarische bedrijven tot 40 Nge aangeduid als kleine bedrijven. Een bedrijf met een dergelijke grootte is eigenlijk meer een agrarisch hobbybedrijf. De in verhouding beperkte afname van het aantal kleine bedrijven hangt voor een deel samen met het geleidelijk staken van de middelgrote bedrijven, waardoor de bedrijfsgrootte van deze bedrijven ook tot ten hoogste 40 Nge afneemt.

Uit de resultaten van het door Berkhout uitgevoerde onderzoek blijkt dat het niet makkelijk is om te bepalen welke agrarische bedrijven in de onderzoeksperiode gestaakt zullen worden en welke bedrijven zullen uitbreiden. Op basis hiervan is de keuze gemaakt om in het onderzoek voor het planMER een ontwikkelingsmodel in hoofdlijnen uit te werken.

In het voornemen (zoals dat is opgesteld op basis van het voorontwerp van het bestemmingsplan) worden verschillende agrarische bedrijven onderscheiden. Hiervoor zijn de bestemmingen 'Agrarisch paardenbedrijf', 'Agrarisch met landschappelijke waarden' en 'Agrarisch met landschappelijke en natuurlijke waarden' opgenomen.

Grondgebonden agrarische bedrijfsvoering is op basis van het voornemen *'agrarische bedrijfsvoering die hoofdzakelijk in gebouwen plaatsvindt, waarbij het gebruik van nabijgelegen agrarische gronden noodzakelijk is voor het functioneren van het bedrijf'.* De grondgebonden agrarische bedrijfsvoering is opgedeeld in een volwaardig grondgebonden agrarisch veehouderijbedrijf: *'een agrarisch bedrijf dat naar aard en omvang, en op grond van de arbeidsbehoefte als zodanig moet worden aangemerkt en waarvan de continuïteit ook op de langere termijn (minimaal 10 jaar) gewaarborgd is. Aan beide criteria, volwaardigheid en continuïteit moet worden voldaan.',* en een agrarisch klein bedrijf.

De 'worst case'-situatie van een grondgebonden veehouderijbedrijf betreft vooral milieueffecten op de natuur (stikstofdepositie), geur en de lucht (fijnstofconcentratie).

Ondanks dat in het voornemen voor deze bedrijven in beginsel verschillende ontwikkelingsmogelijkheden zijn opgenomen, is toch de keuze gemaakt om één modelbedrijf te ontwikkelen. Dit betreft een volwaardig grondgebonden modelveehouderijbedrijf. Op basis hiervan zijn de berekeningen voor het planMER uitgevoerd.

Voor het planMER is de keuze gemaakt voor een veehouderijbedrijf als grondgebonden agrarisch modelbedrijf omdat:

- het bestemmingsplan Landelijk gebied door het mogelijk maken van het houden van vee op bedrijven een kader biedt voor m.e.r.- (beoordelings)plichtige activiteiten;
- vooral milieueffecten worden verwacht vanwege het aantal stuks vee dat op grondgebonden agrarische bedrijven gehouden kan worden.

1.2 Grondgebonden modelveehouderijbedrijf

De ontwikkelingsmogelijkheden van een grondgebonden modelveehouderijbedrijf worden in hoofdlijnen bepaald door de volgende twee regels:

- Tot een gebruik, strijdig met deze bestemming, wordt in ieder geval gerekend:

  m. Het gebruik van gronden en bebouwing binnen het agrarisch bouwperceel voor het houden van vee, indien dit, ten opzichte van de bestaande situatie, leidt tot een toename van de stikstofdepositie vanaf het betreffende agrarisch bouwperceel op de maatgevende voor stikstofgevoelige habitats in Natura 2000-gebieden.:

  n. Het bepaalde onder m geldt niet voor het gebruik, waarbij het aantal stuks vee op gronden en in bebouwing vinnen het agrarisch bouwperceel toeneemt ten opzichte van de bestaande situatie en deze toename van de veestapel, afzonderlijk in of in combinatie met andere projecten of handelingen, niet leidt tot een zodanige toename van de stikstofdepositie op de maatgevende voor stikstofgevoelige habitats in Natura 2000-gebieden dat deze, in de periode waarvoor het Programma Aanpak Stikstof als bedoeld in artikel 2.1 van het Besluit natuurbescherming geldt, de grenswaarde overschrijdt zoals vastgesteld in artikel 2.12 van het Besluit natuurbescherming.
- Burgemeester en wethouders kunnen, met inachtneming van de beoordelingscriteria genoemd in lid 33.1, het plan wijzigen in die zin dat:

  a. Het bouwvlak wordt vergroot, mits:

  1. de oppervlakte niet meer mag bedragen dan 1,5 ha
  2. de gronden waarop deze wijzigingsbevoegdheid wordt toegepast niet van de aanduiding' specifieke vorm van agrarisch – klein bedrijf' zijn voorzien.
  3. de gronden waarop deze wijzigingsbevoegdheid wordt toegepast niet gelegen zijn in een Natura 2000-gebied.
  4. de vergroting van het bouwvlak vergezeld gaat van een erfinrichtingsplan (en keukentafelgesprek) dat rekening houdt met de landschappelijke waarden.

De verwachting is dat de ontwikkelingsmogelijkheden vooral door de eerste regel worden beperkt. Op basis daarvan is de keuze gemaakt het modelbedrijf op grond van de eerste regel uit te werken.

1.2.1 BESLUIT NATUURBESCHERMING

Op grond van het eerste deel van deze regel is het gebruik van de gronden en bouwwerken beperkt tot een gebruik waarbij (vanwege het houden van vee op een agrarisch bedrijf) geen sprake is van een toename van de stikstofemissie van een bedrijf ten opzichte van de bestaande emissie. De bestaande emissie komt hierbij overeen met de emissie zoals die is opgenomen in de referentiesituatie in dit planMER.

Door een toename van de stikstofemissie te voorkomen wordt (naar verwachting) verstoring door verzuring en vermesting door stikstofdepositie in onder andere Natura 2000-gebieden voorkomen. Hiermee is een '(significant) negatief effect' door stikstofdepositie op deze gebieden vanwege het bestemmingsplan (naar verwachting) uit te sluiten[3].

Op 1 juli 2015 is het Programma Aanpak Stikstof 2015-2021 (PAS) in werking getreden. Het programma is verwerkt in de Wn, het Besluit natuurbescherming (Bn) en de Regeling natuurbescherming (Rn).

Het PAS is gericht op het in verschillende programmaperioden – op de schaal van Nederland – versterken van de voor stikstof gevoelige delen van de Natura 2000-gebieden en het daarbij mogelijk maken van ontwikkelingen met een stikstofemissie. Op grond van het tweede deel van de gebruiksregel is het gebruik van de gronden en bouwwerken mogelijk waarbij er toch sprake is van een toename van de stikstofemissie als daarbij geen sprake is van een overschrijding van de in het Bn opgenomen grenswaarde.

In artikel 2.12, lid 1, onderdeel a. van het Bn is bepaald dat "het verbod, bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, van de [Wn][4] [niet van toepassing is] op projecten of andere handelingen ten aanzien waarvan is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

a. het project of andere handeling:

   1°. veroorzaakt in geen enkel Natura 2000-gebied een stikstofdepositie op voor stikstof gevoelige habitats die afzonderlijk en, ingeval het project of de handeling betrekking heeft op een inrichting als bedoeld in artikel 1.1, derde lid, van de Wet milieubeheer, in cumulatie met andere projecten of andere handelingen met betrekking tot dezelfde inrichting die feitelijk worden gerealiseerd, onderscheidenlijk plaatsvinden in de periode

[3] Zie ook de uitspraak ABRvS 201307656/1/R4 van 29 oktober 2014 de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

[4] In artikel2.7, lid 2, van de Wet natuurbescherming is bepaald dat "het verboden is zonder vergunning van gedeputeerde staten projecten te realiseren of andere handelingen te verrichten die gelet op de instandhoudingsdoelstellingen voor een Natura 2000-gebied de kwaliteit van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten in dat gebied kunnen verslechteren of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen".

waarvoor het programma geldt [. . .] de waarde van 1 mol per hectare per jaar overschrijdt, of

2°. [. . .], en

b. het project of de andere handeling heeft voor het desbetreffende Natura 2000-gebied geen andere mogelijke gevolgen dan stikstofdepositie, die gelet op de instandhoudingsdoelstellingen, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in het desbetreffende Natura 2000-gebied kunnen verslechteren of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen."

Samengevat is op grond van het tweede deel van de gebruiksregel een toename van de stikstofemissie mogelijk tot ten hoogste een stikstofdepositie van 1 mol/ha/j[5]. Daardoor biedt dit deel van de regel, in overeenstemming met het doel van het PAS, meer ontwikkelingsruimte voor agrarische bedrijven dan het eerste deel van de regel. Uit (de passende beoordeling bij) het PAS blijkt dat een toename van de depositie tot ten hoogste 1 mol/ha/j per project geen "(significant) negatief effect" op Natura 2000-gebieden heeft[6]. Voor een onderbouwing voor het tweede deel van de gebruiksregel wordt dan ook verder verwezen naar (de passende beoordeling bij) het PAS.

Omdat de stikstofemissie in de bestaande situatie in beginsel allemaal verschillend zijn, zijn ook de ontwikkelingsmogelijkheden voor alle bedrijven verschillend. Met deze reden is hierna als voorbeeld voor één bedrijf het modelbedrijf uitgewerkt.

[5] Belangrijk om hierbij op te merken dat de grenswaarde van 1 mol/ha/jr op grond van het Besluit grenswaarden programmatische aanpak stikstof kan worden aangepast. Wanneer voor een Natura 2000-gebied nog maar 5% of minder van de depositieruimte voor grenswaarden beschikbaar is, wordt de grenswaarde aangepast naar 0,05 mol/ha/jr. voor de Natura 2000-gebieden in (de nabijheid van) het plangebied is de grenswaarde nog niet aangepast naar 0,05 mol.

[6] In het Programma Aanpak Stikstof 2015-2021 is onder andere opgemerkt dat voor dergelijke activiteiten 'op voorhand op het niveau van het programma is uitgesloten dat deze afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of activiteiten de natuurlijke kenmerken van een Natura 2000-gebied kunnen aantasten' zie hoofdstuk 5.4 van het Programma Aanpak Stikstof 2015-2021.

1.2.2. HET VOORBEELD GRONDGEBONDEN MODELBEDRIJF

Het bedrijf dat in dit voorbeeld is uitgewerkt heeft in de bestaande situatie de volgende stikstofemissie:

Tabel 2 Bestaande stikstof emissie voorbeeld grondgebonden modelbedrijf

Rav-nr.	Veesoort	Stikstof emissie kg NH_3/dierplaats/jr	Aantal stuks vee (vergunning of melding)	Totale emissie NH_3 kg/jr
A1. 100	Melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar	13,00[7]	160	2.080
A3.100	Vrouwelijk jongvee tot 2 jaar	4,4	100	440
Totale bestaande stikstof emissie				2.520

Het vee dat in het algemeen op grondgebonden veehouderijbedrijven wordt gehouden zijn melkrundvee (Rav-nr. A 1 (melk- en kalfkoeien) en A 3 (vrouwelijk jongvee)) en schaap (Rav-nr. B 1). Zoals opgemerkt worden vooral milieueffecten verwacht vanwege het aantal stuks vee. Deze effecten hangen vooral samen met de (toename van) geur-, fijn stof- en stikstofemissie (ammoniakemissie). Voor het bepalen van de veesoort die op het grondgebonden modelveehouderijbedrijf gehouden wordt is het dan ook belangrijk om inzicht te krijgen in de geur-, fijn stof- en stikstofemissie van melkrundvee en schaap. In tabel 3 is een overzicht van deze emissies opgenomen op grond van achtereenvolgens de Regeling geurhinder en veehouderij (Rgv)[9], Besluit Emissiearme Huisvesting (Beh) het door het ministerie Infrastructuur en Milieu opgestelde overzicht van de fijn stofemissie per veesoort[10] en de Regeling ammoniak en veehouderij (Rav)[11].

[7] De bestaande emissie is nog op basis van de emissiefactoren zoals opgenomen in bijlage bij de Rav. Voor nieuwe bedrijven zijn de emissies uit het Beh van toepassing.

[9] Zoals deze in de Staatscourant 2017, 20211 van 10 april 2017 bekend is gemaakt.

[10] Ministerie van Infrastructuur en Milieu (2017). Emissiefactoren fijn stof voor veehouderij. Ministerie van Infrastructuur en Milieu, Den Haag, 2017. https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2017/03/15/emissiefactoren-fijn-stof-voor-veehouderij-2017

[11] Zoals deze in de Staatscourant 2017, 20218 van 11 april 2017 bekend is gemaakt.

Tabel 3. Geur-, fijn stof- en stikstofemissies per hectare agrarisch bouwvlak van melkrundvee en schapen

Rav-nr.	aantal stuks vee[12]	emissie					
		geur		fijn stof		stikstof	
	ha	ou_E/s/dier	ou_E/s	g/dier/jaar	g/jr	kg NH_3/dierplaats/jr	kg NH_3/jr
melkrundveehouderijbedrijf							
A 1	196	-	-	148	29.008	12,2	2.391
A 3	137	-	-	38	5.206	4,4	603
totaal					**34.214**		**2.994**
schapenhouderijbedrijf							
B 1	1.333[13]	7,8	10.397	-	-	0,7	993
totaal			**10.397**				**993**

Uit tabel 3 blijkt dat:

- voor de geuremissie van melkrundvee niet een emissie per stuk vee is vastgesteld. Hiervoor is op grond van de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) een afstand vastgesteld. Op grond van de Wgv is deze afstand ten hoogste 100 m. Deze afstand moet tussen een melkrundveehouderijbedrijf en een geurgevoelig gebouw gewaarborgd worden. Uit de resultaten van het voor het planMER uitgevoerde modelonderzoek blijkt dat de verspreiding van de geuremissie van een modelschapenhouderijbedrijf[14] op een afstand van ongeveer 100 m van het bedrijf 8,0 ou_E/m^3 lucht is. De geurbelasting is 2,0 ou_E/m^3 lucht op een afstand van ongeveer 290 m[15];
- de fijn stofemissie van melkrundvee groter is dan die van schaap;
- de stikstofemissie van melkrundvee groter is dan die van schaap.

Op basis van de hiervoor opgenomen overwegingen en in overweging nemende dat:

- in een planMER de milieueffecten van de "*maximale mogelijkheden*" van het bestemmingsplan bepaald moeten worden[16]; en
- er vooral milieueffecten worden verwacht vanwege de toename van het aantal stuks vee en de stikstofemissie (ammoniakemissie) die hiermee samenhangt;

is de keuze gemaakt voor een melkrundveehouderijbedrijf als grondgebonden modelbedrijf. Dit sluit ook aan op de bestaande situatie in de gemeente Wormerland: van de grondgebonden veehouderijbedrijven is het grootste deel een melkrundveehouderijbedrijf.

---

[14] Het modelschapenhouderijbedrijf is binnen een agrarisch bouwvlak van 1 ha gevestigd. Op basis van het uitgangspunt dat binnen een bouwvlak 1.333 schapen (Rav-nr. B 1) gehouden kunnen worden, worden op het bedrijf 1.333 schapen gehouden.

[15] Een geurbelasting van 2,0 ou_E/m^3 lucht en 8,0 ou_E/m^3 lucht komt overeen met de in de Wet geurhinder en veehouderij opgenomen grenswaarden voor een geurbelasting op een geurgevoelig gebouw achtereenvolgens binnen en buiten de bebouwde kom.

[16] Commissie voor de milieueffectrapportage (2012). Maximale mogelijkheden bestemmingsplan buitengebied & m.e.r., Factsheet nummer 30. Commissie voor de milieueffectrapportage, Utrecht, 2012.

- Op basis van de 2.520 kg NH_3/jr kunnen binnen een agrarisch bouwvlak van 1,5 ha circa 165 stuks melk- en kalfkoeien (A1.100) en 115 stuks vrouwelijk jongvee (A3.100) of circa 2.000 stuks schapen (B1.100) worden gehouden[18].

Ontwikkelingsmodel

Op basis van het voornemen is de vestiging van grondgebonden volwaardige agrarische bedrijven binnen agrarische bouwvlakken van ten hoogste 1,5 ha mogelijk[19].

Op basis van het uitgangspunt dat binnen een bouwvlak 196 stuks melk- en kalfkoeien (Rav-nr. A 1) en 137 stuks vrouwelijk jongvee (Rav-nr. A 3) per hectare gehouden kunnen worden, kunnen binnen een bouwvlak van 1,5 hectare 294 stuks melk- en kalfkoeien en 206 stuks vrouwelijk jongvee worden gehouden[20]. Dit aantal is met inbegrip van de ruimte die nodig is voor de opslag van voer, het stallen van werktuigen en dergelijke.

Op basis van bovenstaande uitgangspunten is het houden van het aantal stuks vee zoals berekend voor het voorbeeldmodelbedrijf mogelijk binnen een bouwvlak van 1,5 ha.
De bijbehorende geur- en fijnstofemissie voor dit voorbeeld modelbedrijf is het volgende:

Tabel 4 geur- en fijn stof emissie voorbeeld modelbedrijf

Rav-nr.	**Veesoort**	**Aantal stuks vee op basis van NH_3 emissie (afgeronde aantallen)**	**Geur**		**fijn stof**	
			ou_E/s/dier	Ou/s	g/dier/jaar	g/jr
A1. 100	Melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar	165	-	-	148	24.408
A3.100	Vrouwelijk jongvee tot 2 jaar	115	-	-	38	4.387
B1.100	Schapen ouder dan 1 jaar, inclusief lammeren tot 45 kg	2.000*	7,8	15.600	-	
		Totale emissie		**15.600**		**28.795**

* Op basis van de NH_3 emissie kunnen 3.600 stuks schapen worden gehouden. Echter passen binnen een bouwvlak van 1,5 ha maximaal 2.000 schapen.

[18] 2.520 kg NH_3/jr waarvan de verhouding 2/3 vrouwelijk jongvee is ten opzichte van 1 melk- en kalfkoe. Per 1 ha kunnen 1.333 schapen worden gehouden, op 1,5 ha is dit maximaal 2.000 stuks. Hoewel de emissie in principe meer toelaat, namelijk 3.600 stuks is dit niet het aantal stuks vee dat daadwerkelijk op deze oppervlakte gehouden kan worden.

[19] Alleen agrarisch volwaardige bedrijven kunnen uitbreiden naar 1,5 ha, agrarisch klein bedrijven zijn hiervan uitgesloten. Ditzelfde geldt voor volwaardige bedrijven gelegen in het Natura 2000-gebied.

[20] Zie tabel 3.

Op basis van het bovenstaande wordt gerekend met de volgende bedrijven en dieraantallen:

Tabel 5 Overzicht aanwezige grondgebonden modelmelkveehouderijbedrijven

ID	coördinaten bouwvlak		Soort bedrijf	NH_3-emissie	aantal stuks vee		
	x	y		bestaande situatie	A1.100	A3.100	B1.100
	m	*m*		*kg NH_3/jr*	*st*	*st*	*st*
1002	119765	502262	klein bedrijf	8,82E+01	6	4	126
1007	115612	502990	volwaardig	1,84E+03	120	84	2000
1008	119400	504113	klein bedrijf	1,01E+02	7	5	145
1009	119066	504229	volwaardig	2,33E+03	153	107	2000
1012	118080	504419	klein bedrijf	7,14E+01	5	3	102
1015	120331	503618	volwaardig	2,60E+03	170	119	2000
1016	115944	504806	volwaardig	3,12E+03	204	143	2000
1017	116985	505372	klein bedrijf	0,00E+00	0	0	0
1019	116342	504903	maatschappelijk zorg-boerderij	3,34E+02	22	15	478
1020	121347	502533	volwaardig	1,10E+03	72	50	1573
1022	120607	502288	volwaardig	2,22E+03	146	102	2000
1023	122488	503287	volwaardig	2,01E+03	132	92	2000
1024	122104	503367	klein bedrijf	3,70E+02	24	17	529
1025	121061	503474	klein bedrijf	1,92E+02	13	9	275
1026	120020	500685	klein bedrijf	2,45E+02	16	11	349
1027	120133	500751	klein bedrijf	5,86E+01	4	3	84
1029	120308	500866	paardenbedrijf	0,00E+00	0	0	0
1030	120415	500933	volwaardig	2,54E+03	166	116	2000
1031	120591	501047	klein bedrijf	1,50E+02	10	7	214
1032	120879	501234	volwaardig	2,23E+03	146	102	2000
1033	121035	501254	volwaardig	3,53E+03	231	162	2000
1034	121138	501308	klein bedrijf	3,50E+01	2	2	50
1035	121231	501322	klein bedrijf	1,05E+02	7	5	150
1036	121372	501453	klein bedrijf	4,56E+02	30	21	651
1037	121585	501656	klein bedrijf	8,82E+01	6	4	126
1038	121687	501662	volwaardig	1,78E+03	116	82	2000
1039	121734	501763	volwaardig	8,33E+02	54	38	1189
1040	122107	502010	klein bedrijf	2,10E+00	0	0	3
1041	122252	502084	klein bedrijf	7,43E+01	5	3	106
1042	122423	502112	paardenbedrijf	2,50E+02	16	11	0
1043	118099	499439	paardenbedrijf	3,02E+02	20	14	0
1045	118638	499836	volwaardig	0,00E+00	0	0	0
1046	118638	499836	paardenbedrijf	5,00E+01	3	2	0

ID	coördinaten bouwvlak		Soort bedrijf	NH_3-emissie	aantal stuks vee		
	x	y		bestaande situatie	A1.100	A3.100	B1.100
	m	*m*		*kg NH_3/jr*	*st*	*st*	*st*
1047	119050	500086	klein bedrijf	2,06E+02	13	9	294
1048	119390	500221	volwaardig	1,23E+03	81	56	1760
1049	119586	500417	volwaardig	2,11E+03	138	97	2000
1050	119943	500641	klein bedrijf	1,40E+02	9	6	200
1051	121638	501228	bedrijf	0,00E+00	n.v.t	n.v.t	n.v.t
1052	114691	502509	klein bedrijf	8,00E+01	5	4	114
1053	123493	501245	volwaardig	5,59E+02	37	26	799
1054	122920	500873	klein bedrijf	5,09E+02	33	23	726
1055	122781	500714	klein bedrijf	1,43E+02	9	7	204
1056	123370	501149	klein bedrijf	2,69E+02	18	12	384
1057	122036	500250	volwaardig	3,91E+03	256	179	2000
1058	121833	500122	klein bedrijf	1,36E+02	9	6	195
1059	121605	499983	volwaardig	2,52E+03	165	115	2000
1060	121435	499867	volwaardig	9,70E+02	63	44	1386
1061	121318	499870	volwaardig	2,18E+03	143	100	2000
1063	120786	499534	volwaardig	8,28E+02	54	38	1182
1064	120529	499392	volwaardig	1,05E+03	69	48	1496
1065	120241	499195	volwaardig	2,97E+03	194	136	2000
1065	120083	499028	volwaardig	2,46E+03	161	113	2000
1066	119842	498948	paardenbedrijf	0,00E+00	0	0	0
1067	119751	498893	volwaardig	7,67E+02	50	35	1096
1069	119471	498712	paardenbedrijf	0,00E+00	0	0	0
1070	118632	498662	sport manege	0,00E+00	0	0	0
1073	116089	500198	klein bedrijf	3,29E+02	22	15	469
1074	116061	500097	klein bedrijf	6,96E+01	5	3	99
1075	116714	499499	klein bedrijf	0,00E+00	0	0	0
1076	117077	499417	volwaardig	1,06E+03	69	48	1509
1079	117780	499999	volwaardig	1,06E+03	69	48	1509
1080	118378	500262	klein bedrijf	5,45E+02	36	25	779
1081	117254	500498	klein bedrijf	1,04E+02	7	5	149
1081	117352	500433	klein bedrijf	0,00E+00	0	0	0
1082	116981	500717	klein bedrijf	0,00E+00	0	0	0
1083	116712	500681	klein bedrijf	4,76E+02	31	22	680
5001	119716	500425	bollenteelt	0	n.v.t	n.v.t	n.v.t
5002	120749	501140	bollenteelt	0	n.v.t	n.v.t	n.v.t
				Totaal aantal dieren	**3.651**	**2.556**	**53.179**

Bijlage 3 Natuur, bodem en water

Bijlage 3.1. Wet- en regelgeving natuurwaarden

Inleiding Wet Natuurbescherming

De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en vervangt sindsdien de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet, en de Boswet. De wet bevat regels voor de bescherming van in het wild levende dier- en plantensoorten en de belangrijkste natuurgebieden in Nederland. Daarnaast bevat de wet onder meer bepalingen over de jacht en over houtopstanden.

Naast de bescherming van natuur en biodiversiteit voorziet de Wet natuurbescherming in de decentralisatie van taken en bevoegdheden en de vereenvoudiging van regelgeving. De Europese regelgeving, met name de Vogel- en habitatrichtlijn, vormt het kader en het uitgangspunt van deze wet. Het instrumentarium van de Wet natuurbescherming sluit aan op het huidige omgevingsrecht en de toekomstige Omgevingswet.

De Wet Natuurbescherming kent naast de algemene zorgplicht (artikel 1.11) nog drie hoofdstukken die van belang zijn voor ruimtelijke ingrepen. Dit betreft hoofdstuk 2 (Natura 2000-gebieden), hoofdstuk 3 (Soorten) en hoofdstuk 4 (Houtopstanden). Van deze hoofdstukken wordt alleen het hoofdstuk 3 (Soorten) nader toegelicht. Mogelijke effecten op beschermde gebieden worden in een andere rapportage beoordeeld en bomen worden niet gekapt waardoor van negatieve effecten op houtopstanden geen sprake is.

SOORTENBESCHERMING

Beschermingsregimes

De Wet natuurbescherming kent drie algemene beschermingsregimes waarin de voorschriften van de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en twee verdragen (Bern en Bonn) zijn geïmplementeerd en waarin aanvullende voorschriften zijn gesteld voor de dier- en plantensoorten die niet onder die specifieke voorschriften vallen, maar wel bescherming nodig hebben. Het gaat om de volgende beschermingsregimes:

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn (paragraaf 3.1)

Dit zijn alle van nature in Nederland in het wild levende vogels (zoals bedoelt in artikel 1 van de Vogelrichtlijn).

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (paragraaf 3.2)

Dit zijn soorten die genoemd zijn in Bijlage IV bij de Habitatrichtlijn, Bijlage I of II bij het Verdrag van Bern en Bijlage II bij het Verdrag van Bonn.

Beschermingsregime andere soorten (paragraaf 3.3).

Dit zijn soorten die genoemd zijn in Bijlage A en B van de Wet natuurbescherming. Het gaat hier om de bescherming van zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland.

Verbodsbepalingen

Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. De verbodsbepalingen in de paragrafen 3.1 en 3.2 zijn een-op-een overgenomen uit de genoemde richtlijnen en verdragen en zijn uitsluitend van toepassing op de in deze richtlijnen en verdragen genoemde soorten. De bepalingen in paragraaf 3.3 zien op de 'nationale' andere soorten die zijn genoemd in de bijlagen A en B bij de Wnb. Hiervoor geldt een kleiner aantal verbodsbepalingen.

Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1	**Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2**	**Beschermingsregime andere soorten § 3.3**
Art. 3.1 lid 1	**Art. 3.5 lid 1**	**Art. 3.10 lid 1a**
Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Het is verboden soorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
Art. 3.1 lid 2	**Art. 3.5 lid 4**	**Art. 3.10 lid 1b**
Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Art. 3.1 lid 3	**Art. 3.5 lid 3**	Niet van toepassing
Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.	Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	
Art. 3.1 lid 4 en lid 5	**Art. 3.5 lid 2**	Niet van toepassing
Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	
Niet van toepassing	**Art. 3.5 lid 5**	**Art. 3.10 lid 1c**
	Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Ontheffings- en vrijstellingsmogelijkheden

Artikelen 3.3, 3.8 en 3.11 bevatten de ontheffings- en vrijstellingsmogelijkheden van de genoemde verboden. Voor soorten van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn kan alleen vrijstelling worden verleend op basis van de in deze richtlijnen genoemde belangen (bijvoorbeeld openbare veiligheid of ter bescherming van flora en fauna). Onder de Wet natuurbescherming zal voor deze soorten een ontheffingsplicht gaan gelden, behalve als het bevoegd gezag, de provincie of het ministerie van EZ, door middel van een zogenoemde vrijstelling anders besluit. De bevoegdheid voor het verlenen van een ontheffing of vrijstelling wordt overgeheveld naar de provincie[1].

Voor de 'andere soorten' van artikel 3.10 kunnen provincies en het ministerie van EZ een algemene vrijstelling van de vergunningplicht vaststellen middels een verordening. Voor ruimtelijke ingrepen geldt hierdoor een vrijstelling van de ontheffingsplicht voor een aantal meer algemeen voorkomende soorten zoogdieren en amfibieën.

Zorgplicht soortenbescherming

Voor alle planten en dieren (dus ook voor soorten, die niet zijn opgenomen in de Wnb) geldt de algemene zorgplicht conform Wnb art. 1.11. Deze plicht houdt in dat een ieder 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild levende planten en dieren en hun leefomgeving (LNV, 1998). Veelal komt de zorgplicht erop neer dat tijdens werkzaamheden negatieve effecten op planten en dieren zoveel mogelijk moet worden voorkomen en dat bij de inrichting aandacht moet worden besteed aan de realisatie van geschikt habitat voor plant en dier.

De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht betekent niet dat er geen effecten mogen optreden, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, op zodanige wijze gebeurt dat de verstoring en eventueel lijden zo beperkt mogelijk is.

[1] Met uitzondering van aantal in art 1.3 van de Wet natuurbescherming genoemde projecten (van nationaal belang)

Opzettelijkheid

In de wet natuurbescherming is voor veel verbodsbepalingen de term opzettelijk van toepassing. Niet-opzettelijke handelingen waarbij verbodsbepalingen overtreden worden zijn niet verboden. Daarbij is van belang dat het Europese Hof van Justitie in zijn jurisprudentie heeft bepaald dat onder opzet ook voorwaardelijke opzet moet worden begrepen2: *"Daarvan is sprake als iemand een handeling verricht en daarbij bewust de aanmerkelijke kans aanvaardt dat zijn gedragingen schadelijke gevolgen hebben voor een dier of plant…".*

Wezenlijke invloed

Met de term 'wezenlijke invloed' wordt gedoeld op een wezenlijk negatieve invloed op een soort of populatie. Om te bepalen of er sprake is van een wezenlijk (negatieve) invloed dienen de effecten van de activiteiten of werkzaamheden op de populatie te worden onderzocht. Of hiervan sprake is hangt af van de lokale, regionale, landelijke en Europese stand van de soort. Op welk van deze niveaus de effecten op een soort moeten worden onderzocht, hangt af van de soort (zie voorbeelden). Er is geen sprake van een wezenlijke invloed wanneer de populatie de mogelijke negatieve effecten van de activiteiten of werkzaamheden zélf op een zodanige wijze (bijvoorbeeld doordat er voldoende uitwijkmogelijkheden zijn naar een volwaardig leefgebied elders) teniet kan doen dat er geen invloed is op de gunstige staat van instandhouding van de soort. In alle gevallen geldt proportionaliteit. Effecten op een zeer zeldzame soort zullen op een lager niveau moeten worden bezien dan een zeer algemene soort. Bij soorten die zich niet over grote afstanden kunnen verplaatsen, zoals amfibieën, reptielen, planten en veel soorten insecten, is eerder sprake van een wezenlijk negatieve invloed dan bij soorten die zich over grotere afstanden kunnen verplaatsen. Verder is van belang of het effect van tijdelijke of permanente aard is. Van tijdelijke effecten kan een populatie van een soort zich over het algemeen gemakkelijker herstellen dan wanneer het om een aanhoudend negatief effect gaat.

Beschermde gebieden

De volgende gebieden worden aangewezen en beschermd op grond van de Wnb

- Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden);
- Wetlands.

Vergunning

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen Gedeputeerde Staten van de provincies de vergunningen, maar bij landsbelangoverschrijdende gebieden doet de minister van Economische Zaken dit.

Oriëntatiefase/voortoets

Bij projecten, plannen en activiteiten in of in de omgeving van een beschermd gebied moet in een vooroverleg tussen het bevoegd gezag en de initiatiefnemer (samen met zijn ecologisch adviseur), worden ingeschat of de voorgestane ontwikkeling een significant negatief effect op dit gebied tot gevolg kan hebben. In deze oriëntatiefase vindt een globale toetsing plaats, de zogenaamde voortoets, waardoor een indicatie van de mogelijke negatieve gevolgen wordt verkregen. Op deze manier kan worden bepaald hoe de verdere procedure dient te worden doorlopen en of vergunningverlening aan de orde is. Het bevordert

[2] EHvJ zaak C-103/00 en zaak C -221/04

de voortgang van het proces wanneer de initiatiefnemer een aantal globale onderzoeksgegevens voor dit vooroverleg aanlevert. In voorliggend rapport heeft de ecoloog die gegevens beschreven.

Beoordeling

Voor de gebiedsbescherming is voor de Wnb het oordeel van het bevoegd gezag nodig (zie ook Vergunning). Teneinde te voldoen aan artikel 3.1.6 Bro moet het oordeel van het bevoegd gezag deel uitmaken van de besluitvorming in de planologische procedure, tenzij het objectief overduidelijk is dat beschermde gebieden niet kunnen worden geschaad door de getoetste ontwikkeling.

Vergunningsaanvraag

Wanneer er geen wetenschappelijke zekerheid bestaat dat er geen significant negatief effect is, moet een passende beoordeling worden uitgevoerd. Indien er mogelijk wel een negatief effect is, maar dit zeker niet significant is, moet een verslechterings- en verstoringstoets worden gedaan. Voor beide toetsen moet de initiatiefnemer de gegevens aanleveren in de vorm van een natuurbeschermingswetrapport. Het bevoegd gezag toetst deze rapportage op verzoek van de initiatiefnemer. In beginsel verleent het bevoegd gezag alleen een vergunning als zekerheid is verkregen dat de activiteit de natuurlijke kenmerken van het gebied niet aantast. Indien een gebied alleen of mede op grond van een eerdere aanwijzing als natuurmonument is aangewezen, geldt voor dat zelfstandige gebied of voor die specifieke aanwijzingscriteria een lichter afwegingskader met een zekere bestuurlijke vrijheid.

ADC-criteria

Wanneer het bevoegd gezag een passende beoordeling nodig acht, moet rekening worden gehouden met de ADC-criteria. Het project moet dan achtereenvolgens worden beoordeeld op: mogelijke (A) alternatieven, (D) dwingende reden van groot openbaar belang en verplichte (C) compensatie. Veel projecten zullen niet aan deze criteria voldoen. Het kan daarom gunstig zijn om bij twijfel over effecten een uitgebreider vooronderzoek te doen in de vorm van een natuurbeschermingswetonderzoek. Een interactief proces tussen de onderzoekers, de initiatiefnemer en zijn ontwerpers, biedt daarnaast de mogelijkheid om het plan zo bij te stellen dat significant negatieve effecten worden voorkomen.

Instandhoudingsdoelen

De omvang van de effecten wordt getoetst aan de instandhoudingsdoelstellingen van het betreffende beschermd gebied. Deze doelstellingen zijn of worden opgenomen in de aanwijzingsbesluiten en de beheerplannen. In het aanwijzingsbesluit van een Natura 2000-gebied staat vanwege welke soorten en habitatten en om welke reden het gebied is aangewezen. De instandhoudings-doelstellingen van een gebied mogen niet worden geschaad.

Aangewezen

Ten tijde van het schrijven van dit rapport zijn nog niet alle aanwijzingsbesluiten voor de 162 Natura 2000-gebieden klaar. De laatste stand van zaken met betrekking tot de (definitieve) aanwijzingsbesluiten is te vinden op de internetsite van het Ministerie van EL&I (gebiedendatabase). Zolang definitieve aanwijzing nog

niet heeft plaatsgevonden, wordt getoetst aan de bestaande gebiedsdocumenten of de conceptaanwijzingsbesluiten.

Beheerplannen

Voor alle Natura 2000-gebieden moeten beheerplannen worden opgesteld. In een beheerplan wordt vastgelegd hoe en wanneer de doelen voor een gebied worden gehaald (instandhoudingsdoelstellingen). Activiteiten in en rondom Natura 2000-gebieden (landbouw, recreatie, waterbeheer) die negatieve effecten op de natuur(doelen) hebben, kunnen ook in het beheerplan worden geregeld, waarmee een integrale aanpak wordt bewerkstelligd. Een beheerplan moet binnen drie jaar na aanwijzing als Natura 2000-gebied worden vastgesteld. Sinds 1 september 2009 zijn voor ruim 80 van de 168 gebieden conceptbeheerplannen beschikbaar.

Ecologische Hoofdstructuur/Nederlands Natuurnetwerk

De NNN is een samenhangende structuur van gebieden met een speciale natuurkwaliteit (doelen). De NNN moet biodiversiteit en duurzame natuurkwaliteit in Nederland waarborgen. De NNN is een beleidsconcept dat zijn wortels heeft in het Nationaal Natuurbeleidsplan van 1990. In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) staan de plannen van de rijksoverheid met betrekking tot de NNN . Provincies zijn verantwoordelijk voor de realisering van de NNN . In de Provinciale Structuurvisie en Provinciale Ruimtelijke Verordening is dit als beleidsdoel opgenomen.

Beschermde gebieden

De NNN bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden;
- toekomstige natuurgebieden;
- beheergebieden.

Bescherming

Voor de NNN geldt het beschermings- en compensatieregime uit de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR), zoals uitgewerkt in de Spelregels EHS (Beleidskader voor compensatiebeginsel, EHS-saldobenadering en herbegrenzen EHS). In het geval van een ruimtelijke procedure worden ingrepen bij EHS-gebieden door het bevoegd gezag, het college van Gedeputeerde Staten van de provincie, getoetst. Wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN mogen niet worden aangetast. Aantasting wordt alleen verdedigbaar geacht als aantoonbaar is dat het project van groot openbaar belang is en er geen redelijk alternatief bestaat. Hier geldt het zogenaamde ‘nee, tenzij’-principe. De aantasting moet zoveel mogelijk worden gemitigeerd. Restschade moet worden gecompenseerd.

Beoordeling

In het geval van effecten op de NNN is het oordeel van het bevoegd gezag nodig. Dit komt overeen met de Wnb . Het college van Gedeputeerde Staten van de betreffende provincie is gewoonlijk het bevoegd gezag. In voorliggend rapport levert de ecoloog wel de argumenten voor dat besluit. Teneinde te voldoen aan artikel 3.1.6 Bro moet het oordeel van het bevoegd gezag deel uitmaken van de besluitvorming in de planologische procedure, tenzij het objectief overduidelijk is dat beschermde gebieden niet kunnen worden geschaad door de getoetste ontwikkeling.

Bijlage 3.2 Quick-scanhulp 2017

Bekende verspreiding van soorten ten opzichte van het plangebied – levering uit de NDFF.

disclaimer *De Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in een bepaald gebied. Het systeem is in opbouw, nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn gevalideerd. Nader (veld-)onderzoek kan noodzakelijk zijn om aanwezigheid van een soort te bevestigen of uit te sluiten.*

Copyright vermelden bij verwijzen of citeren naar deze levering: © NDFF - quickscanhulp.nl 19-12-2017 12:30:52

Op de volgende pagina's vindt u de lijst met soorten en afstanden ten opzichte van het plangebied dat deze soorten zijn waargenomen. Een toelichting op deze lijst is te vinden op: www.quickscanhulp.nl.

Mocht u vragen hebben dan kunt u contact opnemen met de Helpdesk van Het Natuurloket:

e-mail: servicesteammndff@natuurloket.nl

telefoon: 0800 2356333

Beschermde soorten op korte afstand van het plangebied.

Klik hier voor een lijst met alle beschermde soorten.

Soort	Soortgroep	Bescherming	Afstand
Ringslang	Reptielen	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Boommarter	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Waterspitsmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Rugstreeppad	Amfibieën	wnb-hrl	0 - 1 km
Gewone dwergvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Laatvlieger	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Meervleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Ruige dwergvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Watervleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Boomvalk	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Buizerd	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Gierzwaluw	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Grote Gele Kwikstaart	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Havik	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Huismus	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Kerkuil	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Ooievaar	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Ransuil	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Roek	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Slechtvalk	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Sperwer	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Steenuil	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Wespendief	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km

Bijlage 3.3 Factsheets KRW waterlichamen Wormerland

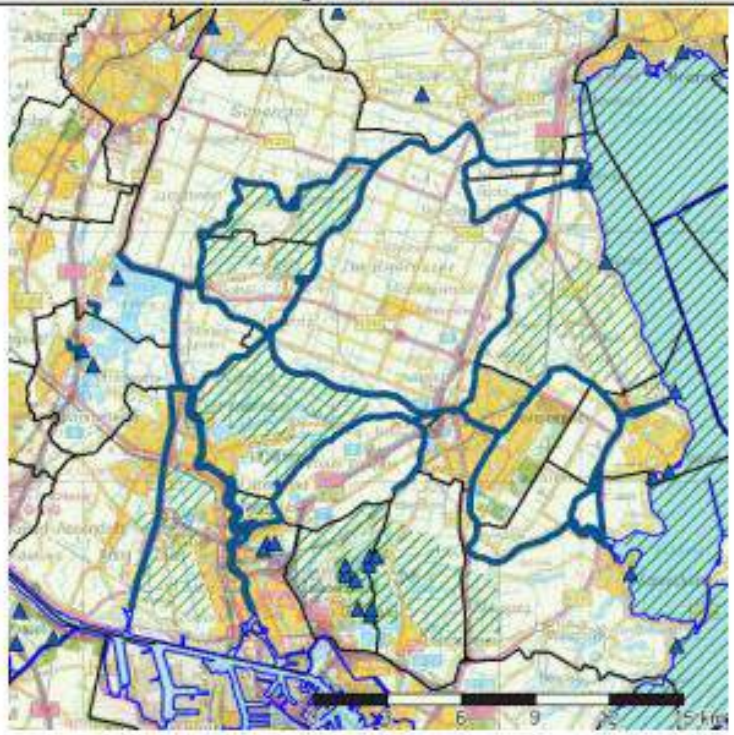
Factsheet: NL12_120
waterdelen Schermerboezem-Zuid +

-DISCLAIMER-
Deze factsheet behoort bij het ontwerp water(beheer)plan. De hier weergegeven Toestand 2014 en de realisatie van de maatregelen in de periode 2010-2015 zijn gebaseerd op de meest recente gegevens. In de loop van 2015 zullen deze onderdelen worden geactualiseerd op basis van de dan beschikbare gegevens.

1. Basisgegevens

Dit onderdeel beschrijft de kenmerken en de status van het waterlichaam en geeft informatie over de beschermde gebieden, die een relatie met het waterlichaam hebben.

Naam:	waterdelen Schermerboezem-Zuid +	**Code:**	NL12_120
Deelstroomgebied:	Rijn West	**Type:**	M7b (Grote diepe kanalen met scheepvaart)
Waterbeheerder:	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier	**Status:**	Kunstmatig
		Wateronttrekking t.b.v. menselijke consumptie:	Nee
Provincies:	Provincie Noord-Holland		
Gemeenten:	Beemster, Castricum, Edam-Volendam, Graft-De Rijp, Koggenland, Landsmeer, Purmerend, Schermer, Uitgeest, Waterland, Wormerland, Zaanstad, Zeevang		

Ecologische toestand

Biologie	GEP	Toestand 2009	Toestand 2014	Prognose 2021
Macrofauna (EKR)	≥ 0,60			
Overige waterflora (EKR)	≥ 0,30			
Vis (EKR)	≥ 0,60			
Fytoplankton (EKR)	≥ 0,60			

Algemeen fysische chemie

Fosfor totaal (zomergemiddelde) (mg P/l)	≤ 0,25			
Stikstof totaal (zomergemiddelde) (mg N/l)	≤ 3,80			
DIN (winterperiode) (mg N/l)	NVT	NVT	NVT	
Zoutgehalte (zomergemiddelde) (mg Cl/l)	≤ 300			
Temperatuur (max. waarde) (gr.C)	≤ 25,0			
Zuurgraad (zomergemiddelde) (-)	5,5 - 8,5			
Zuurstofverzadiging(sgraad)(zomergemiddelde) (%)	40 - 120			
Doorzicht (zomergemiddelde) (m)	≥ 0,65			

Legenda: blauw = zeer goed; groen = goed; geel = matig; oranje = ontoereikend; rood = slecht; leeg = geen gegevens

*: deze toestandsbeoordeling betreft een beheerdersoordeel.
Afhankelijk van het type KRW-waterlichaam dat gebruikt is voor de toestandsbeoordeling (het doeltype, hier M7b) zijn bepaalde maatlatten niet van toepassing. Deze maatlatten zijn met NVT in de toestandskolommen gemarkeerd.

Specifiek verontreinigende stoffen

	Normoverschrijding
Rapportage toestand 2014	- 3-chloorpropeen (3ClC3e) - barium (Ba) - beryllium (Be) - ethylazinfos (C2yazfs) - chlooretheen (vinylchloride) (ClC2e) - dichloorvos (DClvs) - heptenofos (heptnfs) - mevinfos (mevfs) - seleen (Se) - triazofos (Tazfs)

Motivering ecologische toestand:
De GEP waarde voor overige waterflora is in 2013 bijgesteld in verband met het geringe begroeibaar areaal in beschoeide scheepvaartkanalen (Toelichting: HHNK rapport 14.38620).

Niet van toepassing, geen achteruitgang.

Toelichting op de prognose van de toestand in 2021:
De toestand in 2021 is niet heel nauwkeurig in te schatten. Veel hangt af van zaken die niet of slechts beperkt beïnvloed kunnen worden door maatregelen van de regionale waterbeheerders. Voor de toestand in 2021 vertrouwen wij ook op de effecten van het generieke beleid die zijn opgenomen in het Stroomgebiedsplan twee. Daarnaast is doelbereik ook afhankelijk van de maatregelen die genomen moeten worden door bedrijfsleven en de rest van de samenleving.

Ondanks de onzekerheden is de prognose voor 2021 een doelbereik van ongeveer 80% ten opzichten van de situatie in 2014. Deze prognose is gebaseerd op kennis van de huidige situatie, de rekenregels onder de KRW-verkenner, expertjudgement en het vertrouwen in de effectiviteit van het landelijke beleid, genomen en te nemen regionale maatregelen en de voorgenomen inspanningen van het bedrijfsleven.

Omdat het een globale inschatting betreft en om schijnnauwkeurigheid te voorkomen is voor alle waterlichamen binnen het beheergebied van HHNK standaard uitgegaan van 80% doelbereik in 2021.

Inzet van een groter of zwaarder regionaal maatregelenpakket leidt niet tot een significant hoger doelbereik. Met name de voorraad fosfor in de bodem is zo groot dat op veel plaatsen het gehalte in het water in 2021 door nalevering nog boven de norm zal liggen, zelfs al wordt de bemesting met fosfor geheel gestopt.

Eindoordeel		**Toestand 2009**	**Toestand 2014**
Chemie	Totaal	*	
Ecologie	Totaal	*	
	Biologie	*	
	Fysische chemie	*	
	Specifiek verontreinigende stoffen	*	

Legenda:
- Chemie: blauw = goed/voldoet; rood = niet goed/voldoet niet
- Ecologie: blauw = zeer goed; groen = goed/voldoet; geel = matig; oranje = ontoereikend; rood = slecht/voldoet niet

*: deze toestandsbeoordeling betreft een beheerdersoordeel.

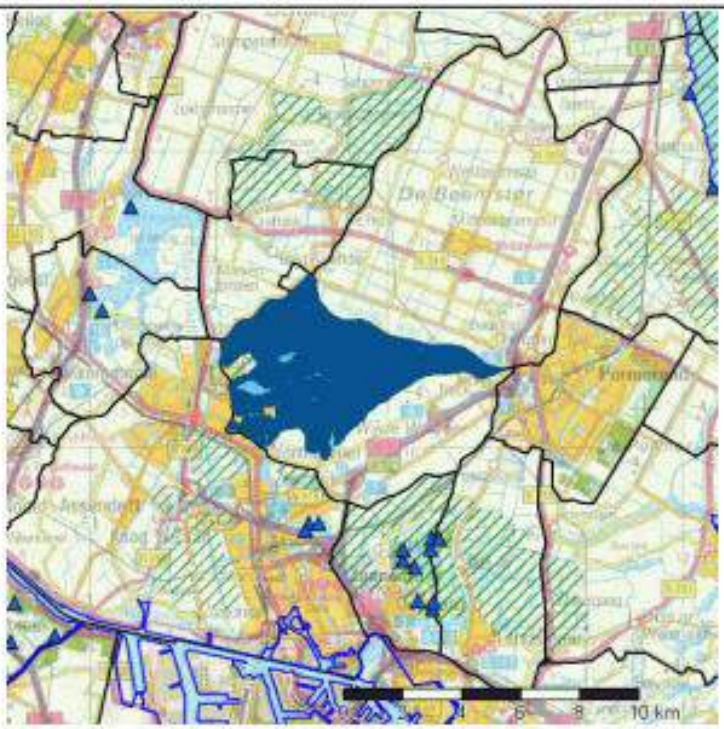
Factsheet: NL12_220
waterrijk Wormer- en Jisperveld

-DISCLAIMER-
Deze factsheet behoort bij het ontwerp water(beheer)plan. De hier weergegeven Toestand 2014 en de realisatie van de maatregelen in de periode 2010-2015 zijn gebaseerd op de meest recente gegevens. In de loop van 2015 zullen deze onderdelen worden geactualiseerd op basis van de dan beschikbare gegevens.

1. Basisgegevens

Dit onderdeel beschrijft de kenmerken en de status van het waterlichaam en geeft informatie over de beschermde gebieden, die een relatie met het waterlichaam hebben.

Naam:	waterrijk Wormer- en Jisperveld	**Code:**	NL12_220
Deelstroomgebied:	Rijn West	**Type:**	M10 (Laagveen vaarten en kanalen)
Waterbeheerder:	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier	**Status:**	Kunstmatig
		Wateronttrekking t.b.v. menselijke consumptie:	Nee
Provincies:	Provincie Noord-Holland		
Gemeenten:	Wormerland		

KRW Oppervlaktewaterlichaam
Provinciegrens
Waterschapsgrens
Gemeentegrens
Natura2000 gebied
Schelpdierwater
Zwemwaterlocatie
Winningen water voor menselijke consumptie:
Publieke grondwaterwinning
Industriële grondwaterwinning
Overige grondwaterwinning
Inname oppervlaktewater

Ecologische toestand

Biologie	GEP	Toestand 2009	Toestand 2014	Prognose 2021
Macrofauna (EKR)	≥ 0,20			
Overige waterflora (EKR)	≥ 0,20			
Vis (EKR)	≥ 0,35			
Fytoplankton (EKR)	≥ 0,25			

Algemeen fysische chemie

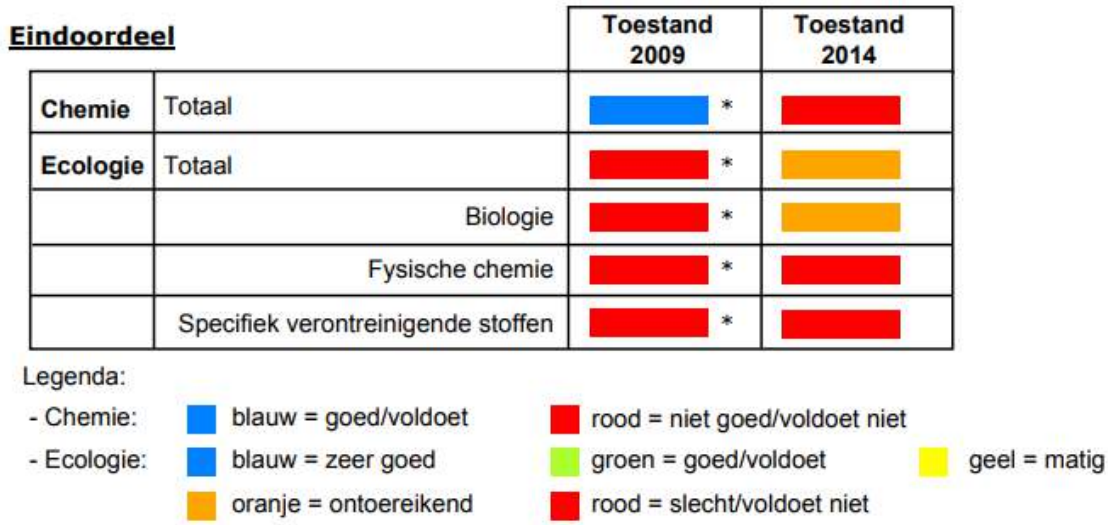
Fosfor totaal (zomergemiddelde) (mg P/l)	≤ 0,25			
Stikstof totaal (zomergemiddelde) (mg N/l)	≤ 2,80			
DIN (winterperiode) (mg N/l)	NVT	NVT	NVT	
Zoutgehalte (zomergemiddelde) (mg Cl/l)	≤ 300			
Temperatuur (max. waarde) (gr.C)	≤ 25,0			
Zuurgraad (zomergemiddelde) (-)	5,5 - 8,0			
Zuurstofverzadiging(sgraad)(zomergemiddelde) (%)	40 - 120			
Doorzicht (zomergemiddelde) (m)	≥ 0,65			

Legenda: blauw = zeer goed | groen = goed | geel = matig | oranje = ontoereikend | rood = slecht | leeg = geen gegevens

*: deze toestandsbeoordeling betreft een beheerdersoordeel.
Afhankelijk van het type KRW-waterlichaam dat gebruikt is voor de toestandsbeoordeling (het doeltype, hier M10) zijn bepaalde maatlatten niet van toepassing. Deze maatlatten zijn met NVT in de toestandskolommen gemarkeerd.

Specifiek verontreinigende stoffen

	Normoverschrijding
Rapportage toestand 2014	- 3-chloorpropeen (3ClC3e) - barium (Ba) - beryllium (Be) - ethylazinfos (C2yazfs) - chlooretheen (vinylchloride) (ClC2e) - dichloorvos (DClvs) - heptenofos (heptnfs) - mevinfos (mevfs) - seleen (Se) - triazofos (Tazfs)

Motivering ecologische toestand:

De natuurlijke achtergrondbelasting voor fosfor speelt een overheersende rol. Aanpak van antropogene belasting leidt niet tot het GEP. De GEP waarden voor fosfor en als gevolg hiervan die voor de biologische kwaliteitselementen (fytoplankton, macrofauna, overige waterflora, vis) zijn daarom aangepast (Toelichting: HHNK rapport 14.38620) Motivatie voor achteruitgang heeft plaatsgevonden voor die parameters/kwaliteitselementen waarvoor de beoordeling in 2009 minimaal één klasse hoger uitviel dan de beoordeling in 2014 (dus één of meer klassen achteruitgang). Een goede vergelijking wordt bemoeilijkt doordat er in deze periode diverse aanpassingen zijn doorgevoerd in zowel de monitoring als de maatlatten en de beoordeling. Dit is onderstaand (indien van toepassing) ook aangegeven. Macrofauna: Voor dit waterlichaam is macrofauna achteruitgegaan. Wat de oorzaak hiervan is, is niet bekend. Mogelijk dat baggeren een effect heeft, sinds 2006 worden verschillende delen van het gebied baggerwerkzaamheden uitgevoerd. Voor andere waterlichamen is de toestand voor macrofauna juist verbeterd. Overall is de toestand iets verbeterd ten opzichte van 2009. Verbetering is geconstateerd voor 9 waterlichamen en verslechtering voor 8 waterlichamen. Vis: De score voor de visstand is sterk afgenomen ten opzichte van 2009. Dit heeft meerdere oorzaken, ten eerste is de score in 2009 gebaseerd op data van andere waterlichamen, data die niet met de juiste methoden is verzameld of betreft het een expertoordeel. Daarnaast zijn ook de maatlaten voor vis van sloten en kanalen aangepast. Beoordeling vindt met de nieuwe maatlatten plaats per traject in plaats van voor het waterlichaam als geheel. Dit leidt tot lagere EKR scores. Een en ander is onderbouwd door Jaarsma (2013) in de notitie" herberekening toetsing visgegevens HHNK 2006-2012", d.d. 19 maart 2013.. Zuurgraad: De pH is voor dit en één ander waterlichamen een klasse verslechterd en voor 2 waterlichamen een klasse verbeterd. De hoge pH waarden op de locaties die zijn "verslechterd" wijzen op een hoge productiviteit (door algen), op beide locaties scoort de maatlat voor fytoplankton ook laag (circa 0.2) in 2014. Wellicht dat ook de toename van het totaal stikstofgehalte ten opzichte van 2009 hier mee samenhangt (zie ook NL12_210).

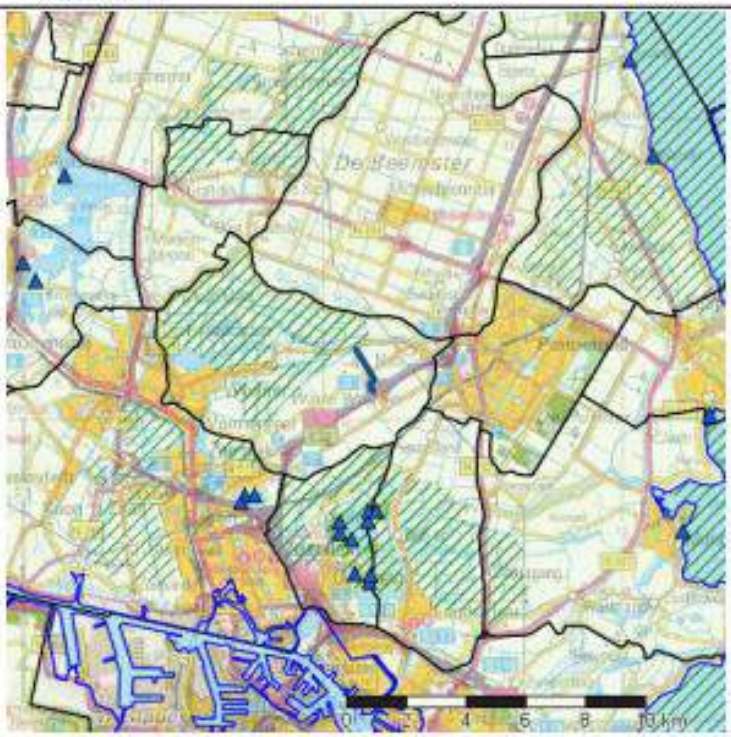
Factsheet: NL12_340
waterdelen Wijdewormer

-DISCLAIMER-
Deze factsheet behoort bij het ontwerp water(beheer)plan. De hier weergegeven Toestand 2014 en de realisatie van de maatregelen in de periode 2010-2015 zijn gebaseerd op de meest recente gegevens. In de loop van 2015 zullen deze onderdelen worden geactualiseerd op basis van de dan beschikbare gegevens.

1. Basisgegevens

Dit onderdeel beschrijft de kenmerken en de status van het waterlichaam en geeft informatie over de beschermde gebieden, die een relatie met het waterlichaam hebben.

Naam:	waterdelen Wijdewormer	**Code:**	NL12_340
Deelstroomgebied:	Rijn West	**Type:**	M30 (Zwak brakke wateren)
Waterbeheerder:	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier	**Status:**	Kunstmatig
		Wateronttrekking t.b.v. menselijke consumptie:	Nee
Provincies:	Provincie Noord-Holland		
Gemeenten:	Wormerland		

KRW Oppervlaktewaterlichaam
Provinciegrens
Waterschapsgrens
Gemeentegrens
Natura2000 gebied
Schelpdierwater
Zwemwaterlocatie
Winningen water voor menselijke consumptie:
Publieke grondwaterwinning
Industriële grondwaterwinning
Overige grondwaterwinning
Inname oppervlaktewater

Ecologische toestand

Biologie	GEP	Toestand 2009	Toestand 2014	Prognose 2021
Macrofauna (EKR)	≥ 0,40			
Overige waterflora (EKR)	≥ 0,10			
Vis (EKR)	≥ 0,34			
Fytoplankton (EKR)	≥ 0,45			

Algemeen fysische chemie

Fosfor totaal (zomergemiddelde) (mg P/l)	≤ 0,30			
Stikstof totaal (zomergemiddelde) (mg N/l)	≤ 1,80			
DIN (winterperiode) (mg N/l)	NVT	NVT	NVT	
Zoutgehalte (zomergemiddelde) (mg Cl/l)	300 - 3000			
Temperatuur (max. waarde) (gr.C)	≤ 25,0			
Zuurgraad (zomergemiddelde) (-)	6,0 - 9,0			
Zuurstofverzadiging(sgraad)(zomergemiddelde) (%)	60 - 120			
Doorzicht (zomergemiddelde) (m)	≥ 0,90			

Legenda: blauw = zeer goed | groen = goed | geel = matig | oranje = ontoereikend | rood = slecht | leeg = geen gegevens

*: deze toestandsbeoordeling betreft een beheerdersoordeel.
Afhankelijk van het type KRW-waterlichaam dat gebruikt is voor de toestandsbeoordeling (het doeltype, hier M30) zijn bepaalde maatlatten niet van toepassing. Deze maatlatten zijn met NVT in de toestandskolommen gemarkeerd.

Specifiek verontreinigende stoffen

	Normoverschrijding
Rapportage toestand 2014	- 3-chloorpropeen (3ClC3e) - barium (Ba) - beryllium (Be) - ethylazinfos (C2yazfs) - chlooretheen (vinylchloride) (ClC2e) - dichloorvos (DClvs) - heptenofos (heptnfs) - mevinfos (mevfs) - seleen (Se) - triazofos (Tazfs)

Motivering ecologische toestand:
De GEP waarde voor vis is in 2013 bijgesteld in verband met de beperkte verbinding(smogelijkhed)en met zoet en/of zout (Toelichting: HHNK rapport 14.38620). De natuurlijke achtergrondbelasting voor fosfor speelt een overheersende rol. Aanpak van antropogene belasting leidt niet tot het GEP. De GEP waarden voor fosfor en als gevolg hiervan die voor de biologische kwaliteitselementen (fytoplankton, overige waterflora) zijn daarom aangepast (Toelichting: HHNK rapport 14.38620)

Vis: Beheerdersoordeel; gebaseerd op data 2008-2009

Toelichting op de prognose van de toestand in 2021:
De toestand in 2021 is niet heel nauwkeurig in te schatten. Veel hangt af van zaken die niet of slechts beperkt beïnvloed kunnen worden door maatregelen van de regionale waterbeheerders. Voor de toestand in 2021 vertrouwen wij ook op de effecten van het generieke beleid die zijn opgenomen in het Stroomgebiedsplan twee. Daarnaast is doelbereik ook afhankelijk van de maatregelen die genomen moeten worden door bedrijfsleven en de rest van de samenleving.

Ondanks de onzekerheden is de prognose voor 2021 een doelbereik van ongeveer 80% ten opzichten van de situatie in 2014. Deze prognose is gebaseerd op kennis van de huidige situatie, de rekenregels onder de KRW-verkenner, expertjudgement en het vertrouwen in de effectiviteit van het landelijke beleid, genomen en te nemen regionale maatregelen en de voorgenomen inspanningen van het bedrijfsleven.

Omdat het een globale inschatting betreft en om schijnnauwkeurigheid te voorkomen is voor alle waterlichamen binnen het beheergebied van HHNK standaard uitgegaan van 80% doelbereik in 2021.

Inzet van een groter of zwaarder regionaal maatregelenpakket leidt niet tot een significant hoger doelbereik. Met name de voorraad fosfor in de bodem is zo groot dat op veel plaatsen het gehalte in het water in 2021 door nalevering nog boven de norm zal liggen, zelfs al wordt de bemesting met fosfor geheel gestopt.

Eindoordeel

		Toestand 2009	Toestand 2014
Chemie	Totaal	*	
Ecologie	Totaal	*	
	Biologie	*	
	Fysische chemie	*	
	Specifiek verontreinigende stoffen	*	

Legenda:
- Chemie: blauw = goed/voldoet; rood = niet goed/voldoet niet
- Ecologie: blauw = zeer goed; groen = goed/voldoet; geel = matig; oranje = ontoereikend; rood = slecht/voldoet niet

*: deze toestandsbeoordeling betreft een beheerdersoordeel.

Bijlage 3.4 Stikstofberekening en uitgangspunten Huidige situatie

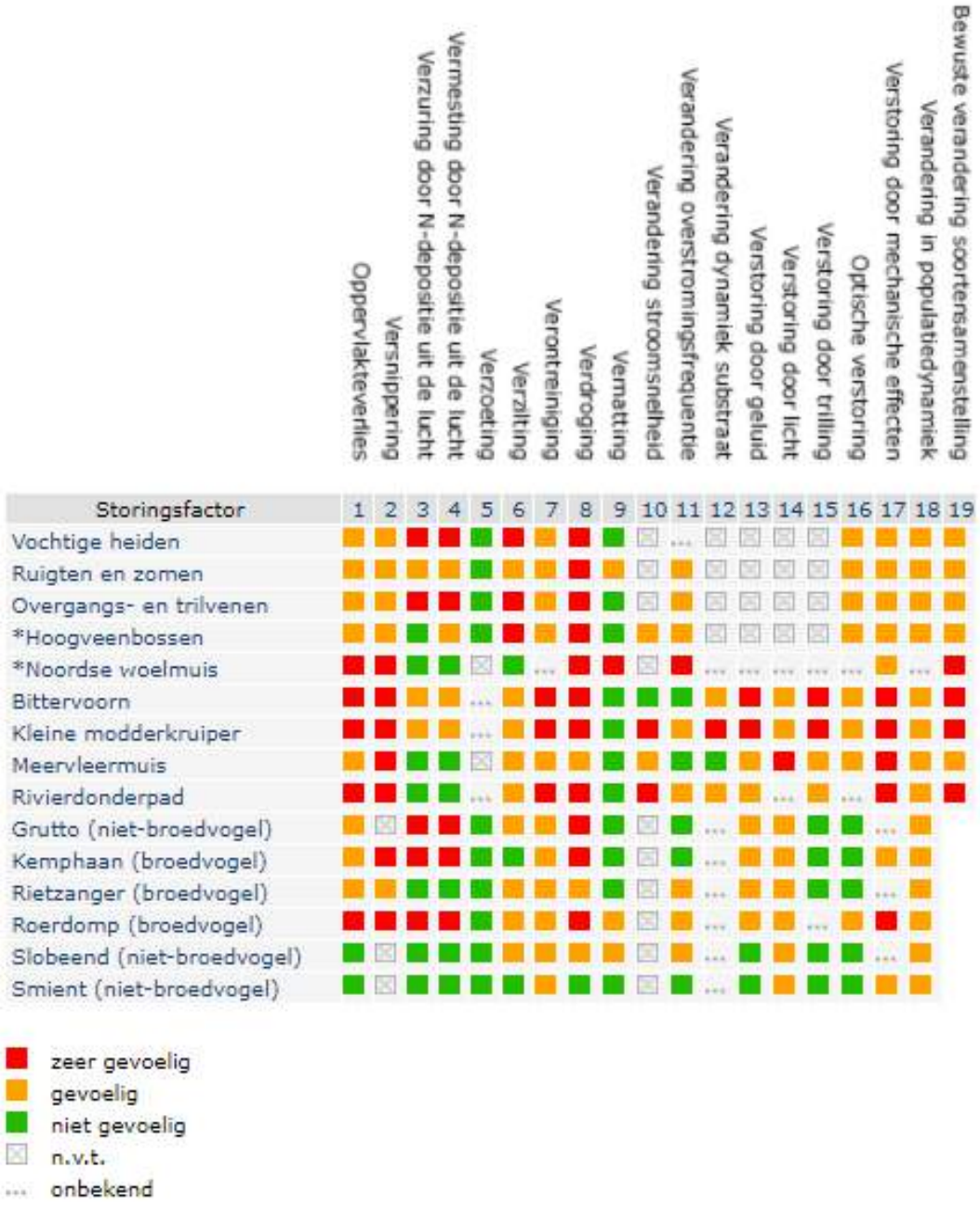
AERIUS CALCULATOR

Bepaling projecteffect

Resultaten PAS-gebieden (mol/ha/j)

Natuurgebied	Hoogste bijdrage *
Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder	488,60
Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske	66,42 (54,15)
Polder Westzaan	19,42
Eilandspolder	5,75
Noordhollands Duinreservaat	4,92
Kennemerland-Zuid	4,48
Schoorlse Duinen	2,84
Naardermeer	1,57
Zwanenwater & Pettemerduinen	1,42
Oostelijke Vechtplassen	1,34
Duinen Den Helder-Callantsoog	1,26

Bijlage 3.5 Effectenindicator Wormer- en Jisperveld en Kalverpolder

Bijlage 4 Geur en fijnstof

1 Geurhinder

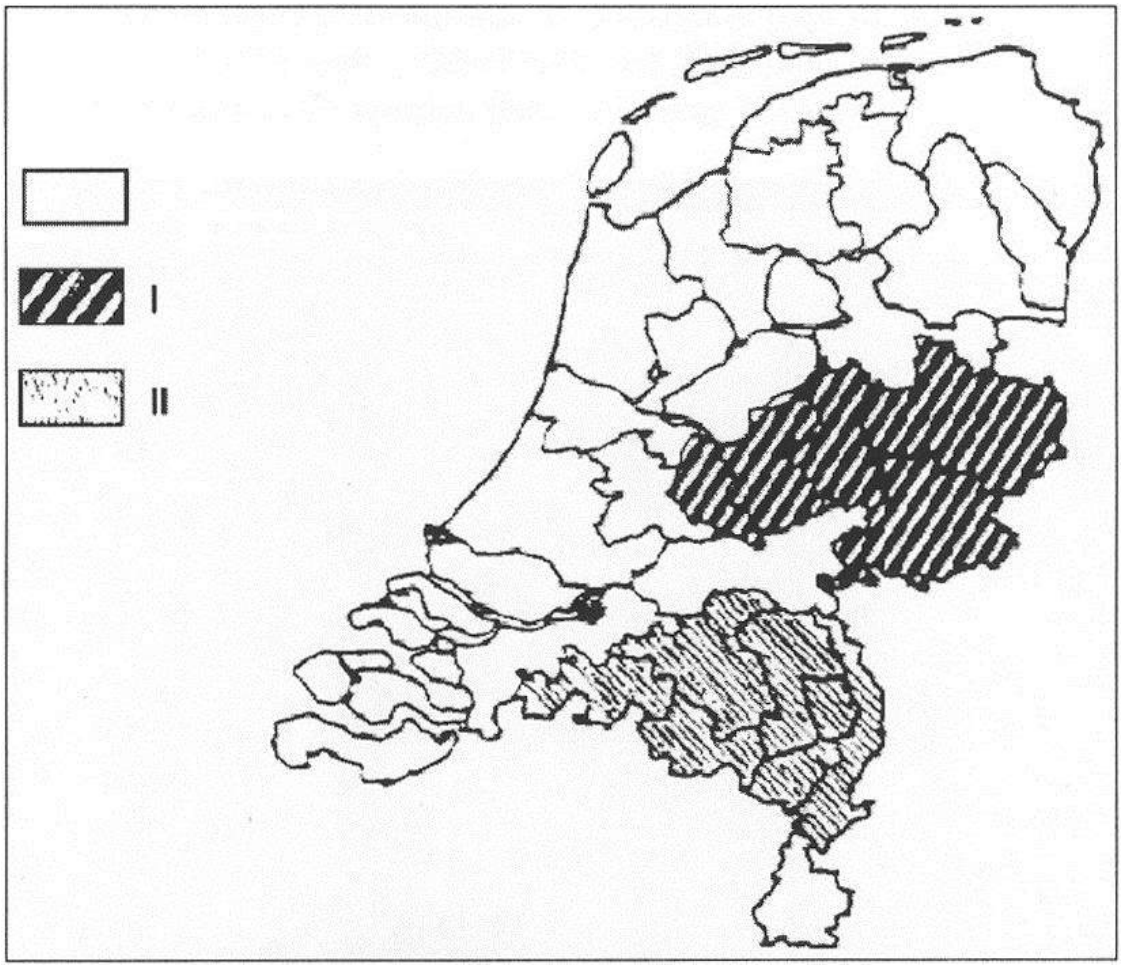
1.1 Wetgeving

De Wet geurhinder en veehouderij is sinds 1 januari 2007 van kracht en vormt het toetsingskader voor de geurbelasting vanwege dierenverblijven op geurgevoelige objecten zoals huizen.

De Wet kent twee typen diercategorieën. Dieren met en dieren zonder geuremissiefactor.
Voor die diercategorieën waarvan de geuremissie per dier is vastgesteld, wordt de waarde uitgedrukt in een ten hoogste toegestane geurbelasting op een geurgevoelig object uitgedrukt in odour units of per kubieke meter lucht (ou/m^3). Deze krijgen een norm toegewezen voor de geurbelasting die een veehouderij mag veroorzaken.
De hoogte van de norm is afhankelijk van de locatie. In Nederland wordt onderscheid gemaakt tussen concentratiegebieden (I en II) en de rest van Nederland. In concentratiegebieden zijn de normen wat betreft geur minder streng dan in de gebieden buiten de concentratiegebieden.
Daarnaast wordt onderscheid gemaakt tussen situaties binnen en buiten de bebouwde kom. In onderstaande tabel zijn de normen weergegeven.

Normen geur

Locatie	**binnen bebouwde kom**	**buiten bebouwde kom**
buiten concentratiegebied	2 ou_E/m^3	8 ou_E/m^3
concentratiegebied	3 ou_E/m^3	14 ou_E/m^3

Concentratiegebieden I en II behorende bij de artikelen 1, eerste lid, en 26 van de Meststoffenwet

Het buitengebied van de gemeente Wormerland ligt buiten de concentratiegebieden.

Voor de diercategorieën zonder geuremissiefactor is de waarde een wettelijk vastgestelde afstand die ten minste moet worden aangehouden. Binnen de bebouwde kom dient een minimale afstand te worden aangehouden van 100 m, gemeten vanaf de buitenzijde van het geurgevoelig object tot het dichtstbijzijnde emissiepunt. Buiten de bebouwde kom dient deze afstand minimaal 50 m te bedragen.

Indien de gemeente een actief beleid voert ten aanzien van de geurproblematiek, kan van deze normen afgeweken worden. Binnen de bebouwde kom bedraagt de bandbreedte 0,1 – 14,0 ou_E/m^3 voor diercategorieën met een geuremissiefactor. Buiten de bebouwde kom bedraagt de bandbreedte 3,0 – 35,0 ou_E/m^3.
Voor diercategorieën zonder geuremissiefactor kan de aan te houden afstand binnen de bebouwde kom terug gebracht worden tot respectievelijk 50 meter en binnen en 25 meter buiten de bebouwde kom.
De gemeente Wormerland voert geen actief beleid ten aanzien van geur. Als normstelling dient binnen de bebouwde kommen van gemeente 2 odour units aangehouden te worden. Buiten de bebouwde kom dient 8 odour units aangehouden te worden. Voor melkveehouderijen worden afstanden tot geurgevoelige objecten buiten de bebouwde kom 50 meter en binnen de bebouwde kom 100 meter aangehouden.

1.2 Geurgevoelige objecten

Toetsing van de Wet geurhinder vindt plaats bij geurgevoelige objecten. Geurgevoelige objecten zijn gebouwen, bestemd voor en blijkens aard, indeling en inrichting geschikt om te worden gebruikt voor menselijk wonen of menselijk verblijf en die daarvoor permanent of een daarmee vergelijkbare wijze van gebruik, worden gebruikt.
Hierbij dient te worden vermeld dat voormalige agrarische bedrijfsgebouwen waarin nu wordt gewoond in de volgende gevallen geen geurgevoelig objecten zijn:

- als de milieuvergunning niet is ingetrokken;
- als de milieuvergunning van een voormalig agrarisch bedrijf pas op of na 19 maart 2000 is ingetrokken;
- als het een woning betreft die gebouwd is op basis van functieveranderingsbeleid voor voormalig agrarische bedrijven met een milieuvergunning.

1.3 Cumulatie

De Handreiking van de Wet geurhinder en veehouderij maakt onderscheid tussen de voorgrondbelasting en de achtergrondbelasting van geurhinder:

- de voorgrondbelasting is de geurbelasting die veroorzaakt wordt door de voor een geurgevoelig object dominante veehouderij;
- de achtergrondbelasting is de totale geurbelasting die veroorzaakt wordt door alle veehouderijen in de omgeving van een geurgevoelig object (cumulatie).

De achtergrondbelasting is derhalve altijd hoger dan de voorgrondbelasting. Deze begrippen zijn overigens niet in de wet opgenomen.

De voorgrondbelasting is uitsluitend relevant voor het bepalen van de verwachte mate van hinder bij een individueel geurgevoelig object. Een berekening is dan nodig, omdat uit onderzoek (PRA Odournet, 2001) is gebleken dat de geurhinder als gevolg van de geurbelasting vanwege één veehouderij (voorgrondbelasting) meer hinder geeft dan de totale geurbelasting van meerdere veehouderijen (achtergrondbelasting), zelfs als achtergrondbelasting en voorgrondbelasting dezelfde waarde kennen.

Het MER dient inzicht in de cumulatieve milieueffecten van de onderscheiden alternatieven. Daarom is er voor gekozen om berekeningen te maken van het achtergrondniveau. Hoewel dit voor individuele geurgevoelige objecten gevoelsmatig meer hinder kan geven, geven deze berekeningen een beter inzicht in het totale effect van de onderscheiden alternatieven en varianten. Uiteraard zal bij het vaststellen van een nieuwe milieuvergunning in individuele gevallen bezien moeten worden of de voorgrondbelasting niet te hoog is (ongeveer de helft van de achtergrondbelasting).

1.4 Milieukwaliteitseisen voor geurhinder

Daarbij wordt het leefklimaat beoordeeld aan de hand van onderstaande 'milieukwaliteitscriteria', die het RIVM hanteert voor haar milieukwaliteit-rapportages en toekomstverkenningen voor het aspect geurhinder. Deze geven de relatie weer tussen de achtergrondbelasting, de kans op geurhinder en een classificatie van het woon- en leefmilieu.

Classificatie achtergrondbelasting (RIVM)

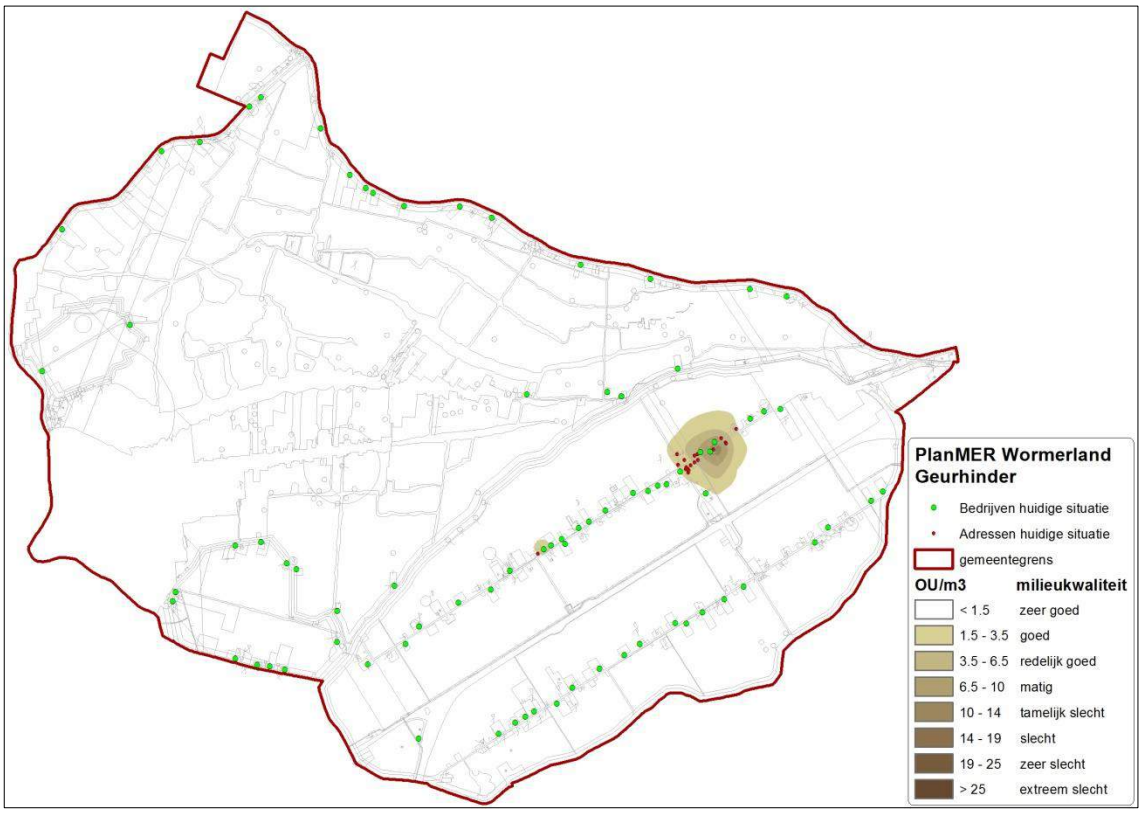
Achtergrondbelasting geur – Ou/m3	**Mogelijke kans op geurhinder (%)**	**Classificatie leefklimaat**
<1,5	< 5	zeer goed
1,5 - 3,5	5 – 10	goed
3,5 - 6,5	10 – 15	redelijk goed
6,5 - 10	15 – 20	matig
10 - 14	20 – 25	tamelijk slecht
14 - 19	25 – 30	slecht
19 - 25	30 – 35	zeer slecht
25 - 32	35 – 40	extreem slecht

Voor de agrarische bedrijven die niet tot de intensieve veehouderij behoren (bijvoorbeeld melkrundveehouderij) geldt een afstandsnorm tot gevoelige objecten. Bij deze veehouderijen blijft de beoordeling van het leefklimaat gelijk.

1.5 Huidige situatie

Van het plangebied zijn de geurcontouren berekend met behulp van het verspreidingsmodel V-Stacks gebied, versie 2010. Daarbij is aangesloten op de milieukwaliteitscriteria van het RIVM.
Het buitengebied van Wormerland kent een aantal veehouderijen met dieren die een geuremissiefactor hebben. Het betreft hier allemaal grondgebonden bedrijven. De geuremissie van deze bedrijven met dieren met een geuremissiefactor is echter zo gering dat dit niet in contouren op een kaart is weergegeven. Bepalend in dit geval zijn de vaste afstanden. Bij de berekeningen daarvan is als uitgangspunt genomen dat ieder agrarisch bedrijf één emissiepunt heeft waarvan de coördinaten zijn bepaald (één punt binnen het bouwvlak) Het kan daarom zijn dat de situatie iets afwijkt van de werkelijke situatie. Echter gaat het bij de bepaling van de geursituatie om een inschatting van de effecten c.q. verandering in de geursituatie, niet om het exacte aantal geurgehinderden.

Uit de berekening blijkt dat in de huidige situatie de geurhinder beperkt is.

Huidige situatie geurhinder

1.5.1 Milieugebruiksruimte

Ten aanzien van geur wordt duidelijk dat de milieugebruiksruimte over het algemeen ruim is door het niet aanwezig zijn van (woon)bebouwing. Aangezien de uitbreidingsmogelijkheden voor de agrarische bedrijven gebaseerd wordt op de voorgrondbelasting, betekent dit niet per se dat de ontwikkelruimte vanuit het aspect geurhinder beperkt is. Er is derhalve geen sprake van knelpunten.

1.6. Voornemen

Het voornemen maakt een uitbreiding van het bouwvlak van volwaardige agrarische bedrijven naar 1,5 ha mogelijk. Dit kan als gevolg hebben dat het aantal dieren per agrarisch bedrijf ook toeneemt. Echter, in het bestemmingsplan is de gebruiksregel opgenomen dat het gebruik van de gronden voor het houden van vee dat leidt tot een toename van de stikstofdepositie op voor verzuring gevoelige gebieden, strijdig is met de bestemming. De bebouwing van een bepaald agrarisch bedrijf mag dus wel toenemen maar de bestaande stikstofemissie van het bedrijf is leidend voor het bepalen van het aantal dieren per bedrijf. Op basis van het modelbedrijf, zoals uitgewerkt in bijlage 2, is per agrarisch bedrijf de geurhinder als gevolg van het voornemen bepaald.

Omdat melk- en kalfkoeien en vrouwelijk jongvee geen geuremissiefactor hebben, maar een vaste afstand, is voor deze dieren gerekend met schapen. In onderstaand kader is hiervoor een rekenvoorbeeld opgenomen.

In de bestaande situatie worden op het grondgebonden veehouderijbedrijf 160 stuks melk- en kalfkoeien (Rav-nr. A1.100) en 100 stuks vrouwelijk jongvee (Rav-nr. A3.100) gehouden. Op grond van de bijlage bij de Rav is de ammoniakemissie van melk- en kalfkoeien 13,00 kg NH_3/st/vee/jr. en van vrouwelijk jongvee 4,4 kg/NH_3/vee/jr[1]. De ammoniakemissie van het betreffende bedrijf is hiermee 2.520 kg NH_3 per jaar.

Om inzicht te krijgen in de mogelijke verspreiding van de geuremissie van een rundveehouderijbedrijf is de keuze gemaakt om hiervoor gebruik te maken van een schapenbedrijf. Binnen de agrarische bestemmingen is de uitwisseling van dieren namelijk mogelijk.
De bestaande ammoniakemissie van het hiervoor genoemde bedrijf wordt voor de geurberekening omgezet in het aantal stuks schapen. Aan de hand van het aantal stuks schapen is vervolgens de geuremissie bepaald.

Een schaap heeft op grond van de bijlage bij de Rav een ammoniakemissie van 0,7 kg/NH_3/dierplaats/jr. Voor het betreffende bedrijf kunnen op basis van de ammoniakemissie 3.600 stuks schapen gehouden worden. Bepaald is dat binnen een bouwvlak van 1 ha maximaal 1.333 stuks schapen gehouden kunnen worden[2]. Vanuit gaande dat voor het betreffende bedrijf sprake is van een volwaardig bedrijf mag het bouwvlak maximaal 1,5 ha beslaan. Op 1,5 ha kunnen maximaal 2.000 stuks schapen gehouden worden. Het aantal stuks schapen van dit bedrijf is dan ook beperkt tot 2.000 stuks.

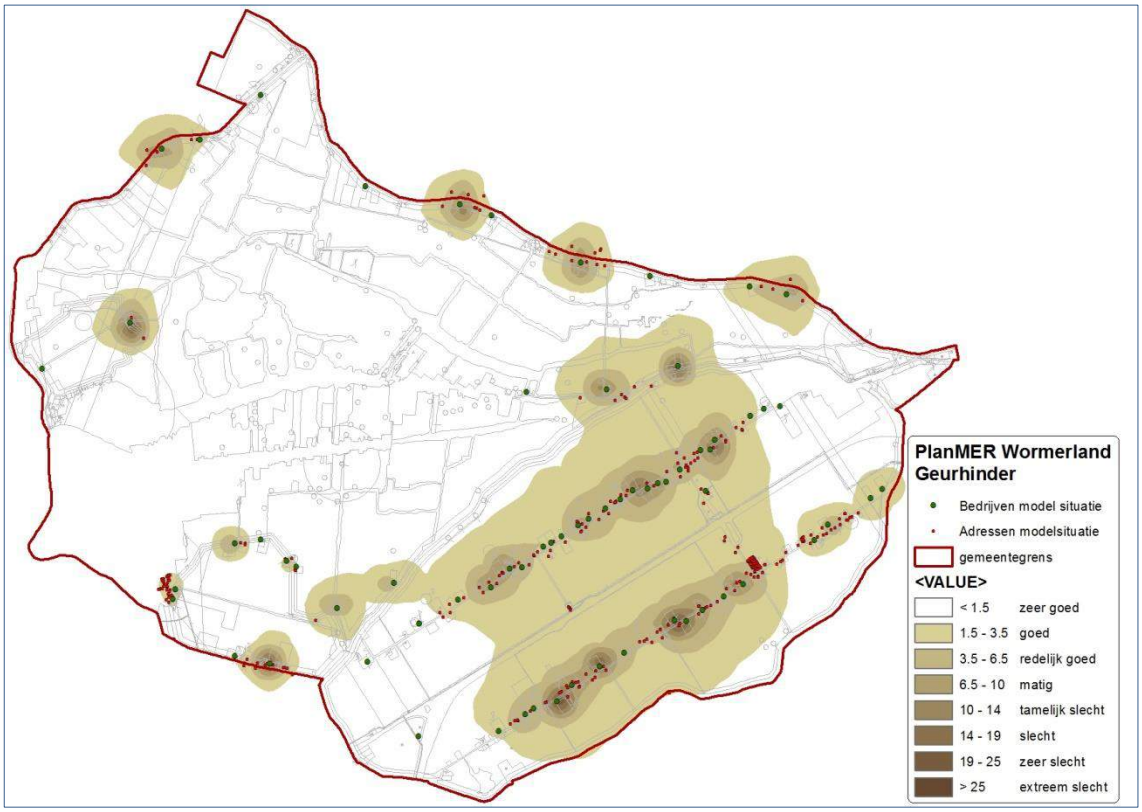
De geuremissie van schapen is 7,8 ouE/s/dier. De geuremissie van dit betreffende bedrijf vanwege schapen is hiermee 15.600 ouE/s. Hierbij wordt opgemerkt dat hiervoor wel een nieuwe omgevingsvergunning nodig is.

Kader 1 Rekenvoorbeeld geuremissie bedrijven.

Indien het leefklimaat wordt beoordeeld aan de hand van ‘milieukwaliteitscriteria’, die het RIVM hanteert blijkt uit de berekeningen de volgende verschuivingen.

[1] Voor de bestaande bedrijven wordt gerekend met de emissiefactoren zoals opgenomen in het Regeling ammoniak en veehouderij. Voor nieuwe bedrijven wordt gerekend met het Besluit emissiearme huisvesting.

[2] Zie bijlage 2

Milieukwaliteit geur adressen Wormerland

situatie	zeer goed	goed	redelijk goed	matig	tamelijk slecht	slecht	zeer slecht	extreem slecht
milieukwaliteit huidige situatie	8.613	1	3	4	11	0	0	0
milieukwaliteit mode situatie	8.257	157	117	71	15	11	4	0

1.6.1 Nuancering

Daarbij moet de wel nuancering worden aangegeven dat de conclusies zijn gebaseerd op de achtergrondbelasting op basis van een modelbedrijf. De milieutoetsing bij uitbreiding van agrarische bedrijven vindt echter plaats aan de hand van de voorgrondbelasting op basis van de specifieke bedrijfsvoering per geval. De werkelijke geurbelasting zal daarom minder negatief zijn, dan hierboven aangegeven.

1.7 Beoordeling van de milieueffecten

Het milieueffect van het voornemen op geur is op basis van de volgende twee elementen beoordeeld:

- milieueffecten op de geur, bepaald op basis van de toename van de geurbelasting;
- milieueffecten op de geur, bepaald op basis van de toename van geurhinder.

Beoordeling milieueffecten van het voornemen op geur

			voornemen
-		Milieueffecten op de geur, bepaald op basis van de toename van geurbelasting	-
-		Milieueffecten op de geur, bepaald op basis van de toename van de geurhinder	-
++	:	De milieueffecten zijn zeer positief	
+	:	De milieueffecten zijn positief	
0	:	De milieueffecten zijn nihil	
-	:	De milieueffecten zijn negatief	
--	:	De milieueffecten zijn zeer negatief	

Naar aanleiding van het voornemen vindt een verschuiving plaats van de classificatie van de beoordeling van milieukwaliteit. In de huidige situatie is de milieukwaliteit van de adressen in de omgeving zeer goed tot tamelijk slecht. Op basis van het voornemen is de milieukwaliteit van de adressen in de omgeving beoordeeld als zeer goed tot zeer slecht.

Milieukwaliteit geur adressen Wormerland

situatie	zeer goed	goed	redelijk goed	matig	tamelijk slecht	slecht	zeer slecht	extreem slecht
milieukwaliteit huidige situatie	8.613	1	3	4	11	0	0	0
milieukwaliteit mode situatie	8.257	157	117	71	15	11	4	0

In de hiernavolgende tabel is de beoordeling vanuit de huidige situatie in relatie tot de invoering van modelbedrijven weergegeven.

Nuancering

Zoals in het rekenvoorbeeld (Kader 1) is aangegeven is het soort dieren bij een agrarisch bedrijf uitwisselbaar binnen het bestemmingsplan Landelijk gebied. Echter, is voor het veranderen van de diersoort wel een omgevingsvergunning vereist. Zoals opgenomen in de Wet geurhinder en veehouderij wordt een omgevingsvergunning met betrekking tot een veehouderij geweigerd indien de geurbelasting van die veehouderij op een geurgevoelig object, in dit geval, meer bedraagt dan 8 ouE/m^3.

Daarnaast is in het bestemmingsplan opgenomen dat wanneer een volwaardig agrarisch bedrijf, dit zijn de bedrijven die meeste geurbelasting veroorzaken, uit wil breiden naar 1,5 ha geen onevenredige afbreuk mag worden gedaan aan onder andere de milieusituatie. Hiermee worden ook de effecten op geur bedoeld.

Hoewel niet in het bestemmingsplan Landelijk gebied eenduidig een regeling is opgenomen die mogelijke geurhinder beperkt, is de landelijke wetgeving hierin leidend. Grenswaarden voor geur worden dan ook niet met het voornemen overschreden. De milieueffecten van het voornemen op geurbelasting is dan ook als nihil tot licht negatief te beoordelen. Navolgende tabel geeft deze definitieve bevoordeling weer.

Definitieve beoordeling milieueffecten van het voornemen op geur

			voornemen
-		Milieueffecten op de geur, bepaald op basis van de toename van geurbelasting	0/-
-		Milieueffecten op de geur, bepaald op basis van de toename van de geurhinder	0/-
++	:	De milieueffecten zijn zeer positief	
+	:	De milieueffecten zijn positief	
0	:	De milieueffecten zijn nihil	
-	:	De milieueffecten zijn negatief	
--	:	De milieueffecten zijn zeer negatief	

1.8 Maatregelen

Gezien de bovenstaande uitkomsten en conclusies worden in het bestemmingsplan (en daarbuiten) genoeg maatregelen genomen om de milieueffecten van het voornemen op geur te beperken. Aanvullende mitigerende maatregelen zijn dan ook niet nodig.

Overigens moet worden opgemerkt dat voor de geurberekening het voornemen gerekend is met modelbedrijven waarin schapen aanwezig zijn. De geuremissie van deze bedrijven is in vergelijking met een melkrundveehouderijbedrijf die in de huidige situatie veelal aanwezig zijn (waarvoor niet een geuremissiefactor is vastgesteld maar afstanden van toepassing zijn) sterk. Het getoonde effect is daarmee groter dan de werkelijke situatie. Daarnaast moet worden opgemerkt dat een deel van de toename van de geurbelasting en –hinder ook in de bestaande situatie al mogelijk is: op de bestaande melkrundveehouderijen kan ook vee worden gehouden waarvoor een geuremissiefactor is vast gesteld, zoals schapen.

1.9 Leemten in kennis

Er is geen sprake van een leemte in kennis, die de besluitvorming kan beïnvloeden.

2 Fijn stof

Nederland heeft de Europese regels ten aanzien van luchtkwaliteit geïmplementeerd in de Wet milieubeheer. De in deze wet gehanteerde normen gelden overal, met uitzondering van een arbeidsplaats (hierop is de Arbeidsomstandighedenwet van toepassing) en locaties waartoe leden van het publiek gewoonlijk geen toegang hebben.

Kern van de wet is het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Hierin staat wanneer en hoe overschrijdingen van de luchtkwaliteit moeten worden aangepakt. Het programma houdt rekening met nieuwe ontwikkelingen zoals bouwprojecten of de aanleg van infrastructuur. Projecten die passen in dit programma, hoeven niet meer te worden getoetst aan de normen (grenswaarden) voor luchtkwaliteit. Het NSL is op 1 augustus 2009 in werking getreden.

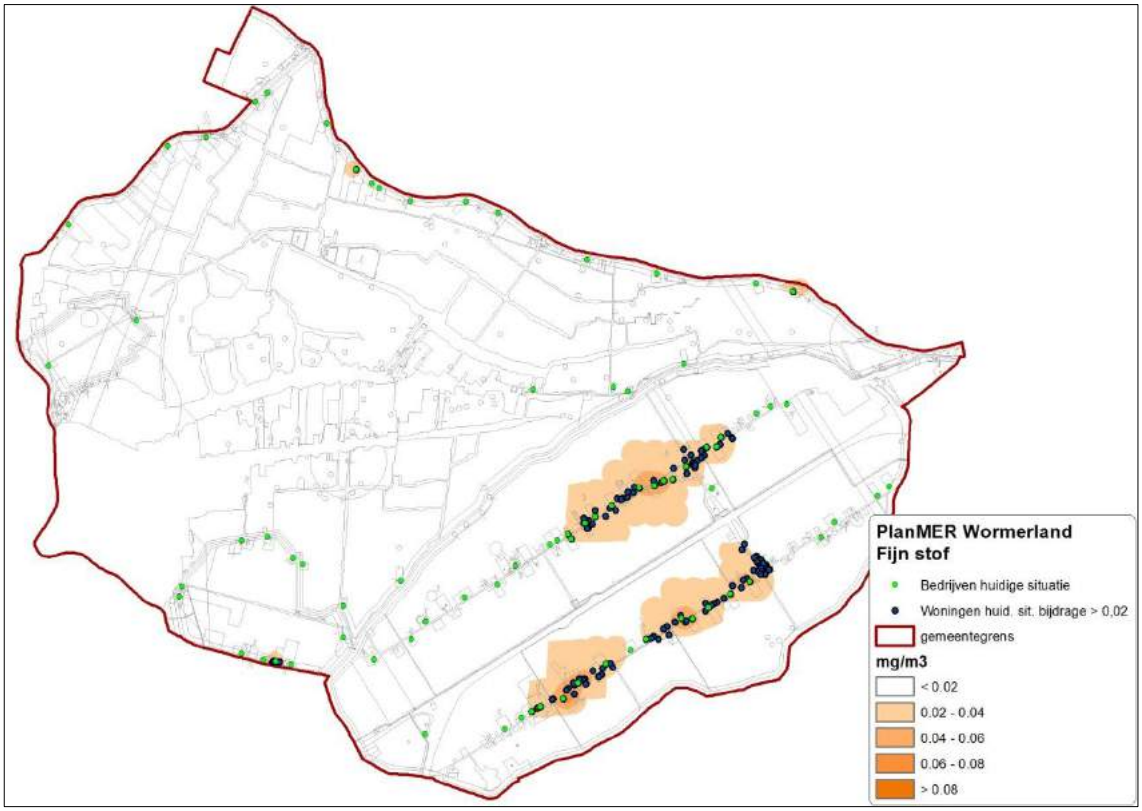
De luchtkwaliteitseisen voor ruimtelijke plannen betreffen ten aanzien van fijn stof (PM_{10}) de waarden opgenomen in de navolgende tabel.

Grenswaarden luchtconcentraties PM_{10}

Luchtconcentratie	**Norm**
jaargemiddelde concentratie	40 µg/m^3
24 uursgemiddelde concentratie	50 µg/m^3 maximaal 35 maal per jaar

2.1 Huidige situatie

Aan de hand van de Grootschalige Concentratiekaarten is de huidige situatie wat betreft fijn stof vastgesteld. Uit deze kaarten blijkt dat in de huidige situatie de concentratie de 22 µg/m^3 niet overschrijdt en daarmee ruim onder de gestelde normen blijft.
In de volgende afbeelding is de bijdrage aan fijn stof door de betreffende bedrijven in de huidige situatie opgenomen. Deze bijdrage is zeer gering en bedraagt maximaal 0,08 µg/m^3.

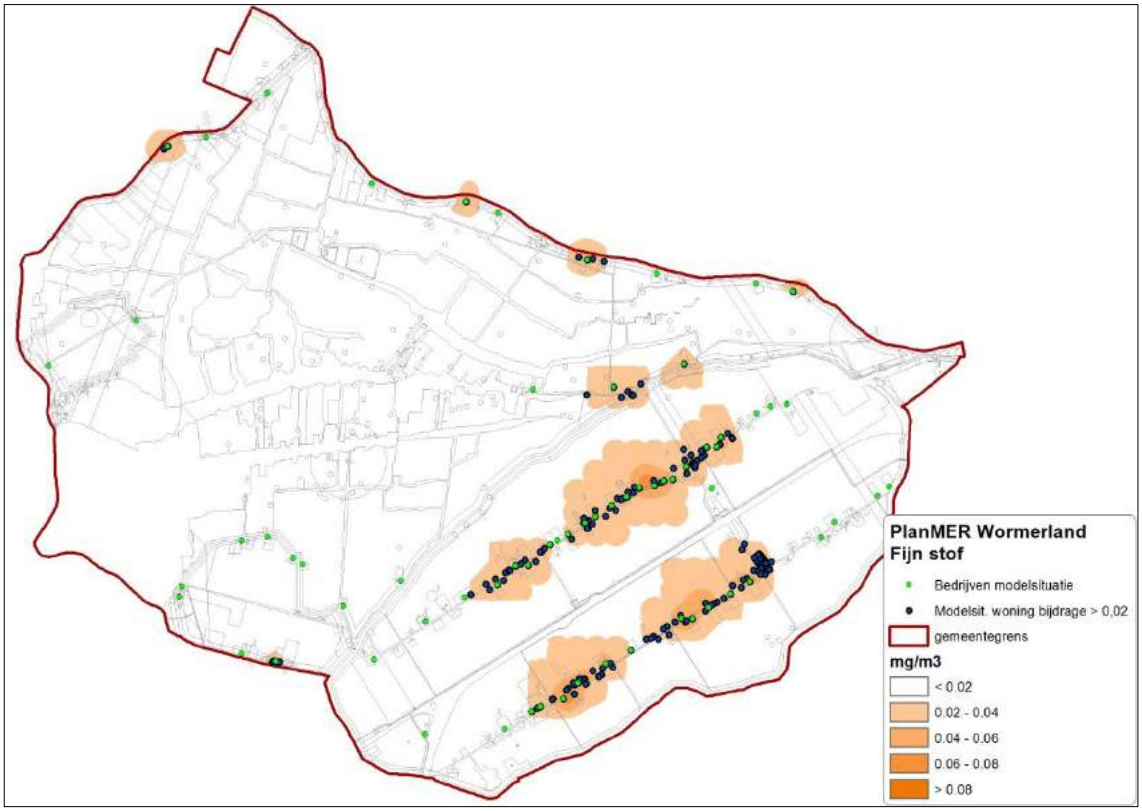

Weergave huidige situatie fijn stof

2.2 Modelbedrijven

De berekening van de bedrijven omgezet naar het modelbedrijf betreft de situatie waarbij de bedrijven kunnen uitbreiden tot 1,5 ha voor zover deze grootte in de huidige situatie nog niet is bereikt. De omvorming tot intensieve veehouderij of het uitbreiden met een intensieve tak behoort niet tot de mogelijkheden.

Het modelbedrijf is bepaald aan de hand van de bestaande stikstofemissie van een agrarisch bedrijf. In bijlage 2 is een uitgebreide beschrijving hiervan te vinden. De resultaten van de berekening zijn opgenomen in de onderstaande afbeelding. Uit deze afbeelding blijkt dat de fijn stofsituatie verandert per locatie.

Weergave situatie voornemen fijn stof

Bijdrage bedrijven fijn stof in µg/m^{3}in relatie tot het aantal adressen

situatie	**< 0,02**	**0,02-0,04**	**0,04-0,06**	**0,06-0,08**	**> 0,08**
milieukwaliteit huidige situatie	8.481	124	23	4	0
milieukwaliteit mode situatie	8.429	165	31	7	0

1.4 Beoordeling van de milieueffecten

Naar aanleiding van het voornemen is voor de meeste adressen in het landelijk gebied nauwelijks sprake van een bijdrage van fijn stof vanwege de agrarische bedrijven. Ook hier is de bijdrage zeer gering en bedraagt maximaal 0,08 mg/m^3 per jaar.

In de hiernavolgende tabel is de beoordeling van de milieueffecten van het voornemen op fijn stof weergegeven.

Overzicht beoordeling effecten

		Voornemen
-	Milieueffecten op de lucht, bepaald op basis van de toename van fijnstof (PM_{10} en $PM_{2,5}$)	0
++ :	De milieueffecten zijn zeer positief	
+ :	De milieueffecten zijn positief	
0 :	De milieueffecten zijn nihil	
- :	De milieueffecten zijn negatief	
-- :	De milieueffecten zijn zeer negatief	

1.6 Leemten in kennis

Er is geen sprake van een leemte in kennis, die de besluitvorming kan beïnvloeden.

Bijlage 5 Uitvoerbaarheid

UITVOERBAARHEIDSTOETS - BESTAANDE SITUATIE

ID	coördinaten		soort bedrijf	Bedrijfsemissie in NH_3		modelveehouderij						Oppervlakte bouwvlak op basis van NH3-emissie
						Veesoort 1			Veesoort 2			
	x	y					kg	aantal		kg		
	m	m		(g NH_3/s)	kg NH3/j	Rav-nr.	NH3/jr	stuks	Rav-nr.	NH3/jr	aantal stuks	ha
1002	119765	502262	veehouderij	2,80E-03	8,82E+01	A1.100	12,2	6	A3.100	4,4	4	0,0
1007	115612	502990	veehouderij	5,82E-02	1,84E+03	A1.100	12,2	120	A3.100	4,4	84	0,7
1008	119400	504113	veehouderij	3,21E-03	1,01E+02	A1.100	12,2	7	A3.100	4,4	5	0,0
1009	119066	504229	veehouderij	7,40E-02	2,33E+03	A1.100	12,2	153	A3.100	4,4	107	0,9
1012	118080	504419	veehouderij	2,26E-03	7,14E+01	A1.100	12,2	5	A3.100	4,4	3	0,0
1015	120331	503618	veehouderij	8,26E-02	2,60E+03	A1.100	12,2	170	A3.100	4,4	119	1,0
1016	115944	504806	veehouderij	9,88E-02	3,12E+03	A1.100	12,2	204	A3.100	4,4	143	1,2
1017	116985	505372	veehouderij	0,00E+00	0,00E+00	A1.100	12,2	0	A3.100	4,4	0	0,0
1019	116342	504903	veehouderij	1,06E-02	3,34E+02	A1.100	12,2	22	A3.100	4,4	15	0,1
1020	121347	502533	veehouderij	3,49E-02	1,10E+03	A1.100	12,2	72	A3.100	4,4	50	0,4
1022	120607	502288	veehouderij	7,05E-02	2,22E+03	A1.100	12,2	146	A3.100	4,4	102	0,9
1023	122488	503287	veehouderij	6,38E-02	2,01E+03	A1.100	12,2	132	A3.100	4,4	92	0,8
1024	122104	503367	veehouderij	1,17E-02	3,70E+02	A1.100	12,2	24	A3.100	4,4	17	0,1
1025	121061	503474	veehouderij	6,09E-03	1,92E+02	A1.100	12,2	13	A3.100	4,4	9	0,1
1026	120020	500685	veehouderij	7,75E-03	2,45E+02	A1.100	12,2	16	A3.100	4,4	11	0,1
1027	120133	500751	veehouderij	1,86E-03	5,86E+01	A1.100	12,2	4	A3.100	4,4	3	0,0
1029	120308	500866	veehouderij	0,00E+00	0,00E+00	A1.100	12,2	0	A3.100	4,4	0	0,0
1030	120415	500933	veehouderij	8,05E-02	2,54E+03	A1.100	12,2	166	A3.100	4,4	116	1,0
1031	120591	501047	veehouderij	4,76E-03	1,50E+02	A1.100	12,2	10	A3.100	4,4	7	0,1
1032	120879	501234	veehouderij	7,07E-02	2,23E+03	A1.100	12,2	146	A3.100	4,4	102	0,9
1033	121035	501254	veehouderij	1,12E-01	3,53E+03	A1.100	12,2	231	A3.100	4,4	162	1,4
1034	121138	501308	veehouderij	1,11E-03	3,50E+01	A1.100	12,2	2	A3.100	4,4	2	0,0
1035	121231	501322	veehouderij	3,33E-03	1,05E+02	A1.100	12,2	7	A3.100	4,4	5	0,0
1036	121372	501453	veehouderij	1,45E-02	4,56E+02	A1.100	12,2	30	A3.100	4,4	21	0,2
1037	121585	501656	veehouderij	2,80E-03	8,82E+01	A1.100	12,2	6	A3.100	4,4	4	0,0
1038	121687	501662	veehouderij	5,64E-02	1,78E+03	A1.100	12,2	116	A3.100	4,4	82	0,7
1039	121734	501763	veehouderij	2,64E-02	8,33E+02	A1.100	12,2	54	A3.100	4,4	38	0,3
1040	122107	502010	veehouderij	6,66E-05	2,10E+00	A1.100	12,2	0	A3.100	4,4	0	0,0
1041	122252	502084	veehouderij	2,36E-03	7,43E+01	A1.100	12,2	5	A3.100	4,4	3	0,0
1042	122423	502112	veehouderij	7,93E-03	2,50E+02	A1.100	12,2	16	A3.100	4,4	11	0,1
1043	118099	499439	veehouderij	9,59E-03	3,02E+02	A1.100	12,2	20	A3.100	4,4	14	0,1
1045	118638	499836	veehouderij	0,00E+00	0,00E+00	A1.100	12,2	0	A3.100	4,4	0	0,0
1046	118638	499836	veehouderij	1,59E-03	5,00E+01	A1.100	12,2	3	A3.100	4,4	2	0,0
1047	119050	500086	veehouderij	6,53E-03	2,06E+02	A1.100	12,2	13	A3.100	4,4	9	0,1
1048	119390	500221	veehouderij	3,91E-02	1,23E+03	A1.100	12,2	81	A3.100	4,4	56	0,5
1049	119586	500417	veehouderij	6,69E-02	2,11E+03	A1.100	12,2	138	A3.100	4,4	97	0,8
1050	119943	500641	veehouderij	4,44E-03	1,40E+02	A1.100	12,2	9	A3.100	4,4	6	0,1
1051	121638	501228	bedrijf	n.v.t	n.v.t	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
1052	114691	502509	veehouderij	2,54E-03	8,00E+01	A1.100	12,2	5	A3.100	4,4	4	0,0
1053	123493	501245	veehouderij	1,77E-02	5,59E+02	A1.100	12,2	37	A3.100	4,4	26	0,2
1054	122920	500873	veehouderij	1,61E-02	5,09E+02	A1.100	12,2	33	A3.100	4,4	23	0,2

UITVOERBAARHEIDSTOETS - BESTAANDE SITUATIE

ID	coördinaten x	coördinaten y	soort bedrijf	Bedrijfsemissie in NH_3		modelveehouderij						Oppervlakte bouwvlak op basis van NH3-emissie
						Veesoort 1			Veesoort 2			
	m	m		(g NH_3/s)	kg NH3/j	Rav-nr.	kg NH3/jr	aantal stuks	Rav-nr.	kg NH3/jr	aantal stuks	ha
1055	122781	500714	veehouderij	4,52E-03	1,43E+02	A1.100	12,2	9	A3.100	4,4	7	0,1
1056	123370	501149	veehouderij	8,53E-03	2,69E+02	A1.100	12,2	18	A3.100	4,4	12	0,1
1057	122036	500250	veehouderij	1,24E-01	3,91E+03	A1.100	12,2	256	A3.100	4,4	179	1,5
1058	121833	500122	veehouderij	4,33E-03	1,36E+02	A1.100	12,2	9	A3.100	4,4	6	0,1
1059	121605	499983	veehouderij	7,99E-02	2,52E+03	A1.100	12,2	165	A3.100	4,4	115	1,0
1060	121435	499867	veehouderij	3,08E-02	9,70E+02	A1.100	12,2	63	A3.100	4,4	44	0,4
1061	121318	499870	veehouderij	6,92E-02	2,18E+03	A1.100	12,2	143	A3.100	4,4	100	0,9
1063	120786	499534	veehouderij	2,62E-02	8,28E+02	A1.100	12,2	54	A3.100	4,4	38	0,3
1064	120529	499392	veehouderij	3,32E-02	1,05E+03	A1.100	12,2	69	A3.100	4,4	48	0,4
1065	120241	499195	veehouderij	9,42E-02	2,97E+03	A1.100	12,2	194	A3.100	4,4	136	1,2
	120083	499028	veehouderij	7,80E-02	2,46E+03	A1.100	12,2	161	A3.100	4,4	113	1,0
1066	119842	498948	veehouderij	0,00E+00	0,00E+00	A1.100	12,2	0	A3.100	4,4	0	0,0
1067	119751	498893	veehouderij	2,43E-02	7,67E+02	A1.100	12,2	50	A3.100	4,4	35	0,3
1069	119471	498712	veehouderij	0,00E+00	0,00E+00	A1.100	12,2	0	A3.100	4,4	0	0,0
1070	118632	498662	veehouderij	0,00E+00	0,00E+00	A1.100	12,2	0	A3.100	4,4	0	0,0
1073	116089	500198	veehouderij	1,04E-02	3,29E+02	A1.100	12,2	22	A3.100	4,4	15	0,1
1074	116061	500097	veehouderij	2,21E-03	6,96E+01	A1.100	12,2	5	A3.100	4,4	3	0,0
1075	116714	499499	veehouderij	0,00E+00	0,00E+00	A1.100	12,2	0	A3.100	4,4	0	0,0
1076	117077	499417	veehouderij	3,35E-02	1,06E+03	A1.100	12,2	69	A3.100	4,4	48	0,4
1079	117780	499999	veehouderij	3,35E-02	1,06E+03	A1.100	12,2	69	A3.100	4,4	48	0,4
1080	118378	500262	veehouderij	1,73E-02	5,45E+02	A1.100	12,2	36	A3.100	4,4	25	0,2
1081	117254	500498	veehouderij	3,30E-03	1,04E+02	A1.100	12,2	7	A3.100	4,4	5	0,0
	117352	500433	veehouderij	0,00E+00	0,00E+00	A1.100	12,2	0	A3.100	4,4	0	0,0
1082	116981	500717	veehouderij	0,00E+00	0,00E+00	A1.100	12,2	0	A3.100	4,4	0	0,0
1083	116712	500681	veehouderij	1,51E-02	4,76E+02	A1.100	12,2	31	A3.100	4,4	22	0,2
					totaal gemiddelde			55			39	0,3
					gemiddelde klein bedrijf			10			7	0,1
					gemiddelde volwaardig bedrijf			121			85	0,7

volwaardige agrarische bedrijven gelegen in Natura 2000
volwaardige agrarische bedrijven met uitbreidingsmogelijkheden

UITVOERBAARHEIDSTOETS - STALMAATREGELEN

ID	coördinaten		soort bedrijf	bedrijfsemissie in NH3		modelveehouderij						Oppervlakte bouwvlak op basis van NH3-emissie
						Veesoort 1			Veesoort 2			
	x	y				Rav-nr.	kg NH3/jr	aantal stuks vee	Rav-nr.	kg NH3/jr	aantal stuks vee	
	m	m		(g NH_3/s)	kg NH3/j							ha
1002	119765	502262	veehouderij	2,80E-03	8,82E+01	A1.17	5,1	11	A3.100	4,4	8	0,1
1007	115612	502990	veehouderij	5,82E-02	1,84E+03	A1.17	5,1	225	A3.100	4,4	157	1,3
1008	119400	504113	veehouderij	3,21E-03	1,01E+02	A1.17	5,1	12	A3.100	4,4	9	0,1
1009	119066	504229	veehouderij	7,40E-02	2,33E+03	A1.17	5,1	285	A3.100	4,4	200	1,7
1012	118080	504419	veehouderij	2,26E-03	7,14E+01	A1.17	5,1	9	A3.100	4,4	6	0,1
1015	120331	503618	veehouderij	8,26E-02	2,60E+03	A1.17	5,1	318	A3.100	4,4	223	1,9
1016	115944	504806	veehouderij	9,88E-02	3,12E+03	A1.17	5,1	381	A3.100	4,4	267	2,3
1017	116985	505372	veehouderij	0,00E+00	0,00E+00	A1.17	5,1	0	A3.100	4,4	0	0,0
1019	116342	504903	veehouderij	1,06E-02	3,34E+02	A1.17	5,1	41	A3.100	4,4	29	0,2
1020	121347	502533	veehouderij	3,49E-02	1,10E+03	A1.17	5,1	135	A3.100	4,4	94	0,8
1022	120607	502288	veehouderij	7,05E-02	2,22E+03	A1.17	5,1	272	A3.100	4,4	190	1,6
1023	122488	503287	veehouderij	6,38E-02	2,01E+03	A1.17	5,1	246	A3.100	4,4	172	1,5
1024	122104	503367	veehouderij	1,17E-02	3,70E+02	A1.17	5,1	45	A3.100	4,4	32	0,3
1025	121061	503474	veehouderij	6,09E-03	1,92E+02	A1.17	5,1	23	A3.100	4,4	16	0,1
1026	120020	500685	veehouderij	7,75E-03	2,45E+02	A1.17	5,1	30	A3.100	4,4	21	0,2
1027	120133	500751	veehouderij	1,86E-03	5,86E+01	A1.17	5,1	7	A3.100	4,4	5	0,0
1029	120308	500866	veehouderij	0,00E+00	0,00E+00	A1.17	5,1	0	A3.100	4,4	0	0,0
1030	120415	500933	veehouderij	8,05E-02	2,54E+03	A1.17	5,1	311	A3.100	4,4	217	1,9
1031	120591	501047	veehouderij	4,76E-03	1,50E+02	A1.17	5,1	18	A3.100	4,4	13	0,1
1032	120879	501234	veehouderij	7,07E-02	2,23E+03	A1.17	5,1	273	A3.100	4,4	191	1,6
1033	121035	501254	veehouderij	1,12E-01	3,53E+03	A1.17	5,1	431	A3.100	4,4	302	2,6
1034	121138	501308	veehouderij	1,11E-03	3,50E+01	A1.17	5,1	4	A3.100	4,4	3	0,0
1035	121231	501322	veehouderij	3,33E-03	1,05E+02	A1.17	5,1	13	A3.100	4,4	9	0,1
1036	121372	501453	veehouderij	1,45E-02	4,56E+02	A1.17	5,1	56	A3.100	4,4	39	0,3
1037	121585	501656	veehouderij	2,80E-03	8,82E+01	A1.17	5,1	11	A3.100	4,4	8	0,1
1038	121687	501662	veehouderij	5,64E-02	1,78E+03	A1.17	5,1	218	A3.100	4,4	152	1,3
1039	121734	501763	veehouderij	2,64E-02	8,33E+02	A1.17	5,1	102	A3.100	4,4	71	0,6
1040	122107	502010	veehouderij	6,66E-05	2,10E+00	A1.17	5,1	0	A3.100	4,4	0	0,0
1041	122252	502084	veehouderij	2,36E-03	7,43E+01	A1.17	5,1	9	A3.100	4,4	6	0,1
1042	122423	502112	veehouderij	7,93E-03	2,50E+02	A1.17	5,1	31	A3.100	4,4	21	0,2
1043	118099	499439	veehouderij	9,59E-03	3,02E+02	A1.17	5,1	37	A3.100	4,4	26	0,2
1045	118638	499836		0,00E+00	0,00E+00	A1.17	5,1	0	A3.100	4,4	0	0,0
1046	118638	499836	veehouderij	1,59E-03	5,00E+01	A1.17	5,1	6	A3.100	4,4	4	0,0
1047	119050	500086	veehouderij	6,53E-03	2,06E+02	A1.17	5,1	25	A3.100	4,4	18	0,2
1048	119390	500221	veehouderij	3,91E-02	1,23E+03	A1.17	5,1	151	A3.100	4,4	105	0,9
1049	119586	500417	veehouderij	6,69E-02	2,11E+03	A1.17	5,1	258	A3.100	4,4	181	1,5
1050	119943	500641	veehouderij	4,44E-03	1,40E+02	A1.17	5,1	17	A3.100	4,4	12	0,1
1051	121638	501228	bedrijf	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
1052	114691	502509	veehouderij	2,54E-03	8,00E+01	A1.17	5,1	10	A3.100	4,4	7	0,1
1053	123493	501245	veehouderij	1,77E-02	5,59E+02	A1.17	5,1	68	A3.100	4,4	48	0,4

UITVOERBAARHEIDSTOETS - STALMAATREGELEN

ID	coördinaten		soort bedrijf	bedrijfsemissie in NH3		modelveehouderij						Oppervlakte bouwvlak op basis van NH3-emissie
						Veesoort 1			Veesoort 2			
	x	y				Rav-nr.	kg NH3/jr	aantal stuks vee	Rav-nr.	kg NH3/jr	aantal stuks vee	
	m	m		(g NH_3/s)	kg NH3/j							ha
1054	122920	500873	veehouderij	1,61E-02	5,09E+02	A1.17	5,1	62	A3.100	4,4	44	0,4
1055	122781	500714	veehouderij	4,52E-03	1,43E+02	A1.17	5,1	17	A3.100	4,4	12	0,1
1056	123370	501149	veehouderij	8,53E-03	2,69E+02	A1.17	5,1	33	A3.100	4,4	23	0,2
1057	122036	500250	veehouderij	1,24E-01	3,91E+03	A1.17	5,1	478	A3.100	4,4	335	2,9
1058	121833	500122	veehouderij	4,33E-03	1,36E+02	A1.17	5,1	17	A3.100	4,4	12	0,1
1059	121605	499983	veehouderij	7,99E-02	2,52E+03	A1.17	5,1	308	A3.100	4,4	216	1,8
1060	121435	499867	veehouderij	3,08E-02	9,70E+02	A1.17	5,1	119	A3.100	4,4	83	0,7
1061	121318	499870	veehouderij	6,92E-02	2,18E+03	A1.17	5,1	267	A3.100	4,4	187	1,6
1063	120786	499534	veehouderij	2,62E-02	8,28E+02	A1.17	5,1	101	A3.100	4,4	71	0,6
1064	120529	499392	veehouderij	3,32E-02	1,05E+03	A1.17	5,1	128	A3.100	4,4	90	0,8
1065	120241	499195	veehouderij	9,42E-02	2,97E+03	A1.17	5,1	363	A3.100	4,4	254	2,2
	120083	499028	veehouderij	7,80E-02	2,46E+03	A1.17	5,1	301	A3.100	4,4	211	1,8
1066	119842	498948	veehouderij	0,00E+00	0,00E+00	A1.17	5,1	0	A3.100	4,4	0	0,0
1067	119751	498893	veehouderij	2,43E-02	7,67E+02	A1.17	5,1	94	A3.100	4,4	66	0,6
1069	119471	498712	veehouderij	0,00E+00	0,00E+00	A1.17	5,1	0	A3.100	4,4	0	0,0
1070	118632	498662	veehouderij	0,00E+00	0,00E+00	A1.17	5,1	0	A3.100	4,4	0	0,0
1073	116089	500198	veehouderij	1,04E-02	3,29E+02	A1.17	5,1	40	A3.100	4,4	28	0,2
1074	116061	500097	veehouderij	2,21E-03	6,96E+01	A1.17	5,1	9	A3.100	4,4	6	0,1
1075	116714	499499	veehouderij	0,00E+00	0,00E+00	A1.17	5,1	0	A3.100	4,4	0	0,0
1076	117077	499417	veehouderij	3,35E-02	1,06E+03	A1.17	5,1	129	A3.100	4,4	90	0,8
1079	117780	499999	veehouderij	3,35E-02	1,06E+03	A1.17	5,1	129	A3.100	4,4	90	0,8
1080	118378	500262	veehouderij	1,73E-02	5,45E+02	A1.17	5,1	67	A3.100	4,4	47	0,4
1081	117254	500498	veehouderij	3,30E-03	1,04E+02	A1.17	5,1	13	A3.100	4,4	9	0,1
	117352	500433	veehouderij	0,00E+00	0,00E+00	A1.17	5,1	0	A3.100	4,4	0	0,0
1082	116981	500717	veehouderij	0,00E+00	0,00E+00	A1.17	5,1	0	A3.100	4,4	0	0,0
1083	116712	500681	veehouderij	1,51E-02	4,76E+02	A1.17	5,1	58	A3.100	4,4	41	0,3

volwaardige agrarische bedrijven gelegen in Natura 2000
volwaardige agrarische bedrijven met uitbreidingsmogelijkheden

Totaal gemiddelde	103	72	0,6
gemiddelde klein bedrijven	18	13	0,1
gemiddelde volwaardige bedrijven	226	152	1,4

Bijlage 6 Aeriusberekening

AERIUS CALCULATOR

Dit document bevat resultaten van een stikstofdepositieberekening met AERIUS Calculator. U dient dit document te gebruiken ter onderbouwing van een vergunningaanvraag in het kader van de Wet natuurbescherming.

De resultaten geven de stikstofeffecten van deze activiteit weer voor Natura 2000-gebieden. AERIUS Calculator maakt enkel voor de PAS-gebieden inzichtelijk welke stikstofgevoelige habitattypen er voor komen en op welke hiervan een effect is. Op basis hiervan is aangegeven voor hoeveel hectares ontwikkelingsruimte benodigd is.

De berekening op basis van stikstofemissies gaat uit van de componenten ammoniak (NH_3) en stikstofoxide (NO_x), of één van beide. Hiermee is de depositie van de activiteit berekend en uitgewerkt.

Wilt u verder rekenen of gegevens wijzigen? Importeer de pdf dan in de Calculator.

Berekening Situatie 1

- Kenmerken
- Samenvatting emissies
- Depositieresultaten
- Gedetailleerde emissiegegevens

Verdere toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via: www.aerius.nl en pas.natura2000.nl.

AERIUS CALCULATOR

Contact

Rechtspersoon	Inrichtingslocatie
Gemeente Wormerland	nvt, nvt nvt

Activiteit

Omschrijving	AERIUS kenmerk
PlanMER Wormerland	RkbqjHSJAC5R

Datum berekening	Rekenjaar	Rekeninstellingen
22 januari 2018, 15:47	2018	Berekend voor Wnb.

Totale emissie

	Situatie 1
NOx	301,20 kg/j
NH3	57,60 ton/j

Resultaten

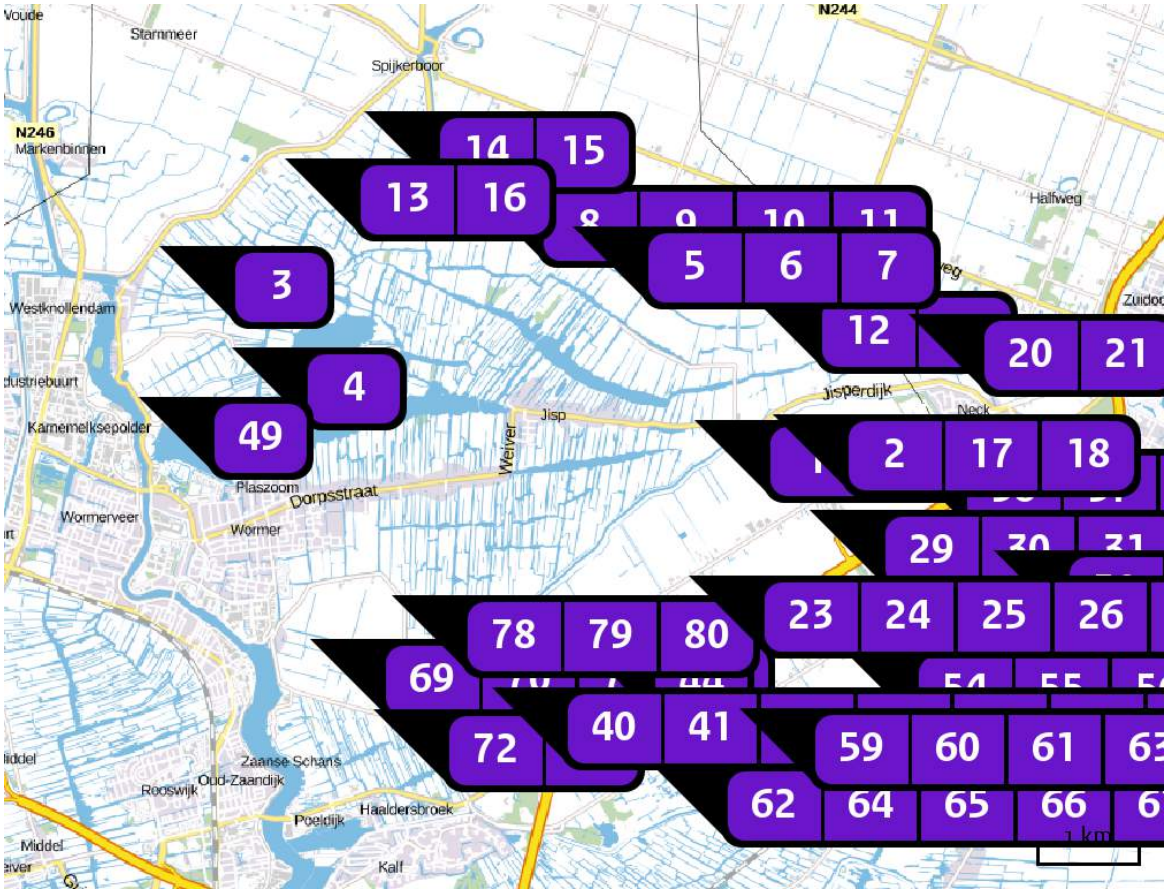
Hectare met hoogste bijdrage (mol/ha/j)

Natuurgebied	Bijdrage
Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder	488,60

Toelichting

Depositie stikstof agrarische bedrijven gemeente Wormerland
Huidige situatie

Locatie
Situatie 1

Emissie
Situatie 1

	Bron Sector	Emissie NH3	Emissie NOx
1	NH3 (ammoniu (1002)) Industrie | Overig	88,30 kg/j	-
2	NH3 (ammoniu (1004)) Industrie | Overig	35,00 kg/j	-
3	NH3 (ammoniu (1006)) Industrie | Overig	-	-
4	NH3 (ammoniu (1007)) Industrie | Overig	1.835,40 kg/j	-
5	NH3 (ammoniu (1008)) Industrie | Overig	101,23 kg/j	-
6	NH3 (ammoniu (1009)) Industrie | Overig	2.333,66 kg/j	-

Bron Sector		Emissie NH3	Emissie NOx
7	NH3 (ammoniu (1010) Industrie | Overig	88,30 kg/j	-
8	NH3 (ammoniu (1011) Industrie | Overig	26,40 kg/j	-
9	NH3 (ammoniu (1012) Industrie | Overig	71,27 kg/j	-
10	NH3 (ammoniu (1013) Industrie | Overig	1.545,26 kg/j	-
11	NH3 (ammoniu (1014) Industrie | Overig	19,62 kg/j	-
12	NH3 (ammoniu (1015) Industrie | Overig	2.604,87 kg/j	-
13	NH3 (ammoniu (1016) Industrie | Overig	3.115,76 kg/j	-
14	NH3 (ammoniu (1017) Industrie | Overig	-	-
15	NH3 (ammoniu (1018) Industrie | Overig	22,49 kg/j	-
16	NH3 (ammoniu (1019) Industrie | Overig	334,28 kg/j	-
17	NH3 (ammoniu (1020) Industrie | Overig	1.100,61 kg/j	-
18	NH3 (ammoniu (1021) Industrie | Overig	-	-
19	NH3 (ammoniu (1022) Industrie | Overig	2.223,29 kg/j	-

Bron Sector		Emissie NH3	Emissie NOx
20	NH3 (ammoniu (1023) Industrie | Overig	2.012,00 kg/j	-
21	NH3 (ammoniu (1024) Industrie | Overig	368,97 kg/j	-
22	NH3 (ammoniu (1025) Industrie | Overig	192,05 kg/j	-
23	NH3 (ammoniu (1026) Industrie | Overig	244,40 kg/j	-
24	NH3 (ammoniu (1027) Industrie | Overig	58,66 kg/j	-
25	NH3 (ammoniu (1028) Industrie | Overig	-	-
26	NH3 (ammoniu (1029) Industrie | Overig	-	-
27	NH3 (ammoniu (1030) Industrie | Overig	2.538,65 kg/j	-
28	NH3 (ammoniu (1031) Industrie | Overig	150,11 kg/j	-
29	NH3 (ammoniu (1032) Industrie | Overig	2.229,60 kg/j	-
30	NH3 (ammoniu (1033) Industrie | Overig	3.532,03 kg/j	-
31	NH3 (ammoniu (1034) Industrie | Overig	35,00 kg/j	-
32	NH3 (ammoniu (1035) Industrie | Overig	105,01 kg/j	-

Bron Sector		Emissie NH3	Emissie NOx
33	NH3 (ammoniu (1036) Industrie | Overig	457,27 kg/j	-
34	NH3 (ammoniu (1037) Industrie | Overig	88,30 kg/j	-
35	NH3 (ammoniu (1038) Industrie | Overig	1.778,63 kg/j	-
36	NH3 (ammoniu (1039) Industrie | Overig	832,55 kg/j	-
37	NH3 (ammoniu (1040) Industrie | Overig	2,10 kg/j	-
38	NH3 (ammoniu (1041) Industrie | Overig	74,42 kg/j	-
39	NH3 (ammoniu (1042) Industrie | Overig	250,08 kg/j	-
40	NH3 (ammoniu (1043) Industrie | Overig	302,43 kg/j	-
41	NH3 (ammoniu (1044) Industrie | Overig	21,00 kg/j	-
42	NH3 (ammoniu (1045) Industrie | Overig	-	-
43	NH3 (ammoniu (1046) Industrie | Overig	50,14 kg/j	-
44	NH3 (ammoniu (1047) Industrie | Overig	205,93 kg/j	-
45	NH3 (ammoniu (1048) Industrie | Overig	1.233,06 kg/j	-

Bron Sector		Emissie NH3	Emissie NOx
46	NH3 (ammoniu (1049) Industrie | Overig	2.109,76 kg/j	-
47	NH3 (ammoniu (1050) Industrie | Overig	140,02 kg/j	-
48	NH3 (ammoniu (1051) Industrie | Overig	-	-
49	NH3 (ammoniu (1052) Industrie | Overig	80,10 kg/j	-
50	NH3 (ammoniu (1053) Industrie | Overig	558,19 kg/j	-
51	NH3 (ammoniu (1054) Industrie | Overig	507,73 kg/j	-
52	NH3 (ammoniu (1055) Industrie | Overig	142,54 kg/j	-
53	NH3 (ammoniu (1056) Industrie | Overig	269,00 kg/j	-
54	NH3 (ammoniu (1057) Industrie | Overig	3.910,46 kg/j	-
55	NH3 (ammoniu (1058) Industrie | Overig	136,55 kg/j	-
56	NH3 (ammoniu (1059) Industrie | Overig	2.519,73 kg/j	-
57	NH3 (ammoniu (1060) Industrie | Overig	971,31 kg/j	-
58	NH3 (ammoniu (1061) Industrie | Overig	2.182,29 kg/j	-

Bron Sector		Emissie NH3	Emissie NOx
59	NH3 (ammoniu (1062) Industrie | Overig	-	-
60	NH3 (ammoniu (1063) Industrie | Overig	826,24 kg/j	-
61	NH3 (ammoniu (1064) Industrie | Overig	1.047,00 kg/j	-
62	NH3 (ammoniu (1065) Industrie | Overig	2.459,81 kg/j	-
63	NH3 (ammoniu (1065) Industrie | Overig	2.970,69 kg/j	-
64	NH3 (ammoniu (1066) Industrie | Overig	-	-
65	NH3 (ammoniu (1067) Industrie | Overig	766,32 kg/j	-
66	NH3 (ammoniu (1068) Industrie | Overig	35,64 kg/j	-
67	NH3 (ammoniu (1069) Industrie | Overig	-	-
68	NH3 (ammoniu (1070) Industrie | Overig	-	-
69	NH3 (ammoniu (1073) Industrie | Overig	327,97 kg/j	-
70	NH3 (ammoniu (1074) Industrie | Overig	69,69 kg/j	-
71	NH3 (ammoniu (1075) Industrie | Overig	-	-

Bron Sector		Emissie NH3	Emissie NOx
72	NH3 (ammoniu (1075) Industrie | Overig	-	-
73	NH3 (ammoniu (1076) Industrie | Overig	1.056,46 kg/j	-
74	NH3 (ammoniu (1077) Industrie | Overig	17,50 kg/j	-
75	NH3 (ammoniu (1078) Industrie | Overig	-	-
76	NH3 (ammoniu (1079) Industrie | Overig	1.056,46 kg/j	-
77	NH3 (ammoniu (1080) Industrie | Overig	545,57 kg/j	-
78	NH3 (ammoniu (1081) Industrie | Overig	104,07 kg/j	-
79	NH3 (ammoniu (1081) Industrie | Overig	-	-
80	NH3 (ammoniu (1082) Industrie | Overig	-	-
81	NH3 (ammoniu (1083) Industrie | Overig	476,19 kg/j	-
82	Bron 88 Landbouw | Glastuinbouw	-	301,20 kg/j

Resultaten PAS-gebieden (mol/ha/j)

Natuurgebied	Hoogste bijdrage *
Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder	488,60
Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske	66,42 (54,15)
Polder Westzaan	19,42
Eilandspolder	5,75
Noordhollands Duinreservaat	4,92
Kennemerland-Zuid	4,48
Schoorlse Duinen	2,84
Naardermeer	1,57
Zwanenwater & Pettemerduinen	1,42
Oostelijke Vechtplassen	1,34
Duinen Den Helder-Callantsoog	1,26
Botshol	0,68
Coepelduynen	0,56
Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	0,54
Meijendel & Berkheide	0,51
Waddenzee	0,51
Veluwe	0,47
Duinen en Lage Land Texel	0,45
Weerribben	0,45
Rottige Meenthe & Brandemeer	0,37
De Wieden	0,34

Natuurgebied	Hoogste bijdrage *
Duinen Vlieland	0,30
Rijntakken	0,29
Drents-Friese Wold & Leggelderveld	0,28
Alde Feanen	0,28
Duinen Terschelling	0,26
Holtingerveld	0,24
Duinen Ameland	0,24
Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht	0,23
Fochteloërveen	0,23
Westduinpark & Wapendal	0,23
Dwingelderveld	0,22
Lingegebied & Diefdijk-Zuid	0,21
Solleveld & Kapittelduinen	0,20
Kolland & Overlangbroek	0,20
Norgerholt	0,19
Duinen Schiermonnikoog	0,19
Wijnjeterper Schar	0,18
Van Oordt's Mersken	0,18
Olde Maten & Veerslootslanden	0,18
Binnenveld	0,17
Bakkeveense Duinen	0,17

Natuurgebied	Hoogste bijdrage *
Vecht- en Beneden-Reggegebied	0,16
Boetelerveld	0,16
Drentsche Aa-gebied	0,16
Uiterwaarden Lek	0,16
Sallandse Heuvelrug	0,15
Biesbosch	0,15
Witterveld	0,15
Zouweboezem	0,14
Mantingerzand	0,14
Mantingerbos	0,14
Voornes Duin	0,14
Elperstroomgebied	0,14
Drouwenerzand	0,13
Loevestein, Pompveld & Kornsche Boezem	0,13 (0,12)
Landgoederen Brummen	0,13
Borkeld	0,12
Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen	0,11
Engbertsdijksvenen	0,11
Bargerveen	0,11
Wierdense Veld	0,11
Langstraat	0,10

Natuurgebied	Hoogste bijdrage *
Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek	0,10
Springendal & Dal van de Mosbeek	0,09
Sint Jansberg	0,09
Achter de Voort, Agelerbroek & Voltherbroek	0,09
Grevelingen	0,08
Stelkampsveld	0,08
Krammer-Volkerak	0,08
Duinen Goeree & Kwade Hoek	0,08
Kampina & Oisterwijkse Vennen	0,08
Lonnekermeer	0,08
Lieftinghsbroek	0,08
Lemselermaten	0,08
Bergvennen & Brecklenkampse Veld	0,08
Maasduinen	0,08
Landgoederen Oldenzaal	0,08
Ulvenhoutse Bos	0,08
De Bruuk	0,08
Zeldersche Driessen	0,07
Dinkelland	0,07
Buurserzand & Haaksbergerveen	0,07
Kop van Schouwen	0,07

Natuurgebied	Hoogste bijdrage *
Korenburgerveen	0,07
Witte Veen	0,07
Regte Heide & Riels Laag	0,07
Kempenland-West	0,06
Aamsveen	0,06
Bekendelle	0,06
Oeffelter Meent	0,06
Boschhuizerbergen	0,06
Brabantse Wal	0,06
Strabrechtse Heide & Beuven	0,06
Willinks Weust	0,06
Deurnsche Peel & Mariapeel	0,06
Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux	>0,05

* Als de hoogste depositietoename plaatsvindt op een hexagoon waar géén sprake is van een (naderende) stikstofoverbelasting, dan is de hoogste toename op een hexagoon met wel een (naderende) stikstofoverbelasting tussen haakjes aangegeven.

Resultaten per habitattype (mol/ha/j)

Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	488,60
H91D0 Hoogveenbossen	38,36
H4010B Vochtige heiden (laagveengebied)	37,50

Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H3140lv Kranswierwateren, in laagveengebieden	66,42 (54,15)
ZGH7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	54,15
H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	46,84
H91D0 Hoogveenbossen	16,32 (10,79)
H4010B Vochtige heiden (laagveengebied)	8,32
ZGH91D0 Hoogveenbossen	6,39 (5,94)

Polder Westzaan

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	19,42
H91D0 Hoogveenbossen	9,74
ZGH91D0 Hoogveenbossen	7,69 (6,09)
H4010B Vochtige heiden (laagveengebied)	4,97
ZGH7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	4,32

Eilandspolder

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	5,75

Noordhollands Duinreservaat

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H2180C Duinbossen (binnenduinrand)	4,92
H2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	4,92
ZGH2180C Duinbossen (binnenduinrand)	4,83
H2130B Grijze duinen (kalkarm)	4,76
Lg12 Zoom, mantel en droog struweel van de duinen	4,69
ZGH2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	4,67
H2130A Grijze duinen (kalkrijk)	4,57
H2180B Duinbossen (vochtig)	4,56
H2160 Duindoornstruwelen	4,56
H2190Aom Vochtige duinvalleien (open water), oligo- tot mesotrofe vormen	4,40
H2170 Kruipwilgstruwelen	3,98
H2130C Grijze duinen (heischraal)	3,96
H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	3,85
H2120 Witte duinen	3,76
ZGH2160 Duindoornstruwelen	3,23
ZGH2130A Grijze duinen (kalkrijk)	3,23
H2140B Duinheiden met kraaihei (droog)	3,21
H2140A Duinheiden met kraaihei (vochtig)	3,11
H2150 Duinheiden met struikhei	2,94
ZGH2190Aom Vochtige duinvalleien (open water), oligo- tot mesotrofe vormen	1,60

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	1,46
H7210 Galigaanmoerassen	1,38
H6410 Blauwgraslanden	1,38

Kennemerland-Zuid

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	4,48
H2180C Duinbossen (binnenduinrand)	4,07
H2160 Duindoornstruwelen	4,05
H2130A Grijze duinen (kalkrijk)	4,05
Lg12 Zoom, mantel en droog struweel van de duinen	4,04
H2180B Duinbossen (vochtig)	3,98
H2130B Grijze duinen (kalkarm)	3,63
H2120 Witte duinen	3,41
ZGH2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	3,31
ZGH2180C Duinbossen (binnenduinrand)	2,94
H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	2,76
ZGH2160 Duindoornstruwelen	2,40
H2190Aom Vochtige duinvalleien (open water), oligo- tot mesotrofe vormen	2,17
H2170 Kruipwilgstruwelen	2,12
H2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	1,61
H2110 Embryonale duinen	0,85
ZGH2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,84
H2150 Duinheiden met struikhei	0,81
H2130C Grijze duinen (heischraal)	0,59
ZGH2130A Grijze duinen (kalkrijk)	0,42

Habitattype	Hoogste bijdrage *
ZGH2170 Kruipwilgstruwelen	0,37

Schoorlse Duinen

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	2,84
H2130B Grijze duinen (kalkarm)	2,61
H2180C Duinbossen (binnenduinrand)	2,60
H2150 Duinheiden met struikhei	2,50
H2140B Duinheiden met kraaihei (droog)	2,47
H2140A Duinheiden met kraaihei (vochtig)	2,34
H2170 Kruipwilgstruwelen	1,94
H2120 Witte duinen	1,83
H2130A Grijze duinen (kalkrijk)	1,64
H2180B Duinbossen (vochtig)	1,57
H2190Aom Vochtige duinvalleien (open water), oligo- tot mesotrofe vormen	1,54
H2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	1,54
ZGH2130B Grijze duinen (kalkarm)	1,28
H2110 Embryonale duinen	0,81
H2160 Duindoornstruwelen	0,80

Naardermeer

Habitattype	Hoogste bijdrage *
Lg05 Grote-zeggenmoeras	1,57
H91D0 Hoogveenbossen	1,52
H3150baz Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen	1,39
H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	1,25
H3140lv Kranswierwateren, in laagveengebieden	1,25
H7140A Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	1,20
ZGH3150baz Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen	1,13
H9999:94 Habitattype onbekend/onzeker KDW op basis meest kritische aangewezen type (H3130;H3140)	1,08
ZGH7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	1,05
H4010B Vochtige heiden (laagveengebied)	0,92
H6410 Blauwgraslanden	0,76

Zwanenwater & Pettemerduinen

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H2130B Grijze duinen (kalkarm)	1,42
H2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	1,37
H2180B Duinbossen (vochtig)	1,24
ZGH2170 Kruipwilgstruwelen	1,23
H2150 Duinheiden met struikhei	1,23
H2140B Duinheiden met kraaihei (droog)	1,15
H2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	1,12
H2120 Witte duinen	1,02
H7210 Galigaanmoerassen	1,00 (0,91)
H6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	0,97
H2140A Duinheiden met kraaihei (vochtig)	0,91
H2130A Grijze duinen (kalkrijk)	0,90
H2190Aom Vochtige duinvalleien (open water), oligo- tot mesotrofe vormen	0,90
H9999:85 Habitattype onbekend/onzeker KDW op basis meest kritische aangewezen type (H6230;H2130B;H6230;H2130B)	0,88
H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,88
H2170 Kruipwilgstruwelen	0,76
H6410 Blauwgraslanden	0,68
ZGH2120 Witte duinen	0,63
ZGH2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,61
ZGH2130A Grijze duinen (kalkrijk)	0,54

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H2110 Embryonale duinen	0,53

Oostelijke Vechtplassen

Habitattype	Hoogste bijdrage *
Lg05 Grote-zeggenmoeras	1,34
H3150baz Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen	1,29
H91D0 Hoogveenbossen	1,25
H3140lv Kranswierwateren, in laagveengebieden	1,18
ZGH3150baz Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen	1,02
H7210 Galigaanmoerassen	0,95
ZGH91D0 Hoogveenbossen	0,93
ZGH7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,93
ZGH6410 Blauwgraslanden	0,89
H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,77
ZGH3140lv Kranswierwateren, in laagveengebieden	0,73 (0,70)
H9999:95 Habitattype onbekend/onzeker KDW op basis meest kritische aangewezen type (H3140)	0,73
H7140A Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	0,69
H4010B Vochtige heiden (laagveengebied)	0,56
H6410 Blauwgraslanden	0,51
ZGH7140A Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	0,29

Duinen Den Helder-Callantsoog

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	1,26
H2120 Witte duinen	1,04
H2180C Duinbossen (binnenduinrand)	0,99
H6410 Blauwgraslanden	0,96
H2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,94
ZGH2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,72
H2140B Duinheiden met kraaihei (droog)	0,59
ZGH2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,58
ZGH2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,58
ZGH2170 Kruipwilgstruwelen	0,58
H2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,56
ZGH2190Aom Vochtige duinvalleien (open water), oligo- tot mesotrofe vormen	0,56
H2190Aom Vochtige duinvalleien (open water), oligo- tot mesotrofe vormen	0,40
H2130C Grijze duinen (heischraal)	0,38
ZGH2120 Witte duinen	0,36
H2170 Kruipwilgstruwelen	0,36
H2160 Duindoornstruwelen	0,31
ZGH2160 Duindoornstruwelen	0,31

Botshol

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H7210 Galigaanmoerassen	0,68
H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,68
H91D0 Hoogveenbossen	0,68
H3140lv Kranswierwateren, in laagveengebieden	0,65
ZGH3140lv Kranswierwateren, in laagveengebieden	0,65
H3150baz Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen	0,51

Coepelduynen

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H2130A Grijze duinen (kalkrijk)	0,56
H2160 Duindoornstruwelen	0,52
H2120 Witte duinen	0,36
H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,22

Nieuwkoopse Plassen & De Haeck

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,54
H3150baz Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen	0,47
H91D0 Hoogveenbossen	0,44
Lg02 Geïsoleerde meander en petgat	0,41 (0,38)
H3140lv Kranswierwateren, in laagveengebieden	0,39
H4010B Vochtige heiden (laagveengebied)	0,34
Lg05 Grote-zeggenmoeras	0,30
H6410 Blauwgraslanden	0,29
H7140A Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	0,29
H7210 Galigaanmoerassen	0,23

Meijendel & Berkheide

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H2180C Duinbossen (binnenduinrand)	0,51
H2160 Duindoornstruwelen	0,50
H2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,50
H2130A Grijze duinen (kalkrijk)	0,46
ZGH2180C Duinbossen (binnenduinrand)	0,45
Lg12 Zoom, mantel en droog struweel van de duinen	0,44
H2120 Witte duinen	0,42
ZGH2160 Duindoornstruwelen	0,42
H2180Ao Duinbossen (droog), overig	0,41
ZGH2180Ao Duinbossen (droog), overig	0,41
H2180B Duinbossen (vochtig)	0,36 (0,35)
H2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,35
ZGH2130A Grijze duinen (kalkrijk)	0,35
H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,32
H2190Ae Vochtige duinvalleien (open water), (matig) eutrofe vormen	0,28
ZGH2180B Duinbossen (vochtig)	0,21
ZGH2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,19
ZGH2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,17
H2190Aom Vochtige duinvalleien (open water), oligo- tot mesotrofe vormen	0,17

Waddenzee

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,51
H2110 Embryonale duinen	0,51
H1330A Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	0,51
H2120 Witte duinen	0,51
H1320 Slijkgrasvelden	0,45
H1310A Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	0,45
H2160 Duindoornstruwelen	0,33 (0,26)
H2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,26
H1310B Zilte pionierbegroeiingen (zeevetmuur)	0,24
H2130A Grijze duinen (kalkrijk)	0,23
H1330B Schorren en zilte graslanden (binnendijks)	0,06 (-)

Veluwe

Habitattype	Hoogste bijdrage *
ZGLg14 Eiken- en beukenbos van lemige zandgronden	0,47
Lg13 Bos van arme zandgronden	0,46
Lg14 Eiken- en beukenbos van lemige zandgronden	0,46
H9120 Beuken-eikenbossen met hulst	0,46
ZGLg13 Bos van arme zandgronden	0,45
ZGL4030 Droge heiden	0,44
H9190 Oude eikenbossen	0,44
ZGH9190 Oude eikenbossen	0,44
L4030 Droge heiden	0,43
H2310 Stuifzandheiden met struikhei	0,42
ZGH4030 Droge heiden	0,42
H4030 Droge heiden	0,42
H2330 Zandverstuivingen	0,42
Lg09 Droog struisgrasland	0,41
ZGLg01 Permanente bron & Langzaam stromende bovenloop	0,40
ZGLg09 Droog struisgrasland	0,40
ZGH4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,40
H2320 Binnenlandse kraaiheibegroeiingen	0,40
ZGH2310 Stuifzandheiden met struikhei	0,40
H3130 Zwakgebufferde vennen	0,38

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H3160 Zure vennen	0,38
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,37
H91E0C Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	0,37
Lg01 Permanente bron & Langzaam stromende bovenloop	0,36
H5130 Jeneverbesstruwelen	0,35
H6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	0,30
H7110B Actieve hoogvenen (heideveentjes)	0,29
H7150 Pioniervegetaties met snavelbiezen	0,27
H7230 Kalkmoerassen	0,24
ZGH9120 Beuken-eikenbossen met hulst	0,21
H7140A Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	0,18

Duinen en Lage Land Texel

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,45
H2180C Duinbossen (binnenduinrand)	0,45
H2180B Duinbossen (vochtig)	0,44
H2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,44
H2150 Duinheiden met struikhei	0,42
H2140B Duinheiden met kraaihei (droog)	0,41
ZGH2180C Duinbossen (binnenduinrand)	0,41
ZGH2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,40
H2130C Grijze duinen (heischraal)	0,39
ZGH2180B Duinbossen (vochtig)	0,39
H2120 Witte duinen	0,35
H9999:2 Habitattype onbekend/onzeker KDW op basis meest kritische aangewezen type (H2130B;H2130C;H6230;H2130B;H2130C)	0,34
H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,33
H2160 Duindoornstruwelen	0,33
H2190Aom Vochtige duinvalleien (open water), oligo- tot mesotrofe vormen	0,30
H2130A Grijze duinen (kalkrijk)	0,27
H2140A Duinheiden met kraaihei (vochtig)	0,27
H7210 Galigaanmoerassen	0,26
H2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,26
H1330A Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	0,26

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H2170 Kruipwilgstruwelen	0,24
H2110 Embryonale duinen	0,24
H1310B Zilte pionierbegroeiingen (zeevetmuur)	0,24
H1310A Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	0,22
H1330B Schorren en zilte graslanden (binnendijks)	0,19 (0,18)
Lg11 Kamgrasweide & Bloemrijk weidevogelgrasland van het rivieren- en zeekleigebied	0,19 (-)
Lg08 Nat, matig voedselrijk grasland	0,17 (-)

Weerribben

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H91D0 Hoogveenbossen	0,45
Lg05 Grote-zeggenmoeras	0,45
ZGH91D0 Hoogveenbossen	0,45
H7210 Galigaanmoerassen	0,45
H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,44
H4010B Vochtige heiden (laagveengebied)	0,43
H7140A Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	0,43
H6410 Blauwgraslanden	0,43
ZGH3150baz Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen	0,42
Lg08 Nat, matig voedselrijk grasland	0,42
Lg07 Dotterbloemgrasland van veen en klei	0,42
ZGH7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,42
Lg02 Geïsoleerde meander en petgat	0,42
H3150baz Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen	0,42
H9999:34 Habitattype onbekend/onzeker KDW op basis meest kritische aangewezen type (H7120)	0,37
H3140lv Kranswierwateren, in laagveengebieden	0,30
ZGH3140lv Kranswierwateren, in laagveengebieden	0,29 (0,27)
ZGH4010B Vochtige heiden (laagveengebied)	0,29
ZGH7140A Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	0,28

Habitattype	Hoogste bijdrage *
Lg10 Kamgrasweide & Bloemrijk weidevogelgrasland van het zand- en veengebied	0,28

Rottige Meenthe & Brandemeer

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H91D0 Hoogveenbossen	0,37
H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,34
Lg07 Dotterbloemgrasland van veen en klei	0,33
Lg02 Geïsoleerde meander en petgat	0,33
Lg05 Grote-zeggenmoeras	0,32
ZGH3150baz Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen	0,29
H7210 Galigaanmoerassen	0,28
H7140A Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	0,28
H6410 Blauwgraslanden	0,28
H3150baz Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen	0,26
H4010B Vochtige heiden (laagveengebied)	0,24

De Wieden

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H3150baz Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen	0,34
Lg05 Grote-zeggenmoeras	0,34
H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,34
H91D0 Hoogveenbossen	0,34
Lg02 Geïsoleerde meander en petgat	0,33 (0,32)
H9999:35 Habitattype onbekend/onzeker KDW op basis meest kritische aangewezen type (H7120)	0,32
Lg10 Kamgrasweide & Bloemrijk weidevogelgrasland van het zand- en veengebied	0,30
Lg07 Dotterbloemgrasland van veen en klei	0,30
ZGH3150baz Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen	0,30
ZGH7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,28
H4010B Vochtige heiden (laagveengebied)	0,27
ZGH91D0 Hoogveenbossen	0,26
H7140A Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	0,26
Lg08 Nat, matig voedselrijk grasland	0,26
Lg11 Kamgrasweide & Bloemrijk weidevogelgrasland van het rivieren- en zeekleigebied	0,25
H7210 Galigaanmoerassen	0,24
H6410 Blauwgraslanden	0,24
ZGH6410 Blauwgraslanden	0,24

Habitattype	Hoogste bijdrage *
ZGH7140A Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	0,23
ZGH3140lv Kranswierwateren, in laagveengebieden	0,23
H3140lv Kranswierwateren, in laagveengebieden	0,20 (0,18)
Lg03 Zwakgebufferde sloot	0,16 (0,15)
ZGH4010B Vochtige heiden (laagveengebied)	0,16

Duinen Vlieland

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,30
ZGH2180B Duinbossen (vochtig)	0,30
ZGH2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,30
H2140B Duinheiden met kraaihei (droog)	0,28
H2120 Witte duinen	0,28
H2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,27
H2150 Duinheiden met struikhei	0,27
H2140A Duinheiden met kraaihei (vochtig)	0,26
H2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,26
H2180B Duinbossen (vochtig)	0,25
H2190Aom Vochtige duinvalleien (open water), oligo- tot mesotrofe vormen	0,23
H2160 Duindoornstruwelen	0,21 (0,20)
H2130C Grijze duinen (heischraal)	0,21
H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,17
H2130A Grijze duinen (kalkrijk)	0,14
H2170 Kruipwilgstruwelen	0,14
H1330A Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	0,14 (0,13)
H1330B Schorren en zilte graslanden (binnendijks)	0,13 (0,10)
H1310A Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	0,11 (-)

Rijntakken

Habitattype	Hoogste bijdrage *
Lg11 Kamgrasweide & Bloemrijk weidevogelgrasland van het rivieren- en zeekleigebied	0,29
ZGLg11 Kamgrasweide & Bloemrijk weidevogelgrasland van het rivieren- en zeekleigebied	0,25 (0,21)
Lg08 Nat, matig voedselrijk grasland	0,24
ZGLg07 Dotterbloemgrasland van veen en klei	0,24
ZGLg08 Nat, matig voedselrijk grasland	0,24
H91E0B Vochtige alluviale bossen (essen-iepenbossen)	0,22
H91F0 Droge hardhoutooibossen	0,21
ZGH91E0B Vochtige alluviale bossen (essen-iepenbossen)	0,21
Lg07 Dotterbloemgrasland van veen en klei	0,21
ZGLg02 Geïsoleerde meander en petgat	0,20
Lg02 Geïsoleerde meander en petgat	0,20
H6510A Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (glanshaver)	0,18
H6430C Ruigten en zomen (droge bosranden)	0,18
H6120 Stroomdalgraslanden	0,17
H6510B Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (grote vossenstaart)	0,17
H3150baz Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen	0,14
ZGH3150baz Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen	0,13
ZGH6510A Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (glanshaver)	0,10
ZGH91F0 Droge hardhoutooibossen	0,10 (-)

Habitattype	Hoogste bijdrage *
ZGH6120 Stroomdalgraslanden	0,07

Drents-Friese Wold & Leggelderveld

Habitattype	Hoogste bijdrage *
Lg13 Bos van arme zandgronden	0,28
H9190 Oude eikenbossen	0,26
Lg14 Eiken- en beukenbos van lemige zandgronden	0,26
H7110B Actieve hoogvenen (heideveentjes)	0,26
H3160 Zure vennen	0,26
H3130 Zwakgebufferde vennen	0,25
H2310 Stuifzandheiden met struikhei	0,25
L4030 Droge heiden	0,25
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,24
H4030 Droge heiden	0,24
H2320 Binnenlandse kraaiheibegroeiingen	0,23
Lg04 Zuur ven	0,23
H5130 Jeneverbesstruwelen	0,23
H2330 Zandverstuivingen	0,23
H7150 Pioniervegetaties met snavelbiezen	0,22
H6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	0,20
H3110 Zeer zwakgebufferde vennen	0,15
Lg09 Droog struisgrasland	0,12

Alde Feanen

Habitattype	Hoogste bijdrage *
Lg08 Nat, matig voedselrijk grasland	0,28
H3150baz Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen	0,27 (0,23)
H6410 Blauwgraslanden	0,25
Lg10 Kamgrasweide & Bloemrijk weidevogelgrasland van het zand- en veengebied	0,24
H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,24
H91D0 Hoogveenbossen	0,24
Lg07 Dotterbloemgrasland van veen en klei	0,22
H7210 Galigaanmoerassen	0,17
H4010B Vochtige heiden (laagveengebied)	0,16
Lg03 Zwakgebufferde sloot	0,15

Duinen Terschelling

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,26
ZGH2180B Duinbossen (vochtig)	0,26
H2150 Duinheiden met struikhei	0,25
ZGH2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,25
H2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,25
H2180B Duinbossen (vochtig)	0,25
H2140B Duinheiden met kraaihei (droog)	0,25
H2170 Kruipwilgstruwelen	0,24
H2140A Duinheiden met kraaihei (vochtig)	0,23
H6410 Blauwgraslanden	0,23
H2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,22
H2130A Grijze duinen (kalkrijk)	0,22
H2160 Duindoornstruwelen	0,21
ZGH2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,21
H2120 Witte duinen	0,20
H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,19
H1310B Zilte pionierbegroeiingen (zeevetmuur)	0,18
H1310A Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	0,18
H1330A Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	0,17
H2190Aom Vochtige duinvalleien (open water), oligo- tot mesotrofe vormen	0,17

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	0,15
ZGH2120 Witte duinen	0,13 (0,12)
H2110 Embryonale duinen	0,12
Lg07 Dotterbloemgrasland van veen en klei	0,12
ZGH2130C Grijze duinen (heischraal)	0,12
H1320 Slijkgrasvelden	0,12 (-)
ZGH2160 Duindoornstruwelen	0,12 (-)
ZGH2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,12
ZGH2110 Embryonale duinen	0,11

Holtingerveld

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H2330 Zandverstuivingen	0,24
H9190 Oude eikenbossen	0,23
H4030 Droge heiden	0,23
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,22
H2310 Stuifzandheiden met struikhei	0,22
H3130 Zwakgebufferde vennen	0,22
H91D0 Hoogveenbossen	0,22
H3160 Zure vennen	0,21
H6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	0,20
H7150 Pioniervegetaties met snavelbiezen	0,20
H2320 Binnenlandse kraaiheibegroeiingen	0,19
ZGH4030 Droge heiden	0,18
ZGH6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	0,18
H7110B Actieve hoogvenen (heideveentjes)	0,17

Duinen Ameland

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,24
H2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,23
H2180B Duinbossen (vochtig)	0,23 (0,22)
ZGH2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,20
ZGH2180B Duinbossen (vochtig)	0,20
ZGH2170 Kruipwilgstruwelen	0,19
H2130A Grijze duinen (kalkrijk)	0,18
ZGH2120 Witte duinen	0,18
H9999:5 Habitattype onbekend/onzeker KDW op basis meest kritische aangewezen type (H2130C;H6230;H2130B;H6230;H2130C;H2130B)	0,17
H2160 Duindoornstruwelen	0,16
H2150 Duinheiden met struikhei	0,16
ZGH2160 Duindoornstruwelen	0,16 (0,15)
H2170 Kruipwilgstruwelen	0,15
H2120 Witte duinen	0,15
H2180C Duinbossen (binnenduinrand)	0,14
H2140A Duinheiden met kraaihei (vochtig)	0,14
H2190Aom Vochtige duinvalleien (open water), oligo- tot mesotrofe vormen	0,14
H2130C Grijze duinen (heischraal)	0,13
ZGH2130A Grijze duinen (kalkrijk)	0,12
ZGH2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,12

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,12
H2140B Duinheiden met kraaihei (droog)	0,12
H2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,12
ZGH2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,11
ZGH2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,11
ZGH6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	0,10

Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H6510B Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (grote vossenstaart)	0,23
Lg07 Dotterbloemgrasland van veen en klei	0,23
Lg08 Nat, matig voedselrijk grasland	0,23
Lg11 Kamgrasweide & Bloemrijk weidevogelgrasland van het rivieren- en zeekleigebied	0,20
H6510A Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (glanshaver)	0,20
H91F0 Droge hardhoutooibossen	0,19
Lg10 Kamgrasweide & Bloemrijk weidevogelgrasland van het zand- en veengebied	0,19
H3150baz Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen	0,17
H6410 Blauwgraslanden	0,16
H6120 Stroomdalgraslanden	0,16
Lg02 Geïsoleerde meander en petgat	0,15 (-)

Fochteloërveen

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H7120ah Herstellende hoogvenen, actief hoogveen	0,23
H4030 Droge heiden	0,22
ZGH7120ah Herstellende hoogvenen, actief hoogveen	0,21
H9999:23 Habitattype onbekend/onzeker KDW op basis meest kritische aangewezen type (H7120;H7110A)	0,14
H2320 Binnenlandse kraaiheibegroeiingen	0,12
H7110A Actieve hoogvenen (hoogveenlandschap)	0,11

Westduinpark & Wapendal

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H2180C Duinbossen (binnenduinrand)	0,23
H2160 Duindoornstruwelen	0,22
H2130A Grijze duinen (kalkrijk)	0,21
H2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,20
H2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,20
H2120 Witte duinen	0,20
H2150 Duinheiden met struikhei	0,18
H2180Ao Duinbossen (droog), overig	0,18

Dwingelderveld

Habitattype	Hoogste bijdrage *
Lg13 Bos van arme zandgronden	0,22
H2320 Binnenlandse kraaiheibegroeiingen	0,21
Lg14 Eiken- en beukenbos van lemige zandgronden	0,21
H4030 Droge heiden	0,20
H5130 Jeneverbesstruwelen	0,20
H7110B Actieve hoogvenen (heideveentjes)	0,20
H9999:30 Habitattype onbekend/onzeker KDW op basis meest kritische aangewezen type (H7120;H7120)	0,20
H9190 Oude eikenbossen	0,20
ZGH2330 Zandverstuivingen	0,19
L4030 Droge heiden	0,19
ZGH6230dka Heischrale graslanden, droog kalkarm	0,19
L4010B Vochtige heiden (laagveengebied)	0,19
Lg04 Zuur ven	0,19
H3160 Zure vennen	0,19
H2310 Stuifzandheiden met struikhei	0,18
H7150 Pioniervegetaties met snavelbiezen	0,18
ZGH6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	0,18
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,18
H7120ah Herstellende hoogvenen, actief hoogveen	0,17
H2330 Zandverstuivingen	0,17

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	0,17
H9120 Beuken-eikenbossen met hulst	0,15
H3130 Zwakgebufferde vennen	0,12
ZGH7150 Pioniervegetaties met snavelbiezen	0,11 (-)
ZGH3160 Zure vennen	0,11
Lg09 Droog struisgrasland	0,10

Lingegebied & Diefdijk-Zuid

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H9999:70 Habitattype onbekend/onzeker KDW op basis meest kritische aangewezen type (H7230)	0,21
H91E0B Vochtige alluviale bossen (essen-iepenbossen)	0,18
H91E0C Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	0,17
H7230 Kalkmoerassen	0,12

Solleveld & Kapittelduinen

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H2180Ao Duinbossen (droog), overig	0,20
H2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,20
H2150 Duinheiden met struikhei	0,19
H2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,19
H2180C Duinbossen (binnenduinrand)	0,19
H2160 Duindoornstruwelen	0,17
H2130A Grijze duinen (kalkrijk)	0,17
Lg12 Zoom, mantel en droog struweel van de duinen	0,14
H2120 Witte duinen	0,13
H2190Ae Vochtige duinvalleien (open water), (matig) eutrofe vormen	0,11
H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,10
H2110 Embryonale duinen	0,09
H2190Aom Vochtige duinvalleien (open water), oligo- tot mesotrofe vormen	0,07

Kolland & Overlangbroek

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H91E0C Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	0,20

Norgerholt

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H9120 Beuken-eikenbossen met hulst	0,19

Duinen Schiermonnikoog

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H2180B Duinbossen (vochtig)	0,19
ZGH2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,19
ZGH2160 Duindoornstruwelen	0,18
ZGH2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,18
H2170 Kruipwilgstruwelen	0,18
H9999:6 Habitattype onbekend/onzeker KDW op basis meest kritische aangewezen type (H2130B;H2130C;H2130B;H2130C)	0,17
H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,17
H2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,17
ZGH2180B Duinbossen (vochtig)	0,17
ZGH2170 Kruipwilgstruwelen	0,15
ZGH2120 Witte duinen	0,15
H2190Aom Vochtige duinvalleien (open water), oligo- tot mesotrofe vormen	0,14
H6410 Blauwgraslanden	0,14
H2130C Grijze duinen (heischraal)	0,14
ZGH2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,14
ZGH2180C Duinbossen (binnenduinrand)	0,13
H1330A Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	0,13
ZGH2130A Grijze duinen (kalkrijk)	0,12
H1310B Zilte pionierbegroeiingen (zeevetmuur)	0,08
ZGH2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,08

Wijnjeterper Schar

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H4030 Droge heiden	0,18
H7150 Pioniervegetaties met snavelbiezen	0,17
H6410 Blauwgraslanden	0,17
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,17
H6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	0,14

Van Oordt's Mersken

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H6410 Blauwgraslanden	0,18
H6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	0,18
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,17
Lg08 Nat, matig voedselrijk grasland	0,17
Lg10 Kamgrasweide & Bloemrijk weidevogelgrasland van het zand- en veengebied	0,17
Lg07 Dotterbloemgrasland van veen en klei	0,17
Lg05 Grote-zeggenmoeras	0,16
Lg06 Dotterbloemgrasland van beekdalen	0,13 (-)

Olde Maten & Veerslootslanden

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H6410 Blauwgraslanden	0,18
Lg05 Grote-zeggenmoeras	0,18
Lg02 Geïsoleerde meander en petgat	0,17
H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,17
H7140A Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	0,15

Binnenveld

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H7140A Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	0,17
H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,15
H6410 Blauwgraslanden	0,14

Bakkeveense Duinen

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H2320 Binnenlandse kraaiheibegroeiingen	0,17
H2310 Stuifzandheiden met struikhei	0,17
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,14
H2330 Zandverstuivingen	0,14
H3160 Zure vennen	0,13
ZGH2310 Stuifzandheiden met struikhei	0,11

Vecht- en Beneden-Reggegebied

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H4030 Droge heiden	0,16
H5130 Jeneverbesstruwelen	0,16
H2310 Stuifzandheiden met struikhei	0,16
H91E0C Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	0,16
H2330 Zandverstuivingen	0,16
H9120 Beuken-eikenbossen met hulst	0,15
H9190 Oude eikenbossen	0,15
H6120 Stroomdalgraslanden	0,15
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,15
ZGH2330 Zandverstuivingen	0,15
H7110B Actieve hoogvenen (heideveentjes)	0,15
H3160 Zure vennen	0,15
H9999:39 Habitattype onbekend/onzeker KDW op basis meest kritische aangewezen type (H7120)	0,15
ZGH9120 Beuken-eikenbossen met hulst	0,15
ZGH2310 Stuifzandheiden met struikhei	0,14
H7150 Pioniervegetaties met snavelbiezen	0,14
Lg02 Geïsoleerde meander en petgat	0,14
ZGH4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,14
ZGH4030 Droge heiden	0,14
H6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	0,14

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H7140A Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	0,14
ZGH91E0C Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	0,13
H7120ah Herstellende hoogvenen, actief hoogveen	0,11
ZGH7120ah Herstellende hoogvenen, actief hoogveen	0,11
ZGH6120 Stroomdalgraslanden	0,11
Lg08 Nat, matig voedselrijk grasland	0,11

Boetelerveld

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,16
ZGH3130 Zwakgebufferde vennen	0,15
H7150 Pioniervegetaties met snavelbiezen	0,15
H3130 Zwakgebufferde vennen	0,14
H5130 Jeneverbesstruwelen	0,13
H6410 Blauwgraslanden	0,12
H6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	0,12

Drentsche Aa-gebied

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H2310 Stuifzandheiden met struikhei	0,16
H9190 Oude eikenbossen	0,15
H4030 Droge heiden	0,15
H91E0C Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	0,15
ZGH4030 Droge heiden	0,15
H91D0 Hoogveenbossen	0,15
H9120 Beuken-eikenbossen met hulst	0,15
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,14
H7140A Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	0,14
H7110B Actieve hoogvenen (heideveentjes)	0,13
H9160A Eiken-haagbeukenbossen (hogere zandgronden)	0,13
H2320 Binnenlandse kraaiheibegroeiingen	0,13
ZGH2310 Stuifzandheiden met struikhei	0,12
ZGH3160 Zure vennen	0,11
H3160 Zure vennen	0,11
H6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	0,10
H5130 Jeneverbesstruwelen	0,10
ZGH4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,10
H6410 Blauwgraslanden	0,10
ZGH2330 Zandverstuivingen	0,10

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H7150 Pioniervegetaties met snavelbiezen	0,10
H2330 Zandverstuivingen	0,09

Uiterwaarden Lek

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H6120 Stroomdalgraslanden	0,16
H6510A Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (glanshaver)	0,15
Lg02 Geïsoleerde meander en petgat	0,14 (-)

Sallandse Heuvelrug

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H4030 Droge heiden	0,15
H6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	0,15
Lg13 Bos van arme zandgronden	0,15
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,14
H9999:42 Habitattype onbekend/onzeker KDW op basis meest kritische aangewezen type (H6230;H2330;H3160;H6230)	0,14
H5130 Jeneverbesstruwelen	0,14
Lg14 Eiken- en beukenbos van lemige zandgronden	0,13
H7110B Actieve hoogvenen (heideveentjes)	0,13
Lg09 Droog struisgrasland	0,10

Biesbosch

Habitattype	Hoogste bijdrage *
Lg08 Nat, matig voedselrijk grasland	0,15
Lg11 Kamgrasweide & Bloemrijk weidevogelgrasland van het rivieren- en zeekleigebied	0,13
H6510A Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (glanshaver)	0,12
H91E0B Vochtige alluviale bossen (essen-iepenbossen)	0,12 (-)
H6510B Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (grote vossenstaart)	0,11
H6120 Stroomdalgraslanden	0,08

Witterveld

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H7120ah Herstellende hoogvenen, actief hoogveen	0,15
H91D0 Hoogveenbossen	0,11
H4030 Droge heiden	0,11
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,11
H7110A Actieve hoogvenen (hoogveenlandschap)	0,10

Zouweboezem

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H3150baz Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen	0,14 (-)
H6410 Blauwgraslanden	0,14

Mantingerzand

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H4030 Droge heiden	0,14
H2310 Stuifzandheiden met struikhei	0,13
H5130 Jeneverbesstruwelen	0,13
H2330 Zandverstuivingen	0,13
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,13
H9190 Oude eikenbossen	0,13
H7150 Pioniervegetaties met snavelbiezen	0,12
H6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	0,11
H3160 Zure vennen	0,11
H2320 Binnenlandse kraaiheibegroeiingen	0,08

Mantingerbos

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H9120 Beuken-eikenbossen met hulst	0,14

Voornes Duin

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,14
Lg12 Zoom, mantel en droog struweel van de duinen	0,14
H2180C Duinbossen (binnenduinrand)	0,13
H2180B Duinbossen (vochtig)	0,13
H2130A Grijze duinen (kalkrijk)	0,13
H2180Ao Duinbossen (droog), overig	0,13
H2160 Duindoornstruwelen	0,13
H2190Aom Vochtige duinvalleien (open water), oligo- tot mesotrofe vormen	0,12
H2130C Grijze duinen (heischraal)	0,10
H2120 Witte duinen	0,10
H2190Ae Vochtige duinvalleien (open water), (matig) eutrofe vormen	0,10
H2170 Kruipwilgstruwelen	>0,05

Elperstroomgebied

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,14
H6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	0,08
H6410 Blauwgraslanden	0,08
H7230 Kalkmoerassen	0,08

Drouwenerzand

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H2330 Zandverstuivingen	0,13
H2310 Stuifzandheiden met struikhei	0,13
H5130 Jeneverbesstruwelen	0,11
ZGH2330 Zandverstuivingen	0,10
H6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	0,09
H2320 Binnenlandse kraaiheibegroeiingen	0,09

Loevestein, Pompveld & Kornsche Boezem

Habitattype	Hoogste bijdrage *
Lg02 Geïsoleerde meander en petgat	0,13 (0,10)
H6510A Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (glanshaver)	0,12
ZGH3150baz Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen	0,10 (-)
H3150baz Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen	0,10 (0,09)
H6120 Stroomdalgraslanden	0,09

Landgoederen Brummen

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H91E0C Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	0,13
H7150 Pioniervegetaties met snavelbiezen	0,13
H9120 Beuken-eikenbossen met hulst	0,13
H6410 Blauwgraslanden	0,13
H3130 Zwakgebufferde vennen	0,12
H6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	0,12
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,12
ZGH3130 Zwakgebufferde vennen	0,09

Borkeld

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H2310 Stuifzandheiden met struikhei	0,12
H5130 Jeneverbesstruwelen	0,12
H4030 Droge heiden	0,11
H6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	0,10
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,09
H7150 Pioniervegetaties met snavelbiezen	0,08
H3160 Zure vennen	0,08

Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H9190 Oude eikenbossen	0,11
Lg03 Zwakgebufferde sloot	0,11
H3130 Zwakgebufferde vennen	0,11
H2330 Zandverstuivingen	0,11
H2310 Stuifzandheiden met struikhei	0,11
H91E0C Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	0,10
H9160A Eiken-haagbeukenbossen (hogere zandgronden)	0,09

Engbertsdijksvenen

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H7120ah Herstellende hoogvenen, actief hoogveen	0,11
H4030 Droge heiden	0,10
H7110A Actieve hoogvenen (hoogveenlandschap)	0,07

Bargerveen

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H7120ah Herstellende hoogvenen, actief hoogveen	0,11
ZGH7120ah Herstellende hoogvenen, actief hoogveen	0,11
Lg08 Nat, matig voedselrijk grasland	0,10
Lg10 Kamgrasweide & Bloemrijk weidevogelgrasland van het zand- en veengebied	0,10
H6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	0,08
ZGH6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	0,08
H7110A Actieve hoogvenen (hoogveenlandschap)	0,06

Wierdense Veld

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H7120ah Herstellende hoogvenen, actief hoogveen	0,11
H6230 Heischrale graslanden	0,09
H4030 Droge heiden	0,09
H7110A Actieve hoogvenen (hoogveenlandschap)	0,08

Langstraat

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H7140A Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	0,10
H3140hz Kranswierwateren, op hogere zandgronden	0,10
H6410 Blauwgraslanden	0,10
H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,10
H3140lv Kranswierwateren, in laagveengebieden	0,08
ZGH7140A Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	0,07
H7230 Kalkmoerassen	0,06

Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H6510A Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (glanshaver)	0,10
H6410 Blauwgraslanden	0,09
Lg06 Dotterbloemgrasland van beekdalen	0,09
Lg03 Zwakgebufferde sloot	0,09
ZGH3140hz Kranswierwateren, op hogere zandgronden	0,08
H3140hz Kranswierwateren, op hogere zandgronden	0,08
H7140A Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	0,06

Springendal & Dal van de Mosbeek

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H4030 Droge heiden	0,09
H5130 Jeneverbesstruwelen	0,09
H9120 Beuken-eikenbossen met hulst	0,09
H91E0C Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	0,09
ZGH6410 Blauwgraslanden	0,09
Lg01 Permanente bron & Langzaam stromende bovenloop	0,09
ZGH91E0C Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	0,09
H6410 Blauwgraslanden	0,09
H9999:45 Habitattype onbekend/onzeker KDW op basis meest kritische aangewezen type (H6230)	0,09
H6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	0,08
ZGH4030 Droge heiden	0,08
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,08
ZGH4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,08
H7140A Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	0,08
ZGH6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	0,08
ZGH7140A Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	0,07
H7230 Kalkmoerassen	0,07
H7150 Pioniervegetaties met snavelbiezen	0,07

Sint Jansberg

Habitattype	Hoogste bijdrage *
ZGH9120 Beuken-eikenbossen met hulst	0,09
H9120 Beuken-eikenbossen met hulst	0,09
Lg05 Grote-zeggenmoeras	0,09
H7210 Galigaanmoerassen	0,09
H91E0C Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	0,09

Achter de Voort, Agelerbroek & Voltherbroek

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H9160A Eiken-haagbeukenbossen (hogere zandgronden)	0,09
H91E0C Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	0,09
H6410 Blauwgraslanden	0,08
H3130 Zwakgebufferde vennen	0,08

Grevelingen

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H2160 Duindoornstruwelen	0,08
H2170 Kruipwilgstruwelen	0,08
H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,07
H1330B Schorren en zilte graslanden (binnendijks)	0,07
H1310B Zilte pionierbegroeiingen (zeevetmuur)	0,07
H1310A Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	>0,05

Stelkampsveld

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H91E0C Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	0,08
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,08
H3130 Zwakgebufferde vennen	0,08
H4030 Droge heiden	0,08
H7150 Pioniervegetaties met snavelbiezen	0,08
H6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	0,07
H6410 Blauwgraslanden	0,07
H7230 Kalkmoerassen	0,07

Krammer-Volkerak

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H1330B Schorren en zilte graslanden (binnendijks)	0,08
H2160 Duindoornstruwelen	0,08
H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,08

Duinen Goeree & Kwade Hoek

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H2160 Duindoornstruwelen	0,08
Lg12 Zoom, mantel en droog struweel van de duinen	0,08
H2130A Grijze duinen (kalkrijk)	0,08
H1330A Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	0,07
H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,06
H2120 Witte duinen	0,06
H2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,06
H2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,06
H2190Aom Vochtige duinvalleien (open water), oligo- tot mesotrofe vormen	0,06
H1310B Zilte pionierbegroeiingen (zeevetmuur)	>0,05
H2130C Grijze duinen (heischraal)	>0,05

Kampina & Oisterwijkse Vennen

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H3160 Zure vennen	0,08
Lg04 Zuur ven	0,08
H91E0C Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	0,08
H3130 Zwakgebufferde vennen	0,08
ZGH3160 Zure vennen	0,08
H7110B Actieve hoogvenen (heideveentjes)	0,08
H3110 Zeer zwakgebufferde vennen	0,08
Lg03 Zwakgebufferde sloot	0,08
H9190 Oude eikenbossen	0,08
H2310 Stuifzandheiden met struikhei	0,08
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,08
L4030 Droge heiden	0,07
Lg09 Droog struisgrasland	0,07
L4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,07
H4030 Droge heiden	0,07
H7150 Pioniervegetaties met snavelbiezen	0,07
H2330 Zandverstuivingen	0,07
H6410 Blauwgraslanden	0,06
H7210 Galigaanmoerassen	0,06

Lonnekermeer

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H4030 Droge heiden	0,08
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,08
H3160 Zure vennen	0,08
H6410 Blauwgraslanden	0,08
H3130 Zwakgebufferde vennen	0,08
H7150 Pioniervegetaties met snavelbiezen	0,07
H6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	0,06

Lieftinghsbroek

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H9120 Beuken-eikenbossen met hulst	0,08
H9160A Eiken-haagbeukenbossen (hogere zandgronden)	0,08
H6410 Blauwgraslanden	0,08
H91D0 Hoogveenbossen	0,08

Lemselermaten

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H91E0C Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	0,08
H7150 Pioniervegetaties met snavelbiezen	0,07
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,07
H6410 Blauwgraslanden	0,07
H7230 Kalkmoerassen	0,07
Lg05 Grote-zeggenmoeras	0,07
ZGH6410 Blauwgraslanden	0,07
H6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	0,06

Bergvennen & Brecklenkampse Veld

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H5130 Jeneverbesstruwelen	0,08
H4030 Droge heiden	0,08
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,08
H3130 Zwakgebufferde vennen	0,08
H3110 Zeer zwakgebufferde vennen	0,08
H6410 Blauwgraslanden	0,08
H7230 Kalkmoerassen	0,07
H7150 Pioniervegetaties met snavelbiezen	0,07
H6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	0,07
H91D0 Hoogveenbossen	0,06
H2320 Binnenlandse kraaiheibegroeiingen	0,06

Maasduinen

Habitattype	Hoogste bijdrage *
Lg14 Eiken- en beukenbos van lemige zandgronden	0,08
ZGH9190 Oude eikenbossen	0,07
H4030 Droge heiden	0,07
H9120 Beuken-eikenbossen met hulst	0,07
L4030 Droge heiden	0,07
H2310 Stuifzandheiden met struikhei	0,07
H3160 Zure vennen	0,07
Lg03 Zwakgebufferde sloot	0,07
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,06
H2330 Zandverstuivingen	0,06
H7150 Pioniervegetaties met snavelbiezen	0,06
H7110B Actieve hoogvenen (heideveentjes)	0,06
ZGH3130 Zwakgebufferde vennen	0,06
ZGH9120 Beuken-eikenbossen met hulst	0,06
Lg10 Kamgrasweide & Bloemrijk weidevogelgrasland van het zand- en veengebied	0,06
H3130 Zwakgebufferde vennen	0,06
H91E0C Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	>0,05
H91D0 Hoogveenbossen	>0,05

Landgoederen Oldenzaal

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H9120 Beuken-eikenbossen met hulst	0,08
H91E0C Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	0,08
ZGH9120 Beuken-eikenbossen met hulst	0,07
H9160A Eiken-haagbeukenbossen (hogere zandgronden)	0,07
ZGH9160A Eiken-haagbeukenbossen (hogere zandgronden)	0,07
H9999:50 Habitattype onbekend/onzeker KDW op basis meest kritische aangewezen type (H4030)	0,06

Ulvenhoutse Bos

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H91E0C Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	0,08
H9120 Beuken-eikenbossen met hulst	0,08
H9160A Eiken-haagbeukenbossen (hogere zandgronden)	0,08

De Bruuk

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H6410 Blauwgraslanden	0,08

Zeldersche Driessen

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H9120 Beuken-eikenbossen met hulst	0,07
H91F0 Droge hardhoutooibossen	0,07
H6120 Stroomdalgraslanden	0,07
H6430C Ruigten en zomen (droge bosranden)	0,07

Dinkelland

Habitattype	Hoogste bijdrage *
ZGH91E0C Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	0,07
H91E0C Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	0,07
H4030 Droge heiden	0,06
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,06
H7150 Pioniervegetaties met snavelbiezen	0,06
H6120 Stroomdalgraslanden	0,06
H6410 Blauwgraslanden	0,06
H3130 Zwakgebufferde vennen	0,06
H9999:49 Habitattype onbekend/onzeker KDW op basis meest kritische aangewezen type (H3130)	>0,05
ZGH4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	>0,05
ZGH4030 Droge heiden	>0,05

Buurserzand & Haaksbergerveen

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H91E0C Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	0,07
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,07
H7120ah Herstellende hoogvenen, actief hoogveen	0,07
H4030 Droge heiden	0,07
H91D0 Hoogveenbossen	0,07
H3130 Zwakgebufferde vennen	0,07
H5130 Jeneverbesstruwelen	0,06
H2310 Stuifzandheiden met struikhei	0,06
H7110A Actieve hoogvenen (hoogveenlandschap)	>0,05
ZGH7120ah Herstellende hoogvenen, actief hoogveen	>0,05
H7140A Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	>0,05
H7230 Kalkmoerassen	>0,05

Kop van Schouwen

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H2180C Duinbossen (binnenduinrand)	0,07
H2180A Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,07
H6410 Blauwgraslanden	0,07
H2130C Grijze duinen (heischraal)	0,07
H2180B Duinbossen (vochtig)	0,07
H9999:116 Habitattype onbekend/onzeker KDW op basis meest kritische aangewezen type (H2130B;H2130C)	0,06
H2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,06
Lg12 Zoom, mantel en droog struweel van de duinen	0,06
H2160 Duindoornstruwelen	0,06
H2130A Grijze duinen (kalkrijk)	0,06
H2150 Duinheiden met struikhei	0,06
H2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,06

Korenburgerveen

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H91E0C Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	0,07
H7120ah Herstellende hoogvenen, actief hoogveen	0,07
H7210 Galigaanmoerassen	0,06
H7140A Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	0,06
H6410 Blauwgraslanden	0,06
H6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	0,06
H7110A Actieve hoogvenen (hoogveenlandschap)	0,06
H3130 Zwakgebufferde vennen	0,06
ZGH7140A Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	0,06
ZGH3130 Zwakgebufferde vennen	>0,05

Witte Veen

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,07
H4030 Droge heiden	0,07
H3130 Zwakgebufferde vennen	0,06
H3160 Zure vennen	0,06
H91D0 Hoogveenbossen	0,06
H7110B Actieve hoogvenen (heideveentjes)	>0,05
ZGH4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	>0,05

Regte Heide & Riels Laag

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H4030 Droge heiden	0,07
H3160 Zure vennen	0,06
H91E0C Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	0,06
H3130 Zwakgebufferde vennen	0,06
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,06
H7150 Pioniervegetaties met snavelbiezen	0,06

Kempenland-West

Habitattype	Hoogste bijdrage *
Lg03 Zwakgebufferde sloot	0,06
L3130 Zwakgebufferde vennen	0,06
H3130 Zwakgebufferde vennen	0,06
H91E0C Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	0,06
H4030 Droge heiden	0,06
H3160 Zure vennen	0,06
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,06
H2310 Stuifzandheiden met struikhei	0,06
H7150 Pioniervegetaties met snavelbiezen	0,06
ZGH91E0C Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	0,06
ZGH3130 Zwakgebufferde vennen	0,06

Aamsveen

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H91E0C Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	0,06
H9120 Beuken-eikenbossen met hulst	0,06
ZGH91E0C Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	0,06
H7120ah Herstellende hoogvenen, actief hoogveen	0,06
H3130 Zwakgebufferde vennen	0,06
H6410 Blauwgraslanden	0,06
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,06
H6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	>0,05
H7150 Pioniervegetaties met snavelbiezen	>0,05
H4030 Droge heiden	>0,05
ZGH7120ah Herstellende hoogvenen, actief hoogveen	>0,05

Bekendelle

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H9120 Beuken-eikenbossen met hulst	0,06
H91E0C Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	0,06
H9160A Eiken-haagbeukenbossen (hogere zandgronden)	0,06

Oeffelter Meent

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H6510A Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (glanshaver)	0,06
H6120 Stroomdalgraslanden	>0,05

Boschhuizerbergen

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H5130 Jeneverbesstruwelen	0,06
H2310 Stuifzandheiden met struikhei	0,06
H2330 Zandverstuivingen	0,06

Brabantse Wal

Habitattype	Hoogste bijdrage *
Lg13 Bos van arme zandgronden	0,06
L4030 Droge heiden	>0,05
Lg09 Droog struisgrasland	>0,05
Lg14 Eiken- en beukenbos van lemige zandgronden	>0,05

Strabrechtse Heide & Beuven

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,06
H4030 Droge heiden	>0,05
H3160 Zure vennen	>0,05
H2310 Stuifzandheiden met struikhei	>0,05
H3130 Zwakgebufferde vennen	>0,05
Lg03 Zwakgebufferde sloot	>0,05
H91E0C Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	>0,05

Willinks Weust

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H9120 Beuken-eikenbossen met hulst	0,06
H9160A Eiken-haagbeukenbossen (hogere zandgronden)	0,06
H6410 Blauwgraslanden	>0,05
H6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	>0,05
H5130 Jeneverbesstruwelen	>0,05

Deurnsche Peel & Mariapeel

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H7120ah Herstellende hoogvenen, actief hoogveen	0,06
L7120 Herstellende hoogvenen	>0,05
Lg04 Zuur ven	>0,05
Lg13 Bos van arme zandgronden	>0,05

Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H9190 Oude eikenbossen	>0,05
H4030 Droge heiden	>0,05
H3160 Zure vennen	>0,05
H2310 Stuifzandheiden met struikhei	>0,05
H91D0 Hoogveenbossen	>0,05
Lg09 Droog struisgrasland	>0,05
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	>0,05

* Als de hoogste depositietoename plaatsvindt op een hexagoon waar géén sprake is van een (naderende) stikstofoverbelasting, dan is de hoogste toename op een hexagoon met wel een (naderende) stikstofoverbelasting tussen haakjes aangegeven.

Resultaten resterende gebieden (mol/ha/j)

Natuurgebied	Hoogste bijdrage *
Oudegaasterbrekken, Fluessen en omgeving	0,36 (-)
Noordzeekustzone	0,34 (-)
IJsselmeer	0,31 (-)
Ketelmeer & Vossemeer	0,25 (-)
Sneekermeergebied	0,18 (-)
Zwarte Meer	0,18 (-)
Itterbecker Heide	0,14 (-)
Groote Wielen	0,14 (-)
Vogelschutzgebiet 'Unterer Niederrhein'	0,12 (-)
Niedersächsisches Wattenmeer und angrenzendes Küstenmeer	0,12 (-)
Nationalpark Niedersächsisches Wattenmeer	0,12 (-)
Krummhörn	0,10 (-)
Hügelgräberheide Halle-Hesingen	0,10 (-)
NSG Salmorth, nur Teilfläche	0,09 (-)
Dornicksche Ward	0,09 (-)
Rhein-Fischschutzzonen zwischen Emmerich und Bad Honnef	0,09 (-)
Wyler Meer (Teilfläche des NSG Düffel)	0,09 (-)
NSG Emmericher Ward	0,09 (-)
Reichswald	0,09 (-)
Ostfriesische Meere	0,09 (-)
Ems	0,09 (-)

Natuurgebied	Hoogste bijdrage *
Unterems und Außenems	0,09 (-)
Dalum-Wietmarscher Moor und Georgsdorfer Moor	0,08 (-)
Esterfelder Moor bei Meppen	0,08 (-)
NSG Kranenburger Bruch	0,08 (-)
NSG Bienener Altrhein, Millinger u. Hurler Meer u. NSG Empeler M	0,08 (-)
Wisseler Dünen	0,08 (-)
Untere Haseniederung	0,08 (-)
Spanjaards Duin	0,08 (-)
Tillenberge	0,08 (-)
Lauwersmeer	0,08 (-)
Rheiderland	0,07 (-)
Tinner Dose, Sprakeler Heide	0,07 (-)
Heesbossen, Vallei van Marke en Merkske en Ringven met valleigro	0,07 (-)
Engdener Wüste	0,07 (-)
Großes Meer, Loppersumer Meer	0,07 (-)
Heseper Moor, Engdener Wüste	0,07 (-)
Moorschlatts und Heiden in Wachendorf	0,07 (-)
Emsmarsch von Leer bis Emden	0,07 (-)
Bentheimer Wald	0,07 (-)
Emstal von Lathen bis Papenburg	0,07 (-)
Teichfledermaus-Gewässer im Raum Aurich	0,07 (-)

Natuurgebied	Hoogste bijdrage *
Vogelschutzgebiet 'Moore und Heiden des westlichen Münsterlandes	0,07 (-)
Lüntener Fischteich u. Ammeloer Venn	0,07 (-)
Graeser Venn - Gut Moorhof	0,07 (-)
Voordelta	0,07 (-)
Arendonk, Merksplas, Oud-Turnhout, Ravels en Turnhout	0,07 (-)
Vennen, heiden en moerassen rond Turnhout	0,07 (-)
Stillgewässer bei Kluse	0,07 (-)
Schwattet Gatt	0,07 (-)
Eper-Graeser Venn/ Lasterfeld	0,07 (-)
Berkel	0,07 (-)
Gildehauser Venn	0,07 (-)
Uedemer Hochwald	0,07 (-)
Witte Venn, Krosewicker Grenzwald	0,07 (-)
Zwillbrocker Venn u. Ellewicker Feld	0,06 (-)
Amtsvenn u. Hündfelder Moor	0,06 (-)
Erlenwälder bei Gut Hovesaat	0,06 (-)
Rüenberger Venn	0,06 (-)
Diersfordter Wald/ Schnepfenberg	0,06 (-)
Kalflack	0,06 (-)
NSG Kellener Altrhein, nur Teilfläche, mit Erweiterung	0,06 (-)
De Maatjes, Wuustwezelheide en Groot Schietveld	0,06 (-)

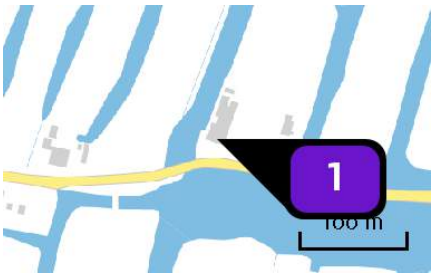
Natuurgebied	Hoogste bijdrage *
Fleuthkuhlen	0,06 (-)
Klevsche Landwehr, Anholt. Issel, Feldschlaggr. u. Regnieter Bac	0,06 (-)
Samerrott	0,06 (-)
Grosses Veen	0,06 (-)
Haringvliet	0,06 (-)
NSG Rheinaue Bislich-Vahnum, nur Teilfläche	0,06 (-)
'Brutbaeume' des Heldbock (Grosser Eichenbock) in Emmerich	0,06 (-)
Het Blak, Kievitsheide, Ekstergoor en nabijgelegen Kamsalamander	0,06 (-)
Klein en Groot Schietveld	0,06 (-)
Fehntjer Tief und Umgebung	0,06 (-)
NSG - Komplex In den Drevenacker Dünen, mit Erweiterung	0,06 (-)
Schwarzes Wasser	0,06 (-)
Burlo-Vardingholter Venn und Entenschlatt	0,06 (-)
Herrenholz und Schöppinger Berg	0,06 (-)
Ronde Put	0,06 (-)
Harskamp	0,06 (-)
NSG Hetter-Millinger Bruch, mit Erweiterung	>0,05 (-)
Liesner Wald	>0,05 (-)
Westermarsch	>0,05 (-)
Wacholderheide Hörsteloe	>0,05 (-)
Bos- en heidegebieden ten oosten van Antwerpen	>0,05 (-)

Natuurgebied	Hoogste bijdrage *
NSG Lippeaue bei Damm u. Bricht und NSG Loosenberge, nur Teilfl	>0,05 (-)
NSG Sonsfeldsche Bruch, Hagener Meer und Düne, mit Erweiterung	>0,05 (-)
Kleingewässer Achterberg	>0,05 (-)
Niederkamp	>0,05 (-)
Kaninchenberge	>0,05 (-)
NSG Grietherorter Altrhein	>0,05 (-)
Gutswald Stovern	>0,05 (-)
De Kalmthouse Heide	>0,05 (-)
Hamonterheide, Hageven, Buitenheide, Stamprooierbroek en Mariaho	>0,05 (-)
Gartroper Mühlenbach	>0,05 (-)
Kalmthoutse Heide	>0,05 (-)
Lichtenhagen	>0,05 (-)
Hageven met Dommelvallei, Beverbeekse Heide, Warmbeek en Waterin	>0,05 (-)
Valleigebied van de Kleine Nete met brongebieden, moerassen en h	>0,05 (-)
Wald bei Haus Burlo	>0,05 (-)
NSG Bislicher Insel, nur Teilfläche	>0,05 (-)
Steinbach	>0,05 (-)
Kirchheller Heide und Hiesfelder Wald	>0,05 (-)

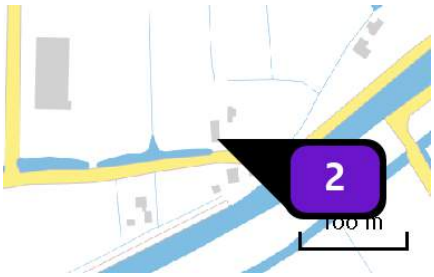
* Als de hoogste depositietoename plaatsvindt op een hexagoon waar géén sprake is van een (naderende) stikstofoverbelasting, dan is de hoogste toename op een hexagoon met wel een (naderende) stikstofoverbelasting tussen haakjes aangegeven.

Emissie (per bron)

Situatie 1

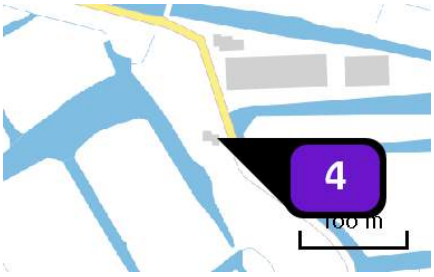
Naam	NH3 (ammoniu (1002)
Locatie (X,Y)	119765, 502262
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NH3	88,30 kg/j

Naam	NH3 (ammoniu (1004)
Locatie (X,Y)	120758, 502242
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NH3	35,00 kg/j

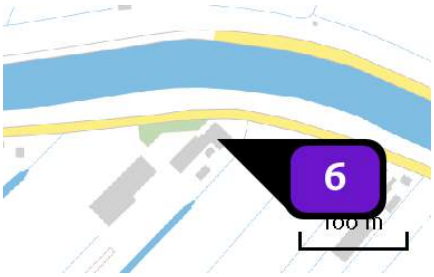
Naam	NH3 (ammoniu (1006)
Locatie (X,Y)	114899, 503988
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie

Naam	NH3 (ammoniu (1007)
Locatie (X,Y)	115612, 502990
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NH3	1.835,40 kg/j

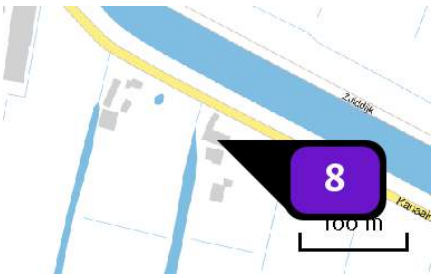
Naam	NH3 (ammoniu (1008)
Locatie (X,Y)	119400, 504113
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NH3	101,23 kg/j

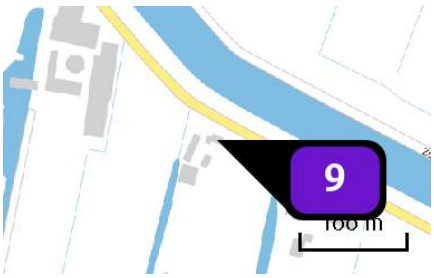
Naam	NH3 (ammoniu (1009)
Locatie (X,Y)	119066, 504229
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NH3	2.333,66 kg/j

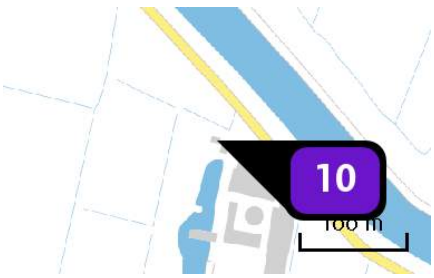
Naam	NH3 (ammoniu (1010)
Locatie (X,Y)	118479, 504233
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NH3	88,30 kg/j

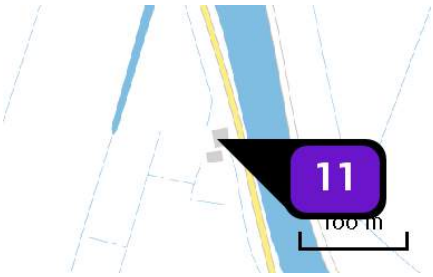
Naam	NH3 (ammoniu (1011)
Locatie (X,Y)	118155, 504368
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NH3	26,40 kg/j

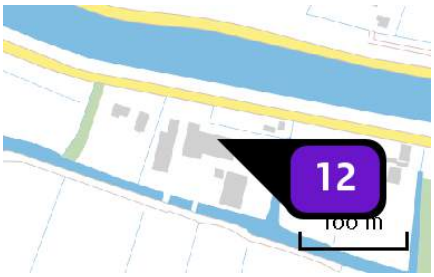
Naam	NH3 (ammoniu (1012)
Locatie (X,Y)	118080, 504419
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NH3	71,27 kg/j

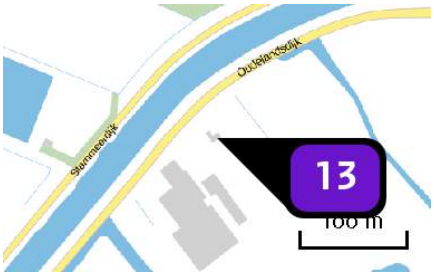
Naam	NH3 (ammoniu (1013)
Locatie (X,Y)	117913, 504560
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NH3	1.545,26 kg/j

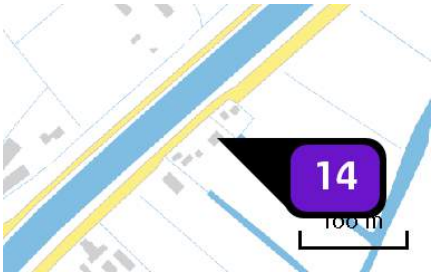
Naam	NH3 (ammoniu (1014)
Locatie (X,Y)	117609, 505044
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NH3	19,62 kg/j

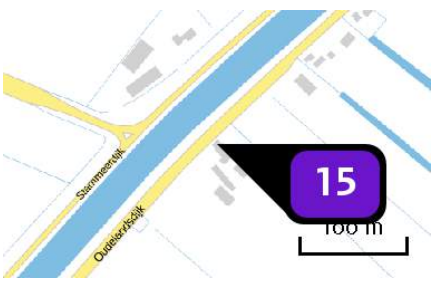
Naam	NH3 (ammoniu (1015)
Locatie (X,Y)	120331, 503618
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NH3	2.604,87 kg/j

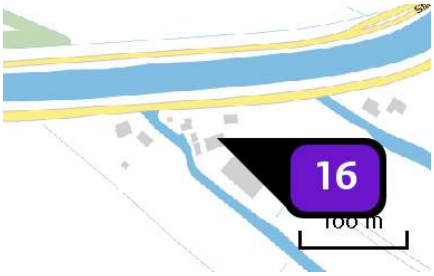
Naam	NH3 (ammoniu (1016)
Locatie (X,Y)	115944, 504806
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NH3	3.115,76 kg/j

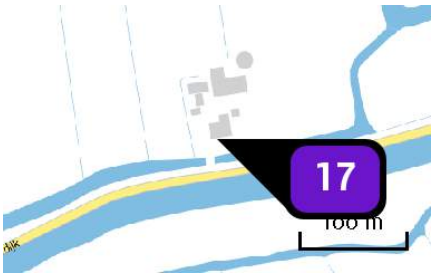
Naam	NH3 (ammoniu (1017)
Locatie (X,Y)	116985, 505372
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie

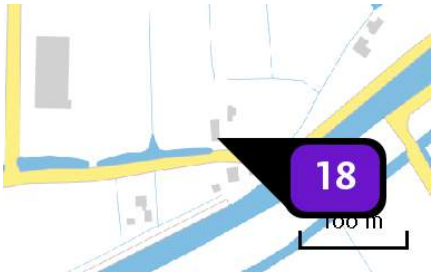
Naam	NH3 (ammoniu (1018)
Locatie (X,Y)	116862, 505275
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NH3	22,49 kg/j

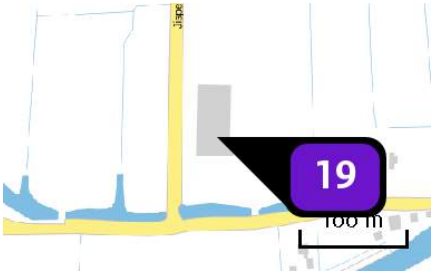
Naam	NH3 (ammoniu (1019)
Locatie (X,Y)	116342, 504903
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NH3	334,28 kg/j

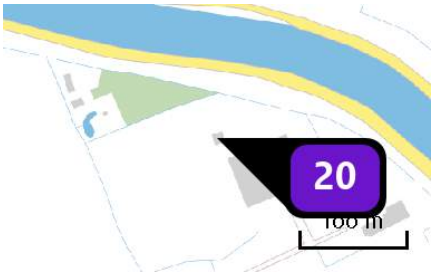
Naam	NH3 (ammoniu (1020)
Locatie (X,Y)	121347, 502533
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NH3	1.100,61 kg/j

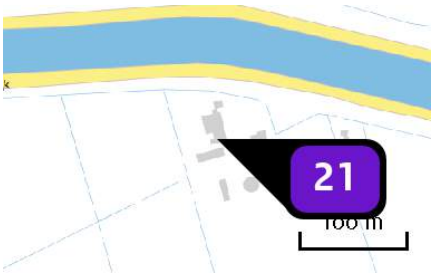
Naam	NH3 (ammoniu (1021)
Locatie (X,Y)	120758, 502242
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie

Naam	NH3 (ammoniu (1022)
Locatie (X,Y)	120607, 502288
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NH3	2.223,29 kg/j

Naam	NH3 (ammoniu (1023)
Locatie (X,Y)	122488, 503287
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NH3	2.012,00 kg/j

Naam	NH3 (ammoniu (1024)
Locatie (X,Y)	122104, 503367
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NH3	368,97 kg/j

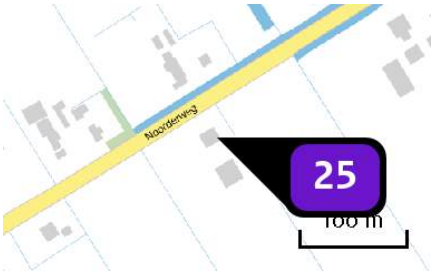
Naam	NH3 (ammoniu (1025)
Locatie (X,Y)	121061, 503474
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NH3	192,05 kg/j

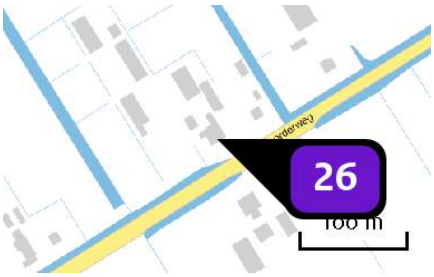
Naam	NH3 (ammoniu (1026)
Locatie (X,Y)	120020, 500685
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NH3	244,40 kg/j

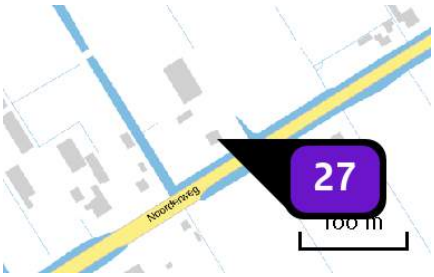
Naam	NH3 (ammoniu (1027)
Locatie (X,Y)	120133, 500751
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NH3	58,66 kg/j

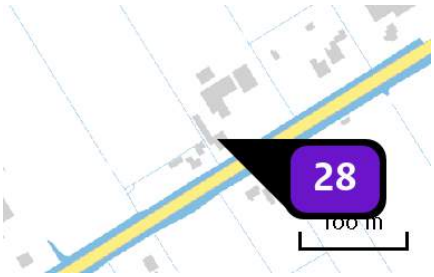
Naam	NH3 (ammoniu (1028)
Locatie (X,Y)	120168, 500700
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie

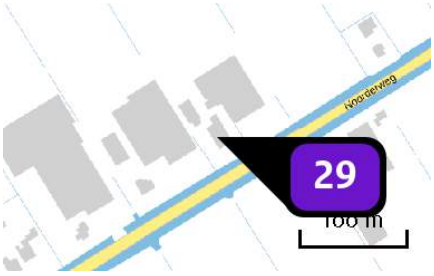
Naam	NH3 (ammoniu (1029)
Locatie (X,Y)	120308, 500866
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie

Naam	NH3 (ammoniu (1030)
Locatie (X,Y)	120415, 500933
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NH3	2.538,65 kg/j

Naam	NH3 (ammoniu (1031)
Locatie (X,Y)	120591, 501047
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NH3	150,11 kg/j

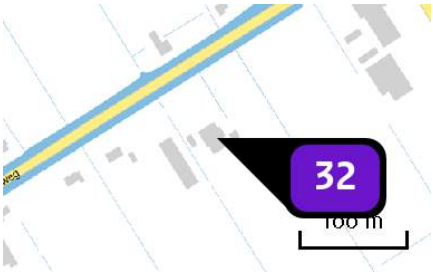
Naam	NH3 (ammoniu (1032)
Locatie (X,Y)	120879, 501234
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NH3	2.229,60 kg/j

Naam	NH3 (ammoniu (1033)
Locatie (X,Y)	121035, 501254
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NH3	3.532,03 kg/j

Naam	NH3 (ammoniu (1034)
Locatie (X,Y)	121138, 501308
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NH3	35,00 kg/j

Naam	NH3 (ammoniu (1035)
Locatie (X,Y)	121231, 501322
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NH3	105,01 kg/j

Naam	NH3 (ammoniu (1036)
Locatie (X,Y)	121372, 501453
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NH3	457,27 kg/j

Naam	NH3 (ammoniu (1037)
Locatie (X,Y)	121585, 501656
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NH3	88,30 kg/j

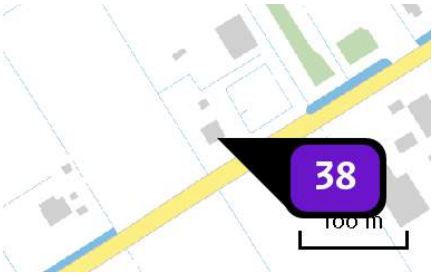
Naam	NH3 (ammoniu (1038)
Locatie (X,Y)	121687, 501662
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NH3	1.778,63 kg/j

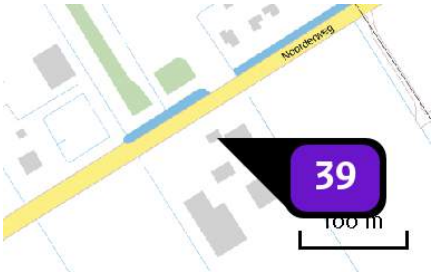
Naam	NH3 (ammoniu (1039)
Locatie (X,Y)	121734, 501763
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NH3	832,55 kg/j

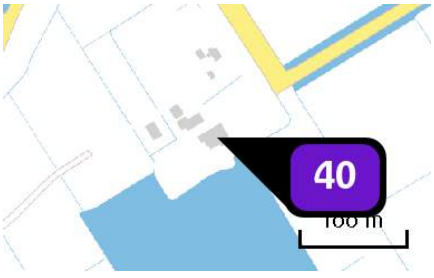
Naam	NH3 (ammoniu (1040)
Locatie (X,Y)	122107, 502010
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NH3	2,10 kg/j

Naam	NH3 (ammoniu (1041)
Locatie (X,Y)	122252, 502084
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NH3	74,42 kg/j

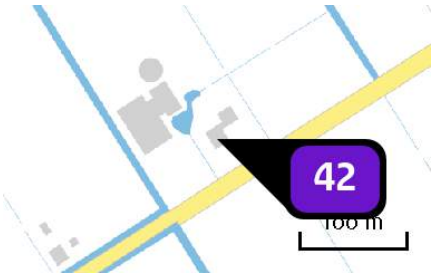
Naam	NH3 (ammoniu (1042)
Locatie (X,Y)	122423, 502112
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NH3	250,08 kg/j

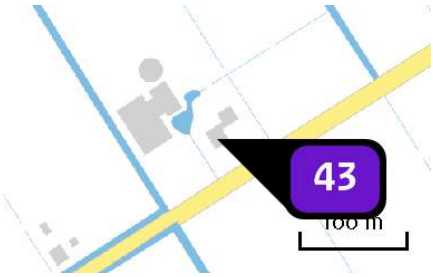
Naam	NH3 (ammoniu (1043)
Locatie (X,Y)	118099, 499439
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NH3	302,43 kg/j

Naam	NH3 (ammoniu (1044)
Locatie (X,Y)	118494, 499651
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NH3	21,00 kg/j

Naam	NH3 (ammoniu (1045)
Locatie (X,Y)	118638, 499836
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie

Naam	NH3 (ammoniu (1046)
Locatie (X,Y)	118638, 499836
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NH3	50,14 kg/j

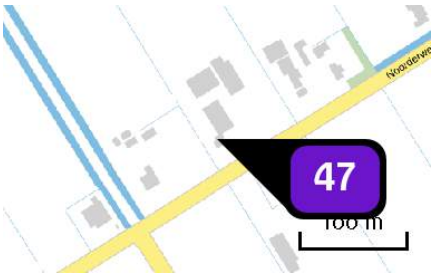
Naam	NH3 (ammoniu (1047)
Locatie (X,Y)	119050, 500086
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NH3	205,93 kg/j

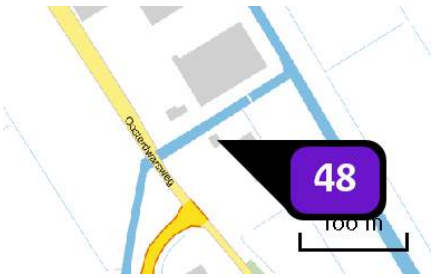
Naam	NH3 (ammoniu (1048)
Locatie (X,Y)	119390, 500221
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NH3	1.233,06 kg/j

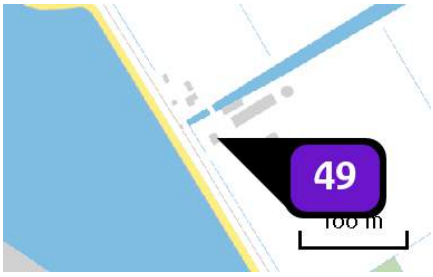
Naam	NH3 (ammoniu (1049)
Locatie (X,Y)	119586, 500417
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NH3	2.109,76 kg/j

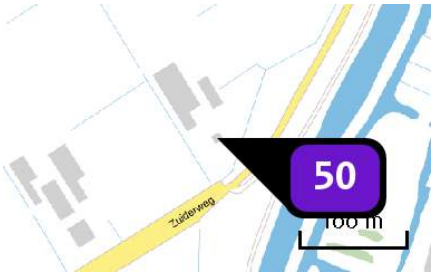
Naam	NH3 (ammoniu (1050)
Locatie (X,Y)	119943, 500641
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NH3	140,02 kg/j

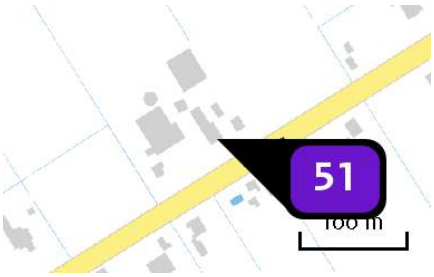
Naam	NH3 (ammoniu (1051)
Locatie (X,Y)	121638, 501228
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie

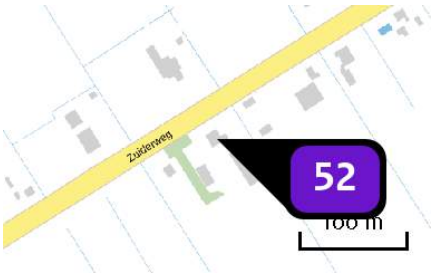
Naam	NH3 (ammoniu (1052)
Locatie (X,Y)	114691, 502509
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NH3	80,10 kg/j

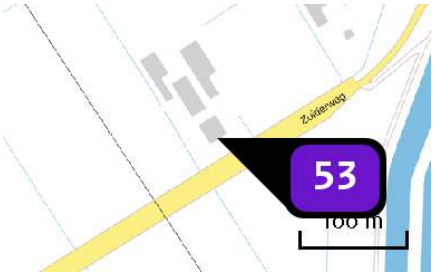
Naam	NH3 (ammoniu (1053)
Locatie (X,Y)	123493, 501245
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NH3	558,19 kg/j

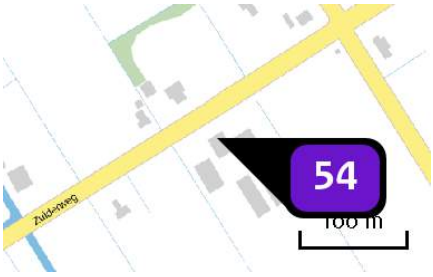
Naam	NH3 (ammoniu (1054)
Locatie (X,Y)	122920, 500873
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NH3	507,73 kg/j

Naam	NH3 (ammoniu (1055)
Locatie (X,Y)	122781, 500714
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NH3	142,54 kg/j

Naam	NH3 (ammoniu (1056)
Locatie (X,Y)	123370, 501149
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NH3	269,00 kg/j

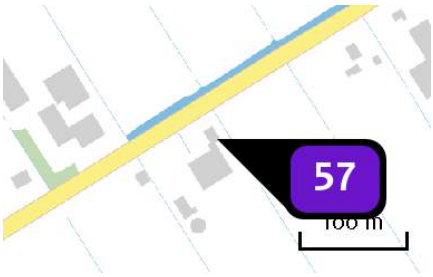
Naam	NH3 (ammoniu (1057)
Locatie (X,Y)	122036, 500250
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NH3	3.910,46 kg/j

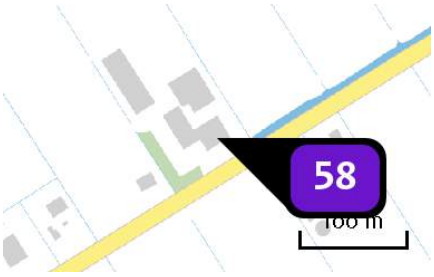
Naam	NH3 (ammoniu (1058)
Locatie (X,Y)	121833, 500122
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NH3	136,55 kg/j

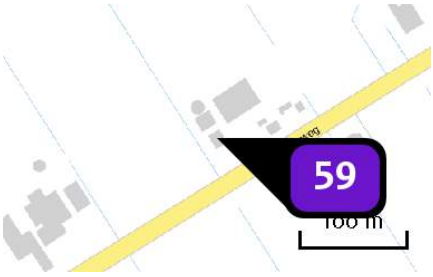
Naam	NH3 (ammoniu (1059)
Locatie (X,Y)	121605, 499983
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NH3	2.519,73 kg/j

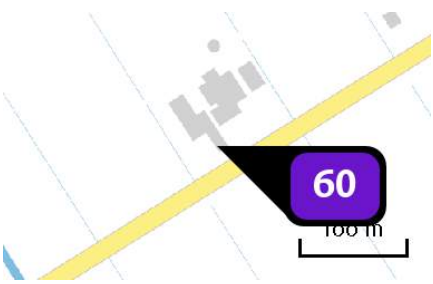
Naam	NH3 (ammoniu (1060)
Locatie (X,Y)	121435, 499867
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NH3	971,31 kg/j

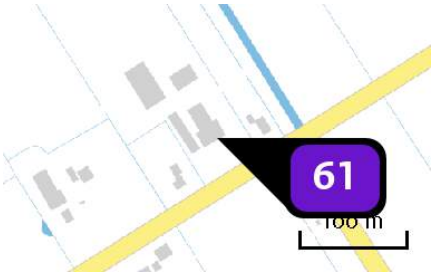
Naam	NH3 (ammoniu (1061)
Locatie (X,Y)	121318, 499870
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NH3	2.182,29 kg/j

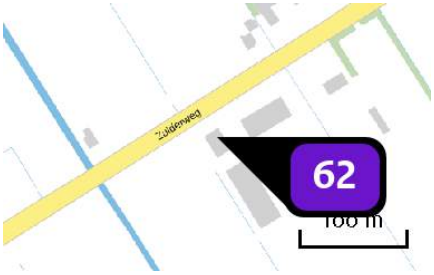
Naam	NH3 (ammoniu (1062)
Locatie (X,Y)	120949, 499653
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie

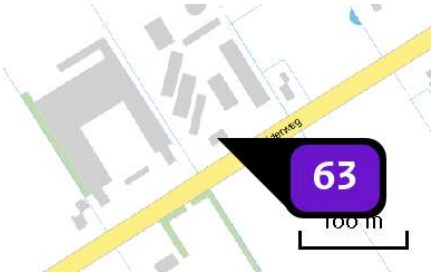
Naam	NH3 (ammoniu (1063)
Locatie (X,Y)	120786, 499534
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NH3	826,24 kg/j

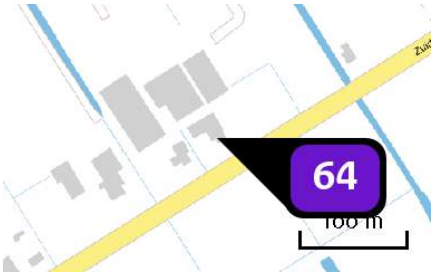
Naam	NH3 (ammoniu (1064)
Locatie (X,Y)	120529, 499392
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NH3	1.047,00 kg/j

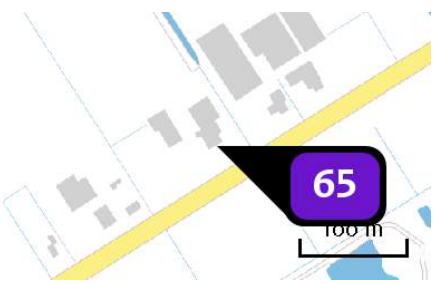
Naam	NH3 (ammoniu (1065)
Locatie (X,Y)	120083, 499028
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NH3	2.459,81 kg/j

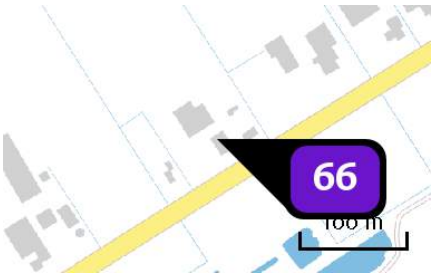
Naam	NH3 (ammoniu (1065)
Locatie (X,Y)	120241, 499195
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NH3	2.970,69 kg/j

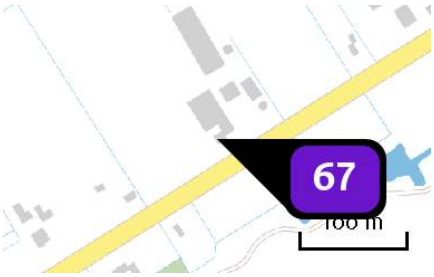
Naam	NH3 (ammoniu (1066)
Locatie (X,Y)	119842, 498948
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie

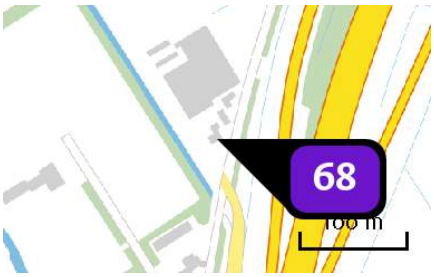
Naam	NH3 (ammoniu (1067)
Locatie (X,Y)	119751, 498893
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NH3	766,32 kg/j

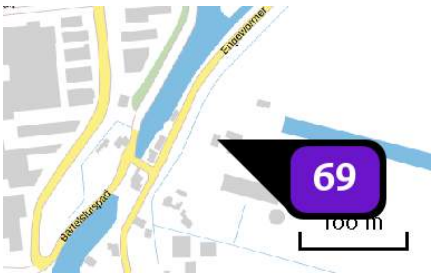
Naam	NH3 (ammoniu (1068)
Locatie (X,Y)	119642, 498831
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NH3	35,64 kg/j

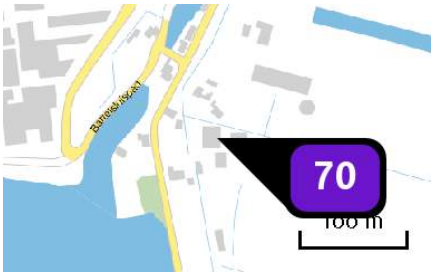
Naam	NH3 (ammoniu (1069)
Locatie (X,Y)	119471, 498712
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie

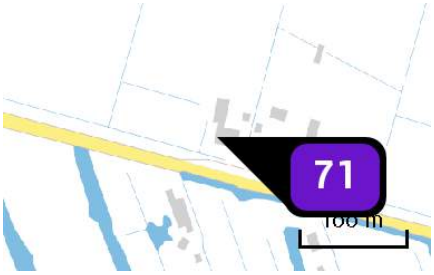
Naam	NH3 (ammoniu (1070)
Locatie (X,Y)	118632, 498662
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie

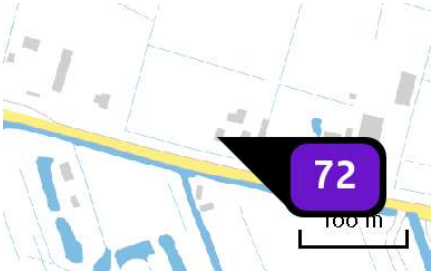
Naam	NH3 (ammoniu (1073)
Locatie (X,Y)	116089, 500198
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NH3	327,97 kg/j

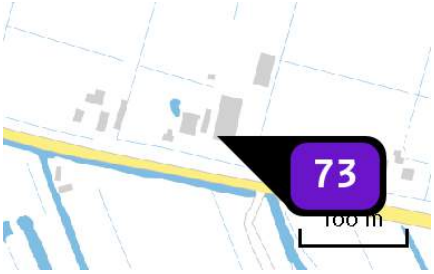
Naam	NH3 (ammoniu (1074)
Locatie (X,Y)	116061, 500097
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NH3	69,69 kg/j

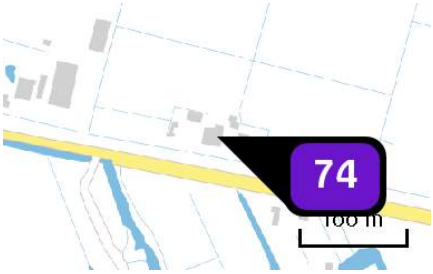
Naam	NH3 (ammoniu (1075)
Locatie (X,Y)	116714, 499499
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie

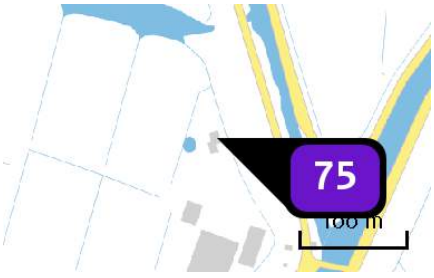
Naam	NH3 (ammoniu (1075)
Locatie (X,Y)	116945, 499434
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie

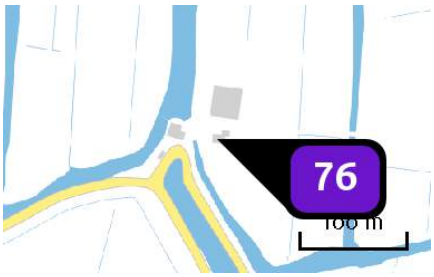
Naam	NH3 (ammoniu (1076)
Locatie (X,Y)	117077, 499417
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NH3	1.056,46 kg/j

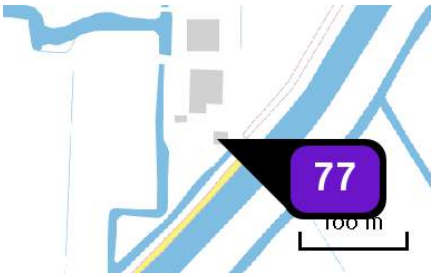
Naam	NH3 (ammoniu (1077)
Locatie (X,Y)	117231, 499384
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NH3	17,50 kg/j

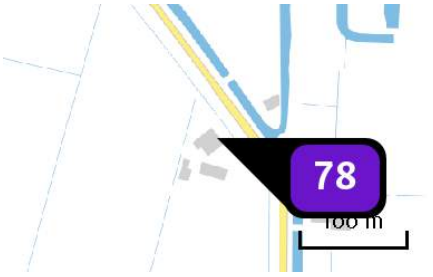
Naam	NH3 (ammoniu (1078)
Locatie (X,Y)	117780, 499674
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie

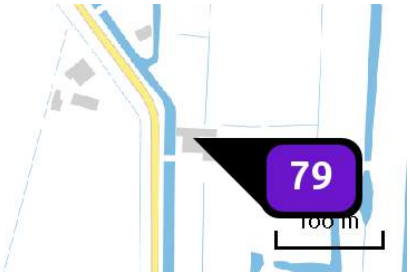
Naam	NH3 (ammoniu (1079)
Locatie (X,Y)	117780, 499999
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NH3	1.056,46 kg/j

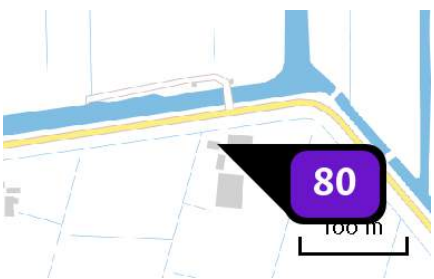
Naam	NH3 (ammoniu (1080)
Locatie (X,Y)	118378, 500262
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NH3	545,57 kg/j

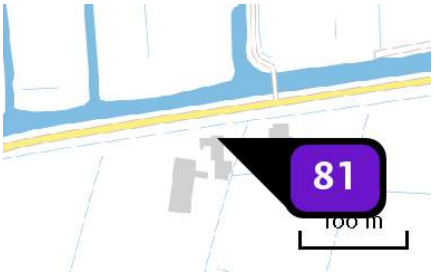
Naam	NH3 (ammoniu (1081)
Locatie (X,Y)	117254, 500498
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NH3	104,07 kg/j

Naam	NH3 (ammoniu (1081)
Locatie (X,Y)	117352, 500433
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie

Naam	NH3 (ammoniu (1082)
Locatie (X,Y)	116981, 500717
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie

Naam	NH3 (ammoniu (1083)
Locatie (X,Y)	116712, 500681
Uitstoothoogte	1,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NH3	476,19 kg/j

Naam	Bron 88
Locatie (X,Y)	120749, 501140
Uitstoothoogte	8,0 m
Warmteinhoud	0,400 MW
Temporele variatie	Verwarming van ruimten (zonder seizoenscorrectie)
NOx	301,20 kg/j

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden verleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van:

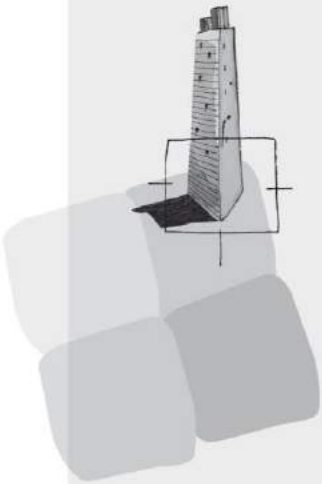
AERIUS	versie 2016L_20171215_64190d2d2b
Database	versie 2016L_20170828_c3f058f00f

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:

https://www.aerius.nl/nl/factsheets/uitleg

Colofon

Rapport
BügelHajema Adviseurs

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke Ordening en Milieu BNSP
Vaart nz 48-50
9401 GN Assen
T 0592 316 206
F 0592 314 035
E info@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen, Leeuwarden en Amersfoort

Bijlage 4 Publicatie

Voorontwerpbestemmingsplan Landelijk Gebied Wormerland ter inzage

Gelet op het bepaalde in artikel 1.3.1 Besluit ruimtelijke ordening maken burgemeester en wethouders van de gemeente Wormerland bekend dat een bestemmingsplan wordt voorbereid voor het landelijk gebied Wormerland.

Het plangebied van het bestemmingsplan Landelijk Gebied wordt gevormd door het gehele buitengebied van de gemeente Wormerland, bestaande uit het Wormer- en Jisperveld, de Engewormer (inclusief de Bartelsluisbuurt), de Wijdewormer, de Schaalsmeerpolder, de Starnmeerpolder en de kern Spijkerboor. De kernen Wormer, Oostknollendam, Jisp en Neck vallen er **niet** onder.

Alle vrijstellingen en wijzigingen zijn in het bestemmingsplan Landelijk Gebied opgenomen. Ook zijn eerdere reacties die zijn ingediend op het vlekkenkaart (indien relevant) verwerkt. De reactienota op de vlekkenkaart is als bijlage bij de stukken opgenomen.

Verder zijn in het bestemmingsplan nieuwe bestemmingen als agrarisch-paardenbedrijf, agrarisch kleinbedrijf en maatschappelijk-zorgboerderij geïntroduceerd. Ook zijn er aangepaste regelingen voor dammen- en bruggen, bed & breakfast en schuilstallen opgenomen. Tenslotte maken we met dit bestemmingsplan ontwikkelingen mogelijk waarvoor ‘keukentafelgesprekken’ zijn gevoerd op de percelen: Noorderweg 85 Wijdewormer, Zuiderweg 63 Wijdewormer, Kanaaldijk 14 Spijkerboor en Oudelandsdijk 8a Spijkerboor.

Inzage: Het voorontwerpbestemmingsplan kan met ingang van **6 juli 2017**, gedurende een periode van 6 weken, tot en met **16 augustus 2017** worden ingezien in het gemeentehuis van Wormerland, Koetserstraat 3 te Wormer. Ook is het plan direct raadpleegbaar op https://www.ruimtelijkeplannen.nl. Kies ‘geavanceerd zoeken’. Vul bij het tabblad ‘ID’ het planIdn verder aan met: NL.IMRO.0880.BP9579400000-0201 en kies ‘zoeken’. Tenslotte kan het plan met uitgebreide toelichting ook worden ingezien op de projectwebsite:
https://www.bugelhajema.nl/landelijkgebiedwormerland

Inloopbijeenkomsten:
Datum: **18 juli en 19 juli**
Tijdstip: 16:00 – 20:00
Locatie: Hal gemeentehuis Wormerland (Koetserstraat 3 te Wormer)

Tijdens deze inloopbijeenkomsten kunt u het bestemmingsplan inzien, een reactie indienen en eventuele vragen stellen aan medewerkers van de gemeente en het stedenbouwkundig bureau.

Inspraakreactie: Gedurende de hiervoor bedoelde termijn kan bij het college van burgemeester en wethouders van Wormerland een inspraakreactie worden ingediend. Het postadres is: postbus 20 1530 AA Wormer. Ook kan mondeling een inspraakreactie worden ingediend. Voor het indienen van een mondelinge inspraakreactie kunt u een afspraak maken via het taakveld Ruimtelijke Ordening, telefoon: 075-651 21 00.

Bijlage 5 Reactieschema vlekkenkaart

Reactieschema Vlekkenkaart Bestemmingsplan Landelijk Gebied

Nr.	Dhr./Mevr.	Voo	tusse	Naam indiener	Straat perceel	Num	Aa	Woonplaats	Reactie	Overweging	Besluit
1	Dhr.	E.		Rot	Dorpsstraat	5	a	Jisp	1) Goede intenties van gemeente, maar helaas worden deze ook meteen dichtgespijkerd. 2) Graag op de plek voor 18 stacaravans, tevens mogelijkheid hebben om bungalows te plaatsen. 3) Ketelhof heeft geen beheerderswoning. Graag de mogelijkheid om deze op te nemen. Graag Duijfjeslaan 4 hiervoor aanmerken. Deze grenst aan bebouwing Molenpad 4) Bijgebouwtjes vergunningsvrij toestaan, mits deze binnen de max bebouwingsgrens staat. 5) Mogelijkheid om Duijfjeslaan 2 te benutten voor mogelijkheid bouwen van permanente woningen (1 a 2) voor senioren.	1) De insteek is om zoveel mogelijk mee te denken met initiatiefnemers met wensen. Maar ook deze zijn begrenst, omdat wij ons moeten houden aan provinciaal beleid. 2) Op dit moment is het alleen mogelijk 18 stacaravans te realiseren en geen bungalows (zijnde recreatiewoningen). De maatvoering voor een recreatiewoning verschilt van een stacaravan (max oppervlakte van 70 m2 vs 50 m2) in het huidig bestemmingsplan. Deze rechten moeten we gezien de rechtsgelijkheid aanhouden. Dit betekent dat het toestaan van bungalows wel degelijk een ruimtelijke impact heeft. Reclamant zal daarbij zelf moeten aanvoeren onderbouwen wat de ruimtelijke impact (beeldkwaliteitsplan) heeft. Op dit moment ontbreekt deze onderbouwing. 3) Reclamant motiveert niet waarom hij een beheerderwoning (bedrijfswoning) nodig heeft. Wij betwijfelen ook de noodzaak van een beheerderswoning. Tegenwoordig zijn alle recreatieve verblijven van alle gemakken voorzien, waardoor de gasten minder snel afhankelijk zijn van hulp op assistentie. Bovendien veroorzaakt dit het risico dat de beheerderswoning een permanente woning wordt. 4) Het vergunningsvrij plaatsen van een schuurtje of berging willen wij niet toestaan. Dit met het oog om het risico van permanente bewoning van de recreatieverblijven tegen te gaan. Dit is geregeld in het Besluit ruimtelijke ordening, waar wij ons aan moeten houden. 5) Het huidige gemeentebestuur wil permanente bewoning van recreatieve woningen tegengaan, om het buitengebied te vrijwaren tegen ongewenste verdere verstedelijking. Aan het reserveren van 1 a 2 woningen voor senioren willen wij daarom geen medewerking verlenen.	**1-5: Leidt niet tot wijzigingen.**
2	Dhr.	J	de	Leeuw	Dorpsstraat	425		Wormer	1) situatie op kaart bij nummer Dorpsstraat 425 klopt niet. Graag situatie aanpassen en in overeenstemming brengen met de verbeelding Woonkern Wormer en Lint. Er is een notariële overeenkomst die precies aangeeft wat natuurland is. 2) Strookje grond tussen kerkhof en Tilsloot is gedeeltelijk overgeheveld naar BP Wormer en Lint. A. Warmenhoven en wethouder Frans Saelman zijn akkoord	1) Dit is een terechte opmerking. Het huidig bestemmingsplan Landelijk Gebied en ook het Natuurbeheerplan 2016 geeft een natuurbestemming achter het perceel van Dorpsstraat 425 te Wormer. 2) Deze strook grond ligt in de vlekkenkaart van het Landelijk Gebied al buiten de plancontour.	**1. Natuurbestemming geven achter perceel Dorpsstraat 425 Wormer;** **2. Leidt niet tot wijzigingen.**
3	Dhr.	A		Bayzid	Engewormer	18	a	Wormer	Dit erf, heeft de bestemming, Maatschappelijke doelstelling II, (Zorgboerderij) en geen wonen	Deze opmerking is terecht. Dit erf heeft de bestemming maatschappelijke doelstelling II en niet wonen zoals op de vlekkenkaart.	**Geen bestemming Wonen opnemen, bestemming Agrarisch-zorgboerderij opnemen.**
4	Dhr	J. en C.		Ofman	Engewormer	19	a	Wormer	1) Op de nieuwe vlekkenkaart is men een stukje tuincentrum vergeten in te tekenen. Het betreft een perceel van zo'n 20 bij 20 meter aan de westzijde van ons bedrijf. 2) Bestemming tuincentrum/hoveniersbedrijf moet onveranderd blijven, i.v.m. afwijkende milieuzonering detailhandel. 3) Bezwaar tegen wijziging strook westzijde bedrijf van agrarische natuur naar wonen. 4) Bezwaar tegen wijziging Maatschappelijk II naar Wonen voor perceel Engewormer 19. 5) Bezwaar tegen wijziging strook parkeervoorziening naar wonen.	1) Deze opmerking is terecht. 2) Tuincentrumbestemming behouden conform het huidige bestemmingsplan. 3) Terechte opmerking, uitgangspunt is dat rechten vanuit het huidige bestemmingsplan behouden blijven. 4) Zie reactie dhr. A Bayzid Engewormer 18a. 5) Terechte opmerking, uitgangspunt is dat rechten vanuit het huidige bestemmingsplan behouden blijven.	**1. Bestemming Detailhandel-tuincentrum voor perceel van 20 bij 20 meter opnemen.** **2. Bestemming Detailhandel-tuincentrum behouden.** **3. Perceel/strook agrarisch behouden.** **4. Geen bestemming wonen opnemen, bestemming Agrarisch-zorgboerderij behouden.** **5. Geen bestemming wonen opnemen, bestemming parkeervoorziening behouden.**

5	Dhr.	A	Bayzid	Engewormer	20	Wormer	1) Bouwvlak is groter, achterkant bouwvlak moet tot aan de natuurgrens lopen. 2) Via keukentafelgesprek wordt op deze locatie groepsaccommodatie/recreatie bestemming aangevraagd. Plus het bouwvlak zal verder vergroot dienen te worden.	1) Wij kunnen deze opmerking niet volgen. Het perceel is hetzelfde gebleven ten opzichte van het huidige bestemmingsplan. 2) Er is bij ons geen aanvraag voor een keukentafelgesprek bekend. Zonder ruimtelijke onderbouwing kunnen wij geen ontwikkelingen mogelijk maken.	**1. Leidt niet tot wijzigingen.** **2. Leidt niet tot wijzigingen.**
6			Ambtelijk	Engewormer	21	Wormer	Woonperceel is te breed ingetekend ten opzichte van de huidige verbeelding van het geldende bestemmingsplan.	Dit is een terechte opmerking.	**Woonperceel bestemmen conform huidig bestemmingsplan Landelijk Gebied.**
7			Ambtelijk	Engewormer	22	Wormer	Stolp is kadastraal gesplitst in 2 eenheden: Engewormer 22b (WORMER E 297) en Engewormer 22	Op 8 november 2005 is een artikel 19 lid 1 vrijstelling verleend voor het splitsen van de stolp in twee wooneenheden.	**Op verbeelding op perceel Engewormer 22 aangeven dat er twee woningen aanwezig zijn.**
8	Dhr.	W.	Swart	Engewormer	32	Wormer	Bouwvlak is groter als op de kaart. Is vorige jaar kadestraal ingemeten. Stuk met de blauwe speld komt er bij het bouwvlak.	Constatering is onjuist. Bouwperceel zoals huidig geldend bestemmingsplan is aangegeven is leidend. Kadastraal inmeten heeft tot een groter perceel geleid, niet tot een groter bouwperceel.	**Leidt niet tot wijzigingen.**
9	Dhr.	P.	van de Well	Engewormer	33	Wijdewormer	1. De twee perceeltjes naast de manege zijn ook gewijzigd naar natuur. Perceel A is niet in eigendom van een familie uit de Engewormer, het wordt beheerd door Landschap Noord-Holland. Voor zover ik weet is het de bedoeling dat het omgezet wordt naar natuur maar ik weet niet of dat al gebeurd is, of nog niet. 2. Aanbieden B&B in schuur + vergadermogelijkheden in schuur. 3. Boerderij heeft bestemming wonen gekregen, dit moet agrarisch bedrijf zijn, conform geldend bestemmingsplan. 4. Graag pas gerenoveerde schuur (135 m2_ intekenen in het Wormer- en Jisperveld. Schuur vormt één geheel met de boerderij	1) Dit is een terechte opmerking. Huidige kaart natuurbeheerplan 2017 aanhouden. 2) Wij hebben in het archief geen vergunning voor de schuur terug kunnen vinden. Zolang wij geen vergunning kunnen vinden, kunnen we dit ook niet positief bestemmen. 3) Deze opmerking is terecht. Volgens het geldende bestemmingsplan heeft het perceel de bestemming Wonen. 4) Geconstateerd dat het binnen het huidige bouwvlak valt, wordt niet aangepast.	**1) Twee percelen als natuur aanduiden.** **2) Natuurbestemming behouden.** **3) Agrarische bestemming toekennen.** **4) Schuur valt binnen het huidige bouwvlak en blijft daardoor ongewijzigd.**
10	Dhr.	M.	Visser en van Acker	A.E. Gehele plangebied			In het bestemmingsplan zien we dat de Ringdijk, inclusief weiland (waar nu regelmatig schapen staan) de bestemming natuur heeft. Betekent dat dat er ruimte voor een natuurwandelpad komt, waar weer honden mogen wandelen? Zie Wijdewormer journaal nov15.	De Ringdijk en het weiland hadden en hebben nog steeds een natuurbestemming. Binnen de huidige natuurbestemming is het aanbrengen van verhardingen voor een natuurwandelpad verboden. Dit is ook in het te actualiseren bestemmingsplan het geval.	**Leidt niet tot wijzigingen.**
11	Dhr.	J. van	Diepen, van HHNK	Gehele plangebied			1) De dubbelbestemmingen van de waterkeringen ontbreken nog. 2) Alle gemalen hebben een bedrijfsbestemming. Alleen bij de molen van het Wormer en Jisperveld staat de opmerking: 'GB-overige zone twijfelgeval'. Dit vraagt om een toelichting. 3) Discussie speelt over baggerdepots in Wormer- en Jisperveld. Graag met betrokken gebiedspartijen hierover overleggen	1) Dit is een terechte opmerking. Dubbelbestemmingen ontbreken op dit moment op de verbeelding. 2) Reclamant doelt op Kanaaldijk 51 Wijdewormer. Dit is een terechte opmerking. In de vlekkenkaart heeft het een woonbestemming, terwijl een molenbestemming met een dienstwoning aanwezig is. 3) Er zijn op dit moment geen concrete locaties / plannen bekend, op basis waarvan we die in het bestemmingsplan kunnen opnemen. Wel zullen we een ontheffingsbevoegdheid voor baggerdepots binnen de bestemming 'Natuur' gaan opnemen om nieuwe baggerdepots onder voorwaarden in het nieuwe bestemmingsplan mogelijk te maken.	**1) Dubbel-bestemming waterkering opnemen.** **2) Passende bestemming aan Kanaaldijk 51 geven.** **3) Ontheffing opnemen voor oprichten van baggerdepots.**
12	Mevr.	A.	Smit-de Ridder	Gehele plangebied			In ons huis aan huis blad het Wijdewormer Journaal lees ik over deze vlekken kaart. Die krant heb ik afgelopen weekend in de bus gekregen de inloop is voorbij om c.q. vragen te stellen.	Jammer dat de inloopbijeenkomst al voorbij was na het verschijnen van het Wijdewormer Journaal. Een aankondiging heeft wel tijdig op onze gemeentelijke website en de Zaankanter gestaan.	**Leidt niet tot wijzigingen.**
13	Dhr.	A	Weterings, Stadsregio Amsterdam	Gehele plangebied			Regionale verbindingsroutes voor (vracht)auto, OV en fiets zijn op de kaart goed weergegeven. Wij kijken uit naar het voorontwerpbestemmingsplan.	Wij nemen kennis van uw reactie.	**Leidt niet tot wijzigingen.**

14				Ambtelijk	Gehele plangebied			Toevoegen in de conceptregels van het bestemmingsplan bij de B&B regeling (bijv. bij art. 3.4. onder 4) bij parkeren 'indien het niet mogelijk is parkeren op eigen terrein te realiseren' de parkeerdruk in de naaste omgeving niet onevenredig mag toenemen.	Dit is een terechte opmerking.	**Regels bij art. 3.4. onder 4 toevoegen dat 'indien het niet mogelijk is parkeren op eigen terrein te realiseren de parkeerdruk in de naaste omgeving niet onevenredig mag toenemen'.**
15				Ambtelijk	IJsbaanterrein		Wormer	IJsbaanterrein wordt aan bestemmingsplan Wormer Kern en Lint toegevoegd.	Terechte opmerking.	**IJsbaanterrein uit bestemmingsplan Landelijk Gebied halen.**
16	Dhr.	S.	Schot	Jisperdijk	4		Wijdewormer	1) Op Jisperdijk 4 is al 15 jaar ons agrarisch loon- en grondverzet bedrijf met containertransport gevestigd, deze is niet gedefinieerd in het bestemmingsplan! 2) Ook een mogelijkheid opnemen voor een tweede bedrijfswoning.	1) De opmerking is terecht. In het huidig geldende bestemmingsplan heeft het perceel al de aanduiding Alg (Agrarisch loon en grondverzetsbedrijf). 2) Conform het huidig bestemmingsplan zal er een regeling worden opgenomen om een tweede dienstwoning toe te staan.	**1) Perceel bestemmen als bedrijf-loonbedrijf.** **2) Regeling opnemen voor een tweede dienstwoning.**
17				Ambtelijk	Jisperdijk	7	a Wijdewormer	Er ontbreekt een bouwperceel	Dit is een terechte opmerking.	**Bouwperceel conform vastgestelde wijziging, vastgesteld op 10 augustus 2010 opnemen.**
18	Dhr.	C.	Bijvoet	Kanaaldijk	4		Spijkerboor	Aanduiding ok (opslag kuilvoer opnemen), verzoek om dit op te nemen in het bouwperceel.	Op de huidige verbeelding is nabij het bouwperceel er reeds een aanduiding Ok (opslag kuilvoer) aangegeven. Deze is nog steeds aanwezig.	**Kuilvoer-opslag aangeven op de verbeelding.**
19	Dhr.	P	Stoop	Kanaaldijk	10		Spijkerboor	Het perceel wordt al sinds enige jaren niet meer gebruikt als loonbedrijf. Beide mensen zijn al op leeftijd en genieten van hun oude dag. Er staan een paar paardjes van kleindochter en er is wat persoonlijke opslag (privé).	Perceel is niet meer bedrijfsmatig in gebruik, de bestemming wonen is de hoofdbestemming geworden. Het toekennen van een woonbestemming geeft geen beperkingen voor omringende bedrijven.	**Perceel Kanaaldijk 10 Spijkerboor een woonbestemming geven.**
20	Dhr.	A van der	Meulen	Kanaaldijk	13		Wijdewormer	In woonbestemming is dagbesteding zorg aanwezig. Het gaat om een kleinschalige vorm van dagbesteding, 2 dagen open voor maximaal 6 personen in het voorhuis (kopje koffie, lunchen)	Dit is een passende functie binnen de woonbestemming	**Dagbesteding zorg als een aan huisverbonden beroep toestaan in de regels.**
21	Dhr.		Kramer	Kanaaldijk	16		Spijkerboor	Caravanstalling (40 stuks) en bestaande opstallen (1.100 m2) behouden. Wel graag de woonbestemming voortzetten!	Perceel is niet meer bedrijfsmatig in gebruik, de bestemming wonen is het hoofdgebruik geworden. Het toekennen van een woonbestemming geeft geen beperkingen voor omringende bedrijven.	**Perceel Kanaaldijk 16 Spijkerboor een woonbestemming geven.**
22	Dhr.	K.	Marrees	Kanaaldijk	17		Spijkerboor	Tussen Kanaaldijk 17 en 18 moet een agrarisch bouwvlak blijven. Provincie heeft Marrees in gelijk gesteld. Zie ook oude verbeelding. Waarom twijfelgeval?	Dit is geen terechte opmerking. De Raad van State heeft in haar uitspraak van 5 november 2008 het besluit tot goedkeuring van de provinicie bij het toekennen van een agrarisch bouwvlak naast Kanaaldijk 18 vernietigd.	**Geen agrarisch bouwvlak opnemen ten oosten van Kanaaldijk 18 Spijkerboor.**
23	Dhr.	A	Spronk	Kanaaldijk	17		Spijkerboor	Bouw- en aannemingsbedrijf aanwezig sinds 1996. Schuren worden gebruikt voor opslag (ruim 200 m2) voor bouwmaterialen. machines. Gebruik blijft voor de komende 10 jaar ongewijzigd. Is geen woonbestemming.	Dit is een terechte opmerking. Volgens onze lijst met milieuvergunningen is hier een bouw en aannemingsbedrijf aanwezig.	**Perceel Kanaaldijk 17 Spijkerboor een bedrijfsbestemming geven.**
24	Dhr.	J.J.	Jonges	Kanaaldijk	18		Spijkerboor	Agrarisch bouwvlak naast Kanaaldijk 18 verwijderen van kaart. Is door de Raad van State vernietigd.	Dit is een terechte opmerking. De Raad van State heeft in haar uitspraak van 5 november 2008 het besluit tot goedkeuring van de provinicie bij het toekennen van een agrarisch bouwvlak naast Kanaaldijk 18 vernietigd.	**Geen agrarisch bouwvlak opnemen ten oosten van Kanaaldijk 18 Spijkerboor.**
25	Mevr.	Y.	Oosterhuis-Verwindt	Kanaaldijk	19		Spijkerboor	Bestemmingsvlak wonen houdt nu op bij de sloot achter de rijbak. Deze sloot is zelf gegraven door de eigenaren vanwege onderbemaling. eigenaren verzoeken om het bouwvlak vierkant te maken tot de mestplaat. de reden is de aanleg van een schuilgelegenheid,	Er bestaat het recht om per kadastraal perceel een schuilstal te realiseren binnen de agrarische bestemming. Hiervoor is het dus niet noodzakelijk om het bouwvlak te vergroten.	**Leidt niet tot wijzigingen.**

26	Mevr.	I.	Walraven	Kanaaldijk	22	Spijkerboor	Er is een vrijstelling verleend voor een B&B in voormalige dienstwoning! Gaat om 3 slaapkamers voor maximaal 6 personen. Is nog niet gerealiseerd.	Ontheffing is verleend voor b&b in voormalige dienstwoning, ontheffing staat in reactiemap kanaaldijk 22. Achter op het bouwperceel is een nieuwe stolp gerealiseerd, Mw. Walraven geeft aan dat de B&B nog niet is gerealiseerd. B&B is passend binnen de agrarische bestemming als nevenfunctie. Hoeft dus niet te worden aangeduid op de verbeelding.	**Leidt niet tot wijzigingen.**
27	Dhr.	C.	Beets	Kanaaldijk	23	Spijkerboor	Wil graag agrarische werkzaamheden en natuurbeheer voortzetten. Beoordelen agrarische volwaardigheid aan de hand van rekenmodule: SO van 18.260 euro!!	Volgens de omgevingsdienst IJmond (controle 2014) is het perceel nog steeds agrarisch.	**Perceel agrarisch bestemmen conform huidig bestemmingsplan.**
28	Firma		Mooren	Kanaaldijk	52	Wijdewormer	Stolpwoning is eind 2008/2009 vergund. Stolpwoning is meer naar het westen gerealiseerd. Hierop verbeelding aanpassen.	Dit is een terechte opmerking	**Stolp en opstallen conform vergunde situatie op verbeelding opnemen.**
29	Mevr.		Breebaart	Kanaaldijk	56	Wijdewormer	Kleinschalige dagbesteding zorg aanwezig, 5 cliënten, wil agrarisch met ondergeschikt zorg blijven doen!	Past binnen zorg als ondergeschikte tweede tak. Minder dan de helft van de oppervlakte van het bouwvlak wordt gebruikt als zorg. Verbeelding hoeft hiervoor niet te worden aangepast, omdat het past binnen de ondergeschikte tweede tak	**Leidt niet tot wijzigingen.**
30	Ambtelijk			Munnikdijkweg		Wijdewormer	Bestemming is gewijzigd van Agrarisch naar Natuur	Dit is een terechte opmerking. Bestemmingswijziging is op 3 november 2016 onherroepelijk geworden	**Op de verbeelding bestemming nabij Munnikdijkweg wijzigen van agrarisch naar natuur.**
31	Ambtelijk			Nabij Molenpad	2	Jisp	Het kadastraal perceel H990 Jisp nabij Molenpad 2 Jisp heeft op dit moment een agrarische bestemming. Dit moet een waterbestemming worden.	Dit is een terechte opmerking. Het betreft een primaire waterloop die als water bestemd moet worden.	**Het kadastraal perceel H990 Jisp nabij Molenpad 2 Jisp bestemmen als water.**
32	Dhr./Mevr.	van	Gelderen	Neckerstraat	131	Wijdewormer	1) Wens om perceel te splitsen in meerdere woonpercelen, omdat dit passend is in de oorspronkelijke toestand met kleine percelen en makkelijk in onderhoud. 2) Een gedeelte van het perceel opkopen en tot openbaar groen verklaren. 3) Een gedeelte van perceel H1248 Jisp is meegenomen bij de woonbestemming. Dit is onjuist. Dit is in eigendom van de firma Pelikaan.	1) Hier kunnen wij niet aan meewerken. De locatie valt binnen de bufferzone. Het doel hiervan is dat deze gevrijwaard moet blijven van extra verstedelijking. Het toevoegen van extra woonpercelen wordt gezien als extra verstedelijking. Dit is vastgelegd in de provinciale ruimtelijke verordening, waar wij ons aan moeten houden. 2) Wij hebben geen interesse om een gedeelte aan te kopen voor de inrichting van openbaar groen. 3) Dit is een terechte opmerking. Perceel H1631 Jisp is in eigendom van Pelikaan Bouwbedrijf B.V. Dit agrarisch bestemmen. Het huidige perceel H1246 moet wonen blijven.	**1) Leidt niet tot wijzigingen.** **2) Leidt niet tot wijzigingen.** **3) Perceel H1631 Jisp agrarisch bestemmen.**
33	Dhr.	P.	van Nek	Noorderweg	79	Wijdewormer	2 natuurterreinen naast Noorderweg 79 zijn niet opgenomen op de kaart	Dit is een terechte opmerking. In het Natuurbeheerplan 2017 (vastgesteld 27 september 2016) zijn de twee percelen ten westen van Noorderweg 79 een natuurbestemming.	**Percelen ten westen van Noorderweg 79 natuurbestemming toekennen.**
34			Ambtelijk	Noorderweg	79	Wijdewormer	Op 4 maart 2008 is een vergunning verleend voor een paardenbak. Deze moet positief op de kaart bestemd worden.	Dit is een terechte opmerking.	**Paardenbak postief bestemmen door deze een aanduiding te geven.**

35	Dhr.	P.	Bode namens J. Rijken	Noorderweg	80		Wijdewormer	Aantal ideeën neerleggen voor perceel: 1) bedrijfsgebouw + dienstwoning en aan- en uitbouwen. 2) 1 wijkstolp en 24 seniorenwoningen. 3) 5 of meer vrijstaande stolpboerderijen met garage. 4) Een suggestie van de gemeente voor invulling.	De vlekkenkaart is niet bedoeld om nieuwe initiatieven voor te leggen, maar meer om te checken of de bestemmingen en de bouwpercelen wel kloppen. De vraag die is voorgelegd kunnen we wel als een vooroverlegplan verder beoordelen. Via de website www.wormerland.nl vindt u meer informatie over het indienen van een vooroverlegplan.	**Leidt niet tot wijzigingen.**
36	Dhr	J.H.	Klok	Noorderweg	80		Wijdewormer	Nabij Noorderweg 80 agrarisch bouwvlak toekennen met aanduiding 'geen dienstwoning'. Is nog steeds in gebruik.	Dit is een terechte opmerking. Is ook in geldend bestemmingsplan opgenomen en daardoor een geldend recht.	**Agrarisch bouwperceel zonder dienstwoning opnemen.**
37	Dhr.	J.R.	de Borst	Noorderweg	83		Wijdewormer	Op dit moment een woonbestemming. Stal Diamond is hier gevestigd. In 2012 18 paarden aanwezig.	Perceel bestemming agrarisch-paardenhouderij geven. Huidige begrenzing woonbestemming aanhouden.	**Perceel Noorderweg 83 bestemming agrarisch-paardenhouderij geven.**
38			Ambtelijk	Noorderweg	87		Wijdewormer	In de vlekkenkaart heeft dit perceel een woonbestemming, terwijl in het huidig bestemmingsplan dit perceel de aanduiding 'Abd' heeft.	Dit is een terechte opmerking. In het geldend bestemmingsplan heeft het reeds de aanduiding Abd (Ambachtelijke bedrijvigheid). In de nieuwe standaarden is dit sw-kwb (specifieke vorm van wonen - kleinschalige bedrijvigheid en detailhandel).	**Perceel Noorderweg 87 de aanduiding sw-kwb geven.**
39	Dhr.	W de	Jong	Noorderweg	92	b	Wijdewormer	Aanduiding ok (opslag kuilvoer opnemen)	Op de huidige verbeelding is nabij het bouwperceel reeds een aanduiding Ok (opslag kuilvoer) aangegeven. Deze is nog steeds aanwezig.	**Aanduiding voor opslag kuilvoer opnemen.**
40	Ambtelijk			Noorderweg	92		Wijdewormer	Plattelandswoning toegevoegd.	Is een terechte opmerking. Op 22 december 2016 is de huidige stolp gesplitst in een dienstwoning en een plattelandswoning.	**Op de verbeelding de aanduiding plattelandswoning op perceel Noorderweg 92 aangeven**
41	Dhr.	W.A van	Diepen	Noorderweg	94		Wijdewormer	Op de locatie Noorderweg 94 is de opslag van kuilvoer aan de overkant van de weg uit het bestemmingsplan verdwenen! Hierdoor hebben we te weinig ruimte op het ingetekende bouwvlak. Mijn voorstel is dan ook om het ingetekende bouwvlak te vergroten .	Dit is een terechte opmerking. In het geldende bestemmingsplan Landelijk Gebied ligt er een bouwvlak met een koppelteken naar het hoofdbouwvlak aan de overzijde.	**Bouwvlak met koppelteken opnemen voor Noorderweg 94 conform huidig bestemmingsplan.**
42	Dhr.	A.P.M.	Klaver	Noorderweg	95	a	Wijdewormer	1) Situatie aan voorzijde agrarisch bouwperceel is niet aangeduid. Heeft nu de bestemming kuilvoeropslag. Grond is niet van de eigenaar. 2) Er zijn mogelijke toekomstige uitbreidingswensen. Graag rechten en uitbreidingsmogelijkheden behouden in BP	1) Is een terechte opmerking. 2) We zullen de huidige uitbreidingsmogelijkheden in ieder geval behouden.	**1) Voorste deel van Noorderweg 95a aanduiden met opslag kuilvoer.** **2) Leidt niet tot wijzigingen.**
43	Dhr.	P.W van	Vreede	Noorderweg	97		Wijdewormer	1) Op perceel moet het bedrijf Van Vreede Machinefabriek gevestigd blijven. Nu heeft het een woonbestemming. Graag de bestemming hierop aanpassen. 2) Op het adres zijn twee bedrijven gevestigd: Van Vreede Beheer BV en van Vreede Machinefabriek Wijdewormer. 3) Het perceel is tevens ons privé adres.	1) Dit is een terechte opmerking. In het geldend bestemmingsplan heeft het reeds de aanduiding Abd (Ambachtelijke bedrijvigheid). In de nieuwe standaarden is dit sw-kwb (specifieke vorm van wonen - kleinschalige bedrijvigheid en detailhandel). 2) Beide bedrijven kunnen in één bestemming bestemd worden.	**1+2) Aanduiding sw-kwb (specifieke vorm van wonen - kleinschalige bedrijvigheid en detailhandel) geven.**
44	Ambtelijk			Noorderweg	98	a	Wijdewormer	Op verbeelding ook een B aanduiding (bollenbedrijf). Klopt dit wel met de huidige situatie?	Wolveehouderijbedrijf gevestigd volgens register KVK. Bollenkweekerij volgens eigenaar niet meer aanwezig.	**Agrarische bestemming behouden. Aanduiding 'B' van bollenkwekerij verwijderen van verbeelding.**
45	Dhr.	P. van	Nek	Noorderweg	104		Wijdewormer	Contouren bouwvlak Noorderweg 104 zijn niet goed weergegeven. De vergunde opstallen ontbreken op de kaart.	Wij volgen deze opmerking niet. De contouren van het bouwperceel en bouwvlak zijn gevolgd zoals die via de bestemmingswijziging naar een agrarische bestemming die op 1 januari 2009 onherroepelijk is geworden. Uiteraard zijn hier ook alle vergunde bouwwerken in opgenomen.	**Leidt niet tot wijzigingen.**
46	Dhr.		Stuijt	Noorderweg	106		Wijdewormer	1) Wil graag bouwvlak uitbreiden. 2) In woning aan voorzijde van het perceel woont de voormalig eigenaar van de agrarische opstallen dhr Buijs	1) Bij gebrek aan een ruimtelijke onderbouwing kunnen wij een uitbreiding van het bouwvlak niet toekennen. 2) Woning aan voorzijde kan als plattelandswoning bestemd worden. Er zijn geen belemmeringen om dit niet toe te kennen. Dit wel onder de voorwaarde dat het agrarische perceel achter de woning de aanduiding geen dienstwoning moet krijgen.	**1) Leidt niet tot wijzigingen.** **2) Perceel achterzijde bestemmen als agrarisch met bouwvlak, zonder dienstwoning! Woning aan voorzijde aanduiden met plattelandswoning.**
47	Ambtelijk			Noorderweg	110	b	Wijdewormer	Woning (stolp) is in tweeën gesplitst.	Is een terechte opmerking. Op 25 maart 2015 is een vergunning verleend voor de splitsing van de woning in twee woningen	**Op de verbeelding aangegeven dat er twee woningen aanwezig zijn.**

48	Ambtelijk			Noorderweg	111	b	Wijdewormer	Er is een bassin aanwezig, welke nu buiten het bouwvlak ligt. Dit is ongeveer 5 jaar geleden na een bezoek met toenmalig wethouder R. Hendriks, A. Warmenhoven en F. Pfersich vastgesteld en gedoogd en aangegeven dat dit bij nieuw bestemmingsplan positief bestemd moet worden.	Waterbassin legaliseren.	**Specifieke bouwaanduiding 'bouwwerken, geen gebouw zijnde' op het achterste stuk van het perceel Noorderweg 111b aanduiden.**
49	Dhr.	N.J.	Roeleveld	Noorderweg	114		Wijdewormer	Om te frustreren dat de woonbestemming mijn agrarische activiteiten frustreert, verzoek ik de huidige woning als plattelandswoning te bestempelen.	Noorderweg 114 blijkt door de vestiging van een agrarisch bedrijf een agrarische bestemming te hebben. Dit belemmert niet uw huidige bedrijfsvoering.	**Leidt niet tot wijzigingen.**
50	Dhr.	J.M.A	Roeleveld	Noorderweg	114		Wijdewormer	Agrarische bestemming behouden, Voor de komende 10 jaar agrarisch in gebruik, 150 schapen, 20 ha grond.	Volgens de lijst met milieuvergunning is hier een agrarisch bedrijf gevestigd.	**Wijzigen in agrarische bestemming conform huidig bestemmingsplan.**
51	Mevr.	J de	Blecourd-Conradie van Amethyst	Noorderweg	116	a	Wijdewormer	1) Uitbreiden huidig bouwvlak, zodat huidige rijhal 20 meter kan worden uitgebreid. 2) Graag de bestemming krijgen conform feitelijk gebruik: juiste benaming waarbinnen onze activiteiten passen.	1) Er mist een ruimtelijke onderbouwing voor de uitbreiding van het huidig bouwvlak. Wij kunnen dit verzoek daarom ook niet meenemen. De locatie bevindt zich in de bufferzone. De provinciale verordening zich tegen de vestiging van bezoekersintensieve dagrecreatie in de bufferzone. 2) Het gebruik van dit perceel betreft een paardrijvereniging, zonder dat hier paarden gehuisvest zijn (in tegenstelling tot een manege). Het is daarbij dus niets anders dan een andere sportvereniging waar leden naar toe gaan om hun sport uit te oefenen. Een Sportbestemming met nadere aanduiding 'paardrijvereniging' doet het meest recht aan het feitelijke gebruik.	**1) Leidt niet tot wijzigingen.** **2) Bestemmen als Sport met nadere aanduiding 'paardrijvereniging'.**
52	Dhr.	T.J.	Klomp	Noorderweg	116		Wijdewormer	Bezwaar tegen woonbestemming. In het huidige bestemmingsplan is bestemming agrarisch met aanduiding 'kaasboerderij' geschikt voor streekgebonden producten te produceren en verhandelen.	Klomp maakt een bedrijfsplan om aan te tonen dat het perceel ook voor de komende 10 jaar gebruikt gaat worden als een kaasboerderij. Deze dient nog beoordeeld te worden. Voorlopig geven we de eigenaar nog het voordeel van de twijfel door bestemming agrarisch 'kaasboerderij' op de verbeelding aan te geven.	**Bestemming agrarisch met aanduiding kaasboerderij op de verbeelding aangeven.**
53	Dhr.	N.J.	Roeleveld	Noorderweg	120		Wijdewormer	Aanduiding 'sba-bpc' ontbreekt op Noorderweg 120A	Dit is een terechte opmerking. Naar aanleiding van de uitspraak van de Raad van State op 5 november 2008 dient rondom de schuur (waar een bouwvergunning voor is, verleend op 3 juni 1976) een bouwvlak ingetekend worden. De kleine landbouwschuur en caravan zijn wel illegaal.	**Bouwvlak intekenen op perceel Noorderweg 120a (zonder dienstwoning). Het gaat daarbij om de schuur die het dichtst bij de Oosterdwarsweg is gelegen.**
54	Dhr.	P.	Stolp	Noorderweg	124		Wijdewormer	In verband met de geplande ontwikkeling van ons bedrijf is vergroting van het bouwvlak noodzakelijk. Zie formulier.	Er ontbreekt een ruimtelijke onderbouwing bij de stukken, zodat wij de vergroting niet mee kunnen nemen. Reclamant dient hiervoor apart aan ons college een verzoek om wijziging van het bestemmingsplan in te dienen.	**Leidt niet tot wijzigingen.**
55	Dhr.	W.J.J	Grootevheen, van	Noorderweg	127		Wijdewormer	1) Bezwaar tegen verbreding woonperceel op de Noorderweg 129. Moet de helft zijn. 2) Aanduiding kuilvoeroplslag ten westen van perceel Noorderweg 129 opnemen.	1) Dit is een terechte opmerking. De woonbestemming heeft een grotere breedte dan het huidig bestemmingsplan. 2) Op de huidige verbeelding is nabij het bouwperceel reeds een aanduiding Ok (opslag kuilvoer) aangegeven. Deze is nog steeds aanwezig.	**1) Woonbestemming in overeenstemming brengen met huidig bestemmingsplan.** **2) Aanduiding voor opslag kuilvoer opnemen.**
56	Dhr.		Doveren	Noorderweg	127		Wijdewormer	Er is een paardenpraktijk gevestigd	Woonbestemming behouden (aan huis verbonden beroep). Voorste gebouw (hooikap) in gebruik met 3 paardenboxen, 30-35 m2). Meer op locatie. Tussen de 0 en 3 patiënten. Alleen kiesextracties. Dinsdag gebracht en donderdag meegenomen. Het eigen gebruik bestaat uit 7 fokmerries, jonge paarden (uit de hand gelopen hobby) en een fokkerij.	**Woonbestemming voor dit perceel behouden.**
57	Dhr.	H.A. de	Jong	Noorderweg	131		Wijdewormer	Mijn boerderij staat aangegeven als zijnde functie wonen, het is echter ook een bedrijf (veehouder) en ingeschreven bij de KVK. De functie wonen is dus niet volledig.	Uit inventarisatie blijkt dat dit perceel slechts 3 schapen en 12,95 hectare bewijding heeft, waarvan 10,23 hectare in gebruik is door een andere boer. Het betreft hobbyboermatig gebruik, waardoor een woonbestemming het meest passend is. Het omliggende terrein buiten de huiskavel moet de agrarische bestemming houden.	**Huiskavel bestemmen als wonen. Omliggende terrein als agrarisch bestemmen.**
58	Dhr.		Kwantes	Noorderweg	132		Wijdewormer	Groepsaccommodatie aanwezig voor maximaal 12 personen. Deze is zelfvoorzienend, er is een keuken aanwezig.	Dit is niet passend binnen de vastgestelde Beleidsregels Bed en Breakfast, omdat de groepsaccommodatie zelfvoorzienend is.	**Leidt niet tot wijzigingen. Groepsaccommodatie niet positief bestemmen.**
59			Ambtelijk	Noorderweg	133		Wijdewormer	Bouwvlak graag naar achter uitbreiden en om de stal trekken.	Bij het verlenen van de vergunning voor de stal op 1 april 2008 is aangegeven dat de stal binnen bouwvlak van het bestemmingsplan Landelijk gebied zou liggen. Dit is nagelaten.	**Bouwvlak naar achteren doortrekken.**

60	Dhr.	T.	Knook	Noorderweg	136	Wijdewormer	Bestemmingsplanvlak van onze bedrijfsbestemming dient vergroot te worden met 27 meter naar het zuiden, over de gehele kavelbreedte van 55 meter. Hierdoor ontstaat de mogelijkheid om de voor het bedrijf noodzakelijke uitbreiding te realiseren.	Vanuit contact met de provincie zijn er absoluut geen mogelijkheden om onder de werking van de provinciale ruimtelijke verordening uit te komen. Dit gelet op de aanwezigheid van de bufferzone. Voor ons als gemeente houdt het dan ook op. Wij kunnen dus helaas uw verzoek om het bouwvlak uit te breiden in kader van de inventarisatiekaart dan ook niet inwilligen. Blijft over om mogelijkheden te zoeken binnen de bestaande bedrijfsbestemming (bouwvlak).	**Leidt niet tot wijzigingen.**
61	Dhr.	H.J.	Engel	Oosterdwarspark	1	Wijdewormer	Verzoek om dubbelbestemming te geven ´recreatie permanent wonen toegestaan'. Dit zou recht doen aan de wensen van de omwonenden.	In het verleden hebben wij altijd vastgehouden aan het in stand houden van de recreatieve bestemming en het tegengaan van permanente bewoning. Bovendien is het in strijd met de provinciale ruimtelijke verordening. Door het toevoegen van de aanduiding 'permanent wonen toegestaan' maak je extra woningen mogelijk binnen de bufferzone en moet dit gezien worden als verdere verstedelijking. Dit is in de bufferzone niet toegestaan (artikel 24 van de provinciale verordening).	**Leidt niet tot wijzigingen.**
62	Mevr.	C.S.	Telle-Cornelisse	Oosterdwarspark	2	Wijdewormer	Verzoek om dubbelbestemming te geven ´recreatie permanent wonen toegestaan'. Dit zou recht doen aan de wensen van de omwonenden.	In het verleden hebben wij altijd vastgehouden aan het in stand houden van de recreatieve bestemming en het tegengaan van permanente bewoning. Bovendien is het in strijd met de provinciale ruimtelijke verordening welke bindend is voor de gemeente. Artikel 18 lid 1 van deze verordening geeft namelijk aan dat een bestemmingsplan niet mag voorzien in permanente bewoning van recreatiewoningen.	**Leidt niet tot wijzigingen.**
63	Dhr.	R.M.A	Schulting	Oosterdwarspark	5	Wijdewormer	Verzoek om dubbelbestemming te geven ´recreatie permanent wonen toegestaan'. Dit zou recht doen aan de wensen van de omwonenden.	In het verleden hebben wij altijd vastgehouden aan het in stand houden van de recreatieve bestemming en het tegengaan van permanente bewoning. Bovendien is het in strijd met de provinciale ruimtelijke verordening welke bindend is voor de gemeente. Artikel 18 lid 1 van deze verordening geeft namelijk aan dat een bestemmingsplan niet mag voorzien in permanente bewoning van recreatiewoningen.	**Leidt niet tot wijzigingen.**
64	Dhr.	R.	Kinsbergen	Oosterdwarspark	9	Wijdewormer	Verzoek om dubbelbestemming te geven ´recreatie permanent wonen toegestaan'. Dit zou recht doen aan de wensen van de omwonenden.	In het verleden hebben wij altijd vastgehouden aan het in stand houden van de recreatieve bestemming en het tegengaan van permanente bewoning. Bovendien is het in strijd met de provinciale ruimtelijke verordening welke bindend is voor de gemeente. Artikel 18 lid 1 van deze verordening geeft namelijk aan dat een bestemmingsplan niet mag voorzien in permanente bewoning van recreatiewoningen.	**Leidt niet tot wijzigingen.**
65	Dhr.	P.M. van de	Kamp	Oosterdwarspark	10	Wijdewormer	Verzoek om dubbelbestemming te geven ´recreatie permanent wonen toegestaan'. Dit zou recht doen aan de wensen van de omwonenden.	In het verleden hebben wij altijd vastgehouden aan het in stand houden van de recreatieve bestemming en het tegengaan van permanente bewoning. Bovendien is het in strijd met de provinciale ruimtelijke verordening welke bindend is voor de gemeente. Artikel 18 lid 1 van deze verordening geeft namelijk aan dat een bestemmingsplan niet mag voorzien in permanente bewoning van recreatiewoningen.	**Leidt niet tot wijzigingen.**
66	Dhr.	H. de	Haan	Oosterdwarspark	16	Wijdewormer	Verzoek om dubbelbestemming te geven ´recreatie permanent wonen toegestaan'. Dit zou recht doen aan de wensen van de omwonenden.	In het verleden hebben wij altijd vastgehouden aan het in stand houden van de recreatieve bestemming en het tegengaan van permanente bewoning. Bovendien is het in strijd met de provinciale ruimtelijke verordening welke bindend is voor de gemeente. Artikel 18 lid 1 van deze verordening geeft namelijk aan dat een bestemmingsplan niet mag voorzien in permanente bewoning van recreatiewoningen.	**Leidt niet tot wijzigingen.**
67	Mevr.	I.	Tebbenhof	Oosterdwarspark	21	Wijdewormer	Huidige bestemming Enkelbestemming recreatie'. Verzoek om dit te wijzigen in: dubbelbestemming, recreatie, permanent wonen toegestaan	In het verleden hebben wij altijd vastgehouden aan het in stand houden van de recreatieve bestemming en het tegengaan van permanente bewoning. Bovendien is het in strijd met de provinciale ruimtelijke verordening welke bindend is voor de gemeente. Artikel 18 lid 1 van deze verordening geeft namelijk aan dat een bestemmingsplan niet mag voorzien in permanente bewoning van recreatiewoningen.	**Leidt niet tot wijzigingen.**
68	Mevr.	B.M.	Stricker	Oosterdwarspark	22	Wijdewormer	Verzoek om dubbelbestemming te geven ´recreatie permanent wonen toegestaan'. Dit zou recht doen aan de wensen van de omwonenden.	In het verleden hebben wij altijd vastgehouden aan het in stand houden van de recreatieve bestemming en het tegengaan van permanente bewoning. Bovendien is het in strijd met de provinciale ruimtelijke verordening welke bindend is voor de gemeente. Artikel 18 lid 1 van deze verordening geeft namelijk aan dat een bestemmingsplan niet mag voorzien in permanente bewoning van recreatiewoningen.	**Leidt niet tot wijzigingen.**
69	Dhr.	M.C.	Bruijn	Oosterdwarspark	25	Wijdewormer	Verzoek om dubbelbestemming te geven ´recreatie permanent wonen toegestaan'. Dit zou recht doen aan de wensen van de omwonenden.	In het verleden hebben wij altijd vastgehouden aan het in stand houden van de recreatieve bestemming en het tegengaan van permanente bewoning. Bovendien is het in strijd met de provinciale ruimtelijke verordening welke bindend is voor de gemeente. Artikel 18 lid 1 van deze verordening geeft namelijk aan dat een bestemmingsplan niet mag voorzien in permanente bewoning van recreatiewoningen.	**Leidt niet tot wijzigingen.**

70	Mevr.	S.	Heusen	Oosterdwarspark	26	Wijdewormer	Verzoek om dubbelbestemming te geven ´recreatie permanent wonen toegestaan'. Dit zou recht doen aan de wensen van de omwonenden.	In het verleden hebben wij altijd vastgehouden aan het in stand houden van de recreatieve bestemming en het tegengaan van permanente bewoning. Bovendien is het in strijd met de provinciale ruimtelijke verordening welke bindend is voor de gemeente. Artikel 18 lid 1 van deze verordening geeft namelijk aan dat een bestemmingsplan niet mag voorzien in permanente bewoning van recreatiewoningen.	**Leidt niet tot wijzigingen.**
71	Mevr.	L.T.	Groen	Oosterdwarspark	27	Wijdewormer	Verzoek om dubbelbestemming te geven ´recreatie permanent wonen toegestaan'. Dit zou recht doen aan de wensen van de omwonenden.	In het verleden hebben wij altijd vastgehouden aan het in stand houden van de recreatieve bestemming en het tegengaan van permanente bewoning. Bovendien is het in strijd met de provinciale ruimtelijke verordening welke bindend is voor de gemeente. Artikel 18 lid 1 van deze verordening geeft namelijk aan dat een bestemmingsplan niet mag voorzien in permanente bewoning van recreatiewoningen.	**Leidt niet tot wijzigingen.**
72	Dhr.	C.J. de	Vries	Oosterdwarspark	28	Wijdewormer	Verzoek om dubbelbestemming te geven ´recreatie permanent wonen toegestaan'. Dit zou recht doen aan de wensen van de omwonenden.	In het verleden hebben wij altijd vastgehouden aan het in stand houden van de recreatieve bestemming en het tegengaan van permanente bewoning. Bovendien is het in strijd met de provinciale ruimtelijke verordening welke bindend is voor de gemeente. Artikel 18 lid 1 van deze verordening geeft namelijk aan dat een bestemmingsplan niet mag voorzien in permanente bewoning van recreatiewoningen.	**Leidt niet tot wijzigingen.**
73	Dhr.	G.J.	Wolkers	Oosterdwarspark	29	Wijdewormer	Verzoek om dubbelbestemming te geven ´recreatie permanent wonen toegestaan'. Dit zou recht doen aan de wensen van de omwonenden.	In het verleden hebben wij altijd vastgehouden aan het in stand houden van de recreatieve bestemming en het tegengaan van permanente bewoning. Bovendien is het in strijd met de provinciale ruimtelijke verordening welke bindend is voor de gemeente. Artikel 18 lid 1 van deze verordening geeft namelijk aan dat een bestemmingsplan niet mag voorzien in permanente bewoning van recreatiewoningen.	**Leidt niet tot wijzigingen.**
74	Dhr.	H	van de Geer	Oosterdwarspark	31	Wijdewormer	Verzoek om dubbelbestemming te geven ´recreatie permanent wonen toegestaan'. Dit zou recht doen aan de wensen van de omwonenden.	In het verleden hebben wij altijd vastgehouden aan het in stand houden van de recreatieve bestemming en het tegengaan van permanente bewoning. Bovendien is het in strijd met de provinciale ruimtelijke verordening welke bindend is voor de gemeente. Artikel 18 lid 1 van deze verordening geeft namelijk aan dat een bestemmingsplan niet mag voorzien in permanente bewoning van recreatiewoningen.	**Leidt niet tot wijzigingen.**
75	Dhr.	T.C- de	Jong	Oosterdwarspark	33	Wijdewormer	Verzoek om dubbelbestemming te geven ´recreatie permanent wonen toegestaan'. Dit zou recht doen aan de wensen van de omwonenden.	In het verleden hebben wij altijd vastgehouden aan het in stand houden van de recreatieve bestemming en het tegengaan van permanente bewoning. Bovendien is het in strijd met de provinciale ruimtelijke verordening welke bindend is voor de gemeente. Artikel 18 lid 1 van deze verordening geeft namelijk aan dat een bestemmingsplan niet mag voorzien in permanente bewoning van recreatiewoningen.	**Leidt niet tot wijzigingen.**
76	Dhr.	J.J.A	Klaveren, van	Oosterdwarspark	36	Wijdewormer	Dubbelbestemming wonen toegestaan toevoegen.	In het verleden hebben wij altijd vastgehouden aan het in stand houden van de recreatieve bestemming en het tegengaan van permanente bewoning. Bovendien is het in strijd met de provinciale ruimtelijke verordening welke bindend is voor de gemeente. Artikel 18 lid 1 van deze verordening geeft namelijk aan dat een bestemmingsplan niet mag voorzien in permanente bewoning van recreatiewoningen.	**Leidt niet tot wijzigingen.**
77	Dhr.	A.J./	van Pinxteren	Oosterdwarspark	37	Wijdewormer	Verzoek om dubbelbestemming te geven ´recreatie permanent wonen toegestaan'. Dit zou recht doen aan de wensen van de omwonenden. Daarbij zouden wij ook onze woning kunnen verkopen voor een marktconforme prijs	In het verleden hebben wij altijd vastgehouden aan het in stand houden van de recreatieve bestemming en het tegengaan van permanente bewoning. Bovendien is het in strijd met de provinciale ruimtelijke verordening welke bindend is voor de gemeente. Artikel 18 lid 1 van deze verordening geeft namelijk aan dat een bestemmingsplan niet mag voorzien in permanente bewoning van recreatiewoningen.	**Leidt niet tot wijzigingen.**

78	Ambtelijk			Oosterdwarspark			Wijdewormer	In 2007 zijn de bestaande chalets gelegaliseerd via een artikel 19 lid 1 WRO vrijstelling. Graag per vlakje de grootte waarvoor vrijstelling is verleend in het bestemmingsplan opnemen.	Dit is een terechte opmerking.	**Grootte van percelen per bouwvlak opnemen.**
79	Ambtelijk			Oosterdwarsweg	9		Wijdewormer	Is een woonbestemming. Verzoek van mevrouw Reinout om hier een woonbestemming aan te geven.	Er is geen vergunning gevonden om hier te wonen. Dus een agrarische bestemming zonder bouwvlak is hier het meest op zijn plaats. Het maken van een woonbestemming is in strijd met de provinciale ruimtelijke verordening (PRV).	**Leidt niet tot wijzigingen.**
80			Ambtelijk	Oudelandsdijk	4	a	Spijkerboor	Perceel heeft in de vlekkenkaart een bedrijfsbestemming, terwijl in het huidige bestemmingsplan Landelijk Gebied het een woonbestemming heeft.	Terechte opmerking. Perceel gelijk trekken met het huidig bestemmingsplan Landelijk Gebied.	**Perceel Oudelandsdijk 4a een woonbestemming geven.**
81			Ambtelijk	Oudelandsdijk	4		Spijkerboor	In de huidige verbeelding zijn Oudelandsdijk 4 en 4a verkeerd genummerd.	Dit is een terechte constatering. Vanuit het zuiden krijg je eerst Oudelandsdijk 4a en dan 4.	**Op de verbeelding vanaf het zuidwesten gezien eerst Oudelandsdijk 4 en dan 4a nummeren.**
82	Dhr.	van	Tiel	Oudelandsdijk	5		Spijkerboor	Op dit moment zorgboerderij (dagbesteding/weekend logeeropvang - 3-5 cliënten), natuurbeheer (4ha: 5 koeien, 5 paarden, 7 schapen, geit, varken), natuurbeheer en hobbyboermatig gebruik van vee. Dit voor de toekomst behouden.	Gezien de hoeveelheid beesten kan dit aangemerkt worden als hobbyboermatig. De woonbestemming kunnen we daarom in stand houden.	**De woonbestemming op Oudelandsdijk 5 blijft gehandhaafd.**
83	Dhr	F.K. van	Tiel	Oudelandsdijk	6		Spijkerboor	Op bestemmingsplan tussen Oudelandsdijk 4 en 5 is geen aanduiding aangegeven	Waarschijnlijk doelt reclamant op het perceel wat in het huidig bestemmingsplan Landelijk Gebied de agrarische bestemming met aanduiding geen dienstwoning toegestaan. Dit dient in de actualisatie van het bestemmingsplan te worden meegenomen. Het agrarisch bouwvlak is al wel juist op de vlekkenkaart aangeduid. De potstal tussen Oudelandsdijk 4-5 Spijkerboor, is namelijk vergund op 2-10-2007, (besluitnummer BS20070202)	**Aanduiding geen dienstwoning (GD) voor perceel tussen Oudelandsdijk 4 en 5 opnemen.**
84	Dhr.	M.	Havik	Oudelandsdijk	6		Spijkerboor	1) Agrarisch gebruik voor dit perceel is vervallen. We hebben medewerking gevraagd om de bestaande woning te vervangen door stolpwoning én de andere te slopen opstallen ook te vervangen door een stolp. 2) Bouwvlak staat aangegeven dat gebaseerd is op geldende maar reeds vervallen agrarisch bouwvlak. Graag dit aanpassen.	1+2) Bij ons is bekend dat hier geen agrarische activiteiten meer gevoerd worden, zodat een woonbestemming geschikter is. Er ontbreekt echter een ruimtelijke onderbouwing voor de bouw van twee woningen. Zonder ruimtelijke onderbouwing kunnen we dit niet opnemen. Er is echter geen agrarische activiteit aanwezig en er zijn ook geen plannen in de toekomst voor agrarische bedrijvigheid. Een woonbestemming is dan gerechtvaardigd.	**Woonbestemming geven.**
85	Dhr.		Schoenmaker	Oudelandsdijk	7		Spijkerboor	Twee recreatiewoningen aanwezig. Hiervoor is in 1999 vrijstelling verleend (Sjaak, Rik). Er is geen zorg aanwezig.	Er is op 18 oktober 2005 een vrijstelling verleend voor een vakantie appartement en kamers in kader van hotel de boerenkamer.	**Opnemen dat een appartement en kamers in kader van hotel de boerenkamer (B&B) aanwezig zijn.**
86	Dhr.		Maas	Oudelandsdijk	8	a	Spijkerboor	Grens bouwvlak Oudelandsdijk 8 en 8a dient aangepast te worden en het gebruik moet gewijzigd worden in zorgboerderij	Volgens het bedrijfsplan wordt er meer inkomen gegenereerd uit de zorgtaken dan vanuit agrarische werkzaamheden, waardoor een bestemming Maatschappelijk - Zorgboerderij meer op zijn plaats is. De percelen Oudelandsdijk 8 en 8a zijn beiden in bezit van dhr. Maas.	**Bestemmen als Maatschappelijk - Zorgboerderij.**
87	Dhr.	M	Al	Oudelandsdijk	11		Spijkerboor	1. In verband met onze biologische bedrijfsvoering is het noodzakelijk dat ons bouwblok vergroot wordt naar bij voorkeur 2 ha. Graag de intekening in overleg met ons. Voor informatie verwijzen u naar de reeds aangevraagde vergunning betreffende een loods. 2. Graag de opslag van kuilvoer op het achterste stuk van het perceel legaliseren. 3. Graag willen wij groepen mensen	1. Er loopt reeds een aparte wijzigingsprocedure voor de vergroting van het bouwvlak naar 1,5 hectare. Zodra deze procedure onherroepelijk is, wordt deze overgenomen in de verbeelding van het nieuwe bestemmingsplan Landelijk Gebied. 2. Voor alle volwaardige agrarische percelen komt er aansluitend op het perceel een "specifieke bouwaanduiding - bouwwerken, geen gebouw zijnde" aangegeven. Opslag van kuilvoer kan daarin plaatsvinden. 3. Wij zien dit als passend gebruik bij agrarische bedrijven (mits ondergeschikt m.b.t. inkomensvorming en in bestaande bebouwing).	**1. Leidt niet tot wijzigingen.** **2. Aanduiding "specifieke bouwaanduiding - bouwwerken, geen gebouw zijnde" aangeven op de achterzijde van het perceel.** **3. Educatieve doeleinden als onderschikt gebruik toestaan bij agrarische bestemmingen.**

88				Ambtelijk	Parkeerterrein nabij VV Oostknollendam				Parkeerterrein VV Oostknollendam, welke ten zuiden ligt van het voetbalveld valt nu in bestemmingsplan Landelijk Gebied, terwijl het logischer is om deze in bestemmingsplan Oostknollendam Jisp en Neck te laten vallen.	Terrein VV Oostknollendam uit de plancontour van Bestemmingsplan Landelijk Gebied plaatsen. Locatie bij herziening bestemmingsplan Oostknollendam Jisp en Neck toevoegen.	**Parkeerterrein VV Knollendam uit de plancontour halen.**
89	Dhr.	A	Bloem	Poelweg	1	b	Wormer		Geachte Dames en Heren, Ons Kanocentrum staat ingedeeld als "Recreatie" dit is juist, echter zijn wij ook een winkel, bestemming "detailhandel" welke in de zomer periode 7 dagen per week geopend is.	Deze opmerking is terecht. In het huidig geldend bestemmingsplan heeft het ook al de bestemming detailhandel.	**Bestemming detailhandel handhaven.**
90	Dhr	C.	Leegwater	Starnmeerdijk	18		Spijkerboor		1) Perceel Starnmeerdijk 18 is een bouwbedrijf (aannemersbedrijf, géén hoveniersbedrijf) gevestigd. Bestemmingsplan hierop aanpassen conform huidig bestemmingsplan Landelijk Gebied. 2) Perceel Starnmeerdijk 18a moet zijn woondoeleinden.	1) Dit is een terechte opmerking. 2) Dit is een terechte opmerking.	**1) Op verbeelding aangeven dat op Perceel Starnmeerdijk 18a een aannemersbedrijf is gevestigd.** **2) Op verbeelding Starnmeerdijk 18a de bestemming woondoeleinden geven.**
90	Dhr.	J.	Diepen, van HHNK	Wormer-en Jisperveld					Graag depots X1 en perceel 4B van depot N op de verbeelding opnemen	Dit is een terechte opmerking.	**Op de verbeelding depots X1 en perceel 4b opnemen als aanduiding baggerspeciedepot.**
92	Dhr.		Akker	Wormerringdijk	1		Wormer		Beschermde aanduiding rietkraag niet op de kaart. Zowel de jachthaven als de verblijfsrecreatie hebben dezelfde bestemming. Dit in tegenstelling tot de huidige verbeelding.	Beide opmerkingen zijn terecht.	**Op verbeelding "vrijwaringzone dijken" aangeven, zoals inhet huidige bestemmingsplan is opgenomen. "II jachthaven" en "verblijfsrecreatieve doeleinden 1" handhaven zoals in het huidige bestemmingsplan staat opgenomen.**
93	Dhr.		Aafjes	Wormerringdijk	3	a	Wormer		Eigenaar woont in een woonark die sinds 1955 op de Wormerringdijk 3a ligt en heeft een ligplaatsvergunning. Voor de verkoop van de woonark komt het hem beter uit als het een woonbestemming krijgt in het huidige bestemmingsplan.	In het huidige bestemmingsplan heeft de ark de bestemming verblijfsrecreatie. Het woonschip valt daarbij onder het overgangsrecht, waarbij het strijdige gebruik 'wonen' wordt toegestaan. Voorwaarde daarbij is dat het woonschip de huidige afmetingen behoud en niet mag worden vervangen door een ander woonschip. Wij zien geen aanleiding om deze situatie te wijzigen. In het verleden hebben wij altijd vastgehouden aan het tegengaan van permanente bewoning. Bovendien is het in strijd met de provinciale ruimtelijke verordening welke bindend is voor de gemeente. Artikel 18 lid 1 van deze verordening geeft namelijk aan dat een bestemmingsplan niet mag voorzien in permanente bewoning van recreatiewoningen.	**Leidt niet tot wijzigingen.**
94	Dhr.	C.	Gravesteijn	Wormerringdijk	3		Wormer		Woning Wormerringdijk 3 is niet geel gemarkeerd als woning. Alleen nummer 4.	Dit is een terechte opmerking. In het geldende bestemmingsplan had perceel Wormerringdijk 3 ook al een woonbestemming.	**Op de verbeelding Wormerringdijk 3 een woonbestemming geven.**
95	Dhr.	M.H	Kolder	Zuiderweg	7	a	Wijdewormer		Pedicuresalon en hovenier/grondwerkbedrijf is gevestigd. Vanaf de weg gezien eerste bijgebouw pedicure en tweede bijgebouw grondwerkbedrijf. In verleden aangegeven kleinschalige bedrijvigheid.	Beide bedrijven zijn ingeschreven in de Kamer van Koophandel. Volgens de website van het daar gevestigde bedrijf TMG grondwerken wordt er aan tuinaanleg, sierbestrating, vijvers, gazons, schuttingen, vlonders, beschoeiingen en grondwerk gedaan. Een hoveniersbedrijf heeft een milieucategorie 1.	**Op de verbeelding de aanduiding hoveniersbedrijf toevoegen.**

96	Dhr.	R.	Pool	Zuiderweg	9	Wijdewormer	1) Onze eigendomsgrens houdt niet op bij het woonvlak op de bestemmingsverbeelding, aangezien wij ook een deel van het naastgelegen weiland in eigendom hebben. Onze woonvlek is echter toch aanzienlijk kleiner dan bijv. die van Zuiderweg 3, Zuiderweg 7/7A, Zuiderweg 14, maar ook van Zuiderweg 5/5A en Zuiderweg 17. Bij al deze percelen in onze naaste omgeving zijn de woonvlekken aanzienlijk dieper het landschap ingestoken. 2) Verzoek om de grens tussen de woonvlek en de agrarische vlek op ons perceel aan te passen en op gelijke hoogte te brengen met de grens die is aangehouden bij Zuiderweg 3 en Zuiderweg 14.	1) Uitgangspunt is dat de woonbestemmingen in het bestemmingsplan hun huidige rechten behouden. Dit betekent dat het 'bestemmingsvlak wonen' gelijk moet zijn aan de woonbestemming in bestemmingsplan Landelijk Gebied. Het huidige bestemmingsvlak loopt tot aan de sloot. Dit is op de vlekkenkaart niet het geval. Dit moet worden aangepast. 2) Zie onder 1. Uitgangspunt is om de rechten vanuit het bestaande bestemmingsplan aan te houden. De diepte van het perceel kunnen we daarom niet gelijk trekken met die van Zuiderweg 3 en Zuiderweg 14.	**1) Aanpassen woonbestemming aan huidig bestemmingsvlak van bestemmingsplan Landelijk Gebied.** **2) Leidt niet tot wijzigingen.**
97	Dhr.	N.	de Jong	Zuiderweg	18	Wijdewormer	1) Strook grond van 5 meter naast zijn perceel Zuiderweg 18 als bedrijfsbestemming bestemd (paars). Klopt niet. Agrarisch Bestemmen conform huidige verbeelding). Betreft recht van overpad. 2) Graag agrarisch bouwvlak handhaven. Hoort 9 ha grond bij wat agrarisch wordt gebruikt	1) Dit is een terechte opmerking. 2) Dit is een terechte opmerking	**1.-2.) Op verbeelding het perceel met bestemming bedrijf verkleinen volgens huige verbeelding bestemmingsplan landelijk gebied.**
98	Dhr.	T.J.	Klomp	Zuiderweg	23	Wijdewormer	Heeft op dit moment een woonbestemming. Heeft op dit moment geen bouwvlak.	Dit is een terechte opmerking. Bouwvlak komt niet meer voor op vlekkenkaart, maar is wel opgenomen in de huidige verbeelding.	**Perceel Zuiderweg 23 een woonbestemming geven.**
99	Dhr.	T.J.	Klomp	Zuiderweg	27 a	Wijdewormer	1) Op dit perceel is een vergunning verleend voor de bouw van een dubbele woning. Het perceel lijkt nu te zijn ingetekend voor een enkele woning. 2) Het verzoek is om een agrarisch perceel in plaats van het huidige woonperceel te realiseren van ongeveer een halve hectare.	1) Dit is een terechte opmerking. Op 2 oktober 2007 is een vergunning verleend voor het splitsen van de stolp in 2 wooneenheden. 2) Voor het omzetten naar een agrarische bestemming is een ruimtelijke onderbouwing noodzakelijk. Deze ontbreekt. Bestemming blijft overigens 'agrarisch', maar dan zonder bouwvlak.	**1) Op woonperceel aanduiding '2 woningen' aangeven.** **2) Leidt niet tot wijzigingen.**
100	Mevr.	M.	van de Kroft	Zuiderweg	33	Wijdewormer	Wij willen graag haar bed en breakfast en de studio behouden.	Alleen de bed en breakfast past in het B&B-beleid. De studio niet.	**Aanduiding bed en breakfast aangeven.**
101	Dhr.	J.P.	Hartog	Zuiderweg	36	Wijdewormer	1) Bouwvlak vergroten i.v.m. realisatie loopstal (komt nog met een verzoek). 2) Ook een aanduiding kuilvoeropslag opnemen.	1) Op dit moment kunnen wij de vergroting van het bouwvlak niet meenemen in het voorontwerp, omdat een ruimtelijke onderbouwing ontbreekt. Wij wachten uw verzoek af. 2) Kuilvoeropslag ligt aan de rechterzijde van perceel. Heeft op dit moment geen aanduiding in het geldende bestemmingsplan. Uitgangspunt is dat de kuilvoeropslag aan de achterzijde van perceel plaatsvindt. Wij werken hier niet aan mee. Gaat ten kosten van doorzicht.	**1) Leidt niet tot wijzigingen.** **2) Leidt niet tot wijzigingen.**
102			Ambtelijk	Zuiderweg	37	Wijdewormer	Perceel heeft op vlekkenkaart een agrarische bestemming. Dit is een onjuiste weergave. Voorliggend perceel conform huidig bestemmingsplan heeft bestemming wonen, achterliggend perceel heeft een agrarische bestemming.	Dit is een terechte opmerking.	**Voorliggend perceel bestemming wonen geven, achterliggend perceel agrarisch met aanduiding gd (geen dienstwoning).**
103	Dhr.	P.C.M.	Boots	Zuiderweg	44 a	Wijdewormer	Perceel Zuiderweg 44a heeft een agrarische bestemming.	Perceel is nog agrarisch. Hoort bij perceel Zuiderweg 49 Wijdewormer.	**Perceel Zuiderweg 44a agrarisch blijven bestemmen met aanduiding GD (geen dienstwoning).**

104	Dhr.		van Diepen	Zuiderweg	48		Wijdewormer	Op het huidige woonadres Zuiderweg 48 Wijdewormer is de functie veehouderij beëindigd. Het achterliggende land is verkocht aan collega veehouders. Om een afscheiding voor het vee te maken is rond het erf een sloot gegraven. Wordt in het nieuwe bestemmingsplan deze sloot als nieuwe begrenzing gebruikt voor het bouwvlak?	Door de omgevingsdienst is in 2015 geconstateerd dat er geen bedrijfsactiviteiten meer plaatsvinden. Een omzetting naar de bestemming 'Wonen' ligt in de rede.	**Op de verbeelding bestemming (alleen Kadastraal perceel 237) omzetten van agrarisch naar wonen. Sloot aanhouden als grens van de woonbestemming.**
105	Dhr.	R.M.	Stuijt	Zuiderweg	50		Wijdewormer	Ik wil graag een bouwvlak op Zuiderweg 50.	Zuiderweg 50 is een onbekend adres. Zonder ruimtelijke onderbouwing kunnen wij geen bouwvlak toevoegen.	**Leidt niet tot wijzigingen.**
106	Dhr.	R.M.	Stuijt	Zuiderweg	53		Wijdewormer	We willen op ons melkveebedrijf Zuiderweg 53 een groter bouwvlak aanvragen.	Omdat een ruimtelijke onderbouwing ontbreekt, kunnen wij het verzoek voor een groter bouwvlak niet inwilligen.	**Leidt niet tot wijzigingen.**
107	Dhr/Mevr.		Laan	Zuiderweg	57	b	Wijdewormer	1. Tweede dienstwoning conform huidige verbeelding overnemen op nieuwe verbeelding in paarse vlak voor transportbedrijf Laan. 2. Naast paarse vlak moet het agrarische bouwvlak worden ingetekend (met aanduiding 'geen dienstwoning') waar nu een heel geel vlak is. Zie huidige verbeelding.	1) Dit is een terechte opmerking. In huidig bestemmingsplan heeft het perceel ook al de aanduiding Td (twee dienstwoningen toegestaan). 2) Dit is een terechte opmerking. In het huidig bestemmingsplan is ook al een agrarisch perceel (zonder dienstwoning) aanwezig.	**1) Aanduiding twee dienstwoningen toegestaan op verbeelding aangeven. 2) Op verbeelding agrarisch vlak met aanduiding "Gd" handhaven.**
108	Ambtelijk			Zuiderweg	60		Wijdewormer	Op 13 januari 2010 is een vergunning verleend voor uitloopbakken buiten het bouwvlak.	Dit is een terechte opmerking.	**Uitloopbak positief bestemmen door deze een aanduiding te geven.**
109	Dhr/Mevr.		Laan	Zuiderweg	68		Wijdewormer	Eerste rij percelen gofclub direct langs de Zuiderweg worden agrarisch gebruikt en niet voor de golfclub.	Dit is een terechte opmerking. De kadastrale percelen D549, D550, D577, D579 en D25 te Wijdewormer zijn van particulieren en agrarisch in gebruik. Perceel D39 te Wijdewormer is wel correct weergeven en behoort aan de golfclub.	**Op verbeelding kadastrale percelen D549, D550, D577, D579 en D25 te Wijdewormer agrarische bestemming geven.**
110	Mevr.	L.	Neijndorff, KCZY	Zuiderweg	72	a	Wijdewormer	Voor wat ik kan zien klopt onze bestemming van ons perceel.	Wij nemen kennis van uw reactie.	**Leidt niet tot wijzigingen.**

Bijlage 6 Advies externe veiligheid

Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland

Advies externe veiligheid voorontwerp bestemmingsplan Landelijk gebied Wormerland

OVER-gemeenten

DEFINITIEF

Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland
Prins Bernhardplein 112
1508 XB Zaandam

Kenmerk	: DOC/17/000063
Datum	: 1 augustus 2017
Versie	: 1.0
Opstellers	: mw. P. Molag en mw. M. Fan Beleidsmedewerkers Risicobeheersing
Gezien door	: Mr. J.M.G. van Galen MMI Afdelingshoofd Risicobeheersing

Inhoudsopgave **Pagina**

1 SAMENVATTING EN ADVIES.....3

2 SITUATIE 5

3 IDENTIFICEREN VAN GEVAREN 5

4 ZELFREDZAAMHEID 6

5 HULPVERLENING 7

6 MAATREGELEN 8

7 RISICO'S 8

REFERENTIES 9

BIJLAGE 1: OVERZICHT PLANGEBIED EN RISICOBRONNEN 10

BIJLAGE 2: ONGEVALSCENARIO'S LPG-TANKWAGEN 11

BIJLAGE 3: ONGELUK MET EEN TANKWAGEN MET GIFTIGE STOFFEN 14

BIJLAGE 4: ONGELUK MET EEN TANKWAGEN MET BENZINE 16

BIJLAGE 5: ONGELUK MET EEN BUISLEIDING VOOR AARDGASTRANSPORT 17

1 SAMENVATTING EN ADVIES

Gemeente Wormerland heeft een voorontwerp van het bestemmingsplan Landelijk gebied opgesteld. Dit is nodig omdat het vigerende plan dateert van 2007.

In het zuiden van het plangebied ligt de rijksweg A7 waarover gevaarlijke stoffen worden vervoerd. In het zuiden en westen bevinden zich buisleidingen waardoor gas onder hoge druk wordt getransporteerd. Aan de Oosterdwarsweg 1 in Wijdewormer is het transportbedrijf Albert Beets gevestigd, met onder anderen opslag van gevaarlijke stoffen. Daarom moet de gemeente de gevaren en risico's van het transport over de weg, door de buisleiding en de opslag inventariseren en bij de besluitvorming betrekken. Het advies van Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland (VrZW) geeft inzicht in de gevaren en de mogelijkheden voor zelfredzaamheid en de hulpverlening.

Gevaren
De kans op een ongeval met gevaarlijke stoffen is klein, maar niet onmogelijk. De gevaren voor het plangebied worden veroorzaakt door:

- Explosie, wolkbrand of fakkelbrand van een LPG-tankwagen;
- Giftige wolk uit een tankwagen met giftige stoffen;
- Hittestraling door brand van een plas met benzine;
- Hittestraling door een fakkelbrand van een buisleiding;
- Giftige wolk (onverbrand toxisch product in rookgassen en de rookgassen zelf) door brand in een opslagloods bij Beets.

De effecten bereiken direct of in een zeer korte tijd het plangebied. De gevolgen van deze ongevalscenario's kunnen slachtoffers (doden en gewonden) en schade zijn. Het aantal slachtoffers dat kan ontstaan is afhankelijk van de incidentlocatie, van het aantal mensen in het effectgebied en de aanwezigheid van objecten. In gebouwen is het aantal slachtoffers en de ernst van hun letsel afhankelijk van de bescherming die de gebouwen bieden tegen de effecten van een ongeval met gevaarlijke stoffen.

Zelfredzaamheid
Voorlichting geven aan de bewoners/gebruikers over de mogelijke ongevalscenario's en bijbehorende gevaren en het handelingsperspectief, vergroot de zelfredzaamheid. Aanwezige personen weten dan wat zij moeten doen bij een ongeval. Wanneer de gebouwen zo zijn geconstrueerd dat zij bestand zijn tegen de effecten van de ongevalscenario's dan bieden zij bescherming en kunnen worden gebruikt om in of achter te schuilen.

Hulpverlening
VrZW bereidt zich op verschillende manieren voor op ongevallen met gevaarlijke stoffen. De hulpdiensten kunnen een ongeval echter niet voorkomen. Na een ongeval richt de hulpverlening zich op het helpen van slachtoffers en het veiligstellen van het gebied. De gevolgen van een explosie, (wolk)brand kunnen goed worden bestreden. Bij een giftige wolk zijn de mogelijkheden van de hulpverlening vaak beperkt en afhankelijk van de vrijgekomen stof en de (weers)omstandigheden. Een fakkelbrand van een buisleiding kan en mag de brandweer niet bestrijden. Zij richt zich dan op het bestrijden en beperken van secundaire branden. De hulpdiensten kunnen een deel van het effectgebied niet bereiken in verband met hun eigen veiligheid.

Maatregelen
Er zijn maatregelen die het gevaar kunnen beperken. De maatregelen hebben vooral betrekking op het beter benutten van de zelfredzaamheid van de aanwezige personen en het verbeteren van de bescherming die gebouwen kunnen bieden.

Advies

VrZW adviseert gemeente Wormerland om bij het bestemmingsplan Landelijk gebied Wormerland de volgende aspecten te betrekken voor externe veiligheid:

1. de mogelijke ongevalscenario's met gevaarlijke stoffen en hun effecten en gevolgen (hoofdstuk 3);
2. de mogelijkheden die aanwezige personen hebben om zichzelf in veiligheid te brengen bij een ongeval met gevaarlijke stoffen (hoofdstuk 4);
3. de mogelijkheden die de hulpdiensten hebben om een ongeval met gevaarlijke stoffen te bestrijden of te beperken (hoofdstuk 5);
4. de mogelijke maatregelen die kunnen worden genomen om de effecten en gevolgen van ongevalscenario's te beperken/voorkomen (hoofdstuk 6).

2 SITUATIE

Het huidige bestemmingsplan voor het Landelijk gebied van Wormerland dateert van 2007. Dit betekent dat de 'houdbaarheidstermijn' hiervan nu wettelijk gezien op zijn einde loopt. Een herziening is daarom nodig. Dit vindt met voorliggend bestemmingsplan plaats.

Figuur 1: Ligging van het plangebied

In het zuidoostelijk deel van het plangebied ligt de rijksweg A7, waarover gevaarlijke stoffen wordt getransporteerd. In het zuiden en westen bevinden zich buisleidingen waardoor gas onder hoge druk wordt getransporteerd. Aan de Oosterdwarsweg 1 in Wijdewormer is het transportbedrijf Albert Beets gevestigd, met onder anderen opslag van gevaarlijke stoffen. Tabel 1 beschrijft de risicobronnen met bijbehorende activiteiten. In de bijlage is een overzichtskaart opgenomen.

Tabel 1. Overzicht van risicobronnen met bijbehorende activiteiten

#	Risicobron	Activiteiten
1	A7	Vervoer van brandbare en giftige vloeistoffen (LF en LT) en brandbare gassen (GF) in de volgende aantallen per jaar [1] LF1 4729 LF2 (bijv. benzine) 7587 LT2 191 GF3 (bijv. LPG) 1051
2	Buisleidingen	Vervoer van aardgas onder hoge druk
3	Transportbedrijf Beets	Opslag van gevaarlijke stoffen

3 IDENTIFICEREN VAN GEVAREN

De kans op een ongeval met gevaarlijke stoffen is klein maar niet onmogelijk. Voor het plangebied moet de hulpverlening daarom rekening houden met verschillende ongevalscenario's. Tabel 2 benoemt deze scenario's en beschrijft de mogelijke gevolgen.

Tabel 2. Overzicht van ongevalscenario's met bijbehorende gevaren [2] voor het plangebied

#	Ongevalscenario	Effecten	Gevolgen
1	Ongeluk met een tankwagen met LPG	Explosie met hittestraling en overdruk (koude BLEVE) (10-20 seconden).	Slachtoffers met brandwonden, schade aan gebouwen en mogelijk brandoverslag.
		Vrijgekomen LPG vormt een gaswolk en ontbrandt	De gevolgen blijven beperkt tot de omvang van de brandende wolk. Aanwezige personen buiten raken gewond of komen in het ergste geval te overlijden.
		Uit de tankwagen stromende LPG ontsteekt en vormt een brandende fakkel	De gevolgen treden vooral op in de richting van de fakkel en zijn enkele slachtoffers en schade aan gebouwen.
2	Ongeluk met een tankwagen met giftige stoffen	Giftige wolk (30 seconden tot 1 uur).	Personen met geïrriteerde luchtwegen en ogen.
3	Ongeluk met een tankwagen met benzine	Plasbrand met hittestraling (1 tot 5 minuten).	Personen buiten kunnen brandwonden oplopen. In het ergste geval komen mensen te overlijden.
4	Breuk van de buisleiding door graafwerkzaamheden	Fakkelbrand	Personen met brandwonden en mogelijk brandoverslag.
5	Beets: opslag van gevaarlijke stoffen	Door brand in een opslagloods ontstaat een giftige wolk: onverbrand toxisch product in rookgassen en de rookgassen zelf – (emissie giftige stof).	Personen met geïrriteerde luchtwegen en ogen.

Een uitgebreider overzicht van de ongevalscenario's en effecten en gevolgen is opgenomen in de bijlagen.

4 ZELFREDZAAMHEID

Bij een ongeval met gevaarlijke stoffen zijn mensen in de eerste minuten op zichzelf en anderen aangewezen. De aanwezige personen moeten snel beslissen of zij gaan vluchten of schuilen. De fysieke en mentale gesteldheid van de aanwezige personen in het plangebied zijn naar verwachting goed. Toch zijn de aanwezige personen zich niet bewust van de mogelijke gevaren. Het vooraf verstrekken van informatie vergroot de mogelijkheden voor personen om zichzelf in veiligheid te brengen.

Tabel 3 benoemt per ongevalscenario de mogelijkheden op het gebied van zelfredzaamheid.

Tabel 3: Mogelijkheden zelfredzaamheid per ongevalscenario's

#	Ongevalscenario	Mogelijkheden voor zelfredzaamheid
1	Explosie van een tankwagen met LPG	Een explosie kan onverwachts plaatsvinden. Er zijn beperkte mogelijkheden om te waarschuwen en te handelen. Gezien de afstand zijn de personen in het plangebied in de gebouwen voldoende veilig, mits de constructie voldoende bestand is tegen de effecten.
	Vrijkomende gaswolk uit een LPG-tankwagen	Snel reageren is noodzakelijk: binnen enkele minuten ontsteekt de wolk. Mensen buiten moeten zo snel mogelijk vluchten (bij voorkeur haaks op de wind) tot ruim buiten de zichtbare wolk. Voor mensen binnen is schuilen achter een muur het handelingsperspectief.
	Uitstromende LPG uit een tankwagen ontsteekt en vormt een brandende fakkel	Mensen buiten moeten zo snel mogelijk vluchten uit het effectgebied. De personen in het plangebied zijn in de gebouwen voldoende veilig, mits de constructie voldoende bestand is tegen de effecten.
2	Giftige wolk uit een tankwagen met giftige stoffen	Een giftige wolk kan snel het gebied bereiken. Gebouwen kunnen voor een bepaalde tijd bescherming bieden. De mate van bescherming is afhankelijk van de constructie van de gebouwen en de mogelijkheid tot het uitzetten van ventilatievoorzieningen.
3	Plasbrand na lekkage tankwagen met benzine	Naar binnen gaan en schuilen. Als het gebouw in de rook ligt dan ramen en deuren sluiten en ventilatievoorzieningen uitzetten.
4	Fakkelbrand na breuk buisleiding	Dichtbij de fakkelbrand (1e ring, zie bijlage 5) is vluchten de beste optie. Daarbuiten is het beste handelingsperspectief naar binnen gaan en schuilen.
5	Brand in een opslag van gevaarlijke stoffen	Naar binnen gaan en schuilen. Als het gebouw in de rook ligt dan ramen en deuren sluiten en ventilatievoorzieningen uitzetten.

5 HULPVERLENING

Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland bereidt zich voor op ongevallen met gevaarlijke stoffen. Planvorming, opleiden en oefenen vormen de basis voor het optreden van de hulpverlening. Omdat het ontstaan van een ongevalscenario met gevaarlijke stoffen niet kan worden voorkomen door de hulpdiensten, wordt de beschikbare hulpverleningscapaciteit vooral ingezet om gewonde slachtoffers te helpen en de gevolgen voor de omgeving te beperken. Tabel 4 beschrijft per ongevalscenario de mogelijkheden om de gevolgen te bestrijden.

Voor de A7 is geen primaire bluswatervoorziening aanwezig. Bij bestrijding van een ongeval met gevaarlijke stoffen op die weg moet de brandweer gebruik maken van open water). Dit vergt een langere inzettijd.

Tabel 4: Mogelijkheden hulpverlening per ongevalscenario's

#	Ongevalscenario	Bestrijding/Hulpverlening
1	LPG-tankwagen: explosie, wolk- of fakkelbrand.	Helpen van slachtoffers, mogelijk blussen van branden die zijn ontstaan in de omgeving. Waarschuwen van personen in de omgeving (behoudens koude BLEVE, die treedt meteen op).
2	Giftige wolk uit een tankwagen met giftige stoffen.	Helpen van slachtoffers. Neerslaan en/of verdunnen van de giftige wolk. Waarschuwen/Instrueren van personen in de omgeving.
3	Plasbrand na lekkage tankwagen met benzine	Als de hulpdiensten arriveren is de plas benzine al opgebrand. Hulpverlening richt zich dan op helpen van slachtoffers en eventueel blussen van branden die zijn ontstaan in de omgeving.
4	Fakkelbrand na breuk buisleiding	Een fakkelbrand kan en mag de brandweer niet blussen. De hulpverlening richt zich op helpen van slachtoffers en eventueel blussen van branden die in de omgeving zijn ontstaan dan wel die proberen te voorkomen. Waarschuwen van personen in de omgeving.
5	Brand in een opslag van gevaarlijke stoffen	Helpen van slachtoffers, voorkomen dat brand in de omgeving ontstaat, de brand blussen dan wel gecontroleerd laten uitbranden. Waarschuwen van personen in de omgeving.

6 MAATREGELEN

Er kunnen maatregelen worden genomen die de gevaren van een ongeval met gevaarlijke stoffen beperken. Deze worden onderverdeeld in kans reducerende en effect beperkende maatregelen.

Kans reducerende maatregelen
Bronmaatregelen zijn de meest effectieve maatregelen die kunnen worden genomen. Deze maatregelen verkleinen de kans op een ongevalscenario. Bij het vervoer van gevaarlijke stoffen zijn dat voornamelijk maatregelen die gaan over het verwijderen of beperken van het vervoer en het verbeteren van de omstandigheden waaronder het vervoer plaatsvindt. Over het nemen van deze maatregelen kan in het kader van deze procedure niet worden beslist.

Effect beperkende maatregelen
Het is ook mogelijk om in het plangebied maatregelen te nemen waardoor de gevaren van een ongeval met gevaarlijke stoffen beperkt kunnen worden. Het gaat dan vooral om maatregelen die zelfredzaamheid verbeteren. In Tabel 5 worden de effectmaatregelen die bij dit plan genomen kunnen worden om het gevaar te beperken genoemd.

Tabel 5. Te overwegen maatregelen en een inschatting van hun bijdrage

#	Maatregelen	Explosie van tankwagen met LPG	Giftige wolk uit tankwagen met giftige stoffen	Brand (plas benzine fakkel LPG, fakkel aardgas)	Brand in opslag gevaarlijke stoffen
A	Constructies van nieuwe (woon)gebouwen zodanig uitvoeren dat zij bestand zijn tegen de effecten van hittestraling [3] [4] [5]	++	0	++	nvt
B	Een voorziening treffen in het (woon)gebouw waardoor snel de toevoer van buitenlucht kan worden gestopt.	0	++	++	++
C	Nieuwe (woon)gebouwen voorzien van (nood)uitgangen die van de risicobron af zijn gericht	+	0	++	nvt
D	Gerichte risicocommunicatie en het bieden van handelingsperspectieven	+	+	+	+
E	Een snelle alarmering bij een dreigend ongeval met gevaarlijke stoffen	-	+	+	+
F	Infrastructuur voor goede bereikbaarheid en vluchtwegen	+	0	+	+
G	Zorgdragen voor blusvoorzieningen ter voorkoming/bestrijding van effecten	+	0	+	+

7 RISICO'S

Bij externe veiligheid is er voor gekozen om het risico van een ongeval met gevaarlijke stoffen uit te drukken in de kans op doden. Voor de normering wordt gebruik gemaakt van het plaatsgebonden risico (PR) en het groepsrisico (GR). Het PR is de kans per jaar dat op een bepaalde plaats een persoon overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen, aangenomen dat die persoon daar permanent en onbeschermd verblijft. Het GR is de kans dat een groep personen overlijdt door een ongeval met gevaarlijke stoffen. Voor het PR geldt een grenswaarde en voor het GR een oriëntatiewaarde. De risiconormen zijn vastgelegd in landelijke wet- en regelgeving.

Het transport van gevaarlijke stoffen valt onder de reikwijdte van het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt) of onder Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb). Wanneer een bestemmingsplan binnen het invloedsgebied ligt van een transportroute moet het bevoegd gezag in de ruimtelijke onderbouwing van een omgevingsvergunning ingaan op de mogelijkheden tot voorbereiding van bestrijding en beperking van de omvang van een ramp (art 7, Bevt). Hiervoor kan dit advies worden gebruikt.

De in dit advies voorgestelde maatregelen beperken het gevaar en het risico voor de op de locatie aanwezige personen. Ze hebben echter geen invloed op het PR en GR. Dit komt doordat de landelijk voorgeschreven rekenmethodiek geen rekening houdt met deze maatregelen. Het is aan het bevoegde gezag dat een beslissing neemt over het plan om te beoordelen of de risico's verantwoord zijn. De informatie uit dit advies moet bij de verantwoording van het groepsrisico worden betrokken.

REFERENTIES

[1] Screening groepsrisico wegen Gebied. Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland, Prevent Adviesgroep B.V., projectnr. 132 V.02, d.d. 16 januari 2013

[2] Scenarioboek externe veiligheid, Interregionale samenwerking: Amsterdam-Amstelland, Flevoland, Gooi & Vechtstreek, Kennemerland, Noord-Holland Noord, Utrecht en Zaanstreek-Waterland http://www.scenarioboekev.nl/

[3] Bouwkundige maatregelen externe veiligheid; IPO 10; januari 2010 http://www.relevant.nl/download/attachments/5669066/Catalogus+bouwkundige+maatregelen+externe+veiligheid+januari+2010.pdf?version=1&modificationDate=1265624272159

[4] Handreiking Bouwen binnen een veiligheidszone en plasbrandaandachtsgebied, revisie 1.3, Laboratorium Externe Veiligheid en Anteagroup. 8 februari 2016

[5] Handreiking Bouwen binnen een invloedsgebied, deel 2: de mogelijkheden van glas als bescherming, uitgave van LEV en Anteagroup, revisie 1.0, januari 2016

BIJLAGE 1: OVERZICHT PLANGEBIED EN RISICOBRONNEN

plangebied (NB: kernen Neck en Jisp vallen er buiten)
rijksweg A7
Invloedsgebied
Transportbedrijf Beets
Buisleidingen -transport aardgas

BIJLAGE 2: ONGEVALSCENARIO'S LPG-TANKWAGEN

Explosie[a]

Door een ongeval met een LPG-tankwagen scheurt de tank open. LPG komt vrij en ontsteekt direct (koude BLEVE). Er ontstaat een vuurbal en een drukgolf.

De effecten van een koude BLEVE zijn hittestraling, overdruk en scherfwerking. Deze effecten kunnen slachtoffers, schade en brand in de omgeving veroorzaken. Het slachtofferbeeld wordt voornamelijk bepaald door de hittestraling en niet door de overdruk. Gebouwen kunnen bescherming bieden tegen de hittestraling, maar moeten dan wel bestand zijn tegen de overdruk.

Afhankelijk van de afstand tot het ongeval en de bescherming van bijvoorbeeld gebouwen komen mensen te overlijden (†) of raken gewond (van T1 zeer zwaargewond tot T3 lichtgewond). De schade aan objecten varieert van onherstelbare schade tot lichte schade. Onderstaande afbeelding en tabel geven de effectafstanden weer. De afstanden gelden vanaf de tankwagen.

TABEL EFFECTAFSTANDEN EN GEVOLGEN

	Effectafstand (meter)	Hittestraling (kW/m2)	Slachtoffers buiten (%)				Schade aan objecten
			†	T1	T2	T3	
1e ring	≤ 80	≥ 130	99-100	0-1	0-1	0-1	Onherstelbare schade Alle brandbare materialen gaan branden
Grens 1e ring: 99% letaal	80	130	99	0-1	0-1	0-1	
2e ring	80 tot 200	130 tot 30	1-99	1-99	1-99	1-99	Gemiddelde schade Brandhaarden, vervorming van kunststof
Grens 2e ring: 1% letaal	200	30	1	1-99	1-99	1-99	
3e ring	200 tot 330	30 tot 10	0-1	?	?	?	Lichte schade Geen branden, afbladderen verf en ernstige verkleuringen
Grens 3e ring: 1% 1e grd brw	330	10	0	?	?	?	

Figuur 2: potentieel effectgebied dat kan worden blootgesteld aan een koude BLEVE van LPG

Wolkbrand[b]

Een wolkbrand wordt veroorzaakt doordat na een botsing de afsluiter van de LPG-tank afbreekt.

[a] Scenariokaart weg: Tankwagen LPG – Koude BLEVE van 28 juli 2016 te vinden op http://www.scenarioboekev.nl/472/

[b] Scenariokaart weg: Tankwagen LPG – Wolkbrand/Gaswolkexplosie van 9 mei 2017 te vinden op http://www.scenarioboekev.nl/tankwagen-lpg-wolkbrand-gaswolkexplosie/

Hierdoor ontstaat een gat waar LPG uit stroomt. Er wordt een wolk gevormd die zich over de grond verspreidt en eenvoudig kan worden ontstoken. Het ontsteken van de gaswolk leidt tot een kortdurende vlammenzee. Als de wolk bij het ontbranden niet kan expanderen ontstaat er een gaswolkexplosie.

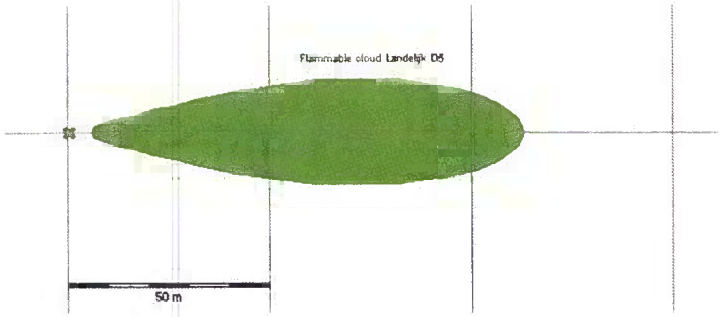
Het effect van een wolkbrand is een kortdurende vlammenzee. Wanneer de brandbare wolk ingesloten [c] is en ontstoken raakt kan naast hittestraling ook een drukeffect ontstaan: een gaswolkexplosie. De effecten van een wolkbrand/gaswolkexplosie kunnen slachtoffers en schade in de omgeving veroorzaken. Omdat de blootstellingstijd kort is, blijven de effecten beperkt tot de omvang van de brandbare wolk. De omvang van deze wolk is afhankelijk van de inrichting van de omgeving en de weersomstandigheden.

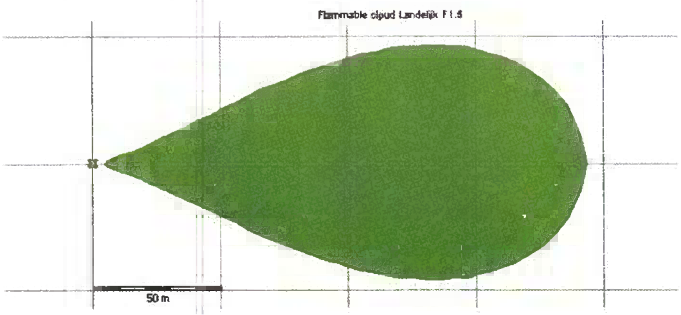
Binnen de brandende wolk zullen alle in de buitenlucht aanwezige personen overlijden. Afhankelijk van de afstand tot het ongeval en de bescherming van bijvoorbeeld gebouwen komen mensen te overlijden (†) of raken gewond: van zeer zwaargewond (T1) tot lichtgewond (T3). Buiten de brandbare wolk worden geen slachtoffers verwacht.

TABEL EFFECTAFSTANDEN EN GEVOLGEN

	Weertype D5 (neutraal weer, windsnelheid 5 m/s)					Weertype F1.5 (stabiel weer, windsnelheid 1.5 m/s)				
	Landelijk gebied (meter)	Slachtoffers buiten (%)				Landelijk gebied (meter)	Slachtoffers buiten (%)			
	Lengte	†	T1	T2	T3	Lengte	†	T1	T2	T3
In de wolk	110	100	0	0	0	190	100	0	0	0
Grens brandbare wolk	110	100	0	0	0	190	100	0	0	0
Buiten de wolk	>110	0	0	0	0	>190	0	0	0	0

OMVANG BRANDBARE WOLK

Voor het plangebied geldt dat het effectgebied van een gaswolk zich hoofdzakelijk over landelijk gebied zal verspreiden. Enige bebouwing dicht bij de A7 (woningen Westerdwarsweg, horeca en sportterreinen aan de Kalverhoek/ Leeghwaterweg) kunnen in het effectgebied komen te liggen.

Fakkelbrand[d]

[c] Insluiting kan zijn in bijvoorbeeld een besloten ruimte, bossen of gebieden met veel bebouwing.
[d] Scenariokaart weg: Tankwagen LPG – Fakkelbrand van 2 januari 2017 te vinden op

Een fakkelbrand wordt veroorzaakt doordat na een botsing een afsluiter afbreekt van de LPG-tank. Hierdoor stroomt LPG uit en ontsteekt direct. Er ontstaat een fakkel die blijft branden tot de tank leeg is. De hittestraling kan slachtoffers, schade en brand in de omgeving veroorzaken.

In de onderstaande tabel zijn de effecten van hittestraling weergegeven. De tabel effectafstanden en gevolgen geeft 3 ringen aan. Binnen de eerste ring komt 99% van de aanwezigen te overlijden. In de tweede ring komen aanwezigen te overlijden of kunnen slachtoffer worden. In de derde ring vallen geen doden maar kunnen aanwezigen nog wel slachtoffer worden. De grens van de derde ring geeft aan tot waar eerstegraads brandwonden kunnen voorkomen. Afhankelijk van de afstand tot het ongeval en de bescherming van bijvoorbeeld gebouwen komen mensen te overlijden (†) of raken gewond: van zeer zwaargewond (T1) tot lichtgewond (T3). De schade aan objecten varieert van onherstelbare schade tot lichte schade. De effectafstanden zijn berekend vanaf de tankwagen.

TABEL EFFECTAFSTANDEN EN GEVOLGEN

	Effectafstand (meter)	Hittestraling (kW/m²)	Slachtoffers buiten (%)				Schade aan objecten
			†	T1	T2	T3	
1e ring	≤ 90	≥ 30	99-100	0-1	0-1	0-1	Onherstelbare schade Alle brandbare materialen gaan branden
Grens 1e ring: 99% letaal	90	30	99	0-1	0-1	0-1	
2e ring	90 tot 110	30 tot 10	1-99	0-99	0-99	0-99	Gemiddelde schade Brandhaarden, vervorming van kunststof
Grens 2e ring: 1% letaal	110	10	1	0-99	0-99	0-99	
3e ring	110 tot 130	10 tot 4	0-1	?	?	?	Lichte schade Geen branden, afbladderen verf en ernstige verkleuringen
Grens 3e ring: 1% 1e grd brw	130	4	0	?	?	?	

Voor het plangebied geldt dat het effectgebied van een fakkelbrand vanuit een LPG-tankwagen zich hoofdzakelijk over landelijk gebied zal verspreiden. Enige bebouwing dicht bij de A7 (woningen Westerdwarsweg, horeca en sportterreinen aan de Kalverhoek/ Leeghwaterweg) kunnen in het effectgebied (1e , 2e of 3e ring) komen te liggen afhankelijk van de locatie van het ongeval.

http://www.scenarioboekev.nl/tankwagen-lpg-fakkelbrand/

BIJLAGE 3: ONGELUK MET EEN TANKWAGEN MET GIFTIGE STOFFEN

Bij een ongeval op de A7 is een tankwagen met toxische vloeistof (bijvoorbeeld: ammoniak) betrokken. Door het incident ontstaat er een scheur in de tankwand. In een korte tijd stroomt een groot deel van de toxische vloeistof uit de tankwagen. De uitgestroomde toxische vloeistof vormt een plas die uitdampt. De giftige damp wordt door de wind meegevoerd en kan zich over het plangebied verspreiden.

De omvang van de schade bij dit scenario wordt bepaald door de soort, concentratie en hoeveelheid toxisch gas dat vrijkomt (direct of door uitdamping van een vloeistof) en de verspreiding van de toxische wolk. De concentratie van de toxische damp is, in combinatie met de blootstellingsduur (uitgangspunt is 30 minuten) bepalend voor de gevolgen voor mensen. Afhankelijk van de afstand tot de bron, weersinvloeden en de bescherming van bijvoorbeeld gebouwen (met uitgeschakelde mechanische ventilatie) komen mensen te overlijden (†) of raken gewond (van T1 zeer zwaargewond tot T3 lichtgewond).In onderstaande tabel worden de afstanden vanaf de tankwagen met ammoniak[e] voor 2 weertypes weergegeven.

TABEL EFFECTAFSTANDEN EN GEVOLGEN

	Weertype F1,5 (stabiel weer, windsnelheid 1,5 m/s)		Weertype D5 (neutraal weer, windsnelheid 5 m/s)			
D5	Landelijk gebied	Landelijk gebied	Slachtoffers buiten(%)			
	Lengte (meter)	Lengte (meter)	†	T1	T2	T3
1e ring	0 - 200	0 - 130	95 - 100	0 - 5	0 - 5	0 - 5
Grens 1e ring: 95% letaal	200	130	95	0 - 5	0 - 5	0 - 5
2e ring	200 - 420	130 - 230	50 - 95	0 - 50	0 - 50	0 - 50
Grens 2e ring: 50% letaal	420	230	50	0 - 50	0 - 50	0 - 50
3e ring	420 - 940	230 - 400	5 - 50	?	?	?
Grens 3e ring: 5% letaal	940	400	5	?	?	?

De afstanden voor het meest ongunstige weertype F 1,5 zijn verbeeld in onderstaande figuur. Hierin is te zien dat de lintbebouwing aan de Noorder- en Zuiderweg in de 3e ring kan komen te liggen. Een klein aantal woningen en functies (aan de Westerdwarsweg, nabij de afrit 2 Zaandijk en afrit 3 Wijdewormer) liggen in de 1e respectievelijk 2e ring. Dit is afhankelijk van de locatie van de tankwagen.

[e] Scenariokaart weg: Tankwagen Ammoniak – giftige wolk, van 30 juni 2017, te vinden op http://www.scenarioboekev.nl/tankwagen-ammoniak-giftige-wolk/

Figuur 3: potentieel effectgebied dat kan worden blootgesteld aan een giftige wolk (ammoniak)

Een toxische wolk als gevolg van een incident op de A7 is een snel scenario. Het geschetste scenario kan ongeveer 2 tot 4 uur duren. De mogelijkheden van de brandweer om dit scenario te voorkomen zijn beperkt. Er kan niet worden voorkomen dat de toxische vloeistof uit de tankwagen ontsnapt. De plaats en omvang van het gebied waar slachtoffers kunnen vallen is sterk afhankelijk van de concentratie, de soort giftige stof en de specifieke (weers)omstandigheden.

Indien mogelijk zal de brandweer de toxische wolk met behulp van waterschermen verdunnen of neerslaan. Door de vloeistofplas met schuim, of andere hulpmiddelen af te dekken kan uitdamping worden voorkomen. Deze inzet kan helpen, maar is echter géén garantie dat de mensen in het plangebied geheel veilig zijn/blijven.

Mensen zijn in eerste instantie op zichzelf aangewezen en het handelingsperspectief is binnen schuilen, ramen en deuren sluiten en eventuele mechanische ventilatie af te schakelen.

BIJLAGE 4: ONGELUK MET EEN TANKWAGEN MET BENZINE

Een plasbrand ontstaat doordat de tank van de tankwagen benzine openscheurt na bijvoorbeeld een botsing. Hierdoor stroomt een groot deel van de benzine in korte tijd uit. De benzine verspreidt zich over de grond. Ontsteking van de plas leidt tot een korte hevige brand. De effecten van een plasbrand zijn hittestraling en rook. Hierdoor kunnen slachtoffers, schade en brand in de omgeving ontstaan. Hittestraling is in combinatie met de blootstellingsduur bepalend voor het slachtoffer- en schadebeeld. In de tabel[f] hieronder zijn de effecten van hittestraling weergegeven.

Het deel van de A7 in het plangebied kent een Plasbrandaandachtsgebied (PAG) van 30 meter (Regeling Basisnet). Deze afstand wordt gemeten vanaf buitenste kantstrepen en deze is groter dan de 1e ring uit onderstaande tabel, deze wordt gemeten vanaf het midden van de plas benzine.

TABEL EFFECTAFSTANDEN EN GEVOLGEN

	Effectafstand (meter)	Hittestraling (kW/m2)	Slachtoffers buiten (%)				Schade aan objecten
				T1	T2	T3	
1e ring	≤ 30	≥ 35	99-100	0-1	0-1	0-1	Onherstelbare schade Alle brandbare materialen gaan branden
Grens 1e ring: 99% letaal	30	35	99	0-1	0-1	0-1	
2e ring	30 tot 50	35 tot 10	1-99	0-99	0-99	0-99	Gemiddelde schade Brandhaarden, vervorming van kunststof
Grens 2e ring: 1% letaal	50	10	1	0-99	0-99	0-99	
3e ring	50 tot 75	10 tot 4	0-1	?	?	?	Lichte schade Geen branden, afbladderen verf en ernstige verkleuringen
Grens 3e ring: 1% 1e grd brw	75	4	0	?	?	?	

Alleen de woningen aan de Westerdwarsweg bevinden zich in 2e of 3e ring. Ter hoogte van de woningen is een geluidsscherm langs de A7 aangebracht. Deze houdt de brandende plas op afstand. Mede gelet op tijdsduur (ca. 4 minuten) is de verwachting dat als de bewoners naar binnen gaan of blijven zij afdoende zijn beschermd tegen de hittestraling.

[f] Scenariokaart weg: Tankwagen Benzine – Plasbrand van 15 september 2016, te vinden op http://www.scenarioboekev.nl/tankwagen-benzine-plasbrand-2/

BIJLAGE 5: ONGELUK MET EEN BUISLEIDING VOOR AARDGASTRANSPORT

Onder normale omstandigheden is de aardgasleiding ongevaarlijk en is de kans op een ongeluk klein. Het helemaal uitsluiten van een ongeluk is niet mogelijk. Wanneer er in de buurt van de leiding wordt gegraven kan de leiding beschadigd raken. Als de leiding beschadigd raakt stroomt het aardgas onder hoge druk uit de leiding en is een bulderend geraas te horen. In het ergste geval ontsteekt het aardgas, met een grote fakkelbrand als gevolg. Deze kan niet worden geblust. Door de continue uitstroom van het aardgas blijft de fakkel branden tot de leiding is afgesloten en leeg is gelopen. Dit kan 1 tot 2 uur duren.

In de onderstaande tabel zijn de effectafstanden en de hittestraling opgenomen voor de stabiele fase. In de figuren 4 en 5 zijn de effecten op een kaart zichtbaar gemaakt voor 2 locaties waar bebouwing ligt in de nabijheid van een buisleiding.

TABEL EFFECTEN EN GEVOLGEN

	Effectafstand (meter)	Hittestraling (kW/m2)	Slachtoffers buiten (%)				Schade aan objecten
			?	T1	T2	T3	
1e ring	Zie onderstaande tabel	≥ 35	99-100	0-1	0-1	0-1	Onherstelbare schade Alle brandbare materialen gaan branden
Grens 1e ring: 99% letaal		35	99	0-1	0-1	0-1	
2e ring		35 tot 10	1-99	0 - 99	0 - 99	0 - 99	Gemiddelde schade Brandhaarden, vervorming van kunststof
Grens 2e ring: 1% letaal		10	1	0 - 99	0 - 99	0 - 99	
3e ring		10 tot 4	0-1	?	?	?	Lichte schade Geen branden, afbladderen verf en ernstige verkleuringen
Grens 3e ring: 1% 1e grd brw		4	0	?	?	?	

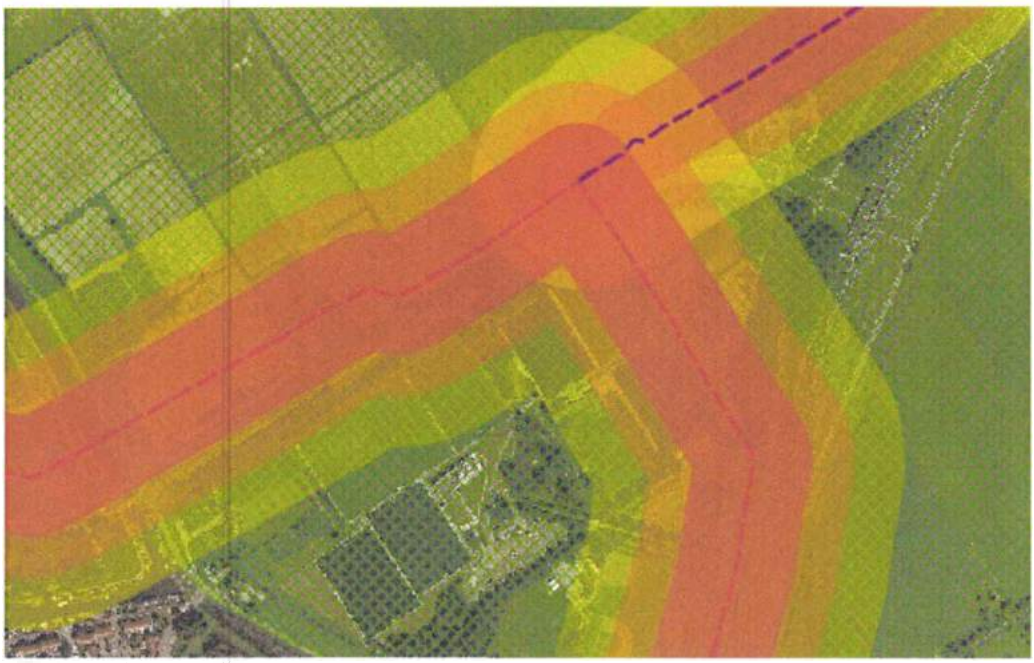
TABEL EFFECTAFSTANDEN

Diameter		Afstand bij 40 bar (m)		
inch	mm	1e ring	2e ring	3e ring
8	203	40	60	80
12	324	50	90	130
16	406	70	120	180

Figuur 4: effectafstanden fakkelbrand voor westelijke buisleiding (8 inch doorsnee en druk van 40 bar)

Figuur 5: effectafstanden buisleidingen Kalverhoek/ Leeghwaterweg

Bij een beschadigde buisleiding en het horen van bulderend geraas is vluchten (te voet) in tegenovergestelde richting van de buisleiding en de locatie van het graafwerk het beste handelingsperspectief. Het is aannemelijk dat gebouwen die in de 1e ring van een fakkelbrand komen te liggen dusdanig worden aangestraald dat ze zullen ontbranden. Binnen schuilen is dan ook geen optie. Dan blijft de optie vluchten naar veilig gebied over. Hierover geeft de Gasunie in haar memorandum[9] aan dat:

"tussen de 35 kW/m2 zone en de 10 kW/m2 zone alleen mensen die zich buitenshuis bevinden komen te overlijden als gevolg van de warmtestraling, waar bij een aanzienlijk deel van deze mensen het zal overleven als gevolg van de beschermende werking van de kleding. Er wordt van uit gegaan dat de mensen zullen vluchten als ze dat kunnen".

Dit betekent dat de kans aannemelijk is dat bij het vluchten personen kunnen komen te overlijden dan wel (zwaar) gewond raken in geval van een fakkelbrand.

Bij een fakkelbrand op grotere afstand dan de 1e ring is binnen blijven en schuilen het beste handelingsperspectief.

[9] Memorandum Incidentscenario's aardgasleidingen buiten inrichtingen, Gasunie, concept, 21 november 2012

Bijlage 7 Landschappelijke inpassing Kanaaldijk 14 Spijkerboor

Landschappelijke inpassing plattelandswoning familie Marees

Gemeente Wormerland

BügelHajema

Plek voor ideeën

Landschappelijke inpassing plattelandswoning familie Marees

Inhoud

Landschappelijke inpassing plattelands-woning familie Marees, gevestigd aan de Kanaaldijk 14 te Spijkerboor

1 maart 2016
Projectnummer 279.00.00.00.02.00

Ideeën voor een plek

BügelHajema Adviseurs bv, Bureau voor Ruimtelijke Ordening en Milieu BNSP

I n h o u d s o p g a v e

1 Inleiding 5

2 Context 7

2.1 Landschapstype 7

2.2 Plangebied 9

3 Landschappelijke inpassing 11

3.1 Schetsplan 11

3.2 Uitgangspunten 12

3.3 Conclusie 13

Bijlage 1 Schetsplan 1:1.000

1 Inleiding

Aanleiding

In de gemeente Wormerland is het voor agrariërs mogelijk om in het kader van de herziening van het bestemmingsplan Landelijk Gebied een uitbreidings- of wijzigingsverzoek in te dienen voor het bouwvlak. De familie Marees, gevestigd aan de Kanaaldijk 14 te Spijkerboor, wil graag een plattelandswoning realiseren bij het bedrijf. Met deze woning is het mogelijk om de continuïteit van het familiebedrijf op een duurzame wijze te garanderen.

Plangebied (Bron: Google Maps)

Ontwerpsessie

De toekenning van een wijziging is mede afhankelijk van een goede ruimtelijke en landschappelijke inpassing. Op 3 december 2015 heeft op locatie een ontwerpsessie plaatsgevonden over de ruimtelijke en landschappelijke inpassing van dit verzoek. De ontwerpsessie had als doel om een maatwerkoplossing te creëren, passend bij de specifieke plek in het landschap en de specifieke vraag van de initiatiefnemer. Bij deze ontwerpsessie waren de initiatiefnemers, ambtenaren van de gemeente Wormerland en adviseurs van BügelHajema betrokken om tot een integrale oplossing te komen.

De Leidraad Landschap en Cultuurhistorie van de Provincie Noord-Holland[1] en het Handboek 'Ontwerp uw eigen erf' van de gemeente Wormerland zijn gehanteerd in deze ontwerpsessie.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de ruimtelijke context van het plan. Hoofdstuk 3 gaat in de landschappelijke inpassing en geeft het schetsplan en de uitgangspunten voor verdere uitwerking weer.

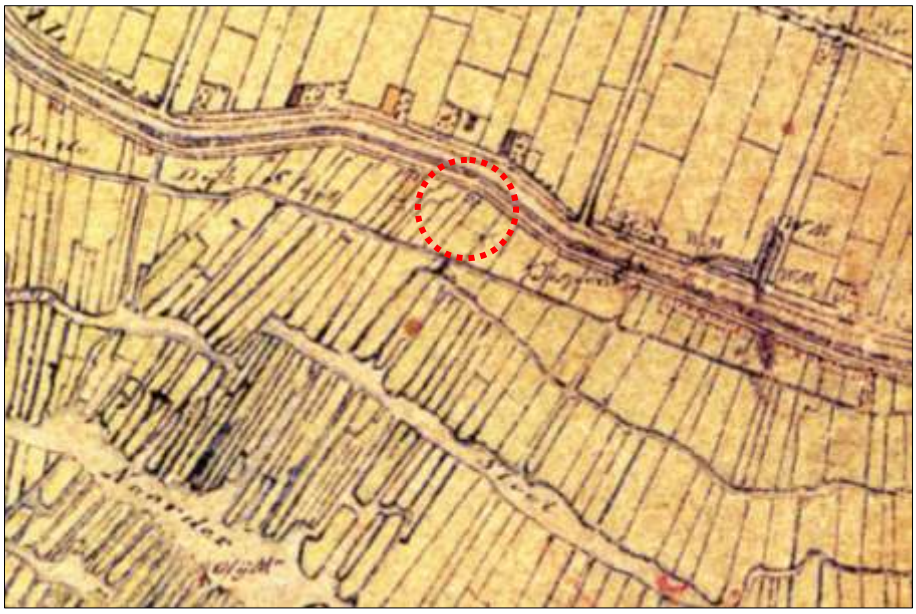
[1] Sinds 1 november 2010 gelden de Provinciale Structuurvisie en de Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie Noord-Holland. De provincie wil de Noord-Hollandse landschappen optimaal gebruiken door hun (kern)kwaliteiten te benutten bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen.

Context 2

2.1
Landschapstype

Ontstaansgeschiedenis

In de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie van de Provincie Noord-Holland is af te lezen dat het plangebied onderdeel is van het Veenpolderlandschap. Het veenpolder-/veenweidenlandschap ontstond als gevolg van ontginningen in het veengebied in de 11de eeuw. De natuurlijke ontwatering van het veengebied vond plaats via veenstromen. Vaak zijn deze natuurlijke afwateringen bepalend geweest bij de verkavelingsrichting. In verschillende delen van het veengebied is veen afgegraven ten behoeve van turfwinning. Probleem bij het veengebied is dat bij ontwatering weliswaar het land productief wordt, maar het veen oxideert en het land daalt. Dit veroorzaakte opnieuw wateroverlast. In de opstrekkende veenontginningen werden de nederzettingen aanvankelijk verplaatst in de richting van het ontginningsproces. Gedwongen door voortdurende bodemdaling en het landverlies, werden de nederzettingen in de loop der tijd verplaatst naar locaties waar ze het minst last hadden van de bodemdaling. Dit konden oude getijdegeulen zijn, maar ook dijken die toen aangelegd werden. Hierdoor ontstond de strakke lineaire vorm van de agrarische nederzetting in het veengebied.

Topografische kaart 1858-‘59

Op deze algemene ontginningswijze zijn talrijke varianten. Het verkavelingspatroon varieert van zeer regelmatig tot zeer onregelmatig, terwijl ook is ingespeeld op specifieke omstandigheden, zoals de aanwezigheid van veenstromen en meren. Daarbij is onderscheid in de mate van waterrijkdom. De meeste veenpolders zijn aanvankelijk ingericht als vaarpolders, waarbij de landbouwgronden alleen over het water bereikbaar waren. Na een ingrijpende herinrichting zijn vrijwel alle gronden over de weg ontsloten.

Ordeningsprincipes in het landschap

De veenpolders bestaan uit onvergraven veen dat overwegend in gebruik is als grasland. Het veenpolderlandschap bestaat voornamelijk uit open en zeer open gebieden met plaatselijk matig open tot gesloten gebieden. Het is een overwegend open landschap. Hierbinnen vormen de lange bebouwingslinten belangrijke elementen. De ontginningswijze van de veengebieden wordt gekenmerkt door een lange ontginningsas langs een natuurlijk of gegraven water langs een weg. Loodrecht op de ontginningsas zijn evenwijdig sloten gegraven, waarmee een strookvormig verkavelingspatroon is ontstaan. De bewoning en bebouwing zijn gelegen langs de ontginningsas, waardoor langgerekte dorpen zijn ontstaan. Veel huizen zijn gebouwd van hout. Klei was weinig voorhanden en hout verzakte minder snel op de drassige bodem dan steen.

Het veenweide-/veenpoldererf (Handboek ontwerp uw eigen erf)

Het veenweide-erf neemt vaak de hele breedte van een kavel in beslag en wordt over het algemeen aan alle zijden begrensd met sloten. Bij bredere kavels kunnen meerdere erven op een kavel liggen. De erven hebben net als de kavels een langgerekte en onregelmatige vorm. Het erf kent een indeling in een voor- en een achtererf. Het voorerf heeft een groen karakter en is mede gericht op presentatie. Het achtererf is meer gericht op productie. De aanwezigheid van (knot)bomenrijen (wilg, es els, populier) op de voor- en zijranden, een onbeplante achterrand en doorzicht over het erf(pad) zijn kenmerkend voor veenweide-erven.

Bebouwingskarakteristiek

De bebouwing is in het buitengebied met name langs de randen van het veenpoldergebied gesitueerd, aan de voet van de aanwezige dijken. De bebouwing is veelal op de dijk georiënteerd. Zowel historische bebouwing als meer recente bebouwing komt voor. Opvallend zijn de relatief veel voorkomende stolpboerderijen en oudere boerderijen en woningen. De nieuwere bebouwing bestaat veelal uit woonhuizen en grote nieuwe loodsen en stallen. De meer oorspronkelijke erven en de (kleinere) woonerven hebben vaak een groene uitstraling en worden gekenmerkt door forse bomen op het voorerf en forse beplanting op de perceelsranden. Op erven waar grootschalige nieuwbouw heeft plaatsgevonden ontbreekt de beplanting veelal.

Inpassing in de wijdere omgeving

De grote mate van openheid, de waterrijkdom, de dijken die het veenpoldergebied begrenzen, de onregelmatige opstrekkende verkaveling en de kenmerkende groene veenpoldererven zijn kenmerkend voor het landschappelijke beeld.

Kernkwaliteiten

Leidraad Landschap en Cultuurhistorie

- Landschaps-DNA - Historische structuurlijnen
  - De Middeleeuwse verkavelingsstructuren.
  - Langgerekte lintdorpen in een open landschap zijn belangrijke ruimtevormende elementen.
- Landschaps-DNA - Cultuurhistorische objecten
  - Stolpboerderijen als identiteitsbepalende onderdelen.
- Openheid
  - Open en vlak landschap, grasland, water en natuurlijke begroeiing.
  - Mate van openheid: landschap met een open tot zeer open karakter.
  - Het open en waterrijk karakter.
- Dorps-DNA weg- en dijkdorpen
  - De weg, dijk of gegraven wetering als ruimtelijke structuurdrager.
  - De bebouwing is georiënteerd naar de structuurdrager (weg of dijk).
  - Tussen de bebouwingslinten is het natte graslandschap zeer open.
  - Langgerekt slotenpatroon met een strokenverkaveling.
  - Doorzichten naar het omringende polderlandschap.
  - Het type bebouwing en erfbeplanting evenals de onderlinge afstand en de precieze positionering variëren afhankelijk van het ontginningssysteem en de ondergrond.
  - Het groene karakter wordt van oudsher gevormd door erfbeplantingen en particuliere tuinen.

2.2
Plangebied

Het plangebied is gesitueerd in het veenweide-/veenpolderlandschap. De onregelmatige, opstrekkende verkavelingsstructuur, de openheid en de waterrijkdom, kenmerkend voor dit landschapstype, zijn allemaal goed herkenbaar. De veenpolder is ter plekken van het plangebied helder begrensd door een dijk en de ringvaart van de Beemster. Het erf is vanaf de weg gezien een groene verdichting in het landschap. Het bebouwde deel van erf beslaat de breedte van een oorspronkelijk kavel en volgt de richting van de opstrekkende verkaveling. Het huidige erf heeft veel kenmerken van een oorspronkelijke veenweide-/veenpoldererf. Opvallend is echter de boomgaard naast het erf.

Plangebied (Bron: Gemeente Wormerland)

Het perceel is in de huidige situatie bebouwd met een bedrijfswoning (in de vorm van een stolp), een hooiberg, een kleine stal/berging, een loods en een stal. Het erf kent een opdeling in een voor- en achtererf. Het voorerf bestaat uit de stolp met tuin en een boomgaard ten westen van de stolp. Het voorerf wordt daarmee gekenmerkt door representatieve, op de weg georiënteerde bebouwing, groene ruimte en een opgaande beplanting. Op het achtererf is sprake van bebouwing en buitenopslag. Het erf wordt aan de oostzijde begrensd door een erfpad (met kenmerkend zicht op het landschap) en een bomenrij. Door de bomenrij en de boomgaard valt de bebouwing en de opslag op het achtererf nauwelijks op vanaf de weg. Vanuit het landschap gezien is het erf meer zichtbaar.

Kwaliteiten

- Het erf kent een onderscheid in een groen voorerf en een meer verhard en bebouwd achtererf.
- De stolp en de boomgaard en beplanting op het voorerf.
- Het erfpad met bomenrij met zicht op het achterliggende landschap.
- De structuur van het landschap is nog relatief gaaf en herkenbaar.
- De ligging aan de dijk.

3 Landschappelijke inpassing

3.1 Schetsplan

Op basis van de ontwerpsessie is een schetsplan opgesteld (zie bijlage 1 voor een uitwerking op de schaal 1:1.000). Dit schetsplan geeft het gewenste beeld weer op basis van de huidige eisen, wensen en inzichten. Afwijken van het schetsplan is (in beperkte mate) mogelijk, mits voldaan wordt aan de uitgangspunten in paragraaf 3.2. Bij de aanvraag voor de omgevingsvergunning moet dan ook een gedetailleerd inrichtings- en beplantingsplan ingediend worden waaruit dit blijkt.

Schetsplan

Toelichting

Het schetsplan gaat uit van handhaving van de traditionele indeling van het erf in een voor- en een achtererf. Het achtererf kent geen wijzigingen. De bestaande situatie wordt gehandhaafd. De plattelandswoning wordt op het voorerf gesitueerd. Deze woning wordt in volume, situering en vormgeving ondergeschikt aan de stolp. De plaatsing is tevens afgestemd op de bestaande waardevolle beplanting.

In de vormgeving wordt ingezet op het realiseren van een kapbergwoning. Hiermee wordt een passende bouwvorm gerealiseerd bij de stolp en ontstaat op het erf een mooi samenspel tussen de stolp, de bestaande hooiberg en de nieuwe kapbergwoning. De buitenruimte bij de hooibergwoning blijft beperkt, waardoor het voorerf nog steeds als een geheel ervaren wordt. Om de inpassing van de kapbergwoning mogelijk te maken en een evenwichtig en samenhangend geheel op het voorerf te realiseren, zal de bestaande berging/stal direct achter de stolp gesloopt moeten worden. Op het voorerf wordt een solitaire boom toegevoegd om tegenwicht te bieden voor de toename aan bebouwing.

3.2
Uitgangspunten

Landschappelijke inpassing

- Handhaaf de indeling van het erf in een voor- en achtererf.
- Voeg een solitaire boom toe aan het voorerf (bijvoorbeeld een es).
- Bestaande waardevolle opgaande beplanting op het voorerf handhaven.

Situering, grootte en vormgeving bebouwing

- Welstandsnota Wormerland: de welstandscriteria voor gebiedstype F - Landelijk gebied zijn, voor zover niet strijdig met onderstaande uitgangspunten, van toepassing.
- De plattelandwoning wordt als kapbergwoning vormgegeven. Het kleur- en materiaalgebruik is passend bij een kapbergwoning en bestaat overwegend uit donker gebeitste houten planken voor de gevels en oranje keramische dakpannen voor de daken. De detaillering ondersteunt de architectuur.
- De plattelandswoning is in ieder geval op de dijk en het voorerf georiënteerd.
- Situeer de plattelandwoning conform het schetsplan ten westen van de stolp. Situeer de plattelandwoning maximaal 5 meter achter het verlengde van de achtergevel van de stolp.
- De plattelandwoning is minimaal 5 meter vanaf de insteek sloot gesitueerd
- De bebouwing is kantig van opzet, conform bestaand. Het bouwvlak voor de plattelandswoning beslaat maximaal 12 x 12 meter. De hoofdvorm heeft een grondvlak van maximaal 8 x 8 meter met een goothoogte van 6 meter en een nokhoogte van 10 meter. Overige bouwdelen zijn maximaal één bouwlaag met een kap of een plat dak.
- De bestaande berging/stal direct achter de stolp wordt gesloopt om een evenwichtig en samenhangend geheel op het voorerf te realiseren.

Referentiebeelden kapbergwoning

Waterberging

Bij voorkeur waterberging realiseren door kavelsloten rondom om het erf aanbrengen wanneer deze niet aanwezig zijn. In andere gevallen aansluiten bij bestaande kenmerkende (opstrekkende) waterpatronen.

3.3
Conclusie

Het voorliggende plan en de voorliggende uitgangspunten zijn maatwerk. Deze zijn afgestemd op de wensen van de initiatiefnemer, de uitgangspunten van de gemeente (o.a. Handboek ontwerp uw eigen erf) en houdt rekening met de kernkwaliteiten van het landschap en de lokale kwaliteiten van de plek. De gewenste ontwikkeling kan daarmee op een passende wijze ingepast worden in het landschap.

Bijlage 1
Schetsplan 1:1.000

Colofon

Opdrachtgever
Gemeente Wormerland

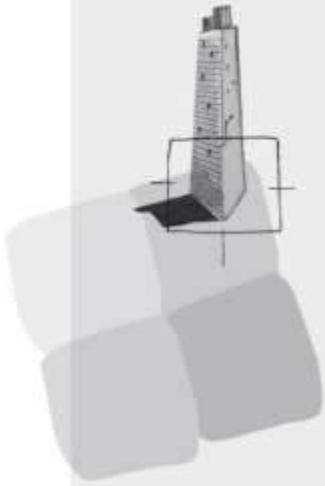
Contactpersoon
E. Bressers
Gemeente Wormerland

Verkavelingsplan
Wout Douwsma
BügelHajema Adviseurs

Rapport
Wout Douwsma
BügelHajema Adviseurs

Projectleiding
Caroline Hiskemuller
BügelHajema Adviseurs

Projectnummer
279.00.00.00.02.00

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordening en Milieu BNSP
Balthasar Bekkerwei 76
8914 BE Leeuwarden
T 058 215 25 15
F 058 215 91 98
E leeuwarden@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en Amersfoort

Bijlage 8 Landschappelijke inpassing Noorderweg 85 Wijdewormer

Landschappelijke inpassing uitbreidingsverzoek Loon- en verhuurbedrijf Niek Konijn BV/Konijn Bouwmachines BV

Gemeente Wormerland

BügelHajema

Plek voor ideeën

Landschappelijke inpassing uitbreidingsverzoek Loon- en verhuurbedrijf Niek Konijn BV/Konijn Bouwmachines BV

Inhoud

Landschappelijke inpassing uitbreidingsverzoek Loon- en verhuurbedrijf Niek Konijn BV/Konijn Bouwmachines BV, gevestigd aan de Noorderweg 85 te Wijderwormer

23 maart 2016
Projectnummer 279.00.00.00.02.00

Ideeën voor een plek

BügelHajema Adviseurs bv, Bureau voor Ruimtelijke Ordening en Milieu BNSP

I n h o u d s o p g a v e

1 Inleiding 5

2 Context 7

2.1 Landschapstype 7

2.2 Plangebied 9

3 Landschappelijke inpassing 11

3.1 Schetsplan 11

3.2 Uitgangspunten 12

3.3 Conclusie 13

Bijlage 1 Schetsplan 1:1.000

1 Inleiding

Aanleiding

In de gemeente Wormerland is het voor ondernemers mogelijk om in het kader van de herziening van het bestemmingsplan Landelijk Gebied een uitbreidings- of wijzigingsverzoek in te dienen voor het bouwvlak. Loon- en verhuurbedrijf Niek Konijn BV/Konijn Bouwmachines BV, gevestigd aan de Noorderweg 85 te Wijderwormer, wil graag een vergroting van het bouwvlak van 1 tot circa 1,5 hectare. De initiatiefnemer wenst deze vergroting om:

- bestaand materieel, dat nu in de openlucht staat, onderdak te brengen;
- ruimte te bieden aan toekomstig materieel (er is een trend naar meer en groter materieel);
- manoeuvreerruimte te bieden voor het steeds forser wordende materieel;
- het aanzicht van het bedrijf te verbeteren.

Plangebied (Bron: Google Maps)

Werksessie

De toekenning van een vergroting van het bouwvlak is mede afhankelijk van een goede ruimtelijke en landschappelijke inpassing. Op 3 december 2015 heeft op locatie een ontwerpsessie plaatsgevonden over de ruimtelijke en landschappelijke inpassing van dit verzoek. De ontwerpsessie had als doel om een maatwerkoplossing te creëren, passend bij de specifieke plek in het landschap en de specifieke vraag van de initiatiefnemer. Bij deze ontwerpsessie waren de initiatiefnemers, ambtenaren van de gemeente Wormerland en adviseurs van BügelHajema betrokken om tot een integrale oplossing te komen.

De Leidraad Landschap en Cultuurhistorie van de Provincie Noord-Holland[1] en het Handboek 'Ontwerp uw eigen erf' van de gemeente Wormerland zijn gehanteerd in deze ontwerpsessie.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de ruimtelijke context van het plan. Hoofdstuk 3 gaat in de landschappelijke inpassing en geeft het schetsplan en de uitgangspunten voor verdere uitwerking weer.

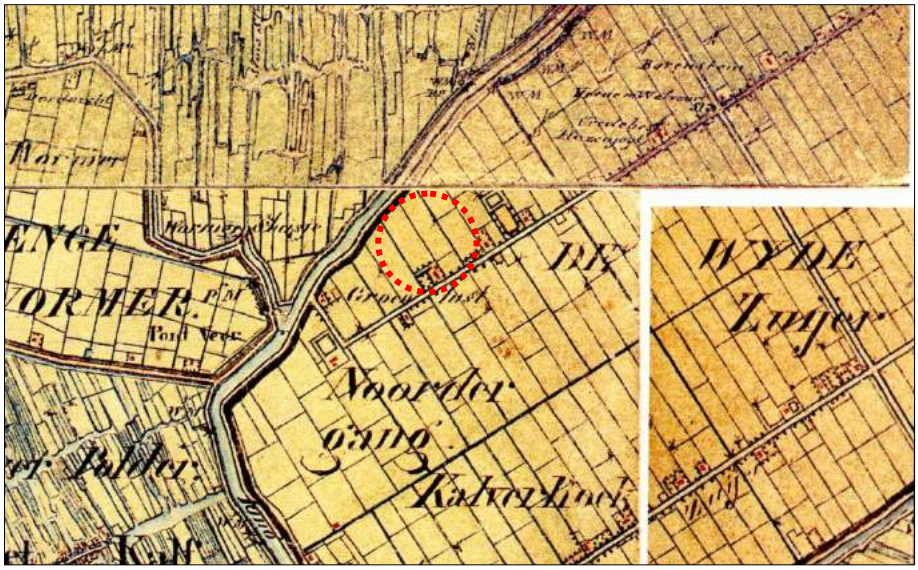
[1] Sinds 1 november 2010 gelden de Provinciale Structuurvisie en de Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie Noord-Holland. De provincie wil de Noord-Hollandse landschappen optimaal gebruiken door hun (kern)kwaliteiten te benutten bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen.

Context 2

2.1 Landschapstype

Ontstaansgeschiedenis

In de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie van de Provincie Noord-Holland is af te lezen dat het plangebied onderdeel is van het Droogmakerijenlandschap. De grote inpolderingen van de binnenmeren herinneren in Noord-Holland aan de Gouden Eeuw. De Beemster (1612) is van de oude meren het eerst drooggelegd, spoedig gevolgd door de Schermer, de Purmer, de Wormer en de polder van Heer Hugo Waard. Dit landaanwinningproces, dat begon met de inpoldering van de Zijpe in 1599, werd pas voltooid met de droogmaking van de Haarlemmermeer (1852) en de inpoldering van het IJ in 1877.

Topografische kaart 1858-'59

De droogmakerijen zijn door de mens gemaakte, rationeel ingerichte landschappen, vaak met een hoge cultuurhistorische waarde. Droogmakerijen worden gevormd door een drooggelegd binnenwater/meer, omsloten door een ringvaart en een ringdijk. Deze gebieden zijn als één geheel drooggemaakt en ingericht, vaak grootschalig, geometrisch en open. Ze worden gekenmerkt door hun diepe ligging ten opzichte van het aanliggend veenpolderlandschap.

Ordeningsprincipes in het landschap

De Wijdewormer heeft een kenmerkende spiegelsymmetrische opbouw en heeft als ruimtevorm tweezijdig begrensde ruimte. Er is sprake van een rationele, regelmatige opstrekkende verkaveling. De ringdijken en ringvaarten laten de oorspronkelijke natuurlijke meervorm zien en geven een fraai contrast met de geometrisch indeling. De Noorder- en Zuiderweg zijn de structuurdragers in de polder. Vrijwel alle erven zijn aan deze wegen gesitueerd. De poldererven kennen van oorsprong een gelijkwaardige hoofdopzet.

Het poldererf (Handboek ontwerp uw eigen erf)

Het poldererf ligt vaak in de breedte langs de weg (beslaat vaak een poldervlak) en is begrensd met sloten. Het erf kent een opdeling in een voor- en achtererf. Het voorerf heeft een groen karakter en is mede gericht op presentatie. Het achtererf is meer gericht op productie. De aanwezigheid van veel beplanting, doorzicht over het erf(pad) en poortwachters, twee solitaire bomen (paardenkastanje, rode beuk of treurwilg) aan weerszijden van de oprit, zijn kenmerkend voor poldererven. Op het poldererf staan bomenrijen vaak op alle vier de erfranden en om het huis. De achterrand is in sommige gevallen onbeplant. Op poldererven worden bomenrijen en/of hagen ook gebruikt om het erf in te delen en het erfpad te begeleiden. De boomgaard was een kenmerkend deel op het erf en nam vroeger de helft van het erf in beslag. Tegenwoordig is deze veelal verdwenen of vervangen door bebouwing. Solitaire bomen of boomgroepen staan vaak op markante plekken op het erf.

Bebouwingskarakteristiek

De Wijdewormer wordt gekenmerkt door halfopen tot open lintbebouwing langs de ontginningsassen (Noorder- en Zuiderweg). De bebouwing is op de weg georiënteerd. Zowel historische bebouwing als meer recente bebouwing komt voor. Opvallend zijn de relatief veel voorkomende stolpboerderijen en oudere boerderijen en woningen. De nieuwere bebouwing bestaat veelal uit woonhuizen en grote nieuwe loodsen en stallen. De meer oorspronkelijke erven en de (kleinere) woonerven hebben vaak een groene uitstraling en worden gekenmerkt door forse bomen op het voorerf en forse beplanting op de perceelsranden. Op erven waar grootschalige nieuwbouw heeft plaatsgevonden ontbreekt de beplanting veelal.

Inpassing in de wijdere omgeving

De grote mate van openheid, de ringdijk en ringvaart, de twee evenwijdig lopende ontginningsassen, de opstrekkende regelmatige verkaveling haaks op de twee ontginningsassen, de lintbebouwing met veel oude(re) bebouwing op groene erven en het profiel van de ontginningsassen zijn kenmerkend voor het landschappelijke beeld.

Kernkwaliteiten

Leidraad Landschap en Cultuurhistorie

- Landschaps-DNA -Historische structuurlijnen
  - De Wijdewormer is een samenhangend geometrisch poldersysteem van ringdijk, ringvaart, waterlopen en twee lange rechte ontginningsassen (Noorder- en Zuiderweg) met een kenmerkende spiegelsymmetrische hoofdopzet.
  - Contrast met aangrenzende veengebieden.
  - Duidelijke begrenzing door ringdijk, ringsloot.
  - Aangelegd watersysteem met hoofdtochten en hoofdgemaal.
- Cultuurhistorische objecten
  - Stolpboerderijen als identiteitsbepalende onderdelen gelegen aan het samenhangende systeem van ringdijken, ringvaarten en waterlopen.
- Openheid
  - Open gebied.
  - Veelal matig open tot open in de zone van de lintbebouwing.
  - Zeer open in gebied achter de lintbebouwing.
  - Tweezijdig begrenzende ruimte.
- Dorps-DNA weg- en vaartdorpen
  - Weg of vaart is structuurdrager.
  - Doorzichten vanaf de hoger gelegen ringdijk naar lager gelegen polder.

2.2
Plangebied

Het plangebied is gesitueerd in de Wijdewormer. De rationele, geometrische structuur van het landschap, de strakke indeling in poldervakken, de hoofdwaterlopen, de opstrekkende verkaveling, het karakteristieke profiel van de weg, kenmerkend voor dit landschapstpye, zijn allemaal goed herkenbaar. Het erf is vanaf de weg gezien een groene verdichting in het landschap. Vanuit het landschap gezien is het erf geen groene verdichting in het landschap. Het bebouwde deel van het erf heeft de breedte van een polderkavel, maar is midden op een sloot gesitueerd; het erf heeft zich asymmetrisch ontwikkeld.

Plangebied (Bron: Gemeente Wormerland)

Het perceel is in de huidige situatie bebouwd met een bedrijfswoning, een kantoor en loodsen en overkappingen. Het erf kent een opdeling in een voor- en achtererf. Het voorerf bestaat uit het kantoor en de woning met tuin en een graslandje ten westen van de woning. Het voorerf wordt gekenmerkt door representatieve, op de weg georiënteerde bebouwing, groene ruimte en een opgaande beplanting. Op het achtererf bevinden zich de loodsen en is sprake van een grote mate van verharding. Er is sprake van stalling van (groot) materieel in de open lucht. Beplanting komt op het achtererf niet voor, waardoor de bebouwing en het materieel vanuit het open landschap goed zichtbaar is. Door de opgaande beplanting valt de bebouwing en de verharding op het achtererf nauwelijks op vanaf de weg.

Kwaliteiten

- Het erf kent een onderscheid in een relatief groot en groen voorerf en een meer verhard en bebouwd achtererf.
- De aanwezige beplanting en de forse groene ruimte op het voorerf.
- De structuur van het landschap is nog relatief gaaf en herkenbaar.

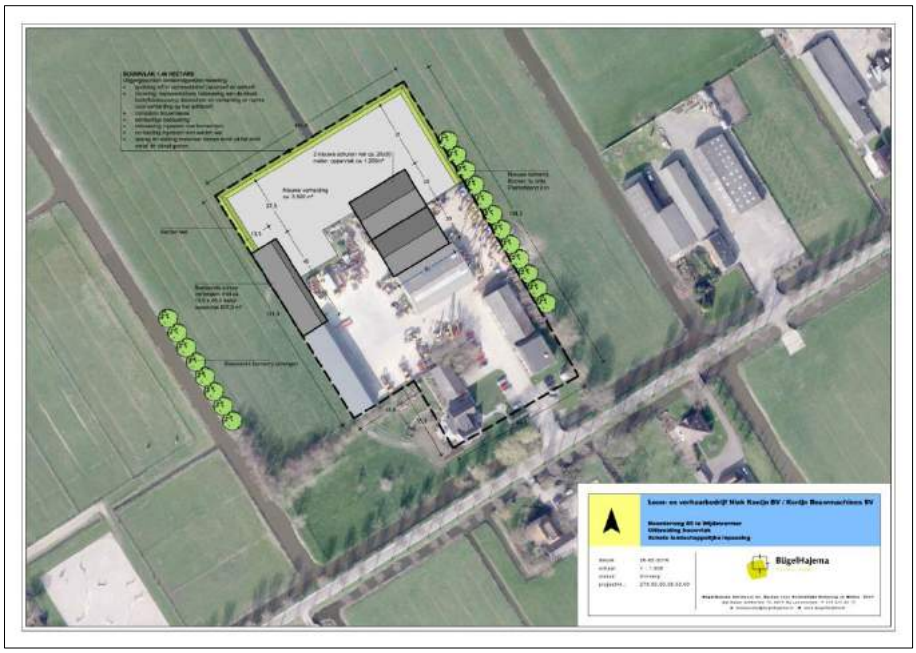
Knelpunten

- Geen landschappelijke inpassing gezien vanuit het open landschap. De bestaande bebouwing, verharding en het materieel is hierdoor vanuit het landschap gezien zeer goed zichtbaar.
- Het achtererf kent zeer veel verharding en stalling van materieel in de openlucht.
- De asymmetrische ontwikkeling van het erf.

3 Landschappelijke inpassing

3.1 Schetsplan

Op basis van de ontwerpsessie is een schetsplan opgesteld (zie bijlage 1 voor een uitwerking op de schaal 1:1.000). Dit schetsplan geeft het gewenste beeld weer op basis van de huidige eisen, wensen en inzichten. Afwijken van het schetsplan is (in beperkte mate) mogelijk, mits voldaan wordt aan de uitgangspunten in paragraaf 3.2. Bij de aanvraag voor de omgevingsvergunning moet dan ook een gedetailleerd inrichtings- en beplantingsplan ingediend worden waaruit dit blijkt.

Schetsplan

Toelichting

Het schetsplan gaat uit van handhaving van de traditionele indeling van het erf in een voor- en een achtererf. Het voorerf kent geen wijzigingen; het groene karakter wordt gehandhaafd. Het achtererf wordt vergroot om de gewenste bouwvolume en de gewenste manoeuvreerruimte mogelijk te maken. Het achtererf kent daarbij een zonering in twee delen. De bebouwing wordt gerealiseerd in de zone direct achter het voorerf. De bebouwing wordt daarbij zo compact mogelijk en aansluitend op bestaande bebouwing gesitueerd.

Achter de zone met bedrijfsbebouwing ligt een zone met verharding voor tijdelijke opslag, tijdelijke stalling en om te manoeuvreren met het materieel. De zone met bebouwing wordt ingepast met bomenrijen die aansluiten op bestaande groene structuren. De zone met verharding wordt ingepast met een aarden wal van circa 1,2 – 1,5 meter hoogte. Met de zonering van het achtererf is gezocht naar een balans tussen een goede landschappelijk inpassing en voorkoming van aantasting van de open ruimte.

3.2
Uitgangspunten

Landschappelijke inpassing

- Handhaaf de indeling van het erf in een voor- en achtererf. Zoneer het achtererf in een zone met bebouwing (aansluitend op het voorerf) en een zone met verharding daarachter.
- Bestaande opgaande beplanting op het voorerf handhaven.
- Breng conform het schetsplan een bomenrij aan op de west- en oostzijde van het erf om daarmee de bedrijfsbebouwing in te passen. Plantafstand bomen 8 meter. Passende boomsoorten zijn linde, es, of iep.
- Pas de zone met verharding in met een met gras begroeide aarden wal met een hoogte van 1,2 tot 1,5 meter.

Situering, grootte en vormgeving bebouwing

- Welstandsnota Wormerland: de welstandscriteria voor gebiedstype F - Landelijk gebied zijn, voor zover niet strijdig met onderstaande uitgangspunten, van toepassing.
- Compacte situering van bebouwing. Nieuwe bedrijfsbebouwing sluit aan op bestaande bedrijfsbebouwing. Bestaande gevellijnen respecteren.
- De bebouwing is kantig van opzet, conform bestaand.
- De hoofdvorm van nieuwe bedrijfsbebouwing is gelijk, of afgestemd op de hoofdvorm van de bestaande bebouwing waarop deze aansluit.
- De nokrichting van nieuwe bedrijfsbebouwing is gelijk aan de nokrichting van de bestaande bebouwing waarop deze aansluit.
- De goot- en nokhoogte van de nieuwe bedrijfsbebouwing is gelijk aan, of lager dan de goot- en nokhoogte van de bestaande bebouwing waarop deze aansluit.
- Het kleur- en materiaalgebruik van de nieuwe bebouwing is gelijk aan, of afgestemd op het kleur- en materiaalgebruik van de bestaande bebouwing waarop deze aansluit. Geen nieuwe kleuren en materialen toevoegen op het erf.
- Lichtuitstraling wordt zoveel mogelijk beperkt.

Waterberging

Bij voorkeur waterberging realiseren door kavelsloten rondom om het erf aanbrengen wanneer deze niet aanwezig zijn. In andere gevallen aansluiten bij bestaande kenmerkende waterpatronen van sloten loodrecht op de Noorderweg.

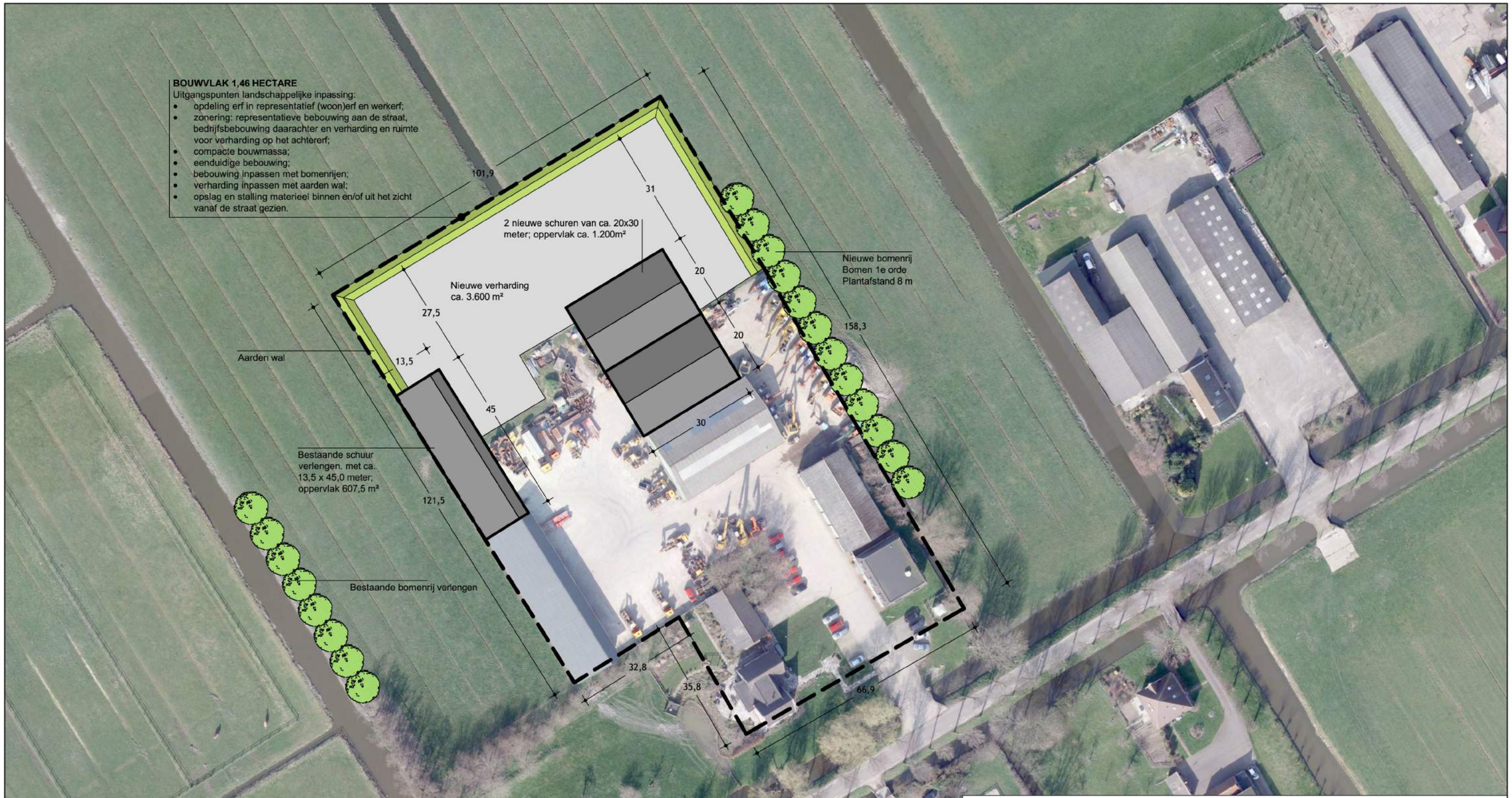
3.3
Conclusie

Het voorliggende plan en de voorliggende uitgangspunten zijn maatwerk. Deze zijn afgestemd op de wensen van de initiatiefnemer, de uitgangspunten en van de gemeente (o.a. Handboek ontwerp uw eigen erf) en houdt rekening met de kernkwaliteiten van het landschap en de lokale kwaliteiten (en knelpunten) van de plek. De gewenste ontwikkeling wordt daarmee op een passende wijze ingepast in het landschap.

Bijlage 1
Schetsplan 1:1.000

BOUWVLAK 1,46 HECTARE
Uitgangspunten landschappelijke inpassing:

- opdeling erf in representatief (woon)erf en werkerf;
- zonering: representatieve bebouwing aan de straat, bedrijfsbebouwing daarachter en verharding en ruimte voor verharding op het achtererf;
- compacte bouwmassa;
- eenduidige bebouwing;
- bebouwing inpassen met bomenrijen;
- verharding inpassen met aarden wal;
- opslag en stalling materieel binnen en/of uit het zicht vanaf de straat gezien.

Loon- en verhuurbedrijf Niek Konijn BV / Konijn Bouwmachines BV

Noorderweg 85 te Wijdewormer
Uitbreiding bouwvlak
Schets landschappelijke inpassing

datum:	26-02-2016
schaal:	1 : 1.000
status:	Ontwerp
projectnr.:	279.00.00.00.02.00

BügelHajema
Plek voor ideeën

BügelHajema Adviseurs bv, Bureau voor Ruimtelijke Ordening en Milieu BNSP
Balthasar Bekkerweg 76, 8914 BE Leeuwarden T 058 215 25 15
E leeuwarden@bugelhajema.nl W www.bugelhajema.nl

Colofon

Opdrachtgever
Gemeente Wormerland

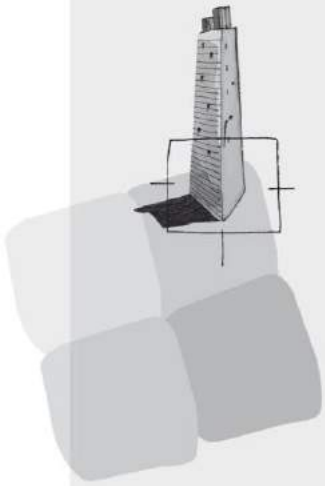
Contactpersoon
E. Bressers
Gemeente Wormerland

Verkavelingsplan
Wout Douwsma
BügelHajema Adviseurs

Rapport
Wout Douwsma
BügelHajema Adviseurs

Projectleiding
Caroline Hiskemuller
BügelHajema Adviseurs

Projectnummer
279.00.00.00.02.00

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordening en Milieu BNSP
Balthasar Bekkerwei 76
8914 BE Leeuwarden
T 058 215 25 15
F 058 215 91 98
E leeuwarden@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en Amersfoort

Bijlage 9 Landschappelijke inpassing Oudelandsdijk 8(a) Spijkerboor

Landschappelijke inpassing
uitbreidingsverzoek familie Maas

Gemeente Wormerland

BügelHajema
Plek voor ideeën

Landschappelijke inpassing uitbreidingsverzoek familie Maas

Inhoud

Landschappelijke inpassing uitbreidingsverzoek familie Maas, gevestigd aan het Oudelandsdijkje 8a te Spijkerboor

29 april 2016
Projectnummer 279.00.00.00.03.00

Ideeën voor een plek

BügelHajema Adviseurs bv, Bureau voor Ruimtelijke Ordening en Milieu BNSP

I n h o u d s o p g a v e

1	**Inleiding**		5
2	**Context**		7
	2.1	Landschapstype	7
	2.2	Plangebied	9
3	**Landschappelijke inpassing**		11
	3.1	Schetsplan	11
	3.2	Uitgangspunten	12
	3.3	Conclusie	14

Bijlage 1 Schetsplan 1:1.000

1 Inleiding

Aanleiding

In de gemeente Wormerland is het voor ondernemers mogelijk om in het kader van de herziening van het bestemmingsplan Landelijk Gebied een uitbreidings- of wijzigingsverzoek in te dienen voor het bouwvlak. De familie Maas, gevestigd aan het Oudelandsdijkje 8a te Spijkerboor, wil graag een aanpassing en vergroting van het bouwvlak van 1 tot circa 1,3 hectare, om daarmee de bedrijfsvoering op een maatschappelijk verantwoorde, toekomstbestendige wijze te kunnen voortzetten. De familie Maas heeft een bedrijf dat zich vanuit de melkveehouderij heeft ontwikkeld tot zorgboerderij met particulier natuurbeheer, paardenpension, vleesveehouderij en schapenhouderij. De agrarische functie van het bedrijf is ondergeschikt tot nevengeschikt geworden aan de zorgfunctie en het particuliere natuurbeheer.

De initiatiefnemer voorziet de volgende ontwikkelingen:

- herbouw van de voormalige stolp aan het Oudelandsdijkje;
- vergroting van de bestaande stal (o.a. ten behoeve van een zorgkantine en een boerderijwinkel);
- inpassing van een nieuwe stal;
- uitbreiding van de machineberging/stal en de fietsenberging;
- aanleg van een moestuin en boomgaard aanleggen en inpassing van een kleine kas en kippenhok.

Plangebied (Bron: Google Maps)

Ontwerpsessie

De toekenning van een wijziging is mede afhankelijk van een goede ruimtelijke en landschappelijke inpassing. Op 4 februari 2016 heeft op locatie een ontwerpsessie plaatsgevonden over de ruimtelijke en landschappelijke inpassing van dit verzoek. De ontwerpsessie had als doel om een maatwerkoplossing te creëren, passend bij de specifieke plek in het landschap en de specifieke vraag van de initiatiefnemer. Bij deze ontwerpsessie waren de initiatiefnemers, ambtenaren van de gemeente Wormerland en adviseurs van BügelHajema betrokken om tot een integrale oplossing te komen.

De Leidraad Landschap en Cultuurhistorie van de Provincie Noord-Holland[1] en het Handboek 'Ontwerp uw eigen erf' van de gemeente Wormerland zijn gehanteerd in deze ontwerpsessie.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de ruimtelijke context van het plan. Hoofdstuk 3 gaat in de landschappelijke inpassing en geeft het schetsplan en de uitgangspunten voor verdere uitwerking weer.

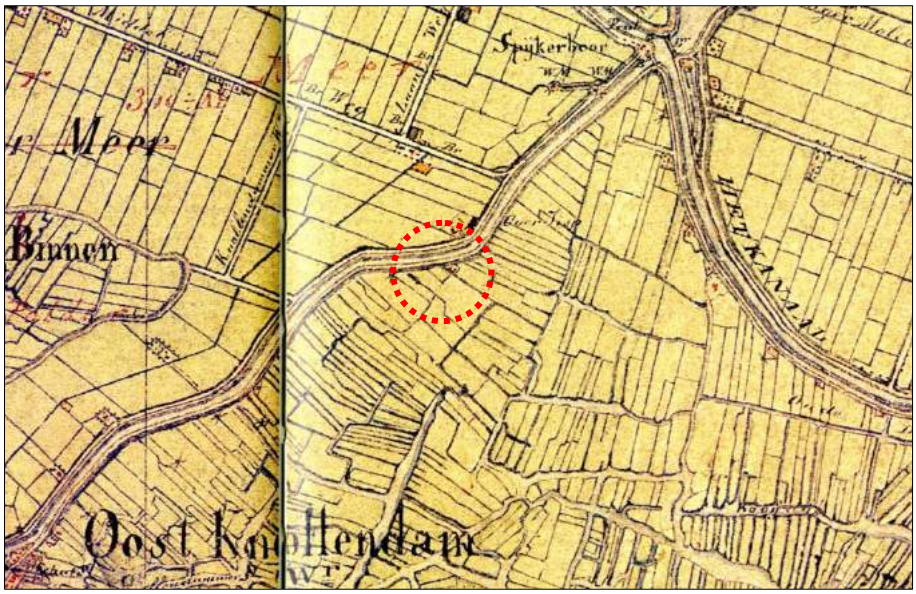
[1] Sinds 1 november 2010 gelden de Provinciale Structuurvisie en de Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie Noord-Holland. De provincie wil de Noord-Hollandse landschappen optimaal gebruiken door hun (kern)kwaliteiten te benutten bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen.

Context 2

2.1 Landschapstype

Ontstaansgeschiedenis

In de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie van de Provincie Noord-Holland is af te lezen dat het plangebied onderdeel is van het Veenpolderlandschap. Het veenpolder-/veenweidenlandschap ontstond als gevolg van ontginningen in het veengebied in de 11de eeuw. De natuurlijke ontwatering van het veengebied vond plaats via veenstromen. Vaak zijn deze natuurlijke afwateringen bepalend geweest bij de verkavelingsrichting. In verschillende delen van het veengebied is veen afgegraven ten behoeve van turfwinning. Probleem bij het veengebied is dat bij ontwatering weliswaar het land productief wordt, maar het veen oxideert en het land daalt. Dit veroorzaakte opnieuw wateroverlast. In de opstrekkende veenontginningen werden de nederzettingen aanvankelijk verplaatst in de richting van het ontginningsproces. Gedwongen door voortdurende bodemdaling en het landverlies, werden de nederzettingen in de loop der tijd verplaatst naar locaties waar ze het minst last hadden van de bodemdaling. Dit konden oude getijdegeulen zijn, maar ook dijken die toen aangelegd werden. Hierdoor ontstond de strakke lineaire vorm van de agrarische nederzetting in het veengebied.

Topografische kaart 1858-'59

Op deze algemene ontginningswijze zijn talrijke varianten. Het verkavelingspatroon varieert van zeer regelmatig tot zeer onregelmatig, terwijl ook is ingespeeld op specifieke omstandigheden, zoals de aanwezigheid van veenstromen en meren. Daarbij is onderscheid in de mate van waterrijkdom. De meeste veenpolders zijn aanvankelijk ingericht als vaarpolders, waarbij de landbouwgronden alleen over het water bereikbaar waren. Na een ingrijpende herinrichting zijn vrijwel alle gronden over de weg ontsloten.

Ordeningsprincipes in het landschap

De veenpolders bestaan uit onvergraven veen dat overwegend in gebruik is als grasland. Het veenpolderlandschap bestaat voornamelijk uit open en zeer open gebieden met plaatselijk matig open tot gesloten gebieden. Het is een overwegend open landschap. Hierbinnen vormen de lange bebouwingslinten belangrijke elementen. De ontginningswijze van de veengebieden wordt gekenmerkt door een lange ontginningsas langs een natuurlijk of gegraven water langs een weg. Loodrecht op de ontginningsas zijn evenwijdig sloten gegraven, waarmee een strookvormig verkavelingspatroon is ontstaan. De bewoning en bebouwing zijn gelegen langs de ontginningsas, waardoor langgerekte dorpen zijn ontstaan. Veel huizen zijn gebouwd van hout. Klei was weinig voorhanden en hout verzakte minder snel op de drassige bodem dan steen.

Het veenweide-/veenpoldererf (Handboek ontwerp uw eigen erf)

Het veenweide-erf neemt vaak de hele breedte van een kavel in beslag en wordt over het algemeen aan alle zijden begrensd met sloten. Bij bredere kavels kunnen meerdere erven op een kavel liggen. De erven hebben net als de kavels een langgerekte en onregelmatige vorm. Het erf kent een indeling in een voor- en een achtererf. Het voorerf heeft een groen karakter en is mede gericht op presentatie. Het achtererf is meer gericht op productie. De aanwezigheid van (knot)bomenrijen (wilg, es els, populier) op de voor- en zijranden, een onbeplante achterrand en doorzicht over het erf(pad) zijn kenmerkend voor veenweide-erven.

Bebouwingskarakteristiek

De bebouwing is in het buitengebied met name langs de randen van het veenpoldergebied gesitueerd, aan de voet van de aanwezige dijken. De bebouwing is veelal op de dijk georiënteerd. Zowel historische bebouwing als meer recente bebouwing komt voor. Opvallend zijn de relatief veel voorkomende stolpboerderijen en oudere boerderijen en woningen. De nieuwere bebouwing bestaat veelal uit woonhuizen en grote nieuwe loodsen en stallen. De meer oorspronkelijke erven en de (kleinere) woonerven hebben vaak een groene uitstraling en worden gekenmerkt door forse bomen op het voorerf en forse beplanting op de perceelsranden. Op erven waar grootschalige nieuwbouw heeft plaatsgevonden ontbreekt de beplanting veelal.

Inpassing in de wijdere omgeving

De grote mate van openheid, de waterrijkdom, de dijken die het veenpoldergebied begrenzen, de onregelmatige opstrekkende verkaveling en de kenmerkende groene veenpoldererven zijn kenmerkend voor het landschappelijke beeld.

Kernkwaliteiten

Leidraad Landschap en Cultuurhistorie

- Landschaps-DNA - Historische structuurlijnen
  - De Middeleeuwse verkavelingsstructuren.
  - Langgerekte lintdorpen in een open landschap zijn belangrijke ruimtevormende elementen.
- Landschaps-DNA - Cultuurhistorische objecten
  - Stolpboerderijen als identiteitsbepalende onderdelen.
- Openheid
  - Open en vlak landschap, grasland, water en natuurlijke begroeiing.
  - Mate van openheid: landschap met een open tot zeer open karakter.
  - Het open en waterrijk karakter.
- Dorps-DNA weg- en dijkdorpen
  - De weg, dijk of gegraven wetering als ruimtelijke structuurdrager.
  - De bebouwing is georiënteerd naar de structuurdrager (weg of dijk).
  - Tussen de bebouwingslinten is het natte graslandschap zeer open.
  - Langgerekt slotenpatroon met een strokenverkaveling.
  - Doorzichten naar het omringende polderlandschap.
  - Het type bebouwing en erfbeplanting evenals de onderlinge afstand en de precieze positionering variëren afhankelijk van het ontginningssysteem en de ondergrond.
  - Het groene karakter wordt van oudsher gevormd door erfbeplantingen en particuliere tuinen.

2.2
Plangebied

Het plangebied is gesitueerd in het veenweide-/veenpolderlandschap. De onregelmatige, opstrekkende verkavelingsstructuur, de openheid en de waterrijkdom, kenmerkend voor dit landschapstype, zijn allemaal goed herkenbaar. De veenpolder is ter plekke van het plangebied helder begrensd door de Oudelandsdijk en de daarachter gelegen Knollendammervaart.
Het erf is gesitueerd op een relatief breed kavel en is voor een veenpoldererf relatief breed. Het erf volgt de richting van de opstrekkende verkaveling en is vanaf de weg vanuit zuidelijke richting gezien beperkt zichtbaar; het erf is afgeschermd door andere erven. Vanaf weg de vanuit noordelijke richting gezien, is het erf een groene verdichting in het landschap. De moestuin, de aanwezige bomen en de aanwezige struikenrijen schermen de bebouwing en verharding af.

Plangebied (Bron: Gemeente Wormerland)

Het perceel is in de huidige situatie bebouwd met een bedrijfswoning, een fietsenberging, een kleine stal/berging, een loods en een stal. Het erf kent ruimtelijk gezien een opdeling in een voor- en achtererf. Functioneel gezien zijn de zorgfuncties en de meer agrarische functies op het erf van elkaar gescheiden. De zorgfuncties liggen vooral een de straatzijde van het erf. De meer agrarische functies liggen achter op het erf.

Het voorerf bestaat uit de woning met (moes)tuin. Het voorerf wordt daarmee gekenmerkt door representatieve, op de weg georiënteerde bebouwing, groene ruimte en een opgaande beplanting. Via het erfpad, dat onder een schuine hoek is gesitueerd ten opzichte van het landschap, is zicht op het landschap. Dit zicht is sterk ingekaderd door de bebouwing direct langs het pad. Op het achtererf is sprake van bebouwing en buitenopslag. Het erf wordt aan de noordoostzijde begrensd door struikenrijen. Door de struikenrijen valt de bebouwing en de opslag op het achtererf nauwelijks op vanaf de weg. Vanuit het landschap gezien is het erf meer zichtbaar.

Kwaliteiten

- Het erf kent een onderscheid in een voorerf en een meer verhard en bebouwd achtererf.
- De moestuin en de beplanting op het voorerf.
- Het erfpad met zicht op het achterliggende landschap.
- De structuur van het landschap is nog relatief gaaf en herkenbaar.
- De ligging aan de dijk.

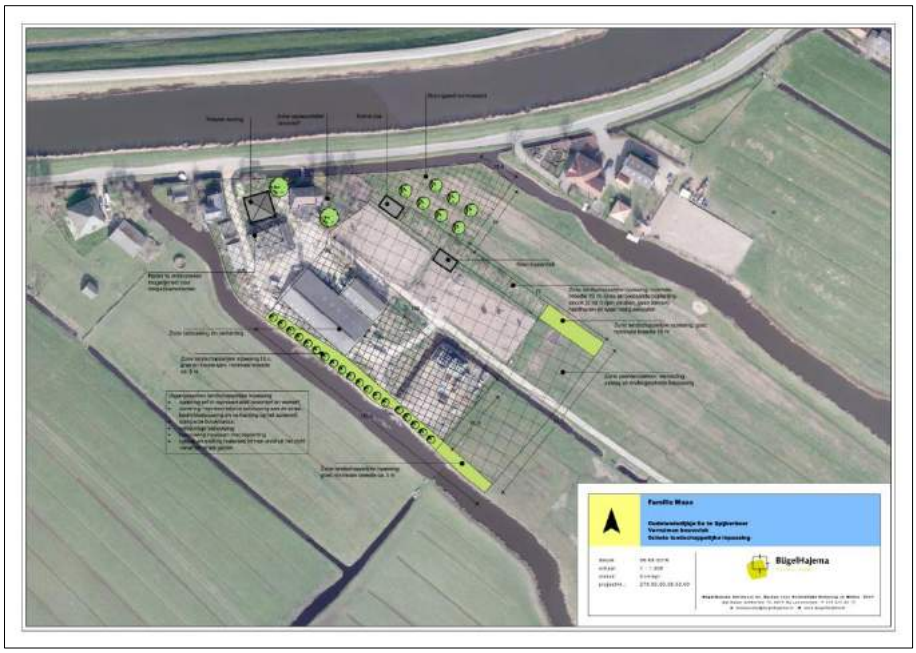
Knelpunten

- De hoge mate van bebouwing en verharding ter plaatse van het erfpad en entreegebeid; de entree van het erf is hierdoor weinig representatief.

3 Landschappelijke inpassing

3.1 Schetsplan

Op basis van de ontwerpsessie is een schetsplan opgesteld (zie bijlage 1 voor een uitwerking op de schaal 1:1.000). Dit schetsplan geeft het gewenste beeld weer op basis van de huidige eisen, wensen en inzichten. Afwijken van het schetsplan is (in beperkte mate) mogelijk, mits voldaan wordt aan de uitgangspunten in paragraaf 3.2. Bij de aanvraag voor de omgevingsvergunning moet dan ook een gedetailleerd inrichtings- en beplantingsplan ingediend worden waaruit dit blijkt.

Schetsplan

Toelichting

Het schetsplan gaat uit van handhaving en versterking van de traditionele indeling van het erf in een voor- en een achtererf. Een compacte hoofdopzet en zonering van functies worden nagestreefd. In de nieuwe situatie wordt het voorerf groter dan in de huidige situatie het geval is. Het streven is om het voorerf als geheel een groen, ruim en representatief aanzicht te geven. Mede in relatie tot de zorgfuncties (en daarmee het aantal bezoekers) is een meer representatief voorerf passend.

Op het voorerf wordt een nieuwe woning gebouwd op de plek van een in het verleden gesloopte stolp. Sloop van een deel van de bebouwing is noodzakelijk om te voorkomen dat het voorerf te veel verhard wordt. De bestaande bomen handhaven en enkele nieuwe bomen aanplanten (op de voorerfrand en/of enkele solitairen). Onderzocht wordt of zorgappartementen mogelijk zijn in aansluiting op de nieuw te bouwen woning. Zicht op het landschap vanaf het erfpad is uitgangspunt.

Het achtererf kent een zonering in een zone voor bebouwing en een zone voor verharding, paardenbakken, opslag en ondergeschikte bebouwing. De bestaande paardenbakken en paddocks worden gehandhaafd. Ondergeschikte (o.a. kippenhok) bebouwing is alleen mogelijk direct naast de struikenrijen. Opslag vindt plaats achter en naast de bebouwing. Nieuwe bebouwing wordt in aansluiting op, of nabij de bestaande bebouwing gerealiseerd om een compact geheel aan bebouwing te realiseren en hiermee de invloed op het open landschap beperkt te houden. De bedrijfsbebouwing wordt landschappelijk ingepast met de bestaande struikenrijen en een rij knotwilgen ten zuiden van de bebouwing.

Het voorerf wordt vergroot in noordoostelijke richting om een grotere moestuin, boomgaard en een kleine kas mogelijk te maken. Gezien de zorgfunctie is het gewenst dat deze onderdelen op de straatzijde van het erf gesitueerd worden. Het erf biedt ruimtelijk en functioneel geen andere plek om deze functies in te passen (verplaatsen van de paardenbak is economisch gezien geen mogelijkheid). Deze situering wijkt af van de ‘standaard’, maar is geen uitzondering in het gebied. Aan de Kanaaldijk komt deze situatie bijvoorbeeld een aantal keer voor. De situering is ook logisch. Wanneer op het erf zelf geen plek is, is een situering naast het erf/boerderij, nabij de dijk een logische keuze vanwege de bereikbaarheid vanuit de boerderij en de wellicht vaak niet iets hogere ligging.

3.2
Uitgangspunten

Landschappelijke inpassing

- Handhaaf en versterk de indeling van het erf in een voor- en achtererf.
- De moestuin, boomgaard en kas realiseren in aansluiting op het bestaande voorerf. De kas ligt in het verlengde van de struikenrijen en ligt minimaal 10 meter vanaf de kavelsloot.
- Het achtererf kent een heldere zonering in een zone voor bebouwing (aansluitend op bestaande bebouwing) en een zone voor verharding, paardenbakken, (tijdelijke) opslag en ondergeschikte bebouwing. Ondergeschikte bebouwing is alleen mogelijk in aansluiting op de struikenrijen.
- Voeg een bomen toe aan het voorerf, op de voorerfrand of als solitaire beplanting (bijvoorbeeld es, wilg, iep). Bestaande waardevolle opgaande beplanting op het voorerf handhaven.

- Bestaande struikenrijen aan de noordoostzijde van het erf handhaven.
- Een rij knotwilgen toevoegen aan zuidwestelijke erfrand. De lengte van deze rij is gelijk aan de lengte van het totaal aan bebouwing (niet langer dan noodzakelijk, i.v.m. de invloed op het open landschap).

Situering, grootte en vormgeving bebouwing

- Welstandsnota Wormerland: de welstandscriteria voor gebiedstype F - Landelijk gebied zijn, voor zover niet strijdig met onderstaande uitgangspunten, van toepassing.
- Op het voorerf wordt een nieuwe woning gesitueerd. Situeer de woning conform het schetsplan ten westen van de bestaande woning (mits milieukundig mogelijk). De vormgeving van de woning is afgestemd op/geïnspireerd op een traditionele stolp. De woning is met een voorgevel op de dijk georiënteerd. De bebouwing is kantig van opzet, conform bestaand. Het bouwvlak voor de woning beslaat maximaal 11,2 x 15,3 meter (conform de in het verleden gesloopte stolp). De hoofdvorm is maximaal één bouwlaag met een kap.
- Indien zorgappartementen (na nader onderzoek) mogelijk blijken, deze in vormgeving en hoofdvorm afstemmen op de woning.
- De bestaande bergingen/stal/loods direct achter de bestaande woning en de nieuw te bouwen woning worden (zo veel mogelijk) gesloopt om een evenwichtig, samenhangend en representatief voorerf te realiseren.
- Compacte situering van bedrijfsbebouwing. Nieuwe bedrijfsbebouwing sluit aan op bestaande bedrijfsbebouwing. Bestaande zijgevellijn aan de zuidwestzijde respecteren.
- De bedrijfsbebouwing is kantig van opzet, conform bestaand.
- De hoofdvorm van nieuwe bedrijfsbebouwing is gelijk, of afgestemd op de hoofdvorm van de bestaande bedrijfsbebouwing.
- De nokrichting van nieuwe bedrijfsbebouwing is gelijk aan de nokrichting van de bestaande bedrijfsbebouwing.
- Het kleur- en materiaalgebruik van de nieuwe bebouwing is passend bij de landschappelijke omgeving en sluit aan bij de bestaande bebouwing.
- Lichtuitstraling wordt zoveel mogelijk beperkt.

Waterberging

Bij voorkeur waterberging realiseren door kavelsloten rondom om het erf aanbrengen wanneer deze niet aanwezig zijn. In andere gevallen aansluiten bij bestaande kenmerkende (opstrekkende) waterpatronen.

3.3
Conclusie

Het voorliggende plan en de voorliggende uitgangspunten zijn maatwerk. Deze zijn afgestemd op de wensen van de initiatiefnemer, de uitgangspunten van de gemeente (o.a. Handboek ‘Ontwerp uw eigen erf’) en houdt rekening met de kernkwaliteiten van het landschap en de lokale kwaliteiten van de plek. De gewenste ontwikkeling kan daarmee op een passende wijze ingepast worden in het landschap.

Bijlage 1
Schetsplan 1:1.000

Nieuwe woning

Zone representatief (woon)erf

Kleine kas

Boomgaard en moestuin

18,4

34

Klein kippenhok

Nader te onderzoeken mogelijkheid voor zorgappartementen

77

Zone landschappelijke inpassing, minimale breedte 10 m. Gras en bestaande beplantingstrook (2 tot 3 rijen struiken, geen bomen) handhaven en waar nodig aanvullen

100

Zone landschappelijke inpassing; gras; minimale breedte 10 m

Zone bebouwing en verharding

Zone landschappelijke inpassing t.b.v. gras en knotwilgen; minimale breedte ca. 5 m

Zone paardenbakken, verharding, opslag en ondergeschikte bebouwing

Uitgangspunten landschappelijke inpassing:

- opdeling erf in representatief (woon)erf en werkerf;
- zonering: representatieve bebouwing aan de straat, bedrijfsbebouwing en verharding op het achtererf;
- compacte bouwmassa;
- eenduidige bebouwing;
- bebouwing inpassen met beplanting
- opslag en stalling materieel binnen en/of uit het zicht vanaf de straat gezien.

130,2

31,9

83,3

Zone landschappelijke inpassing: gras; minimale breedte ca. 5 m

Familie Maas

Oudelandsdijkje 8a te Spijkerboor
Verruimen bouwvlak
Schets landschappelijke inpassing

datum:	09-03-2016
schaal:	1 : 1.000
status:	Concept
projectnr.:	279.00.00.00.02.00

BügelHajema
Plek voor ideaan

BügelHajema Adviseurs bv, Bureau voor Ruimtelijke Ordening en Milieu BNSP
Balthasar Bekkerwei 76, 8914 BE Leeuwarden T 058 215 25 15
E leeuwarden@bugelhajema.nl W www.bugelhajema.nl

Colofon

Opdrachtgever
Gemeente Wormerland

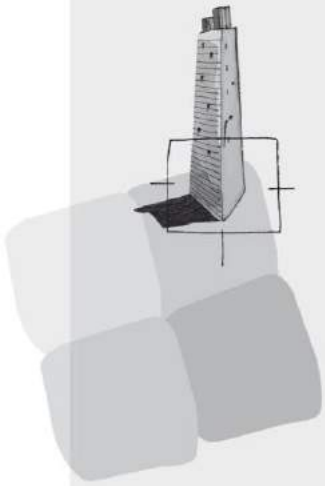
Contactpersoon
E. Bressers
Gemeente Wormerland

Verkavelingsplan
Wout Douwsma
BügelHajema Adviseurs

Rapport
Wout Douwsma
BügelHajema Adviseurs

Projectleiding
Caroline Hiskemuller
BügelHajema Adviseurs

Projectnummer
279.00.00.00.03.00

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordening en Milieu BNSP
Balthasar Bekkerwei 76
8914 BE Leeuwarden
T 058 215 25 15
F 058 215 91 98
E leeuwarden@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

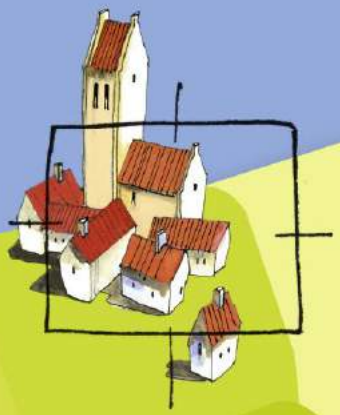
Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en Amersfoort

Bijlage 10 Landschappelijke inpassing Wormerringdijk 7 Wormer

Landschappelijke inpassing

Wormerringdijk 7 Wormer

DEFINITIEF

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Landschappelijke inpassing
Wormerringdijk 7 Wormer

D E F I N I T I E F

Inhoud

279.00.04.01.00.00 KTG Wormerringdijk 7 te Wormer

27 november 2017
Projectnummer 279.00.04.01.00.00

Ruimte voor de leefomgeving
BügelHajema, adviseurs voor leefomgeving en omgevingsrecht BNSP

Inhoudsopgave

1 Inleiding 3
1.1 Aanleiding 3
1.2 Ontwerpsessie 3
1.3 Leeswijzer 4

2 Context 5
2.1 Plangebied 5
2.2 Landschapstype 6

3 Landschappelijke inpassing 9
3.1 Onderzoek 9
3.2 Schetsplan 11
3.3 Toelichting 11
3.4 Uitgangspunten 12
3.5 Conclusie 13

Bijlage 1 14

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Aan de Wormerringdijk 7 te Wormer is een situatie ontstaan waarbij twee bijgebouwen voor de woning zijn gesitueerd (zie Figuur 1). Deze situering is in strijd met de regels van het bestemmingsplan. Bijgebouwen voor de voorgevel passen bovendien meestal niet in de ruimtelijke karakteristiek. Bijgebouwen naast en achter de voorgevelrooilijn zijn doorgaans passender in het ruimtelijk beeld.

Figuur 1. Plangebied en directe omgeving (Bron: Gemeente Wormerland)

1.2 Ontwerpsessie

Op 9 oktober 2017 heeft op locatie een ontwerpsessie plaatsgevonden over de situering en de ruimtelijke en landschappelijke inpassing van de twee bijgebouwen. In de ontwerpsessie is onderzocht of de betreffende bijgebouwen op een ruimtelijk gezien passende manier binnen de regels van het bestemmingsplan ingepast zouden kunnen worden. Tevens is onderzocht of verplaatsing ruimtelijk gezien mogelijk en wenselijk is. Beide varianten gaven geen ruimtelijk passende oplossing. Er is daarom onderzocht of handhaving van de bijgebouwen mogelijk is, ondanks de strijdigheid met de regels van het bestemmingsplan en de afwijking ten opzichte van de ruimtelijke karakteristiek. Het resultaat hiervan is opgenomen in hoofdstuk 3.

De ontwerpsessie had als doel om een maatwerkoplossing te creëren, passend bij de specifieke plek in het landschap en de specifieke situatie. Bij deze ontwerpsessie waren de initiatiefnemer, een ambtenaar van de gemeente Wormerland en een adviseur van BügelHajema betrokken om tot een integrale oplossing te komen.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de ruimtelijke context van het plan. Hoofdstuk 3 gaat in op het ruimtelijk onderzoek en geeft het schetsplan en de uitgangspunten voor de definitieve uitwerking weer.

2 Context

2.1 Plangebied

Het perceel is in de huidige situatie bebouwd met een woonhuis met aangebouwd bijgebouw en drie vrijstaande bijgebouwen (zie Figuur 2 en Figuur 3). Het woonhuis staat op relatief grote afstand van de weg/dijk en staat hierdoor relatief dicht op de achterste perceelsgrens. Het vrijstaande bijgebouw naast de woning is tevens dicht op deze perceelsgrens gebouwd. De overige twee vrijstaande bijgebouwen zijn voor de voorgevelrooilijn van de woning gebouwd en staan juist weer relatief dicht op de weg/dijk.

Figuur 2. Aanzicht erf vanaf de Wormerringdijk (vanuit zuidelijke richting)

Figuur 3. Aanzicht erf vanaf de Wormerringdijk (vanuit noordelijke richting)

Het perceel kent een driedeling in de erfinrichting, waarbij de samenhang tussen de delen beperkt is. Het noordelijk deel heeft overwegend een groen en open karakter en is ingevuld met gras en enkele bomen/struiken. Het vrijstaande bijgebouw in dit deel is vanaf de dijk gezien ingepast met enkele struiken. Het middeldeel is overwegend verhard met grind en klinkers. Verharding bepaalt het beeld vanaf de dijk/weg. Het zuidelijk deel van het perceel is ingericht als beschutte tuin bij de woning. Een coniferenhaag en enkele bomen bepalen het beeld vanaf de dijk/weg.

Figuur 4. Luchtfoto plangebied (Bron: Gemeente Wormerland)

Kwaliteiten

- Ligging aan de voet van de Wormerringdijk, de Zaan en het open polderlandschap van de Schaalsmeerpolder.
- Open en groen karakter van het noordelijk deel van het erf.
- Zicht op het open polderlandschap vanaf de dijk.

Knelpunten

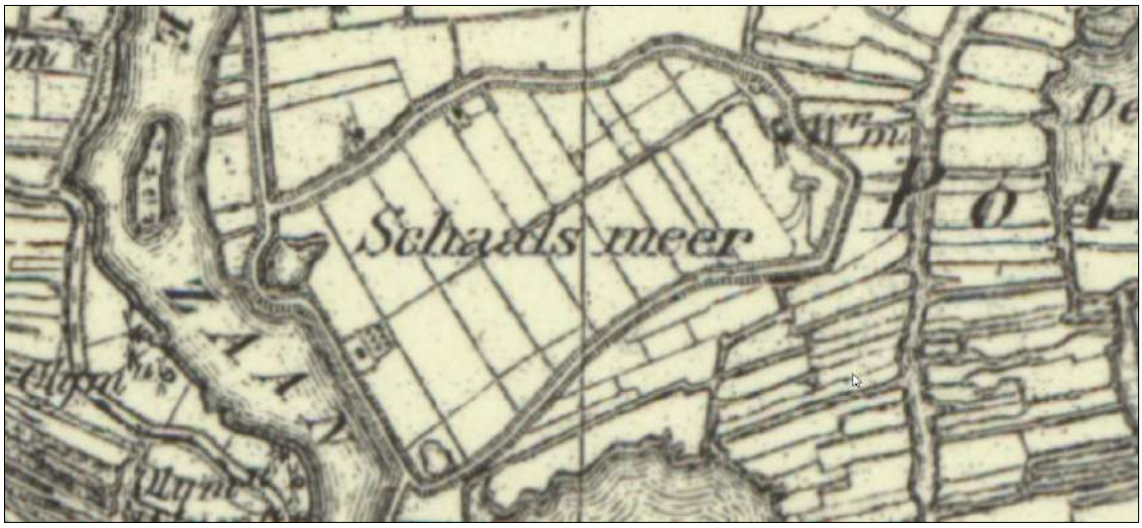
- De situering van de bijgebouwen.
- De mate van verharding van het erf.
- De hoge coniferenhaag langs de weg.
- Geen eenheid in inrichting van het erf.

2.2 Landschapstype

Ontstaansgeschiedenis

In de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie van de Provincie Noord-Holland is af te lezen dat het plangebied onderdeel is van het Droogmakerijenlandschap. De grote inpolderingen van de binnenmeren herinneren in Noord-Holland aan de Gouden Eeuw. De Beemster (1612) is van de oude meren het eerst drooggelegd, spoedig gevolgd door de Schermer, de Purmer, de Wormer en de polder van Heer Hugo Waard. Dit landaanwinningproces, dat begon met de inpoldering van de Zijpe in 1599, werd pas voltooid met de droogmaking van de Haarlemmermeer (1852) en de inpoldering van het IJ in 1877.

De droogmakerijen zijn door de mens gemaakte, rationeel ingerichte landschappen, vaak met een hoge cultuurhistorische waarde. Droogmakerijen worden gevormd door een drooggelegd binnenwater/meer, omsloten door een ringvaart en een ringdijk. Deze gebieden zijn als één geheel drooggemaakt en ingericht, vaak grootschalig, geometrisch en open. Ze worden gekenmerkt door hun diepe ligging ten opzichte van het aanliggend veenpolderlandschap.

Figuur 5. Topografische kaart 1866

Ordeningsprincipes in het landschap

De Schaalsmeerpolder heeft een (min of meer) symmetrische opbouw ten opzichte van de middensloot en heeft een zeer open karakter. Er is sprake van een rationele, blokvormige tot opstrekkende verkaveling haaks op de middensloot. De ringdijk laat de oorspronkelijke natuurlijke meervorm zien en geeft een fraai contrast met de geometrisch indeling. Het wiel is een opvallend ruimtelijk element. De ringdijk is de structuurdrager. De aanwezige erven zijn aan de voet van deze dijk gesitueerd.

Bebouwingskarakteristiek

De Schaalsmeerpolder kent nauwelijks bebouwing. Aan weerszijden van de Schaalsmeerdijk komen enkele erven voor. Er is slechts in zeer beperkte mate sprake van bebouwing in de polder. Het perceel Wormerringdijk 7 is één van de twee erven die volledig in deze polder liggen. Aan de noordzijde is nog sprake van een erf dat deels in deze polder ligt.

De twee erven in de polder bestaan uit een woonerf en een boerenerf. Beide erven worden gekenmerkt door woningen die op relatief grote afstand van de dijk staan. De bebouwing is maximaal één bouwlaag met een kap. Het boerenerf kent een groen voorerf met stevige opgaande beplanting en een achtererf dat landschappelijk is ingepast met knotwilgen. Het woonerf heeft deels een groen karakter.

Inpassing in de wijdere omgeving

De grote mate van openheid, de rationele verkaveling, de ringdijk, de bebouwing langs de voet van de ringdijk en het wiel zijn kenmerkend voor het landschappelijke beeld.

Kernkwaliteiten Leidraad Landschap en Cultuurhistorie

- Landschaps-DNA -Historische structuurlijnen
    - Contrast met aangrenzende veengebieden.
    - Duidelijke begrenzing door ringdijk, ringsloot.
    - Aangelegd watersysteem met hoofdtochten en hoofdgemaal.
- Openheid
    - Zeer open gebied.
- Dorps-DNA
    - Dijk is structuurdrager.
    - Doorzichten vanaf de hoger gelegen ringdijk naar lager gelegen polder.

3 Landschappelijke inpassing

3.1 Onderzoek

In de ontwerpsessie is onderzocht of de betreffende bijgebouwen binnen de regels van het bestemmingsplan ingepast zouden kunnen worden. In hoofdlijnen moeten bijgebouwen 3,00 meter achter de voorgevelrooilijn en binnen 25,00 meter van het hoofdgebouw gesitueerd worden. De conclusie is dat dit mogelijk is (zie Figuur 6). Geconstateerd kan worden dat wanneer de bijgebouwen gesitueerd worden conform de regels, er geen sprake is van een verbetering ten opzichte van de huidige situatie. De woning is weliswaar meer beeldbepalend vanaf de Wormerringdijk, maar het zicht op het landschap wordt meer belemmerd dan in de huidige situatie het geval is. Ook ontstaat er een onsamenhangend beeld van losse dan wel geschakelde bijgebouwen en ontstaat er een functioneel gezien een onpraktische situatie.

Figuur 6. Inpassing bijgebouwen conform bestemmingsplan

Vervolgens is onderzocht of verplaatsing van een bijgebouw leidt tot een verbetering van de ruimtelijke situatie (zie Figuur 7 en Figuur 8). Het realiseren van een compact geheel is daarbij onderzocht, omdat daarmee de invloed op het landschap wordt beperkt.

Figuur 7 toont de varianten waarbij het grootste bijgebouw verplaatst wordt en deze aangesloten wordt op het kleinere bijgebouw. Figuur 8 toont de variant waarbij het kleinste bijgebouw verplaatst wordt en deze aangesloten wordt op het grotere bijgebouw.

Het zicht op het landschap is met de alternatieve situeringen in Figuur 7 sterker, maar de woning wordt meer aan het zicht onttrokken. Het zicht op de woning is met de alternatieve situering in Figuur 8 sterker, maar het zicht op het landschap neemt af. Geconcludeerd kan worden dat verplaatsing van de bijgebouwen geen meerwaarde betekent.

Figuur 7. Alternatieve situering bijgebouw

Figuur 8. Alternatieve situering bijgebouw

3.2 Schetsplan

Omdat verplaatsen van de bijgebouwen niet leidt tot een verbetering van de ruimtelijke situatie, is onderzocht of de ruimtelijke situatie dusdanig aangepast kan worden dat toch sprake is van een passend ruimtelijk en landschappelijk beeld. Onderstaand schetsplan geeft een passend beeld weer (zie bijlage 1 voor een uitwerking op de schaal 1:250). Afwijken van het schetsplan is mogelijk, mits voldaan wordt aan de uitgangspunten in paragraaf 3.4. Er moet dan ook een gedetailleerd inrichtings- en beplantingsplan ingediend worden waaruit dit blijkt.

Figuur 9. Schetsplan

3.3 Toelichting

Het erf kent in de huidige situatie een onderscheid in een meer landelijk/natuurlijk deel en een tuindeel (bestaande uit het middendeel met verharding en het zuidelijke, meer beschutte deel). Het grootste bijgebouw (tuinhuis) staat relatief los van de overige bebouwing en is onderdeel van het meer landelijke/natuurlijk deel van het erf. Het kleinste bijgebouw staat nog relatief dicht bij de woning en is onderdeel van het tuindeel van het erf. Het concept voor de inpassing van de bijgebouwen bestaat uit het versterken van de genoemde onderscheid in een natuurlijk deel en een tuindeel, met daarbij het versterken van de eenheid in het tuindeel. De omgeving van het grote bijgebouw (tuinhuis) wordt nog meer natuurlijk ingericht en wordt hierdoor ruimtelijk gezien meer onderdeel van het natuurlijke gebied. Het kleinste bijgebouw wordt nog meer bij tuin betrokken en wordt hierdoor meer onderdeel van het woonerf.

3.4 Uitgangspunten

Landschappelijke inpassing

- Het erf kent een tweedeling in sfeer in een natuurlijk deel en een tuin deel . Dit contrast tussen natuur en cultuur (tuin) wordt versterkt. Het noordelijke deel wordt meer natuurlijk ingericht (zie Figuur 11 en Figuur 12). Het midden en zuidelijke deel krijgen een meer samenhangende tuininrichting (zie Figuur 10).
- Het noordelijke deel wordt ingevuld met extensief beheerd bloem- en kruidenrijk gras, riet, struiken en knotwilgen. Het pad naar het tuinhuis wordt als vlonder vormgeven. Een eventueel terras vormt een eenheid met dit pas, zowel in kleur- en materiaalgebruik als in vormgeving. De zijde van het landschap blijft volledig open. Alleen een open, landelijk/natuurlijk hekwerk is aan deze zijde mogelijk. Het tuinhuis wordt vanaf de dijk gezien ingepast met struiken, riet en knotwilgen. Het sortiment beplanting is natuurlijk/inheems en passend op de ondergrond. Passende soorten zijn bijvoorbeeld hazelaar of meidoorn. Geen 'tuinplanten' toepassen.
- Het zuidelijke deel wordt meer als eenheid ingericht. Het aanzicht van de tuin is vanaf de straat gezien zo groen mogelijk. Het grind wordt hiertoe verwijderd. Verharding wordt vanaf de dijk gezien ingepaste met beukenhagen (beheerhoogte: circa 1,0 meter). De coniferenhaag wordt vervangen door een beukenhaag (beheerhoogte: circa 1,0 -1,5 meter). Op de grens van tuin naar landschap wordt één nieuwe, forse boom ingepast. Deze boom markeert de overgang van tuin naar 'natuur' en draagt bij aan de eenheid van het tuindeel/woonerf. Passende boomsoorten zijn o.a. (treur)wilg (geen knotwilg) of es.
- Er zijn maximaal 3 (vast) parkeerplaatsen aan de straatzijde toegestaan. De parkeerplaatsen worden ingepast met een beukenhaag (beheerhoogte: circa 1,0 meter).

Figuur 10. Tuindeel versterken; hagen i.c.m. een extra forse boom

Figuur 11. Natuurlijk deel versterken met bloem- en kruidenrijk gras en open natuurlijk hekwerk

Figuur 12. Natuurlijk deel versterken. Tuinhuis inpassen met knotwilg en struiken (zoals een hazelaar)

Situering, grootte en vormgeving bebouwing

- Bestaande situatie handhaven.
- Nieuwe bijgebouwen zijn niet toegestaan.

Waterberging

- Bestaande sloot met riet handhaven.

3.5 Conclusie

Het voorliggende plan en de voorliggende uitgangspunten zijn maatwerk voor deze specifieke situatie en zijn erop gericht om een met het bestemmingsplan strijdige situatie toch op een ruimtelijk en landschappelijk passende wijze te verankeren in de omgeving. Hiervoor is gekozen omdat een situering van de bijgebouwen conform de regels van het bestemmingsplan of een alternatieve situering van de bijgebouwen niet leiden tot een verbetering van de ruimtelijke situatie. Voorliggend plan kan dan ook niet als precedent worden beschouwd.

Bijlage 1

Schetsplan 1:250

Inpassen met riet, struiken
en (knot)wilgen

Vlonder(pad)

Eenvoudige, landelijke/
natuurlijke erfafscheiding

WORMERRINGDIJK

'NATUUR'
Extensief beheerd
terrein

Nieuwe boom

Nieuwe
haag

Nieuwe
haag

Max. 3PP
Verharding
aanpassen

Bestaande
verharding

'TUIN'

Nieuwe
haag

1047

Familie Romeijn

Inpassing bijgebouwen
Schets landschappelijke inpassing

datum:	27-11-2017
schaal:	1 : 250
status:	Definitief
projectnr.:	279.00.04.01.00.00

BügelHajema
Plek voor ideeën

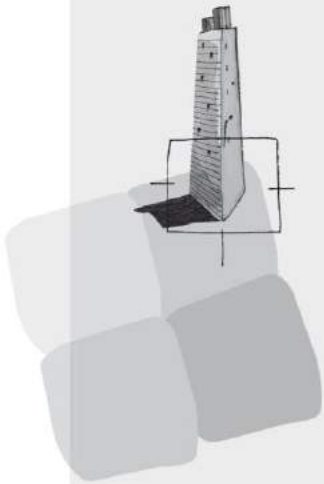
BügelHajema Adviseurs bv, Bureau voor Ruimtelijke Ordening en Milieu BNSP
Balthasar Bekkerwei 76, 8914 BE Leeuwarden T 058 215 25 15
E leeuwarden@bugelhajema.nl W www.bugelhajema.nl

Colofon

Verkavelingsplan
BügelHajema Adviseurs

Rapport
BügelHajema Adviseurs

Projectleiding
BügelHajema Adviseurs

BügelHajema Adviseurs bv
Adviseurs voor
leefomgeving en
omgevingsrecht BNSP
Balthasar Bekkerwei 76
8914 BE Leeuwarden
T 058 215 25 15
F 0592 314 035
E info@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en
Amersfoort

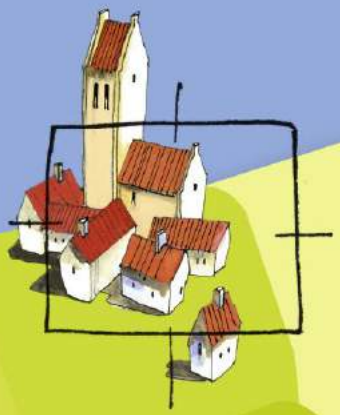
Bijlage 11 Landschappelijke inpassing Engewormer 18a/20/20a Wormer

Landschappelijke inpassing Engewormer

20 en 20a te Wormer

Gemeente Wormerland

D E F I N I T I E F

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Landschappelijke inpassing Engewormer
20 en 20a te Wormer

D E F I N I T I E F

23 januari 2018
Projectnummer 279.00.02.01.02.00

Ruimte voor de leefomgeving

BügelHajema, adviseurs voor leefomgeving en omgevingsrecht BNSP

Inhoudsopgave

1	Inleiding		3
	1.1	Aanleiding	3
	1.2	Ontwerpsessie	4
	1.3	Leeswijzer	4
2	Context		5
	2.1	Plangebied	5
	2.2	Landschapstype	6
3	Landschappelijke inpassing		8
	3.1	Schetsplan	8
	3.2	Toelichting	8
	3.3	Uitgangspunten	9
	3.4	Conclusie	10
Bijlage 1			11

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In de gemeente Wormerland is het mogelijk om in het kader van de herziening van het bestemmingsplan Landelijk Gebied een uitbreidings- of wijzigingsverzoek in te dienen voor het bouwvlak. De familie Bayzid wil het perceel Engewormer 20 en 20a te Wormer graag ontwikkelen. De voorgestelde ontwikkelingen betreffen:

- het bouwen en exploiteren van een groepsaccommodatie van circa 30x16 meter voor weekend- en weekverblijf;
- het bouwen en exploiteren van een vergaderlocatie;
- het bouwen en exploiteren van een keuken/catering t.b.v. de groepsaccommodatie en vergaderlocatie;
- de sloop van de bestaande stolp en de bouw van een nieuwe stolp. Een mogelijke splitsing van de stolp in twee woningen is daarbij uitgangspunt;
- de sloop van de bestaande woning en de nieuwbouw van een (beheerders)woning.

Figuur 1. Plangebied en directe omgeving (Bron: Gemeente Wormerland)

1.2 Ontwerpsessie

De toekenning van een wijziging of vergroting is mede afhankelijk van een goede ruimtelijke en landschappelijke inpassing. Op 20 april 2017 heeft op locatie een ontwerpsessie plaatsgevonden over de ruimtelijke en landschappelijke inpassing van dit verzoek. De ontwerpsessie had als doel om een maatwerkoplossing te creëren, passend bij de specifieke plek in het landschap en de specifieke vraag van de initiatiefnemer. Bij deze ontwerpsessie waren de initiatiefnemers, ambtenaren van de gemeente Wormerland en adviseurs van BügelHajema betrokken om tot een integrale oplossing te komen.
De Leidraad Landschap en Cultuurhistorie van de Provincie Noord-Holland en het Handboek 'Ontwerp uw eigen erf' van de gemeente Wormerland zijn gehanteerd in deze ontwerpsessie.

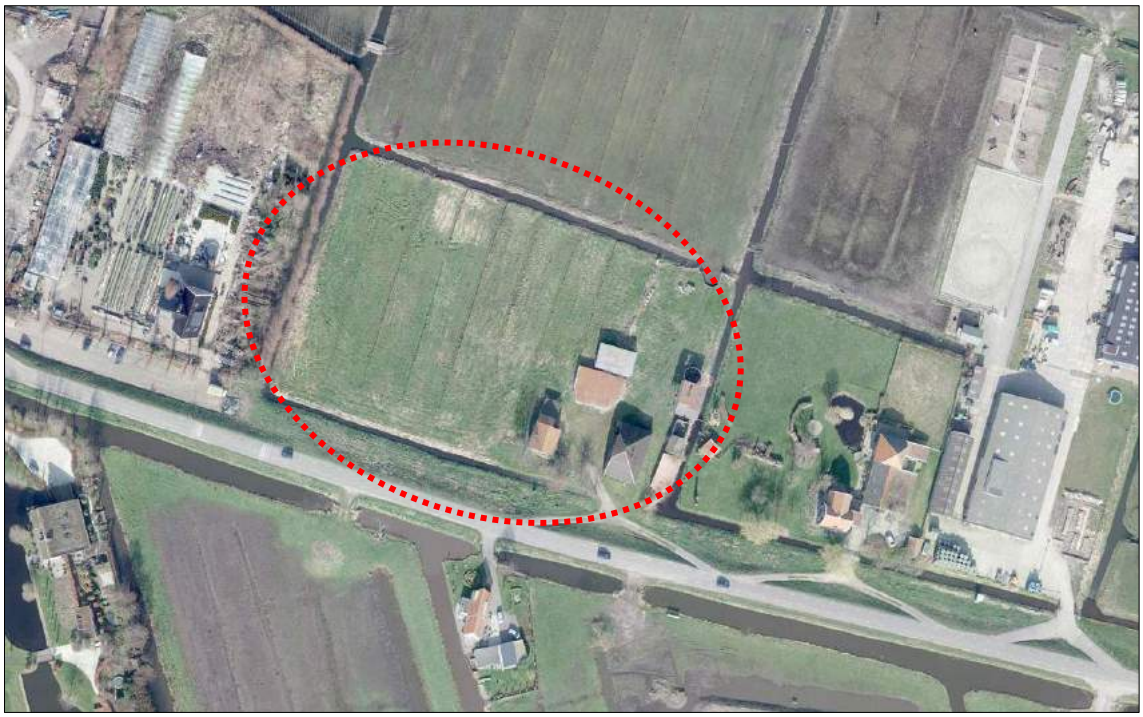
1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de ruimtelijke context van het plan. Hoofdstuk 3 gaat in de landschappelijke inpassing en geeft het schetsplan en de uitgangspunten voor verdere uitwerking weer.

2 Context

2.1 Plangebied

Het perceel is in de huidige situatie bebouwd met een sterk verwaarloosde stolp, een bedrijfswoning en enkele verwaarloosde opstallen naast en achter de stolp. Het erf is grotendeels onbebouwd en onverhard en heeft overwegend een open karakter. Beplanting is alleen voor de stolp en de bedrijfswoning aanwezig.

Figuur 2. Luchtfoto plangebied (Bron: Gemeente Wormerland)

Kwaliteiten

- De aanwezigheid van een stolp.
- Open en groen karakter van het erf.
- Doorzicht op het open polderlandschap.

Knelpunten

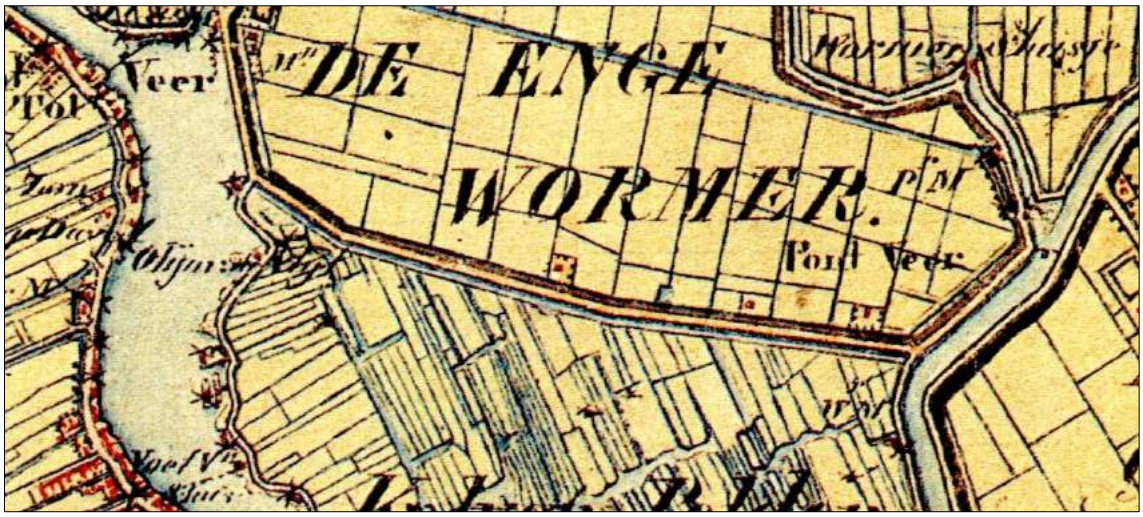
- De bouwkundige staat van de aanwezige stolp en opstallen.
- De situering van de opstallen dicht op de sloot.

2.2 Landschapstype

Ontstaansgeschiedenis

In de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie van de Provincie Noord-Holland is af te lezen dat het plangebied onderdeel is van het Droogmakerijenlandschap. De grote inpolderingen van de binnenmeren herinneren in Noord-Holland aan de Gouden Eeuw. De Beemster (1612) is van de oude meren het eerst drooggelegd, spoedig gevolgd door de Schermer, de Purmer, de Wormer en de polder van Heer Hugo Waard. Dit landaanwinningproces, dat begon met de inpoldering van de Zijpe in 1599, werd pas voltooid met de droogmaking van de Haarlemmermeer (1852) en de inpoldering van het IJ in 1877.

De droogmakerijen zijn door de mens gemaakte, rationeel ingerichte landschappen, vaak met een hoge cultuurhistorische waarde. Droogmakerijen worden gevormd door een drooggelegd binnenwater/meer, omsloten door een ringvaart en een ringdijk. Deze gebieden zijn als één geheel drooggemaakt en ingericht, vaak grootschalig, geometrisch en open. Ze worden gekenmerkt door hun diepe ligging ten opzichte van het aanliggend veenpolderlandschap.

Figuur 3. Topografische kaart 1858-'59

Ordeningsprincipes in het landschap

De Engewormer heeft een symmetrische opbouw ten opzichte van de middensloot en heeft als ruimtevorm tweezijdig begrensde ruimte. Er is sprake van een rationele, blokvormige tot opstrekkende verkaveling haaks of evenwijdig op de middensloot. De ringdijk laat de oorspronkelijke natuurlijke meervorm zien en geeft een fraai contrast met de geometrisch indeling. De ringdijk is de structuurdrager. Vrijwel alle erven zijn aan de voet van deze dijk gesitueerd.

HET ERF (HANDBOEK ONTWERP UW EIGEN ERF)

De erven in de Engewormer kennen niet de typische opbouw van een poldererf. De erven kennen kenmerken van zowel het poldererf als het veenpoldererf. Een erf in de Engewormer ligt aan de voet van de dijk. De oorspronkelijke erven hebben een zeer compacte opzet. In veel gevallen zijn de erven aan een of meerdere zijden begrensd met sloten. Het erf kent een indeling in een voor- en een achtererf. Het voorerf heeft een groen karakter en is mede gericht op presentatie. Het achtererf is meer gericht op productie. De aanwezigheid van (knot)bomenrijen op de voor- en zijranden en, een beperkt beplante tot onbeplante achterrand zijn kenmerkend.

Bebouwingskarakteristiek

De Engewormer wordt gekenmerkt door solitaire erven en kleine clusters erven aan de voet van de ringdijk. De bebouwing is op de dijk georiënteerd. Zowel historische bebouwing als meer recente bebouwing komt voor. Opvallend zijn de stolpboerderijen. De nieuwere bebouwing bestaat veelal uit woonhuizen en grote nieuwe loodsen en stallen. De meer oorspronkelijke erven en de (kleinere) woonerven hebben vaak een groene uitstraling en worden gekenmerkt door bomen op het voorerf en beplanting op de zijdelingse perceelsranden. Op erven waar grootschalige nieuwbouw heeft plaatsgevonden ontbreekt de beplanting veelal.

Inpassing in de wijdere omgeving

De grote mate van openheid, de rationele verkaveling, de ringdijk, de bebouwing langs de voet van de ringdijk, de oude(re) bebouwing op groene erven zijn kenmerkend voor het landschappelijke beeld.

Kernkwaliteiten Leidraad Landschap en Cultuurhistorie

- Landschaps-DNA -Historische structuurlijnen
    - Contrast met aangrenzende veengebieden.
    - Duidelijke begrenzing door ringdijk, ringsloot.
    - Aangelegd watersysteem met hoofdtochten en hoofdgemaal.
- Cultuurhistorische objecten
    - Stolpboerderijen als identiteitsbepalende onderdelen gelegen aan het samenhangende systeem van ringdijken, ringvaarten en waterlopen.
- Openheid
    - (Zeer) open gebied.
    - Tweezijdig begrenzende ruimte.
- Dorps-DNA
    - Dijk is structuurdrager.
    - Doorzichten vanaf de hoger gelegen ringdijk naar lager gelegen polder.

3 Landschappelijke inpassing

3.1 Schetsplan

Op basis van de werksessie is een schetsplan opgesteld (zie bijlage 1 voor een uitwerking op de schaal 1:1.000). Dit schetsplan geeft het gewenste beeld weer op basis van de huidige eisen, wensen en inzichten. Afwijken van het schetsplan is mogelijk, mits voldaan wordt aan de uitgangspunten in paragraaf 3.2. Bij de aanvraag voor de omgevingsvergunning moet dan ook een gedetailleerd inrichtings- en beplantingsplan ingediend worden waaruit dit blijkt.

Figuur 4. Schetsplan

3.2 Toelichting

De nieuwe ontwikkelingen worden ingepast op een erf van circa 65 x 75 meter. De hoofdopzet gaat uit van het aanbrengen van de traditionele indeling van het erf in een voor- en een achtererf. De bestaande bebouwing op het erf wordt gesloopt en vervangen door nieuwbouw. Het voorerf wordt bebouwd met een nieuwe stolp (met daarin maximaal twee woningen) en een kapbergwoning. De stolp wordt beeldbepalend voor het aanzicht van het erf. De kapbergwoning ligt achter de stolp en ligt dichtbij de groepsaccommodatie, of is hieraan vast gebouwd.

Op het achtererf worden nieuwe bedrijfsgebouwen ingepast. Het schetsplan gaat vooralsnog uit van twee gebouwen. Het grootste gebouw is circa 30x16 meter en biedt ruimte aan een groepsaccommodatie. Het kleinere gebouw is circa 140 m^2 en biedt ruimte aan een vergaderruimte en een keuken. Achter de bebouwing zijn 18 parkeerplaatsen ingepast.

De landschappelijk inpassing bestaat uit bomenrijen aan weerszijden van het erf en een aarden wal aan de noordzijde van het erf. Op het voorerf worden en enkele solitaire bomen ingepast (waaronder twee poortwachters). De parkeerplaatsen worden achter de bebouwing en binnen een aarden wal gesitueerd om deze daarmee aan het zicht te onttrekken. Zicht op een groot aantal geparkeerde auto's is niet passend in het buitengebied. Gezien de ligging aan de dijk, en daarmee de goede zichtbaarheid van het voorerf, is situering op het achtererf uitgangspunt. De aarden wal onttrekt, vanuit het open landschap gezien, het zicht op de auto's op de grotere schaal.

3.3 Uitgangspunten

Landschappelijke inpassing

- Maak een herkenbaar voor- en achtererf. Op het voorerf bestaat de bebouwing uit een nieuwe stolp en een nieuwe kapbergwoning. De overige bebouwing wordt achter de nieuwe stolp gesitueerd. Verharding is overwegend achter (het verlengde van) de voorgevel van de nieuwe stolp gesitueerd. Parkeerplaatsen liggen achter of naast de bedrijfsbebouwing.
- Breng een bomenrij aan op de west- en oostzijde van het erf om daarmee de bedrijfsbebouwing in te passen. Plantafstand bomen 8 -10 meter. Passende boomsoorten zijn o.a. linde, es, of iep.
- Breng minimaal 3 solitaire bomen (waaronder 2 poortwachters) aan op het voorerf. Passende boomsoorten zijn o.a. linde, es, of iep.
- Pas de parkeerplaatsen in met een met gras begroeide aarden wal met een hoogte van 1,5 tot 1,8 meter.

Situering, grootte en vormgeving bebouwing

- Welstandsnota Wormerland: de welstandscriteria voor gebiedstype F - Landelijk gebied zijn, voor zover niet strijdig met onderstaande uitgangspunten, van toepassing.
- Compacte en samenhangende situering van bebouwing.
- Er worden maximaal drie woningen ingepast, in de vorm van een nieuw te bouwen stolp, met daarin maximaal twee woningen, en één kapbergwoning. De maximale oppervlakte van de stolp is 200 m^2 (circa 14x14 meter). Vrijstaande bijgebouwen zijn bij de stolp niet toegestaan. Bergingen e.d. inpandig oplossen. De maximale oppervlakte van de kapbergwoning is 100 m^2.
- De stolp wordt beeldbepalend voor het aanzicht van het voorerf en staat gebouwd in de voorste begrenzing van het bouwvlak. De kapbergwoning ligt minimaal 5 meter achter de stolp en ligt dichtbij de groepsaccommodatie (maximale tussenafstand 3 meter), of is hieraan vast gebouwd.
- Nieuwe bedrijfsbebouwing staat achter (de achtergevel van) de stolp en de kapbergwoning.

- In het bouwvlak mag, naast de drie woningen, maximaal 800m^2 aan nieuwe (bedrijfs)gebouwen worden toegevoegd. Het aantal gebouwen is vrij, maar een clustering van gebouwen (dat wil zeggen dicht bij elkaar plaatsen/aaneen bouwen) en het beperken van het aantal gebouwen dient te worden nagestreefd.
- De bedrijfsbebouwing zijn voorzien van een kap. Aan de zijde van het landschap en aan zijden grenzend aan de zijdelingse perceelsgrenzen is sprake van een lage goothoogte van maximaal 3 meter; aan de overige zijden is een hogere goothoogte mogelijk. De nokrichting van nieuwe bedrijfsbebouwing is haaks op de dijk.
- Alle bebouwing is kantig van opzet.
- Het kleur- en materiaalgebruik van de nieuwe bebouwing is traditioneel en passend bij het landschap.
- Lichtuitstraling wordt zoveel mogelijk beperkt.

Waterberging

Bij voorkeur waterberging realiseren door kavelsloten rondom om het erf aanbrengen wanneer deze niet aanwezig zijn. In andere gevallen aansluiten bij bestaande kenmerkende waterpatronen van sloten loodrecht op de ontginningsassen.

3.4 Conclusie

Het voorliggende plan en de voorliggende uitgangspunten zijn maatwerk. Deze zijn afgestemd op de wensen van de initiatiefnemer, de uitgangspunten van de gemeente (o.a. Handboek ontwerp uw eigen erf) en houdt rekening met de kernkwaliteiten van het landschap en de lokale kwaliteiten van de plek. De gewenste ontwikkeling kan daarmee op een passende wijze ingepast worden in het landschap.

Bijlage 1

Schetsplan 1:1.000

Familie Bayzid

Engewormer 20 en 20a te Wormer
Verruimen bouwvlak
Schets landschappelijke inpassing

datum:	23-01-2017
schaal:	1 : 1.000
status:	Definitief
projectnr.:	279.00.02.01.02.01

BügelHajema
Plek voor ideeën

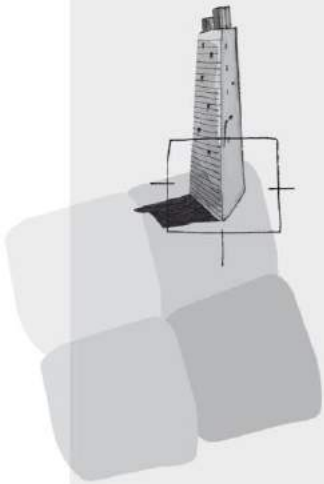
BügelHajema Adviseurs bv, Bureau voor Ruimtelijke Ordening en Milieu BNSP
Balthasar Bekkerwei 76, 8914 BE Leeuwarden **T** 058 215 25 15
E leeuwarden@bugelhajema.nl **W** www.bugelhajema.nl

Colofon

Verkavelingsplan
BügelHajema Adviseurs

Rapport
BügelHajema Adviseurs

Projectleiding
BügelHajema Adviseurs

BügelHajema Adviseurs bv
Adviseurs voor
leefomgeving en
omgevingsrecht BNSP
Balthasar Bekkerwei 76
8914 BE Leeuwarden
T 058 215 25 15
F 0592 314 035
E info@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en
Amersfoort

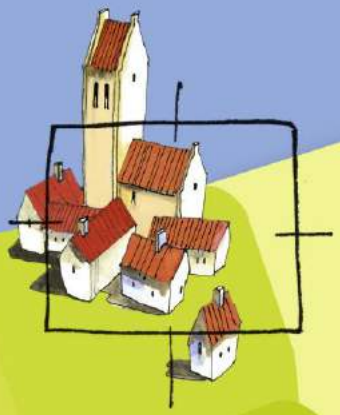
Bijlage 12 Akoestisch onderzoek Kanaaldijk 17 Spijkerboor

Akoestisch onderzoek

Kanaaldijk 17 te Spijkerboor,

gemeente Wormerland

Gemeente Wormerland

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Akoestisch onderzoek
Kanaaldijk 17 te Spijkerboor,
gemeente Wormerland

Inhoud

rapport met bijlagen

17 oktober 2018
Projectnummer 279.00.00.00.02

Ruimte voor de leefomgeving

BügelHajema, adviseurs voor leefomgeving en omgevingsrecht BNSP

Inhoudsopgave

1 Inleiding 3

2 Situatie 4

3 Wet geluidhinder 5

3.1 Wegverkeerslawaai 5

3.1.1 Zones 5

3.1.2 Normstelling en ontheffingen 6

3.1.3 Binnenwaarde 7

3.1.4 Dove gevels 7

3.1.5 Aftrek artikel 110 g 7

3.2 Cumulatie 7

4 Toegepaste rekenmethode 8

5 Verkeersgegevens 9

5.1 Fysieke gegevens 9

5.2 Verkeersgegevens 9

6 Berekeningen 11

6.1 Toetsing wegverkeerslawaai 11

6.2 Cumulatie 12

7 Samenvatting en conclusie 13

B i j l a g e n

1 Inleiding

In opdracht van de gemeente Wormerland heeft BügelHajema Adviseurs b.v. een akoestisch onderzoek uitgevoerd naar geluidsbelasting op de te realiseren burgerwoning in het kader van het Bestemmingsplan landelijk gebied. De Wet geluidhinder beschouwt een woning als een geluidsgevoelig gebouw. Daarom dient er een toetsing plaats te vinden aan de eisen uit de Wet geluidhinder.

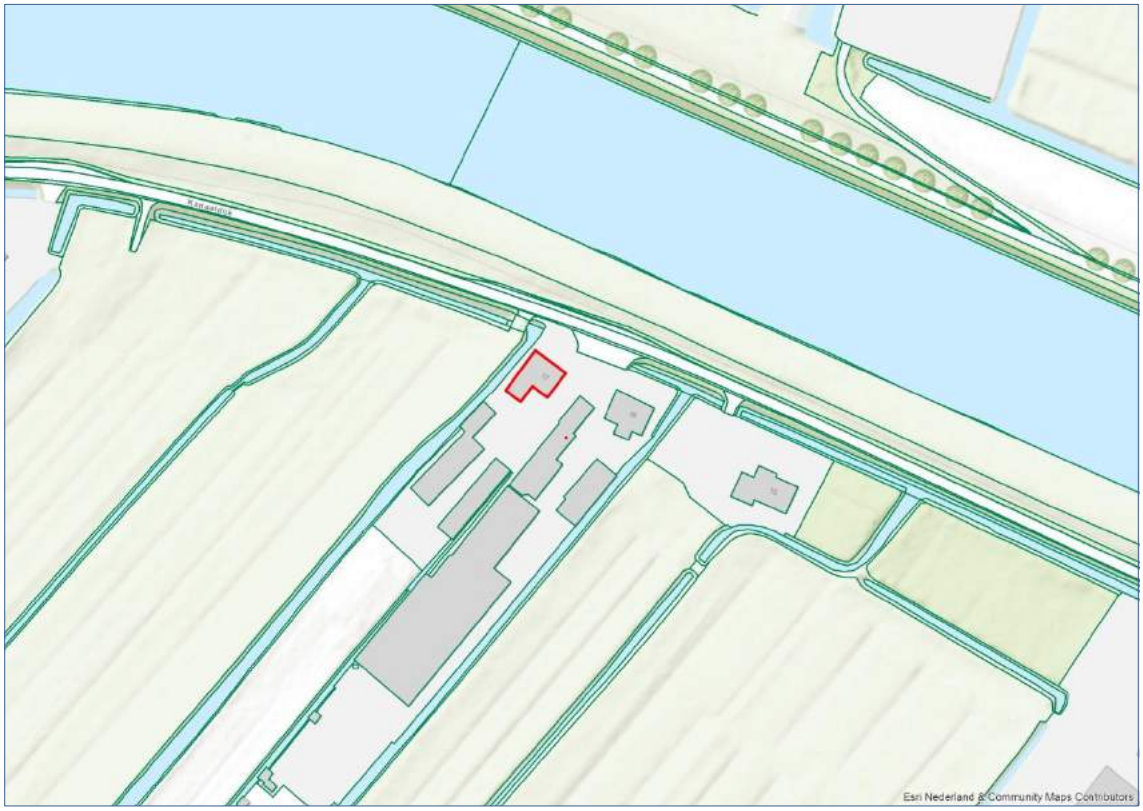
Een akoestisch onderzoek is op grond van de Wet geluidhinder noodzakelijk wanneer een geluidgevoelig gebouw gelegen is binnen een door deze wet aangewezen geluidzone. De woning bevindt zich binnen de geluidzone van de Kanaaldijk.

Doel van het onderzoek is het bepalen van de geluidbelasting op de gevel van de woning en deze te toetsen aan de Wet geluidhinder. Toetsing van de karakteristieke geluidwering voor het vaststellen van de binnenwaarde van de woning valt buiten het kader van dit onderzoek.

Het akoestisch onderzoek heeft plaatsgevonden overeenkomstig het “Reken- en meetvoorschrift geluid 2012” (RMG 2012).
De resultaten van het akoestisch onderzoek zijn opgenomen in de voorliggende notitie.

2 Situatie

Het voornemen maakt de realisatie van een burgerwoning mogelijk. Onderzocht dient derhalve te worden of toetsing aan de Wet geluidhinder nodig is. Navolgend is een kaart opgenomen van de betreffende locatie.

Figuur 1. Situatie met de locatie in rood aangegeven

Bij het onderzoek is gebruik gemaakt van de door de opdrachtgever verstrekte tekeningen van de locatie, inclusief een digitale ondergrond van de omgeving. Daarnaast zijn de overige parameters (hoogte bebouwing, hoogte maaiveld, hoogte wegen, bodemgesteldheid et cetera) geïnventariseerd.

3 Wet geluidhinder

In de Wet geluidhinder dient met betrekking tot de geluidbelasting van een (spoor)weg de L_{Aeq} over alle perioden van 07.00-19.00 uur, van 19.00-23.00 uur en van 23.00-07.00 uur te worden bepaald. De L_{den} is de logaritmisch gemiddelde waarde van de berekende geluidbelasting in genoemde dag-, avond- en nachtperiode, waarbij gebruik wordt gemaakt van een 'energetische' middeling. Een en ander volgens de formule:

$$L_{den} = 10 * \log\left[\frac{12 * 10^{L_{dag}/10} + 4 * 10^{(L_{avond}+5)/10} + 8 * 10^{(L_{nacht}+10)/10}}{24}\right] \text{[dB]}$$

De Wet geluidhinder geeft uitsluitend grenswaarden ten aanzien van de geluidbelasting op de gevels van woningen en andere geluidgevoelige bestemmingen.

De definitie van een gevel luidt:
'De bouwkundige constructie die een ruimte in een woning of onderwijsgebouw scheidt van de buitenlucht, daaronder begrepen het dak, met uitzondering van een constructie zonder te openen delen en met een in NEN 5077 bedoelde karakteristieke geluidwering die ten minste gelijk is aan het verschil tussen de geluidbelasting van die constructie en 33 dB'.

De berekende geluidsniveaus worden afgerond naar het dichtstbijzijnde gehele getal, waarbij een halve eenheid wordt afgerond naar het dichtstbijzijnde even getal zoals aangegeven in artikel 1.3.1 van het RMG 2012.

3.1 Wegverkeerslawaai

3.1.1 Zones

De Wet geluidhinder (Wgh) richt zich wat betreft wegverkeerslawaai op de zogenaamde zoneringsplichtige wegen. In principe zijn alle wegen zoneringsplichtig behalve:

- wegen die deel uitmaken van een woonerf (art. 74.2a);
- wegen waarvoor een maximumsnelheid van 30 km/uur geldt (art. 74. 2b).

Langs zoneringsplichtige wegen is een geluidszone gelegen waarvan de breedte wordt bepaald door het aantal rijstroken alsmede de ligging in stedelijk of buitenstedelijk gebied conform artikel 74 van de Wet geluidhinder. Indien wordt gebouwd binnen de geluidszone, verplicht de Wet geluidhinder door middel van akoestisch onderzoek aandacht te besteden aan de geluidssituatie.

Het stedelijk gebied wordt gedefinieerd als:
'Het gebied binnen de bebouwde kom, doch, voor de toepassing van hoofdstukken VI (zones langs wegen) en VII (zones langs spoorwegen) voor zover het betreft een autoweg of autosnelweg als bedoeld in het Reglement verkeersregels en

verkeerstekens 1990, met uitzondering van het gebied binnen de bebouwde kom, voor zover liggend binnen de zone langs die autoweg of autosnelweg'.

Het buitenstedelijk gebied wordt gedefinieerd als:
'Het gebied buiten de bebouwde kom alsmede, voor de toepassing van hoofdstukken VI (zones langs wegen) en VII (zones langs spoorwegen) voor zover het betreft een autoweg of autosnelweg als bedoeld in het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990, het gebied binnen de bebouwde kom, voor zover liggend binnen de zone langs die autoweg of autosnelweg'.

In onderstaande tabel zijn de betreffende zonebreedtes opgenomen.

Tabel 1. Zonebreedtes wegverkeer

Aard gebied	**Aantal rijstroken**	**Zonebreedte ter weerszijden van de weg**
stedelijk	1 of 2	200 meter
	3 of meer	350 meter
buitenstedelijk	1 of 2	250 meter
	3 of 4	400 meter
	5 of meer	600 meter

De in de nabijheid van het plangebied gelegen Kanaaldijk kent een maximum snelheid van 60 km/uur en is gelegen in buitenstedelijk gebied. Deze weg kent derhalve een zone van 250 meter. De te realiseren geluidsgevoelige bebouwing ligt binnen de zone van deze weg en er dient daarom akoestisch onderzoek plaats te vinden.

3.1.2 Normstelling en ontheffingen

Behoudens situaties waarbij door Gedeputeerde Staten of Burgemeester en Wethouders een hogere waarde is vastgesteld, geldt voor geluidsgevoelige objecten binnen een zone een ten hoogste toelaatbare waarde van 48 dB als geluidsbelasting op de gevel. Bij het voorbereiden van een plan dat geheel of gedeeltelijk betrekking heeft op grond behorende bij een zone, dienen burgemeester en wethouders een akoestisch onderzoek in te stellen.

Indien nieuwe geluidsgevoelige bestemmingen worden blootgesteld aan een geluidsbelasting hoger dan 48 dB, is het noodzakelijk dat een verzoek tot het mogen toestaan van een hogere waarde wordt ingediend. De maximale ontheffingsgrenswaarde voor nog te realiseren geluidsgevoelige bebouwing gelegen in buitenstedelijk gebied bedraagt 53 dB. In stedelijk gebied bedraagt deze waarde 63 dB. De locatie is in buitenstedelijk gebied gelegen.

Bij een eventuele ontheffing moeten de mogelijkheden tot het treffen van maatregelen worden onderzocht en afgewogen. Bij de afweging van de te treffen maatregelen moet rekening worden gehouden met de noodzaak van een veilige verkeersafwikkeling. Ook moet rekening worden gehouden met de inpasbaarheid van de maatregelen in het landschap en de kosten van de maatregelen. Bovendien moeten te plaatsen geluidsbeperkende voorzieningen voldoende doelmatig zijn (art. 110a lid 5 Wgh).

3.1.3 Binnenwaarde

Indien geen of onvoldoende maatregelen ter beperking van de gevelbelasting (kunnen) worden getroffen, dient het binnenklimaat te worden beschermd. De geluidswering van de uitwendige scheidingsconstructie dient hierop te zijn afgestemd. Voor geluidgevoelige bebouwing is dit geregeld in het Bouwbesluit. De karakteristieke geluidswering van een uitwendige scheidingsconstructie die de scheiding vormt tussen een verblijfsgebied en de buitenlucht moet, ter beperking van geluidshinder in het verblijfsgebied, ten minste gelijk zijn aan het verschil tussen de geluidsbelasting van die uitwendige scheidingsconstructie en 33 dB.

3.1.4 Dove gevels

Gevels die geen te openen delen bevatten, zijn niet geluidsgevoelig en worden dove gevels genoemd. Voor dergelijke gevels hoeft geen hogere waarde te worden vastgesteld. Wel moet bij de bouw de geluidwering van de gevels zodanig zijn dat de wettelijke maximale binnenwaarden worden gerespecteerd.

3.1.5 Aftrek artikel 110 g

Met het oog op de verwachting dat de geluidsproductie van motorvoertuigen in de toekomst zal afnemen door technische ontwikkelingen en aanscherping van typekeuringen, mag een aftrek worden gehanteerd op de berekende geluidsbelastingen alvorens deze aan de wettelijke grenswaarden worden getoetst (art. 110g Wgh). De aftrek bedraagt:

- Voor wegen waarvoor de representatief te achten snelheid van lichte motorvoertuigen 70 km/uur of hoger is geldt een aftrek van:
  - 4 dB voor situaties met een geluidsbelasting van 57 dB zonder aftrek volgens art. 110g Wgh;
  - 3 dB voor situaties met een geluidsbelasting van 56 dB zonder aftrek volgens art. 110g Wgh;
  - 2 dB voor andere waarden van de geluidsbelasting.
- Voor wegen waarvoor de representatief te achten snelheid van lichte motorvoertuigen lager is dan 70 km/uur geldt een aftrek van 5 dB.

Bij toetsing van het binnenniveau van geluidgevoelige bebouwing moet worden gerekend met een gevelbelasting zonder aftrek conform artikel 110g van de Wet geluidhinder.

3.2 Cumulatie

De beoordeling van de geluidssituatie vindt afzonderlijk plaats voor de onderscheidbare zoneringsplichtige wegen. Cumulatie van meerdere geluidsbronnen mag echter niet leiden tot een onaanvaardbare situatie (art 110f Wgh).
Het RMG 2012 geeft in hoofdstuk 2 van bijlage 1 aan dat er alleen sprake kan zijn van cumulatie indien de ten hoogste toelaatbare waarde van meerdere bronnen wordt overschreden. Voorgeschreven wordt verder dat moet worden aangegeven op welke wijze rekening is gehouden met samenloop bij de te treffen maatregelen. Hiermee wordt rekening gehouden in die zin dat de cumulatie wordt betrokken bij het beoordelen van de gevelwering van de geluidgevoelige bebouwing.

4 Toegepaste rekenmethode

Akoestisch onderzoek in het kader van de Wet geluidhinder dient plaats te vinden overeenkomstig het RMG 2012, de regeling als bedoeld in artikel 110d en e (Wgh). Bijlage III bij dit voorschrift geeft twee rekenmethoden weer:

- Standaard Rekenmethode I, gebaseerd op een vereenvoudiging van de situatie waarbij de weg bij benadering recht is en de invoergegevens zoals de verkeersintensiteiten en de hoogteverschillen in de weg geen belangrijke variaties vertonen.
- Standaard Rekenmethode II, bedoeld voor de meer complexe situaties die niet voldoen aan de randvoorwaarden voor de Standaard Rekenmethode I.

De onderhavige situatie is te complex om met rekenmethode I te kunnen berekenen. Dit maakt het gebruik van Standaard Rekenmethode II noodzakelijk.

Voor het uitvoeren van de methode II berekeningen van het wegverkeer is gebruik gemaakt van het computerprogramma Winhavik versie 8.51. Hiertoe is de situatie gedigitaliseerd. In het invoermodel worden rijlijnen ingebracht, reflecterende bodemgebieden, hoogtelijnen, gebouwen en eventueel schermen. De rijstroken zelf, de zijwegen, waterpartijen en andere verharde oppervlakken zijn beschouwd als reflecterende bodemgebieden, de overige gebieden als absorberend.
Bij de berekeningen zijn verder de volgende uitgangspunten en rekenparameters gehanteerd:

− aantal reflecties: maximaal 1 stuks;
− openingshoek: 2 graden;
− bodemfactor: 0 (harde bodem), vervolgens zijn alle bodemoppervlakten in het rekenmodel geïmporteerd en voorzien van een bodemfactor.

De aftrek op grond van artikel 110g Wgh en het Europees bronbeleid op de berekende geluidsbelasting is in het rekenmodel verdisconteerd in de groepsreductie. Op de gevel van de betreffende geluidgevoelige bebouwing liggen de waarneempunten op verschillende hoogten afhankelijk van de hoogte van het betreffende gebouw en of het een geluidsgevoelige functie betreft.

De invoergegevens van het opgestelde Standaard Rekenmethode II rekenmodel, alsmede de grafische weergaven daarvan zijn als bijlagen bij dit onderzoek toegevoegd. De rekenresultaten worden besproken in hoofdstuk 6.

5 Verkeersgegevens

5.1 Fysieke gegevens

Ten behoeve van het onderhavige onderzoek is gebruik gemaakt van door de opdrachtgever verstrekte ondergronden. De overige ten behoeve van de modellering benodigde gegevens met betrekking tot terreingesteldheid en gebouwen zijn met behulp van Google Streetview geïnventariseerd dan wel door opdrachtgever aangeleverd.

5.2 Verkeersgegevens

De verkeersgegevens van de Kanaaldijk zijn verkregen van BASEC. Deze verkeersgegevens zijn weergegeven in onderstaande tabel 5.1. en opgenomen in bijlage 2. Daarbij is rekening gehouden met een autonome groei van 1,0 % per jaar tot 2030.

Per wegvak is behalve de etmaalintensiteit van belang hoe het verkeer verdeeld is tussen dag-, avond- en nachturen. Bovendien is de verdeling van de aantallen en snelheden per voertuigcategorie uitgesplitst. De voertuigcategorieën worden hierbij als volgt ingedeeld:

- lichte motorvoertuigen (personenauto's en bestelauto's);
- middelzware motorvoertuigen (autobussen, vrachtwagens met twee assen en vier achterwielen);
- zware motorvoertuigen (vrachtwagens met drie of meer assen, vrachtwagens met aanhanger, trekkers met oplegger).

Tabel 2. (Verwachte) verkeersintensiteit, samenstelling en verdeling verkeer per wegvak

Weg	Wegdek	Etmaal intensiteit		Periode	%	Samenstelling verkeer		
		2017	2030			%lmv	%mzw	%zw
Kanaalweg	dab	386	440	dag	6,94	95,26	3,16	1,58
				avond	3,08	100,00	0.00	0,00
				nacht	0,59	100,00	0.00	0,00

Met het oog op de verwachting dat de geluidsproductie van motorvoertuigen in de toekomst zal afnemen door technische ontwikkelingen en aanscherping van typekeuringen, mag een aftrek worden gehanteerd op de berekende geluidsbelastingen alvorens deze aan de wettelijke grenswaarden worden getoetst (art. 110g Wgh).

De aftrek bedraagt over het algemeen:

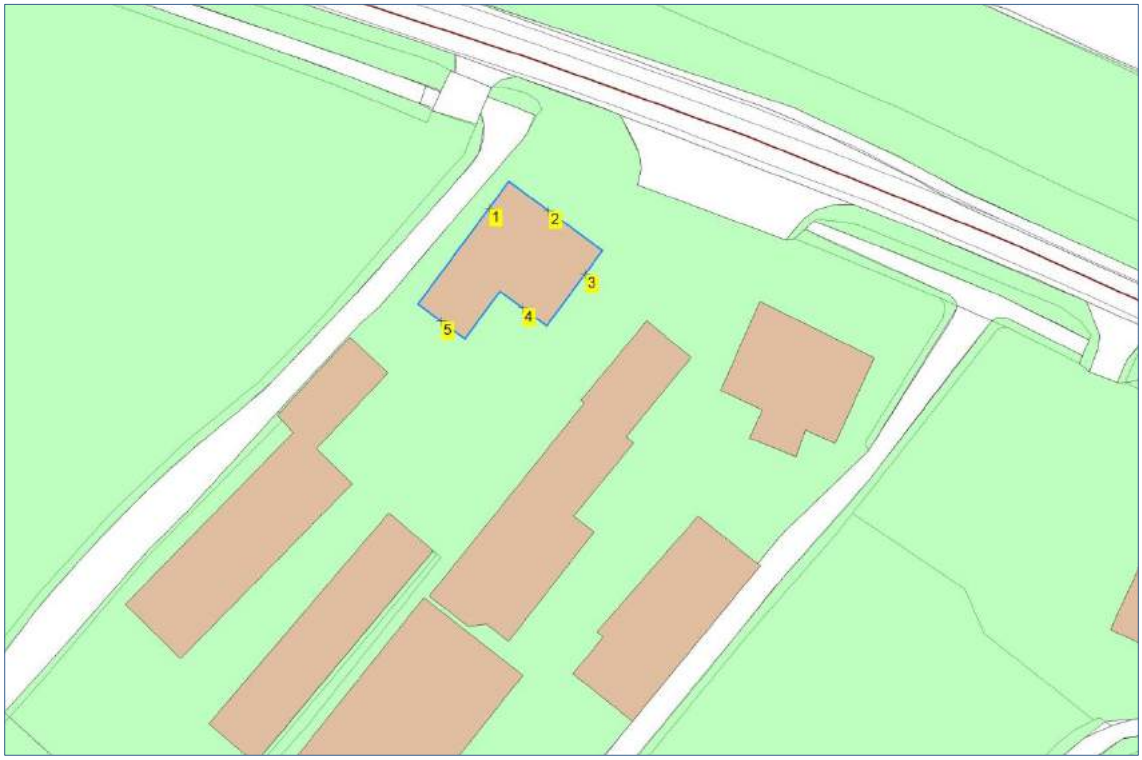
- 2 dB voor wegen waarvoor de representatief te achten snelheid van lichte motorvoertuigen 70 km/uur of hoger is.
- 5 dB voor wegen waarvoor de representatief te achten snelheid van lichte motorvoertuigen minder dan 70 km/uur is.

In de berekeningen heeft daarom dienovereenkomstig een aftrek plaatsgevonden.

Bij toetsing van het binnenniveau van geluidgevoelige bebouwing moet worden gerekend met een gevelbelasting zonder aftrek conform artikel 110g van de Wet geluidhinder.

6 Berekeningen

De berekende geluidsbelasting op de gevels van de betreffende woning is weergegeven in bijlage 1 en in onderstaande afbeelding en tabel. De geluidsbelastingen in de onderstaande tabel zijn inclusief de aftrek op grond van artikel 110g Wgh.

Figuur 2. - Waarneempunten

Tabel 3. Geluidsbelasting per waarneempunt per bouwlaag inclusief aftrek ogv. artikel 110g Wgh

Woning	Waarneempunt	Kanaaldijk Waarneemhoogte	
		1,8 m	4,5 m
1	1	44 dB	45 dB
	2	47 dB	47 dB
	3	42 dB	42 dB
	4	19 dB	22 dB
	5	33 dB	28 dB

6.1 Toetsing wegverkeerslawaai

Uit de berekeningen blijkt dat de te realiseren burgerwoning geen te hoge geluidsbelasting kent vanwege de Kanaaldijk. De maximale geluidsbelasting vanwege de Kanaaldijk bedraagt 47 dB.
Geconcludeerd mag worden dat de Wet geluidhinder zich wat betreft wegverkeerslawaai zich niet verzet tegen de komst van de burgerwoning en dat sprake is van een goed woon- en leefklimaat.

6.2 Cumulatie

Er is alleen sprake van cumulatie indien de ten hoogste toelaatbare waarde van meerdere bronnen wordt overschreden, zoals genoemd in paragraaf 3.2. Dit is niet het geval en is in dit geval geen cumulatie aan de orde.

7 Samenvatting en conclusie

In dit rapport is een akoestisch onderzoek gerapporteerd met betrekking tot de geluidsbelasting vanwege wegverkeerslawaai afkomstig van de Kanaaldijk op de gevels van de betreffende woning in het kader van het Bestemmingsplan landelijk gebied van de gemeente Wormerland.

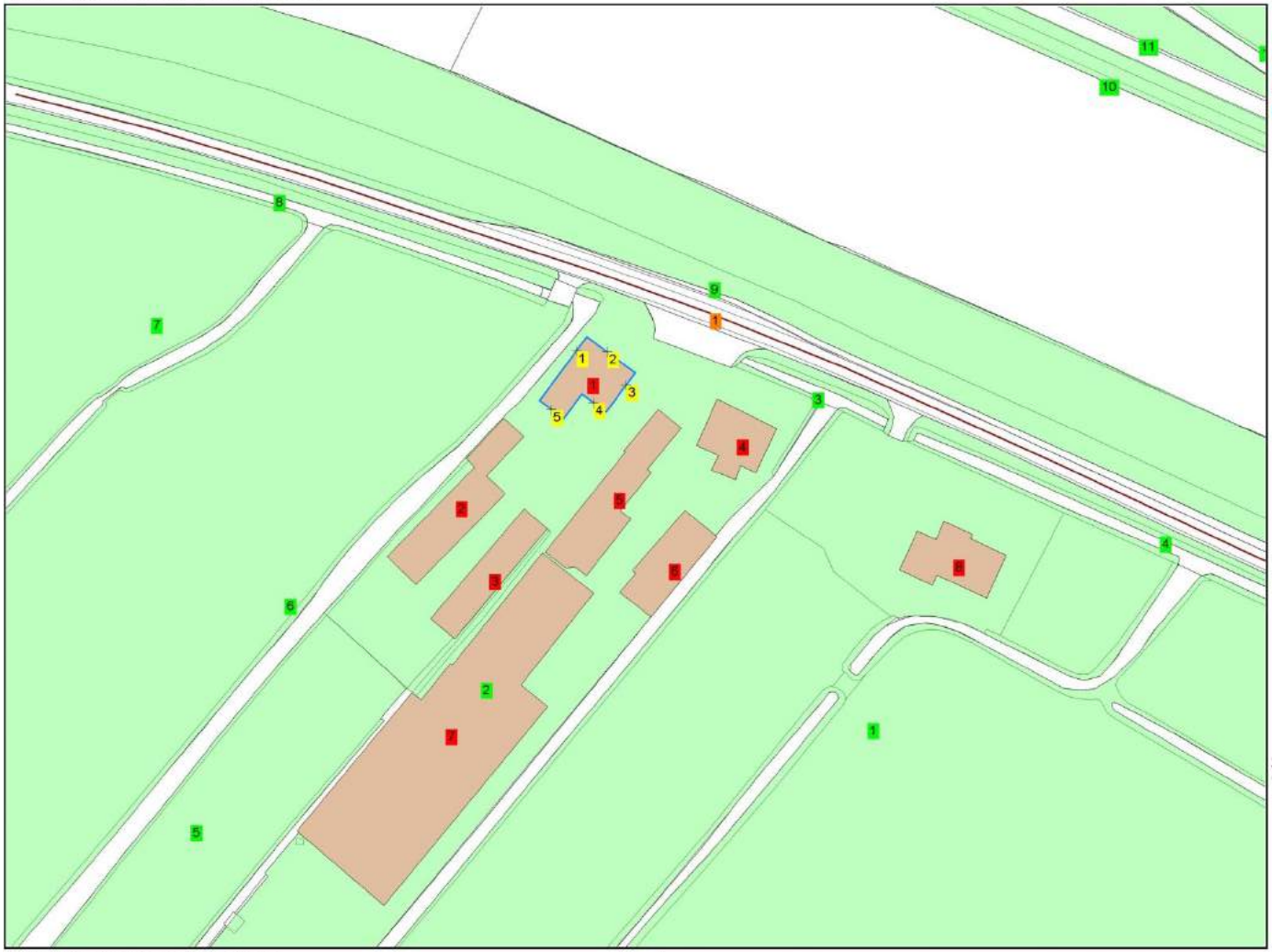
Uit het onderzoek blijkt dat de te realiseren burgerwoning voldoet aan de wettelijke eisen wat betreft het wegverkeerslawaai en dat sprake is van een goed woon- en leefklimaat.

Bijlagen

Bijlage 1: Rekenbladen akoestisch onderzoek

OPBOUW MODEL

project 2790000000200 Actualisatie bestemmingsplan Landelijk gebied Wormerland - Kanaaldijk 17
opdrachtgever Gemeente Wormerland

objecten
- bodemabsorptie
- bebouwing
- rijlijn
- hulplijn
- \+ waarneempunt gevel

omschrijving
Opbouw model

WinHavik-LT 8.51 (c) dirActivity-software
kanaaldijk 17.mdb

0 — 100 schaal: 1 : 1000

project 2790000000200 Actualisatie bestemmingsplan Landelijk gebied Wormerland - Kanaaldijk 17
opdrachtgever Gemeente Wormerland

objecten
bodemabsorptie
bebouwing
rijlijn
hulplijn
\+ waarneempunt gevel

omschrijving
Hoogste geluidsbelasting
per waarneempunt
Tussen haakjes alle
waarden per bouwlaag

WinHavik-LT 8.51 (c) dirActivity-software
kanaaldijk 17.mdb

0 35 schaal: 1 : 350

GELUIDSBELASTING VANWEGE DE KANAALDIJK

Projectgegevens

projectnaam: 2790000000200 Actualisatie bestemmingsplan Landelijk gebied Wormerland - Kanaaldijk 17
opdrachtgever: Gemeente Wormerland
adviseur: BügelHajema.nl
databaseversie: 849
situatie: eerste situatie
uitsnede: basismodel

omschrijving	verkeerslawaai
rekenhart:	16.0.5 (build2)
aut. berekening gemiddeld maaiveld:	☑
alleen absorptiegebieden(geen hz-lijnen):	☑
standaard bodemabsorptie:	0 %
rekenresultaat binnengelezen (datum):	17-10-2018
rekenresultaat binnengelezen (tijd):	16:19
maximum aantal reflecties:	1 graden
minimum zichthoek reflecties:	2 graden
maximum sectorhoek:	5 graden
vaste sectorhoek:	2

Bebouwing

nr	z.gem	m.gem	lengte	adres	reflectie	kenmerk
1	7.0	0.0	41	Kanaaldijk 17	80	1
2	3.0	0.0	67	Kanaaldijk 17	80	2
3	4.0	0.0	52	Kanaaldijk 17	80	3
4	7.0	0.0	35	Kanaaldijk 16	80	4
5	4.0	0.0	66	Kanaaldijk 16	80	5
6	4.0	0.0	48	Kanaaldijk 16	80	6
7	5.0	0.0	149	Kanaaldijk 16	80	7
8	7.0	0.0	44	Kanaaldijk 15	80	8

Waarneempunten met rekenresultaten

nr	z1	m1	adres	huisnr	type	afw.toets	refl	kenmerk	rhart	groep	sh	wnh	dag	avond	nacht	Lden	Letm	IL: inc. maatregel VL: inc. aftrek RL: inc. prognose Lden	Letm	VL: excl. optrektoeslag dag	avond	nacht
1	0.0	0.0	Kanaaldijk	17	gevel		1		VL	totaal (0)	1	1.8	49.60	45.59	38.42	49.44	49.60	44.44	44.60	49.60	45.59	38.42
									VL	totaal (0)	1	4.5	49.69	45.68	38.51	49.53	49.69	44.53	44.69	49.69	45.68	38.51
2	0.0	0.0	Kanaaldijk	17	gevel		2		VL	totaal (0)	1	1.8	52.27	48.26	41.09	52.11	52.27	47.11	47.27	52.27	48.26	41.09
									VL	totaal (0)	1	4.5	52.34	48.32	41.15	52.17	52.34	47.17	47.34	52.34	48.32	41.15
3	0.0	0.0	Kanaaldijk	17	gevel		3		VL	totaal (0)	1	1.8	46.73	42.73	35.56	46.57	46.73	41.57	41.73	46.73	42.73	35.56
									VL	totaal (0)	1	4.5	47.14	43.13	35.96	46.98	47.14	41.98	42.14	47.14	43.13	35.96
4	0.0	0.0	Kanaaldijk	17	gevel		4		VL	totaal (0)	1	1.8	24.43	20.38	13.21	24.25	24.43	19.25	19.43	24.43	20.38	13.21
									VL	totaal (0)	1	4.5	27.55	23.54	16.37	27.39	27.55	22.39	22.55	27.55	23.54	16.37
5	0.0	0.0	Kanaaldijk	17	gevel		5		VL	totaal (0)	1	1.8	38.60	34.64	27.47	38.46	38.60	33.46	33.60	38.60	34.64	27.47
									VL	totaal (0)	1	4.5	32.92	28.97	21.80	32.79	32.92	27.79	27.92	32.92	28.97	21.80

Rijlijnen

											Intensiteiten					snelheden				
nr	z,gem	lengte	wegdek	hellingcor.	groep	omschrijving	kenmerk	art 110g	etm intens.	%	periode	%	licht	middel	zwaar	motor	licht	middel	zwaar	motor
1	0.0	0	01 glad asfalt/DAB		1	Kanaaldijk	1	5	440.0	☑	dag	6.94	95.26	3.16	1.58		60	60	60	
											avond	3.08	100.00	.00	.00		60	60	60	
											nacht	.59	100.00	.00	.00		60	60	60	

Bodemabsorptie

nr	lengte	absorptie [%]	kenmerk
1	868	85.0	1
2	364	60.0	2
3	64	85.0	3
4	189	85.0	4
5	188	90.0	5
6	263	95.0	6
7	184	95.0	7
8	199	95.0	8
9	525	95.0	9
10	222	95.0	10
11	161	95.0	11
12	119	95.0	12

Bijlage 2: Verkeersgegevens Kanaaldijk

BASEC

Info

Telpunt	
Weg	Kanaaldijk
Wegvak	Tussen Oudelandsdijk en Zwarteweg
Telpuntnummer	1035
Plaats	Spijkerboor
Gemeente	Wormerland

Meting	
Meetperiode	24-07-2017 t/m 10-08-2017
Classificatie	Voertuigclassificatie op basis van ascombinaties
L	Licht verkeer (2 assen, asafstand < 3,7 meter)
M	Middelzwaar verkeer (2 assen, asafstand > 3,7 meter)
Z	Zwaar verkeer (3 of meer assen)
Rijrichting 1	Ri. Oost (Zwarteweg)
Rijrichting 2	Ri. West (Oudelandsdijk)
Meetmethode	Telslangen (Metrocount)
In opdracht van	HHNK
Uitgevoerd door	Sweco

BASEC

Intensiteiten

Intensiteiten

	Doorsnede				Ri. Oost		Ri. West	
	Werkdag		Weekdag		Werkdag	Weekdag	Werkdag	Weekdag
Etmaal (0-24u)	375	100,0%	386	100,0%	193	196	182	190
Dag (7-19u)	304	81,0%	318	82,4%	160	164	144	154
Avond (19-23u)	54	14,3%	49	12,8%	25	23	29	26
Nacht (23-7u)	18	4,8%	19	4,8%	9	9	9	10
Ochtendspits (7-9u)	34	9,0%	32	8,3%	22	18	12	15
Avondspits (16-18u)	73	19,5%	71	18,5%	38	37	36	34

Etmaalcijfers

25-07-2017	422
26-07-2017	470
27-07-2017	441
28-07-2017	401
29-07-2017	380
30-07-2017	447
31-07-2017	314
01-08-2017	416
02-08-2017	377
03-08-2017	300
04-08-2017	358
05-08-2017	383
06-08-2017	436
07-08-2017	308
08-08-2017	339
09-08-2017	406

Voertuigverdeling

	Doorsnede				Ri. Oost		Ri. West	
	Werkdag		Weekdag		Werkdag	Weekdag	Werkdag	Weekdag
Licht verkeer (L)	353	94,2%	367	95,3%	94,2%	95,3%	94,1%	95,4%
Middelzwaar verkeer (M)	14	3,6%	11	2,9%	3,4%	2,8%	3,8%	2,9%
Zwaar verkeer (Z)	8	2,2%	7	1,8%	2,4%	2,0%	2,1%	1,7%

Snelheid

	Doorsnede	Ri. Oost	Ri. West
Gemiddelde	54	55	54
V85	69	69	68

BASEC

Uurcijfers weekdag

	Doorsnede					Ri. Oost					Ri. West				
	L	M	Z	O	Totaal	L	M	Z	O	Totaal	L	M	Z	O	Totaal
0-1u	2	0	0	0	2	1	0	0	0	1	1	0	0	0	1
1-2u	1	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
2-3u	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3-4u	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4-5u	2	0	0	0	2	1	0	0	0	1	1	0	0	0	1
5-6u	2	0	0	0	2	1	0	0	0	1	1	0	0	0	2
6-7u	9	1	0	3	14	5	1	0	1	8	3	1	0	2	6
7-8u	17	2	0	8	27	8	1	0	4	13	9	1	0	4	14
8-9u	28	1	0	11	40	16	1	0	6	23	12	1	0	4	17
9-10u	21	2	1	15	38	11	1	0	6	19	10	1	0	8	20
10-11u	20	2	1	22	45	11	1	1	9	23	9	1	0	12	22
11-12u	21	1	1	24	47	12	1	0	12	25	9	0	0	12	22
12-13u	28	2	0	26	57	14	1	0	13	28	15	1	0	13	29
13-14u	24	2	1	30	56	13	1	1	14	29	11	1	0	15	27
14-15u	33	2	1	32	69	18	1	1	16	36	15	1	0	16	32
15-16u	29	2	1	26	58	15	2	0	13	29	14	1	1	13	29
16-17u	28	3	0	21	52	14	2	0	10	26	14	1	0	11	26
17-18u	37	3	0	17	57	20	2	0	9	31	17	1	0	7	26
18-19u	19	1	0	10	30	10	1	0	5	16	9	0	0	5	14
19-20u	16	1	0	17	35	7	1	0	8	17	9	0	0	9	18
20-21u	12	1	0	10	23	6	1	0	5	12	6	0	0	5	12
21-22u	12	1	0	3	16	6	0	0	2	8	7	0	0	2	9
22-23u	8	0	0	1	10	4	0	0	1	4	4	0	0	1	6
23-24u	3	0	0	1	4	2	0	0	0	2	1	0	0	0	2

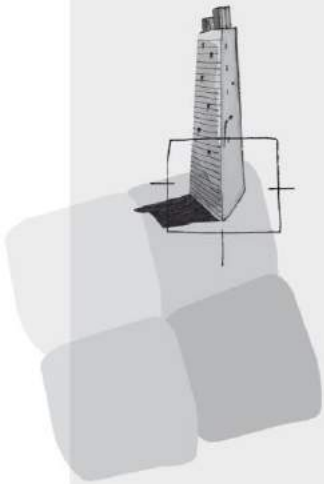
Colofon

Opdrachtgever
Gemeente Wormerland

Rapport
BügelHajema Adviseurs

Projectleiding
R. Schipper

Projectnummer
279.00.00.00.02

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke Ordening en Milieu BNSP
Vaart nz 48-50
9401 GN Assen
T 0592 316 206
F 0592 314 035
E info@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen, Leeuwarden en Amersfoort

Bijlage 13 Ruimtelijke onderbouwing Oudelandsdijk 6 Spijkerboor

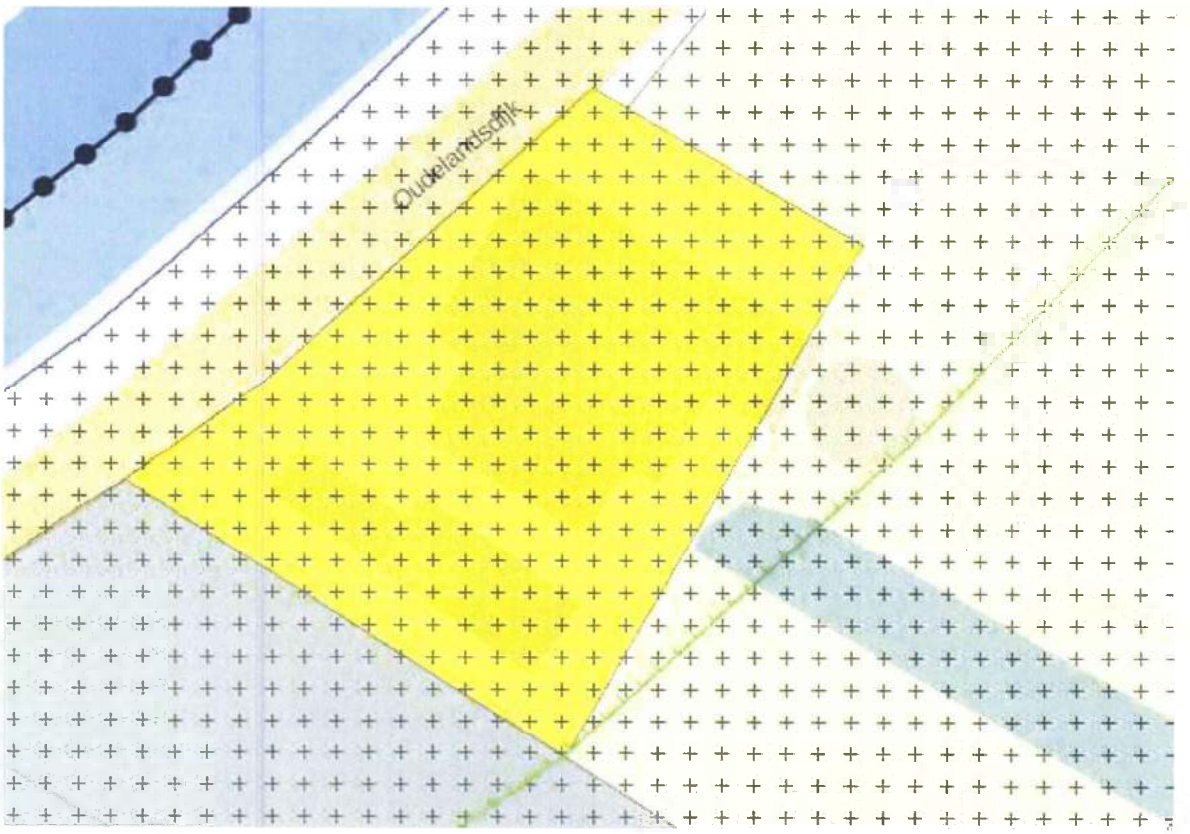
- CONCEPT-

Gemeente WORMERLAND

Onderbouwing als onderdeel van de inspraakreactie op het voorontwerp-bestemmingsplan "Landelijke gebied Wormerland" van 19 juni 2017.

Verzoek om binnen de woonbestemming de aanduiding op te nemen dat aldaar **2 woningen** zijn toegestaan op basis van het slopen van **alle** voormalige agrarisch bouwwerken en het saneren van de bodem.

Locatie: Oudelandsdijk 6, Spijkerboor

i.o.v. Bouw- en Handelsonderneming M. Havik BV, Fortweg 3, 1471 EB Middelie

1 augustus 2017

Een woord vooraf

De onderhavige notitie kan gezien worden als een verkorte versie van de ruimtelijke onderbouwing ter ondersteuning van het verzoek om binnen de woonbestemming 2 woningen te staan, nadat alle voormalige agrarische bedrijfsgebouwen en bouwwerken zullen zijn verwijderd en de bodem is gesaneerd.

Onderbouwd wordt het feit dat het hier een initiatief betreft dat een wezenlijk bijdrage levert aan de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit van het landschap door een goede ruimtelijke inpassing, het verminderen van bebouwing in het landelijke gebied, het versterken van de beeldkwaliteit aan het Oudelandsdijk en het bijdragen aan een grotere openheid van het landschap.

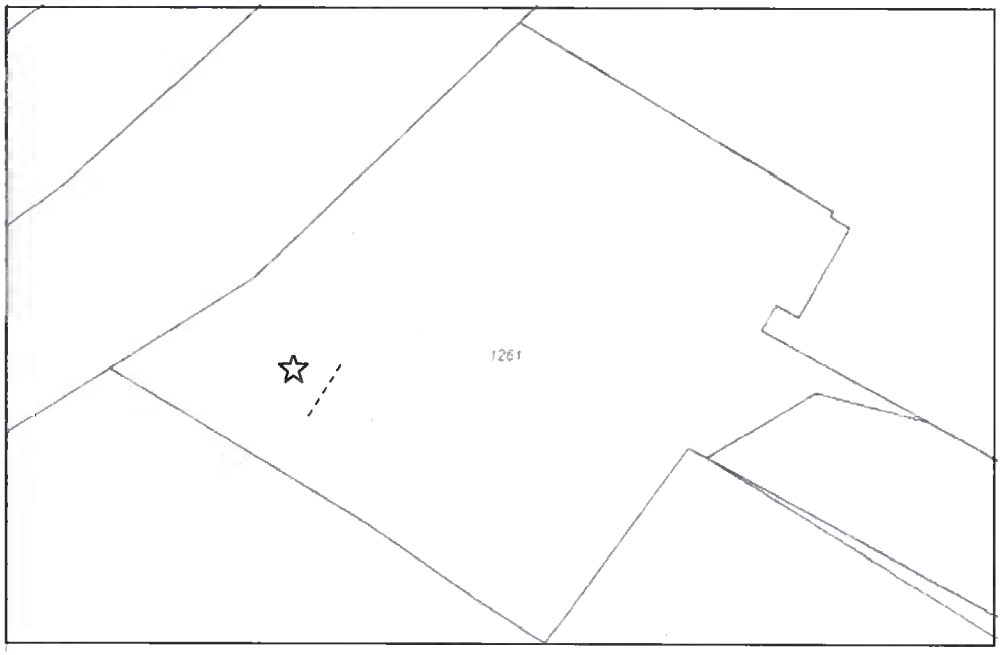
Er is in deze fase nog slechts de beschikking over een indicatief bebouwingsvoorstel, maar dit zal na een passende bestemmingsregeling in goed overleg met de gemeente verder worden uitgewerkt.

De ruimtelijke onderbouwing zal dan worden gecompleteerd met de uitkomsten van nog in te brengen resultaten van onderzoek e.d.

1. Oorspronkelijke situatie

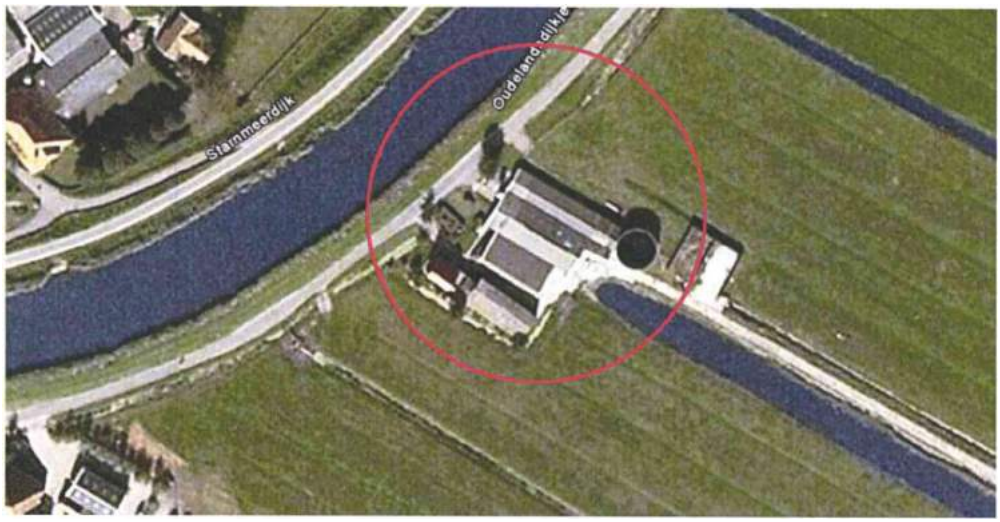
Oorspronkelijk functioneerde hier veehouderij M.J.A. Mooren vof. Naast de locatie aan het Oudelandsdijk had de vof ook vestigingen aan de Kanaaldijk. De ontwikkelingen in de agrarische wereld noopten tot schaalvergroting en een meer rendabele bedrijfsvoering. Dat heeft de vof aanleiding gegeven om het bedrijf te concentreren aan de Kanaaldijk.
Geschetste ontwikkeling heeft tevens opgeleverd dat het perceel Oudelandsdijk 6 geheel aan het agrarisch gebruik is onttrokken; de naast en achterliggende gronden zijn in gebruik van derden. Vastgesteld moet dan ook worden dat van een agrarisch gebruik conform de geldende bestemming geen sprake (meer) kan zijn.
Na het overlijden van Mooren sr. is het perceel Oudelandsdijk 6 in andere handen overgegaan.

2. Bestaande situatie

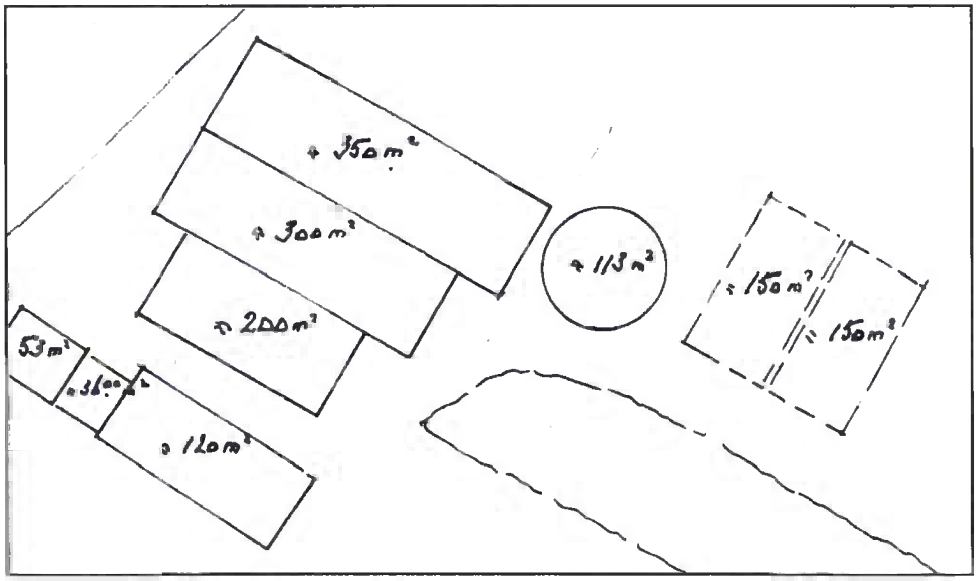
afb. 1 De kadastrale situatie met het woonhuis (☆) en de bedrijfsopstallen

De locatie Oudelandsdijk 6 is kadastraal bekend gemeente Jisp, sectie H, nr. 1261

afb. 2 De bestaande situatie op satellietfoto (Google Earth)

De aanwezige bedrijfsbebouwing verkeert in slechte staat; er is sprake van een zeer vervallen/armoedige uitstraling. Dit geldt ook voor het woonhuis, dat qua karakter in feite geen affiniteit heeft met de landelijke omgeving. Het geheel levert een negatieve uitstraling voor het landelijke gebied ter plaatse op (zie foto's)

afb. 3 Huidige inrichting en m2 gebouwen, bouwwerken en verharding

afb. 4 Huidige staat en verschijningsvorm van de opstallen

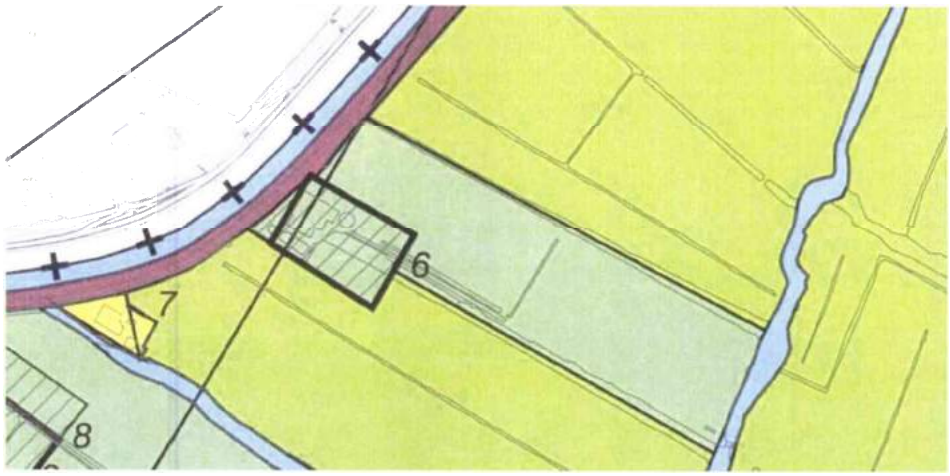

afb. 5 Huidige staat en verschijningsvorm van de opstallen

afb. 6 Huidige staat en verschijningsvorm van de bedrijfswoning c.a.

3. Het geldende bestemmingsplan

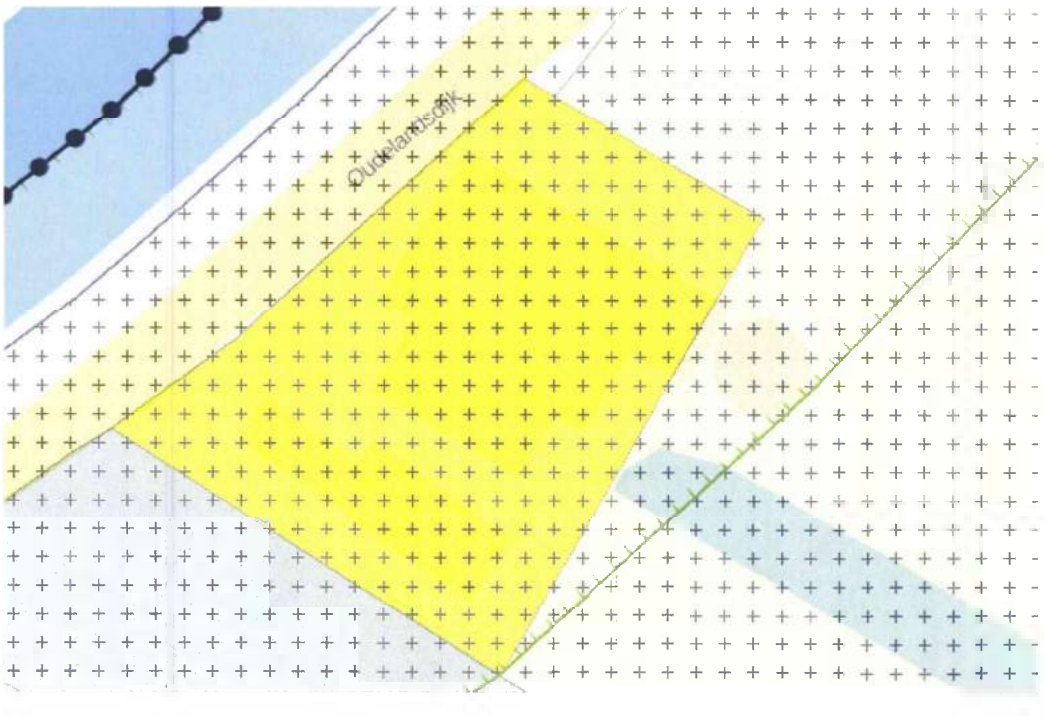

afb. 7 Relevante uitsnede van het vigerende bestemmingsplan

De planlocatie ligt in een gebied waarvoor het bestemmingsplan "Landelijk Gebied" van de gemeente Wormerland vigeert (sinds 2007). De bestemming van de gronden is "Agrarisch gebied met natuurlijke en landschappelijke waarden" (art. 4). Ter plaatse van de bebouwing is een bouwperceel en bouwvlak aangegeven (gearceerd).
Rond het agrarische perceel is met een lichtgroene kleur de bestemming "Natuurgebied" aangegeven.

4. Een nieuw bestemmingsplan in voorbereiding

De gemeente Wormerland heeft een nieuw voorontwerp- bestemmingsplan 'Landelijk gebied Wormerland' (19 juni 2017) opgesteld, dat 6 juli 2017 t/m 16 augustus 2017 voor inspraak ter inzage ligt.
De gemeente heeft vastgesteld dat ter plaatse van de gronden aan het Oudelandsdijk 6 geen agrarische activiteiten meer worden ontplooid en dat er geen aanwijzingen zijn dat het agrarische gebruik ter plaatse nog zal (kunnen) terugkeren. Derhalve is aan de gronden een woonbestemming toegekend (**afb. 8**)
Binnen de woonbestemming is de bouw van één woning toegestaan, tenzij middels een aanduiding is aangegeven dat er 2 woningen zijn toegestaan (art. 21.2.1 onder b.)
Deze aanduiding **'maximaal aantal wooneenheden: 2'** ontbreekt vooralsnog.

afb. 8 De planlocatie op de verbeelding van het voorontwerp-bestemmingsplan

Om het bouwvoornemen van de eigenaar te effectueren, wordt Burgemeester en Wethouders verzocht om binnen de woonbestemming op het perceel een 2e woonhuis mogelijk te maken door voornoemde aanduiding bij de woonbestemming voor het perceel Oudelandsdijk 6 op te nemen.

Om deze regeling te verkrijgen is de eigenaar bereid **alle** agrarische bedrijfsgebouwen en bouwwerken te verwijderen en de gronden te saneren.

Dit betekent dat aan gebouwen ca. 1000 m2 zal verdwijnen, alsmede ruim 400 m2 aan bouwwerken geen gebouwen zijnde (mest- en voedersilo's).
Het aantal m2 van de paden en verharding voor en naast de bedrijfsgebouwen wordt globaal berekend op ca. 700 m2. Het totaal aan verhard oppervlak is derhalve ca. 2.200 m2.

5. Nadere toetsing aan gemeentelijk ruimtelijk beleid

- *Structuurvisie Wormerland*

De planlocatie ligt in 'veenweidegebied'. De Structuurvisie Wormerland beschrijft dit gebied als volgt:
Het huidige veenweidegebied heeft een open karakter en er is overheersend extensief agrarisch gebruik van de graslanden. De graslanden zijn zowel in eigendom van natuurmonumenten als particulieren. In het gebied zijn veel brede, open watergangen en plassen aanwezig. De boerderijen in het gebied staan langs de dijk aan de rand van het gebied. Het beheer van het veenweidegebied is gericht op het voorkomen van dichtgroeien van sloten met riet en het voorkomen van verruiging van het land, waardoor de openheid wordt aangetast. Een ander belangrijk kenmerk is de opstrekkende strokenverkaveling met lange smalle kavels die veelal gescheiden worden door watergangen.

De Structuurvisie Wormerland geeft aan dat in het veenweidegebied bescherming wordt geboden aan de huidige landschappelijke waarden, waaronder de flora en fauna en het water. Het beeld van de vele waterlopen afgewisseld met smalle, langgerekte eilandjes is kenmerkend en moet voor toekomstige generaties bewaard blijven.

De vervangende nieuwbouw van verouderde en deels vervallen agrarische opstallen en de bijbehorende bedrijfswoning door twee vrijstaande woningen in een stolpvorm vindt plaats aan de rand van het gebied en tast de kernkwaliteiten van het landschap niet aan.
Daarenboven neemt de bebouwing ter plaatse met ca. 70 % af, versterkt daarmee de openheid en geeft zicht op het achterliggende gebied, terwijl ook de beeldkwaliteit langs de Oudelandsdijk sterk wordt verbeterd..

- *Woonvisie Wormerland*

De woonvisie is het kaderstellende woondocument op gemeentelijk niveau. De woonvisie voorziet in een actueel woonbeleid, waarin de ambities en richtingen voor de toekomst op het gebied van wonen zijn vastgelegd en waarmee de gemeente anticipeert op de toekomstige (demografische) ontwikkelingen.
De gemeente Wormerland streeft naar een duurzame woningvoorraad die met het behoud van het groene karakter van de gemeente optimaal aansluit bij de (toekomstige) woningbehoefte en woonopgaven.
Deze doelstelling is vertaald in vier ambities; voor de onderhavige ontwikkeling is relevant:
'het verhogen van de kwaliteit en duurzaamheid van de woningvoorraad met behoud van het groene karakter en de identiteit van de gemeente'.

Door de vervangende nieuwbouw komen kwalitatieve woningen in de plaats van verouderde en deels vervallen agrarische bebouwing. Het groene karakter en de identiteit van de gemeente worden hiermee niet bedreigd.

- *Bestemmingsplan Landelijk Gebied Wormerland (voorontwerp)*

Dit bestemmingsplan beoogt flexibiliteit.

Relevant uitgangspunt genoemd in de ***toelichting*** *paragraaf 11.6:*

Aangegeven wordt welke ontwikkelingen binnen welke bestemming onder voorwaarden toelaatbaar worden geacht. Daartoe zijn beoordelingscriteria opgenomen of een voornemen past op een locatie.
De volgende criteria waar geen onevenredige afbreuk aan gedaan mag worden zijn:

a. *de natuurlijke en de landschappelijke waarden;*
b. *de cultuurhistorische en de archeologische waarden;*
c. *de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden;*
d. *het gebruik van de aangrenzende gronden voor de agrarische productie;*
e. *de milieusituatie;*
f. *het woon- en leefklimaat;*
g. *het straat- en bebouwingsbeeld;*
h. *de verkeersveiligheid;*
i. *de (openlucht) recreatiemogelijkheden.*

Met de voorgenomen ontwikkeling met 2 vervangende woningen wordt aan geen van de hier gestelde criteria onevenredige afbreuk gedaan. Er is eerder sprake van belangrijke verbetering met betrekking tot meerdere genoemde aspecten.
Zie voor een nadere beschouwing hierna **paragraaf 7**.

Relevante tekst uit de planregels 'Wijzigingsbevoegdheid' arikel 5.7 onder i:

"de bestemming 'Agrarisch met waarden - Landschappelijke en natuurwaarden' wordt gewijzigd in de bestemming 'Wonen' ten behoeve van compensatie en van de functieverandering van de gronden ter plaatse van een bouwvlak, mits:

1. *er geen sprake is van onevenredige schade voor de omliggende (agrarische) bedrijven, in die zin dat de bedrijven in hun ontwikkelingsmogelijkheden worden beperkt;*
2. *op het betreffende voormalige bouwperceel voormalige agrarische bedrijfsgebouwen, niet zijnde cultuurhistorisch waardevolle gebouwen, worden gesloopt;*
3. *er middels een beeldkwaliteitsplan sprake is van een verbetering van de ruimtelijke en milieukwaliteit;*
4. *de geluidbelasting van de geluidgevoelige gebouwen niet hoger zal zijn dan de daarvoor geldende voorkeursgrens- waarde, of een verkregen hogere waarde;*
5. *na toepassing van deze wijzigingsbevoegdheid de regels van Artikel 21 Wonen van overeenkomstige toepassing zijn".*

Vastgesteld kan worden dat de woonfunctie geen beperking is voor omliggende agrarische bedrijven: het dichtstbijzijnde agrarische bedrijf ligt op ca. 110 meter ten noordwesten van de planlocatie.
Alle agrarische gebouwen en bouwwerken zullen worden verwijderd en de inrichting van de planlocatie zal een evidente verbetering zijn van de beeld- en ruimtelijke kwaliteit ter plaatse.
Het verkeer op de Oudelandsdijk is zodanig gering, dat geen sprake zal zijn van een onaanvaardbare geluidsbelasting op de gevels. Zo nodig zal akoestisch onderzoek dit bevestigen.
Artikel 21 'Wonen' is uiteraard volledig van overeenkomstige toepassing.

6. De voorgenomen ontwikkeling

Binnen de woonbestemming is één woning toegestaan. Dit is vooralsnog de bestaande bedrijfswoning van het voormalige agrarische bedrijf.
Het is een woonhuis met een achterhaald woonprogramma en een weinig aansprekende verschijningsvorm (zie **afb. 6**). Het voornemen is dan ook deze woning te vervangen door nieuwbouw.

Ter compensatie van de te verwijderen bedrijfsgebouwen c.a. en aanliggende verharding, wordt eveneens uitgegaan van één vervangende woning.

Gezien de landelijke ligging en de omvang van het perceel wordt gedacht aan woningen in een stolpvorm, gebruikmakende van artikel 21.3 onder b. (zie **Bijlage 2**)

afb. 9 De nieuwe inrichting van het perceel

Het perceel dat opnieuw wordt ingericht is ca. 47,00 m' breed en varieert in diepte van 36,00 m' tot 48,00 m'.

Het ligt voor de hand om dit perceel in twee min of meer gelijke delen te splitsen ten behoeve van twee woonhuizen. Beide kavels zijn derhalve 23,50 m' breed.
Voor beide woningen wordt vooralsnog gedacht aan een stolp met een grondvlak van 13,50 x 13,50 m', hetgeen valt binnen de aanwijzingen van artikel 21.3 onder b.
Voor een redelijke plaatsing van de woonhuizen op de kavel wordt gedacht aan voldoende afstanden tot de zijdelingse erfgrenzen. Voorshands wordt gedacht aan 6,00 m' aan de westzijde van de kavel en aan 4,00 m' aan de oostzijde.
De inrichting van de erven zal 'gebiedsgericht' plaats vinden.

De nieuwe verhardingssituatie is ca. 550 m2 aan bebouwing en 200 m2 aan paden en terrassen.

Het totaal aantal m2 verharding zal in de nieuwe situatie ca. 750 m2 bedragen en dat is ca. 30 % van de verhardingssituatie bij het agrarische bedrijf.

In **Bijlage 1** is een voorlopig overzicht gegeven van het bijbehorende kostenplaatje.

7. Milieu en omgevingsaspecten

- *Overwegingen omtrent het Milieu*

  - Wanneer de planontwikkeling concreet wordt (groen licht gemeente, resp. een passende bestemmingsregeling), zal een **verkennend bodemonderzoek** plaats vinden.

  - Beschikbaar is een rapportage van A&F Milieuadvies BV, betreffende een volledige asbestinventarisatie.

  - De aard van de Oudelandsdijk en de intensiteit van het verkeer maken een akoestisch onderzoek niet noodzakelijk.

  - Het bouwen van 2 woonhuizen betreft een project dat 'niet in betekenende mate' bij draagt aan de luchtkwaliteit. In feite is – in vergelijking met het voormalige agrarische bedrijf – sprake van een reële verbetering van de luchtkwaliteit ter plaatse.

  - In de directe nabijheid van de planlocatie zijn geen inrichtingen aanwezig, die een gevaar betekenen voor de voorgestelde woningbouw op de planlocatie; er vindt geen transport van gevaarlijke stoffen plaats in wegen in de nabijheid; vervoer van gevaarlijke stoffen op het Noord-Hollands kanaal kan eventueel plaats vinden, maar dat is op een afstand van ca. 1000 m' en vormt geen gevaar voor de woningen op de planlocatie.

  - Met betrekking tot het aspect bedrijven en milieuzonering is op de planlocatie en directe omgeving niets te melden.

  - ten aanzien van de watertoets zijn de volgende zaken van belang:
    - waterbergend oppervlak;
    - het graven of vergraven van sloten;
    - toe te passen materialen in relatie met mogelijke verontreiniging van water;
    - afvoer HWA in relatie met riolering.
    - maatregelen t.b.v. het onderhoud en beheer

    Met het realiseren van twee woonhuizen op de planlocatie neemt de bebouwings- en verhardingssituatie enorm af; er is geen aanleiding voor het realiseren van compenserend wateroppervlak.
    Er worden ten behoeve van de nieuwe woningen geen sloten gegraven, noch gedempt.
    Bij de bouw van de woningen zullen geen materialen worden toegepast, die bv. door uitlogen een verontreinigende werking hebben op de bodem en het grondwater.
    De afvoer van hemelwater zal gescheiden geschieden van het vuil water.

    Maatregelen t.b.v. het onderhoud en beheer van water zijn op de planlocatie niet aan de orde.

  - Het realiseren van een vervangende woning en één extra woonhuis leidt tot maximaal 5 autobewegingen per dag extra op de Oudelandsdijk. Dit is – mede in vergelijking met het voormalige agrarische bedrijf (m.n. de bedrijfsactiviteiten) - een afname van de verkeerbewegingen.
    De toekomstige parkeerbehoefte wordt op eigen erf opgelost.

  - Behalve de gebruikelijke leidingen i.v.m. de nutsbedrijven van de weg naar de panden zijn er geen buis- en andere leidingen die een belemmering vormen voor de vervangende nieuwbouw..

- *Overwegingen omtrent de natuur en landschappelijke waarden*

Voor een beschouwing van de planlocatie in relatie met de beschermingszone van een Natura 2000-gebied zie **bijlage 3**
De waarden van het landschap hangen samen met de ontstaansgeschiedenis, de structuur van het gebied (slotenstructuur / verdeling land en water), de begroeiing aanwezigheid van flora en fauna en het gebruik van de gronden.
De voorgestelde twee woonhuizen komen op het perceel aan de weg, waar in de huidige situatie sprake is van vervallen, ongebruikte en detonerende bebouwing en een verwaarloosde erfinrichting.

Met de realisering wordt op geen enkele wijze inbreuk gedaan op de hiervoor genoemde componenten, welke de waarde van de natuur en het landschap bepalen.

Daarnaast kan/moet worden gesteld dat een aanzienlijke vermindering van bebouwing en, een opgeschoond erf, een significante verbetering van de beeldkwaliteit zal opleveren.

- *Overwegingen over de cultuurhistorische en archeologische waarden*

Op de **'Cultuurhistorische waardenkaart Noord-Holland'** zijn met betrekking tot **'Geografie'** waarden aangegeven aan de polder Wormer, Jisp en Neck en aan de Knollendammervaart.
De polder onder het kenmerk WAT213G: *'onregelmatige opstrekkende strokenverkaveling', uit de 10e en 11e eeuw*, van *'zeer hoge waarde'.*
De vaart onder kenmerk WAT293G: *'Boezemwater' uit 1644*, van *'waarde'.*

De ingreep, waarbij twee woonhuizen komen op het perceel van een voormalige veehouderij met stallen, silo's en een bedrijfswoning, tast de structurele samenhang van de polder op geen enkele wijze aan en vormt ook geen enkele bedreiging voor de Knollendammervaart.

Voor de aspecten **'archeologie'** en **'bouwkunde'** zijn op de locatie en directe omgeving geen bijzondere waarden aangegeven.

De **'Informatiekaart Landschap en Cultuurhistorie'** van Noord-Holland geeft aan dat het landschap wordt gekenmerkt als *'droogmakerij-landschap'* en dat dit een *'aardkundig waardevol gebied'* betreft.
Er worden op en in de directe nabijheid van de planlocatie geen bijzondere cultuur-historische waarden of archeologische waarden aangegeven.

- *Overwegingen omtrent de woonsituatie*

Het realiseren van twee woonhuizen op het perceel Oudelandsdijkje 6 betreft op zichzelf beschouwd een prima woonlocatie en heeft geen gevolgen voor de woonsituatie van woningen in de omgeving (zie ook **afb. 2**).
Daarentegen kan wel gesteld worden dat het amoveren van de oorspronkelijke agrarische (vervallen) bebouwing en het opschonen van het erf de (woon-)situatie ter plaatse enorm verbetert.

- *Overwegingen omtrent de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden*

Het vervangen van verouderde agrarische bebouwing door twee woonhuizen vormt geen enkele bedreiging voor de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden (met de bestemming 'Natuurgebied').

BIJLAGE 1

[redacted]

Globale berekening kosten / opbrengsten - Project Oudelandsdijk 61

[redacted]

BIJLAGE 2

Artikel 21 Wonen

21.1 Bestemmingsomschrijving

De voor "Wonen" aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. wonen, al dan niet in combinatie met ruimte voor een aan-huis-verbonden beroep of een kleinschalige bedrijfsmatige activiteit, en ter plaatse van de aanduiding:
   1. "specifieke vorm van wonen - kleinschalige bedrijvigheid en detailhandel" voor kleinschalige bedrijvigheid en detailhandel;
   2. "specifieke vorm van wonen - groepsaccommodatie en kampeerterrein" voor een groepsaccommodatie en kampeerterrein,
   3. "bed and breakfast" voor een bed and breakfast;
   4. "specifieke vorm van wonen - recreatieappartement" voor een recreatieappartement;
   5. "specifieke vorm van wonen - zorgappartementen" voor zorgappartementen;
   6. "hovenier" voor een hoveniersbedrijf;
   7. "zorgboerderij" voor een natuur- en zorgboerderij,

met de daarbij behorende:

b. nutsvoorzieningen;
c. infrastructurele voorzieningen;
d. waterhuishoudkundige voorzieningen;
e. tuinen en erven.

21.2 Bouwregels

21.2.1 Hoofdgebouwen

Voor het bouwen van hoofdgebouwen gelden de volgende regels:

a. als hoofdgebouw mogen uitsluitend woonhuizen worden gebouwd;
b. per bestemmingsvlak mag het aantal hoofdgebouwen niet meer bedragen dan 1, met uitzondering van de gronden ter plaatse van de aanduiding "maximum aantal wooneenheden" waar het aantal hoofdgebouwen niet meer mag bedragen dan het aangegeven aantal;
c. de afstand van een hoofdgebouw tot de weg mag niet minder bedragen dan de bestaande afstand en niet meer bedragen dan 25,00 m, tenzij de bestaande afstand daarvan afwijkt, in welk geval de bestaande afstand geldt;
d. voor de stolpen ter plaatse van de "specifieke bouwaanduiding - stolp" geldt dat bij verbouw en/of nieuwbouw de hoofdvorm, bepaald door goothoogte en bouwhoogte, dakvorm, oppervlakte alsmede de verhouding tussen lengte- en breedtematen en gevelindeling niet gewijzigd mag worden;
e. de inhoud van een hoofdgebouw mag niet meer bedragen dan 650 m³;
f. de goot- en bouwhoogte van een hoofdgebouw mogen niet meer bedragen dan respectievelijk 3,50 m en 9,00 m;
g. de dakhelling van een hoofdgebouw mag niet minder bedragen dan 30° en niet meer bedragen dan 60°.

21.2.2 Aan- en uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen

Voor het bouwen van aan- en uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen gelden de volgende regels:

a. aan- en uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen mogen op niet minder dan 3,00 m achter de naar de weg(en) gekeerde gevel(s) van het hoofdgebouw dan wel het verlengde daarvan worden gebouwd, met dien verstande, dat uitbouwen in de vorm van erkers voor de naar de weg gekeerde gevel(s) van het hoofdgebouw mogen worden gebouwd, mits:
   1. de diepte niet meer bedraagt dan 1,50 m;
   2. de afstand van de erker tot de voorste bestemmingsgrens mag niet minder bedragen dan 2,5 m;
   3. voor zover de erker wordt gebouwd tegen de naar de weg gekeerde gevel(s) van het hoofdgebouw de breedte ten hoogste 2/3 van de breedte van die gevel(s) mag bedragen;
   4. de goothoogte van de erker niet meer mag bedragen dan 3,00 m dan wel niet meer dan de hoogte van de 1e bouwlaag van het hoofdgebouw +0,30 m mag bedragen;
   5. de bouwhoogte van de erker niet meer mag bedragen dan de bouwhoogte van het hoofdgebouw verminderd met 1,00 m , waarbij geldt dat de bouwhoogte in ieder geval 3,00 m en niet meer dan 6,00 m mag bedragen;
b. vrijstaande bijgebouwen en vrijstaande overkappingen mogen uitsluitend volledig binnen een afstand van 25,00 m vanuit het dichtstbijzijnde punt van het hoofdgebouw worden gebouwd;
c. de gezamenlijke oppervlakte van de aan- en uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen bij een hoofdgebouw mag niet meer bedragen dan 50% van het bestemmingsvlak, met een maximum van 100 m²;
d. de goothoogte van aan- en uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen mag niet meer bedragen dan 3,50 m, dan wel niet meer dan de hoogte van de 1e bouwlaag van het hoofdgebouw + 0,30 m;
e. de bouwhoogte van aan- en uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen mag niet meer bedragen dan de bouwhoogte van het hoofdgebouw verminderd met 1,00 m, waarbij geldt dat de bouwhoogte in ieder geval 3,50 m en nooit meer dan 6,00 m mag bedragen;
f. voor de stolpschuur ter plaatse van de aanduiding "stolpschuur" geldt dat bij verbouw en/of nieuwbouw de hoofdvorm, bepaald door goothoogte en bouwhoogte, dakvorm, oppervlakte alsmede de verhouding tussen lengte- en breedtematen en gevelindeling niet gewijzigd worden.

21.2.3 Bouwwerken, geen gebouwen en geen overkappingen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen en geen overkappingen zijnde, gelden de volgende regels:

a. bruggen mogen uitsluitend met twee brughoofden en 1 rijbaan en dammen uitsluitend met 1 rijbaan worden gebouwd, met dien verstande dat:in de Wijdewormer geen dammen mogen worden gebouwd;
   1. in de Engewormer en het veenweide-/veenpoldergebied uitsluitend dammen mogen worden gebouwd in watergangen van ten hoogste 5,00 m breed;
   2. per woning niet meer dan 1 brug of dam mag worden gebouwd;
   3. de rijbaanbreedte in het hart van de brug/dam niet meer mag bedragen dan 3,50 m;
   4. de rijbaanbreedte van de aansluiting op de weg niet meer mag bedragen dan 7,00 m;
   5. de breedte van een brug en een dam met rechte damwanden niet meer mag bedragen dan 4,00 m;
   6. de breedte van een dam met schuine taluds niet meer mag bedragen dan 4,00 m, plus de ruimte die nodig is voor een talud met een helling van 1:1;
b. de bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen vóór de naar de weg gekeerde gevel(s) van bedrijfswoningen mag niet meer bedragen dan 1,00 m;
c. de bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen achter de naar de weg gekeerde gevel(s) van bedrijfswoningen mag niet meer bedragen dan 2,00 m.

21.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan, met inachtneming van de beoordelingscriteria genoemd in lid 33.1, met een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in:

a. lid 21.2.1 sub d en toestaan dat de hoofdvorm van een stolp wordt gewijzigd indien de stolp door calamiteiten teniet is gegaan en herbouw in de oorspronkelijke staat redelijkerwijze niet verlangd kan worden;

b. lid 21.2.1, sub e en toestaan dat de inhoud van een hoofdgebouw wordt vergroot ten behoeve van de bouw van een nieuw hoofdgebouw in de vorm van een stolp, mits:
   1. deze omgevingsvergunning uitsluitend verleend wordt in geval de bedrijfswoning gebouwd wordt in de cultuurhistorisch waardevolle bouwvorm van een stolp;
   2. de minimale oppervlakte niet meer bedraagt dan 12,00 m bij 12, 00 m;
   3. de maximale oppervlakte niet meer bedraagt dan 20,00 m bij 20,00 m;
   4. de goothoogte niet meer bedraagt dan 3,00 m.

c. het bepaalde in lid 21.2.2, sub c en toestaan dat de gezamenlijke oppervlakte van aan- en uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen bij een hoofdgebouw, al dan niet uit een oog punt van landbouwerktuigenstalling en/of het hobbymatig houden van dieren, wordt vergroot tot ten hoogste 150 m².

d. lid 21.2.2, sub h en toestaan dat de hoofdvorm van een stolpschuur wordt gewijzigd, mits:
   - geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de hoofdvorm van de stolpschuur;

e. lid 20.2.2, sub h en toestaan dat de hoofdvorm van een stolpschuur wordt gewijzigd, mits:
   - de stolpschuur door calamiteiten teniet is gegaan en herbouw in de oorspronkelijke staat redelijkerwijze niet verlangd kan worden;

f. lid 21.2.3, sub a en toestaan dat de breedte van bruggen en dammen worden vergroot, mits:
   1. de vergroting vanuit zwaarwegende verkeerskundige belangen aantoonbaar noodzakelijk is;
   2. met een draaicirkeldiagram de noodzaak voor gewenste breedte wordt aangetoond;
   3. de breedte van een rijbaan niet meer bedraagt dan 6,00 m;
   4. de breedte van de aansluiting op de weg niet meer bedraagt dan 9,00 m;
   5. voor het overige de regels van lid 21.2.3, sub a van overeenkomstige toepassing zijn.

21.4 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik, strijdig met deze bestemming wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van woonhuizen in combinatie met bedrijfsdoeleinden anders dan een aan-huis-verbonden beroep of kleinschalige bedrijfsmatige activiteit, met uitzondering van de gronden ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van wonen - kleinschalige bedrijvigheid en detailhandel";
b. het gebruik van gedeelten van een woonhuis voor de uitoefening van een aan-huis-verbonden beroep of kleinschalige bedrijfsmatige activiteit, indien:
   1. de bedrijfsvloeroppervlakte meer bedraagt dan 40% van het vloeroppervlak van het woonhuis;
   2. de bedrijfsvloeroppervlakte meer dan 45 m² bedraagt;
   3. parkeren niet op eigen erf plaatsvindt;
   4. horeca en detailhandel plaatsvinden;
c. het gebruik van een woonhuis voor meer dan 1 woning, met uitzondering van de gronden ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van wonen - zorgappartementen";
d. het gebruik van vrijstaande bijgebouwen voor bewoning;
e. het gebruik van gronden en bouwwerken voor bed & breakfast en/of verblijfsrecreatie wanneer meer dan 15 kampeermiddelen worden geplaatst, met uitzondering van de gronden ter plaatse van de aanduidingen "specifieke vorm van wonen - groepsaccommodatie en kampeerterrein", "bed and breakfast" en "specifieke vorm van wonen - recreatieappartement";
f. het gebruik van de gronden en bouwwerken ten behoeve van detailhandel, tenzij de gronden op de kaart zijn voorzien van de aanduiding "specifieke vorm van wonen - kleinschalige bedrijvigheid en detailhandel";
g. het gebruik van de gronden en bouwwerken ten behoeve van agrarische bedrijfsactiviteiten;
h. de aanleg van dammen zonder duiker;
i. het gebruik van de gronden als erf, buiten een zone van 25.00 m vanaf de zij- en achtergevel(s) van de woonhuizen.

21.5 Afwijken van de gebruiksregels

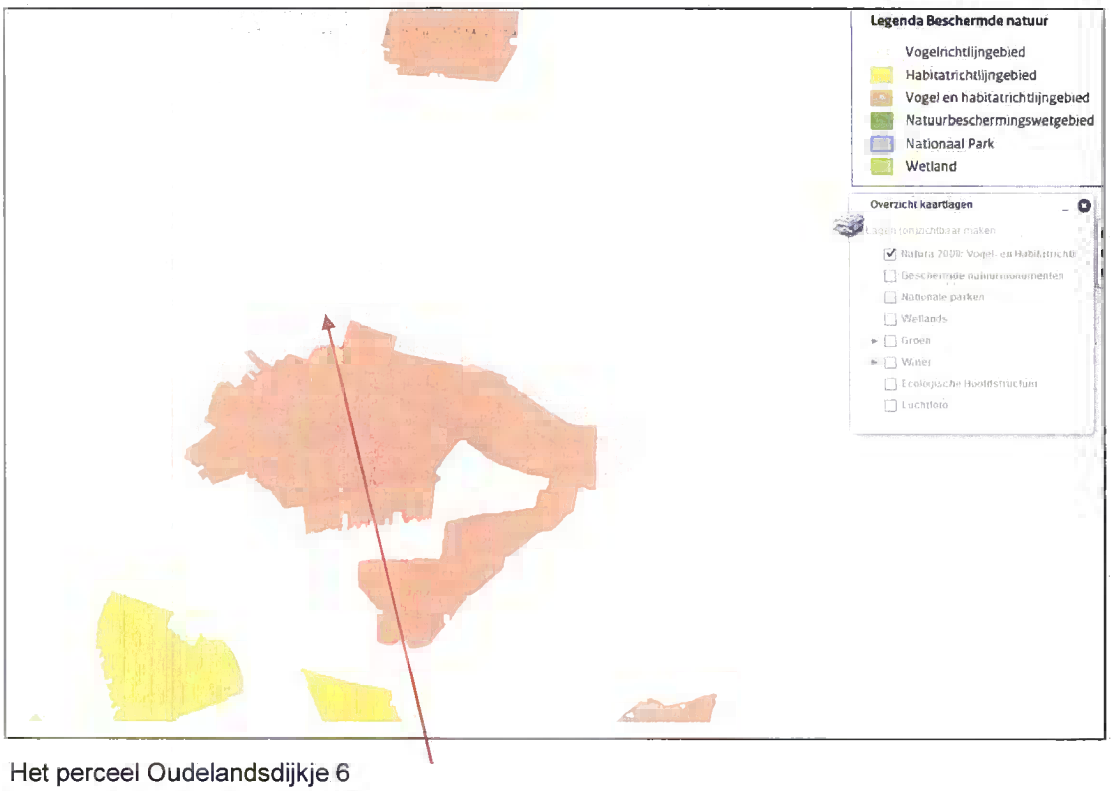
Het bevoegd gezag kan, met inachtneming van de beoordelingscriteria genoemd in lid 33.1, met een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in:

a. lid 21.4, sub c en toestaan dat een woonhuis wordt gebruikt voor meer dan 1 woning, mits:
   1. deze omgevingsvergunning uitsluitend wordt verleend, voor de gronden ter plaatse van de aanduiding "specifieke bouwaanduiding - stolp", teneinde de landschappelijke en cultuurhistorische waarden van de stolpen te kunnen behouden;
   2. de bestaande bouwmassa niet wordt vergroot, met uitzondering van een vergroting van ten hoogste 10 m² ten behoeve van een entreepartij;
   3. er voldoende parkeergelegenheid op het bijbehorende erf wordt aangelegd;
   4. de vestiging geen onevenredige afbreuk doet aan de milieusituatie van agrarische bedrijven in de directe omgeving;
   5. de geluidbelasting van de geluidgevoelige gebouwen niet hoger is dan de daarvoor geldende voorkeursgrenswaarde, of een verkregen hogere waarde.

b. lid 21.4, sub e en toestaan dat gebouwen in combinatie met de bedrijfsvoering worden gebruikt voor een bed & breakfast, mits:
   1. de bed & breakfast alleen wordt aangeboden door de hoofdbewoner van de op het perceel aanwezige bedrijfswoning;
   2. de bed & breakfast zowel ruimtelijk als functioneel ondergeschikt is aan de hoofdfunctie;
   3. uitsluitend recreatief verblijf voor de maximale duur van twee weken is toegestaan;
   4. parkeren op eigen terrein plaatsvindt;
   5. de oppervlakte ten hoogste 40% bedraagt van het vloeroppervlak van het woonhuis met een maximum van 45 m²;
   6. de vestiging geen onevenredige afbreuk doet aan de milieusituatie van agrarische bedrijven in de directe omgeving.

BIJLAGE 3

Natura 2000 : Wormer en Jisperveld - Vogel en habitatrichtlijngebied

Het perceel Oudelandsdijkje 6

Op de kaart met de beschermde natuurgebieden is te zien dat voor het gehele gebied 'Wormer en Jisperveld' sprake is van Vogelrichtlijngebied (paars) en Vogel en habitatrichtlijngebied (bruin). Ook is te zien dat de agrarische percelen en percelen van burgerwoningen zijn 'uitgespaard', zodat hier slechts sprake is van *'in de omgeving van een speciale beschermingszone'*.
Deze locaties zijn voor een belangrijk deel bebouwd met agrarische opstallen en bouwwerken, alsmede (dienst-)woningen. Het erf van de agrarische percelen wordt veelal gebruikt voor logistiek, het stallen van materieel en opslag. Bij de burgerwoningen is sprake van een woonhuis met bijgebouwen en veelal een siertuin.

Zo ook was – en is nog gedeeltelijk - de situatie op het perceel Oudelandsdijkje 6.

Met het vervangen van de voormalige agrarische opstallen en de bijbehorende dienstwoning door 2 woonhuizen wordt de gebruiksintensiteit op de locatie belangrijk geringer en derhalve de eventuele verstoring van vogels ook.

Er kan met betrekking tot de wijzigingen op de locatie gesproken worden van een ingreep / project dat **geen significante gevolgen** heeft voor het gebied (stap 2 van het stroomschema voorde gevolgen voor Natura 2000-gebieden).

Een en ander overziende is het waarschijnlijk dat voor het project toestemming kan worden verleend zonder een 'passende beoordeling' (onderzoeksrapport).

Bijlage 14 Ruimtelijke onderbouwing Hotel Kalverschans

Ruimtelijke onderbouwing

Hotel Kalverschans

Gemeente Wormerland

Datum: 10 februari 2015

Projectnummer: 80438.03

INHOUD

1	**inleiding**	**3**
2	**de projectlocatie**	**4**
3	**vigerend bestemmingsplan**	**6**
4	**het project**	**8**
4.1	**inleiding**	**8**
4.2	**conceptontwikkeling en haalbaarheidstudie**	**8**
4.3	**ruimtelijke inpassing**	**10**
4.4	**beeldkwaliteitsplan**	**11**
5	**beleid**	**15**
5.1	**rijksbeleid**	**15**
5.2	**provinciaal beleid**	**18**
5.3	**regionaal beleid**	**22**
5.4	**gemeentelijk beleid**	**24**
5.5	**conclusie**	**26**
6	**milieuaspecten**	**27**
6.1	**inleiding**	**27**
6.2	**bedrijven en milieuzonering**	**27**
6.3	**geluid**	**28**
6.4	**bodem**	**28**
6.5	**externe veiligheid**	**29**
6.6	**luchtkwaliteit**	**31**
7	**ruimtelijke aspecten**	**33**
7.1	**ecologie**	**33**
7.2	**water**	**36**
7.3	**verkeer en vervoer**	**38**
7.4	**duurzaamheid**	**40**
7.5	**archeologie**	**40**
8	**economische uitvoerbaarheid**	**42**
9	**maatschappelijke uitvoerbaarheid**	**43**
10	**afweging en conclusie**	**44**

1 inleiding

JH Bakker Bouwprojecten BV heeft het initiatief genomen om een hotel, genaamd hotel Kalverschans, te realiseren op de locatie aan de Zuiderweg nabij de snelweg A7. De naam Kalverschans verwijst naar de gelijknamige schans die in Zaandam ten tijde van de tachtigjarige oorlog tegen de Spanjaarden werd opgeworpen. In de huidige situatie is op deze locatie de Manege Kalverhoek gesitueerd. Het hotel zal voorzien in 150 kamers met (conferentie-)zalen, restaurant, bar en een lobby. Het ontwerp van het hotel zal door middel van 'Zaans-Waterlandse' architectuur worden vormgegeven. Rond het hotel worden circa 400 parkeerplaatsen gerealiseerd.

De ontwikkeling van een hotel nabij de A7 past niet binnen de regels van het vigerende bestemmingsplan voor de locatie. Artikel 19 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening biedt de mogelijkheid om vrijstelling te verlenen van een bestemmingsplan. Een project dat afwijkt van het bestemmingsplan kan dan toch worden verwezenlijkt. Voorwaarde is dat dit vrijstellingsbesluit wordt voorzien van een 'goede ruimtelijke onderbouwing'. Het voorliggende document is daartoe opgesteld.

De opbouw van deze ruimtelijke onderbouwing is als volgt. Na deze inleiding (1) wordt ingegaan op de begrenzing en het karakter van de projectlocatie (2). Daarna volgt een beschrijving van de afwijkingen ten opzichte van het bestemmingsplan (3) alsmede een ruimtelijke beschrijving van het project (4). In de daaropvolgende hoofdstukken worden uitvoerbaarheidsaspecten van het project beschreven. Allereerst wordt ingegaan op de relevante beleidskaders van de verschillende overheden (5). Daarna komen de milieuaspecten aan de orde (6). Deze worden gevolgd door de relevante ruimtelijke aspecten (7). Nadat de economische en maatschappelijke haalbaarheid is aangetoond (8 en 9) volgt tot slot de eindconclusie (10).

2 de projectlocatie

de omgeving van het projectgebied
De projectlocatie is gelegen aan “het begin van de Zaanstreek” nabij de snelweg A7 en de natuurgebieden Wormer- en Jisperveld en Kalverpolder en Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld en het Twiske. De projectlocatie is vanaf de afslag van de A7 via de Leeghwaterweg (N515) en de Zuiderweg te bereiken. De omgeving van de projectlocatie wordt gekenmerkt door infrastructuur en veel groen.

Aan de zuidwestzijde van de projectlocatie liggen sportvelden. Aan de overzijde van de Leeghwaterweg is een fastfood-restaurant met carpoolvoorziening gevestigd. Voor het overige wordt de projectlocatie omgeven door weilanden. De weilanden rondom de locatie hebben een karakteristieke blokverkaveling die kenmerkend is voor de polder Wijdewormer. De locatie zelf verschilt hier sterk van doordat deze ingeklemd ligt tussen de A7 en de Leeghwaterweg. De rechte structuur van de polder is hier doorbroken door het samenkomen van verschillende infrastructuur. De overhoek die hierdoor ontstaat heeft landschappelijk weinig te bieden en is geschikt voor ontwikkeling.

Ligging projectlocatie

De ruimtelijke opbouw van de projectlocatie bestaat afwisselend uit water, open ruimte, beplantingsstroken en individuele bebouwing. De huidige bebouwing is solitair gelegen op het perceel. Het perceel wordt omringd door beplanting. De vele beplanting op de begrenzing van de projectlocatie zorgt dat het zicht op grootschalige, individuele bebouwing van de manege wordt beperkt. Door de omringende beplanting wordt de voorzien in een soepele overgang van de projectlocatie naar het landelijk gebied. Op een dergelijke locatie aan de rand van het landelijk gebied is een dergelijke overgang gebruikelijk.

De locatie wordt begrensd door een bomenrij in het oosten. Deze bomenrij vormt de fysieke scheiding met de naastgelegen voetbalvelden. Aan de noordzijde vormt de boogvormige Leeghwaterweg met naastgelegen bomenrij de begrenzing van de projectlocatie. De snelweg A7 met naastgelegen bomenrij begrenst de projectlocatie aan de oostzijde.

De projectlocatie is gelegen in de ‘oksel’ van de aansluiting van de Leeghwaterweg op de A7.

De projectlocatie
De projectlocatie is in gebruik als manege met de hierbij behorende (buiten)activiteiten. De bebouwing bestaat uit een laag met een kap en zal volledig worden gesaneerd. De huidige bebouwing laat zich omschrijven als groot en individueel. Een groot gedeelte van het terrein is reeds verhard, o.a. ten behoeve van parkeerplaatsen. Het gedeelte waar de buitenactiviteiten met paarden plaatsvinden, is onverhard en bestaat uit grasland en aarde/zand. Hier zijn tevens voorzieningen voor de buitenactiviteiten gerealiseerd zoals een paardenbak en een tredmolen. Bij de entree van het terrein is een bedrijfswoning gesitueerd. Om de projectlocatie heen is een wielerbaan gelegen. In overleg met de wielervereniging zal worden bekeken of er gevolgen zijn voor de wielerbaan en hoe deze kunnen worden geminimaliseerd.

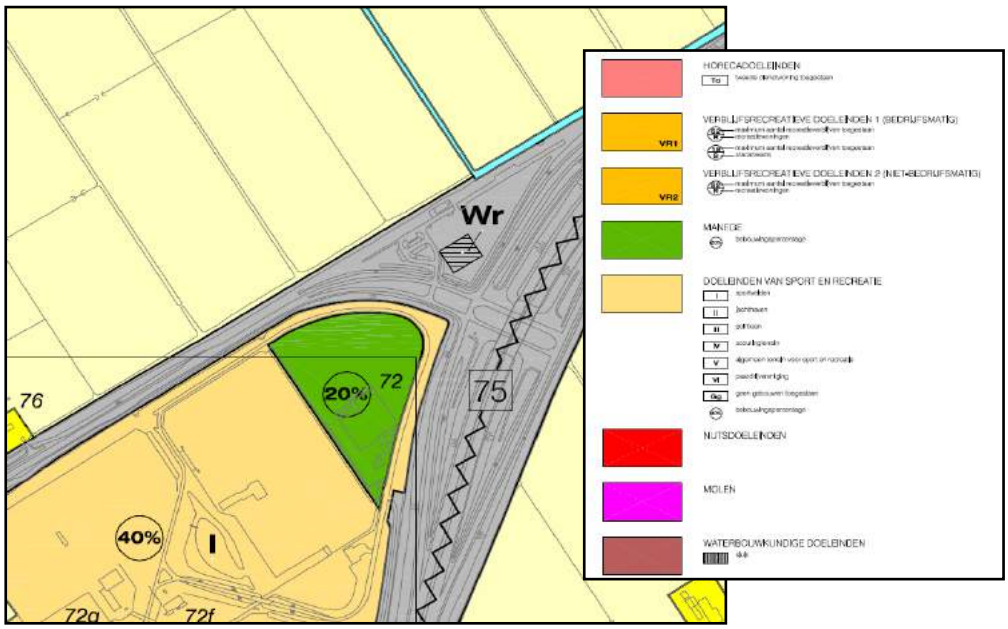

Projectlocatie

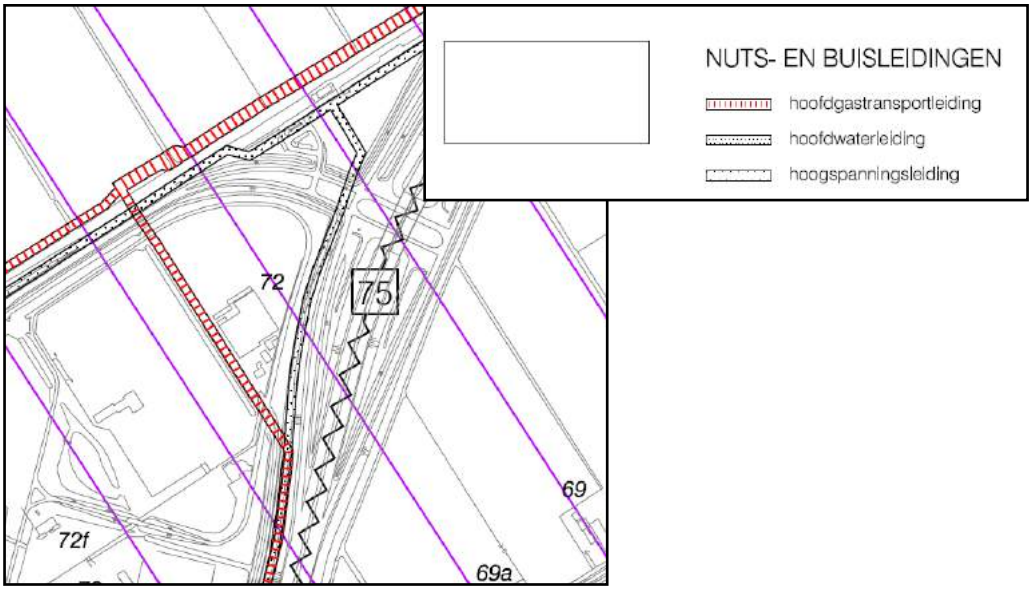
3 vigerend bestemmingsplan

Inleiding

De gronden waarop de ontwikkeling betrekking heeft, zijn gelegen in het bestemmingsplan “Landelijk gebied Wormerland”, dat is vastgesteld door de gemeenteraad op 4 april 2007 en op 4 oktober 2007 is goedgekeurd door Gedeputeerde Staten. Op 5 november 2008 is het bestemmingsplan onherroepelijk geworden. In dit bestemmingsplan hebben de gronden van de projectlocatie de bestemming “Manege”, artikel 17.

Uitsnede plankaart bestemmingsplan “Landelijk gebied”

Uitsnede plankaart bestemmingplan “Landelijk gebied”, aanvullende bestemmingen

Voorschriften

Op de gronden die bestemd zijn voor “Manege” mogen binnen het bouwvlak bedrijfsgebouwen worden gebouwd met een maximale goothoogte van 7 m en een maximale bouwhoogte van 10 meter. De bestaande bebouwing mag maximaal voor 20% worden uitgebreid. Tevens mag op deze gronden een bedrijfswoning worden gebouwd

met een maximale inhoud van 600 m³. Voor de bedrijfswoning geldt een maximale goothoogte 3,5 m en een maximale bouwhoogte van 9 m. Aanbouwen, uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen ten behoeve van de dienstwoning mogen gezamenlijk een maximale oppervlakte van 100 m² hebben met een maximale goothoogte van 3,5 m en een maximale bouwhoogte van 6 m.

Daarnaast geldt op het perceel de bestemming “Nuts- en buisleidingen” voor de ter plaatse gelegen hoofdgastransportleiding. De aanvullende bestemming geldt voor de op de plankaart in rood gearceerd aangegeven zone. In deze zone mogen geen gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde worden gerealiseerd. Burgemeester en wethouders kunnen van dit verbod binnenplans ontheffing verlenen indien vooraf bij de leidingbeheerder advies wordt ingewonnen en er geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan een doelmatig en veilig functioneren van de nutsleiding.

Tevens geldt voor het perceel de bestemming “aandachtszone wegverkeerslawaai”. De bestemming regelt het tegengaan van een te hoge geluidsbelasting vanwege het wegverkeer van geluidgevoelige gebouwen. Op deze gronden mogen geen geluidgevoelige bestemmingen worden gerealiseerd of uitgebreid tenzij wordt voldaan aan de voorkeursgrenswaarde of een ontheffing hogere grenswaarde is verleend. Een hotel is geen geluidgevoelige bestemming. De ontwikkeling is daardoor niet in strijd met deze bestemming (Zie paragraaf geluid).

Strijdigheid
De strijdigheid van het projectplan met het bestemmingsplan ligt in het feit dat de bestemming “Manege” de functie horeca niet toestaat. De bestemming “Manege” laat alleen horeca toe ten behoeve van de manege en met een maximaal vloeroppervlak van 140 m². Tevens mogen er in de aanvullende bestemming “Nuts- en buisleidingen” geen bouwwerken worden gerealiseerd.

Conclusie
De ontwikkeling van het projectplan is niet in overeenstemming met het bestemmingsplan “Landelijk gebied Wormerland”. Om het project te kunnen realiseren is een vrijstellingsprocedure conform artikel 19 lid 1 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening noodzakelijk.

4 het project

4.1 inleiding

Het projectplan wordt gerealiseerd “aan het begin van de Zaanstreek” nabij de afslag van de snelweg A7 en de aansluiting op de Leeghwaterweg (N515). Tezamen met de naastgelegen sportvelden en het aan de overzijde van de Leeghwaterweg gelegen fastfoodrestaurant vormt de projectlocatie de overgang tussen het landelijk gebied en de stedelijke bebouwing van het Kalf, Zaandijk en Zaandam.

Het projectplan voorziet in een hotel met 150 kamers met een “Zaans/Waterlandse” architectuur. In het hotel worden zalen met conferentiemogelijkheden, een restaurant, een bar en een lobby gerealiseerd. Op het eigen terrein is plaats voor het maximum aantal parkeerplaatsen (552) op basis van de parkeernormen van de gemeente. In overleg met de gemeente wordt het te aantal te realiseren parkeerplaatsen bepaald. Bij het aanleggen van de parkeerplaatsen wordt gebruik gemaakt van een fasering zodat meer parkeerplaatsen kunnen worden gerealiseerd indien blijkt dat de parkeer-behoefte groter is dan het aantal gerealiseerde parkeerplaatsen. De ontsluiting zal plaatsvinden door het terrein direct te ontsluiten op de Leeghwaterweg. Hierdoor wordt de verkeersbelasting voor de omgeving tot een minimum beperkt. Hieronder wordt een impressie van de bebouwing gegeven.

Impressie hotel De Kalverschans

4.2 conceptontwikkeling en haalbaarheidstudie

Door Horwarth HTL is in november 2007 een haalbaarheidstudie uitgevoerd voor de realisatie van het hotel Kalverschans. Voor deze studie is aangevangen met een ana-lyse van zowel locatie als omgeving. Hierbij is gekeken naar de gebiedskenmerken, infrastructuur, bevolking en werkgelegenheid, economie, regionale ontwikkelingen en toerisme en recreatie. Hieruit blijkt dat de economische groei in Noord-Holland, de grootschalige investeringen in Zaanstad en de sterke historische, economische en geografische binding met Amsterdam mogelijkheden biedt voor het aantrekken van hotelgasten. De projectlocatie, in het nationale landschap Laag Holland, nabij de Zaanse Schans en toeristische plaatsen als Edam, Volendam, Marken en Amsterdam dragen hier na verwachting aan bij. Op basis van deze argumenten en de groei van

het aantal overnachtingen in Zaanstad in de afgelopen jaren kan geconcludeerd worden dat de omgeving van het beoogde hotel een positieve bijdrage kan leveren in het behalen van goede resultaten indien het concept hierop wordt afgestemd. Hotel Kalverschans richt zich op gasten die worden aangetrokken door het toeristische aanbod in Laag Holland en gasten die vanwege het regionale zakenleven wensen te overnachten in een lokaal hotel. De nabijheid van de snelweg A7 zorgt dat hotel Kalverschans ook plaats biedt aan gasten met afspraken in de Randstad, maar die een voorkeur hebben om buiten de Randstad te overnachten.

Vervolgens is een analyse van de aanbodzijde van hotels gemaakt. Hierbij is een splitsing gemaakt in het aanbod in Amsterdam en Haarlemmermeer (Schiphol)en de rest van Noord-Holland. Dit is gedaan vanwege het verschillende karakter van de markt in Amsterdam en de Haarlemmermeer. Tevens is gekeken naar de conferentiefaciliteiten en wellnessfaciliteiten die in de omgeving aanwezig zijn. Uit deze analyse blijkt dat in de regio Laag Holland 30 hotels aanwezig zijn en dat er enkele concrete hotelontwikkelingsplannen op stapel staan. Zowel de reeds bestaande hotels als de ontwikkelingsplannen zijn gericht op het drie- en viersterren segment. De reeds bestaande hotels zijn gevestigd nabij toeristische trekpleisters als Edam en Volendam en rond de grotere steden als Purmerend en Zaandam. Uit de analyse op de grotere geografische schaal blijkt dat er de komende jaren een groot aantal hotelkamers zullen worden gerealiseerd. Tevens blijkt dat er in Laag Holland weinig conferentiefaciliteiten zijn. De Kamer van Koophandel verwacht daardoor dat het toevoegen van conferentiefaciliteiten zal bijdragen in de lokale economie. Op het gebied van spa & wellness is in de huidige situatie als in de toekomstige situatie voldoende aanbod in de regio.

Ook de vraagzijde wordt in de haalbaarheidstudie van Horwath geanalyseerd. De prestaties van de bestaande hotels in Nederland laten een duidelijk herstel zien na de neergaande internationale en nationale economie tussen 2002 en 2003. Deze ontwikkeling geldt ook voor de hotels in Amsterdam en de Haarlemmermeer. Op piekmomenten is de bezettingsgraad van de hotels in Amsterdam en de Haarlemmermeer zo hoog dat hotels in omliggende gemeenten hier van profiteren. De band tussen Almere en de westelijk en noordelijk van Amsterdam gelegen gemeenten is sterk, waardoor deze gemeenten (waaronder Wormerland en Zaanstad) het meeste profiteren van de overflow uit Amsterdam. Uit de analyse blijkt dat de hotels in Amsterdam en de Haarlemmermeer significant hogere resultaten behalen dan hotels elders in Nederland. De resultaten van de met hotel Kalverschans concurrerende hotels liggen lager dan de Amsterdamse hotels, maar hoger dan de Nederlandse hotels in de provinciale omgeving, als ook in vergelijking met de verwachte resultaten in de regio Laag Holland. De sterke band en interactie met Amsterdam is hiervan de oorzaak. Deze band verklaart de hoge groeicijfers die verwacht worden in de relevante hotelmarkt waarin hotel Kalverschans zal gaan behoren. De verwachte groei in zowel de zakelijke segmenten als de toeristische segmenten resulteert in een spreiding van de hotelvraag over de seizoenen en over de dagen in de week. Dit kan als een positieve ontwikkeling worden gezien.

Geconcludeerd kan worden dat de projectlocatie in het nationale landschap Laag Holland, nabij de Zaanse Schans en de toeristische trekpleisters als Edam, Volendam, Marken en Amsterdam mogelijkheden biedt voor het aantrekken van beide toeristische segmenten. De economie van Zaanstad biedt weinig potentie voor de individueel zakelijke en conferentiesegmenten. Hiervoor zal een bovenregionaal verzorgingsge-

bied moeten worden gerealiseerd. De sterke band met Amsterdam kan hierin een grote rol spelen. De verwachte groei in het hotelaanbod in Amsterdam en de regio Laag Holland is aanzienlijk hoger dan de verwachte groei in vraag. Het is van belang dat het hotel Kalverschans met een sterk concept komt dat voor een deel aanvullende vraag zal genereren.

De conclusie uit de haalbaarheidstudie van Horwath is dat het goed mogelijk is om een viersterren conferentiehotel met 150 kamers, 1.975 m² aan conferentiefaciliteiten inclusief drank- en eetgelegenheden te ontwikkelen.

Inmiddels is door de gemeente en voetbalclub AZ besloten dat de naastgelegen sportvelden als trainingsfaciliteit van profvoetbalclub AZ gaat dienen. De voetbalclub heeft al aangegeven graag van de nabijgelegen hotelfaciliteiten gebruik te willen maken voor bijvoorbeeld trainingskampen, bijeenkomsten, enzovoorts.

4.3 ruimtelijke inpassing

Zowel vanuit landschappelijk als uit stedenbouwkundig oogpunt zal een passende invulling aan de ruimte worden gegeven. De locatie is uitermate geschikt voor een “landmarkachtig” gebouw. Landmarks worden doorgaans gesitueerd op zichtlocaties zoals een begin van een stad, dorp, wijk of straat. De projectlocatie vormt “het begin van de Zaanstreek” vanaf de snelweg A7. De ligging ten opzichte van de snelweg A7 biedt de mogelijkheid voor een in het oogspringend gebouw.

Door de herkenbare “Zaanse/Waterlandse” architectuur, zoals deze ook veel in de landelijk gelegen dorpen Jisp en Wormer te vinden is, sluit de bebouwing goed aan op het omliggende landelijke gebied. Dit komt zowel door de gebruikte materialen als de gebruikte kleurstelling. De hoogbouw op de hoek van de bebouwing zorgt voor de visuele aantrekkingskracht van het gebouw, met name ten aanzien van het verkeer op de snelweg A7.

De vorm van het hotel is enigszins historiserend met een eigentijds karakter dat is gebaseerd op de eeuwenoude traditie van het Zaanse bouwen in hout. De Zaanstreek is als een van de oudste industriegebieden van West-Europa waar hout, houthandel, zagerijen in de vorm van windmolens eeuwenlang het landschap beheersten, de inspiratiebron geweest voor het ontwerp. Het hotel wordt een duurzaam bouwwerk door de juiste vormgeving en detaillering, maar ook door het gebruik van duurzame materialen.

Het hotel met uitstraling is door zijn “maat” passend in de omgeving, dicht bij de wereldberoemde Zaanse Schans en het historische dorp Haaldersbroek. Als entree van de Wijde Wormer en de Zaanstreek is het hotel direct herkenbaar als “Zaans” door de ruimtelijke indeling van het terrein in de vorm van houtloodsen met bijgebouwen, maar vooral door de “toren” met Zaanse topgevels. De toren is ontstaan doordat ter hoogte van de locatie de A7 zeer hoog is gelegen. De toren zorgt voor een herkenbaar “Zaans” beeld vanaf de A7. Het projectplan zal na realisering één passend geheel vormen met de omgeving door de ruime opzet van groen omzoomde bestaande sportvelden en het wijde polderlandschap van de Wijde Wormer. Het hotel zal een opwaardering zijn voor de entree van de Wijde Wormer en Zaanstreek.

Ruimtelijke effect
De verhouding van de oppervlakte van het bouwperceel ten opzichte van het te realiseren bouwplan is in evenwicht. Het bouwplan behoudt door de vorm, opstelling en groenvoorzieningen in passende stijl zijn karakteristieke uitstraling. De entree van het bouwperceel komt in het verlengde van de bestaande afrit van de A7. Het niveau van het maaiveld ter plaatse van het te bouwen hotel ligt op circa 6 meter onder het niveau van de bovenkant van de weg bij de kruising Leeghwaterweg en A7. Hierdoor krijgt het hotel geen dominante plaats in de omgeving. Vanaf de A7 zal alleen de “toren” als karakteristiek herkenningspunt zichtbaar zijn.

4.4 beeldkwaliteitsplan

Door SAB is een beeldkwaliteitsplan[1] opgesteld ten behoeve van de ruimtelijke inpassing en ruimtelijke kwaliteit van het projectplan in de omgeving. Het beeldkwaliteitsplan doet uitspraken over de stedenbouwkundige uitgangspunten, de uitgangspunten ten aanzien van de architectuur en de inrichting van de openbare ruimte. Het beeldkwaliteitsplan heeft geen ´vaste´ juridische status, maar kan als beleidsregel door de gemeenteraad worden vastgesteld. Indien het beeldkwaliteitsplan wordt vastgesteld dient getoetst te worden aan het beeldkwaliteitsplan.

De ambitie van het beeldkwaliteitsplan hotel Kalverschans is de kwaliteiten en de karakteristieken van de locatie zoveel mogelijk te behouden of waar mogelijk te versterken. Hierbij is de inpassing in het landschap van belang. De inpassing van de ontwikkeling zal moeten worden afgestemd op de kernkwaliteiten die het landschap zo uniek maken en de functie recreatie. Deze kwaliteiten zijn:
- de grote openheid van het landschap;
- de vele weide- en moerasvogels;
- het oude geometrische inrichtingspatroon in de droogmakerij;
- de veenpakketten;
- de middeleeuwse strokenverkaveling en de historische watergangen;
- archeologische locaties;
- karakteristieke dijk- en lintdorpen.

Zo nodig kunnen er maatregelen worden genomen om de negatieve effecten op deze kernkwaliteiten op te heffen. De ontwikkeling van het hotel vindt plaats op een locatie waar momenteel reeds grootschalige bebouwing aanwezig is. De openheid van het landschap zal hierdoor niet worden aangetast. Tevens blijft de huidige bomensingel langs de omliggende wegen in tact. De vele weide- en moerasvogels ondervinden geen negatieve effecten door te zorgen dat de lichtuitstraling van het hotel niet groter wordt dan de lichtuitstraling in de huidige situatie. De overige kernkwaliteiten zijn ten aanzien van de ontwikkeling minder relevant, mede doordat er op de locatie reeds bebouwing aanwezig is.

Van belang zijnde karakteristieken die positief gewaardeerd worden op perceelsniveau zijn de singelbeplanting rondom de kavel en de bestaande waterstructuur die deels ook de erfscheiding van de kavel is. Belangrijke uitgangspunten bij de herinrichting van de kavel en de openbare ruimte zijn:

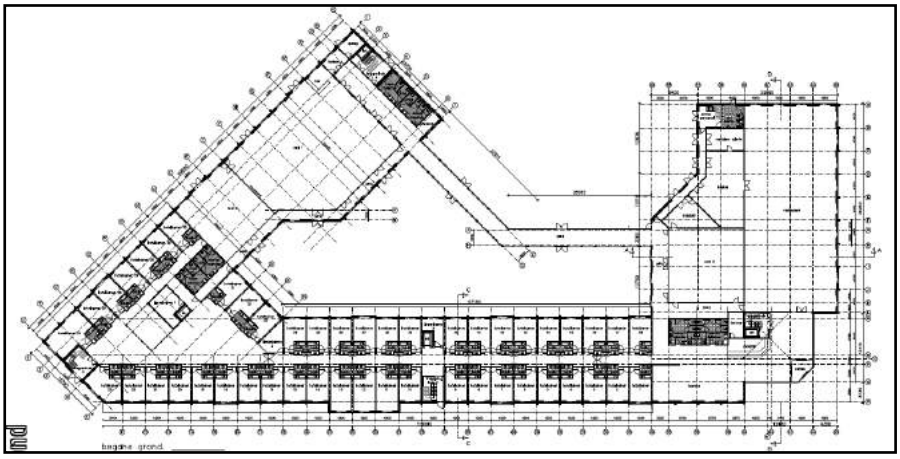
[1] Beeldkwaliteitsplan Hotel Kalverschans, SAB, 6 november 2008

- het bouwvolume voegt zich in het landschap, de hoogte overschrijdt niet de hoogte van de bomen, met uitzondering van de toren die fungeert als landmark;
- het parkeren aan de achterzijde van het gebouw;
- het zoveel mogelijk intact houden van de singelbeplanting;
- bestaande waterstructuur handhaven en uitbreiden volgens de normen van het Hoogheemraadschap en het rijksbeleid;
- parkeernorm volgens de richtlijnen CROW 2004;
- de bebouwing sluit aan bij de karakteristieken van de bebouwing in de Zaanstreek.

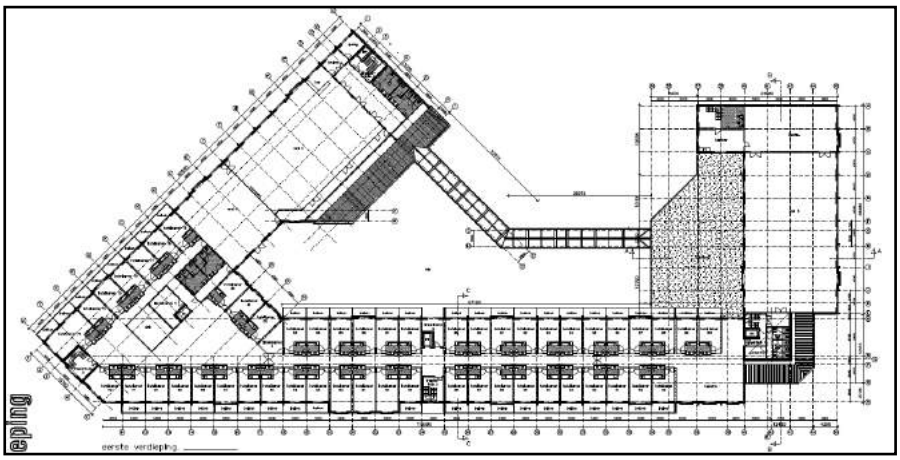
Vervolgens zijn ruimtelijke uitgangspunten opgenomen verdeeld in een drietal categorieën; stedenbouw, architectuur en openbare ruimte. De uitgangspunten vormen de basis voor de verdere planontwikkeling. In het algemeen kan worden gesteld dat de locatie zeer geschikt is voor het realiseren van een toekomstig hotel. Een goede basis voor het vestigen van een hotel wordt geboden door de goede bereikbaarheid alswel de geïsoleerde ligging ten opzichte van de bestaande kernen zonder dat een te grote invloed op de stedenbouwkundige samenhang en het landschap wordt uitgeoefend. De herkenbaarheid vanuit het omliggende landschap moet worden beperkt. Hiermee kan rekening worden gehouden door de maximale bouwhoogte van de toekomstige bebouwing. De groensingel en het niveauverschil met de A7 zorgen dat de bebouwing niet storend aanwezig is in het landschap.

Het aantal parkeerplaatsen wordt in overleg met de gemeente bepaald, waarbij een farcering wordt gehanteerd. Op het terrein is plaats voor het maximum aantal parkeerplaatsen op basis van de CROW-norm uit 2004 die door de gemeente wordt gehanteerd.

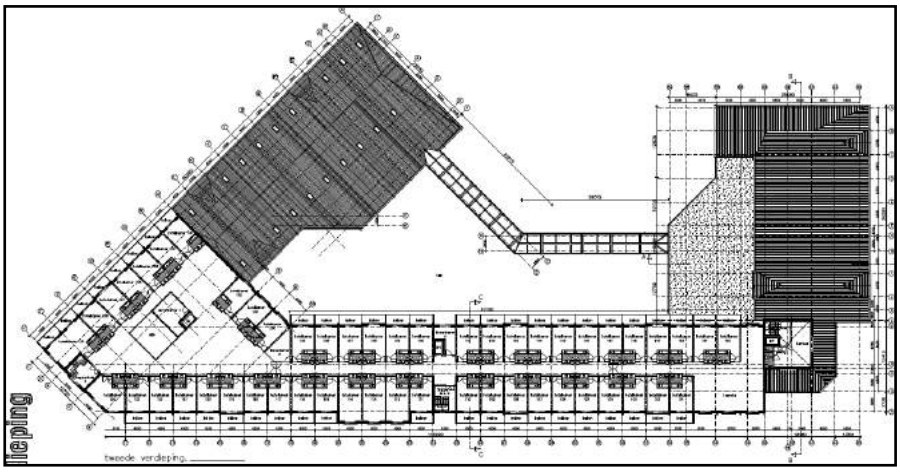
Conclusie
Er kan geconcludeerd worden dat het projectplan qua beeldkwaliteit aansluit op het omliggende landschap.

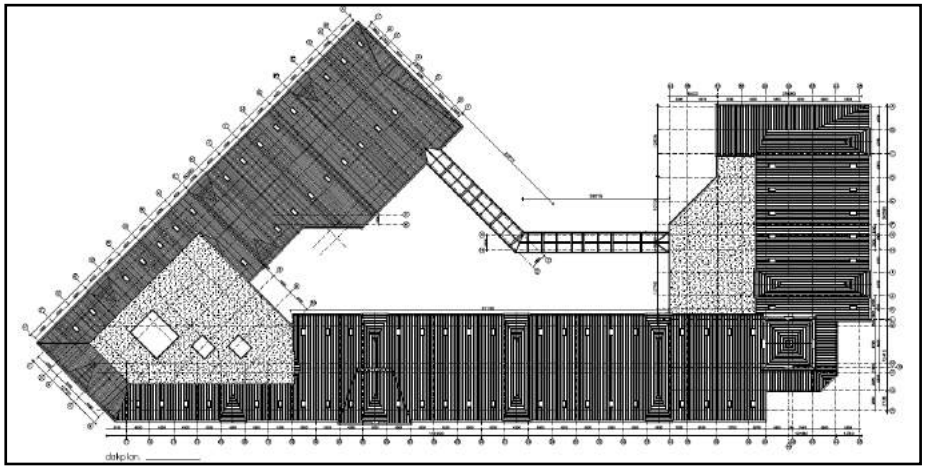
Begane grond

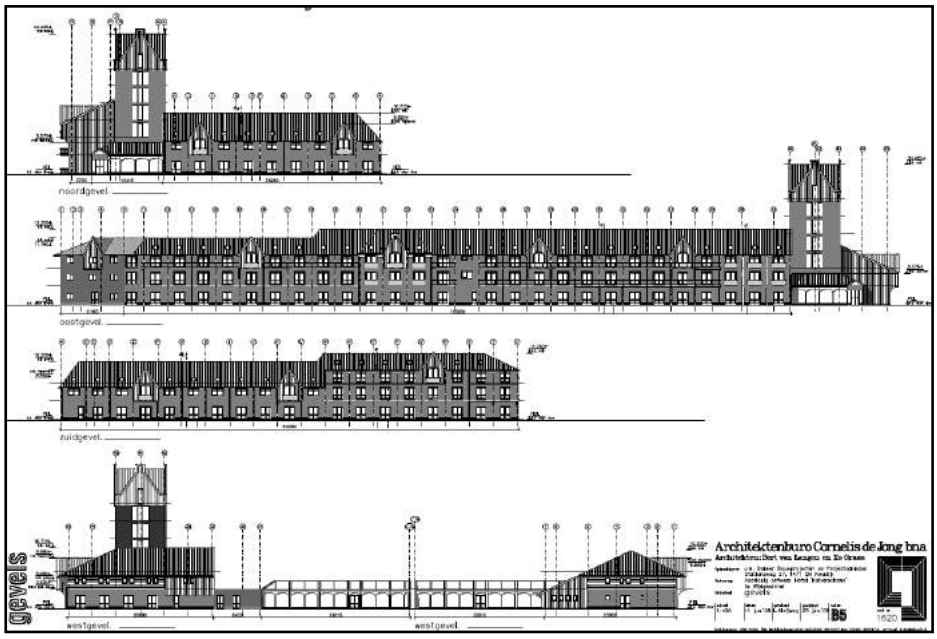
1e verdieping

2e verdieping

dakplan

Gevelaanzichten

5 beleid

5.1 rijksbeleid

5.1.1 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (2012)

Op 13 maart 2012 is de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) vastgesteld. Deze structuurvisie geeft een nieuw, integraal kader voor het ruimtelijk- en mobiliteitsbeleid op rijksniveau. De visie is vernieuwend in de zin dat ruimtelijke ontwikkelingen en infrastructuur sterker dan voorheen met elkaar verbonden worden. De structuurvisie vervangt daarvoor de Nota Ruimte, de Structuurvisie Randstad 2040, de Nota Mobiliteit, de MobiliteitsAanpak, de Structuurvisie voor de Snelwegomgeving en de ruimtelijke doelen en uitspraken in de PKB Tweede structuurschema Militaire terreinen, de Agenda Landschap, de Agenda Vitaal Platteland en Pieken in de Delta. In de structuurvisie schetst het Rijk de ambities voor concurrentiekracht, bereikbaarheid, leefbaarheid en veiligheid tot 2040 (lange termijn) en doelen, belangen en opgaven tot 2028 (middellange termijn).

De centrale visie wordt uiteengezet in drie hoofddoelstellingen voor de middellange termijn (2028), namelijk “concurrerend, bereikbaar en leefbaar&veilig”. Voor de drie rijksdoelen zijn de onderwerpen van nationaal belang benoemd waarmee het Rijk aangeeft waarvoor het verantwoordelijk is en waarop het resultaten wil boeken. De drie hoofddoelstellingen en 13 nationale belangen zijn:

1 Concurrerend = Het vergroten van de concurrentiekracht van Nederland door het versterken van de ruimtelijk-economische structuur van Nederland. Hiervoor zijn de volgende nationale belangen benoemd:
   - Nationaal belang 1: een excellent en internationaal bereikbaar vestigingsklimaat in de stedelijke regio’s met een concentratie van topsectoren;
   - Nationaal belang 2: Ruimte voor het hoofdnetwerk voor (duurzame) energievoorziening en de energietransitie;
   - Nationaal belang 3: Ruimte voor het hoofdnetwerk voor vervoer van (gevaarlijke) stoffen via buisleidingen;
   - Nationaal belang 4: Efficiënt gebruik van de ondergrond;
2 Bereikbaar = Het verbeteren, instandhouden en ruimtelijk zekerstellen van de bereikbaarheid waarbij de gebruiker voorop staat. Hiervoor zijn de volgende nationale belangen benoemd:
   - Nationaal belang 5: Een robuust hoofdnetwerk van weg, spoor en vaarwegen rondom en tussen de belangrijkste stedelijke regio’s inclusief de achterlandverbindingen;
   - Nationaal belang 6: Betere benutting van de capaciteit van het bestaande mobiliteitssysteem van weg, spoor en vaarweg;
   - Nationaal belang 7: Het instandhouden van de hoofdnetwerken van weg, spoor en vaarwegen om het functioneren van de netwerken te waarborgen;
3 Leefbaar & veilig = Het waarborgen van een leefbare en veilige omgeving waarin unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden behouden zijn:
   - Nationaal belang 8: Verbeteren van de milieukwaliteit (lucht, bodem, water) en bescherming tegen geluidsoverlast en externe veiligheidsrisico’s;

- Nationaal belang 9: Ruimte voor waterveiligheid, een duurzame zoetwatervoorziening en klimaatbestendige stedelijke (her) ontwikkeling;
- Nationaal belang 10: Ruimte voor behoud en versterking van (inter)nationale unieke cultuurhistorische en natuurlijke kwaliteiten;
- Nationaal belang 11: Ruimte voor een nationaal netwerk van natuur voor het overleven en ontwikkelen van flora- en faunasoorten;
- Nationaal belang 12: Ruimte voor militaire terreinen en activiteiten;

De rijksverantwoordelijkheid voor het systeem van goede ruimtelijke ordening is zonder hoofddoelstelling, als afzonderlijk belang opgenomen:

- Nationaal belang 13: Zorgvuldige afwegingen en transparante besluitvorming bij alle ruimtelijke plannen.

De drie hoofddoelen van het ruimtelijk en mobiliteitsbeleid kennen nationale opgaven die regionaal neerslaan. Voor alle nationale opgaven worden rijksinstrumenten ingezet, waarbij financiering slechts één van de instrumenten is. Ook decentrale overheden en marktpartijen dragen bij aan de realisatie van nationale opgaven. In de structuurvisie worden daartoe het land opgedeeld in verschillende regio's (MIRT – regio's) waaraan gebiedsgerichte agenda's van Rijk en regio, gekoppeld aan het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport worden gekoppeld, waarin een gedeeld beeld van de samenhang tussen de verschillende opgaven in het betreffende ruimtelijk domein wordt geschetst. Zo kunnen ruimtelijke investeringen van Rijk en regio goed op elkaar worden afgestemd en geoptimaliseerd.

*Analyse en conclusie Nationale belangen omgeving plangebied: h*et plan is van dien aard dat Nationale belangen zoals gedefinieerd in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte niet worden geschaad. Wel maakt het onderdeel uit van de Stelling van Amsterdam en de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Het Rijk beschermt de werelderfgoedgebieden (De Beemster, de Stelling van Amsterdam en de Nieuwe Hollandse Waterlinie) ruimtelijk door voor te schrijven dat ruimtelijke ontwikkelingen de kwaliteiten van deze werelderfgoederen moeten behouden of versterken. In de conclusies van paragraaf 5.2 wordt samengevat hoe de voorgenomen ontwikkeling bij kan dragen aan het behouden en versterken van de kwaliteiten van de Stelling van Amsterdam en de Nieuwe Hollandse Waterlinie.

5.1.2 Besluit algemenen regels ruimtelijke ordening (Barro)

Het kabinet heeft in de SVIR vastgesteld dat voor een beperkt aantal onderwerpen de bevoegdheid om algemene regels te stellen zou moeten worden ingezet. Het gaat om de volgende nationale belangen: Rijksvaarwegen, Project Mainportontwikkeling Rotterdam, Kustfundament, Grote rivieren, Waddenzee en waddengebied, Defensie, Ecologische hoofdstructuur, Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde, Hoofdwegen en Hoofdspoorwegen, Elektriciteitsvoorziening, Buisleidingen van nationaal belang voor vervoer van gevaarlijke stoffen, Primaire waterkeringen buiten het kustfundament en IJsselmeergebied (uitbreidingsruimte).

De SVIR bepaalt welke kaderstellende uitspraken zodanig zijn geformuleerd dat deze bedoeld zijn om beperkingen te stellen aan de ruimtelijke besluitvormingsmogelijkheden op lokaal niveau. Ten aanzien daarvan is een borging door middel van normstelling, gebaseerd op de Wro, gewenst. Die uitspraken onderscheiden zich in die zin dat van de provincies en de gemeenten wordt gevraagd om de inhoud daarvan te laten doorwerken in de ruimtelijke besluitvorming. Zij zijn dus concreet normstellend be-

doeld en worden geacht direct of indirect, dat wil zeggen door tussenkomst van de provincie, door te werken tot op het niveau van de lokale besluitvorming, zoals de vaststelling van bestemmingsplannen.

Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) bevestigt in juridische zin die kaderstellende uitspraken. Slechts daar waar een directe doorwerking niet mogelijk is, bij de Ecologische Hoofdstructuur en bij de Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde, is gekozen voor indirecte doorwerking via provinciaal medebewind. Voor deze onderwerpen voorziet het besluit ook niet in de (definitieve) begrenzing. Ten aanzien van deze begrenzing is bepaald dat de provincies die grenzen (nader) bepalen.

Een deel van het Barro is gebaseerd op eerdere pkb's en beleidsnota's die in de SVIR zijn herbevestigd. Deze onderdelen zijn op 30 december 2011 in werking getreden. Het betreft de volgende onderdelen:

- project Mainportontwikkeling Rotterdam;
- kustfundament;
- grote rivieren;
- Waddenzee en waddengebied;
- defensie, en
- erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde.

Op 28 augustus 2012 is het besluit aangevuld met voorschriften voor de andere beleidskaders uit de SVIR, het Nationaal Waterplan en het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening. Het gaat hierbij om de volgende onderwerpen:

- rijksvaarwegen;
- hoofdwegen en hoofdspoorwegen;
- elektriciteitsvoorziening;
- buisleidingen van nationaal belang voor vervoer van gevaarlijke stoffen;
- ecologische hoofdstructuur;
- primaire waterkeringen buiten het kustfundament, en
- IJsselmeergebied (uitbreidingsruimte).

De regels betreffende de Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde kunnen pas in werking treden, zodra de hiervoor bedoelde Spoedwet Wro in werking treedt (afhankelijk van de parlementaire behandeling).

Het kabinet heeft de keuze voor deze onderwerpen gemaakt in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. Door de nationale belangen vooraf in bestemmingsplannen te borgen, wordt met het Barro bijgedragen aan versnelling van de besluitvorming bij ruimtelijke ontwikkelingen en vermindering van de bestuurlijke drukte.

Beoordeling en conclusie: Het voorgenomen plan ligt naast een hoofdweg. Het betreft de A7 waarlangs een reserveringszone geldt (artikel 2.7.4). De richtlijnen geven aan dat ter plaatse van een uitbreiding van maximaal 1 rijbaan (zoals op deze locatie het geval is) een reserveringszone van 34 meter vanuit de buitenste kantlijn aangehouden moet worden. Het gebied waar het hotel zal worden gerealiseerd ligt ruim buiten de zone van 34 meter afstand van de buitenste kantlijn. Hiermee is voldoende rekening gehouden met artikel 2.7.4 van de Barro. Verdere belangen uit het Barro worden niet geschaad.

5.2 provinciaal beleid

Provinciale structuurvisie (2012)

De structuurvisie geeft de ruimtelijke ambities weer van de provincie Noord-Holland. De provincie heeft drie hoofdbelangen die samen de ruimtelijke hoofddoelstelling vormen van de provincie Noord-Holland. Deze drie hoofdbelangen zijn: Ruimtelijke kwaliteit, Duurzaam Ruimtegebruik en Klimaatbestendigheid. Onder deze hoofdbelangen vallen een twaalftal onderliggende provinciale ruimtelijke belangen. Deze belangen zijn uitgewerkt en hieraan zijn instrumenten gekoppeld die door de provincie worden ingezet om deze tot uitvoering te brengen. De volgende belangen zijn onderscheiden:

- Ruimtelijke kwaliteit: Behoud en ontwikkeling van Noord-Hollandse cultuurlandschap, Behoud en ontwikkeling van natuurgebieden, Behoud en ontwikkeling van groen om de stad;
- Duurzaam ruimtegebruik: Milieukwaliteiten, Behoud en ontwikkeling van verkeers- en vervoersnetwerken, Voldoende en op de behoefte aansluitende huisvesting, Voldoende en gedifferentieerde ruimte voor economische activiteiten en Voldoende en gedifferentieerde ruimte voor recreatieve en toeristische voorzieningen;
- Klimaatbestendigheid: Voldoende bescherming tegen overstroming en wateroverlast, Voldoende en schoon drink-, grond- en oppervlaktewater en Voldoende ruimte voor het opwekken van duurzame energie.

Provinciale belangen omgeving plangebied

In de Structuurvisie behoort het gehele plangebied en/of de bebouwing tot het gebied dat is aangemerkt als:

- Droogmakerijen: Deze (cultuur)landschappen moeten optimaal worden gebruikt door hun kenmerken te koesteren en te benutten bij nieuwe ontwikkelingen. De Provincie zorgt dat ontwikkelingen die buiten bestaand bebouwd gebied tot stand komen, plaatsvinden op basis van de karakteristieke eigenschappen, het zogenaamde Landschaps-DNA, van de verschillende landschappen.
- Metropolitane landschappen: In de metropoolregio heeft de Provincie Noord-Holland een extra ambitie voor de ontwikkeling van recreatiemogelijkheden en het gebruik van het landschap voor stedelijke functies. Het behoud, de versterking en de ontwikkeling van de groenblauwe structuur is van wezenlijk belang voor de totstandkoming, kwaliteit en uitstraling van de dynamische regio.
- Rijksbufferzones: In de Provincie Noord-Holland liggen vier Rijksbufferzones: Amstelland-Vechtstreek, Amsterdam-Purmerend, Amsterdam-Haarlem en Hilversum-Utrecht. Doel van de Rijksbufferzones is dat zij gevrijwaard blijven van verdere verstedelijking en dat ze zich verder kunnen ontwikkelen tot relatief grootschalige groene gebieden. De Rijksbufferzones zijn een belangrijk onderdeel van de hierboven beschreven metropolitane landschappen. De Provincie Noord-Holland behoudt de landschappelijke kwaliteit en identiteit van deze Rijksbufferzones en vergroot de mogelijkheden voor ontspanning en dagrecreatie in deze gebieden. Hiervoor worden integrale ontwikkelstrategieën opgesteld.
- Bestaand Bebouwd Gebied (alleen de voormalige bebouwing): Binnen het Bestaand Bebouwd Gebied bevordert de Provincie Noord-Holland zoveel mogelijk de intensivering en bundeling van stedelijkheid.

In de metropoolregio heeft de Provincie Noord-Holland een extra ambitie voor de ontwikkeling van recreatiemogelijkheden en het gebruik van het landschap voor stedelijke functies. Het behoud, de versterking en de ontwikkeling van de groenblauwe structuur

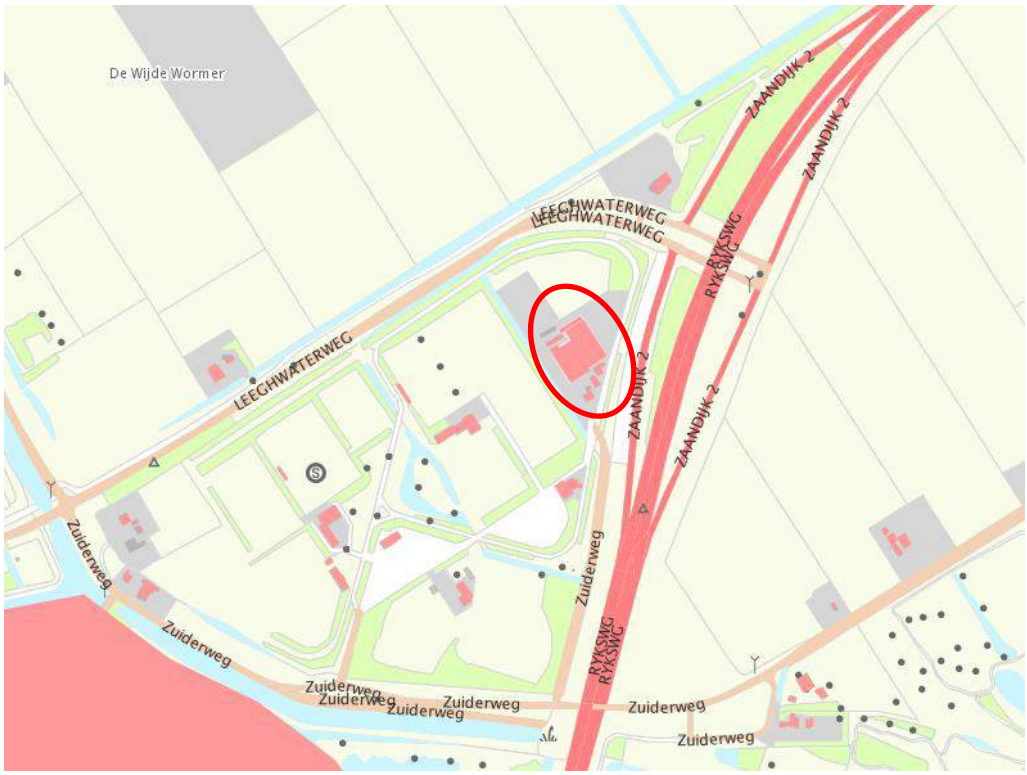
is van wezenlijk belang voor de totstandkoming, kwaliteit en uitstraling van de dynamische regio. De ontwikkeling van deze metropolitane landschappen moet worden afgestemd met de ontwikkeling van de nabijgelegen metropool, waarbij verschillende ontwikkelingen mogelijk zijn. Opgave is om het landschap beter ‘beleefbaar’ te maken. Invulling vindt plaats binnen het metropolitane landschap en daarbinnen onder andere door herijking van het bufferzonebeleid. Doel van de Rijksbufferzones is dat zij gevrijwaard blijven van verdere verstedelijking en dat ze zich verder kunnen ontwikkelen tot relatief grootschalige groene gebieden. Behoud de landschappelijke kwaliteit en identiteit van deze Rijksbufferzones staat voorop en vergroot de mogelijkheden voor ontspanning en dagrecreatie in deze gebieden.

Analyse, afweging en conclusie
De locatie maakt deel uit van de Wijde Wormer en is in die hoedanigheid aangewezen als Rijksbufferzone en Metropolitaan Landschap. De bedoeling is deze groene gebieden verder te ontwikkelen voor recreatie. Uitbreiding van stedelijke functies moet zoveel mogelijk worden beperkt. In de Provinciale ruimtelijke verordening Noord-Holland worden regels horende bij deze gebieden gesteld.

Provinciale ruimtelijke verordening Noord-Holland
Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie (PRVS) is gelijktijdig door Gedeputeerde Staten vastgesteld met de Structuurvisie. De ruimtelijke verordening waarborgt de provinciale belangen en geeft regels die moeten worden opgevolgd bij het opstellen van bestemmingsplannen. In de verordening wordt onder andere ingegaan op de volgende onderwerpen:

1 regels voor het Bestaand Bebouwd Gebied;
2 regels voor het landelijk gebied;
3 de Groene Ruimte;
4 de Blauwe Ruimte;
5 energie.

De provincie stelt weinig eisen voor bouwen en gebruik binnen bestaand bebouwd gebied. *Buiten* bestaand bebouwd gebied vindt de provincie het van belang om de open ruimtes zoveel mogelijk te behouden en te ontwikkelen. Zo is bepaald dat nieuwe woningbouw of andere verstedelijking in het landelijk gebied verboden is (behoudens ontheffing). Het landelijk gebied gaat echter niet op slot, maar bebouwingsplannen dienen te voldoen aan eisen van nut en noodzaak en ruimtelijke kwaliteit.

Uitsnede kaart bestaand bebouwd gebied

Uit de kaarten horende bij de provinciale ruimtelijke verordening blijkt dat de projectlocatie ligt in het landelijk gebied en onderdeel uitmaakt het nationale landschap Laag-Holland en de rijksbufferzone Amsterdam-Purmerend. De bestaande bebouwing is daarnaast aangewezen als bestaand bebouwd gebied (bbg). De op de kaart aangegeven bebouwing komt echter niet overeen met de daadwerkelijke bestaande bebouwing, de bestaande bebouwing is groter. Van toepassing op het plangebied zijn de artikelen 14, 15, 20, 22 en 24 van de Provinciale ruimtelijke verordening.

Artikel 14, Overige vormen van verstedelijking, verbiedt nieuwe verstedelijking in het landelijk gebied. Hiervan kan door Gedeputeerde Staten ontheffing worden verleend. Gedeputeerde staten kunnen de ontheffing uitsluitend verlenen indien:

a de noodzaak van verstedelijking is aangetoond;
b is aangetoond dat de beoogde verstedelijking niet door herstructureren, intensiveren, combineren of transformeren binnen bestaand bebouwd gebied kan worden gerealiseerd en;
c het bepaalde in artikel 15 in acht wordt genomen.

Artikel 15 betreft de ruimtelijke kwaliteitseis ingeval van verstedelijking in het landelijk gebied. Een ruimtelijk plan dat voorziet in nieuwe of uitbreiding van bestaand bebouwing in het landelijk gebied houdt rekening met:

a de kernkwaliteiten van de verschillende landschapstypen en aardkundige waarden;
b de kernkwaliteiten van de bestaande dorpsstructuur waaraan wordt gebouwd;
c de openheid van het landschap daarbij inbegrepen stilte en duisternis;
d de historische structuurlijnen;
e cultuurhistorische objecten;

Daartoe geeft de toelichting bij het bestemmingsplan tenminste een verantwoording van de mate waarin deze nieuwe functies rekening houden met:

a de ontwikkelingsgeschiedenis van het landschap;
b de ordeningsprincipes van het landschap;
c de bebouwingskarakteristieken (architectuur, stedenbouw, openbare ruimte) ter plaatse;
d de inpassing van de nieuwe functies in de wijdere omgeving (grotere landschapseenheid);
e de bestaande kwaliteiten van het gebied (inclusief de ondergrond) als hiervoor bedoeld en de maatregelen die nodig zijn om negatieve effecten op deze kwaliteiten op te heffen in relatie tot de nieuwe functies.

Artikel 20, Nationale landschappen en UNESCO-werelderfgoederen. Het besluitgebied maakt onderdeel uit van het nationale landschap Laag-Holland. In artikel 22, ontwikkeling binnen een Nationaal Landschap en UNESCO-werelderfgoederen, wordt bepaald hoe om dient te worden gegaan met ontwikkelingen binnen deze landschappen. Een bestemmingsplan mag uitsluitend voorzien in nieuwe functies en uitbreiding van de bebouwing van bestaande functies binnen de gebieden als bedoeld in artikel 20 voorzover deze de kernkwaliteiten en/of Uitzonderlijke Universele Waarden behouden of versterken. Een bestemmingsplan mag geen bestemmingen en regels die voorzien in een grootschalige stads- of dorpsontwikkelingslocatie of glastuinbouwlocatie dan wel een grootschalig bedrijventerrein of infrastructuurproject. Gedeputeerde staten kunnen, gehoord de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling, ontheffing verlenen indien:
a er sprake is van een groot openbaar belang;
b als er voldoende maatregelen worden getroffen om de nadelige effecten van de ontwikkeling op het behoud of de versterking van de uitgewerkte kernkwaliteiten te mitigeren of te compenseren;
c het bestemmingsplan in overeenstemming is met de kwaliteitseisen zoals opgenomen in artikel 15 van deze verordening en;
d er geen reële andere mogelijkheden zijn.

Artikel 24 betreft Rijksbufferzones. Verdere verstedelijking en in de vorm van nieuwe gebouwen is niet mogelijk, dit geldt onder andere grootschalige hotels. Hiervan mag worden afgeweken indien:
a er sprake is van een groot openbaar belang;
b er geen reële andere mogelijkheden zijn en;
c de negatieve effecten zoveel mogelijkheden zoveel mogelijk worden beperkt en de overblijvende effecten worden gecompenseerd.

Analyse, afweging en conclusie
Omdat het plangebied is gelegen in het landelijk gebied, in een Nationaal Landschap en een Rijksbufferzone dient er ten eerste te worden aangetoond dat er sprake is van een groot openbaar belang. Van het hotel zijn voornamelijk positieve economische effecten te verwachten zoals een toename van werkgelegenheid, inkomsten voor de gemeente in de vorm van belastingen en uitgaven van bezoekers van het hotel. Er zal spinoff ontstaan waarvan toeleveranciers en toeristische en recreatieve functies in de omgeving van mee profiteren. Het betreft in ieder geval:
- Werkgelegenheid Hotel ca. 60 man/vrouw
- OZB belasting opbrengst gemeente Wormerland ca. € 25.000,- per jaar
- Leges Bouwvergunning eenmalig € 250.000,-
- Toeristen belasting ca. € 100.000,- per jaar.

- Ca. 100.000 overnachtingen per jaar.
- Toeristen arrangementen Zaanse Schans wat resulteert in meer bezoekers, langer verblijf en/of meer omzet. (Speerpunt beleid Gemeente Zaanstad)
- Dagjestoerisme Arrangementen; bootverhuur, fietsverhuur, rondvaartboot, Golfbaan.

Daarnaast maakt een hotel op deze locatie de Rijksbufferzone beter beleefbaar. Meer mensen kunnen op een positieve manier genieten van het landschap waarbij het te ontwikkelen hotel een bijdrage levert aan dit landschap.

- Entree van het gebied van achterkant naar voorkant.
- Step stone om Rijksbufferzone" te bezoeken, hetgeen doelstelling is van Natura 2000/ Rijksbufferzone".

Duidelijk is dat er, zeker in de huidige economische omstandigheden, een openbaar belang is bij het realiseren van een hotel op deze locatie. Hiermee wordt voldaan aan de artikelen 14a, 22a en 24a. De beoogde verstedelijking in deze vorm en op deze locatie, een hotel aan de A7, dicht bij de Zaanse Schans en in het toeristisch-recreatief gebied van de Wijde Wormer en omgeving, is niet op een andere plaats te realiseren. De gemeente Wormerland beschikt nergens over een locatie met een dergelijke goede infrastructuur die een hotel van deze omvang nodig heeft. Ook voor het renderen van het hotel is een locatie in de buurt van de hoofdinfrastructuur, in dit geval de A7, noodzakelijk. Hiermee wordt voldaan aan artikel 14b en 22d en 24b. Hoe aan artikel 15 en 22b wordt voldaan is terug te lezen in paragraaf 4.3 en 4.4.

5.3 regionaal beleid

Aanpakplan Toerisme Zaanstreek (2007-2010)

In 2007 hebben de gemeenten Zaanstad, Wormerland en Oostzaan het initiatief genomen om voor de periode 2007-2010 een plan van aanpak op het gebied van toerisme op te stellen. Op deze wijze wordt de economische structuur van de Zaanstreek gezamenlijk versterkt. Recreatie en toerisme worden beschouwd als een potentiële groeimarkt voor de gemeenten. Het stimuleren van de verschillende ontwikkelingen op het gebied van recreatie en toerisme zal moeten leiden tot meer bezoekers, een langere verblijfsduur, meer inkomsten en werkgelegenheid en een duidelijker imago van de streek. Het Aanpakplan richt zich daarbij op de bijzondere gebiedskenmerken van de Zaanstreek. Het behouden, laten renderen in de toekomst en uitdragen deze waardevolle gebiedskenmerken kan door middel van de volgende doelstellingen:

1 Toeristische potenties in de Zaanstreek stimuleren en economisch beter benutten;
2 Toeristische ondernemers beter faciliteren en stimuleren tot investeringen;
3 Het toeristische product 'Zaanstreek' sterker neerzetten binnen de regio;
4 Het imago en de uitstraling van de Zaanstreek herkenbaar maken en op een positieve manier uitdragen.

Bij het bereiken van deze doelstellingen wordt niet gekeken tot de gemeentegrenzen. De Zaanstreek zal aansluiting moeten zoeken bij de regio Amsterdam. De regio Amsterdam kent een groot tekort aan hotelaccommodaties. Hierin kan de regio Amsterdam zelf niet voorzien en dit biedt kansen voor de omliggende regio's. De Zaangemeenten kunnen hierin een aanvullende en ondersteunende rol vervullen. De

karakteristieke locaties en authentieke uitstraling van de Zaanstreek bieden de Zaanstreek voldoende aanknopingspunten als uitvalsbasis voor de regio Amsterdam.

Hotels zorgen voor meer werkgelegenheid en meer toeristische bestedingen en inkomsten. Voor de Zaanstreek ligt hier een zeer grote groeimarkt. Ten aanzien van potentiële vestigingslocaties zal per deelgebied gekeken moeten worden wat de mogelijkheden zijn. De mogelijkheden voor de Zaanstreek liggen zowel in grotere hotels op goed bereikbare locaties nabij spoor- en snelwegen als in kleinschaligere voorzieningen op karakteristieke locaties en plekken in het landelijk gebied. Daarnaast biedt de Zaanstreek mogelijkheden voor het houden van conferenties, ontvangsten, recepties etc. In regionaal verband dient hier actie op ondernomen worden zodat de groeimarkt optimaal kan worden benut.

Water verbindt! (Juni 2007)
Het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier heeft in opdracht van de Dienst Landelijk Gebied - Regio West het rapport Water verbindt! opgesteld. In het rapport wordt ingespeeld op het creëren van waterberging in samenhang met natuur, recreatie en agrarische structuurverbetering. Op deze wijze wordt getracht de knelpunten in de Wijde Wormer integraal op te lossen en kansen te benutten. De oplossingen voor de knelpunten zijn uitgewerkt in een integraal maatregelenpakket.

Over de projectlocatie en zijn directe omgeving wordt het volgende vermeld: “Niet-vrije recreatie vindt plaats aan de westkant van de polder. Rond het voormalige strandbad, de
dijkdoorbraak van 1825, is een golfbaan aangelegd. In de hoek tussen de snelweg A7 en de Provinciale Weg N515 (Leeghwaterweg) aan de zuidwestkant van de polder liggen sportvelden, een manege *(projeclocatie!)* en twee horeca-bedrijven, wat geen slechte oplossing is voor een overhoek die landschappelijk minder te bieden heeft.”

De maatregelen die worden voorgesteld zijn niet direct van toepassing op de projectlocatie. Ten zuidwesten van de projectlocatie wordt een stuk nieuwe natuur ontwikkeld. Water Verbindt! geeft aan dat er behoefte is aan een vergroting van de toegankelijkheid van deze droogmakerij, die te midden van grote bevolkingsconcentraties en toeristische attracties ligt.

De realisatie van Hotel Kalverschans speelt in op de recreatieve en toeristische groeimarkt in de Zaanstreek. De ontwikkeling is geheel in overeenstemming met het aanpakplan voor de regio. Verder sluit het goed aan op het rapport Water Verbindt! van het Hoogheemraadschap waarin de projectlocatie wordt genoemd als hoek die landschappelijk minder te bieden heeft en waarvan de huidige invulling een goede oplossing is. Uitbreiding van de huidige functies kan bijdragen aan het toegankelijker maken van de Wijde Wormer zonder dat de omliggende natuurwaarden worden aangetast door de uitbreiding van de functies met de realisatie van een hotel.

Regiovisie Waterland 2040
De Regiovisie Waterland 2040 geeft de ruimtelijke ontwikkelingsrichting weer voor Waterland tot 2040. Hierbij wordt duidelijk gekeken naar de vraag in hoeverre Waterland deel wil uitmaken van de Metropoolregio Amsterdam en ook van de Randstad. Hierbij gaat het zowel om stedelijke als landelijke vraagstukken die spelen. In de kerndiscussie spelen enkele fundamentele keuzevraagstukken, waarvoor voor de pro-

jectlocatie het keuzevraagstuk *functie en kwaliteit van het landschap, water en cultuurhistorie* van belang is. Op 10 december 2008 heeft de vaststelling van het de Regiovisie plaatsgevonden in het Algemeen Bestuur van de regio Waterland.

Het motto van de centrale visie geldt als “Vitaal met Karakter”. Daarbij zijn de kerndiscussiepunten vertaald in hoofdopgaven. Voor de projectlocatie is de hoofdopgave *Koers bepalen op het gebied van werken en recreatie en toerisme* van belang. Onder de strategische hoofdlijnen van de visie is voor de ontwikkeling van het hotel de pijler *Stimuleer kleinschalige en voornamelijk extensieve vormen van recreatie en toerisme, die passen bij het karakter van het landschap* van belang. Hierbij dienen intensieve vormen van toerisme (verblijf, vrijetijdsbesteding etc) aan stedelijk gebied en goed bereikbare recreatieknooppunten te worden gekoppeld. De ontwikkeling die door deze onderbouwing wordt mogelijk gemaakt sluit hierbij aan. Het hotel grenst aan de recreatieve zone (sportvelden) van het stedelijk gebied en kan bij de ontsluiting van de omliggende gebieden goed dienen als recreatieknooppunt als vertrek- en aankomstpunt voor recreatieroutes. Door tevens te zorgen voor een landschappelijke inpassing kan het hotel een meerwaarde zijn voor de omliggende natuurgebieden. Hierop sluiten de hoofdlijnen van het onderdeel toerisme aan. In de hoofdlijnen wordt aangegeven dat de toegankelijkheid van het landelijk gebied voor de stedeling moet worden gestimuleerd. Een belangrijk middel hierbij zijn recreatietransferia als poorten voor het landelijk gebied. Hierin passen hotels met congresfaciliteiten, wellness en leisure in. Het hotel Kalverschans voorziet in al deze onderdelen en sluit daardoor naadloos aan op de Regiovisie Waterland 2040. De realisatie van het hotel past binnen de strategische hoofdlijnen van de Regiovisie Waterland 2040.

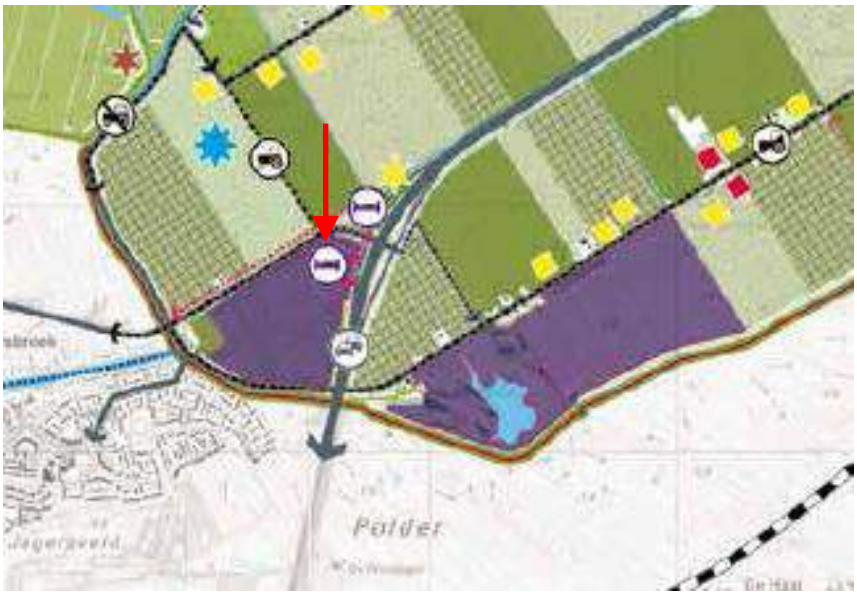
5.4 gemeentelijk beleid

5.4.1 structuurvisie Wormerland 2025 (2014)

De structuurvisie van de gemeente Wormerland behandelt de gewenste ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente voor de periode tot 2025. Wormerland is een diverse gemeente met een schat aan cultuurhistorische waarden. Dit door een samenspel van veenweidelandschap, het water, de droogmakerijen en de karakteristieke kernen. De gemeente heeft meerdere gezichten en wordt gekenmerkt door een landschappelijke tweedeling. De noordelijke helft bestaat uit het open veenweidegebied waar rust, ruimte, natuur en extensieve recreatie hand in hand gaan. Het zuidelijke deel bestaat uit de droogmakerij De Wijde Wormer, waar openheid, agrarische productie en duurzame energie in samenhang bestaan.
Het veenweidegebied is het unieke open landschap met hoge natuurwaarden, maar vormt eveneens een onderdeel van het regionale recreatieve routenetwerk. Met oog voor de natuur- en landschapswaarden is het veenweidegebied toegankelijk voor verschillende kleinschalige vormen van extensieve recreatie, passend bij het karakter van het landschap. De droogmakerijen vormen het agrarisch productiegebied voor de gemeente. Agrariërs hebben hier alle ruimte om een duurzame en klimaatbestendige bedrijfsvoering voort te zetten. Een duurzame agrarische productie met oog voor de toekomst en ruimte voor verbreding van de agrarische sector voert hier de boventoon.

De Wijde Wormer

De Wijde Wormer is ingericht op een goed functionerend agrarisch landschap en kent daarbij rechtlijnige patronen en een blokvormige verkavelingsstructuur. De Wijde Wormer biedt goede voorwaarden voor de uitoefening van agrarische bedrijven en om die reden biedt de visie ruimte aan veranderende ontwikkelingen in de agrarische sector. De droogmakerij heeft momenteel een beperkte recreatieve functie. In de droogmakerij is een golfbaan, sportcomplex en een recreatieterrein aanwezig. Naast de verbreding van de landbouw met eventuele recreatieve functies en het uitbouwen van de routestructuren worden in De Wijde Wormer twee nieuwe hotellocaties toegestaan. Deze hotellocaties zijn geprojecteerd bij de afslag van de A7 en de Burger King. Nabij deze locaties zal ook een zogeheten toeristisch overstappunt gerealiseerd worden..

Uitsnede structuurbeeld 2025, locatie bij de rode pijl

Beoordeling en conclusie: de locatie is opgenomen als mogelijke plek voor hotelontwikkeling in de gemeente Wormerland, in totaal is er ruimte voor twee hotels aan de afrit van de A7. Het voorgenomen plan sluit hiermee naadloos aan op het gestelde in de structuurvisie.

5.4.2 Welstandsnota Wormerland (2004)

In de *Welstandsnota Wormerland* uit 2004 is het gebied waarin de projectlocatie ligt aangewezen als ‘sportcomplexen en recreatiegebieden’. Bij het benoemen van de mono-functionele gebieden valt de projectlocatie onder sportpark Kalverhoek tussen A7, Zuiderweg en Leeghwaterweg. De aanwezige bebouwing op de terreinen is doorgaans individueel en solitair gelegen. Het welstandsbeleid tracht zoveel mogelijk om het recreatieve karakter te combineren met de landschappelijke inpassing. Nieuwe gebouwen moeten zich voegen binnen de karakteristiek van het landschap. Dit is van belang omdat de ligging van de locatie aan de rand van het landelijk gebied, het landelijk gebied kwetsbaar maakt doordat er beeldverstorende situaties kunnen ontstaan.

Het ontwerp van het hotel Kalverschans is gebaseerd op de “Zaanse/Waterlandse” architectuur. Dit houdt in dat zowel qua kleurstelling, vormgeving als materiaalgebruik wordt aangesloten bij de architectuur uit Zaanstad en Waterland. Deze architectuur

kenmerkt zich door de aansluiting die wordt gezocht met de landelijke uitstraling van het gebied waarin de gebouwen zijn gelegen. Bij welstand is een pre-advies aangevraagd, hieruit bleek dat een en ander nadere uitwerking verdient maar dat er geen grote bezwaren te verwachten zijn. De welstandstoets van het definitieve ontwerp dient nog plaats te vinden. De verwachting is, mede op basis van het pre-advies, dat het projectplan de welstandstoets zonder noemenswaardige problemen zal doorstaan.

5.4.3 Beeldkwaliteitsplan Hotel Kalverschans

In het kader van de realisatie van hotel Kalverschans is een beeldkwaliteitsplan opgesteld. Het beeldkwaliteitsplan beperkt zich tot de projectlocatie en de direct hieraan grenzende gebieden, omdat dit deel van het Nationaal Landschap Laag Holland het meest kwetsbaar is voor veranderingen en eventuele toekomstige ontwikkelingen.

Niet alle aspecten die de beeldkwaliteit en identiteit van een locatie bepalen, kunnen geregeld worden door middel van een bestemmingsplan, vrijstelling of welstandsnota. Het beeldkwaliteitsplan geeft randvoorwaarden ten aanzien van de stedenbouwkundige hoofdstructuur, de inrichting van de openbare ruimte en de relatie met het omliggende gebied. Dit in tegenstelling tot het bestemmingsplan en de welstandsnota die alleen uitgangspunten geven ten aanzien van de bebouwde omgeving.

Het beeldkwaliteitsplan vormt hiermee een extra toetsingselement voor landschappelijke inpassing van het hotel. De juridische binding van het beeldkwaliteitsplan als toetsingselement vindt plaats door het beeldkwaliteitsplan als onderdeel van de vrijstelling op te nemen.

5.5 conclusie

Geconcludeerd kan worden dat het realiseren van het hotel Kalverschans past binnen de beleidsuitgangspunten van:

- het rijk voor wat betreft het koppelen van verstedelijking aan infrastructurele verbindingen, het bundelen van functies en het bestaande snelwegpanorama;
- de provincie Noord-Holland voor wat betreft het verbreden van de economische sector, de bijdrage op het gebied van toerisme en recreatie en het toegankelijk maken van het Nationaal Landschap Laag Holland. Voldaan wordt aan de regels uit de verordening van de gemeente, het plan dient een groot openbaar belang en door de landschappelijke inpassing en inrichting van de projectlocatie worden er voldoende maatregelen getroffen om nadelige effecten van de ontwikkeling op de omgeving te beperken.
- de regio Zaanstreek voor wat betreft de mogelijkheden op het gebied van recreatie en toerisme en specifiek voor het vestigen van hotels en conferentiezalen;
- de gemeente Wormerland voor wat betreft het verbeteren van het aanbod van slaapplaatsen;
- het beeldkwaliteitsplan ten aanzien van de inrichting van de projectlocatie en de landschappelijke inpassing in de omgeving.

6 milieuaspecten

6.1 inleiding

Aan de verschillende overheden zijn op basis van milieuwetgeving zoals de Wet milieubeheer vele taken en bevoegdheden op milieugebied toegekend. Deze hebben ook betrekking op ruimtelijke ordening. Het milieubeleid van de verschillende overheden is er op gericht om te komen tot een integrale verbetering van de leefomgevingskwaliteit door een vroegtijdige integratie van milieukwaliteit in ruimtelijke planvormingsprocessen. In het kader van het onderhavig project is gekeken naar milieuzonering, bodem, geluid, lucht en externe veiligheid.

6.2 bedrijven en milieuzonering

Inleiding
Bij milieuzonering gaat het om afstanden die bij voorkeur in acht genomen moeten worden rondom milieubelastende functies zoals bedrijven, industrie en nutsvoorzieningen. Het gaat hierbij om milieuaspecten als geur, stof, geluid en gevaar die een belemmering kunnen vormen voor gevoelige functies als wonen, scholen en ziekenhuizen.
In het kader van ruimtelijke ordening geeft de VNG-publicatie “Bedrijven en milieuzonering[2]” indicatieve afstanden om een voldoende ruimtelijke scheiding te bewerkstellingen tussen belastende en gevoelige functies.

Onderzoek milieuzonering
Bij het realiseren van nieuwe functies dient gekeken te worden naar de omgeving waarin deze gerealiseerd worden. Hierbij spelen twee vragen een rol:

1. past de nieuwe ontwikkeling in de omgeving?
2. laat de omgeving de nieuwe ontwikkeling toe?

Milieugevoelig en milieubelastend
Het projectplan bestaat uit de realisatie van een hotel met restaurant, bar en conferentiefaciliteiten. Een hotel met de genoemde voorzieningen wordt niet beschouwd als een milieugevoelige functie, maar wel als een milieubelastende functie. Hieronder wordt alleen een omschrijving opgenomen van het hotel en de genoemde voorzieningen als milieubelastende objecten.

Soort omgeving
In de VNG-publicatie “Bedrijven en milieuzonering” wordt een onderscheid gemaakt tussen verschillende omgevingstypen. Gezien de solitaire ligging wordt voor het projectplan uitgegaan van de standaard richtafstanden.

Het hotel als milieubelastende functie
Het hotel en de bijbehorende voorzieningen wordt in de VNG-publicatie omschreven als *hotels en pensions met keuken, conferentieoorden en congrescentra*. De omschrijving is passend voor de functies die worden gerealiseerd op de projectlocatie.

[2] VNG-publicatie Bedrijven en milieuzonering 2007

Ten aanzien van omliggende milieugevoelige objecten dient voor de aspecten geur en geluid een minimale afstand van 10 m te worden aangehouden. In de omgeving zijn alleen een fastfoodrestaurant en voetbalvelden gelegen. Een fastfoodrestaurant en voetbalvelden worden niet aangemerkt als milieugevoelige objecten. Daarnaast zijn het fastfoodrestaurant en de voetbalvelden op een grotere afstand dan 10 m van de projectlocatie gelegen.

Conclusie
Geconcludeerd kan worden dat binnen een afstand van 10 meter van de projectlocatie geen milieugevoelige objecten zijn gelegen. Uit oogpunt van milieuzonering bestaat er geen belemmering voor de realisatie van het projectplan.

6.3 geluid

Inleiding
De mate waarin het geluid, veroorzaakt door het wegverkeer, door spoorwegverkeer, en/of door inrichtingen (industrielawaai) het woonmilieu mag belasten, is geregeld in de Wet geluidhinder. De wet stelt dat in principe de geluidbelasting op de gevel van gevoelige bestemmingen zoals woningen, scholen en ziekenhuizen niet hoger mag zijn dan de voorkeursgrenswaarde. De voorkeursgrenswaarde is de waarde die zonder meer kan worden toegelaten. Voor de vaststelling van een geluidbelasting hoger dan de voorkeursgrenswaarde (met de grenswaarde als plafond) dient ontheffing te worden verkregen via een zogenoemde hogere grenswaardeprocedure.

Indien nieuwe geluidsgevoelige functies worden toegestaan binnen de wettelijke onderzoekszones van wegen, stelt de Wet geluidhinder de verplichting akoestisch onderzoek te verrichten naar de geluidbelasting. In het kader van de Wet geluidhinder wordt een hotel, restaurant, bar of conferentieruimte niet als geluidsgevoelig functie aangemerkt. Het doen van akoestisch onderzoek is derhalve niet noodzakelijk. Geluid van luchtvaartverkeer en/of spoorwegverkeer is niet relevant voor de projectlocatie.

Conclusie
Het aspect geluid vormt geen belemmering voor de realisatie van het projectplan.

6.4 bodem

Inleiding
De bodemkwaliteit is in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling van belang indien er sprake is van functieveranderingen of een ander gebruik. De bodem moet geschikt zijn voor de nieuwe functie. Het doen van bodemonderzoek bij bouwactiviteiten is een verplichting uit het Besluit Indieningvereisten. Aangezien een hotel, restaurant, bar of conferentieruimte een gelegenheid is waarin mensen voortdurend (langer dan drie uur) verblijven, is het doen van bodemonderzoek noodzakelijk.

Het bodemonderzoek is uitgevoerd door Lankelma Milieu bv[3]. Het onderzoek bestaat uit 25 boringen op de projectlocatie. In enkele van deze boringen zijn filters geplaatst voor het onderzoeken van het grondwater. Uit het bodemonderzoek blijkt dat er in de bodem lichte verontreinigingen zijn aangetroffen met minerale oliën en PAK. Deze verontreinigingen overstijgen echter de toetsingswaarde niet waardoor aanvullend onderzoek niet noodzakelijk is. In het grondwater komen licht verhoogde concentraties arseen, chroom en kwik voor. Het betreft hier echter lichte verontreinigingen die van nature kunnen voorkomen, ook naar deze verontreinigingen is geen aanvullend onderzoek noodzakelijk.

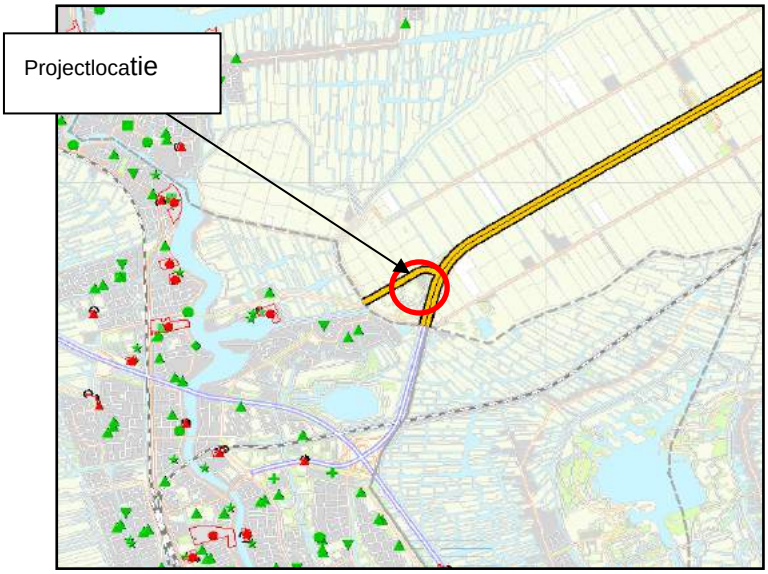
Conclusie
Het aspect bodem vormt geen belemmering voor de realisatie van het projectplan. De bodem is geschikt voor eventuele bouwactiviteiten.

6.5 externe veiligheid

Inleiding
De externe veiligheid wordt bepaald door de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen in en rond de projectlocatie. Veiligheidsafstanden tussen activiteiten met gevaarlijke stoffen en (beperkt) kwetsbare objecten, zoals woningen, moeten ervoor zorgen dat bij een eventuele calamiteit het aantal dodelijke slachtoffers beperkt blijft. Het Vuurwerkbesluit (2002, herziening 2004) en het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi, 2004) stellen afstandseisen aan risicovolle bedrijfsactiviteiten. De circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen (RNVGS, 2004) adviseert bij transportroutes en buisleidingen met gevaarlijke stoffen veiligheidsafstanden aan te houden.
In het externe veiligheidsbeleid wordt onderscheid gemaakt tussen het plaatsgebonden risico en het groepsrisico. Het plaatsgebonden risico geeft inzicht in de theoretische kans op overlijden van een individu op een bepaalde horizontale afstand van een risicovolle activiteit. Dit risico wordt weergegeven met risicocontouren rondom een inrichting of langs een vervoersas. Met het groepsrisico wordt aangegeven hoe groot het aantal slachtoffers bij een ongeval kan zijn op basis van de aanwezige mensen. Dit wordt weergegeven met een fN-curve (f is de kans en N het aantal slachtoffers).

Externe veiligheid
De risicokaart van de provincie Noord-Holland geeft de gevaarlijke activiteiten aan voor de gehele provincie. Van de risicokaart is hieronder een uitsnede opgenomen. De uitsnede is van de projectlocatie en zijn directe omgeving. Uit de uitsnede van de risicokaart blijkt dat de snelweg A7 en een gedeelte van de Leeghwaterweg in het kader van externe veiligheid een risico kan vormen.

[3] Verkennend bodemonderzoek Motel Kalverschans, Zuiderweg 72, Wijdewormer; 24 juni 2008, Lankelma Milieu bv; 08.13732

Uitsnede risicokaart provincie Noord-Holland

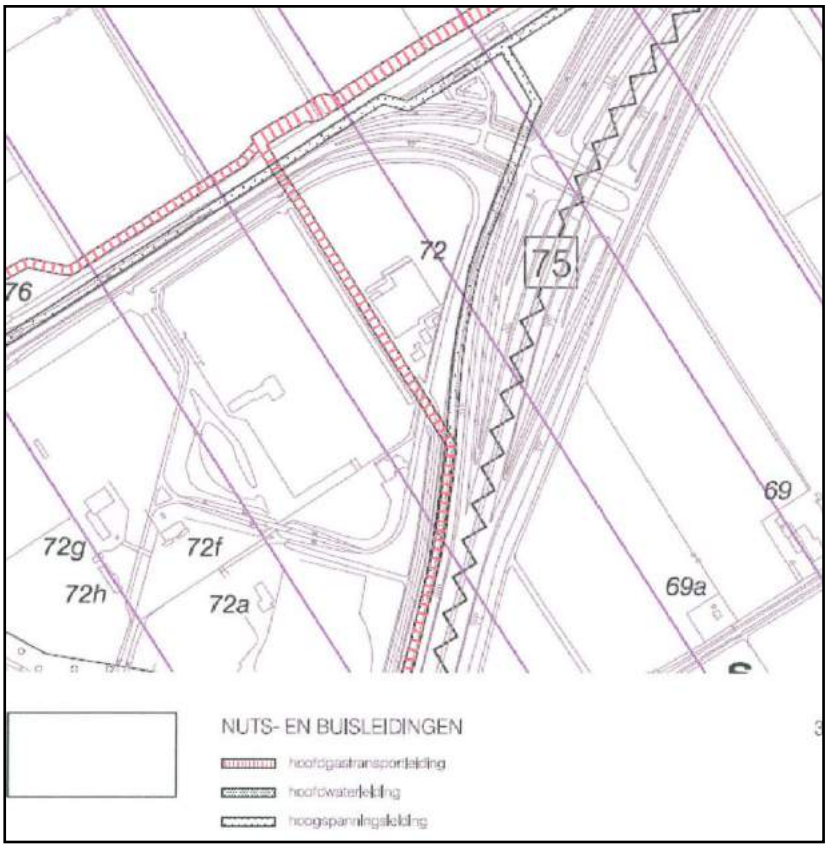
Transport gevaarlijke stoffen via de weg

Uit de inventarisatiestudie 'Anker' van het ministerie van Verkeer en Waterstaat (november 2005) is gebleken dat alleen in zeer dichtbevolkte stedelijke gebieden en bij zeer intensief transport van gevaarlijke stoffen (ter indicatie; Botlek gebied, A2 centrum Utrecht) transport van gevaarlijke stoffen over de weg tot problemen met externe veiligheid kan leiden. Op basis van onder andere de onlangs gehouden inventarisatie (in opdracht van ministerie van V&W/VROM/RIVM) ten behoeve van de "Basiskaart vervoer gevaarlijke stoffen" kan geconcludeerd worden dat bij de A7 in Wormerland het plaatsgebonden risico en het groepsrisico door invloed van wegverkeer thans niet overschreden wordt. Er zijn verder geen aanwijzingen dat het gebruik van de overige wegen rond de projectlocatie invloed heeft op het groepsrisico en de bestrijdbaarheid en beheersbaarheid van risico's en de zelfredzaamheid van individuen in de omgeving.

Er worden wel gevaarlijke stoffen over de A7 vervoerd, echter niet in een zodanige omvang dat dit leidt tot knelpunten ten aanzien van externe veiligheid. Het vervoer van gevaarlijke stoffen op de overige omliggende wegen betreft naar verwachting alleen incidenteel bestemmingsverkeer (bijvoorbeeld tankwagens met LPG/propaan/butaan die deze leveren aan (agrarische) bedrijven in het buitengebied van Wormerland).

Leidingen

Op de grens van de projectlocatie is een hoofdgastransportleiding gelegen. De ligging van de leiding blijkt uit onderstaand kaartje.

Kaartje ligging hoofdgastransportleiding

Gasunie
Door Gasunie is een berekening van het groepsrisico gemaakt voor het scenario waarin het hotel op de projectlocatie wordt gerealiseerd. Op basis hiervan heeft de brandweer een advies[4] opgesteld waarin een aantal te nemen maatregelen worden voorgesteld.

Conclusie
Het aspect externe veiligheid vormt geen belemmering voor de realisatie van het projectplan. Ten aanzien van de aanwezigheid van eventuele kabels en leidingen zal voor aanvang van de werkzaamheden een Klic-melding worden uitgevoerd.

6.6 luchtkwaliteit

Inleiding
De belangrijkste wet- en regelgeving voor luchtkwaliteit is vastgelegd in de Wet Luchtkwaliteit, Op 15 november 2007 is een nieuw wettelijk stelsel voor luchtkwaliteitseisen van kracht geworden. De regelgeving is uitgewerkt in onderliggende Algemene Besluit Luchtkwaliteit 2005 (Blk 2005), de regeling Saldering luchtkwaliteit, het Meet- en rekenvoorschrift bevoegdheden luchtkwaliteit 2005 en de Meetregeling luchtkwaliteit. Een belangrijk verschil met het Blk 2005 is, dat de nieuwe regelgeving een flexibele koppeling kent tussen ruimtelijke activiteiten en gevolgen voor de luchtkwaliteit. Pro-

[4] Advies externe veiligheid Hotel De Kalverschans; Brandweer Zaanstreek-Waterland; 09-09-2013

jecten die ‘niet in betekenende mate’ bijdragen aan de luchtverontreiniging, hoeven niet meer afzonderlijk getoetst te worden aan de grenswaarden voor de buitenlucht. Dit is het geval als de toename de tijdelijke 1% grens niet overschrijdt. Met de genoemde 1% wordt bedoeld 1% van de grenswaarde van de jaargemiddelde concentratie van zwevende deeltjes (PM^{10}) of stikstofdioxiden. Projecten die wel in betekenende mate bijdrage aan de luchtverontreiniging, zullen in principe zijn opgenomen in het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Kenmerk van het NSL is dat het een pakket aan generieke en locatiespecifieke maatregelen bevat die ervoor zorgen dat alle negatieve effecten van de geplande ruimtelijke ontwikkelingen worden gecompenseerd en belangrijker, die er voor zorgen dat alle huidige overschrijdingen oplost.

Onderzoek luchtkwaliteit

Door SAB Arnhem is in april 2009 een onderzoek luchtkwaliteit[5] uitgevoerd. Op basis van het onderzoek worden de volgende conclusies getrokken:

1 Het project betreft geen “gevoelige bestemming” binnen 300 meter van een rijksweg of 50 meter van een provinciale weg;
2 Het project leidt “in betekenende mate” tot een verslechtering van de luchtkwaliteit, echter de concentraties luchtvervuilende stoffen liggen in de onderzoeksjaren 2009, 2010 en 2019 onder de grenswaarden die op wetenschappelijk niveau zijn bepaald en op Europees niveau zijn vastgesteld ter bescherming van mens en milieu tegen schadelijke gevolgen van luchtverontreiniging. De blootstelling is hierdoor beperkt en leidt niet tot onaanvaardbare gezondheidsrisico’s.

Conclusie

Op basis van het uitgevoerde onderzoek luchtkwaliteit kan geconcludeerd worden dat zowel vanuit de Wet milieubeheer als vanuit een goede ruimtelijke ordening de luchtkwaliteit geen belemmering vormt voor de realisatie van het hotel Kalverschans.

[5] Luchtkwaliteitsonderzoek Hotel Kalverschans, SAB Arnhem, 29 april 2009

7 ruimtelijke aspecten

7.1 ecologie

Inleiding
In het kader van onderhavig project moet worden getoetst of er sprake is van negatieve effecten op de aanwezige beschermde soorten zoals de Flora- en faunawet die geeft. Als hiervan sprake is, moet ontheffing of vrijstelling worden aangevraagd. Voorts moet bekeken worden of er effecten zijn op aangewezen gebieden zoals Vogel- en/of Habitatrichtlijngebieden.

Quick scan flora en fauna
Door VZZ is op de projectlocatie een onderzoek uitgevoerd om te bepalen of er verstoringen van dieren of vernietiging van groeiplaatsen van planten kunnen plaatsvinden die onder de Flora en Faunawet vallen. Uit dit onderzoek is naar voren gekomen dat de projectlocatie een mogelijke vestigingsplaats is voor de meervleermuis, de ruige dwergvleermuis en de laatvlieger. Alle vleermuizen zijn ontheffingsplichtig indien blijkt dat hun kraam-, paar- of andere vaste verblijfplaats verdwijnt door een projectplan.

Nader onderzoek zal plaatsvinden naar de aanwezigheid van kraam-, paar- of andere vaste verblijfplaatsen van vleermuizen op de projectlocatie. Indien kraam-, paar- en/of andere vaste verblijfplaatsen worden aangetroffen, zal een beoordeling moeten worden gemaakt of het projectplan een negatief effect heeft op de verblijfplaatsen.

Quick scan flora en fauna SAB
Door SAB is een quick scan flora en fauna inclusief oriënterende habitattoets[6] uitgevoerd voor de projectlocatie vanwege het feit dat de quick scan flora en fauna van VZZ zich alleen richt op zoogdieren.

Gebiedsbescherming
Getoetst is of de ontwikkeling van hotel Kalverschans een negatieve invloed heeft op beschermde gebieden. In de omgeving van de projectlocatie zijn de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden “Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder” en “Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske” en de Ecologische Hoofdstructuur gelegen. De exacte effecten van het projectplan kunnen nog niet worden aangegeven. Nader onderzoek naar de beschermde habitatrichtlijnsoorten zal uitwijzen of de projectlocatie in gebruik is als vaste rust- en verblijfplaats.

Soortenbescherming
In het kader van de Flora- en faunawet dient te worden nagegaan of vaste rust- en verblijfplaatsen door het projectplan worden aangetast of opzettelijk verontrust. Door het projectplan kan biotoopverlies of verstoring optreden. Door de sloop van bestaande bebouwing, de grondbewerking en de nieuwbouw zullen de aanwezige soorten negatieve effecten ondervinden van de ingreep. Voor de meeste soorten zullen deze negatieve effecten tijdelijk van aard zijn. Op basis van verspreidingsgegevens, de

[6] Quick scan flora en fauna inclusief oriënterende habitattoets, Hotel Kalverschans, SAB Arnhem, 24 november 2008

aanwezige habitats en de biotoopeisen van individuele diersoorten zijn soorten uit de soortgroep vleermuizen en vissen niet uit te sluiten binnen de projectlocatie.

Consequenties
Om het gebruik van de projectlocatie beter in kaart te brengen en om een gedegen afweging te kunnen maken van de effecten die voortvloeien uit het projectplan op de beschermde gebieden dient nader onderzoek plaats te vinden naar:
- Vleermuizen (onderzoeksperiode geldt van eind april tot begin augustus, waarvan minimaal eenmaal half mei vanwege de mogelijke aanwezigheid van myotisoorten);
- Vissen (onderzoeksperiode geldt van voorjaar tot zomer 2009).

Second opinion
Door de gemeente is de quick scan voorgelegd aan een plaatselijk bekende ecoloog. Deze ecoloog heeft aangegeven dat bij de realisatie van hotel Kalverschans er sprake kan zijn van een negatief effect op Natura 2000 gebieden door de barrièrewerking van uitstralend licht en dat daarom een nader onderzoek uitgevoerd zou moeten worden naar nachtelijke migratie van o.a. smienten. In een (telefonisch) overleg (verslag zie memo SAB in bijlage) met deze derde partij is overeengekomen dat wanneer de verlichting van het te bouwen hotel zal worden aangepast op een zodanige wijze dat er geen sprake is van een toename van uitstralend licht ten opzichte van de huidige situatie/functie (manege), een dergelijk nader onderzoek niet noodzakelijk is door het ontbreken van een mogelijk (negatief) effect. De reden hiervoor is dat het effect hetzelfde zal zijn als in de huidige situatie. De wijze waarop dit mogelijk gemaakt wordt, zal nog worden uitgewerkt in het inrichtingsplan, maar is gericht op het naar de grond laten stralen van de verlichting. De lichtuitstraling naar boven, die de nachtelijke migratie kan verstoren, zal hierdoor niet plaatsvinden. In de omgeving staan enkele lichtbronnen (verlichting A7, reclamezuil Burgerking) die lichtuitstraling naar boven veroorzaken. Door de lichtuitstraling van het hotel naar beneden te richten, zal de toename van lichtuitstraling naar boven in de omgeving van het projectgebied niet toenemen. De lichtuitstraling op de grond zal beperkt zijn en ten opzichte van de reeds aanwezige lichtbronnen geen negatief effect hebben op de nachtelijke migratie van o.a. smienten.

Water Verbindt!
Door de plaatselijk bekende ecoloog is gewezen op het rapport Water verbindt, waarin een integraal maatregelenpakket is opgenomen. Dit maatregelenpakket sluit aan op de ontwikkeling van het hotel op de volgende onderdelen:
Kernkwaliteiten van het landschap behouden en versterken. De realisatie van een hotel past qua ontwerp en landschappelijke inpassing even goed in deze omgeving als de huidige manege. In Water Verbindt! wordt gesproken over “een overhoek die landschappelijk minder te bieden heeft” en waar functies als horeca, manege en sportvelden een passende oplossing zijn. Het toevoegen van horeca is daardoor passend in de kernkwaliteiten van het landschap.

<u>Gewenste recreatieve ontwikkelingen.</u>
Een wandelroute over de dijk van de Ringvaart van de Wijdewormer en het verzorgen van aansluiting op het bestaande fietsnetwerk via de Zuiderweg zijn recreatieve ontwikkelingen die versterkt kunnen worden door het vestigen van een hotel.

Wormerzicht.
Dit onderdeel betreft de aanleg van 22 hectare natuur ten noordwesten van de projectlocatie. Gezien de ligging van de aan te leggen natuur is het niet ondenkbaar dat een eventuele aanwezige vliegroute vanuit het Oostzanerveld meer geconcentreerd wordt en wellicht meer naar het zuiden verplaatst. Bij trek vanuit de andere Natura 2000-gebieden kan sprake zijn van een aantrekkende werking waardoor de overige delen van de Wijdewormer min of meer worden gemeden. Het hotel zou in dat geval slechts een beperkte invloed kunnen hebben op de trekroutes vanuit het Oostzanerveld. Door de uitstraling van de verlichting aan te passen wordt de invloed reeds geminimaliseerd.

Uitbreiding golfterrein.
De uitbreiding van het bestaande golfterrein brengt een verhoging van natuurwaarden met zich mee. Een goede ontwikkeling leidt ook hier tot een aantrekkende werking van vogels. Vogels uit het Oostzanerveld kunnen dit gebied bereiken zonder de projectlocatie te kruisen.

Provincie Noord-Holland
In haar mail van 29 april 2009 heeft de provincie Noord-Holland aangegeven dat zij, onder voorbehoud van de uitkomsten van het nader onderzoek, gezien de ligging en aard van de ontwikkeling, hun huidige inzicht in de ontwikkeling en de verstrekte gegevens significante effecten op de instandhoudingsdoelen van de nabijgelegen Natura 2000 gebieden onwaarschijnlijk acht. Er volgens de provincie dan ook geen reden vanuit de Natuurbeschermingswet waarom de ontwikkeling, onder voorwaarden, niet vergund zou kunnen worden.

Nader onderzoek
Uit de quickscan van SAB en de reactie van de provincie Noord-Holland op de uitgevoerde onderzoeken blijkt dat er een nader onderzoek dient te worden uitgevoerd naar de aanwezigheid van vleermuizen vissen.
Dit nadere onderzoek[7] is 8 juni 2009 uitgevoerd door ecologisch onderzoeks- en adviesbureau Ad. Eco. Tijdens de twee veldbezoeken zijn geen vaste rust- of verblijfplaatsen aangetroffen. Wel zijn enkele foeragerende vleermuizen waargenomen. Overtreding van de fora- en faunawet is niet aan de orde, er hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd.

Conclusie
Door uitstraling van licht te beperken, zal voor de nachtelijke migratie van vogels, indien aanwezig, geen barrièrewerking ontstaan. Tevens kan het zijn dat de ontwikkelingen uit het rapport Water verbindt zorgen dat eventuele nachtelijke migratieroutes zodanig wijzigen dat de projectlocatie voor een groot gedeelte wordt vermeden. De provincie Noord-Holland heeft aangegeven geen significante effecten te verwachten op de nabijgelegen Natura 2000 gebieden, onder voorbehoud van het nader onderzoek. Uit het nader onderzoek zal definitief blijken of het projectplan een belemmering vormt voor de verblijfplaatsen.

[7] Veldonderzoek in het kader van de flora- faunawet; Ad.Eco; 2009.066; 8 juni 2009;

7.2 water

Inleiding
In het kader van het verkrijgen van een duurzaam watersysteem hebben Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen in 2001 de Startovereenkomst waterbeleid 21e eeuw (WB'21) ondertekend. Onderdeel van het nieuwe waterbeleid is de "watertoets": de check van ruimtelijke plannen aan de gevolgen voor het watersysteem.
Ruimtelijke plannen dienen een waterparagraaf te bevatten. Initiatiefnemers van ruimtelijke plannen moeten in een vroegtijdig stadium van het planvormingsproces de waterbeheerder(s) betrekken. De initiatiefnemer vraagt de waterbeheerder(s) om een wateradvies in de vorm van een watertoets. In de waterparagraaf worden de watertoets en de uitkomsten van het overleg opgenomen. In het kader van dit project heeft overleg met Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier plaatsgevonden.

Beleid
Europese Kaderrichtlijn
De Europese Kaderrichtlijn Water is gericht op het bereiken van een goede ecologische waterkwaliteit in alle Europese wateren. In 2015 moet dat gerealiseerd zijn. De lidstaten moeten in 2009 (inter)nationale stroomgebiedsbeheersplannen vaststellen, waarin zij aangeven welke maatregelen ze gaan nemen om de doelstelling te halen.

Noord-Holland maakt volledig deel uit van het deelstroomgebied Rijndelta en het daarbinnen begrensde deelstroomgebiedsdistrict Rijn-West. Binnen Rijn-West werkt Noord-Holland samen met alle betrokken waterbeheerders (Rijkswaterstaat, buurprovincies, waterschappen en gemeenten) aan het opstellen van het regionale deel van het genoemde stroomgebiedsbeheersplan Rijndelta.

Rijksbeleid
Het landelijk beleid ten aanzien van grondwater, verdroging en waterkwaliteit komt aan bod in de Vierde Nota Waterhuishouding (NW4) van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat. NW4 pleit voor meer samenhang tussen het beleid voor water, ruimtelijke ordening en milieu, gericht op de verschillende belangen zoals veiligheid, landbouw, natuur, drinkwatervoorziening, transport, recreatie en visserij, daarbij ruimte scheppend voor gebiedsgericht maatwerk.

Provinciaal beleid
Provinciale Staten van Noord-Holland hebben op 30 januari 2006 het Provinciaal Waterplan 2006-2010 'Bewust omgaan met Water' vastgesteld. Met het plan geeft de provincie de kaders voor het waterbeheer in Noord-Holland. De waterschappen en gemeenten treffen binnen dit kader de nodige maatregelen om Noord-Holland tegen wateroverlast te beschermen en de waterkwaliteit te verbeteren.
In West-Nederland is de manier waarop met water wordt omgegaan, bepalend voor het grondgebruik. De beperkingen die het water geeft, zijn tot op zekere hoogte technisch oplosbaar. Om wateroverlast tot het aanvaardbare te beperken en voor behouden of verkrijgen van een goede waterkwaliteit, stelt de provincie eisen aan nieuwe ontwikkelingen. Het doel is het realiseren van robuuste en veerkrachtige watersystemen. Uitgangspunt voor het voorkomen van wateroverlast en watertekorten is eerst het water vasthouden, dan pas bergen en in laatste instantie afvoeren. Voor het verbeteren van de waterkwaliteit gaat het om schoonhouden, dan scheiden van water-

stromen (zoet-zout, slechte-goede kwaliteit) en tenslotte zuiveren. Dit geldt voor zowel het landelijk gebied als het stedelijk gebied.

Beleid en taken Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier is verantwoordelijk voor het waterbeheer in het deel van Noord-Holland boven het Noordzeekanaal. Het Hoogheemraadschap heeft vier taken:
water keren: bescherming van het land tegen overstromingen;
water beheren: het regelen van de juiste waterstand;
water zuiveren: het zuiveren van afvalwater uit huizen en fabrieken;
beheer en onderhoud van waterwegen en wegen buiten de bebouwde kom.
Het beleid[8] van het Hoogheemraadschap is er op gericht dat bij het uitvoeren van deze taken gestreefd wordt naar instandhouding en versterking van gezonde en veerkrachtige watersystemen in een goed onderhouden, beheersbare infrastructuur, waarmee een duurzaam gebruik en duurzame belevingswaarde is en blijft gegarandeerd. Verder heeft het Hoogheemraadschap zich in het kader van het Nationaal Bestuursakkoord Water gecommitteerd aan het op orde brengen van het watersysteem om wateroverlast als gevolg van hevige neerslag te voorkomen. Dit betekent onder andere dat voor nieuwe ontwikkelingen het beleid er op is gericht dat de waterhuishoudkundige situatie niet zal verslechteren.

Gemeentelijk beleid
Het gemeentelijk beleid is gericht op het scheiden van (afval)waterstromen. Relatief schoon regenwater hoeft niet te worden afgevoerd naar de zuivering. Bij vervangingswerkzaamheden van het gemengde riool, zal worden bezien in hoeverre afkoppeling van verhard oppervlak mogelijk is, eventueel door het aanleggen van een apart regenwaterriool. Daar waar afkoppeling van, in meer of mindere mate verontreinigd, regenwater leidt tot onacceptabele belasting van het oppervlaktewater zullen in eerste instantie maatregelen met een lokaal karakter worden genomen. Het aanleggen van verbeterd gescheiden stelsels zorgt voor onnodig transport van relatief schoon afvalwater naar de zuivering en heeft een negatief effect op het zuiveringsrendement. Bovengenoemd beleid is vastgelegd in het Gemeentelijk rioleringsplan.

Huidig watersysteem
Het projectgebied maakt onderdeel uit van de polder Wijdewormer. De polder Wijdewormer behoort tot het peilgebied 5310-1 met een winterpeil van NAP -4,65 m en een zomerpeil van NAP -4,55 m.

De watertoets
Waterkwantiteit
Door het Hoogheemraadschap is een grens van 800 m² gesteld als maximum grens voor toename van verharding bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. Indien meer dan 800 m² aan verharding wordt gerealiseerd, is compensatie in open water noodzakelijk. In de huidige situatie is een groot gedeelte van de projectlocatie reeds bebouwd en bestraat met een totale verharde oppervlakte van 8.953 m². In de nieuwe situatie zal het verharde oppervlak van de bebouwing 4.782 m² bedragen. Het parkeerterrein zal worden aangelegd in open verharding, waarbij straatkolken zullen worden aangelegd. Uitgaande van het middenscenario van het aantal aan te leggen parkeerplaatsen zal

[8] Waterbeheersplan (WBP-2)

er geen toename van verhard oppervlak zijn na realisatie van het projectplan. Open water wordt niet gedempt. Indien blijkt dat het scenario voor het maximale aantal parkeerplaatsen noodzakelijk is dan zullen ten behoeve van compensatie in open water de sloten om het terrein worden verbreed, zodat een toename van open water van 229 m² zal ontstaan. In haar wateradvies[9] van 22 januari 2009 gaat het Hoogheemraadschap hiermee akkoord en dat voor de aanleg van compenserende maatregelen een Keurontheffing noodzakelijk is. Daarnaast wordt geadviseerd om het parkeerterrein op te hogen met zand of het terrein te draineren. Reden hiervoor is dat in het gebied weinig waterbergend vermogen is en dat het effect van halfverharding op de lange termijn zodanig is op den duur de werking minder efficiënt wordt. Hierdoor zal een groter deel via de oppervlakte afstromen naar oppervlaktewater, al dan niet via hemelwaterriolering. Bij de aanleg van het parkeerterrein zal hiermee rekening worden gehouden.

Riolering/afkoppeling
Op welke wijze moet worden omgegaan met regenwater wordt door het Hoogheemraadschap aangegeven in de “Beslisboom Afkoppelen”. Zo wordt vermeld dat afstromend regenwater van daken rechtstreeks geloosd mag worden indien er geen uitlogende materialen zoals lood, koper en zink worden gebruikt en dat afstromend regenwater van bijvoorbeeld een parkeerplaats via een zuiverende voorziening geloosd moet worden. Er zullen geen uitlogende materialen worden gebruikt voor de bouw van het hotel. Tevens hoeft er geen zuiverende voorziening worden aangelegd ten behoeve van het parkeerterrein doordat gebruik wordt gemaakt van halfverharding. De bodem zorgt dan voor de zuiverende werking.

Voor wat betreft het rioleringsstelsel wordt een gescheiden stelsel toegepast conform het wateradvies van het Hoogheemraadschap. In de praktijk zal bij een verbeterd gescheiden stelsel namelijk nog steeds het grootste deel van het hemelwater worden afgevoerd naar de zuivering, waardoor een grotere belasting ontstaat. Eventueel kan gekozen worden voor het gebruik van een zuiverende randvoorziening voor het parkeerterrein.
De realisatie van het hotel betekent een extra belasting voor het riool. De extra belasting wordt doorgerekend door de gemeente Wormerland. In overleg wordt bepaald of dit op het bestaande riool kan worden aangesloten of dat aanpassingen van het riool en de rioolcapaciteit nodig zijn.

Overleg Hoogheemraadschap
In het kader van de watertoets is het projectplan voorgelegd aan het Hoogheemraadschap. Het advies van het Hoogheemraadschap is als uitgangspunt meegenomen in het projectplan.

Conclusie
De waterbelangen worden niet geschaad door de realisatie van het projectplan.

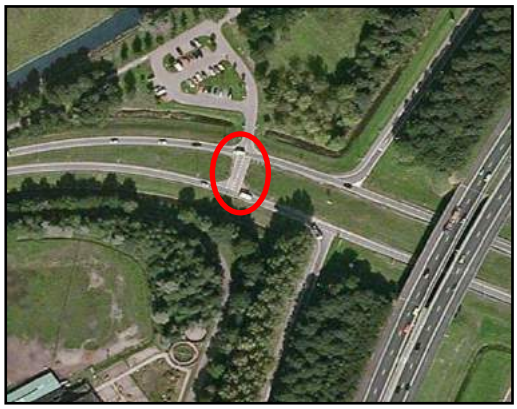
7.3 verkeer en vervoer

Inleiding

[9] Wateradvies Hotel Kalverschans, Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, 22 januari 2009

Bij het realiseren van een nieuwe functie dient gekeken te worden naar verkeersaspecten als ontsluiting en bereikbaarheid, parkeren en verkeersveiligheid.

Ontsluiting en bereikbaarheid
De ontsluiting van het terrein vindt plaats op de Zuiderweg. De Zuiderweg sluit aan op de Leeghwaterweg (N515), de doorgaande route naar zowel de snelweg A7 (oosten) als richting Zaandijk en de Zaanse Schans (westen). Het hotel is gelegen naast de afrit van de snelweg A7. De snelweg A7 gaat ter hoogte van Zaandam over in de A8, die doorloopt tot aan Amsterdam. Met de provincie is overleg geweest over het aansluiten van het terrein op de Leeghwaterweg. Ter hoogte van de aansluiting van de projectlocatie op de Leeghwaterweg is momenteel sprake van twee gescheiden rijbanen. Deze staan echter in verbinding met elkaar ten behoeve van het keren van bussen.

Aansluiting carpoolplaats

Verbinding Leeghwaterweg
Voor auto's geldt voor deze verbinding een verbod om van de verbinding gebruik te maken. Deze verbinding zou kunnen worden aangewend voor de toegang van het hotel. Het verbod zal moeten worden opgeheven. Daarbij zal gezorgd worden dat op het terrein van het hotel een vlotte doorstroming ontstaat zodat de Leeghwaterweg niet te maken krijgt met wachtende auto's, die het doorgaande verkeer belemmeren. De bereikbaarheid en de ontsluiting van de projectlocatie is hierdoor goed te noemen.

Parkeren
In totaal zullen circa 422 parkeerplaatsen worden gerealiseerd. Door de gemeente is aangegeven dat de parkeernormen van het CROW[10] voor het projectplan van toepassing zijn. De normen geven een minimale en een maximale norm. Het aantal van 422 parkeerplaatsen is het gemiddelde van deze minimale en maximale norm. De projectlocatie biedt in principe voldoende ruimte voor de realisatie van het maximale aantal parkeerplaatsen. Gekozen wordt voor een gefaseerde aanleg van parkeerplaatsen op basis van het gemiddelde van de minimale en maximale norm. Indien noodzakelijk kan in de toekomst het aantal parkeerplaatsen worden uitgebreid. De voorkeur gaat uit naar het realiseren van de gemiddelde parkeernorm.

[10] ASVV 2004, Aanbevelingen voor verkeersvoorzieningen binnen de bebouwde kom, CROW

Parkeerplaatsen	**291 pp (min.)**	**422 pp (gem.)**	**552 pp (max)**

De parkeerplaatsen worden om het hotel gesitueerd en zijn bereikbaar vanaf de Zuiderweg en de Leeghwaterweg (N515).

Verkeersveiligheid
De Zuiderweg eindigt ter hoogte van de inrit van de parkeerplaats van het hotel. Bij het oprijden van de parkeerplaats dient alleen rekening te worden gehouden met het fietspad dat hier op de Zuiderweg aansluit. De Zuiderweg kent een 60 km-regime, waarbij mogelijk fietsers zich op de weg kunnen begeven. De Zuiderweg is een overzichtelijke weg, waarbij medeweggebruikers vroegtijdig opvallen. Door de realisatie van toegang tot het parkeerterrein vanaf de Leeghwaterweg zal weinig gebruik gemaakt worden van de Zuiderweg. De verkeersveiligheid is daardoor niet in het geding.

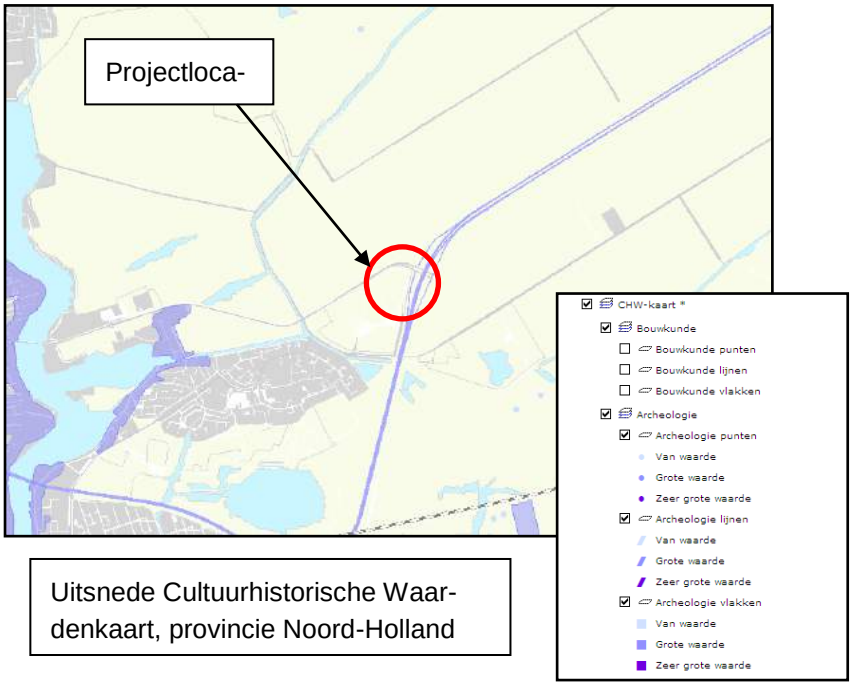
Conclusie
De aspecten verkeer en parkeren zorgen niet voor een belemmering voor de realisatie van het projectplan.

7.4 duurzaamheid

Er wordt getracht om het projectplan op een duurzame wijze te realiseren zodat op zowel de lange termijn als de korte termijn er geen negatieve effecten voor het milieu ontstaan door de realisatie van het hotel. Hieraan wordt invulling gegeven door waterbewust te bouwen, energiebesparende oplossingen in de bouw en het gebruik van duurzame materialen.

7.5 archeologie

Door de ondertekening van het Verdrag van Malta (Valletta, 1992) heeft Nederland zich verplicht tot het beschermen van het archeologisch erfgoed. Tevens dient door de wijziging van de Monumentenwet 1988 bij ruimtelijke planvorming aandacht te worden geschonken aan het aspect archeologie.

Uitsnede Cultuurhistorische Waardenkaart, provincie Noord-Holland

In het kader van het Verdrag van Malta en de wijziging van de Monumentenwet 1988 is gekeken naar de waarden die op basis van de Cultuurhistorische Waardenkaart van de provincie Noord-Holland voor de projectlocatie worden verwacht. Hieruit blijkt dat voor de projectlocatie geen archeologische verwachtingskans geldt en dat er geen cultuurhistorische waarden aanwezig zijn. Archeologisch onderzoek is daardoor niet noodzakelijk.

Conclusie
De aspecten archeologie en cultuurhistorie zorgen niet voor een belemmering voor de realisatie van het projectplan.

8 economische uitvoerbaarheid

De ontwikkeling van voorliggend projectplan is een initiatief van JH Bakker Bouwprojecten BV. De kosten die voor de ontwikkeling van het projectplan zijn voor rekening van de initiatiefnemer. Voor de gemeente zijn er geen kosten verbonden aan de realisatie van het projectplan.
Eventuele planschade komt voor rekening van de initiatiefnemer. Voor het projectplan is een risicoanalyse planschade uitgevoerd. Op basis van de solitaire ligging van de projectlocatie ligt planschade niet in de rede.

9 maatschappelijke uitvoerbaarheid

De procedure zoals die in artikel 19a van de Wet op de Ruimtelijke Ordening is bepaald zal worden doorlopen. In het kader van deze procedure zal het plan gedurende zes weken ter inzage liggen. Gedurende deze periode kan een ieder een zienswijze bij de gemeente indienen. De eventuele zienswijzen zullen te zijner tijd in deze paragraaf worden opgenomen of als separate bijlage worden bijgevoegd. Het college van burgemeester en wethouders van Wormerland zal op basis van de zienswijzen een besluit nemen over het verlenen van de vrijstelling op basis van artikel 19 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening. Tegen dit besluit staat bezwaar en eventueel beroep open.

10 afweging en conclusie

Het projectplan bestaat uit de realisatie van hotel Kalverschans inclusief restaurant, bar, lobby en conferentiefaciliteiten. In de vorige hoofdstukken zijn het project, de projectlocatie, het beleid van de verschillende bestuurslagen, de uitgevoerde haalbaarheidsonderzoeken en de overige van toepassing zijnde aspecten beschreven. De beschrijving van al deze aspecten biedt het college van burgemeester en wethouders de mogelijkheid om door middel van een vrijstellingsprocedure artikel 19 lid 1 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening medewerking te verlenen aan de realisatie van het projectplan.

Op basis van het rijks, provinciaal, regionaal en gemeentelijk beleid, de uitgevoerde haalbaarheidsonderzoeken en de toetsing aan de overige van toepassing zijnde aspecten is gebleken dat het projectplan zowel op basis van de ruimtelijke als milieuhygiënische aspecten inpasbaar is en het projectplan geen onaanvaardbare negatieve effecten heeft op de in de omgeving aanwezige waarden en belangen. Daarnaast wordt bestaande bebouwing gesaneerd en wordt op zorgvuldige wijze een nieuwe invulling aan de projectlocatie gegeven.

SAB • Arnhem
bezoekadres
Frombergdwarsstraat 54
6814 DZ Arnhem
correspondentieadres
Postbus 479
6800 AL Arnhem
T [026] 357 69 11
F [026] 357 66 11
I www.sab.nl
E arnhem@sab.nl
KvK Arnhem 09122123
SAB • Amsterdam
SAB • Eindhoven

Notitie

aan:	JH Bakker Bouwprojecten
van:	Drs. ing. Th.v.d Zande
c.c.:	
datum:	23 maart 2016
betreft:	Locatie Kalverschans WijdeWormer

Aanleiding

In 2008 is een bouwvergunning aangevraagd voor de bouw van een hotel aan de Zuiderweg, gelegen in de zogenaamde Kalverschans driehoek, een ingekapseld gebied ten oosten van de A7 nabij Zaandam, maar gelegen in de gemeente Wormerland. Op deze plek staat nu nog een manege. De ruimtelijke, stedenbouwkundige, landschappelijke en milieuhygiënische aanvaardbaarheid van de ontwikkeling is reeds aangetoond in een ruimtelijke onderbouwing[1]. In een beeldkwaliteitsplan, dat deel onderdeel uitmaakt van de ruimtelijke onderbouwing, is geborgd dat het hotel ook inderdaad op een zorgvuldige wijze ingepast zal worden. Het initiatief past tevens binnen het beleid van de gemeente Wormerland. De vraag doet zich voor, of het initiatief past binnen provinciaal beleid. Daar gaat deze notitie op in.

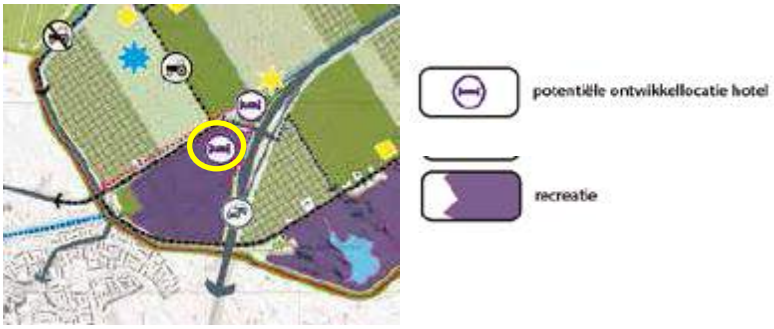

Plangebied (links) en ligging in de "Kalverschansdriehoek"

[1] Ruimtelijke onderbouwing Hotel Kalverschans Gemeente Wormerland, SAB, maart 2009

Aangetoond is dat het initiatief een toeristisch-recreatieve meerwaarde kan betekenen voor de regio. In tegenstelling tot de rest van Nederland en in weerwil van de economische crisis, kenmerkt de hotelsector de afgelopen periode zich nog steeds door een toenemende behoefte, zelfs zodanig, dat de gemeente Amsterdam een hotelstop heeft afgekondigd. Dat dit mogelijk is ondanks de crisis, moet worden toegerekend aan de magneetfunctie van Amsterdam, maar net zo goed aan het historische en waardevolle karakter van de omgeving van Amsterdam met toeristische plaatsen als Edam, Volendam en Marken, de Zaanse Schans en het fraaie, open landschap van Laag Holland.

Het initiatief past zoals aangegeven goed binnen het gemeentelijk beleid.

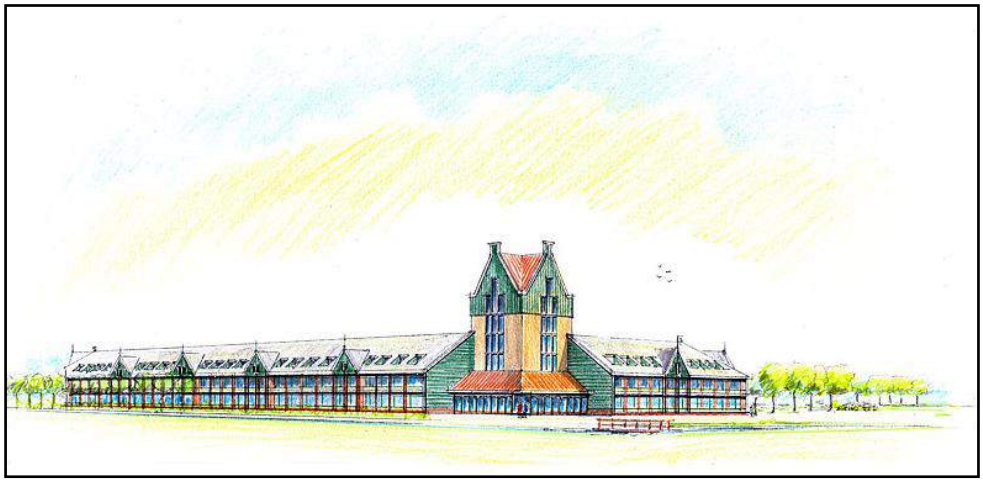

Uitsnede structuurvisie Wormerland, plangebied bij gele cirkel

In de structuurvisie van de gemeente Wormerland is de Kalverschansdriehoek aangewezen als recreatiegebied en de planlocatie als "potentiele ontwikkellocatie voor een hotel". Het plangebied ligt in de Wijde Wormer, waar de gemeente recreatie wil stimuleren. Er is voldoende potentie voor diverse recreatieve functies gelet op de aantrekkelijkheid van het landelijk gebied en de nabijheid van toeristische trekpleisters, zoals de Zaanse Schans.

Het plan en de context

Het plan gaat uit van het realiseren van een hotel met 150 kamers met (conferentie-)zalen, restaurant, bar en een lobby. Het ontwerp van het hotel zal door middel van 'Zaans-Waterlandse' architectuur worden vormgegeven. Deze kenmerkt zich door het gebruik van houten gevels, vaak groen en geel van kleur. In de Zaanstreek werd tot in de 20^{e} eeuw nog met hout gebouwd, voornamelijk omdat de veengronden deze lichtere constructies beter aankonden. Daarnaast zorgde de positie van Zaandam als centrum van de houthandel dat er altijd voldoende hout voorradig was. Het hotel stelt zich door de geringe hoogte (2 bouwlagen met kap met uitzondering van een accent op de hoek) bescheiden op in de omgeving. De ingeklemde ligging van de Kalverschansdriehoek, waarbij de A7, de N515 en de Zuiderweg, in combinatie met robuuste beplantingspartijen rondom het terrein van de manege, isoleren het gebied duidelijk ten opzichte van de omgeving. Het hotel heeft daardoor buiten de driehoek geen ruimtelijke impact. Het hotel gaat als het ware op in de (behoorlijk) verstedelijkte setting.

Impressie plan

Hoewel de Driehoek formeel gelegen is in het landelijk gebied, vertoont ze namelijk kenmerken van stedelijk gebied c.q. betreft het overgangsgebied tussen stedelijk en landelijk gebied. In de driehoek bevinden zich 5 woningen, een trainingscomplex van AZ met 9 velden, klimberg, kantine, kleedkamers, fitnessruimte en parkeerterrein, de voetbalclub ZCFC met kantine en parkeerterrein, de wielervereniging DTS met asfalt wielerbaan, stalen brugconstructies en parkeerterrein, kantinegebouwen van een kinologenclub, een scheidsrechterclub en een jeudeboulesvereniging met jeudeboulesbaan, parkeerterrein voor woonbootbewoners en brasserie en bed&breakfast Heerenhuis. Agrarische gronden al dan niet met begrazing door vee, een wezenlijk kenmerk van het agrarisch gebied van de Wijde Wormer, komen juist hier niet voor. De ingeklemde ligging tussen genoemde infrastructurele elementen heeft er toe geleid dat het gebied minder geschikt is geraakt voor agrarische activiteiten. Hierdoor, en door de ligging nabij het bebouwd gebied van Zaandam, is de driehoek bebouwd geraakt en wordt ze intensief gebruikt voor met name recreatieve- en sportieve doeleinden. Sommige bebouwing is echter verouderd geraakt of in onbruik. Dit betreft ook de manege waar het hotel wordt gedacht. Op het terrein staan diverse gebouwen in een –stedenbouwkundig gezien- toevallige en willekeurige configuratie. Omdat de gebouwen ook verouderd zijn, onderling geen architectonische samenhang vertonen en er diverse andere bouwwerken, linten, hekwerken, tredmolens, lichtmasten, vertrapt grasveld opslagelementen e.d. aanwezig zijn, geeft het beeld een verrommelde indruk.

Impressies manegegebied

De ruimtelijke kwaliteit van het terrein is matig. Sanering van het terrein, waarna een kwalitatief hoogwaardig gebouw wordt gerealiseerd, en in 1 volume, kan dus leiden tot een ruimtelijke kwaliteitsimpuls. De hotelfunctie is een logische functie, om eerder genoemde reden. Het gebied is uitstekend ontsloten; het fraaie landelijke gebied kan snel bereikt worden en de Zaanse Schans en andere toeristische trekpleisters zijn niet ver weg. Het realiseren van een hotel nabij een snelweg is een beproefd concept dat reeds op meerdere plaatsen in den lande met succes is toegepast.

Toets aan provinciaal (en rijks) beleid

De vraag doet zich voor of het initiatief in strijd is met de provinciale Verordening Ruimte. Het plangebied maakt deel uit van een zogenaamde 'bufferzone'.

Uitsnede provinciale Verordening plangebied bij blauwe cirkel

In artikel 24 van de Verordening is geregeld dat in bufferzones geen verdere verstedelijking mogelijk is buiten Bestaand Bebouwd Gebied (BBG), onder meer in de vorm van grootschalige hotels. Een kleinschalig hotel is wel mogelijk. In afwijking van het eerste en tweede lid kan een bestemmingsplan wel in de in die leden genoemde ontwikkelingen voorzien, indien:

- Er sprake is van een groot openbaar belang
- Er geen reële andere mogelijkheden zijn en de negatieve effecten zoveel mogelijk worden beperkt en de overblijvende effecten worden gecompenseerd.

Wat een grootschalig hotel is, wordt verder niet gespecificeerd.

Om te begrijpen wat de bedoeling is van de regeling, moet worden teruggegrepen op de toelichting van de Verordening. Er wordt hier gesproken over 'rijksbufferzones'. Het doel van dit artikel is dat de rijksbufferzones gevrijwaard blijven van verdere verstedelijking en dat deze zich verder kunnen ontwikkelen tot relatief grootschalige, groene gebieden met diverse mogelijkheden voor ontspanning en dagrecreatie. De Noord-Hollandse rijksbufferzones vormen daarmee een belangrijk onderdeel van de ontwikkeling van de metropolitane landschappen rond de stad Amsterdam. De landschappelijke kwaliteit en identiteit verschilt per rijksbufferzone.

Oorsprong en gedachte achter het beleid

Zoals de naam al suggereert, ligt de basis voor deze regeling in een bescherming die van origine op rijksniveau werd geregeld. In het Barro was tot de inwerkingtreding van de Structuurvisie Infrastructuur en Milieu (SVIR) geregeld dat in rijksbufferzones geen verdere verstedelijking in de vorm van o.a. grootschalige hotels mag plaatsvinden. De provincie kan vervolgens in een verordening nadere regels stellen. Met de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte is het concept van de rijksbufferzone verlaten en dus ook geschrapt uit het Barro, doch de provincie heeft het beleid in ere gehouden. De regeling uit de provinciale Ruimtelijke Verordening van Noord-Holland betreft eigenlijk een letterlijke continuering van de rijksregeling. Van belang is te vermelden dat in het Barro ook een verplichting was opgenomen voor de provincies om Nationale Landschappen aan te wijzen. Ook dit concept is met de SVIR verlaten. De provincie Noord-Holland heeft echter de Nationale Landschappen wel aangewezen en er naar verwezen in de Verordening. In een bestemmingsplan moet namelijk worden aangegeven hoe rekening is gehouden met de specifieke kernkwaliteiten van de (voormalige) Nationale Landschappen.

Het plangebied is gelegen in het (voormalig) Nationaal Landschap Laag Holland. De kernkwaliteiten zijn beschreven in de Leidraad Landschap Leidraad en Cultuurhistorie.

Uitsnede structuurvisie, Laag Holland, plangebied bij blauwe cirkel

Er zijn dus grofweg twee zaken van belang:

1. In rijksbufferzones mag geen verstedelijking plaatsvinden;
2. In Nationale Landschappen mogen geen ontwikkelingen plaatsvinden die de kernkwaliteiten aanpassen.

Op Rijksniveau werd wat meer uitleg gegeven bij de wat verstaan moet worden onder verstedelijking in het algemeen en grootschalige hotels in het bijzonder alsmede het gestelde ten aanzien van Nationale Landschappen. Omdat de provinciale regeling een rechtstreekse vertaling van het Rijksbeleid, is het van belang te onderzoeken wat er mee beoogd is.

Ad 1. De kerngedachte is dus dat er geen verdere verstedelijking (verstening) mag plaatsvinden in rijksbufferzones. Bestaande gebouwen worden daarbij niet gezien als verstedelijking. Dit komt overigensook terug in de provinciale Verordening: het verbod op verstedelijking geldt niet voor Bestaand Bebouwd Gebied (BBG). Bestaand bebouwd gebied is volgens de provincie de bestaande of de bij een – op het moment van inwerkingtreding van de verordening – geldend bestemmingsplan toegelaten woon- of bedrijfsbebouwing, uitgezonderd bebouwing op agrarische bouwpercelen en kassen.

Van grootschaligheid bij hotels is volgens het Rijk sprake als de hotelaccommodatie groot is naar verhouding tot het omliggende landschap en daarin aanwezige (niet bedrijfsmatige) gebouwen. Er bestaat geen vast criterium om grootschaligheid te bepalen, dat verschilt per gebied. Het gaat om gebouwen die qua aard, schaal en omvang niet passen binnen het karakter van de desbetreffende rijksbufferzone. Provincies kunnen deze grootschaligheid in hun provinciale verordening nader concretiseren.
Hotels van 50 bedden of meer worden echter in relatie tot de rijksbufferzones in ieder geval als grootschalig aangemerkt.

Dit is onderling tegenstrijdig. Enerzijds geeft het Rijk aan dat grootschaligheid niet te definiëren is, daar dit afhangt van de kenmerken van de omgeving en het project, anderzijds wordt er wel een objectief criterium gegeven als het gaat om aantal bedden. Dit terwijl het aantal bedden niet iets zegt over de mogelijke omvang van een gebouw in relatie tot de omgeving, en het is juist dat aspect dat bepalend is.

Anders geformuleerd als een gebouw van een bepaalde schaal en omvang op een bepaalde plek aanvaardbaar is, dan is het vervolgens niet relevant hoeveel kamers daarin worden gerealiseerd. Het enige onderscheidende effect dat het aantal kamers kan hebben, is de verkeersaantrekkende werking en de parkeerbehoefte. Dit zou kunnen worden geschaard onder het criterium "aard" van het gebouw. Ook hiervoor geldt dus dat de omgeving en de kenmerken daarvan bepalend zijn. Als een bepaalde omgeving geschikt is om een bepaalde verkeershoeveelheid en parkeerbehoefte te verwerken, dan zou dat dus mogelijk moeten zijn.

Ad 2. De regeling voor Nationale Landschappen moet ertoe leiden dat een bestemmingsplan alleen tot ruimtelijke ontwikkelingen kan leiden, voor zover de uitgewerkte en geobjectiveerde kernkwaliteiten worden behouden of versterkt. Daarbij kan onderscheid worden gemaakt tussen eisen die gelden voor het gehele nationaal landschap of voor delen daarvan. In het Barro was tot de inwerkingtreding hiertoe tevens vastgelegd, dat provincies regels moeten stellen, waaruit voortvloeit dat een bestemmingsplan, dat leidt tot een grootschalige stads- of dorpsontwikkelingslocaties, glastuinbouwlocaties, bedrijventerreinen of infrastructuurprojecten, in beginsel niet kan worden vastgesteld. Dergelijke grootschalige ontwikkelingen hebben namelijk een negatief effect op de uitgewerkte kernkwaliteiten. Bij de uitwerking van het begrip 'grootschalig', moet het begrip worden gerelateerd aan de aanwezige kernkwaliteiten en aan het reeds aanwezige verstedelijkingspatroon en het -volume. Zo kan in relatief onbebouwde landschappen een beperkte toename van de bebouwing reeds afbreuk doen aan de kernkwaliteiten van dat landschap, terwijl in andere landschappen een zelfde toename van bebouwing geen gevolgen hoeft te hebben voor de aanwezige kernkwaliteiten. *Een wijziging die het karakter heeft van een herstructurering, waarbij het type woningen of bedrijven dan wel het oppervlak bebouwd terrein niet verandert, wordt in beginsel niet als grootschalig beschouwd,* zo valt te lezen in de toelichting op het Barro, zoals die tot de inwerkingtreding van de SVIR gold. Deze lijn van redeneren komt overeen met de manier waarop met het begrip grootschaligheid wordt omgegaan in rijksbufferzones.

Wat houdt dit nu in voor het initiatief in de Kalverschans?
Ten eerste, dat het initiatief het karakter heeft van een herstructurering, waarbij het oppervlak bebouwd terrein nauwelijks verandert. Op basis van het bestemmingsplan mag het terrein van de manege voor 20% bebouwd worden, hetgeen een oppervlakte van 5.498,60 m^2 betekent (het bestemmingsvlak is 27.493 m^2). Het nieuwe hotel wordt kleiner dan dat, nl. 4.759 m^2. Weliswaar is in de huidige situatie niet de gehele bouwmogelijkheid benut, er staat ca. 4.423 m^2 aan bebouwing, doch deze kan "bij recht" (bij wijze van spreken morgen) alsnog worden benut, in welk geval het initiatief alleen al daarom niet als grootschalige ontwikkeling kan worden aangemerkt. Immers, een herstructurering waarbij het oppervlak bebouwd terrein niet verandert, is in beginsel niet grootschalig. Het is niet redelijk dat het feitelijke surplus van 336 m^2 er toe leidt dat de ontwikkeling *wel* als grootschalig moet worden aangemerkt. Immers, door de sanering van het manegeterrein wordt een aanzienlijke kwaliteitsimpuls bereikt. Niet alleen de storende bebouwing verdwijnt, ook allerlei ontsierende elementen als buitenopslag, paardenbakken met linten, tredmolens, lichtmasten, vertrapt grasland, e.d. worden verwijderd c.q. hersteld als het gaat om vertrapt grasland, waarna het een gebouw in 1 volume wordt gebouwd en de buitenruimte als parkeerterrein en groen gebied wordt ingericht. Met het verdwijnen van een manege wordt bovendien een functie verwijderd die overlast veroorzaakt. Van een manege gaat immers geur-, stof en geluidoverlast uit.

Volgens de VNG publicatie Bedrijven en milieuzonering (2009) moet van maneges tot gevoelige functies een afstand van 50 m voor geur en stof en 30 m voor geluid, terwijl voor hotels de afstand 10 m bedraagt. De ontwikkeling heeft dus gunstige gevolgen voor de rust in het gebied alsmede het woon- en leefklimaat in de omgeving. Ook neemt het aantal verkeersbewegingen met zwaar materieel (trailers e.d.) af, hetgeen gunstig is voor het geluidniveau in de omgeving. Hier komt bij, dat anders als in de nieuwe situatie met hotel, bezoekers van de manege ook uit Zaandam komen of de Wijdewormer en dus veel meer gebruik maken van de smalle, landelijke wegen of wegen in de bebouwde kom die minder geschikt zijn voor zwaar materieel. Hotelgasten echter zullen uitsluitend via de A7 komen. Zelfs het totaal aantal verkeersbewegingen neemt af. Voor een hotel mag volgens de publicatie Kencijfers parkeren en verkeersgeneratie (CROW, publicatie 312, oktober 2012) uitgegaan worden van gemiddeld 19,45 verkeersbewegingen per 10 kamers, ofwel 292 per etmaal (matig stedelijk, buitengebied; gemiddelde). Een deel van de conferentiefaciliteit zal mogelijk niet worden gebruikt door hotelgasten, zodat het daadwerkelijke aantal hoger zal liggen, naar schatting 350. De manege beschikt over 150 paardenboxen. Volgens dezelfde publicatie genereert de manege 600 verkeersbewegingen (4 per paardenbox).

Al eerder werd aangegeven dat het gebied is gelegen in een hoek die reeds verstedelijkt is. Er zijn o.a. sportvoorzieningen aanwezig, een brasserie, diverse burgerwoningen. Dit zijn allemaal in wezen stedelijke functies. Functioneel past een hotel daarbinnen. Visueel en functioneel heeft de Kalverschansdriehoek geen relatie meer met het omringende landelijk gebied, dat zich inderdaad kenmerkt door openheid en rust. Het hotel heeft een beperkte bouwhoogte, waardoor het niet zichtbaar zal zijn vanuit de omgeving. Wel is sprake van 1 accent, doch ook dit accent zal niet of nauwelijks zichtbaar zijn vanuit de omgeving. Het terrein is immers omsingeld door robuuste hoogopgaande beplanting welke behouden zal blijven.

Zicht op het terrein vanaf diverse invalshoeken; de bebouwing is niet of nauwelijks zichtbaar

De verhoogde ligging van het lichaam van de A7 leidt er tevens toe dat het hotel nauwelijks zichtbaar is vanuit de omgeving. Door de ligging nabij de A7 zijn er nauwelijks extra verkeersstromen op de omliggende landelijke weggetjes. Gasten zullen immers zonder uitzondering via de A7 het hotel bereiken. Zowel aard, schaal en omvang van het project maakt dat, in relatie tot de omgeving en wat er nu aanwezig is, het project niet als grootschalig valt te kenmerken. De centrale doelstelling dat het rijksbuffergebied niet verder mag verstedelijken, wordt met dit plan dus ook geen geweld aangedaan. De mogelijke verstening neemt zelfs af ten opzichte van wat er nu planologisch mogelijk is. Een overweging te meer is dat binnen Bestaand Bebouwd Gebied volgens de provinciaal beleid wel verstedelijking mag plaatsvinden. De manege is reeds aanwezig en past binnen het vigerende bestemmingsplan en valt dus als BBG aan te merken. Binnen de bestaande gebouwen is dus wel een hotel mogelijk. Het moge duidelijk zijn, dat de thans gekozen oplossing, waarbij de verouderde bebouwing plaats maakt voor nieuwe, moderne bebouwing onder fraaie architectuur en in een geclusterde vorm, de voorkeur geniet.

De ligging binnen een Nationaal Landschap Laag Holland

De ligging binnen een Nationaal Landschap Laag Holland maakt dat de kernkwaliteiten niet mogen worden aangetast. Specifiek voor dit landschap zijn de veenweidegebieden en de droogmakerijen. Het plangebied is gelegen in de droogmakerij de Wijde Wormer. De droogmakerijen maken onderdeel uit van de van ons nationaal cultureel erfgoed en zijn van cultuurhistorisch belang. In 1626 werd de Wijdewormer door 13 molens bemalen. Het voormalige meer werd daarvoor gebruikt voor de visserij en door handelslui uit het dorp Neck. Echter werd er in 1624 ook al een poging ondernomen om landbouwgrond te winnen uit de Wormer. Deze poging is uiteindelijk mislukt toen er in de omringende dijken de dijkbreuken ontstonden tijdens stevige stormen. De polder is omringd door een ringvaart. Na de droogmaking zijn er kavelsloten om zo de grond te verdelen in kavels die door een loterij aan de man gebracht werden. De kavelsloten liggen dwars op de tochtsloten die als hoofdafvoer dienen voor al het water. Toen de Wormer uiteindelijk droog viel werd er meteen begonnen met de aanleg van de wegenstructuur. De droogmakerij werd doorsneden door vier wegen, waarvan de Noorderweg de belangrijkste was. De andere wegen zijn de Zuiderweg, Oosterdwarsweg en de Westerweg. Tegenwoordig bestaat de polder vooral uit weiland en zijn er veel monumentale stolpboerderijen te vinden. De stolpboerderijen bevinden zich vooral langs de Noorderweg en de Zuiderweg. In de polder ligt het dorp Wijdewormer. Dit dorp is vrijwel over de gehele polder verspreid en bestaat uit vele boerderijen.

Afbeeldingen historische atlas, Kalverschans bij rode cirkel

Voor Laag Holland zijn de volgende kernkwaliteit zijn onderscheiden:
-de grote openheid van het landschap;
-de vele weide en moerasvogels;
-het oude geometrische inrichtingspatroon in de droogmakerij;
-de veenpaketten;
-de middeleeuwse strokenverkaveling en de historische watergangen;
-archeologische locaties;
-karakteristieken dijk- lintdorpen.

Het plangebied bevindt zich in een oude droogmakerij. De karakteristieke ruimtelijke structuur wordt gevormd door de rechtlijnige wegenstructuur met daaraan gekoppeld de bebouwing, weg- en erfbeplanting en het verkavelingpatroon dat moet worden behouden en versterkt. Kenmerkende elementen als ringvaarten en –dijken bieden belangrijke aanknopingspunten voor natuur- en landschapsbouw. De veel voorkomende afwisseling tussen 'oud' en 'nieuw' land moet herkenbaar blijven.

In de Kalverschans is de kenmerkende openheid en bebouwing niet meer aanwezig, zoals aangegeven. De polderstructuur komt nog wel terug in de vorm van enkele loodrecht op de infrastructuur georiënteerde slootjes. Ook de vorm van de sportvelden, evenwijdig aan de provinciale weg doet herinneren aan het verleden, waarbij het gebied in de droogmakerij en daarvoor het meer lag. De Zuiderlaan en de N515 markeren natuurlijk het oorspronkelijke ontsluitingsstructuur van de polder. De in het plangebied

aanwezige slootjes worden echter behouden en zelfs benadrukt omdat ze verbreed worden. Van aantasting van de voor de Wijdewormer belangrijke kernkwaliteit is derhalve geen sprake. Een belangrijke kwaliteit van het gebied die wel aanwezig, de singelbeplanting, blijft behouden. Er wordt voorts spaarzaam omgegaan met verlichtingselementen, zodat de duisternis 's nachts in de polder alsook weidevogels niet worden verstoord (de huidige manege heeft door de lichtmasten wel een verstorend effect).

Geconcludeerd wordt derhalve dat het plangebied voldoet aan artikel 24 van de Provinciale Verordening. In lid 3 van dit artikel is vervat dat kleinschalige hotels niet als verdere verstedelijking valt aan te merken. Gelet op de aard en schaal van zowel het plangebied als de context, is geen sprake van een grootschalige ontwikkeling. Er is daarom geen sprake van strijd met het verbod op verdere verstedelijking in de bufferzone. Tevens worden de kernkwaliteiten van Laag Holland niet aangetast.

Indien de provincie om formele gronden de ontwikkeling wel als grootschalig hotel aanmerkt, kan gebruik gemaakt worden van de hardheidsclausule uit de Verordening, artikel 34. Dit artikel bepaalt dat GS op aanvraag van burgemeester en wethouders een ontheffing als bedoeld in artikel 4.1.a van de wet verlenen van artikel 5 tot en met 33 van deze verordening voor zover de verwezenlijking van het gemeentelijk ruimtelijk beleid wegens bijzondere omstandigheden onevenredige wordt belemmerd in verhouding tot de met die regels te dienen provinciale belangen. Zoals is aangegeven, is de ontwikkeling van het hotel ter plaatse opgenomen in het gemeentelijk beleid. Het initiatief dient dus ter verwezenlijking van gemeentelijk beleid. De bijzondere omstandigheid in deze is dat het gebied weliswaar is aangewezen als onderdeel van bufferzone waar geen verdere verstedelijking mag plaatsvinden en als Nationaal Landschap Laag Holland, doch betreffend gebied is reeds verstedelijkt en bevat geen kenmerken van de kernkwaliteiten van Nationaal Landschap. Het gebied zou zelfs geëxclameerd moeten/kunnen worden~ een soortgelijke exercitie wordt momenteel voorbereid met weidevogelkerngebieden: bestaande bouwvlakken worden er van uitgezonderd.

Een aanvraag om een ontheffing bevat in ieder geval:
a. een beschrijving van de redenen waarom de ontheffing wordt gevraagd;
b. een beschrijving van de mogelijke gevolgen van de ontheffing voor het belang dat beschermd wordt door de bepaling waarvan ontheffing wordt gevraagd;
c. een of meer kaarten op een zodanige schaal of de digitale verbeelding ervan dat een duidelijk beeld wordt verkregen van de plaats waarop de ontheffing betrekking heeft.

Ad a. Deze redenen zijn beschreven in deze notitie en in de ruimtelijke onderbouwing uit 2009.
Ad b. Deze beschrijving is gelet op deze notitie niet noodzakelijk.
Ad c. Een digitaal ontsloten geometrisch bepaalde kaart kan eenvoudig worden opgesteld.

Bijlage 15 Nota inspraak en overleg

Bijlagen bij Toelichting

Bijlage 15 Nota inspraak en overleg

Hoofdstuk 1 Inleiding

Op 27 juni 2017 heeft het college het voorontwerpbestemmingsplan landelijk gebied (verder voorontwerp) vastgesteld en vrijgegeven voor inspraak.
Op het voorontwerp is een ruime hoeveelheid aan inspraakreacties ontvangen en zijn ambtshalve wijzigingen gedaan. De inspraakreacties zijn gemotiveerd afgewogen en een deel ervan heeft geleid tot het aanbrengen van wijzigingen. De samenvatting van de inspraakreacties, de gemotiveerde afweging en de hieruit voortvloeiende wijzigingen zijn in voorliggende 'Nota van inspraak en overleg' opgenomen.

1.1 Leeswijzer

In Hoofdstuk 2 worden de ingekomen inspraakreacties naar aard en inhoud samengevat weergegeven. De gemeentelijke reactie waartoe zij aanleiding geven, is direct na desbetreffende inspraakreactie opgenomen. De reactie van het college van burgemeester en wethouders is gebaseerd op gemotiveerde afwegingen. In hoofdstuk 3 worden de ambtshalve wijzigingen benoemd en samengevat weergegeven. In Hoofdstuk 4 worden alle wijzigingen van de regels, toelichting en verbeelding benoemd. De wijzigingen voor de verbeelding zijn verduidelijkt met afbeeldingen.

1.2 Algemene verordening gegevensbescherming (AVG)

De Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) stelt strenge eisen aan het (digitaal) openbaar maken van de NAW-gegevens (naam, adres, woonplaats). Om deze reden worden in deze Nota inspraak en overleg geen NAW-gegevens vermeld. In verband met de AVG zijn de inspraakreacties daarom geanonimiseerd.
De werking van de AVG strekt zich niet uit tot de gegevens omtrent ondernemingen, die behoren tot een rechtspersoon. Deze namen zijn daarom niet geanonimiseerd. Dit geldt ook voor personen die beroepsmatig zijn betrokken bij de procedure (namen advocaten, gemachtigden e.d.). De inspraakreacties zijn gerubriceerd op nummer, zodat de inhoud van de Nota geen NAW-gegevens van natuurlijke personen bevat.

Hoofdstuk 2 Beoordeling inspraakreacties

In dit hoofdstuk worden de ingekomen inspraakreacties naar aard en inhoud samengevat weergegeven. De gemeentelijke reactie waartoe zij aanleiding geven, is direct na desbetreffende inspraakreactie opgenomen. De reactie van het college van burgemeester en wethouders is gebaseerd op gemotiveerde afwegingen.

Inspraakreactie nr. 1

Samenvatting

1) Reclamant voert in de eerste plaats aan dat perceel 262 ten onrechte gekenmerkt is als 'Natuur'. Dit moet zijn, 'Agrarisch met Waarden'.
2) Daarnaast voert reclamant aan dat het erf van zijn perceel 10 m groter is dan is ingetekend als bouwvlak, derhalve doet reclamant het verzoek het bouwvlak te vergroten.

Gemeentelijke reactie

1) Omdat het perceel in het Natuurbeheerplan 2017 binnen het NNN (Natuurnetwerk Nederland) lag, hebben we perceel Wormer E 262 de bestemming natuur opgenomen. Omdat we begrijpen dat hier sprake is van een omissie zullen we dit herstellen door dit perceel de bestemming 'Agrarisch met waarden - Landschappelijke en natuurwaarden' te geven. Achterliggende gronden hebben hierin een natuurbestemming.
2) Het uitgangspunt is dat we de begrenzing van de huidige woonpercelen van het geldend bestemmingsplan landelijk gebied aanhouden. Dit geldt voor alle percelen, behalve als er sprake is van een omissie. Dit is hier niet het geval. We hebben de begrenzing van het woonperceel van het huidige bestemmingsplan landelijk gebied aangehouden. Dit geldt ook voor het perceel Engewormer 22.

Besluit

1) De gemeente besluit perceel Wormer E 262 de bestemming Agrarisch met waarden - Landschappelijke en natuurwaarden (artikel 5) te geven.
2) Het tweede punt van reclamant leidt niet tot wijzigingen.

Inspraakreactie nr. 2

Samenvatting

1) Reclamant vraagt zich af of de bestemming wonen klopt. Er worden 3 paarden en 40 schapen gehouden. Daarnaast vinden er jaarlijks milieucontroles plaats.
2) Reclamant voert aan dat de Gierkelder en windmolen buiten de bestemming vallen en ziet dit graag aangepast.
3) Tot slot wil reclamant dat in het bestemmingsplan de mogelijkheid wordt opgenomen om op Engewormer 22b een zorgboerderij te beginnen. Plus bouwmogelijkheden en dagopvang (alleen kantine) voor dementerenden.

Gemeentelijke reactie

1) De gemeente geeft aan dat de woonbestemming klopt. Op basis van het aantal stuks vee kunnen we dit scharen onder het hobbyboermatig houden van dieren.
2) De gemeente voert aan dat er op 11 februari 1997 een bouwvergunning verleend is voor het vergroten van een windturbine.
3) Ten aanzien van het derde punt van reclamant merkt de gemeente op dat het gebruik als zorgboerderij mogelijk is als aan huis verbonden beroep. Dat betekent wel dat maximaal 40% van het vloeroppervlak van het woonhuis met een maximum van 45 m2 gebruikt mag worden.

Besluit

1) Leidt niet tot wijzigingen.
2) Aanduiding windmolen (specifieke vorm van agrarisch - windturbine sa-wt) aangeven op de plankaart.
3) Leidt niet tot wijzigingen.

Inspraakreactie nr. 3

Samenvatting

1) Reclamant voert aan dat op perceel Engewormer 18a zich een boerderij bevindt waar in ondergeschikte mate naast natuurbeheer onder andere het aanbieden van zorg een activiteit is.
2) Daarnaast voert reclamant aan dat in artikel 13 lid 4 van de voorschriften staat: 'het gebruik van de gronden en bouwwerken voor detailhandel, met uitzondering van de uitoefening van productie gebonden detailhandel. Productiegebonden detailhandel mag alleen in het hoofdgebouw of een hieraan aangebouwd bijgebouw plaatsvinden.' Reclamant wil weten wat er verstaan wordt onder hoofdgebouw en waarom het alleen mag plaatsvinden in het hoofdgebouw.
3) Reclamant wil ook weten of crisisopvang (zorg) toegestaan is in het bestemmingsplan.
4) Reclamant merkt op dat in artikel 14.2.2 van de regels staat opgenomen dat de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen en geen overkappingen zijnde, niet meer mag bedragen dan 1,00 m. Weidemolens zijn volgens reclamant vaak van enkele meters tot 6 meter hoog. Deze bepaling voldoet daarom volgens reclamant niet.
5) Tot slot ontbreken volgens reclamant in de artikelen 14.4 en 13.3 de afwijkingsmogelijkheden om ruimte voor recreatieve paden te maken.

Gemeentelijke reactie

1) In overleg met X afgestemd dat de bestemming Maatschappelijk-zorgboerderij het meest passend is bij de situatie.
2) In artikel 1 lid 48 staat de definitie van het hoofdgebouw: 'een gebouw dat, gelet op de bestemming, als het belangrijkste bouwwerk op een bouwperceel kan worden aangemerkt. In artikel 13.4 lid a is opgenomen dat productie gebonden detailhandel alleen in het hoofdgebouw of een hieraan aangebouwd bijgebouw mag plaatsvinden. Het is ruimtelijk niet bezwaarlijk dat dit ook in losstaand bijgebouw plaatsvindt'.
3) Alleen dagbesteding in zorg is toegestaan. Kortdurende of weekendopvang waarbij cliënten niet ingeschreven hoeven te worden in de GBA is ook passend.
4) Terechte opmerking
5) Recreatieve paden kan je scharen onder artikel 14.1 onder e ondergeschikt extensief dagrecreatief en educatief medegebruik, waarbij onder h 'bijbehorende

infrastructurele voorzieningen' zijn toegestaan. Hiervoor is overigens wel een omgevingsvergunning nodig (zie artikel 14.5.1 onder d).

Besluit

1) Leidt niet tot wijzigingen.
2) In artikel 13.4 lid a de tekst 'Productiegebonden detailhandel mag alleen in het hoofdgebouw of een hieraan aangebouwd bijgebouw plaatsvinden' schrappen.
3) In de toelichting opnemen dat kortdurende of weekendopvang in zorg is toegestaan.
4) Definitie weidemolen opnemen artikel 1 van de regels en opnemen dat weidemolens tot 6 meter hoog zijn toegestaan.
5) Leidt niet tot wijzigingen.

Inspraakreactie nr. 4

Samenvatting

Reclamant voert aan dat de twee percelen naast de manege feitelijk in gebruik zijn voor natuur, maar zijn bestemd als agrarisch. Reclamant vraagt de gemeente om dit te controleren en eventueel te wijzigen naar natuur.

Gemeentelijke reactie

Dit is een terechte opmerking. De gronden ten noorden van de manege (Wormer E291 en 293) hebben binnen het Natuurbeheerplan 2017 de bestemming NNN (Natuur Netwerk Nederland). Bij alle natuurpercelen in de Engewormer is er sprake van een notariële akte.

Besluit

Percelen Wormer E 291 en E 293 ten noorden van Engewormer 25 een natuurbestemming geven.

Inspraakreactie nr. 5

Samenvatting

1) Onder artikel 5.2.3 wordt gesproken over 'megastallen'. Dit begrip wordt echter niet nader toegelicht in artikel 1 Begrippen van de Regels. Dit kan leiden tot verwarring en onnodige discussie.
2) Onder artikel 7.1.2 Niet-agrarische bedrijvigheid wordt gesproken over '(grond- en verzetbedrijven, loonbedrijven)'. Het is mij niet duidelijk wat bedoeld wordt met een 'verzetbedrijf'.
3) Onder artikel 11.3.1 Bruggen en dammen wordt toegelicht waarom de oude regeling m.b.t. bruggen en dammen is heroverwogen. Dat het hierbij gaat om de ontsluitingen van agrarische percelen, dus om de toegangen vanaf de openbare weg, waarbij de aanwezige wegsloot moet worden gekruist, komt niet tot uitdrukking in de desbetreffende artikelen in de regels.
4) Onder artikel 11.3.6 Agrarisch bouwperceel wordt nader ingegaan op het begrip 'agrarisch bouwperceel'. In zowel de toelichting als in de regels wordt her en der gesproken over 'bouwperceel'. In de raadsmededeling aan de raadsleden van 5 juli 2017 n.a.v. het ter inzage leggen van het voorontwerpbestemmingsplan wordt gesteld onder 4) Agrarisch bouwvlak dat de aanduiding bouwperceel verdwijnt. Gaarne een en ander aanpassen conform de raadsmededeling.

5) Onder artikel 11.4 'Nieuw en vervallen bestemmingen' wordt gesteld dat een drietal bestemmingen die voorkwamen in het oude plan niet meer zijn opgenomen in het nieuwe bestemmingsplan. Deze bestemmingen worden niet genoemd.
6) Het begrip 'agrarisch kleinbedrijf is niet opgenomen in artikel 1 Begrippen van de Regels. Dit lijkt mij wenselijk.
7) Voorts wordt m.b.t. de agrarisch kleinbedrijven gesteld dat: "Deze aanduiding is gegeven als vast is komen te staan dat het betreffende bedrijf onder de milieuregels en de depositieregeling (interne saldering) niet boven de 0,5 ha stalruimte zal uitkomen. Deze bedrijven krijgen een bouwvlak bij recht van 0,5 ha." Het lijkt mij dat een stalruimte van 0,5 ha. een zeer grote stal is. Bijvoorbeeld een stal met afmetingen van 50,0 x 100,0 m. Is er dan nog steeds sprake van een agrarisch kleinbedrijf?
8) Onder artikel 1 Begrippen, lid 20 wordt gesproken over 'bouwperceel'. Zoals reeds werd opgemerkt werd in de raadsmededeling van 5 juli 2017 vastgesteld dat het begrip 'bouwperceel' komt te vervallen.
9) Onder artikel 1 Begrippen lid 21 wordt gesproken over bouwperceelgrens. Indien het begrip 'bouwperceel' komt te vervallen, dan zal ook het begrip 'bouwperceelgrens' kunnen vervallen.
10) Onder artikel 1 Begrippen, lid 26 wordt gesproken over cultuurgrond. Dit zou volgens de definitie agrarische grond zijn, die niet in gebruik is t.b.v. agrarische bedrijfsvoering. Volgens Wikipedia is cultuurgrond juist wel in gebruik t.b.v. agrarische bedrijfsvoering, en daarom vrijgesteld van OZB.
11) Onder artikel 1 Begrippen, lid 88 en lid 91 wordt gesproken over 'silo' en 'torensilo'. Voor beide begrippen wordt gesteld dat dit een bouwwerk of een gebouw is t.b.v. opslag. Ware het niet beter om te stellen dat dit is t.b.v. opslag van agrarische producten?
12) In de lijst van artikel 1 Begrippen wordt geen definitie gegeven van een 'loonbedrijf' c.q. een 'agrarisch loonbedrijf' c.q. een 'agrarisch dienstverlenend bedrijf'.
13) Onder artikel 3.2.3 Bouwwerken, geen gebouwen en geen overkapping zijnde wordt onder lid e. 1 gesteld dat in de Wijdewormer geen dammen mogen worden gebouwd. Hetzelfde wordt gesteld onder o.a. de artikelen 4.2.3, lid e. 1 en 5.2.3, lid e. 1. Echter kan het m.i. nooit de bedoeling zijn dat hiermee alle dammen en bruggen in de Wijdewormer worden bedoeld, dus ook de noodzakelijke dammen en bruggen in het achterliggende poldergebied.
14) Onder artikel 3.6 Wijzigingsbevoegdheid, lid a. wordt gesproken over 'agrarische cultuurgrond'. Op basis van de definitie onder artikel 1 Begrippen, lid 26 is elke vorm van cultuurgrond agrarisch.
15) Het lijkt mij dat de volzin (artikel 4.2.3) moet luiden: "a. silo's, torensilo's, mest- en kuilplaten en bassins mogen uitsluitend worden gebouwd binnen een bouwvlak of, uitsluitend als de gronden de aanduiding "specifieke vorm van agrarisch - opslag kuilvoer" niet hebben, in een zone van 15 meter diep aansluitend aan de achterzijde van het bouwvlak, met dien verstande dat op de gronden ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van agrarisch - waterbassin" een waterbassin buiten het bouwvlak is toegestaan.
16) Onder artikel 4.5 Afwijken van de gebruiksregels, lid a. wordt 'gesprongen' naar lid 5.4, sub b enz. Dit moet m.i. zijn lid 4.5, sub b enz.
17) Onder artikel 4.6 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde of van werkzaamheden, wordt onder lid e. gesteld: 'f medegebruik'. Mij is niet duidelijk wat hiermee bedoeld wordt.
18) Onder artikel 5.3 Afwijken van bouwregels, lid a. wordt 'gesprongen' naar lid 4.2.1, sub a enz. Dit moet m.i. zijn lid 5.3.1, sub a enz. Dit geldt eveneens voor de opeenvolgende subleden onder artikel 5.3.
19) Artikel 16.2.2. onder a moet zijn: Dit moet m.i. zijn: a. bruggen mogen uitsluitend met twee brughoofden en 1 rijbaan en dammen uitsluitend met 1 rijbaan worden gebouwd, met dien verstande dat: 1. in de Wijdewormer geen dammen mogen worden gebouwd, 2. in de Engewormer enz.

Gemeentelijke reactie

1) Het begrip megastallen komt uit de structuurvisie Wormerland 2025. Daarin staat onder andere op p. 58: Daarbij is van belang dat de gemeente megastallen wil voorkomen. Omdat dit expliciet in de visie is opgenomen, zouden wij dit graag zo willen laten staan. Wij kunnen wel meegaan met het feit dat megastallen een subjectief begrip is en het daarom beter is de term tussen aanhalingstekens op te nemen.
2) Terechte opmerking. Graag aanpassen conform voorstel: grondverzet- en loonbedrijven.
3) Dit is een terechte opmerking. Overleg met de landschapsarchitect of jurist om te bekijken of we dammen buiten de Noorder- , Zuider- en Oosterdwarsweg onder voorwaarden kunnen toestaan. Indien we dammen onder voorwaarden toestaan, moet dit ook duidelijk in de toelichting gemeld worden.
4) Terechte opmerking. In de toelichting moet een duidelijke uitleg komen van het agrarisch bouwvlak en de wijzigingen daarin ten opzichte van het huidige bestemmingsplan.
5) Terechte opmerking. Het gaat daarbij om de bestemmingen agrarisch dienstverlenend, agrarisch aanverwant en tuin.
6) Terechte opmerking. In artikel 1 definitie opnemen voor agrarisch kleinbedrijf.
7) Voor agrarische kleinbedrijven blijft het huidig bouwvlak wat ze nu hebben behouden in het nieuwe plan. Deze bedrijven hebben echter niet meer de mogelijkheid om hun bouwvlak uit te breiden naar 1,5 hectare. Het betekent dus niet dat ze er 0,5 hectare bij krijgen. Overigens betekent het niet dat ze indien er sprake is van een bouwvlak van 0,5 hectare dat ze ook een stal van 50 bij 100 m kunnen realiseren. In het bouwvlak bevinden zich namelijk ook de bedrijfswoning en de bijgebouwen. Het gaat om het aantal opstallen.
8) Terechte opmerking. Er is geen sprake van een bouwperceel, maar van een bouwvlak.
9) Terechte opmerking. Zie ook punt 8.
10) Dit is een terechte opmerking. Definitie cultuurgrond is aangepast.
11) Terechte opmerking. Gaat om agrarische producten.
12) Terechte opmerking
13) Zie punt 3.
14) Terecht punt.
15) Goede toevoeging. Suggestie overnemen. Percelen die een aanduiding opslag kuilvoer hebben, hebben namelijk al het recht om kuilvoer op te slaan buiten het bouwvlak.
16) Terechte opmerking. Alle koppelingen in de regels van het bestemmingsplan nalopen.
17) Terechte opmerking. Het begrip 'medegebruik' moet achter extensief recreatief staan (artikel 4.6.1 sub d).
18) Terechte opmerking, zie ook punt 16.
19) Terechte opmerking, aanpassen conform suggestie.

Besluit

1) Het begrip megastallen tussen aanhalingstekens plaatsen.
2) Tekst in toelichting aanpassen dat het gaat om grondverzet- en loonbedrijven.
3) Dammen zijn toegestaan buiten de Noorderweg, Zuiderweg en Engewormer. Voor Natura2000, Engewormer en Wijdewormer zijn alleen extra regels opgenomen.
4) In toelichting (11.4.6) goede uitleg geven over agrarisch bouwvlak.
5) In toelichting (11.4) toevoegen dat de bestemmingen tuin, agrarisch dienstverlenend en agrarisch aanverwant zijn komen te vervallen.
6) In artikel 1 van de regels de definitie van agrarisch kleinbedrijf toevoegen.
7) In toelichting aangeven dat de bouwvlakken bij agrarisch kleinbedrijven behouden blijven.
8) Definitie bouwperceel (1.20) schrappen. Verdere regels nalopen op de term bouwperceel en deze vervangen door bouwvlak.

9) Definitie bouwperceelgrens (1.21) schrappen.
10) Definitie cultuurgrond (1.30) aanpassen.
11) Toevoegen bij definities (1.94 en 1.97) dat het gaat om de opslag van agrarische producten.
12) In artikel 1 (1.65) een definitie over loonbedrijf opnemen.
13) Zie punt 3
14) Artikel 3.6 onder a schrappen. Is een overbodige bepaling.
15) Toevoegen in regels bij art. 4.2.3 en 5.2.3 onder a dat het uitsluitend moet gaan om bedrijven die niet beschikken over aanduiding opslag kuilvoer.
16) Alle koppelingen in de regels (bijvoorbeeld bij art. 4.5) nalopen.
17) 'medegebruik' achter extensief recreatief plaatsen bij artikel 4.6.1. sub d plaatsen. Artikel 4.6.1. sub e mag geschrapt worden.
18) Alle koppelingen in de regels (bijvoorbeeld bij art. 5.3 sub a) nalopen.
19) Artikelen 16.2.2, lid a; 17.2.2, lid a; 18.2.3, lid b en 22.2.3, lid a conform voorstel aanpassen.

Inspraakreactie nr. 6

Samenvatting

1) Wij verzoeken u het bestemmingsplan aan te passen dat aan de grond waarin de 50 kV kabelverbindingen liggen en niet in eigendom zijn van Liander Infra N.V. een dubbelbestemming wordt toegekend voorzien van passende bouwregels en een omgevingsvergunningstelsel voor het uitvoeren van een werk of werkzaamheden.
2) In het voorontwerp zijn aan gronden waarop gasdrukmeet en regelstations zijn gevestigd de bestemmingen sport en verkeer toegekend. In regels is aangegeven dat functie nutsvoorzieningen is toegestaan. Wij willen echter vragen het gasdrukmeet- en regelstation te koppelen aan de functieaanduiding nutsvoorziening.

Gemeentelijke reactie

1+2) Terechte opmerkingen. Ter bescherming van de kabelverbindingen en de gasdruk- en regelstations zullen wij uw opmerkingen overnemen.

Besluit

1) De kabelverbindingen als dubbelbestemming in de plankaart opnemen, zoals is opgenomen in de kaart van de reactie.
2) De gasdruk- en regelstations als aanduiding op de verbeelding opnemen.

Inspraakreactie nr. 7

Samenvatting

VrZW adviseert gemeente Wormerland om bij het bestemmingsplan Landelijk gebied Wormerland de volgende aspecten te betrekken voor externe veiligheid:

1) De mogelijke ongeval scenario's met gevaarlijke stoffen en hun effecten en gevolgen;
2) De mogelijkheden die aanwezige personen hebben om zichzelf in veiligheid te brengen bij een ongeval met gevaarlijke stoffen;
3) De mogelijkheden die de hulpdiensten hebben om een ongeval met gevaarlijke stoffen te bestrijden of te beperken;

4) De mogelijke maatregelen die kunnen worden genomen om de effecten en gevolgen van ongeval scenario's te beperken/voorkomen.

Gemeentelijke reactie

1-4) Terechte opmerkingen.

Besluit

1-4) Advies externe veiligheid opnemen in het bestemmingsplan.

Inspraakreactie nr. 8

Samenvatting

1) Vanwege onderhoudswerkzaamheden aan ons gastransportnet zal de leidingloop kleinschalig gewijzigd worden. Zie bijlage 1. Wij verzoeken u deze wijziging in het ontwerp mee te nemen door aan weerzijde van de leidingen een dubbelbestemming 'Leiding-Gas' te projecteren van 4 meter.
2) Bij inzage blijkt dat ter plaatse van de Engewormer een bouwvlak zich uitstrekt tot binnen de dubbelbestemming 'Leiding-Gas'. Wij verzoeken het bouwvlak zodanig aan te passen, dat dit buiten de belemmeringenstrook komt te liggen.
3) Tevens is ter plaatse van Westerdwarsweg de bestemming 'Wonen' over de leiding geprojecteerd. De bestemming 'Wonen' verdraagt zich slecht met de dubbelbestemming 'Leiding-Gas'. Binnen de dubbelbestemming is het o.g.v. het Bevb niet toegestaan om (beperkt) kwetsbare objecten op te richten. Wij verzoeken u een apart bouwvlak op te nemen buiten de belemmeringenstrook zodat ook in de toekomst de belemmeringstrook gevrijwaard blijft van bebouwing.
4) Wij verzoeken u artikel 23.3 en 23.5 als volgt aan te passen: het woord 'onevenredig' te schrappen met het volgende toetsingskader: dat de veiligheid van de gasleiding niet mag worden geschaad, dat vooraf door het bevoegd gezag schriftelijk advies wordt ingewonnen bij de leidingbeheerder, dat er geen kwetsbare objecten worden toegelaten.
5) Verder verzoeken wij u om in artikel 23.6 onder 5 de activiteit 'rooien' eveneens vergunning plichtig te stellen.
6) Onder 'b' van lid 6 wordt bepaald dat agrarisch gebruik mogelijk is tot een diepte van 30 cm. Wij verzoeken de maatvoering te schrappen.
7) De dubbelbestemming Leiding-Gas valt op diverse locaties in het bestemmingsplan samen met de dubbelbestemming Archeologie. Omdat bij de aanleg van de leiding de grond reeds geroerd is, verzoeken wij u om artikel 33.2 zodanig aan te passen dat het verbod niet van toepassing is, indien het gaat om onderhouds- en vervangingswerkzaamheden van bestaande bestratingen en beplantingen en werkzaamheden binnen bestaande tracés van kabels en leidingen waarbij niet dieper gegraven wordt dan de reeds uitgegraven diepte.

Gemeentelijke reactie

1) Terechte opmerking. We nemen de wijziging op in de plankaart.
2) Dit betreft het perceel Engewormer 1, waarbij een gedeelte van het agrarisch bouwvlak zich inderdaad uitstrekt binnen de dubbelbestemming 'Leiding-Gas'. We zullen dit bouwvlak aanpassen, zodat deze niet meer valt in de dubbelbestemming Leiding-Gas.
3) Terechte opmerking. Dit betreft de percelen Westerdwarsweg 2 en 5. Het woonperceel Westerdwarsweg 5 is te groot ingetekend ten opzichte van het woonperceel in het geldend bestemmingsplan. Dit dient aangepast te worden. Het

strookje nabij de snelweg moet agrarisch worden. Het woonperceel Westerdwarsweg 2 valt inderdaad een gedeelte (het noordelijke gedeelte) in de dubbelbestemming Leiding-Gas. We zullen dit aanpassen.
4) Terechte opmerkingen. Voorstellen voor aanpassingen van nu in het ontwerp artikel 23.3 en 23.5 van de regels kunnen overnemen.
5) Terechte opmerking. We nemen de suggestie over in de regels van het bestemmingsplan.
6) Terechte opmerking. Bepaling 23.6 onder b kan geschrapt worden.
7) Het aanpassen van artikel 33.2, zodat het verbod niet geldt in bovengenoemde situaties is niet nodig. In de dubbelbestemmingen Waarde-Archeologie zitten voldoende regels om dit te voorkomen. Onderzoek is pas nodig vanaf 100 m2 of 2.000 m2. Tevens is ervoor gekozen de voorrangsregeling te verwijderen. Dit is niet meer noodzakelijk gezien de voorbehouden die er in de dubbelbestemming zitten.

Besluit

1) Wijziging Leiding-Gas opnemen op de verbeelding.
2) Bouwvlak Engewormer 1 aanpassen, zodat deze niet in de dubbelbestemming Leiding-Gas valt.
3) Perceel Westerdwarsweg 5 conform het huidig bestemmingsplan bestemmen en perceel Westerdwarsweg 2 aanpassen, zodat deze niet in de dubbelbestemming Leiding-Gas valt.
4) Suggesties van Gasunie voor aanpassing artikelen 23.3. en 23.5 overnemen.
5) In artikel 23.6 onder 3 opnemen dat voor de activiteit rooien ook een omgevingsvergunning verplicht is.
6) Artikel 23.6 onder b schrappen.
7) Leidt niet tot wijzigingen.

Inspraakreactie nr. 9

Samenvatting

1) Op basis van de provinciale verordening adviseert het hoogheemraadschap om naast de gebiedsaanduiding 'vrijwaringszone' ook de dubbelbestemming 'Waterstaat - waterkering' op te nemen in het bestemmingsplan.
2) Hierbij dient deze zone primair de waterkering bestemming en is mede bestemt voor andere bestemmingen zoals 'Verkeer' of 'Agrarisch'.
3) In de regels dient binnen de dubbelbestemming Waterstaat - waterkering worden opgenomen dat er bij ontwikkelingen binnen deze dubbelbestemming vooraf schriftelijk advies bij de waterkeringbeheerder moet worden ingewonnen.
4) Op sommige delen (o.a. de zuiddijk van de Wijdewormer) heeft de waterkering mede de bestemming 'Natuur' gekregen. Aangezien de meeste waterkeringen aan agrariërs zijn verpacht verzoekt het hoogheemraadschap om de bestemming van deze dijken van 'Natuur' aan te passen in 'Agrarisch met Waarden'. Dit sluit beter aan bij het gebruik in de praktijk en het waterkeringbelang.
5) In het voortraject is er afstemming geweest over de baggerdepots in het Wormer- en Jisperveld. Deze zijn benodigd voor goed beheer en onderhoud van het Wormer- en Jisperveld naar de toekomst toe eenvoudiger uit te kunnen voeren. In het voorliggende bestemmingsplan staan de verzochte locaties (ruimschoots) als functieaanduiding 'baggerspeciedepot' op de verbeelding aangegeven. Dus dit heeft de instemming van het hoogheemraadschap.
6) Het water met een deel van het bijbehorend beleid wordt slechts summier in Hoofdstuk 2 behandeld. Beleidsdocumenten die nog toegevoegd dienen te worden te worden zijn de Keur 2016 met bijbehorende beleidsregels, Beleidsnota Waterkeringen 2012-2017.

7) In de toelichting wordt echter slechts summier op de wateraspecten ingegaan. Gebruikelijk is om in het hoofdstuk 9 Milieuhygiëne ook het aspect Water en de waterparagraaf op te nemen. Deze ontbreekt echter volledig in dit bestemmingsplan en dient nog toegevoegd te worden.
8) In de waterparagraaf kort ingaan op de opvang en transport van huishoudelijk afvalwater. Hierbij benoemen dat er vanuit Neck een afvalwaterpersleiding van het hoogheemraadschap naar de Rioolwaterzuivering in Zuidoostbeemster loopt. Deze gaat door het landelijk gebied van dit bestemmingsplan en dient minimaal in de waterparagraaf benoemd worden en eventueel met dubbelbestemming op de Verbeelding te worden weergegeven. Uitgangspunt is om regenwater zoveel mogelijk direct af te koppelen.
9) In de gebiedsbeschrijving van het watersysteem dienen de verschillende polders met waterkeringen te zijn opgenomen.

Gemeentelijke reactie

1) Terechte opmerking. De provinciale verordening geeft inderdaad aan dat bestemmingsplannen moeten voorzien in de bescherming van de waterkerende functie door het opnemen van een primaire bestemming. Agrarisch gebruik moet binnen deze bestemming mogelijk gemaakt worden in de doeleindenomschrijving.
2) Terechte opmerking. Is een omissie in het bestemmingsplan. Deze dijken moeten de bestemming Waterstaat-waterkering krijgen.
3) Wij nemen kennis hiervan. Fijn om te vernemen dat dit de instemming heeft van het hoogheemraadschap.
4) Terechte opmerking.
5) Terechte opmerking.
6) Terechte opmerking.
7) Terechte opmerking.

Besluit

1) De waterkeringen bestemmen als dubbelbestemming Waterstaat-waterkering, conform het geldend bestemmingsplan Landelijk Gebied.
2) Dijken bestemmen als bestemming Waterstaat-waterkering.
3) Leidt niet tot wijzigingen.
4) Uitgangspunten beleidsdocumenten Keur 2016 en de Beleidsnota Waterkeringen 2012 opnemen in de toelichting.
5) In hoofdstuk 9 ook een paragraaf inruimen voor het thema water.
6) In de waterparagraaf de opmerking genoemd onder reactie punt 6 meenemen.
7) In de waterparagraaf de opmerking genoemd onder reactie punt 7 meenemen.

Inspraakreactie nr. 10

Samenvatting

1) Het lijkt erop dat de ‘oude’ geluidzone is opgenomen. Bij de vaststelling van het bestemmingsplan Bedrijventerrein Noorderveld is de geluidzone - industrie namelijk gewijzigd. Het gezoneerd industrieterrein is verkleind tot alleen de gronden van Meneba en de contour die daarbij hoort is veel kleiner. Ik denk dat het verstandig is om hier nog even goed naar te kijken, want het lijkt me niet nodig om een grotere contour op te nemen dan dat er daadwerkelijk is.
2) Verder wil ik vragen of jullie bij het toekennen van bestemmingen ook aandacht willen schenken aan ontwikkelingen aan de overzijde van de Zaan op Zaans grondgebied. Ik denk daarbij aan bijvoorbeeld de locatie Brokking aan de Noorddijk

99-100 (transformatie veevoederbedrijf naar 180 woningen) en Kalverringdijk Noord (locatie Tijsterman, 19 woningen).
3) Ik kan niet inschatten wat de ligging van agrarische percelen betekent voor bijvoorbeeld de ontwikkeling van Zaans Pijl (voormalig Brokking-locatie), waar aan de overkant de bestemming "Agrarisch met natuurwaarden" op een perceel is gelegd. Hier zijn volwaardige grondgebonden agrarisch veehouderijbedrijven toegestaan en uit het voorontwerp kan niet worden opgemaakt of de milieuzone gevolgen heeft voor de woningen aan de overzijde van de Zaan (vanwege mogelijk geurhinder van veehouderijen).
4) Tot slot, er wordt een plan-MER opgesteld. Voor het bestemmingsplan Zaans Pijl is een passende beoordeling opgesteld (en dus een planMER) en wellicht is het handig om het een en ander af te stemmen.

Gemeentelijke reactie

1) Is een terechte opmerking. De oude geluidscontour is overgenomen en die is niet meer actueel.
2) We zullen dit niet opnemen, omdat we dit dan ook voor andere ontwikkelingen van buurgemeenten moeten doen. Dit gaat ons te ver, omdat we een zo compact mogelijke toelichting willen.
3) Dit betreft het perceel Wormerringdijk 6. Het betreft een kleinschalig agrarisch bedrijf. Welke ook geen directe wijzigingsbevoegdheid heeft naar het uitbreiden van het bouwvlak naar 1,5 hectare. De dichtstbijzijnde afstand van het bouwvlak tot de overkant bedraagt ongeveer 165 meter. Daarbij wordt de wettelijk vastgestelde geurafstand van 50 meter ruimschoots overtreden. Je kan hierdoor geen beperkingen verwachten voor woningbouw op het Brokkingterrein.
4) Lijkt me een prima suggestie. Wij nemen contact met jullie op.

Besluit

1) De dubbelbestemming geluidszone industrieel aanpassen (50db contour) zoals die is vastgesteld bij bestemmingsplan Bedrijventerrein Noorderveld.
2) Leidt niet tot wijzigingen.
3) Leidt niet tot wijzigingen.
4) Leidt niet tot wijzigingen.

Inspraakreactie nr. 11

Samenvatting

1) In hoofdstuk 6 Recreatie wordt het feit dat uw gemeente deel uitmaakt van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Twiske-Waterland in het geheel niet genoemd. Het Recreatieplan Waterland, actualisatie 2012, dat mede door u is vastgesteld en waarin een recreatieve hoofdstructuur met knooppunten en fietsroutenetwerk en vaarnetwerk is vastgelegd, verdient onzes inziens aandacht in uw toelichting.
2) Daarnaast verbaast het ons dat in hoofdstuk 4 Natuur en ecologie het Natura 2000 Beleid van Europa niet genoemd wordt. Het Wormer- en Jisperveld is zowel Habitat- als Vogelrichtlijngebied en de provincie Noord- Holland heeft in 2016 het beheerplan Natura 2000 Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder vastgesteld. De tekst over EHS en NNN in dit hoofdstuk vinden we verwarrend. Grote delen van het Wormer- en Jisperveld en een deel van de Enge Wormer behoren tot de EHS ofwel NNN, maar in de tekst staat dat de NNN net buiten het plangebied ligt.

Gemeentelijke reactie

1) Terechte opmerking.
2) Terechte opmerking.

Besluit

1) In hoofdstuk 6 opnemen dat de gemeente Wormerland deel uitmaakt van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Twiske-Waterland en aandacht schenken aan het Recreatieplan Waterland uit 2012.
2) In de toelichting in hoofdstuk 4 aandacht schenken aan Natura 2000.

Inspraakreactie nr. 12

Samenvatting

1) Natura 2000 ontbreekt in de toelichting en regels. In hoofdstuk 4 wordt niet verwezen naar het Womer en Jisperveld als Natura 2000 gebied. Er zijn in de regels en de toelichting geen verwijzingen opgenomen naar de beschermde status van de habitattypen en beschermde soorten. Geen aanvullende voorwaarden opgenomen gericht op de bescherming van bijvoorbeeld de Noordse woelmuis.
2) Ook komt de begrenzing van de Natuurbestemming niet overeen met de begrenzing van de Speciale Beschermingszone (SBZ).
3) In de omschrijvingen bij het begrip natuurlijke waarden ook de Europees beschermde soorten opnemen. Ook in de beoordelingscriteria (artikel 33 lid 1) wordt niet verwezen naar de Europees vastgestelde natuurwaarden.
4) Doorwerking van de PAS is onduidelijk. Wij constateren dat het voorontwerp niet geheel voldoet aan de punten zoals die zijn opgenomen in de handreiking passende beoordeling stikstofaspecten bestemmingsplannen. Om te beginnen is er geen plan-MER ter inzage gelegd.
5) Wij willen u vragen om zorgvuldig de recentere jurisprudentie te bestuderen en een regel in het bestemmingsplan op te nemen waardoor de toename van uitstoot van ammoniak en stikstof door veeteeltbedrijven wordt voorkomen.
6) Volgens de Barro, artikel 2.10.4 dient Het Nationaal Natuur Netwerk (NNN) opgenomen te worden in een bestemmingsplan. Een vergelijking tussen de NNN kaart en de kaart van het voorontwerpbestemmingsplan laat zien dat er grote verschillen zijn (vooral ten noorden van Jisp). Ook de wateren (Marken) hebben een NNN bestemming.
7) Een belangrijke reden waarom de Noordse Woelmuis in hoge mate in het Wormer- en Jisperveld voorkomt is het feit dat dit een van de grootste aaneengesloten vaarpolder van Nederland is. Het aanleggen van extra bruggen en dammen is volgens Natuurmonumenten dan ook in strijd met de habitatrichtlijn. Dit mag niet zonder een NB-vergunning plaatsvinden. Aanleg van bruggen en dammen alleen mogelijk maken met een omgevingsvergunning.
8) Wij willen vragen een onderscheid te maken in de toelichting in niet twee maar drie typen gebieden: de veenweiden, Enge Wormer en Schaalsmeerpolder als natuurpolder en de Wijdewormer als agrarische polder.

Gemeentelijke reactie

1) Terechte opmerking. Het benoemen van aanvullende voorwaarden vinden wij niet noodzakelijk. Dit is namelijk al geregeld in NB-wet. Wel dient er in de bestemmingsomschrijving opgenomen te worden dat de voor natuur aangewezen gronden bestemd zijn voor de instandhouding van de Natura 2000 doelstellingen.
2) Dat klopt. Natuurbestemming is wezenlijk wat anders dan SBZ. Wel zal voor de duidelijkheid via een aanvullende aanduiding het plangebied van SBZ worden opgenomen.
3) Is niet relevant. Begrip natuurwaarden. In de bestemmingsomschrijving (zie 1) wordt al verwezen naar instandhoudingsdoeleinden.
4) De plan-MER zullen wij nog ter inzage leggen met het ontwerpbestemmingsplan.
5) Terechte opmerking, we zullen de meest relevante jurisprudentie erbij betrekken.
6) Terechte opmerking. De NNN-gebieden dienen we als natuurbestemming op te nemen op de plankaart. Daarbij hebben wij er wel voor gekozen om de grotere (primaire) wateren als Marken als water te bestemmen.
7) Dit is een terechte opmerking. In de regels binnen de natuurbestemming is in artikel 14.3 opgenomen dat het plaatsen van bruggen, schotten of de aanleg van dammen primair niet is toegestaan. Onder voorwaarden (artikel 14.4. lid h) kan er wel een ontheffing verleend worden, waaronder dat het noodzakelijk moet zijn voor het agrarisch of natuurbeheer en per perceel maximaal 1 brug mag worden geplaatst. NB-vergunning is alleen nodig voor zover de aanleg van een dam/brug een aanlegvergunning noodzakelijk is.
8) In de vastgestelde nota van uitgangspunten hebben we gezien de uiterlijke verschijningsvormen slechts een onderscheid gemaakt tussen het veenweidegebied en de droogmakerijen. Daarbij hebben wij wel aangegeven dat de Engewormer een bijzondere plek inneemt en als tussengebied tussen natuur en agrarisch fungeert.

Besluit

1) In bestemmingsomschrijving (artikel 15.1) verwijzen naar Natura 2000 doelstellingen. In toelichting in hoofdstuk 4 verwijzingen opnemen naar de beschermde habitattypen en beschermde soorten.
2) De gehele Speciale Beschermingszone (SBZ) als overige zone - Natura 2000 op de kaart aangeven.
3) In de bestemmingsomschrijving (artikel 15.1) verwijzen naar Natura 2000 doelstellingen.
4) Leidt niet tot wijzigingen.
5) In het bestemmingsplan een regeling opnemen die geheel aansluit bij de meest recente jurisprudentie.
6) Percelen die binnen NNN liggen een natuurbestemming geven. De Marken blijft de waterbestemming behouden.
7) Leidt niet tot wijzigingen.
8) De toelichting van de Nota van uitgangspunten volgen in het onderscheid tussen veenweidegebieden en droogmakerijen en aangeven dat de Engewormer hierin een speciale positie inneemt.

Inspraakreactie nr. 13

Samenvatting

Het bouwvlak dient overgenomen te worden vanuit het oude bestemmingsplan (meer naar het zuiden, mestplaat valt er nu buiten, ook landhokken en verharding).

Gemeentelijke reactie

Terechte opmerking. De bestaande oppervlakte van het bouwvlak moet worden behouden.

Besluit

Woonbestemming voor perceel Kanaaldijk 16 Spijkerboor uitbreiden tot aan het bouwvlak.

Inspraakreactie nr. 14

Samenvatting

Een gedeelte van de bijgebouwen bij het perceel Kanaaldijk 30 is bestemd als natuur. Verzoek om de bestemming natuur te wijzigen in wonen.

Gemeentelijke reactie

Uitgangspunt is dat we de begrenzing van de huidige woonpercelen (huidige rechten) van het geldend bestemmingsplan Landelijk Gebied aanhouden. Dit geldt voor alle percelen, behalve als er sprake is van een omissie. Dit is hier niet het geval, omdat ook in het voorheen geldende bestemmingsplan Buitengebied Jisp (artikel 12, agrarisch hulpbedrijf) het een agrarische bestemming had. Het betreffende perceel is in het Natuurbeheerplan 2017 niet als NNN (natuur) aangeduid. De bestemming 'Agrarisch met waarden - Landschappelijke en natuurwaarden (artikel 5) is dan meer op zijn plaats.

Besluit

Perceel wijzigen van natuur naar bestemming 'Agrarisch met waarden - Landschappelijke en natuurwaarden (artikel 5).

Inspraakreactie nr. 15

Samenvatting

1) X verzoekt uw college primair haar plannen voor het perceel aan de Kanaaldijk 24 te Spijkerboor mee te nemen bij het opstellen van het ontwerpbestemmingsplan en deze hierin mogelijk maken.
2) Subsidiair verzoekt X uw college in het plan in elk geval het huidige gebruik van het perceel (twee woningen) positief te bestemmen en te bevestigen dat de bestaande aanwezige bebouwing positief bestemd is.
3) Tot slot verzoekt X in het plan een wijzigingsbevoegdheid op te nemen waarmee de woonbestemming weer kan worden gewijzigd in een agrarische bestemming, mocht zich in de toekomst toch een koper aandienen die op het perceel een agrarisch bedrijf wenst te exploiteren

Gemeentelijke reactie

1) Wordt als vooroverlegplan voorgelegd aan de gemeenteraad. Dit heeft vooralsnog niet plaatsgevonden.
2) Wat betreft de tweede woning het volgende. Op 22 maart 2005 heeft het college een bouwvergunning verleend voor het oprichten van een stal en een bedrijfswoning. Daarbij is als expliciete voorwaarde in het besluit opgenomen dat de bestaande

bedrijfswoning (de 'tweede woning') binnen twee maanden na het gereedkomen van de nieuwe bedrijfswoning gesloopt dient te zijn. Conform deze vergunning nemen we dan ook slechts 1 bedrijfswoning op. Het is een terechte opmerking dat de term bestaande bouwwerken niet wordt gedefinieerd. Voor de duidelijkheid zou dit wel in het bestemmingsplan gedefinieerd moeten worden.
3) Om een wijzigingsbevoegd op te kunnen nemen moeten de onderliggende onderzoeken voor het wijzigen reeds uitgevoerd zijn en opgenomen zijn in het bestemmingsplan Landelijk Gebied. Ook dient op voorhand vast te staan dat van de wijzigingsbevoegdheid binnen de planperiode gebruikt gemaakt gaat worden, anders is de uitvoerbaarheid van de bevoegdheid niet aangetoond. Dit is niet het geval.

Besluit
1) Leidt niet tot wijzigingen.
2) De term 'bestaand' definiëren in artikel 1.17. De bestemming wat betreft het aantal woningen (1) ongewijzigd te laten.
3) Leidt niet tot wijzigingen.

Inspraakreactie nr. 16

Samenvatting

1) In de Regels, onder artikel 1 Begrippen, wordt geen definitie gegeven van een ‘agrarisch loonbedrijf. In het vigerende bestemmingsplan wordt dit begrip wel omschreven in artikel 1 onder lid 7 als “agrarisch dienstverlenend bedrijf’. Uit niets blijkt dat op de voor ‘Bedrijf-loonbedrijf’ aangewezen gronden ook agrarische activiteiten mogen worden uitgeoefend, zoals het onderbrengen in veestallen van vee en het exploiteren van een veehouderij (grondgebonden agrarische bedrijfsvoering).
2) Ik verzoek u de bestemming ‘loonbedrijf te definiëren in artikel 1 Begrippen.
3) In de verbeelding wordt voor mijn bouwvlak met de bestemming ‘Loonbedrijf’ een bebouwingspercentage van 20% aangegeven. Dit is onjuist. Na realisatie van de uitbreiding van de aanwezige potstal en berging/opslag -waarvoor inmiddels omgevingsvergunning is verleend-, zal het bebouwingspercentage op het bouwvlak bijna 28% bedragen. Om ook in de toekomst eventuele kleine aanpassingen mogelijk te maken (bijvoorbeeld een overkapping) verzoek ik u het bebouwingspercentage te verhogen tot 30%.
4) In artikel 4 Agrarisch met waarden - Landschappelijke waarden, wordt onder artikel 4.2.3 lid e 1 gesteld dat: "in de Wijdewormer geen dammen mogen worden gebouwd". Dit lijkt mij een niet realistische beperking van een normale agrarische bedrijfsvoering. In de Wijdewormer bestaan inmiddels zeer veel dammen tussen de diverse percelen, die door kavelsloten worden gescheiden.

Gemeentelijke reactie

1) Terechte opmerking.
2) Terechte opmerking.
3) Terechte opmerking.
4) De beperking dat er geen nieuwe dammen meer gebouwd mogen worden komt voort uit het nieuwe beleid dat is opgesteld. In paragraaf f van de toelichting wordt hierover meer uitleg gegeven.

Besluit

1) In bestemming artikel 7.1 onder b voor loonbedrijf aangeven dat hier ook agrarische activiteiten zijn toegestaan.
2) In artikel 1 een definitie voor loonbedrijf opnemen.

3) Bebouwingspercentage aanpassen van 20% naar 30%.
4) Leidt niet tot wijzigingen.

Inspraakreactie nr. 17

Samenvatting

1) Op de locatie staat een agrarisch bedrijf (schapenhouderij met caravanstalling). Graag caravanstalling toevoegen.
2) Verder is op perceel Noorderweg 98 een gedeelte onterecht als woonbestemming weergegeven. (in reactieschema Vlekkenkaart Bestemmingsplan Landelijk Gebied staat die onder Noorderweg 80, zie nummer 35). Dit perceel behoort niet geheel tot nummer 98 maar voor een klein stuk (rechtsachter) bij nummer 98a.
3) De schuur, aangrenzend aan ons land staat daar al meer dan 55 jaar.
4) De erfgrens s.v.p. aanpassen aan de werkelijkheid.

Gemeentelijke reactie

1) In artikel 4.4 onder c van de regels van het bestemmingsplan is opgenomen dat tot het strijdig gebruik in ieder geval wordt gerekend 'het opslaan van niet-agrarische producten en/of het stallen van auto’s, boten en caravans anders dan in gebouwen'. Dit impliceert dat stallen van caravans in gebouwen is toegestaan. Hierdoor hoeven wij dit niet als een aparte aanduiding op de plankaart aan te geven,
2) Een terechte opmerking. Een klein deel van kadastraal perceel waar een schuur op staat (F361 Wijdewormer) is in bezit bij X van Noorderweg 98a.
3) Wij nemen aan dat dit de schuur betreft op perceel F361 Wijdewormer welke grenst aan het perceel Noorderweg 98. Wij hebben zelf in onze archieven een vergunning gevonden uit 16 januari 1969 waaruit blijkt dat er een vergunning is afgegeven voor de betreffende schuur.
4) Zie punt 2.

Besluit

1) Leidt niet tot wijzigingen;
2) Het gedeelte van perceel F361 wat nu wonen is wijzigen in de bestemming Agrarisch met waarden - landschappelijke waarden.
3) Bouwvlak om betreffende schuur trekken, conform de afgegeven vergunning van 16 januari 1969.
4) Zie punt 2

Inspraakreactie nr. 18

Samenvatting

1) In het reactieschema vlekkenkaart Bestemmingsplan Landelijk Gebied wordt onder nummer 35 de reactie van X genoemd met het adres Noorderweg 80 Wijdewormer. Dit is onjuist.
2) In de namens mij op 24 november 2015 ingediende inspraakreactie heb ik een aantal ideeën en initiatieven m.b.t. het tegenover mijn woonhuis liggende - en in mijn bezit zijnde perceel (kadastraal sectie F nr. 271) tot uitdrukking gebracht. De thans voorliggende reactie van uw college op deze ideeën en initiatieven in het ter inzage gelegde reactieschema stellen mij teleur. Uit uw reactie op mijn ingediende ideeën en initiatieven lees ik dat u niet of nauwelijks van plan bent de door u in de Nota van

Uitgangspunten verkondigde mooie en lovenswaardige uitgangspunten in het nieuwe bestemmingsplan tot uitvoer te brengen.

3) In de toelichting bij het thans voorliggende voorontwerpbestemmingsplan wordt o.a. onder punt 1.4 totstandkoming bestemmingsplan vastgesteld dat bij de totstandkoming van het bestemmingsplan verschillende keukentafelgesprekken zijn gevoerd. Ik kan u verzekeren dat de door (namens mij) ingebrachte ideeën en initiatieven (nog) niet zijn besproken aan een keukentafel.
4) Bij schuilstallen mag de verharding rondom een schuilgelegenheid maximaal 1,5 meter bedragen. Echter onder artikel 4.6 wordt gesteld dat de breedte van perceel en kaveloontsluitingswegen ten behoeve van het agrarisch gebruik maximaal 4 meter mag bedragen. Hiermee zou de breedte uitkomen op 4 + 1,5 meter = 5,5 meter. Ik ga ervanuit dat dan ter plaatse het verharde landbouwpad naast de schuilgelegenheid en aansluitend aan de verharding naast de schuilgelegenheid de breedte van 4 meter mag worden gehandhaafd.

Gemeentelijke reactie

1) Een terechte opmerking. Wij betreuren dat het verkeerde adres is gebruikt en u niet persoonlijk bent bericht.
2) + 3) Daarnaast begrijpen wij uw frustratie dat wij - ondanks de intentie/insteek van dit bestemmingsplan - u niet in de gelegenheid hebben gebracht uw plannen al dan niet in de vorm van een keukentafelgesprek nader te verkennen. Net als andere ondernemers willen wij daarom u de gelegenheid geven het plan in de vorm van een keukentafelgesprek te bespreken. Hier zijn echter wel een aantal spelregels aan verbonden. Zoals u wellicht weet moeten plannen wel binnen bepaalde vastgestelde kaders vallen, hiervan zijn de belangrijkste de Structuurvisie Wormerland 2025 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV). Wanneer wij naar uw opties kijken voor het perceel tegenover Noorderweg 98 kijken dan vallen opties 2 (wijkstolp en 21 seniorenwoningen) en 3 (5 of meer stolpboerderijen) al af. De structuurvisie geeft duidelijk aan dat nieuwe woningen niet zijn toegestaan in de Wijdewormer, wel door functieverandering na bedrijfsbeëindiging. Hier is in dit geval geen sprake. Daarnaast valt het gebied vanuit de PRV in de bufferzone. De provincie ziet het toevoegen van extra woningen als verstedelijking en staat dit daarom niet toe. Blijven over de opties 1 (manege) en 4 (andere suggesties vanuit gemeente). Wij zijn terughoudend in het mogelijk maken van een manege door een grote verkeersaantrekkende beweging. Bovendien staat de PRV een manege niet toe in de bufferzone. Een paardenbedrijf (fokkerij/paardenhouderij) zou evt. wel passend zijn. Bij andere suggesties (optie 4) die wel meer passend zijn moet u toch meer denken aan meer agrarische bedrijven (kleinschalig evt. in combinatie met bed- en breakfast, kamperen bij de boer, zorg (dagbesteding), theetuin etc.). Indien u hier behoefte aan heeft, treden wij graag in overleg met u hierover. Om het plan mee te nemen in het ontwerpbestemmingsplan hebben wij echter wel in november een ruimtelijke onderbouwing nodig.
4) Indien het agrarisch gebruik van het pad aangetoond kan worden dan is de constatering juist dat op de plek waar het pad aansluit op de schuilgelegenheid 4 +1,5 meter breed is.

Besluit

1-4) Leidt niet tot wijzigingen.

Inspraakreactie nr. 19

Samenvatting

Verzoek om op locatie Noorderweg 116 op een ambachtelijke wijze klompen te gaan maken.

Gemeentelijke reactie

Binnen de agrarische bestemming is het via een ontheffing toegestaan om als nevenactiviteit ambachtelijk klompen te maken. Het gaat dat om een niet agrarische activiteit (artikel 1.65 van het bestemmingsplan) welke valt in de categorie 2 van de staat van bedrijfsactiviteiten (vervaardigen van artikelen van hout, zie SBI code 20). De voorwaarde is wel (zie artikel 4.5 lid a onder 2 dat de nevenactiviteit binnen de bestaande bebouwing wordt ondergebracht, met dien verstande dat er maximaal 1/2 deel van de bedrijfsgebouwen ervoor mag worden gebruikt. De aanvrager heeft dit met een tekening aangetoond, zodat we dit op de plankaart kunnen opnemen

Besluit

Aanduiding klompenmakerij (sa-kmm) op de verbeelding plaatsen.

Inspraakreactie nr. 20

Samenvatting

Wens om bouwkavel uit te breiden vanwege uitbreiding schapenstal met mestopslag. Nu bouwvlak 77 bij 112 m. QuickScan of dit mogelijk is.

Gemeentelijke reactie

De achtergelegen hooischuur (kapberg) en landbouwschuur vallen buiten het bouwvlak van het voorontwerpbestemmingsplan. Dit terwijl op respectievelijk 12 april 2005 en 27 januari 2009 wel een vergunning verleend is. Bouwvlak moet aangepast worden naar 100 meter diepte, zodat deze erbinnen vallen. Beoordelen of er sprake is van een volwaardig agrarisch bedrijf. Op dit moment 7 hectare land, 1 koe, 2 kalveren en 175 schapen. Op basis van onze berekening beschouwen wij u als een kleinschalig agrarisch bedrijf. We zien op basis van de huidige aantallen vee geen aanleiding om mee te werken aan een vergroting van het bouwvlak.

Besluit

Bouwvlak aanpassen zodat hooischuur en landbouwschuur erin vallen.

Inspraakreactie nr. 21

Samenvatting

1) Bouwperceel is komen te vervallen. Alleen het dikgedrukte bouwvlak is aangegeven. Het gearceerde vlak is vanuit verleden, heden en in de toekomst opslag van kuilvoer.
2) Waterberging ter hoogte van Noorderweg 122 is te groot ingetekend. Perceel wordt 2.2 hectare agrarisch gebruikt. De rest is water.

Gemeentelijke reactie

1) Onze voorkeur heeft dat u de kuilvoeropslag achter uw perceel realiseert. Hierdoor worden de zichtlijnen behouden, wat ook beter past binnen de erfinrichting. Daarom is er voor elk volwaardig agrarisch bedrijf het recht in het bestemmingsplan om 15 meter aansluitend aan de achterzijde van het bouwvlak opslag van kuilvoer te laten plaatsvinden. Echter, omdat u vanuit het geldende bestemmingsplan recht heeft op het plaatsen van kuilvoer aan de westzijde van uw perceel is het redelijk om hieraan de aanduiding opslag kuilvoer te geven.
2) Terechte opmerking. Bestemming water komt niet helemaal overeen met de bestemmingswijziging naar water, welke op 6 maart 2009 door de provincie is goedgekeurd.

Besluit

1) De aanduiding opslag kuilvoer (sa-ok) opnemen aan de westzijde van het perceel.
2) Bestemming Water aanpassen ter hoogte van Noorderweg 122 aanpassen, zodat deze overeenkomt met de bestemmingswijziging van 6 maart 2009.

Inspraakreactie nr. 22

Samenvatting

1) M.b.t. het thans op de verbeelding aangebrachte bouwvlak wordt de functieaanduiding omschreven als "specifieke vorm van agrarisch - opslag kuilvoer". Hier ben ik het niet mee eens. Overeenkomstig de uitspraak van de Raad van State van 5 november 2008 gaat het om een bouwvlak zoals alle bouwvlakken in het buitengebied van Wormerland. Dit betekent dat opslag van kuilvoer dient plaats te vinden binnen het bouwvlak.
2) Ik constateer dat in het nieuwe bestemmingsplan het bestemmingsvlak met de gebruiksbestemming 'wonen' op adres Noorderweg 120, is uitgebreid tot aansluitend tegen het agrarische bouwvlak op adres Noorderweg 120A. Hier ben ik het niet mee eens.
3) In artikel 4 Agrarisch met waarden - Landschappelijke waarden, wordt onder artikel 4.2.3, lid e 1 gesteld dat in de Wijdewormer geen dammen mogen worden gebouwd. Ik wijs u erop dat mijn agrarisch perceel voorzien is van meerdere dammen ter ontsluiting van de afzonderlijke kavels, welke omgeven worden door kavelsloten. Het verbieden van het aanleggen van dammen acht ik een zeer onverstandige beperking van de mogelijkheden voor agrariërs om een goede bedrijfsvoering te kunnen uitoefenen.

Gemeentelijke reactie

1) Naar aanleiding van de uitspraak van de Raad van State op 5 november 2008 dient rondom de westelijk op het perceel aanwezige schuur (waar een bouwvergunning voor is, verleend op 3 juni 1976) een bouwvlak ingetekend worden. De kleine landbouwschuur en caravan (welke er volgens de luchtfoto van 2017 er niet meer staat) zijn wel illegaal. Dit betekent dat alleen om de legale schuur een bouwvlak moet worden ingetekend. Vanuit het geldende bestemmingsplan Landelijk Gebied ligt er ook nog het recht op een opslag kuilvoer. Deze dienen we om het bouwvlak heen te tekenen. Het bedrijf Noorderweg 13b hebben wij overigens ingeschaald als een agrarisch kleinbedrijf waarbij u conform artikel 4.2.3 geen recht heeft op een zone van 15 meter diep aansluitend aan de achterzijde van het bouwvlak waar u silo's, torensilo's, mest- en kuilplaten en bassins mag plaatsen.

2) Dit is een terechte opmerking. Het woonperceel op Noorderweg 120 komt niet overeen met het woonperceel in het geldende bestemmingsplan. De grootte van de begrenzing van de huidige woonpercelen in het geldende bestemmingsplan vormt het uitgangspunt. We zullen dit dus gaan aanpassen.
3) De beperking dat er geen nieuwe dammen meer gebouwd mogen worden komt voort uit het nieuwe beleid dat is opgesteld. In paragraaf 11.4 van de toelichting wordt hierover meer uitleg gegeven.

Besluit

1) Voor het bouwvlak dient de aanduiding opslag kuilvoer geschrapt te worden.
2) Woonperceel Noorderweg 120 aanpassen aan huidige grootte van het woonperceel.
3) Leidt niet tot wijzigingen.

Inspraakreactie nr. 23

Samenvatting

In een brief van 4 november 2015 geeft u aan niet bereid te zijn tot een keukentafelgesprek. Daarmee kiest u zonder een gesprek te zijn aangegaan reeds voor een bepaalde invulling van het gebied zonder dat onze visie daarin gehoord is dan wel verkend is op welke wijze inpassing in een nieuw bestemmingsplan mogelijk zou kunnen zijn, Wij vinden dat jammer en zouden graag met u in gesprek willen komen op welke wijze de firma Beets enerzijds recht kan doen aan de kwaliteiten van het gebied en anderzijds een toekomstperspectief behoudt.

Gemeentelijke reactie

In onze brief van 4 november 2015 hebben wij aangegeven dat gelet op de waarden uit de structuurvisie Wormerland 2025, wij binnen de Wijdewormer ruimte bieden aan de agrarische sector. Het bedrijf Beets is als specialist in transport, overslag en handeling van bulkgoederen geen agrarisch bedrijf. Uw verzoek, om uitbreiding van Beets, is strijdig met genoemde waarden uit de vastgestelde structuurvisie Wormerland. Vanwege deze strijdigheid achten wij uw verzoek niet-haalbaar. Op 10 december 2015 is dit aan u toegelicht. De structuurvisie 2025 is nog steeds actueel, zodat wij geen aanleiding zien om af te zien van ons standpunt.

Besluit

Leidt niet tot wijzigingen.

Inspraakreactie nr. 24

Samenvatting

Het perceel aangrenzend aan de oostelijke zijde van Oudelandsdijk 1 moet bij het woonperceel betrokken worden. Dit stond wel goed in de vlekkenkaart.

Gemeentelijke reactie

Uitgangspunt is dat we de huidige grenzen van de woonbestemmingen (de huidige rechten) van het geldend bestemmingsplan landelijk gebied aanhouden. Dit geldt voor alle percelen. In het voorheen geldende bestemmingsplan Buitengebied Jisp (vastgesteld in 1992) had het perceel wel een woonbestemming (woondoeleinden (uit te werken). Dit

had te maken met het feit dat er plannen waren voor extra woningbouw in Spijkerboor. Dit is nu achterhaald. De raad van Wormerland heeft afgezien van deze bebouwingsmogelijkheid, waardoor deze in het huidige bestemmingsplan landelijk gebied is geschrapt. Ambtelijk stellen wij daarom voor om het betreffende perceel buiten de woonbestemming te houden. In het voorontwerpbestemmingsplan heeft het perceel een natuurbestemming. Het betreffende perceel is in het Natuurbeheerplan 2017 niet als NNN (natuur) aangeduid.
Gelet op:

- de centrale ligging (midden in de kern Spijkerboor);
- het huidige gebruik als tuin die soms als buurtfunctie fungeert (het veldje ligt centraal, is in de omgeving de enige plek voor kinderen om er te spelen en om er iets te organiseren (zoals een buurtfeest)) en
- het behoud op het vrije doorzicht op de polder vanaf dit centrale punt; is de bestemming tuin daarom meer op zijn plaats.

Besluit

Het perceel aangrenzend aan de oostelijke zijde van Oudelandsdijk 1 bestemmen als tuin. Bouwwerken zijn op dit perceel niet toegestaan, enkel ter plaatse van een aanduiding hiervoor.

Inspraakreactie nr. 25

Samenvatting

Wij verzoeken uw college in te stemmen met een aanduiding op de verbeelding van het bestemmingsplan, alsmede het in de planregels op te nemen dat er twee woning op de locatie zijn toegestaan. Als 'tegenprestatie' willen wij ons verbinden aan de voorwaarde dat alle voormalige agrarische gebouwen en bouwwerken - inclusief verharding - zullen worden verwijderd.

Gemeentelijke reactie

Er is een volledige ruimtelijke onderbouwing ingediend, waarbij aangetoond is dat er sprake is van een goede ruimtelijke ordening

Besluit

Op het woonperceel twee woningen toestaan en de ruimtelijke onderbouwing als bijlage bij de toelichting toevoegen.

Inspraakreactie nr. 26

Samenvatting

1) LTO Noord pleit ervoor om het bestemmingsplan in lijn te brengen met het provinciale beleid en de (markt)vraag door met het bestemmingsplan grotere agrarische bouwvlakken (tot de genoemde 2 hectare) mogelijk te maken.
2) LTO Noord pleit ervoor om de aanleg van dammen overal mogelijk te maken. Aan de aanleg van een dam kunnen voorwaarden worden gesteld, welke onder andere de bescherming van de landschappelijke en cultuurhistorische waarden tot doel kunnen hebben.
3) LTO Noord verzoekt om de agrarische bouwvlakken vrij te stellen van een archeologische onderzoeksplicht.

4) LTO Noord verzoekt de gemeente om ter plaatse van de dijklichamen een passende agrarische bestemming op te nemen.

Gemeentelijke reactie

1) In individuele gevallen zouden we dit wel mogelijk willen maken via uitgebreide wabo procedures. We nemen dit niet op via een wijzigingsbevoegdheid in het bestemmingsplan.
2) Terechte opmerking, Afstemmen met de landschapsarchitect.
3) De dubbelbestemming waarde archeologie 2 is alleen gevestigd op percelen in het veenweidegebied, niet in de Wijdewormer. De percelen in de Wijdewormer zijn vrijgesteld. Het is niet wenselijk om dit ook in het veenweidegebied toe te passen, omdat wij het provinciaal beleid ten aanzien van archeologie moeten opvolgen. In onze gemeentelijke archeologienota wordt dit verder uitgewerkt.
4) Het betreft een omissie dat er op de zuidelijke dijklichaam van de Wijdewormer een natuurbestemming is gelegen. Dit moet net als het noordelijk dijklichaam agrarisch zijn.

Besluit

1) Leidt niet tot wijzigingen.
2) Dammen zijn toegestaan buiten de Noorderweg, Zuiderweg en Engewormer. Voor Natura2000, Engewormer en Wijdewormer zijn alleen extra regels opgenomen.
3) In toelichting (11.4.6) goede uitleg geven over agrarisch bouwvlak.
4) Zuiderlijk dijklichaam als agrarisch bestemmen.

Inspraakreactie nr. 27

Samenvatting

De twee bijgebouwen voor het hoofdgebouw legaliseren.

Gemeentelijke reactie

Dit is een terechte opmerking. Hiervoor is een volledig inpassingsplan gemaakt door Bugel Hajema.

Besluit

Aanduiding bg (bijgebouw) op voorste twee bijgebouwen plaatsen. Op meest westelijk gelegen bijgebouw ook de aanduiding bb (bed en breakfast) plaatsen.

Inspraakreactie nr. 28

Samenvatting

De wens van X, met betrekking tot het adres Zuiderweg 13a is om deze uit het bouwvlak te halen en de bestaande stolpboerderij de bestemming plattelands woning te geven of de bestemming zodanig aan te passen dat het mogelijk wordt voor X om in de stolpboerderij te wonen en verzorgd te worden door Y die op 13a woont. De woning op Zuiderweg 13 zal dan door Z worden betrokken.

Gemeentelijke reactie

Feitelijk wordt er een woning toegevoegd. Omdat het voorstel is om van de (vervallen) stolp een plattelandswoning te maken en de twee bestaande bedrijfswoningen in stand te houden. Wij zijn zeer terughoudend in het toevoegen van extra woningen omdat dit leidt tot extra verstedelijking in het landelijk gebied, wat wij willen voorkomen. Daarnaast verzet de provinciale ruimtelijke verordening zich tegen het toevoegen van extra woning(en) in de bufferzone waar het perceel ligt. Bovendien hebben wij bij het vergunnen van de nieuwste bedrijfswoning altijd aangegeven dat de oude stolp niet bewoond mag worden. Dit is ook als voorwaarde in de vergunning opgenomen. Wat wij begrijpen is dat het gaat om mantelzorg. In dat kader zou het eventueel wel mogelijk zijn om de stolp op te knappen en deze tijdelijk te laten bewonen in de vorm van een mantelzorgwoning. Dit zou zelfs vergunningsvrij kunnen.
Belangrijk in dat geval is er een zorgindicatie kan worden afgegeven.
Een mantelzorgwoning kan op 3 wijzen worden gerealiseerd:

1) Een mobiele mantelzorgwoning in het buitengebied bouwen
   De laatste mogelijkheid is het vergunningvrij plaatsen van een mobiele mantelzorgwoning. Dit is alleen toegestaan buiten de bebouwde kom. Een mobiele mantelzorgwoning is een verplaatsbare unit, een stacaravan of soortgelijke voorziening. De woning mag maximaal 100 m² groot zijn.
2) Bestaand bouwwerk omzetten in mantelzorgwoning.
3) Vergunningsvrij bouwen: voor de formule zie:
   https://www.gca.nl/actueel/vergunningvrij-bouwen-en-mantelzorgwoningen.

Besluit

Leidt niet tot wijzigingen.

Inspraakreactie nr. 29

Samenvatting

B&W gaan akkoord met aanduiding Bed en Breakfast, echter vinden zij dat de studio niet in het plaatje past. Graag zou ik hier onderbouwing over ontvangen, waarom zij deze mening toegedaan zijn.

Gemeentelijke reactie

De gemeenteraad heeft op 29 maart 2016 de beleidsregels bed en breakfast vastgesteld. De studio betreft een ruimte die geheel zelfvoorzienend is (waaronder een volledige ingerichte keuken). Dit is niet toegestaan. Belangrijke voorwaarde is dat de B&B door de bouwkundige opzet, indeling en maatvoering niet mag functioneren als zelfstandige woning. Dit betekent mede dat een zelfstandige kookgelegenheid in de voor de gasten bestemde gedeelte(n) niet is toegestaan. Een eigen waterkoker/koffiezetapparaat en een koelkastje op de kamer zijn wel toegestaan. De gemeenteraad heeft deze voorwaarde opgenomen om het risico op permanente bewoning tegen te gaan. We zijn namelijk gezien het agrarische en cultuurhistorisch waardevolle buitengebied zeer terughoudend in het toevoegen van extra woningen (extra verstedelijking). Voor meer informatie verwijzen wij naar de beleidsregel bed & breakfast.

Besluit

Leidt niet tot wijzigingen.

Inspraakreactie nr. 30

Samenvatting

Het bouwvlak op Zuiderweg 39 loopt zeer scherp langs de zijgevels aan de twee woningen. Hierdoor is elke aanpassing aan de zijkant van de woning onmogelijk.

Gemeentelijke reactie

Graag handhaven wij het bestaande bouwvlak, omdat wij uitgaan van bestaande rechten. Wij willen erop wijzen dat in de regels in artikel 31 lid 1 a is opgenomen dat er met 10% kan worden afgeweken. Hierbij wordt er een beperkte aanbouw buiten het bouwvlak wel mogelijk gemaakt.

Besluit

Leidt niet tot wijzigingen.

Inspraakreactie nr. 31

Samenvatting

1) Graag zien wij in het bestemmingsplan opgenomen dat de realisatie van hotel Kalverschans wordt mogelijk gemaakt.
2) Tevens verzoeken wij u het gebied van de Kalverhoek driehoek, ingesloten tussen de A7, de N515 en de Zuiderweg in zijn geheel niet te benoemen tot landelijk gebied en ook niet aan te duiden als bufferzone, omdat dit gehele terrein totaal is verstedelijkt en geen agrarische functie meer bevat.

Gemeentelijke reactie

1) Ruimtelijke onderbouwing is compleet en kan daardoor in het bestemmingsplan worden opgenomen.
2) We begrijpen uw standpunt om in het bestemmingsplan aan te geven de gehele Kalverschansdriehoek niet als landelijk gebied te benoemen. Echter, zolang dit nog wel in de provinciale ruimtelijke verordening (PRV) is meegenomen, moeten wij de provincie hierin nog volgen.

Besluit

1) De gemeente heeft de procedure doorlopen van artikel 19 lid 1 WRO, goedkeuring is onthouden door de Provincie. De gemeente heeft hiertegen bezwaar gemaakt, de procedure is nog lopende. De gemeenteraad en het college zijn nog steeds voornemens om de ruimtelijke ontwikkeling van een hotel planologisch mogelijk te maken in het bestemmingsplan Landelijk Gebied. De realisatie van hotel kalverschans wordt daarom opgenomen op de verbeelding.
2) Het verzoek om het gebied van de Kalverhoek driehoek, ingesloten tussen de A7, de N515 en de Zuiderweg in zijn geheel niet te benoemen tot landelijk gebied en ook niet aan te duiden als bufferzone kan niet worden gehonoreerd. Het verzoek leidt niet tot wijzigingen.

Inspraakreactie nr. 32

Samenvatting

1) Reclameobject is niet opgenomen in het voorontwerpbestemmingsplan. Hiervoor is op 10 februari 2009 een bouwvergunning verleend, waarin is overwogen dat het bouwplan niet in strijd is met bestemmingsplan Landelijk Gebied. Verzoek om het reclameobject op te nemen.
2) Een wens om het huidig reclameobject te verhogen tot 25 meter. Hiervoor is ook een ruimtelijke onderbouwing ingediend. Verzoek om deze ontwikkeling op basis van de ruimtelijke onderbouwing mee te nemen in het bestemmingsplan.

Gemeentelijke reactie

1) Op 10 februari 2009 is een bouwvergunning verleend voor een scorebord met sponsorreclame (zoals die ook op 1 december 2008 door Uptown is aangevraagd). Wij hebben dit als passend beoordeeld binnen het geldende bestemmingsplan Landelijk Gebied, omdat het ging om een scorebord met sponsorreclame, welke passend is binnen de bestemming doeleinden van sport en recreatie. Ook binnen de bestemming Sport van het voorontwerpbestemmingsplan landelijk gebied is het scorebord passend. We zien daarom geen aanleiding om een aanduiding op te nemen op de plankaart.
2) De gemeenteraad heeft op 10 mei 2016 een besluit genomen om de verklaring van geen bedenkingen niet af te geven voor de verhoging van het reclameobject. Vervolgens heeft het college op 31 mei 2016 de aanvraag voor de verhoging geweigerd. Wij zien geen aanleiding om van dit besluit af te wijken.

Besluit

1) Leidt niet tot wijzigingen.
2) Leidt niet tot wijzigingen.

Inspraakreactie nr. 33

Samenvatting

1) Verzoek om vergroting van het bouwvlak. Deze is in het voorontwerpbestemmingsplan niet meegenomen.
2) Als tweede willen we graag een opmerking maken over hetgeen in artikel 5.4 onder m lid 2 wordt benoemd. Daar wordt terecht, aangegeven dat de rechten van vergunde depositie van NH3 als bestaand recht worden opgenomen, echter inmiddels is de tenaamstelling van de betreffende wetgeving gewijzigd in 'Wet natuurbescherming'.
3) De sleufsilo's aan de oostzijde van het perceel zijn ook vergund met het vastgestelde wijzigingsplan. Deze moeten een aanduiding krijgen op de verbeelding.

Gemeentelijke reactie

1) Op 13 december 2017 per mail aangegeven dat reclamant op dit moment nog niet de tijd en middelen heeft om de benodigde ruimtelijke onderbouwing te leveren die noodzakelijk is voor de vergroting van het bouwvlak.
2) Dit is een terechte opmerking.
3) Sleufsilo's moeten een aanduiding krijgen op de plankaart. Ze zijn namelijk gelegen op de oostzijde en niet achter het perceel.

Besluit

1) Leidt niet tot wijzigingen.
2) De aanduiding Natuurbeschermingswet 1998 aanpassen in 'Wet natuurbescherming'.
3) Aanduiding opslag kuilvoer (sa-ok) aan oostzijde perceel geven.

Inspraakreactie nr. 34

Samenvatting

Reclamant wil graag op perceel Noorderweg 87 een bedrijf met groothandel en handelsbemiddeling vestigen. Hiervoor zijn 2 schuren nodig of 1 van in totaal 1280 m2. Mogelijk is hierbij ook een uitbreiding van het bouwvlak noodzakelijk.

Gemeentelijke reactie

Uitbreiding van het bouwvlak lijkt niet noodzakelijk. Uitbreidingen van de schuren kunnen nog binnen het bestaande bestemmingsplan.

Besluit

Leidt niet tot wijzigingen.

Inspraakreactie nr. 35

Samenvatting

1) De twee hoofdgebouwen met de bestemming 'wonen' moeten gehandhaafd blijven.
2) Verzoek om het perceel aan te bieden als agrarisch paardenbedrijf of sport-manege.

Gemeentelijke reactie

1) Is een terechte opmerking. In het huidige bestemmingsplan is er ook al het recht op twee woningen. Eigenaar van Vreede beheer (woningen alleen gebruikt voor werknemers).
2) Op 12 december 2017 heeft aanvrager aangeven dat een wijziging naar agrarisch paardenbedrijf of sport-manege niet meer noodzakelijk is.

Besluit

1) Op plankaart twee woningen aanduiden.
2) Leidt niet tot wijzigingen.

Inspraakreactie nr. 36

Samenvatting

1) Verzoek vergroting bouwvlak Noorderweg 111b.
2) Hoe Noorderweg 111a bestemmen. Is niet agrarisch in gebruik.

Gemeentelijke reactie

1) In telefoongesprek op 13 december 2017 heeft reclamant aangegeven dat vergroting van het bouwvlak op dit moment nog niet urgent is, om hiervoor de benodigde ruimtelijke onderbouwing aan te leveren.
2) Noorderweg 111a wordt gebruikt ten dienste van het bollenbedrijf (gaat vooral om de opslag). Is niet meer agrarisch in gebruik, maar heeft wel de bestemming agrarisch met waarden. Een aanduiding bollenteelt ligt dan meer in de lijn.

Besluit

1) Leidt niet tot wijzigingen.
2) Aanduiding bot (bollenteelt) geven voor Noorderweg 111a.

Inspraakreactie nr. 37

Samenvatting

Wens om bouwvlak uit te breiden voor de realisatie van een volwaardig agrarisch bedrijf (bouw van ligboxenstal, werktuigenloods, mestopslag en een dienstwoning). Er wordt hiervoor een ruimtelijke onderbouwing voorbereid.

Gemeentelijke reactie

Reclamant heeft op 21 december 2017 de definitieve onderbouwing aangeleverd.

Besluit

Bouwvlak kan worden uitgebreid naar 1,5 hectare (incl. bedrijfswoning), conform de definitieve ruimtelijke onderbouwing.

Inspraakreactie nr. 38

Samenvatting

1) Bestaand woonschip van 15 bij 5 m (Humpy Dumpy) met 5 meter hoogte past niet in de bepalingen van het bestemmingsplan.
2) Maatvoering is niet overeenkomstig met de maatvoering in de regels voor woonschepen. Het betreft een bestaand schip waarmee het in principe valt onder de bestaande regeling. Kan de maatvoering hierop aangepast worden?

Gemeentelijke reactie

1) De maximale bouwhoogte kan aangepast worden naar 5 meter (dezelfde hoogte als de woonschepen aan de Zuiderweg).
2) 50 m2 is inderdaad beperkt. Graag overnemen (artikel 10) wat in bestemmingsplan bedrijventerreinen Wormerland is aangegeven over woonschepen. Maximale breedte 6,5 meter en maximale lengte 25 meter.

Besluit

1) De maximale bouwhoogte voor woonschip op Dorpsstraat 177 Oostknollendam aanpassen naar 5 meter.
2) De regeling overnemen van artikel 10 van bestemmingsplan bedrijventerreinen Wormer. Bestemming wijzigt dan naar water met aanduiding woonschip.

Inspraakreactie nr. 39

Samenvatting

1) Niet gevraagd om de maatgeving van 50 m2 te verhogen naar 70 m2, maar de mogelijkheid om in plaats van een stacaravan van max 50 m2 een bungalow van max 50 m2 te plaatsen.
2) Verzoek om een beheerderswoning (bedrijfswoning) op te nemen op de locatie Duijfjeslaan 4.

Gemeentelijke reactie

1) Wij kunnen met dit verzoek meegaan. De ruimtelijke impact tussen stacaravans en bungalows verschilt niet.
2) Voor het opnemen van een bedrijfswoning in het ontwerpbestemmingsplan dient de aanvrager via een deskundig bureau aan te tonen dat één beheerderswoning is toegestaan. De huidige onderbouwing is onvoldoende om een beheerderswoning op te nemen in het bestemmingsplan.

Besluit

1) Op de verbeelding opnemen dat voor het oostelijk gedeelte naast 18 stacaravans ook 18 recreatiewoningen (bungalows) zijn toegestaan. Aanduiden met u 70 (70 verblijven toegestaan)
2) Leidt niet tot wijzigingen.

Inspraakreactie nr. 40

Samenvatting

1) Heeft op de verbeelding de bestemming Maatschappelijk-Zorgboerderij (M-ZBO), terwijl hier geen zorgboerderij is gevestigd. Dient de bestemming agrarisch kleinbedrijf te krijgen.
2) Tegenover nummer 33 staat een schuur zonder status. Dit is in het natuurbeheerplan van de provincie als agrarisch aangeduid. In het voorontwerpbestemmingsplan als natuur. Het voorstel is om de bestemming te wijzigen in een agrarische bestemming. X zal een aparte aanvraag indienen om deze schuur te gebruiken voor recreatieve doeleinden.

Gemeentelijke reactie

1) Dit is een terechte opmerking.
2) In het Natuurbeheerplan 2017 heeft het betreffende perceel (gedeelte van Wormer G564) inderdaad geen NNN (Natuur Netwerk Nederland) bestemming. Het perceel kan daarom een agrarische bestemming krijgen. Verder ligt er een complete ruimtelijke onderbouwing voor het gebruik van de schuur als vergaderlocatie.

Besluit

1) Perceel Engewormer 33 de bestemming agrarisch kleinbedrijf geven (kab).
2) Het perceel tegenover Engewormer 33 (meest zuidelijke punt van kadastraal perceel Wormer G564) de bestemming Agrarisch met waarden − Landschappelijke en natuurwaarden (artikel 5) geven. En de aanduiding sa-dmc (specifieke vorm van agrarisch - dagrecreatieve maatschappelijke en culturele voorzieningen.

Inspraakreactie nr. 41

Samenvatting

1) Een zeer belangrijke voorwaarde is die van het beschikbaar stellen van voldoende ruimte in openbare grond voor het ondergronds verkeer.
2) Aandacht voor het standaarddocument VANN.
3) In het plan gelegen gronden mogen geen gevaarlijke stoffen bevatten die na leidingaanleg in het drinkwater terecht kunnen komen.

Gemeentelijke reactie

1-3) Wij nemen kennis van uw reactie.

Besluit

1-3) Leidt niet tot wijzigingen.

Inspraakreactie nr. 42

Samenvatting

1) Aan de kaart ontbreken een flink aantal gebieden van archeologische waarde.
2) Bij art. 27, archeologische waarde twee, staat in paragraaf 27.2 een oppervlaktemaat van 20.000 vierkante meter. Dit moet 2000 vierkante meter zijn.
3) Verder kan aan de regels nog een regel aan worden toegevoegd met de naam Waarde archeologie 3. De Waarde archeologie 1 is artikel 25, de Waarde archeologie 2 is artikel 26 en de Waarde artikel 3 zou dan artikel 27 moeten worden. Die inhoud van de regel Waarde archeologie 3 is precies hetzelfde als de andere twee, alleen de maten zijn anders.
4) Wanneer je op de plankaart in de archeologische kaart op een rondje klikt (dat is plek waar een middeleeuwse boerderij of een molen heeft gestaan) worden er twee dubbelbestemmingen gegeven, zowel Archeologische waarde 1 als Archeologische waarde 2. Dat is fout, het moet alleen Archeologische waarde 1 zijn.
5) Het archeologische gebied bij Neck staat niet duidelijk aangegeven. Het moet duidelijk omlijnd worden, nu is het niet te zien. Wel is het zo dat wanneer je op dat gebied gaat staan, je ook die twee dubbelbestemmingen krijgt. Dat is fout, dat moet ook alleen Archeologische waarde 1 zijn.
6) Regel 25 (Waarde archeologie 1) moet worden gekoppeld aan de gebieden 1, 2, 5, 6, 8, 9 en 10. De nieuwe regel 27 (Waarde archeologie 3) moet worden gekoppeld aan de gebieden 3, 4, 7, 11, 12 en 13.

Gemeentelijke reactie

1-6) Zijn terechte opmerkingen.

Besluit

1-6) Opmerkingen verwerken in de verbeelding en in de regels.

Inspraakreactie nr. 43

Samenvatting

Reclamant wil graag een kleinschalig agrarische bestemming.

Gemeentelijke reactie

Het perceel heeft in het geldend bestemmingsplan en in het voorontwerpbestemmingsplan een woonbestemming. Perceel is 4.43 hectare. Op het perceel zijn 2 runderen, 54 schapen, 4 geiten en 1 paard aanwezig. Wij beoordelen dit als een kleinschalig agrarisch bedrijf.

Besluit

Bestemming wonen wijzigen naar kleinschalig agrarisch bedrijf (kab).

Inspraakreactie nr. 44

Samenvatting

Aanduiding zorg (dagbesteding) opnemen op plankaart.

Gemeentelijke reactie

Zorg is bij recht toegestaan als nevenactiviteit bij een agrarische bestemming.

Besluit

Leidt niet tot wijzigingen.

Inspraakreactie nr. 45

Samenvatting

1) De reden achter de afwijzing dat de provincie dit niet goed zou keuren, acht ik onjuist. Van overheidswege is beslist dat de gemeente mag bepalen of een functie uitbreiding wordt gegeven. Uw afwijzing is niet redelijk omdat in dezelfde provincie een aantal recreatieparken reeds een dubbelbestemming heeft gekregen. Het door u gebruikte argument met het oog op het gelijkheidsbeginsel is niet redelijk.
2) Nadere toelichting: het park kent alleen particuliere eigenaren, de woningen voldoen aan het bouwbesluit, het park kent een eigen aan de algemene verblijfsbehoeften gerelateerde infrastructuur, het park kent geen centrale voorzieningen, het park kent geen commerciële uitgangspunten, het park voldoet aan de eisen van toegankelijkheid voor hulpdiensten.
3) Het is een illusie om te denken dat in de toekomst de woningen beschikbaar zouden komen voor verhuur aan recreanten, daar de hedendaagse recreant meer verlangt.

Gemeentelijke reactie

1) De Provinciale Ruimtelijke Verordening (verder verordening) is weldegelijk een bindende regeling waar wij als gemeente aan moeten houden. Het feit dat er in de provincie Noord-Holland volgens u vergelijkbare recreatieparken wel een dubbelbestemming (met permanent wonen toegestaan) zijn, doet daar niets aan af. De verordening is hierin duidelijk in artikel 18 lid 1: Een bestemmingsplan voorziet

niet in de mogelijkheid van permanente bewoning van recreatiewoningen en stacaravans. Derhalve staan wij in ons recht om permanente bewoning niet toe te staan. Hetgeen u aanvoert kan de strijd van het permanent bewonen van recreatiewoningen met artikel 18, lid 18.1, van de verordening niet wegnemen. Het wijzigen van de bestemming recreatie naar wonen stuit overigens ook op verzet van de verordening. De locatie ligt namelijk in de bufferzone waarbij het toevoegen van woningen, conform artikel 24 niet is toegestaan.

2) Naast het feit dat provinciaal beleid zich verzet tegen permanente bewoning, willen wij als gemeente vasthouden aan ons standpunt om permanente bewoning van recreatiewoningen tegen te houden. Vanuit de Structuurvisie Wormerland 2025 (vastgesteld door onze raad op 21 oktober 2014) heeft de raad aangegeven dat de Wijdewormer een overwegend agrarisch karakter heeft, waarin we ruimte willen geven aan de boeren en recreatie willen stimuleren. Daar past niet het toevoegen van een behoorlijk aantal woningen waar permanent in gewoond mag worden. Te meer dat hier ook precedentwerking uitgaat naar andere recreatieparken. Ook de meer recent vastgestelde woonvisie (vastgesteld op 20 juni 2017) verzet zich overigens tegen permanente bewoning van recreatieparken in het buitengebied. Er worden volgens de woonvisie alleen extra woningen mogelijk gemaakt door woningsplitsing van stolpen, het toevoegen van woningen op voormalig agrarische percelen en in een zoekgebied bij Spijkerboor.
3) Zie 2.

Besluit

Leidt niet tot wijzigingen.

Inspraakreactie nr. 46

Samenvatting

1) Bouwvlak aanpassen aan de plaats waar voorheen de stolp stond.
2) Bouwvlak aanpassen, zodat de bijgebouwen aan de westzijde hierin vallen.
3) De tunnelkas is ruim 100 m2 groot. De standaardmaat van tunnelkassen is echter 50 m2. Verzoek om deze in het bestemmingsplan aan te passen naar 100 of 150 m2.

Gemeentelijke reactie

1) + 2) Is een terechte opmerking. In het geldende bestemmingsplan landelijk gebied is dit gedeelte ook al opgenomen in het bouwvlak.
3) Het is aanvaardbaar om de maatvoering aan te passen naar 100 m2.

Besluit

1) + 2) Bouwvlak aanpassen.
3) In de regels (art. 14.2.1. onder b) wijzigen dat de oppervlakte van tunnelkassen niet meer dan 100 m2 mag bedragen.

Inspraakreactie nr. 47

Samenvatting

1) Verzoek om op terrein achter Zuiderweg 75 de mogelijkheid te creëren om 4 wooneenheden te bouwen. Dit conform het eerder aangeleverde principeverzoek.
2) Het gebied van de Kalverschansdriehoek in zijn geheel niet te benoemen tot landelijk gebied en ook niet aan te duiden als bufferzone, omdat het gehele terrein totaal verstedelijkt is en geen enkele agrarische functie bevat.

Gemeentelijke reactie

1) Er ontbreekt een ruimtelijke onderbouwing om dit mogelijk te maken. In het voorontwerpbestemmingsplan zijn de woonpercelen Zuiderweg 75 en 78 per abuis te ver naar achteren ingetekend ten opzichte van het geldend bestemmingsplan Landelijk Gebied. Uitgangspunt is om de begrenzing van de huidige woonpercelen (huidige rechten) over te nemen.
2) We begrijpen uw standpunt om in het bestemmingsplan aan te geven de gehele Kalverschansdriehoek niet als landelijk gebied te benoemen. Echter, zolang dit nog wel in de provinciale ruimtelijke verordening (PRV) is meegenomen, moeten wij de provincie hierin nog volgen.

Besluit

1) Woonpercelen terugbrengen naar grootte vanuit geldend bestemmingsplan landelijk gebied.
2) Leidt niet tot wijzigingen.

Inspraakreactie nr. 48

Samenvatting

1) Een westelijk stuk van de Engewormer is niet als natuur maar als agrarisch in gebruik.
2) Perceel E269 Wormer is niet als natuur, maar als agrarisch in gebruik.

Gemeentelijke reactie

1) Dit is een terechte opmerking.
2) Dit is een terechte opmerking.

Besluit

1) "Perceel x" bestemmen als agrarisch met waarden - landschappelijk en natuurwaarden.
2) Perceel E269 Wormer bestemmen als agrarisch met waarden - landschappelijk en natuurwaarden.

Inspraakreactie nr. 49

Samenvatting

De bestemming van het perceel omzetten naar wonen.

Gemeentelijke reactie

Dit is een terechte opmerking. Uit het Akoestisch onderzoek is gebleken dat de te realiseren burgerwoning voldoet aan de wettelijke eisen wat betreft het wegverkeerslawaai en dat sprake is van een goed woon- en leefklimaat.

Besluit

Perceel Kanaaldijk 17 bestemmen als wonen.

Inspraakreactie nr. 50

Samenvatting

De bestemming van het perceel omzetten naar wonen.

Gemeentelijke reactie

Dit is een terechte opmerking. De bedrijfswoning wordt nu ook al als burgerwoning gebruikt. Het perceel wordt bestemd volgens het huidige gebruik.

Besluit

Perceel Zuiderweg 74A bestemmen als wonen.

Hoofdstuk 3 Ambtshalve wijzigingen

Naast de gegronde of gedeeltelijk gegronde inspraakreacties zijn er ook de volgende ambtshalve wijzigingen gedaan;

Ambtshalve wijziging nr. 1

Samenvatting
Het naastgelegen perceel (kadastraal perceel Wormer E 288) heeft gedeeltelijk (tot de achterliggende sloot) een agrarische bestemming. Dit is een fout in het Natuurbeheerplan 2017, waarbij het nu een NNN (Natuur Netwerk Nederland) bestemming heeft.

Gemeentelijke reactie
Dit is een terechte opmerking. Het betreffende perceel is agrarisch in gebruik.

Besluit
De gemeente besluit E 288 gedeeltelijk (tot de sloot) agrarisch bestemmen.

Ambtshalve wijziging nr. 2

Samenvatting
Kadastraal perceel Wormer E 288 heeft gedeeltelijk (tot de achterliggende sloot) een agrarische bestemming. Dit is een fout in het Natuurbeheerplan 2017, waarbij het nu een NNN (Natuur Netwerk Nederland) bestemming heeft.

Gemeentelijke reactie
Dit is een terechte opmerking. Het betreffende perceel is agrarisch in gebruik.

Besluit
Perceel Wormer E 288 gedeeltelijk (tot de sloot) agrarisch bestemmen.

Ambtshalve wijziging nr. 3

Samenvatting
De inventarisatielijst van de agrarische bedrijven is niet volledig verwerkt in de verbeeldingen. Een aantal percelen dienen op basis van de inventarisatie de bestemming Wonen of agrarisch kleinbedrijf te krijgen.

Gemeentelijke reactie
Dit is een terechte opmerking. Vooral de percelen buiten de Engewormer moeten hierop extra gecheckt worden.

Besluit
Percelen juiste bestemming geven.

Ambtshalve wijziging nr. 4

Samenvatting

1) Graag ook de directe koppelingen in regels maken bij de begrippenlijst (zie bijvoorbeeld bestemmingsplan buitengebied Slochteren.
2) In de toelichting alle keukentafelgesprekken toelichten (de inrichtingstekeningen opnemen).
3) In artikel 21.3 sub b staat onder 2 de minimale oppervlakte niet meer bedraagt dan 12,00 m bij 12, 00 m. Dit moet zijn minder dan 12,00 m bij 12,00 m.
4) In artikel 21.3 sub b. staat onder 1 deze omgevingsvergunning uitsluitend verleend wordt in geval de bedrijfswoning... Het gaat om een woonbestemming. De passage met de bedrijfswoning kan geschrapt worden. "

Gemeentelijke reactie

1) Terechte opmerking.
2) Terechte opmerking.
3) Terechte opmerking. Dit is een duidelijke omissie in het bestemmingsplan.
4) Terechte opmerking. Dit is een duidelijke omissie in het bestemmingsplan."

Besluit

1) Koppelingen maken in regels naar artikel 1 (de begrippenlijst.
2) In toelichting alle keukentafelgesprekken noemen met de inrichtingstekeningen.
3) Artikel 22.3 sub b onder 2 aanpassen. Minimale oppervlakte moet zijn minder dan 12,00 bij 12,00 m.
4) Artikel 22.3 sub b onder 1 aanpassen. Term bedrijfswoning schrappen.

Ambtshalve wijziging nr. 5

Samenvatting

Aanduiding plattelandswoning vergroten tot perceel 377, zodat ook bijgebouwen mogelijk zijn bij de plattelandswoning, conform woonbestemming.

Gemeentelijke reactie

Is een terechte opmerking. Eigenaar heeft ook recht op een bijgebouwenregeling conform de woonbestemming.

Besluit

Aanduiding plattelandswoning vergroten tot perceel 377.

Ambtshalve wijziging nr. 6

Samenvatting

Ter plaatse ligt een onbestemde schuur in het agrarisch gebied (staat er al 60 jaar).

Gemeentelijke reactie

Terechte opmerking. Op 27 maart 1961 is een vergunning verleend voor de bouw van een melkstal. Deze dient bij recht in het bestemmingsplan te worden opgenomen.

Besluit

Bouwvlak (bedrijfswoning uitgesloten) om de betreffende schuur heen trekken.

Ambtshalve wijziging nr. 7

Samenvatting

Op de dijk langs de ringvaart op de zuidkant van de Wijdewormer is onterecht een natuurbestemming ingetekend.

Gemeentelijke reactie

Een terechte opmerking. In het Natuurbeheerplan 2017 is de zone langs de dijk niet aangeduid als NNN (Natuur Netwerk Nederland). Het moet een agrarische bestemming krijgen conform het geldende bestemmingsplan Landelijk Gebied.

Besluit

Dijk langs de ringvaart in de zuidkant van de Wijdewormer een agrarische bestemming geven.

Ambtshalve wijziging nr. 8

Samenvatting

Is stolpaanduiding terecht? Op de locatie mag geen nieuwe woning gebouwd worden.

Gemeentelijke reactie

Dit is een terechte opmerking. De stolp mag niet bewoond worden. Dit is eerder bij het verlenen van een bedrijfswoning als voorwaarde opgenomen. Om te voorkomen dat dit leidt tot misverstanden stellen wij voor de stolp als stolpschuur aanduiden (met Ss aanduiding)

Besluit

Stolp op perceel Zuiderweg 13 als stolpschuur (sba-sts) aanduiden.

Ambtshalve wijziging nr. 9

Samenvatting

Eigenaar heeft te kennen gegeven het bedrijf op de Zuiderweg 48 voort te zetten. Wil geen woonbestemming op zijn perceel.

Gemeentelijke reactie

Eigenaar heeft aangetoond hier gedurende april - augustus 80 geitenlammeren te houden.

Besluit

Bestemmen als kleinschalig agrarisch bedrijf.

Ambtshalve wijziging nr. 10

Samenvatting

Toevoegen in de conceptregels van het bestemmingsplan bij de B&B regeling (bijv. bij art. 3.4 onder 4) bij parkeren 'indien het niet mogelijk is parkeren op eigen terrein te realiseren' de parkeerdruk in de naaste omgeving niet onevenredig mag toenemen.

Gemeentelijke reactie

Dit is een terechte opmerking. Toevoegen aan artikel over parkeren.

Besluit

De bepaling toevoegen als voorwaarde bij de bed & breakfast-regeling. Zie bijvoorbeeld artikel 3.5 onder a.

Ambtshalve wijziging nr. 11

Samenvatting

Definitie 'kleinschalige bedrijvigheid en detailhandel' sw-kbd toelichten in regels.

Gemeentelijke reactie

Terechte opmerking. Van belang is te weten welke activiteiten hieronder worden verstaan.

Besluit

Definitie kleinschalige bedrijvigheid en detailhandel opnemen in artikel 1.58.

Ambtshalve wijziging nr. 12

Samenvatting

1) Past de tennisbaan wel in de bestemming Sport? Worden nu alleen specifieke aanduidingen genoemd
2) Percentage van 20% lijkt te weinig voor de bestaande bebouwing. Gaat waarschijnlijk richting 40%

Gemeentelijke reactie

1) De tennisbaan valt binnen de sportbestemming zonder specifieke aanduiding.
2) Aantal vergunde bouwwerken in oppervlakte is ongeveer 6400 m2. Totaal perceel is ongeveer 18.000 m2. Dus percentage is dan: 35%. Het lijkt dan wel redelijk om het bebouwingspercentage te verhogen naar 40%.

Besluit

1) Aanduiding geven die passend is bij de tennisbaan.
2) Bebouwingspercentage aanpassen naar 40%.

Ambtshalve wijziging nr. 13

Samenvatting

Eigenaar heeft te kennen gegeven het bedrijf niet meer agrarisch voort te zetten en er een woonbestemming van te maken.

Gemeentelijke reactie

Woonbestemming is mogelijk op dit perceel, omdat het perceel is gelegen op meer dan 50 meter van het dichtstbijzijnde agrarisch bedrijf op Noorderweg 95a, wat overigens een bollenbedrijf is. Milieutechnisch zijn er geen belemmeringen.

Besluit

Perceel omzetten naar een woonbestemming.

Ambtshalve wijziging nr. 14

Samenvatting

Perceel is in het voorontwerpbestemmingsplan gewijzigd van wonen naar bedrijfsbestemming. Had eerst de aanduiding Abd (Ambachtelijke bedrijvigheid en detailhandel).

Gemeentelijke reactie

Op dit moment is er geen bedrijf gevestigd. Bij de Omgevingsdienst is dit ook niet bekend. We moeten hierbij uitgaan van de bestaande rechten, dat betekent ambachtelijke bedrijvigheid en detailhandel (Abd).

Besluit

Bestemming wijzigen naar wonen met de aanduiding 'kleinschalige bedrijvigheid en detailhandel' sw-kbd.

Ambtshalve wijziging nr. 15

Samenvatting

Bedrijfswoning Noorderweg 123 ligt een klein stukje buiten het bouwvlak. Aanpassen?

Gemeentelijke reactie

Terechte opmerking. De bedrijfswoning gelegen aan de weg ligt een klein beetje buiten het bouwvlak.

Besluit

Bouwvlak aanpassen aan de voorzijde.

Ambtshalve wijziging nr. 16

Samenvatting

In 2007 zijn de bestaande chalets gelegaliseerd via een artikel 19 lid 1 WRO vrijstelling. Graag per vlakje de grootte waarvoor vrijstelling is verleend in het bestemmingsplan opnemen.

Gemeentelijke reactie

Terechte opmerking.

Besluit

Op de verbeelding de vergunde maximaal bebouwde oppervlaktes opnemen voor de chalets, in de vorm van h (maximaal bebouwd oppervlak).

Ambtshalve wijziging nr. 17

Samenvatting

Potstal/berging dient huisnummer 4b te krijgen, heeft nu huisnummer 4a.

Gemeentelijke reactie

Is een terechte opmerking.

Besluit

In de analoge verbeelding de potstal/berging huisnummer 4b geven.

Ambtshalve wijziging nr. 18

Samenvatting

Voor de Poelweg dient er een nieuwe regeling voor de bouw van bijgebouwen voor de rooilijn van de hoofdgebouwen gemaakt te worden. Zie ook het stedenbouwkundig advies.

Gemeentelijke reactie

Terechte opmerking.

Besluit

De bijgebouwen die voor de voorgevel van de woning zijn gebouwd hebben de aanduiding "bijgebouw" gekregen op de verbeelding.

Ambtshalve wijziging nr. 19

Samenvatting

1) Woonboot maakt geen deel uit van de 38 recreatie appartementen.
2) Er is een camping niet geregeld.

Gemeentelijke reactie

1) Boot zat voorheen ook al binnen de recreatiebestemming. Boot heeft een ligplaatsvergunning. Een bestemming recreatieboot is op zijn plaats.
2) Een camping achten wij ruimtelijk passend op het recreatiepark.

Besluit

1) Recreatieboot aanduiden op de verbeelding met sr-rak (specifieke vorm van recreatie-recreatie ark).
2) Camping aanduiden op de verbeelding met kt (kampeerterrein).

Ambtshalve wijziging nr. 20

Samenvatting

Op het perceel wil de eigenaar een bed en breakfast (1 kamer) realiseren in een nieuw te bouwen schuur. De B&B heeft de afmeting van 4,5 meter bij 5 meter.

Gemeentelijke reactie

Het initiatief is passend binnen de beleidsregels b&b. Er is voldoende parkeergelegenheid, wat oppervlakte betreft blijft het onder de 45 m2 en er is geen keuken aanwezig.

Besluit

Aanduiding bb aangeven op de verbeelding.

Ambtshalve wijziging nr. 21

Samenvatting

Eigenaar wil graag in een bijgebouw een bed en breakfast beginnen.

Gemeentelijke reactie

Het initiatief is passend binnen de beleidsregels b&b. Er is voldoende parkeergelegenheid, wat oppervlakte betreft blijft het onder de 45 m2 en er is geen keuken aanwezig.

Besluit

Aanduiding bb aangeven op de verbeelding.

Ambtshalve wijziging nr. 22

Samenvatting

Moet bij het nieuwe bestemmingsplan de verleende nevenactiviteit ook nog expliciet opgenomen worden voor deze locatie in het nieuwe bestemmingsplan Landelijk Gebied?

Gemeentelijke reactie

Terechte opmerking.

Besluit

Aanduiding opnemen in bestemmingsplan, de verbeelding en regels moeten worden aangepast.

Ambtshalve wijziging nr. 23

Samenvatting

Het perceel Kanaaldijk 24 heeft in het voorontwerpbestemmingsplan de bestemming wonen gekregen. In het Bestemmingsplan Landelijk Gebied Wormerland 2007 heeft het perceel de bestemming agrarisch. De bestemming is ten onrechte gewijzigd. Op basis van milieuonderzoek, waarbij de milieuaspecten geluid, Wet natuurbescherming, bodem en milieuzonering werden betrokken, is de gemeente tot de conclusie gekomen dat op het perceel Kanaaldijk 24 de bestemming agrarisch dient te rusten.

Gemeentelijke reactie

Terechte opmerking.

Besluit

Bij het perceel Kanaaldijk 24 blijft de bestemming agrarisch gelden.

Hoofdstuk 4 Nota van wijzigingen

De bovengenoemde inspraakreacties en ambtshalve wijzigingen zijn bij de vaststelling van het ontwerpbestemmingsplan op de volgende wijze in het plan opgenomen:

Toelichting

i. Hoofdstuk 2, §2.2: hierin zijn de uitgangspunten van de beleidsdocumenten Keur 2016 en Beleidsnota Waterkeringen 2012 opgenomen.
ii. Hoofdstuk 4, § 4.2: hierin wordt aandacht geschonken aan het Natura 2000 beleid van Europa.
iii. Hoofdstuk 4, § 4.2: hierin zijn verwijzingen opgenomen naar de beschermde habitattypen en de beschermde soorten.
iv. Hoofdstuk 5, § 5.2: hierin is het begrip megastallen tussen aanhalingstekens geplaatst.
v. Hoofdstuk 6, § 6.1: hierin is opgenomen dat de gemeente Wormerland deel uitmaakt van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Twiske-Waterland en wordt tevens aandacht geschonken aan het Recreatieplan Waterland 2012.
vi. Hoofdstuk 7, § 7.1: de tekst aangepast betreft het grondverzet- en de loonbedrijven.
vii. Hoofdstuk 9, § 9.3: er is een paragraaf toegevoegd die ziet op het thema water.
viii. Hoofdstuk 9, § 9.3: hierin zijn de beleidsdocumenten: Keur 2016 en de Beleidsnota Waterkeringen 2012-2017 toegevoegd.
ix. Hoofdstuk 11, § 11.4: hierin wordt meer uitleg gegeven over de beperking dat er geen nieuwe dammen meer gebouwd mogen worden.
x. Hoofdstuk 11, § 11.4.6: hierin wordt goede uitleg gegeven over het agrarisch bouwvlak.
xi. Hoofdstuk 11, § 11.5: hierin wordt aangegeven dat de bouwvlakken bij agrarische kleinbedrijven behouden blijven.
xii. Hoofdstuk 11, § 11.5: bij artikel 14 is opgenomen dat kortdurende crises of weekendopvang bij de bestemming Maatschappelijk – zorg is toegestaan.
xiii. Hoofdstuk 11, § 11.6: de bestemmingen tuin, agrarisch dienstverlenend en agrarisch aanverwant komen te vervallen.
xiv. Hoofdstuk 11, § 11.6: toelichting artikel 12 Horeca – Hotel.
xv. Bijlage 1: de nota van uitgangspunten wordt gevolgd in het onderscheid tussen veenweidegebieden en droogmakerijen en wordt aangegeven dat de Engewormer hierin een speciale positie inneemt.
xvi. Bijlage 5: het Advies externe veiligheid Landelijk gebied Wormerland is opgenomen.
xvii. Bijlage 7 tot en met 11: alle keukentafelgesprekken worden toegelicht met de inrichtingsschetsen.
xviii. Bijlage 13: de ruimtelijke onderbouwing van Havik B.V. is toegevoegd.
xix. Bijlage 14: de ruimtelijke onderbouwing van Hotel Kalverschans is toegevoegd.

Regels

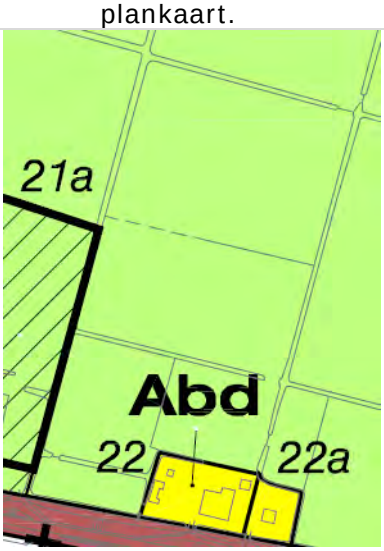
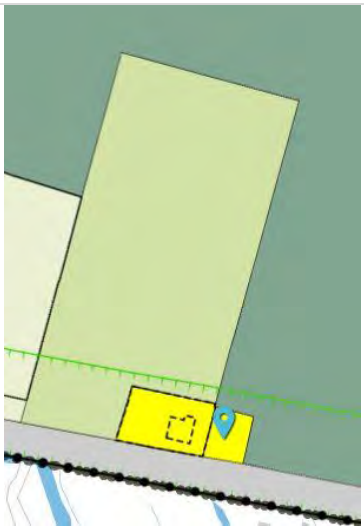
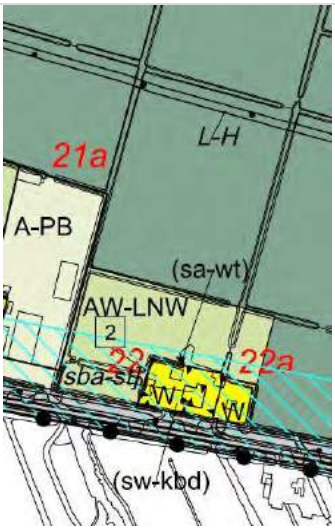
i. Artikel 1.8: hierin is de definitie opgenomen van agrarisch klein bedrijf.
ii. Artikel 1.17: In artikel 1.17 wordt de term ‘bestaand’ gedefinieerd.
iii. Artikel 1.21: de definitie van bouwperceelgrens is komen te vervallen.
iv. Artikel 1.23: In de planregels is de definitie van bouwperceel vervangen door de definitie bouwvlak.
v. Artikel 1.27: de definitie van cultuurgrond is aangepast.
vi. Artikel 1.58: hierin is de definitie opgenomen van kleinschalige bedrijvigheid en detailhandel.
vii. Artikel 1.62: bevat een definitie van loonbedrijf.
viii. Artikelen 1.92 en 1.96: aan de definities is toegevoegd dat het gaat om de opslag van agrarische producten.

ix. Artikel 3.5 onder b onderdeel 4: hieraan is toegevoegd: 'indien het niet mogelijk is parkeren op eigen terrein te realiseren dan mag in de naaste omgeving worden geparkeerd, mits de parkeerdruk niet onevenredig toeneemt'.
x. Artikel 3.6 onder a, zoals dat was opgenomen in het voorontwerp-bestemmingsplan is geschrapt.
xi. Artikel 4.2.3, onder i: hierin is opgenomen dat weidemolens tot 6 meter hoog zijn toegestaan.
xii. Artikel 4.2.3 en artikel 5.2.3: in de regels is toegevoegd dat het uitsluitend moet gaan om bedrijven die niet beschikken over de aanduiding kuilvoer.
xiii. Artikel 4.5 en 5.5: onder a wordt nu gesprongen naar 4.4 onder b en naar 5.4 onder b.
xiv. Artikel 4.6.1 onder d: achter 'extensief dagrecreatief' 'medegebruik' plaatsen.
xv. Artikel 4.6.1 onder e: is geschrapt.
xvi. Artikel 5.3 onder a: er wordt niet meer gesprongen naar 4.2.1 onder a, er wordt nu gesprongen naar 5.3.1 onder a.
xvii. Artikel 5.4: De aanduiding Natuurbeschermingswet 1998 is aangepast in Wet Natuurbescherming.
xviii. Artikel 7.1: hierin wordt opgenomen dat ook agrarische activiteiten zijn toegestaan.
xix. Artikel 12: hierin is de bestemming Horeca – Hotel opgenomen.
xx. Artikel 13.4 onder a: de tekst 'Productiegebonden detailhandel mag alleen in het hoofdgebouw of een hieraan aangebouwd bijgebouw plaatsvinden' is geschrapt.
xxi. Artikel 14.2.1 onder b: hierin is gewijzigd dat de oppervlakte van tunnelkassen niet meer mag bedragen dan 100 m2.
xxii. Artikel 15.1: in de bestemmingsomschrijving wordt verwezen naar Natura 2000 doelstellingen.
xxiii. Artikel 16.2.2 onder a: is conform het voorstel aangepast.
xxiv. Artikel 17.2.2 onder a: is conform het voorstel aangepast.
xxv. Artikel 18.2.3, onder b: deze regel staat nu in 18.2.2 onder a. Deze regel is conform het voorstel aangepast, lid 2 luidt nu als volgt: '2. in de Wijdewormer geen dammen mogen worden gebouwd'.
xxvi. Artikel 21.2.4: hierin is opgenomen wat in het bestemmingsplan bedrijventerreinen Wormerland is bepaald. De maximale breedte voor woonschepen is 6,5 meter en de maximale lengte is 25 meter.
xxvii. Artikel 22.2.3 onder a: is conform het voorstel aangepast.
xxviii. Artikel 22.3 onder b onderdeel 1: is aangepast, de term bedrijfswoning is geschrapt.
xxix. Artikel 23.3: het woord 'onevenredig' is geschrapt en het volgende toetsingskader is toegevoegd: dat de veiligheid van de gasleiding niet mag worden geschaad, dat vooraf door het bevoegd gezag schriftelijk advies wordt ingewonnen bij de leidingbeheerder, dat er geen kwetsbare objecten worden toegelaten.
xxx. Artikel 23.5: het woord 'onevenredig' is geschrapt en het volgende toetsingskader is toegevoegd: dat de veiligheid van de gasleiding niet mag worden geschaad, dat vooraf door het bevoegd gezag schriftelijk advies wordt ingewonnen bij de leidingbeheerder, dat er geen kwetsbare objecten worden toegelaten.
xxxi. Artikel 23.6 onder a onderdeel 3: hierin is opgenomen dat voor de activiteit rooien ook een omgevingsvergunning verplicht is.
xxxii. Artikel 23.6: de maatvoering dat agrarisch gebruik mogelijk is tot een diepte van 30 cm is geschrapt.
xxxiii. Artikel 23.6 onder a onderdeel 3: hierin is opgenomen dat voor de activiteit rooien ook een omgevingsvergunning verplicht is.
xxxiv. Artikel 23.6: de maatvoering dat agrarisch gebruik mogelijk is tot een diepte van 30 cm is geschrapt.
xxxv. Artikel 27.2: de oppervlaktemaat is gewijzigd van 20.000 naar 2.000.
xxxvi. Artikel 28: de waterkeringen en dijken worden bestemd als: Waterstaat-Waterkering.

xxxvii. Artikel 33.1: de geluidszone – industrie is aangepast (50db contour) zoals die is vastgesteld bij Bestemmingsplan Noorderveld.

Verbeelding

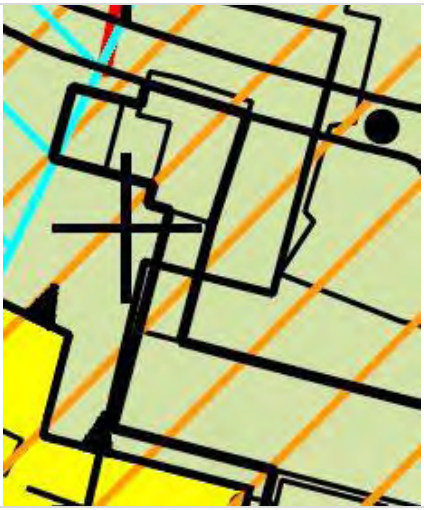
i. Het perceel E 262 in Wormer was ten onrechte gekenmerkt als 'Natuur'. De bestemming is nu: Agrarisch met waarden - Landschappelijke en natuurwaarden (artikel 5).
De aanduiding windmolen (specifieke vorm van agrarisch – windturbine sa-wt) ontbrak in eerste instantie op de plankaart. Deze aanduiding is toegevoegd op de plankaart.

		
Vigerend bestemmingsplan Landelijk gebied (2007)	Voorontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2017)	Ontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2019)

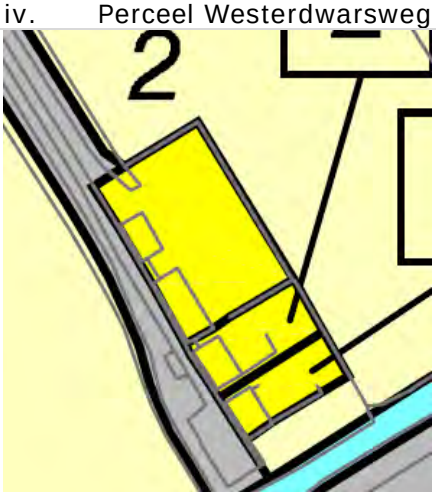
ii. De aanduiding agrarisch is voor de percelen E 291 en E 293 omgezet naar natuur.

		
Vigerend bestemmingsplan Landelijk gebied (2007)	Voorontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2017)	Ontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2019)

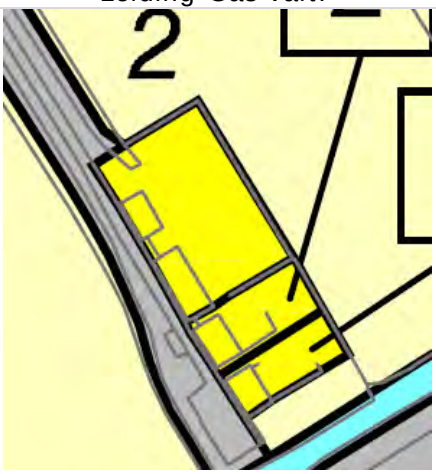
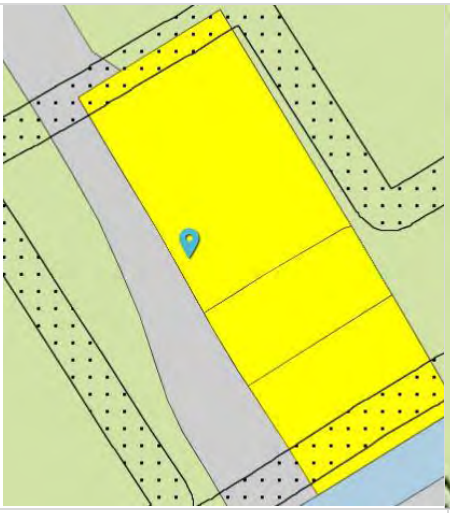
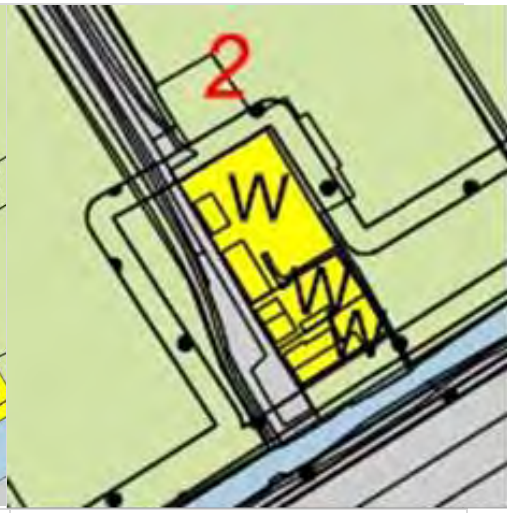
iii. Het bouwvlak van Engewormer 1 moest worden aangepast, zodat deze niet in de dubbelbestemming Leiding-Gas valt.

		
Vigerend bestemmingsplan Bedrijventerreinen Wormerland (1976)	Voorontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2017)	Ontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2019)

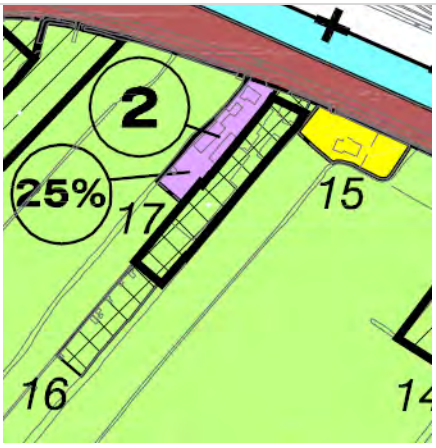
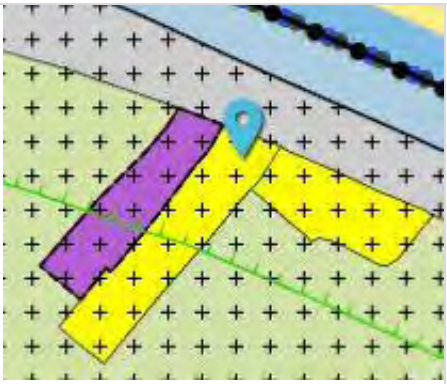
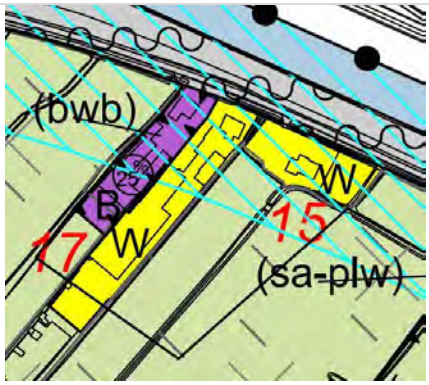
iv. Perceel Westerdwarsweg 5 conform het huidig bestemmingsplan bestemmen.

		
Vigerend bestemmingsplan Landelijk gebied (2007)	Voorontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2017)	Ontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2019)

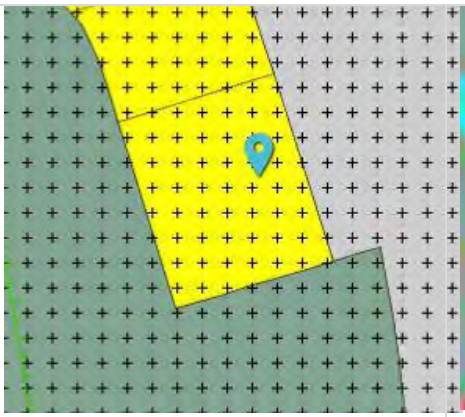
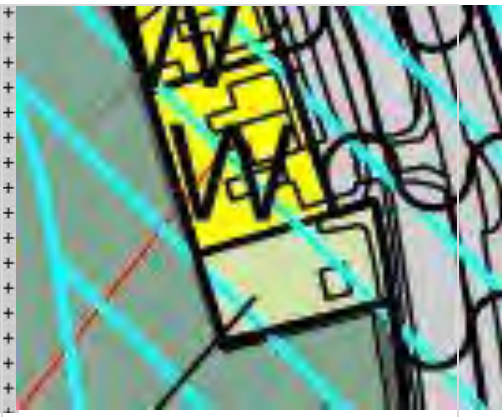
v. Perceel Westerdwarsweg 2 aanpassen, zodat deze niet in de dubbelbestemming Leiding-Gas valt.

		
Vigerend bestemmingsplan Landelijk gebied (2007)	Voorontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2017)	Ontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2019)

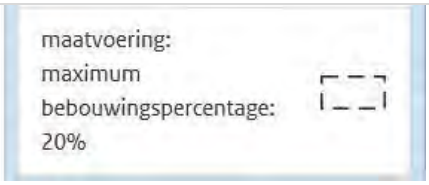
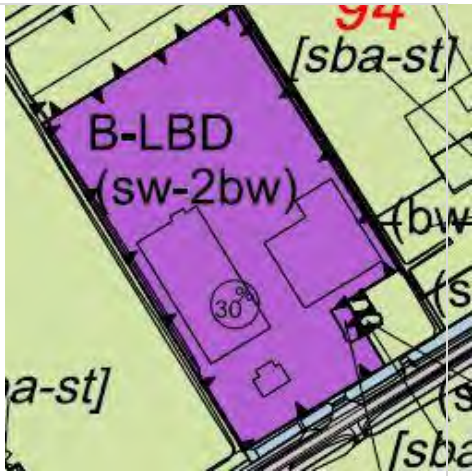
vi. De woonbestemming voor perceel kanaaldijk 16 Spijkerboor wordt uitgebreid tot aan het bouwvlak.

		
Vigerend bestemmingsplan Landelijk gebied (2007)	Voorontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2017)	Ontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2019)

vii. Een gedeelte van de bijgebouwen bij het perceel Kanaaldijk 30 is bestemd als Natuur, dit wordt gewijzigd naar de bestemming Agrarisch met waarden – Landschappelijke en natuurwaarden.

		
Vigerend bestemmingsplan Landelijk gebied (2007)	Voorontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2017)	Ontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2019)

viii. Bij het perceel Noorderweg 93 is het bebouwingspercentage aangepast van 20 % naar 30 %.

		
Vigerend bestemmingsplan Landelijk gebied (2007)	Voorontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2017)	Ontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2019)

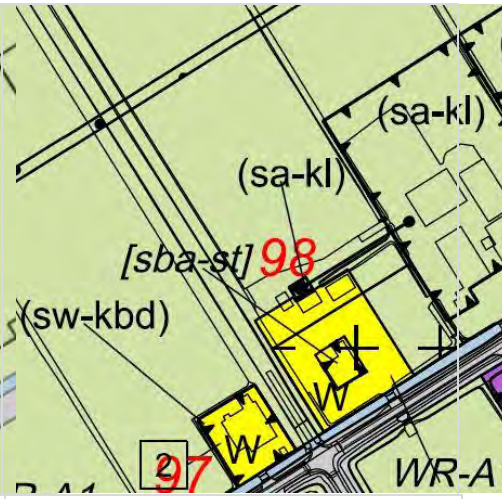
ix. Het gedeelte van perceel F361 dat eerst wonen was, is gewijzigd in de bestemming Agrarisch met waarden − landschappelijke waarden.

Vigerend bestemmingsplan Landelijk gebied (2007)

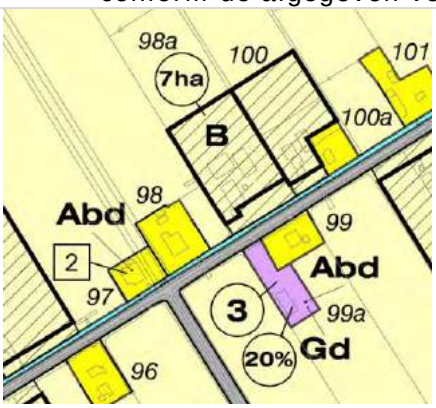

Voorontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2017)

Ontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2019)

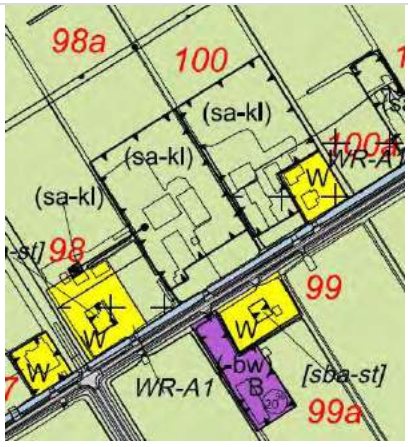
x. Op het perceel Noorderweg 98a wordt het bouwvlak om de schuur getrokken, conform de afgegeven vergunning van 16 januari 1969.

Vigerend bestemmingsplan Landelijk gebied (2007)

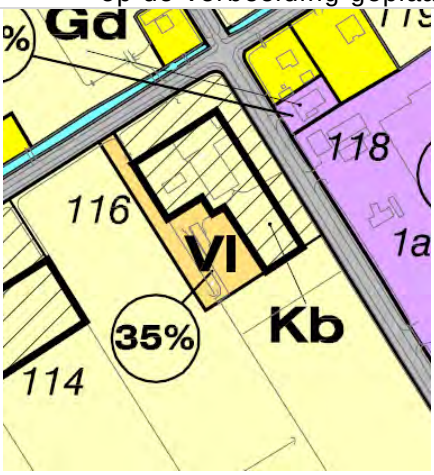

Voorontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2017)

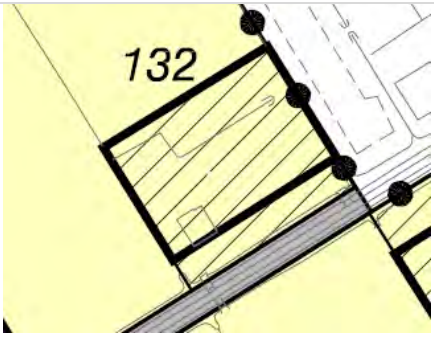
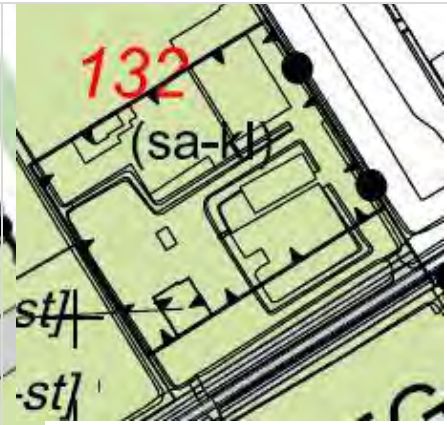

Ontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2019)

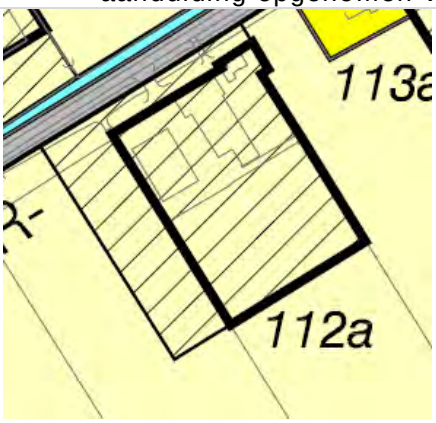
xi. Bij het perceel Noorderweg 116 wordt de aanduiding klompenmakerij (sa-kmm) op de verbeelding geplaatst.

		
Vigerend bestemmingsplan Landelijk gebied (2007)	Voorontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2017)	Ontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2019)

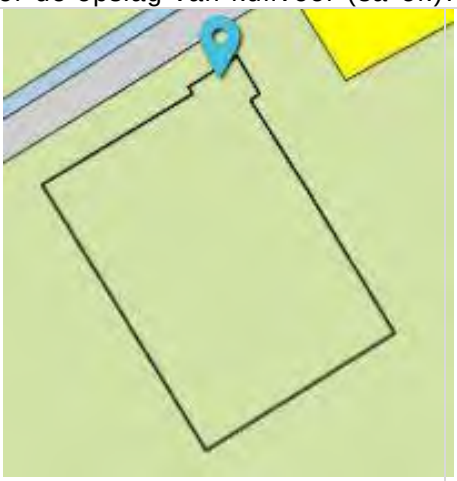
xii. Bij het perceel Noorderweg 132 moet het bouwvlak worden aangepast, zodat hooischuur en landbouwschuur erin vallen.

		
Vigerend bestemmingsplan Landelijk gebied (2007)	Voorontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2017)	Ontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2019)

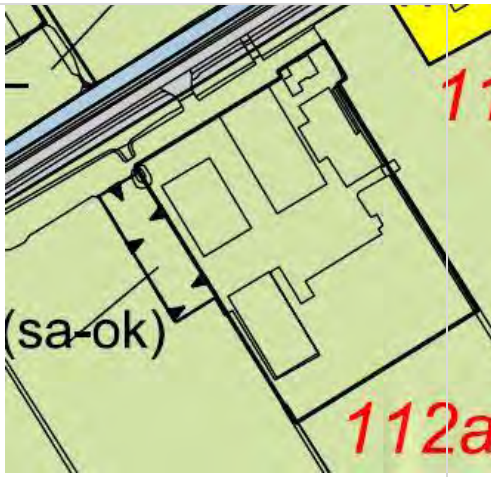
xiii. Bij het perceel Noorderweg 112a wordt aan de westzijde van het perceel een aanduiding opgenomen voor de opslag van kuilvoer (sa-ok).

Vigerend bestemmingsplan Landelijk gebied (2007)

Voorontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2017)

Ontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2019)

xiv. Ter hoogte van de Noorderweg 122 wordt de bestemming water aangepast, zodat deze overeenkomt met de bestemmingswijziging van 6 maart 2019.

Vigerend bestemmingsplan Landelijk gebied (2007)

Voorontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2017)

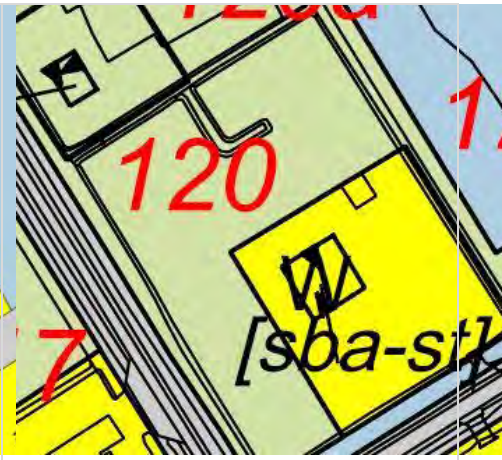

Ontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2019)

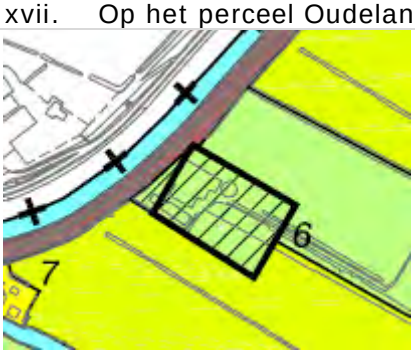
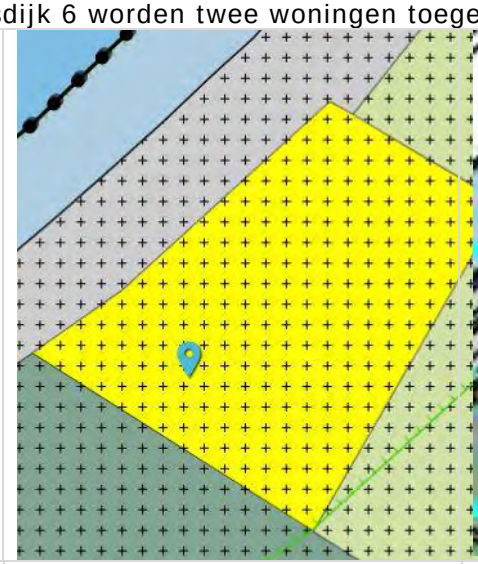
xv. Bij het perceel Noorderweg 120A wordt voor het bouwvlak de aanduiding kuilvoer geschrapt.

		
Vigerend bestemmingsplan Landelijk gebied (2007)	Voorontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2017)	Ontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2019)

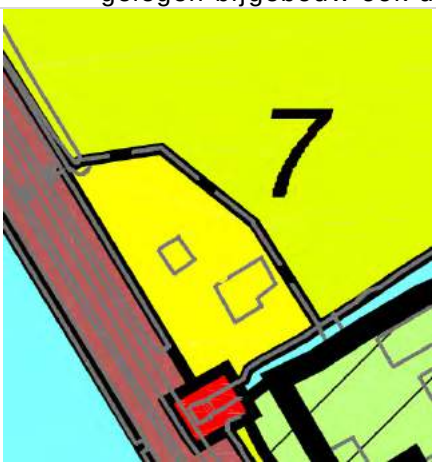
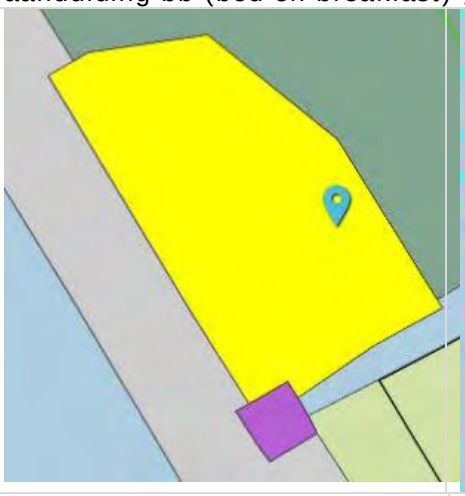
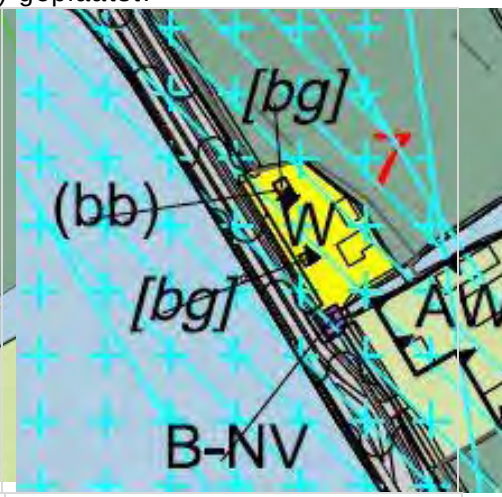
xvi. Het perceel Noorderweg 120 wordt aangepast aan de huidige grootte van het woonperceel.

		
Vigerend bestemmingsplan Landelijk gebied (2007)	Voorontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2017)	Ontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2019)

xvii. Op het perceel Oudelandsdijk 6 worden twee woningen toegestaan op het perceel.

		
Vigerend bestemmingsplan Landelijk gebied (2007)	Voorontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2017)	Ontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2019)

xviii. Bij het perceel Wormerringdijk 7 wordt de aanduiding bg (bijgebouw) op de voorste twee bijgebouwen geplaatst. Daarnaast wordt op het meest westelijk gelegen bijgebouw ook de aanduiding bb (bed en breakfast) geplaatst.

		
Vigerend bestemmingsplan Landelijk gebied (2007)	Voorontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2017)	Ontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2019)

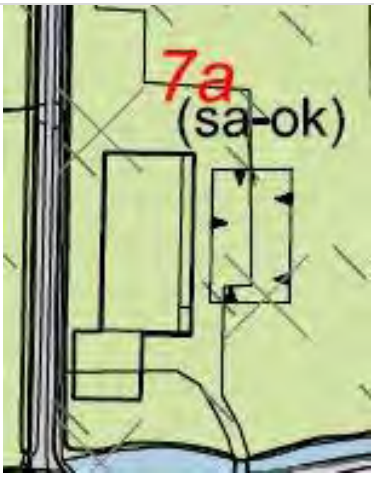
xix. Bij het perceel Jisperdijk 7a is aan de oostzijde van het perceel de aanduiding opslag kuilvoer (sa-ok) toegevoegd.

Vigerend bestemmingsplan Landelijk gebied (2007)

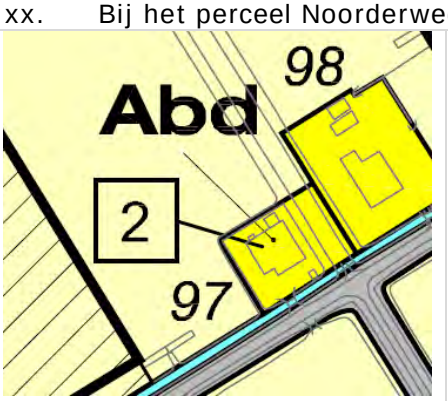

Voorontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2017)

Ontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2019)

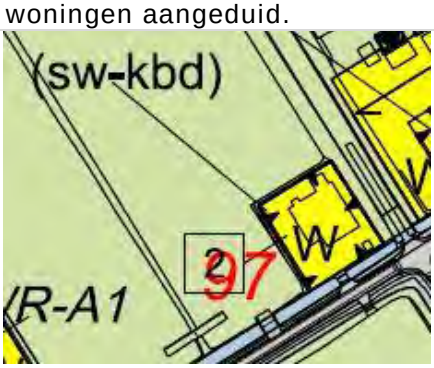
xx. Bij het perceel Noorderweg 97 worden op de plankaart twee woningen aangeduid.

Vigerend bestemmingsplan Landelijk gebied (2007)

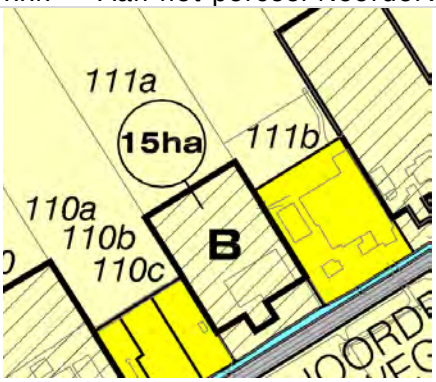

Voorontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2017)

Ontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2019)

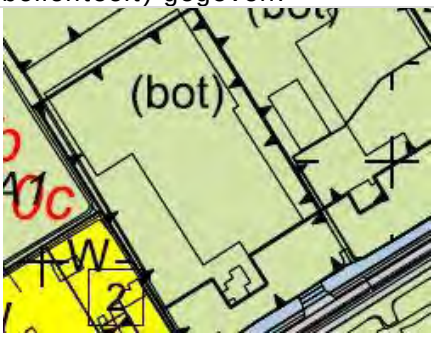
xxi. Aan het perceel Noorderweg 111a wordt de aanduiding bot (bollenteelt) gegeven.

Vigerend bestemmingsplan Landelijk gebied (2007)

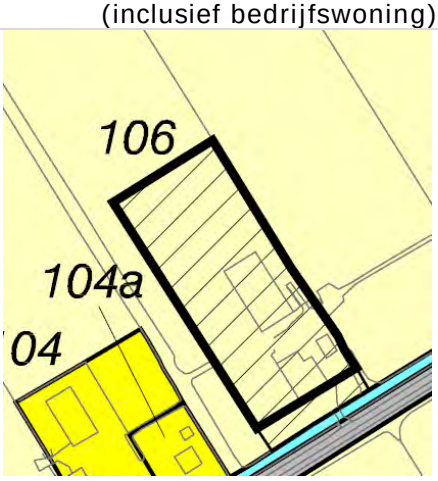
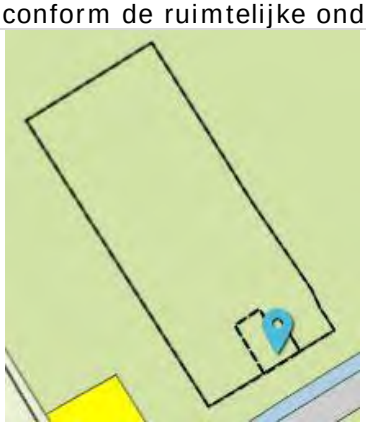
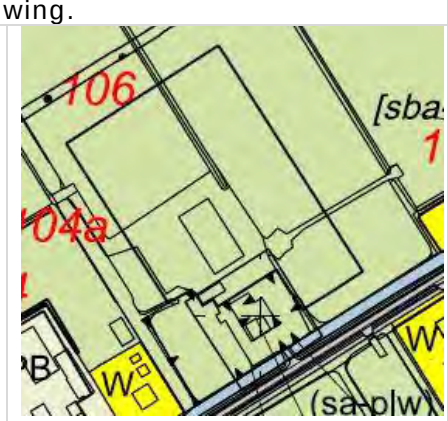

Voorontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2017)

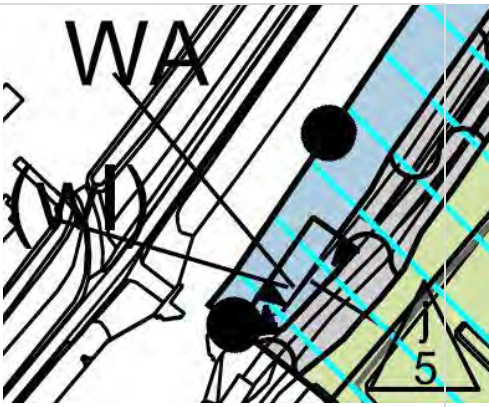

Ontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2019)

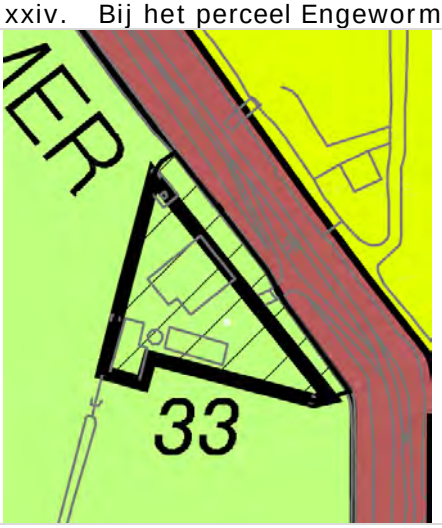
xxii. Bij het perceel Noorderweg 106 wordt het bouwvlak uitgebreid naar 1,5 hectare (inclusief bedrijfswoning), conform de ruimtelijke onderbouwing.

		
Vigerend bestemmingsplan Landelijk gebied (2007)	Voorontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2017)	Ontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2019)

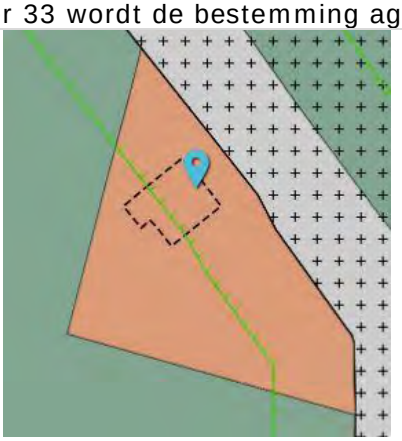
xxiii. Voor het woonschip op Dorpsstraat 177 Oostknollendam wordt de maximale bouwhoogte aangepast naar 5 meter. Daarnaast wordt voor het woonschip op Dorpsstraat 177 de bestemming gewijzigd naar water met de aanduiding woonschip.

		
Vigerend bestemmingsplan Landelijk gebied (2007)	Voorontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2017)	Ontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2019)

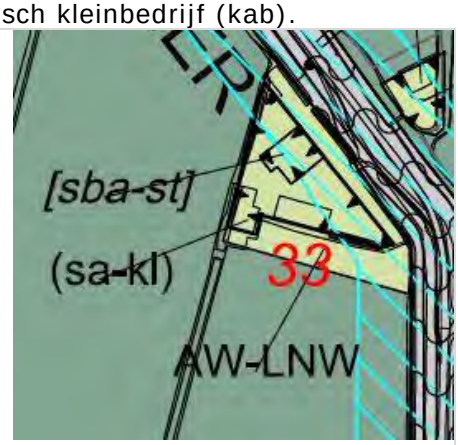
xxiv. Bij het perceel Engewormer 33 wordt de bestemming agrarisch kleinbedrijf (kab).

Vigerend bestemmingsplan Landelijk gebied (2007)

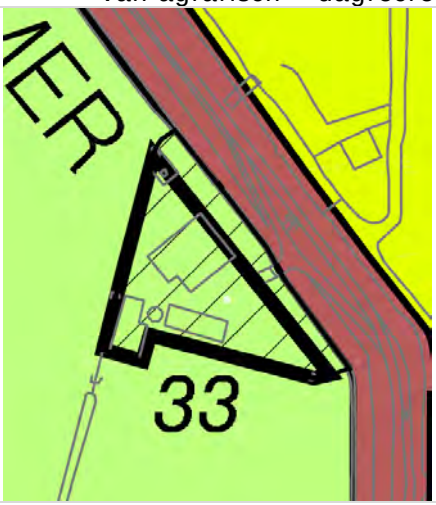

Voorontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2017)

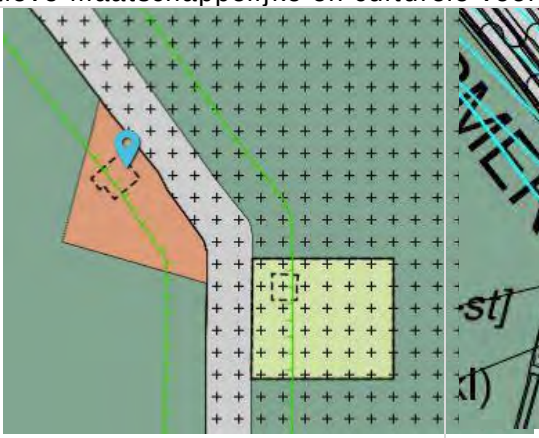

Ontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2019)

xxv. Bij het perceel tegenover Engewormer 33 (meest zuidelijke punt van kadastraal perceel Wormer G564) wordt de bestemming Agrarisch met waarden – Landschappelijke en natuurwaarden met de aanduiding sa-dmc (specifieke vorm van agrarisch – dagrecreatieve maatschappelijke en culturele voorzieningen.

Vigerend bestemmingsplan Landelijk gebied (2007)

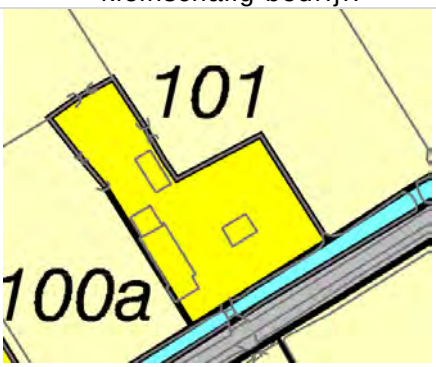
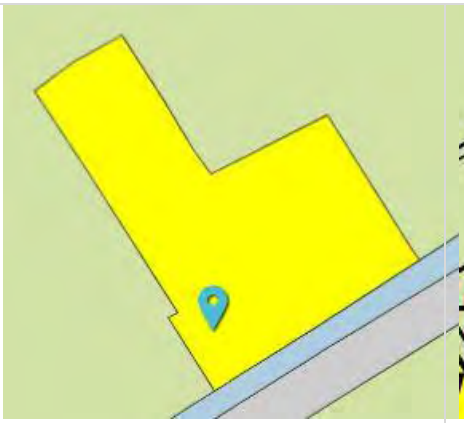
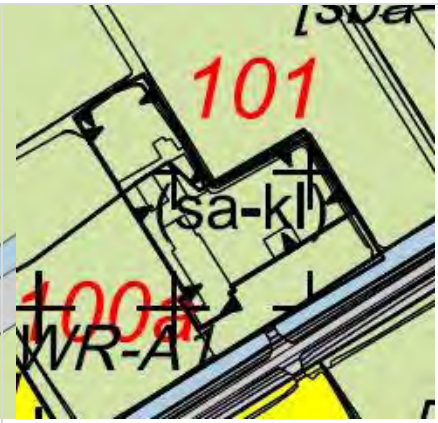

Voorontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2017)

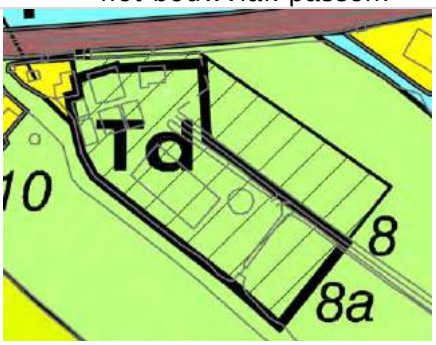
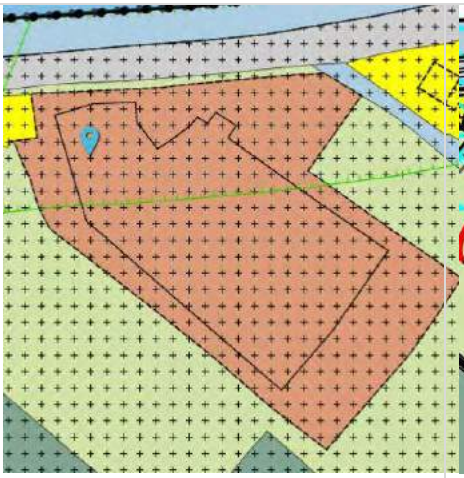
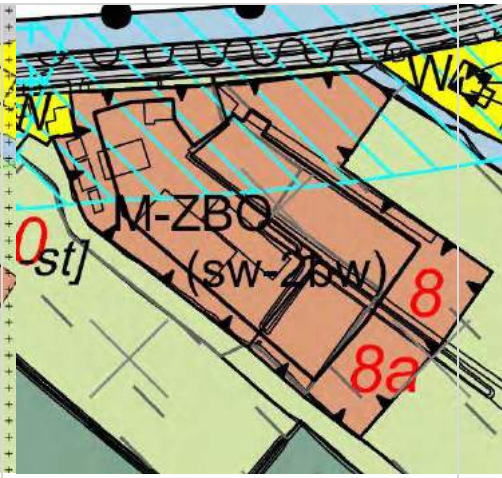

Ontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2019)

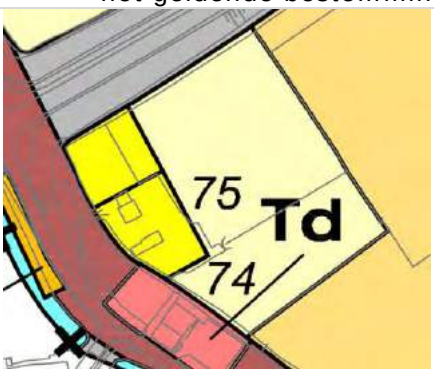
xxvi. Bij het perceel Noorderweg 101 wordt de bestemming wonen gewijzigd naar kleinschalig bedrijf.

		
Vigerend bestemmingsplan Landelijk gebied (2007)	Voorontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2017)	Ontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2019)

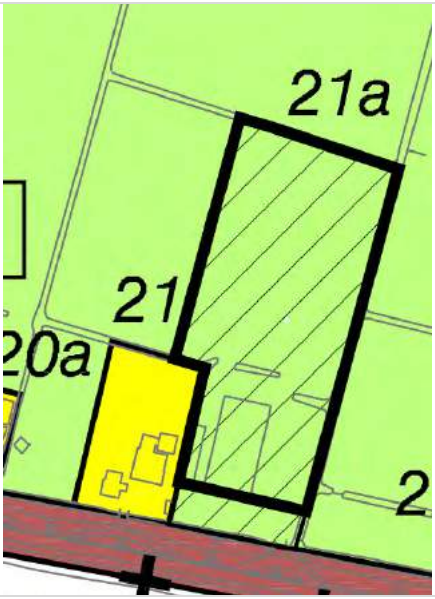
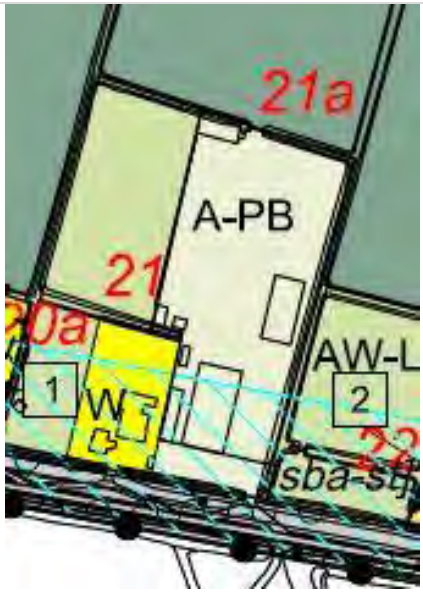
xxvii. Bij het perceel Oudelandsdijk 8A wordt het bouwvlak aangepast aan de plaats waar voorheen de stolp stond en zodat de bijgebouwen aan de westzijde binnen het bouwvlak passen.

		
Vigerend bestemmingsplan Landelijk gebied (2007)	Voorontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2017)	Ontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2019)

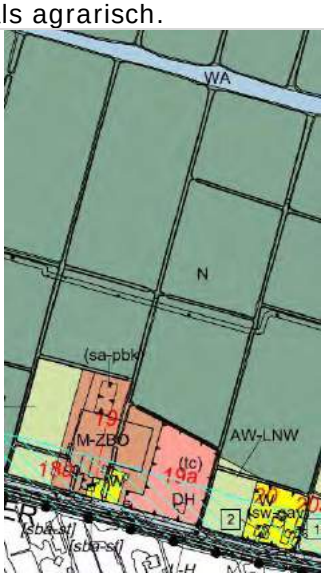
xxviii. Bij Zuiderweg 75 worden de woonpercelen teruggebracht naar de grootte vanuit het geldende bestemmingsplan Landelijk Gebied.

		
Vigerend bestemmingsplan Landelijk gebied (2007)	Voorontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2017)	Ontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2019)

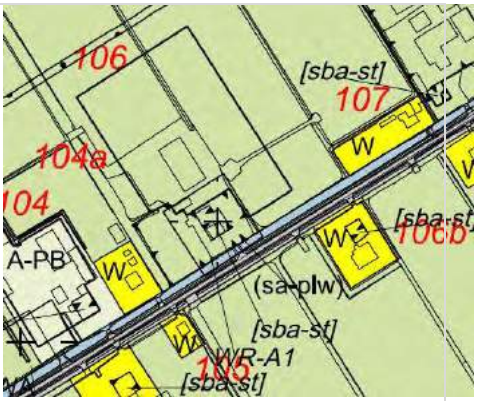
xxix. Perceel E269 bestemmen als agrarisch met waarden – landschappelijk en natuurwaarden.

		
Vigerend bestemmingsplan Landelijk gebied (2007)	Voorontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2017)	Ontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2019)

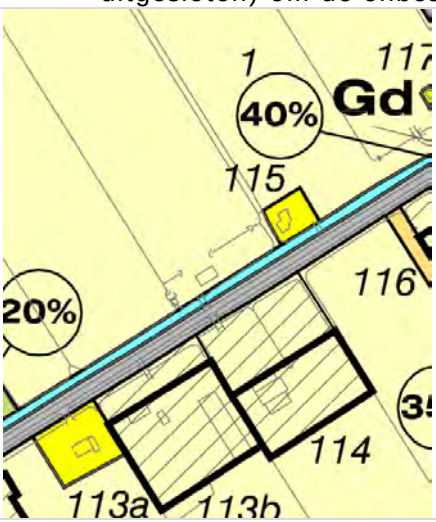
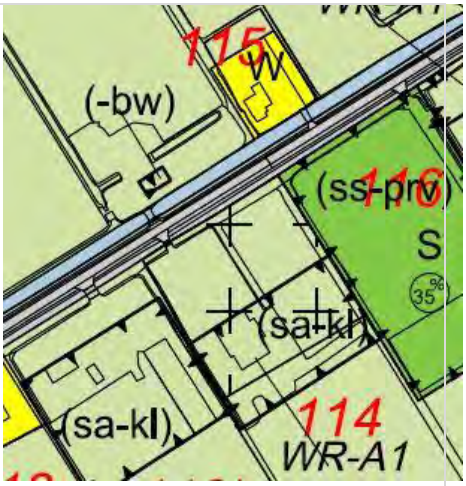
xxx. Het Perceel E288 wordt gedeeltelijk (tot de sloot) bestemd als agrarisch.

		
Vigerend bestemmingsplan Landelijk gebied (2007)	Voorontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2017)	Ontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2019)

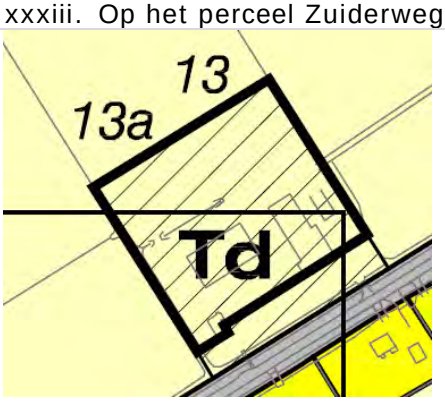
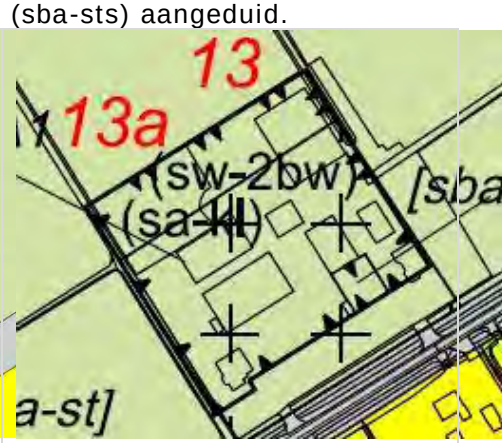
xxxi. Bij het perceel Noorderweg 106 wordt de aanduiding plattelandswoning vergroot tot perceel 377.

		
Vigerend bestemmingsplan Landelijk gebied (2007)	Voorontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2017)	Ontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2019)

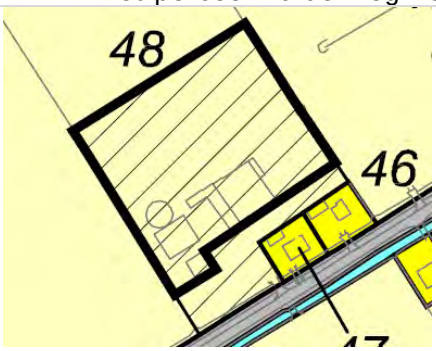
xxxii. Bij het perceel Noorderweg tegenover 114 wordt het bouwvlak (bedrijfswoning uitgesloten) om de onbestemde schuur heen getrokken.

		
Vigerend bestemmingsplan Landelijk gebied (2007)	Voorontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2017)	Ontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2019)

xxxiii. Op het perceel Zuiderweg 13 wordt de stolp als stolpschuur (sba-sts) aangeduid.

		
Vigerend bestemmingsplan Landelijk gebied (2007)	Voorontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2017)	Ontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2019)

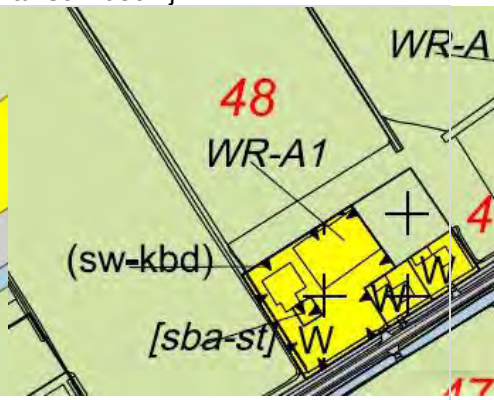
xxxiv. Het perceel Zuiderweg 48 wordt bestemd als kleinschalig agrarisch bedrijf.

Vigerend bestemmingsplan Landelijk gebied (2007)

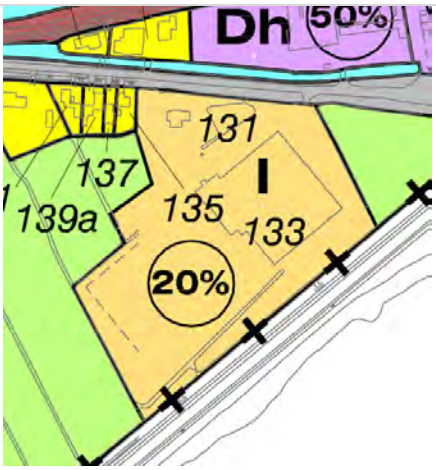

Voorontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2017)

Ontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2019)

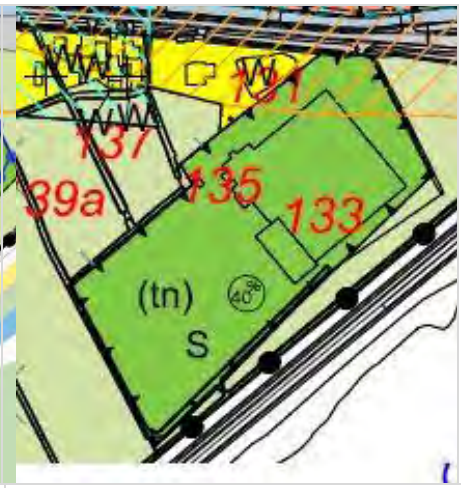
xxxv. Bij het perceel Neckerstraat 133 wordt een aanduiding gegeven die passend is bij de tennisbaan.

Vigerend bestemmingsplan Landelijk gebied (2007)

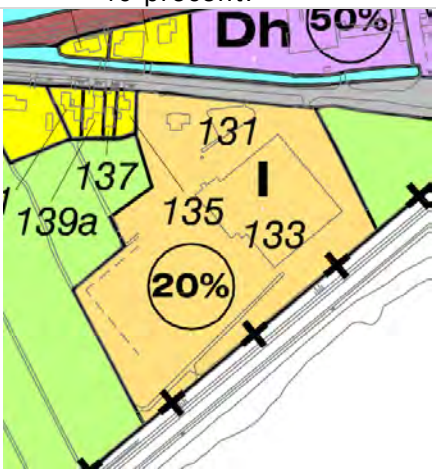
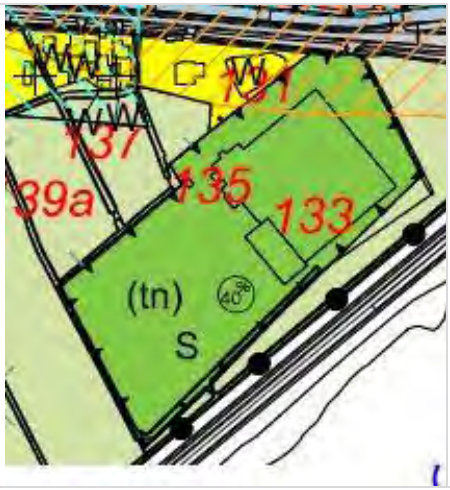

Voorontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2017)

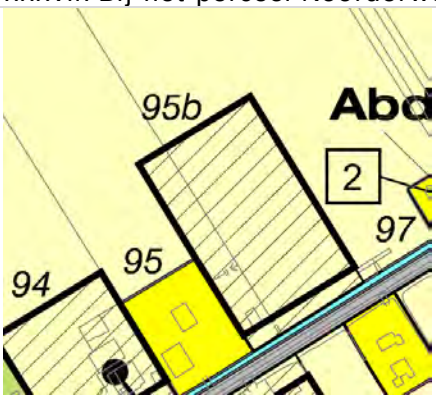
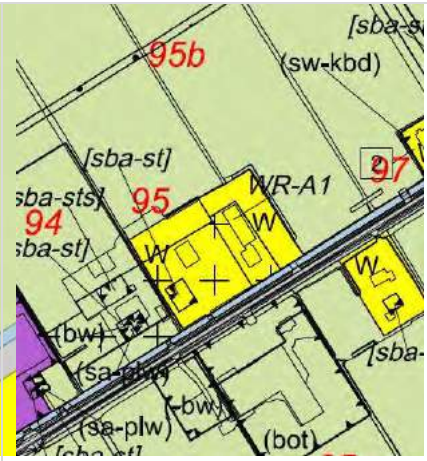

Ontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2019)

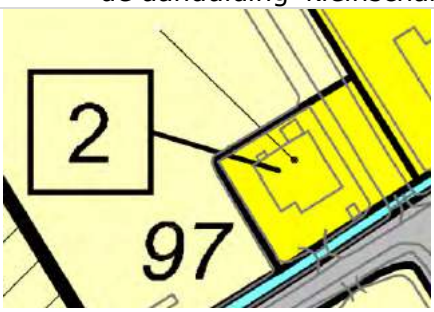
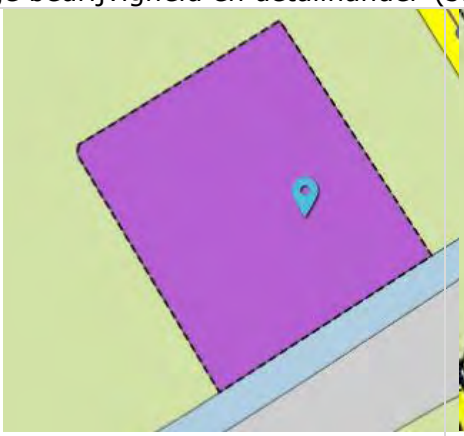
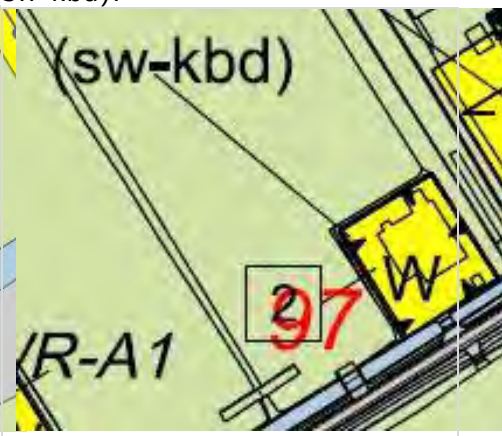
xxxvi. Bij het perceel Neckerstraat 133 wordt het bebouwingspercentage aangepast naar 40 procent.

		
Vigerend bestemmingsplan Landelijk gebied (2007)	Voorontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2017)	Ontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2019)

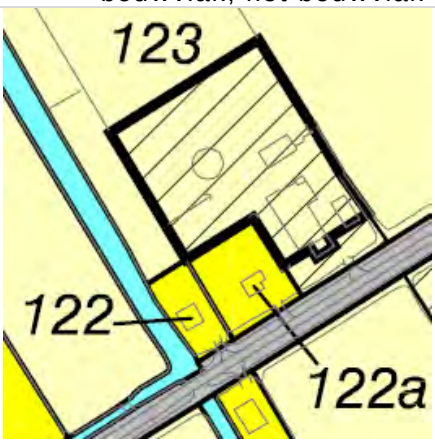
xxxvii. Bij het perceel Noorderweg 95B wordt de bestemming omgezet naar wonen.

		
Vigerend bestemmingsplan Landelijk gebied (2007)	Voorontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2017)	Ontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2019)

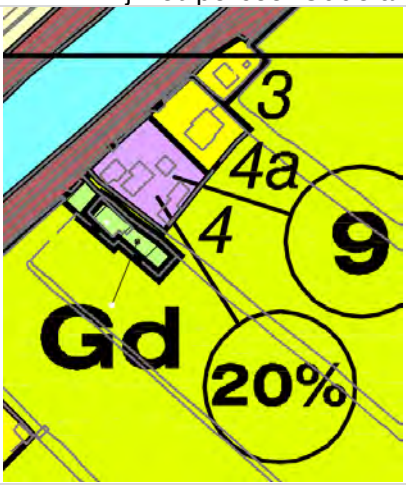
xxxviii. Bij het perceel Noorderweg 97 wordt de bestemming gewijzigd naar wonen met de aanduiding 'kleinschalige bedrijvigheid en detailhandel' (sw-kbd).

		
Vigerend bestemmingsplan Landelijk gebied (2007)	Voorontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2017)	Ontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2019)

xxxix. De bedrijfswoning bij het perceel Noorderweg 123 ligt een klein stukje buiten het bouwvlak, het bouwvlak wordt aan de voorzijde van de bedrijfswoning aangepast.

		
Vigerend bestemmingsplan Landelijk gebied (2007)	Voorontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2017)	Ontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2019)

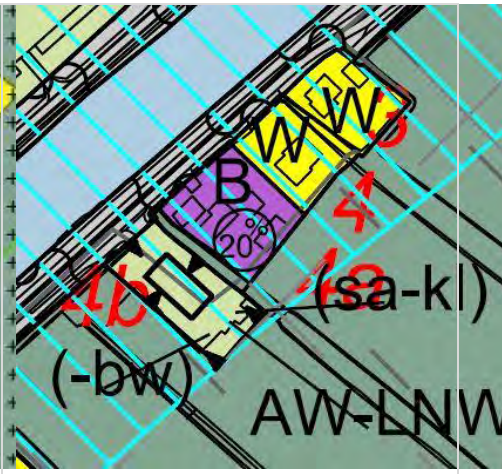
xl. Bij het perceel Oudelandsdijk 4B krijgt de poststal/berging het huisnummer 4b.

Vigerend bestemmingsplan Landelijk gebied (2007)

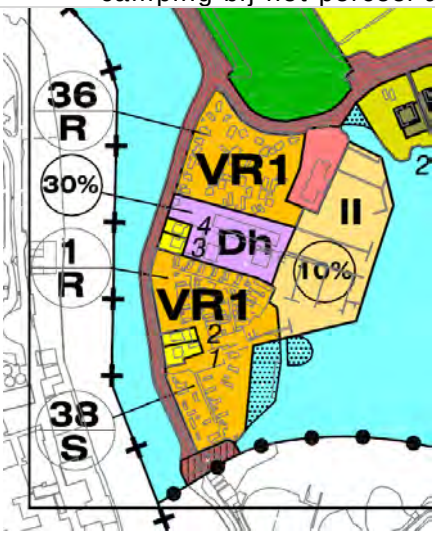

Voorontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2017)

Ontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2019)

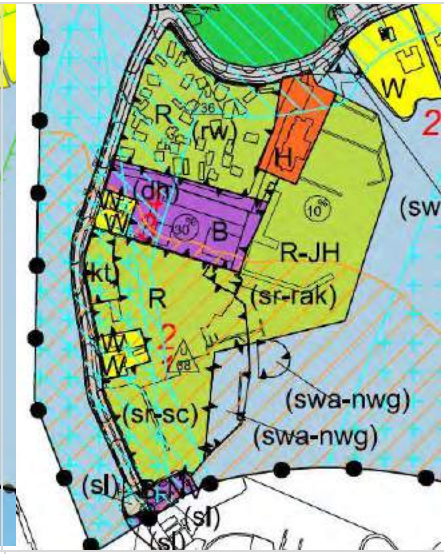
xli. Bij het perceel Wormerringdijk 1 wordt de recreatieboot op de verbeelding aangeduid met sr-rak (specifieke vorm van recreatie-ark). Daarnaast wordt de camping bij het perceel aangeduid met de aanduiding kt.

Vigerend bestemmingsplan Landelijk gebied (2007)

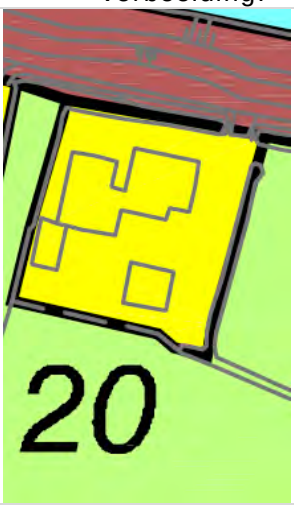
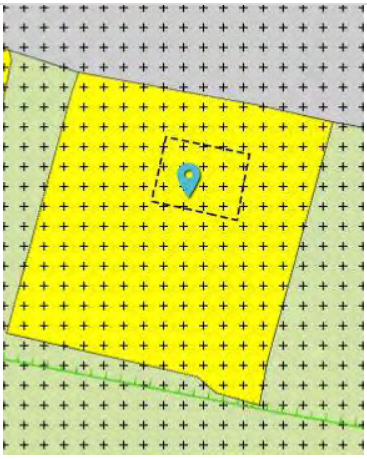

Voorontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2017)

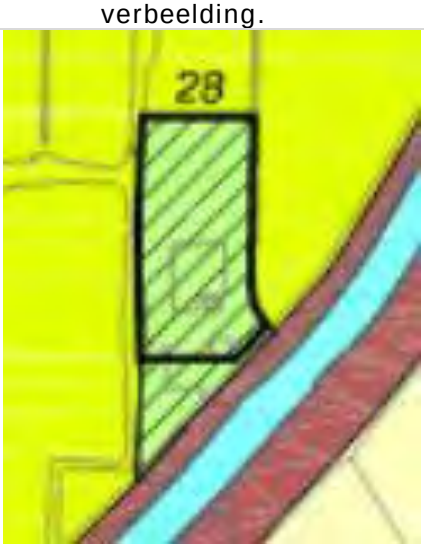
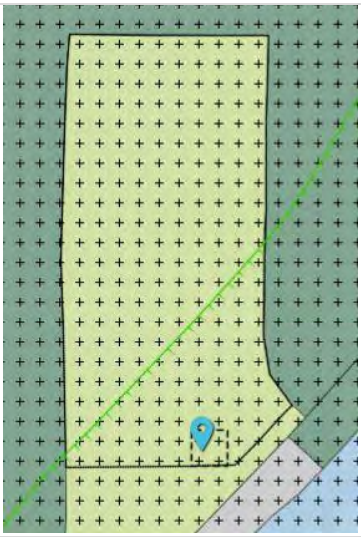

Ontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2019)

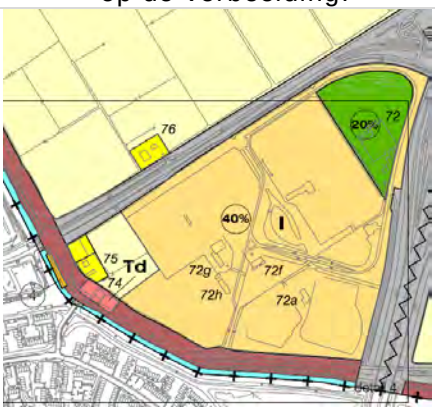
xlii. Bij het perceel Kanaaldijk 20 wordt de aanduiding bb aangegeven op de verbeelding.

		
Vigerend bestemmingsplan Landelijk gebied (2007)	Voorontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2017)	Ontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2019)

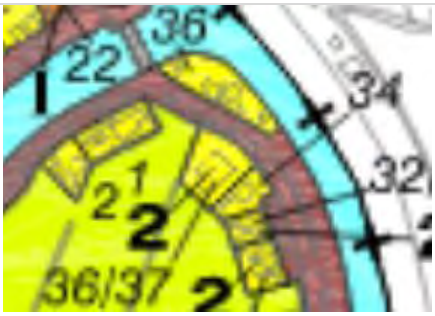
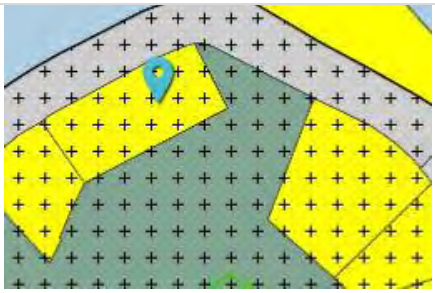
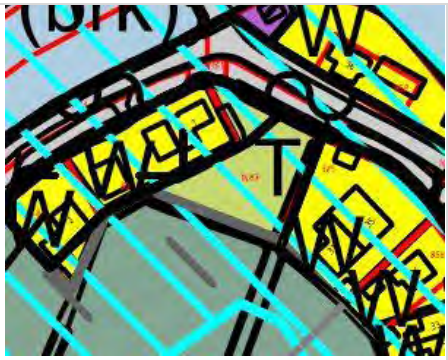
xliii. Bij het perceel Engewormer 28 wordt de aanduiding bb aangegeven op de verbeelding.

		
Vigerend bestemmingsplan Landelijk gebied (2007)	Voorontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2017)	Ontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2019)

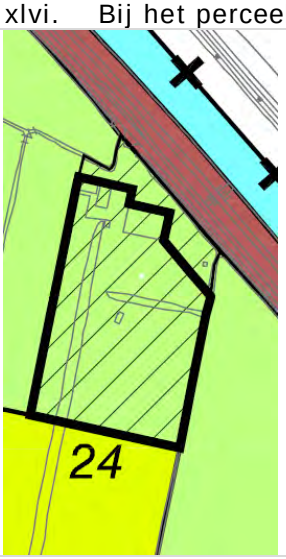
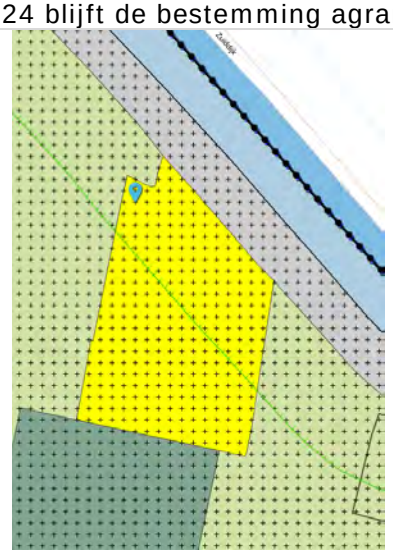
xliv. Bij het perceel Zuiderweg wordt de realisatie van hotel kalverschans opgenomen op de verbeelding.

		
Vigerend bestemmingsplan Landelijk gebied (2007)	Voorontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2017)	Ontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2019)

xlv. Het perceel aangrenzend aan de oostelijke zijde van Oudelandsdijk 1 bestemmen als tuin.

		
Vigerend bestemmingsplan Landelijk gebied (2007)	Voorontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2017)	Ontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2019)

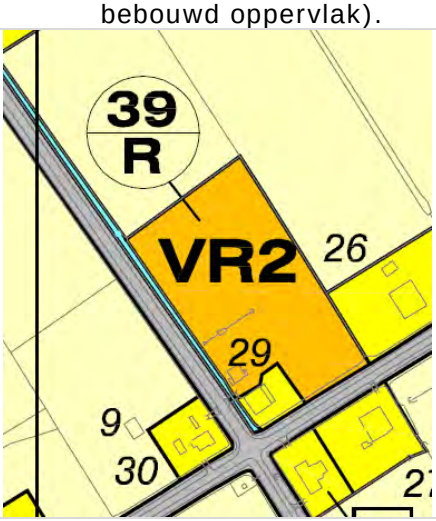
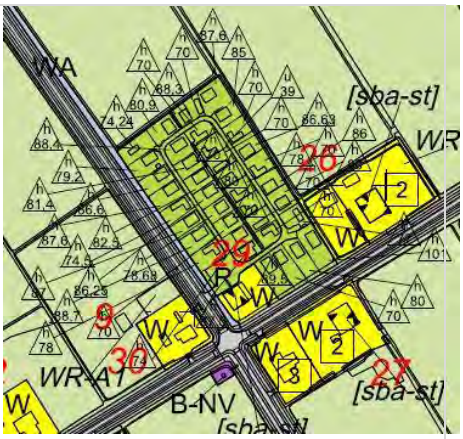
xlvi. Bij het perceel Kanaaldijk 24 blijft de bestemming agrarisch gelden.

		
Vigerend bestemmingsplan Landelijk gebied (2007)	Voorontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2017)	Ontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2019)

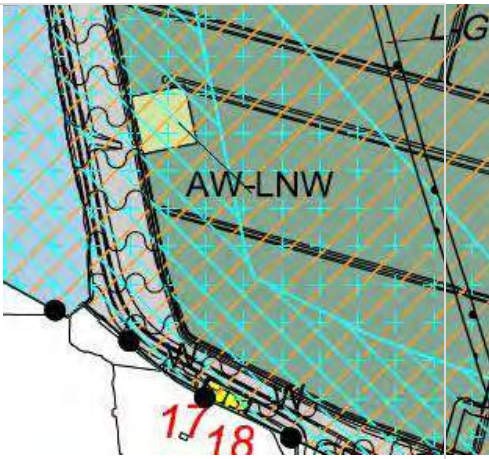
xlvii. Bij het perceel Noorderweg 104 wordt de verbeelding aangepast om de verleende nevenactiviteit op te nemen voor deze locatie in het nieuwe bestemmingsplan Landelijk Gebied.

		
Vigerend bestemmingsplan Landelijk gebied (2007)	Voorontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2017)	Ontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2019)

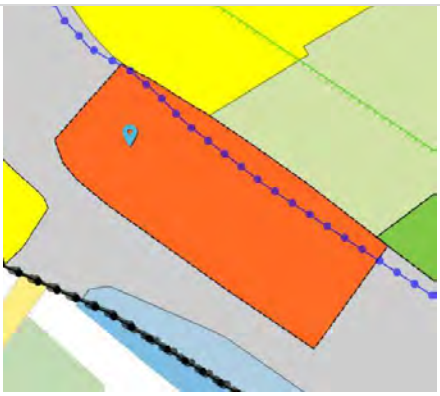
xlviii. Bij de chalets bij het Oosterdwarspark wordt op de verbeelding de maximale bebouwde oppervlakte opgenomen voor de chalets, in de vorm van h (maximaal bebouwd oppervlak).

		
Vigerend bestemmingsplan Landelijk gebied (2007)	Voorontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2017)	Ontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2019)

xlix. "Perceel x" bestemmen als agrarisch met waarden - landschappelijk en natuurwaarden.

		
Vigerend bestemmingsplan Landelijk gebied (2007)	Voorontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2017)	Ontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2019)

I. Perceel Zuiderweg 74A bestemmen als wonen.

		
Vigerend bestemmingsplan Landelijk gebied (2007)	Voorontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2017)	Ontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied (2019)